سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال :

ادریس ازاد

تاریخي داستان

Ketabton.com

ژباړن :

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلمانانو پر خلاف د صليبي سازش دزنځيري کړيوبربندونکې په زړه پورې ناول

سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال:
ادریس ازاد

ژباړن:
قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:	سلطان محمد خان فاتح
لیکوال:	ادریس ازاد
ژباړن:	قریب الرحمن سعید
کمپوز:	ژباړن
د پښتۍ طرحه او انلاین چاري:	مختار احمد احسان - د لراوبر برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

ددې تاریخی پیښو په اړه ۵
-دلیکوال د زړه خواله ۷
-۱. سکندربیګ ۱۰
-۲ .د پنځه زره کیسز فوځ سالار ۲۷
-۳ .شاهي څارګر ۵۷
-۴ .د قیصر جاسوس ۹۴
-۵ .د زیجیډین ترون ۱۳۲
-۶ .د بوسنیا شهزادګۍ ۱۷۴
سلطان محمد فاتح : دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې» ۲۱۳
سلطان محمد خان ۲۲۷
طلایي ښکر ۲۵۵
ایا صوفیاء ۲۹۱
د ډوډۍ په سر اختلاف ۳۳۳
د روم قیصر ۳۶۹
مقدسه نقشه ۳۹۹
د فاتح یلغار ۴۲۴
د پای څو ټکي ۴۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ددې تاریخی پیښنو په اړه

که څه هم دا کتاب په څرګنده توګه د یوه داستان په شکل لیکل شوی ، اولیکوال یې هڅه کړې چې تاریخي پیښنی په کی داسی را ونغاړي چې لوستونکی یې هم د لوست څخه او هم د تایخي پیښنو څخه پوره پوره ګټه پورته کړای شي ، خو په حقیقت کی دا همغه تاریخ دی چې اوس هم د شکل او بڼې په بدلون سره په اسلامی هیوادونو کی تکراریږی.

سلطان محمدخان فاتح دهغو مسلمانو ، ویاړلو حکمرانانو څخه دی چې عیسویانو ته یې په خپل مرکز قسطنطنیه کی ماتی ورکړه او قسطنطنیه یې په استنبول (اسلام بول) باندی بدله او د اسلامی خلافت برخه یې وګرځوله.

دسلطان محمدخان سوبه ټول اسلامی امت ته یو درس دی. دعزم ،میړانی ، استقلال او هوډ درس. دزرګونو کالو تاریخ لرونکی قسطنطنیه په استنبو له باندی بدلول دا ډاګیزه کوی چې که چیری په اسلامی امت کی یووالی ، عزم او استقلال وی نوکولی شي صلیبیان که هر څومره په وسلو سنبال هم وی دماتی سره مخ کړی .

دسلطان محمد خان فاتح عزم د اسلامی ډلو ټپلو مشرانو ته هم یو درس دی ، او هغه داچې دصلیبیانو دمترکو لاندی د راتلو په ځای که دعزم او هوډ خاوندان شئ نو صلیبیان به په خپله ستاسو تر متروکی لاندی راځي.

دا باید په ډاګه وی چې سلطان محمدخان فاتح د عثماني امپراطورۍ اتم ځوان سلطان دی ، اودغه کورنۍ په اصل کی افغان ترکان وو چې هغه وخت یې دافغانستان(خراسان) څخه د چنګیزیانو د وحشت له ویری د خپلو کورنیو سره یو ځای سوریې ته اوبیا ترکیې ته لیږد کړی و او هلته یې دخپل اتحاد او یووالی په واسطه ستره امپراطوري جوړه کړه چې نژدی شپږسوه کاله یې د نړۍ په یوې ستری برخې حکومت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا ته اسلام دهمدی عثمانی حکمرانانو (افغانی ترکانو) له خوا راوړل شوی خو نن افغانانا د خپلمنځی اختلافاتو په لومه کی داسی را نغښتی چی هر غلام پری حکمرانی کوی.

دا داستان د افغان ولس له پاره ځانګړی درس لری. ځکه زمونږ دولس تاریخ دا ډاګیزه کوی چی افغانانو هم د هند په ستره وچه او هم په اورپایی هیوادونو په مختلفو شکلونو سره حکمرانی کړی ده ، او شونی ده چی دخپل اتحاد او یووالی په اساس به که خدای کول یو ځل بیا د نړی د یوه غښتلی اسلامی هیواد په څیر راڅرګند یږی.

دهغی ورځی په هیله،

قریب الرحمن سعید

۲۰۱۱کال داګست میاشت ، ناروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

دليکوال د زړه خواله

بالاخره د قسطنطنيی د سوبې وياړ اووم عثماني سلطان «سلطان محمد فاتح» ته ور په برخه شوه.

دا په حقيقت کې د اسلام د ستر پيغمبر رسول الله صلی الله عليه وسلم له اړخه بشارت او زيرې و چې ويلي يې وو: تاسې به هرومرو قسطنطنيه فتحه کوئ،... نو بيا به ډير ښه امير د هغې امير وي او ډير ښه لښکر به همغه لښکر وي .« (مسند امام احمد، څلرم ټوک، ۳۳۵ م مخ).

د رسالت همدغه فرمان وو..... چې د هر دور او وخت مسلمان فاتحين يې د قسطنطنيی د نيولو له پاره هڅول. خو د پرلپسې حملو او بيا بيا هلو ځلو سره سره بياهم ددې پخواني ښار دروازې دمسلمانو فاتحينو تر مخه نه پرانستل کيدې.

هغه وخت چې سيدنا معاويه رضی الله عنه خليفه شو نو هغه د لمړي ځل له پاره د خپل زوې يزيد په مشرۍ د قسطنطنيی د سوبې له پاره دمسلمانانو لښکر ور وليږه. په دې حمله کې ډيره ستر ستر جليل القدره صحابه رضی الله عنهم اجمعين په شهادت ورسيدل. چې په دې ډله کې سيدنا ابو ايوب انصاري رضی الله عنه هم شامل و. ددې ښار دکلابندۍ په وخت کې سيدنا ايوب انصاري رضی الله عنه سخت ناروغه او بيا شهيد کړل شو او هملته د قسطنطنيی د ديوال لاندې خاورو ته وسپارل شو.

د سيدنا عمر بن عبدالعزيز رحمة الله عليه، هشام بن عبدالملک، مهدي عباسي او هارون الرشيد په څير ستر ستر خلفاؤ هم ددې ښار د نيولو له پاره زبردستې حملې وکړې خو د قسطنطنيی په نيولو بريالي نه شول.

قسطنطنيه يو نه تسخيريدونکې ښار و، ددې ښار درې واړو خواو ته سمندر بهيږي، يوازې يو اړخ يې د وچې سره نښلي، دښار چارچاپير نژدې ۱۴ ميله دايروی شکله ستر ديوال و، په دې ديوال يو سل اويا فته لرې ستر او مستحکم برجونه جوړ کړل شوي وو، ددې ديوال په داخل کې يو بل ديوال جوړ کړل شوې و اوبيا ددې دواړو ديوالونو ترمنځ يو ستر خندق کيندل شوې و چې شپيته فته پراخوالي يې درلود او سل فته يې ژوروالې و. دهغې اخوا يو بل ديوال هم موجود و چې ددې ښار سل زره خلک يې په خپله لمن کې خوندي ساتلي وو. په دې توګه د دې ښار سوبه کول نژدې بلکل ناشوني ګرزيدلي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطنیه د عیسایي روحاني نړۍ ستر مرکز و . همدا علت و چې د مسلمانانو ستري ستري لښکرې به دخپلو ټولو شتو وسایلو سره یو ځای ددې ښار د سوبې کولو له پاره را تللې..... خو هر ځل به ناکامه بیرته ستنیدلې. خو بلاخره د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بشارت وړ د عثماني دولت اووم حاکم « سلطان محمد فاتح » و ګرزید.

«عثماني ترکان » .... چې مونږ یې د «عثماني خلافت » په نامه پیژنو ،.... د خراساني کوچیانو (طغرال) د زوی « عثمان» د زوزاک څخه وو. کله چې دوی کوچنۍ اسیا ته را ننوتل نو د خپلو ځانو له پاره یې د یوه سلطنت بنسټ کیښود. خو د درې سوه کالو په جریان کې ددوی څخه د نړۍ ډیر ستر ځواک جوړ شو، په شرق کې ددوی عروج په «سلطان سلیم» او په غرب کې یې په « سلطان اعظم» باندې پاې ته ورسید. خو دعثماني دولت تر ټولو مشهور حاکم « سلطان محمد فاتح» وو ، چې په لاسو یې د عالمیانو دسردار (صلی الله علیه وسلم) بشارت تکمیل ته ورسید.

ددولسم « قسطنطین» او د«سلطان محمدفاتح» تر منځ دا جنګ په ډیرو حیرانونکو پیښو او تاریخ باندې مشتمل دې. په ځانګړې توګه هغه وخت چې عثماني سلطان خپلې بحریې ته په وچې باندې د بیړیو د چلولو حکم وکړ اوبحري لښکرو یې نژدې لس میله غرنۍ تیږلوړه واټن د کشتیو په راښکودو سره وواهه.

دا ستره او نه زوال موندونکې معرکه په حقیقت کې د تاریخ یوه ډیره ستره نه هیریدونکې پیښه ده چې ما د یوه مکمل ناول په بڼه کې بیان کړې ده. غربي تاریخپوهان د قسطنطنیې فتحه ، د منځنیو پیړیو او اوسنی عصر تر منځ یو حد ګڼي ،.... او دا هم یو حقیقت دې چې د پخوانۍ بازنطینی سلطنت پایتخت او د ټولې عیسایي نړۍ روحاني مرکز تسخیرول ... د جهالت په تیارو کې د را نغښتو غربي نسلونو اخري ماتې او د مسلمانانو اخري فتحه وه.

هغه وخت چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمې عیسوي پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړ نوهمدا ښاریې خپل پایتخت و ګرځاوه ، نو د همغه وخته یې نوم قسطنطنیه پاته شو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې ښار باندې جهاد کونکو ته د مغفرت زیرې ورکړې دې. د قسطنطنیې پادشاه ته یې د روم قیصر وایه ، د سلطان محمد فاتح په وخت کې هلته د قسطنطین په نوم دولسم قیصر حکمراني کوله. په دې جنګ کې اخري قیصر هلاک شو او قسطنطنیه د تل له پاره ...« اسلامبول ، یا استنبول» و ګرزیده ، او په دې توګه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه بله وړاند وینه ، لکه د نورو په څیر ، ریښتونې ثابته شوه . لکه چې ویلې یې وو: (اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده) « کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر را پیدا نه شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هڅه کړې چې ددې ناول تاريخ د افسانې په بڼه وړاندې نه کړم او نه ددې افسانې څخه د تاريخ د جوړولو هڅه وکړم. ما هڅه کړې چې د دې ناول ټول تاريخي کرچار په حقيقت باندې ولاړ وي. اوزه په دې کار کې تر ډېره پورې بريالې شوې هم يم. خو ما ددې کار له پاره خپل ډېروخت مصرف کړې دې او په دې وختو کې مې د (ايډورډ ګين ، کريسي ، عثماني دولت ، د اسلام تاريخ، او جهان ديده ،) څخه علاوه دجغرافيې او صليبي جنګونو د تاريخ زيات کتابونه تر سترګو تير کړي دی.

ددې ناول له مخې د پنځلسمې پيړۍ منځنې وخت و، دا پيړۍ په دې اساس ډېره مهمه ده چې دهمدې پيړۍ په منځنۍ برخه کې دعيسايانو مقدس ښار قسطنطنيه فتحه شوه .... او دهمدې پيړۍ په اخري لسو کلونو کې د اندلس مسلمانان د تل له پاره له منځه ولاړل.... ما غوښتل چې...که نور نه وي نو لږ تر لږه د ال عثمان تاريخ خو په لنډه توګه په دې ناول کې را ونغاړم. خو د ناول په ډېره په زړه پورې برخه کې دې ليکنې ته ځاې پيدا نه شو . همدا علت و چې ما د بلې برخې پيل « د تيروشو پاڼو» تر عنوان لاندې يو لنډ فصل وليکه ، په دې کې د طغرال څخه ان تر سلطان محمد فاتح پورې دعثماني حکمرانانو تاريخ په لنډه توګه وړاندې کړل شوې دې ، په دې اساس دا ناول يوازې ناول نه بلکه يو مکمل تاريخی سند ګرزيدلې دې. لنډه دا چې زه دخوښۍ احساس کوم چې دا تاريخي ناول د خپلو لوستونکو تر مخ وړاندې کوم او په دې وياړم چې ما په خپله خوښه عثماني تاريخ په ډيره ښه بڼه بيان کړې دې ، خو دا پريکړه به ددې ناول لوستونکې کوي.

په اخر کې زه .... د منيراياز، رياض امين ، عبدالرحمن طاهر ، محمدسليم سني ، او د قاسم يادڅخه ممنون يم ، ځکه چې ددې دوستانو د علمي همکاريو نه پرته ددې ستر ناول سرته رسول اسانه کار نه و .

ستاسې د آندونو منتظر

ادريس آزاد

P.O.Box No:1064

اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

سکندر بیگ

دعربي نسل یو ځواکمن آسپ ، په داسې حال کې چې یو نقاب پوښه پرې سپور و ، په ډیر طمطراق سره میدان ته را ننوت. دا میدان «اورنه» یا (اینډریانویل) نومیده. دمیدان په څلورو خواو کې ګڼ شمیر تماشاچیان ناست و. ددې آسپ سپور نقاب پوښه درا ننوتلو سره سم په ټولو خلکو کې چپه چپتیا خپره شوه. نن د ترکانو کلنۍ میله وه . او په دې لوبغالي کې د تورې وهلو ، نیزې ویشتلو او نورو لوبو مقابلې روانې وې. دغه نقاب پوښه اس سپور په داسې حال کې چې خپله الباني دوه سرې توره یې په هوا کې خوځوله دمیدان منځته را غې ، او دلږ څه ځنډ وروسته یې خپل نقاب لرې واچاوه. دا آس سپور پخپله « سکندربیګ » وو. سکندر بیګ د سلطان مراد خان منل شوې زوې و. دهغه د آس تر شا په یوه نرۍ شانته لښته د « سلطان بایزید یلدرم» بیرغ رپیده ، په دې وخت کې سکندر بیګ په میدان کې ولاړو، او د (ینې چرې) سالارانو ته یې ور غږ کړ. دا سالاران په دې لوبغالي کې د مقابلو منصفین وو. سکندر بیګ ورته وویل چې:

« د ال عثمان په جاه و جلال مې سوګند: چې په ټول عثماني سلطنت کې داسې ځوان نه میندل کیږي چې په لاسو یې سکندر بیګ مات شي.... که چیرې داسې کوم ځوان دلته په دې میدان کې شتون ولري نوزه ورته د زور د ازمیښت له پاره بلنه ورکوم.»

د عثماني سلطنت د ستر پادشاه « سلطان مراد خان ثاني» ناست ځاې بلکل د سکندر بیګ مخامخ وو. کله چې سلطان د سکندربیګ دا چلنج واورید نو په ډیر ویاړ سره یې و خندل ، خو د سلطان څخه څو ناست ځایه لرې دناستې «مارسي » په وچ تندي باندې دا خبره ښه و نه لیګیده ، مارسي د سکندر بیګ په دې چلنج باندې ډیره تاوه راتاوه شوه. دغه البانوي حسینه ، مارسي ، د سکندر بیګ ښه نه راتله. دسکندر د چلنج په اوریدو سره د ینې چرې د فوځ یو ځوان سالار « اغاحسن» را مخته شو ، د اغاحسن دکتلو سره سم د سکندربیګ په مخ ډیره تحقیرونکې خندا خپره شوه. اغا حسن په یوه ستر قوې ذاته ایراني نسله آس باندې سپور و ، او په لاس کې یې دیمن جوړه شوې درنه توره وه. کله چې د مقابلې دواړه ګډونکونکې یو دبل مخې ته راغلل نو په ټول میدان کې حیرانونکې چپتیا خپره شوه. د تماشاچیانو تر منځ جوش و جذبه راپیدا شوه ، مارسي هم په خپل ناست ځاې کې پورته پورته غورزیده. یوه منصف د تکبیر د غږ په پورته کولو سره دمقابلې د پیلیدو اعلان وکړ. په دې وخت کې دواړه سپاره په داسې حال کې چې خپلې تورې یې بربنډې نیولې دې یو بل ته را نژدې شول. سکندر بیګ ورته په هیبت ناکه توګه وویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیر ښه ځوانه.... ! زه ستا د جرءت په کتلو باندې ډیره زیات حیران شوې یم. زه تا ته د لمړۍ حملې اجازه درکوم.»

اغا حسن د سکندربیګ څخه د څه ویرې پرته ورمخته شو او په پوره ځواک سره یې په هغه وار وکړ. سکندر دبرق په څیر خپل ځان تاو راتاو کړ او د اغا حسن د ګذار څخه یې ځان خوندي وساته. بیا یې وخندل، خو اغا حسن یو ځل بیا په ډیره بیړه مخته راغې اویو ځل بیا یې په سکندر باندې په پوره ځواک سره حمله وکړه، خو د سکندر اس د خپل مالک د مزاج څخه پوره پوره خبر و، آسپ په یوه درنګ سره خپل ځاې بدل کړ او په دې توګه د اغاحسن دویم وار هم خطا ولاړ. اغا حسن دریم ځل بیا خپل آس پونده کړ، خو اوس نو سکندر هم خپله اراده بدله کړې وه. هغه د ځان دتاوولو په ځاې د اغاحسن د تورې ګذار په خپله توره تم کړ اوبیا یې په ډیره حیرانونکې توګه دبرق په څیر په اغا حسن باندې دخپلې تورې وارونه پیل کړل. په میدان کې د تورو شرنګار تر ډیره لرې پورې اوریدل کیده. د اغاحسن په شاته تلو باندې د مراسي ګلرنګه څیره تکه سپینه شوه. ځکه هغې چې کومه هیله درلوده هغه له منځه ولاړه. هغې غوښتل سکندر له ماتې سره مخ شی، په داسې حال کې چې سلطان مراد خان د فخر او ویاړ نه خپله غړۍ تاووله او خندونی و. هغه به دسکندر په هر وار باندې عش عش کاوه او پورته پورته به لګیده.

د لږ ځنډ وروسته د مقابلې پریکړه وشوه، د اغاحسن توره د سکندر د درنې تورې په یوه ګذار دوه ټوټې شوه. په ټول لوبغالي کې دخوشحالۍ څخه لاسونه و پړکیدل، سکندر دپخوا په څیر مقابله وګټله، دسلطان مراد خان تر څنګ ناست دهغه نوې ځوان زوې، دخوشحالۍ څخه دخپله ځایه را پورته شو او په دواړو لاسو یې لوښې ډبول. خو مارسي په ډیر خراب حالت کې ناسته وه. هغې نه غوښتل چې سکندر بیګ یو ځل بیا ووینې. ځکه سکندر پر هغې باندې خپل رعب حاکمول غوښتل خو مارسي ته د سکندر ټول کړچار ناخوښه و..... او د خپلې مور یې هم.

دپوخ عمر «مارتها» د مارسي مور وه. دا ښځه د البانوي شهزادګانو سره یوځای د «اورنه» شار ته ته راغلې وه. سکندربیګ هم البانوي شهزاده و، دهغه البانوي نوم « جارج کستریاټ» و، سلطان مرادثاني ډیره موده مخته دالبانیا فرمانروا « جان کستریاټ» د تورې په زور دخپل ځان تابع ګرځولې و. جان کستریاټ بیا سلطان ته عذر و زاري وکړې او خپل ریاست یې ترې بیرته وغوښت، سلطان هم دهغه غوښتنه و منله خو دهغه د څلورو زامنو په ضمانت کې داخستو وروسته یې هغه ته خپل ریاست بیرته ورکړ. ددې شهزادګانو سره یو ځاې البانوي کنیزه « مارتها» هم د سلطان قصر ته روغله. کله چې مارتها د عثماني سلطنت دارالخلافې، اورنه، ته ورغله نو ډیر ژر یې هلته په اشرافي طبقې کې اثر و رسوخ پیدا کړ. مارسي دهمدې مارتها لور وه او جارج کستریاټ یعنې سکندربیګ هم دهمدې مارتها په کور کې خاپوړې کړې وې او را ځوان شوې و. سکندربیګ د ینې چرې د طبیعت په مطابق عیسایی مذهب پریښود او اسلام یې قبول کړ. خو مارتها تر اوسه هم په خپل عیسایی مذهب باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلکه ولاړه وه. که څه هم دمارسي په زړه کې داسلام له پاره ډېره مينه وه خو د مور له ويرې هغه تر اوسه پورې همغسې عيسايي پاته شوې وه. مارتها ډېره کلکه مذهبي ښځه وه او داسلام پر خلاف يې ډېره سخته کينه او حسد درلود. خو مارسي هغه وخت ډيره حيرانه شوه چې دهغې مور مارتها د سکندر په مسلمانيدو باندې هيڅ هم و نه ويل. مارسي خپلې مورته د شک په سترګو کتل. هغې دا شک کاوه چې دهغې مور به پخپله سکندر بيګ د اسلام په منلو باندې مجبور کړې وي. هغې دخپلې مور او په خپل کور کې د رالوې کړل شوې ځوان جارج کستړيټ په کرچار باندې شک کاوه او داسې يې انګيرله چې ددوې دواړو دکرچار څخه د عثماني سلطنت پر خلاف د سازش بوې رازي.

مارسي ته ددې شک په پيدا کولو کې «ابوجعفر» ډير رول درلود، ابوجعفر يو عمر رسيدلې وګړې و. چې هملته په «اورنه» کې د يوه مذهبي مشر او د جومات د امام په څير اوسيده ،خو په حقيقت کې د (قسطنطنيې د قيصر) جاسوس و. هغه دلته «اورنه» ته د يوه مذهبي مشر په څير رانتوتې و او دمارتها د راتلو تر مخه يې د سازش جال خپور کړې و. هغه وخت چې مذهب پاله وينځه مارتها د سلطان محل ته را ننوته نو د ابوجعفر سازش نور هم په زياتيدو شو، هغه تر هر څه لمړی مارتها ته د صليب اعظم سوګند ورکړ او په خپل سازش يې کې را ګډه کړه. پخپله ابوجعفر په قسطنطنيه کې د « اياصوفياء » د چرچ سره تړلې و او ښه پوخ راهب و. کله چې قيصر سلطان مراد ثاني د عثمانيه سلطنت په تخت باندې کيناستې وکوت نو ديوه نوې چال په لوبيدو يې پيل وکړ. ابوجعفر چې اصل نوم يې « ډيمونان» و دستر عيسايي سلطنت د پادشاه يعنې د قسطنطنيې د قيصر جاسوس و . هغه د قسطنطنيې قيصر (مينوميل) ته دعثماني سلطنت د دارالخلافې « اورنه» څخه هره مياشت د هر کوچنې او غټ خبر په اړه معلومات ور کاوه. ځکه په اورنه کې د قيصر د ټولو جالونو د غورځولو مشرې پخپله همدې ابوجعفر په غاړه درلوده. لمړی ابوجعفر دمارسي دمور کور ته په پرلپسې توګه دولس کاله تګ راتګ کاوه. مارسي دهغه څخه ان د کوچنيوالي په وخت کې هم سخته کرکه کوله. هغې به دهغه دمکار شکل دليدلو څخه بد راتلل خو د ابوجعفر د دې سازشونو په اړه يې هيڅ ډول معلومات نه درلود خو دهغه دعاداتو او کړچار څخه يې دا انګيرله چې دا مکار شخص هغسې نه دې لکه څنګه يې چې د شکل اوصورت څخه معلوميږي. کله به چې ابوجعفر دمارتها کورته را ته ، نو دواړه به بيا په يوې بندې خونې کې کيناستل او تر ډېره به يې خبرې کولې. دوې به کله کله سکندربيګ هم راباله. خو مارسي ته د خپلې مور سره د مسلمانانو ددې مذهبي مشر ځانته ناسته ښه نه ښکاريده او په دې اړه ډيره شکمنه وه.

سکندر بيګ چې دکومه وخته مسلمان شوې و نو دهغې وروسته يې کړچار نور هم کرکجن او دبداخلاقيو نه ډک ګرزيدلې و. هغه به چې څومره ډيره دلته د مارتها په کور کې تم کيده نو همغومره وخت به يې مارسي ته په ډيرو بداخلاقه سترګو کتل. مارسي دکوچني والې څخه د سکندر بيګ دغه کړچارنه خوښاوه. ځکه سکندربيګ لا د همغه وړکتوب څخه بداخلاقه او بدمزاجه انسان و. کيدې شي چې دهغه ددې بدمزاجی لامل دا وي چې دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مخه دهغه پلار ... جان کسټریاټ ته سلطان مرادخان ثاني ډیره د ذلت نه ډکه ماتي ورکړې وه . اوبیا یې هغه د خپلو نورو دري کوچنیو ورونو سره یو ځاي یرغمل کړ او تر «اورنه» پوري یې راوست. اوبیا دا چې دهغه دغه دري واړه ورونه د همدې لیږد په وخت کې ناروغه اوبیا ددې د سترګو تر مخه ددې دنیاګۍ څخه ولاړل. نو دا ټول هر څه د سکندربیګ د سترګو تر مخه وو . ددې ترڅنګ د مارتها غوږه ژبه او سازشي کړچار هم و چې سکندربیګ یې دومره بدله اخستونکې او مغرور ګرځولی و .

نن یو ځل بیا مارسي وکتل چې سکندر بیګ د مقابلې میدان وګاټه. دسکندربیګ په سوبه د مارسي په وجود کې د قهر او غصې څپې راپیدا شوي وې. او نن خو دهغې د غم او غصې یو علت دا هم و چې سکندر بیګ سهار وختې دکوره د وتلو سره سم مارسي ته ویلي وو چې:

« نن د تورې د وهلو د مقابلو ورځ ده. او زه به نن یوځل بیا د «اورنه» د جنګجویانو اتل و ګرځم.... دا سپک ترکان زما دمقابلې توان نه لري ، نو نن که چیرې زه بریالی شم او د بریالیتوب مډال و ګټم نو د مارتها کاني څخه به ستا د لاس غوښتنه کوم.»

سکندر بیګ ، مارتها ته د کاني په نامه غږ کاوه. کله چې مارسي دهغه دا خبره واوریده نو دغصې څخه تکه سره شوه او ورته یې وویل:« دومره کبر مه کوه .... په حقیقت کې سلطان په تا باندې ډیر باوري دې. به دې خاطر د شاهي درنښت په اساس ستا مخې ته هیڅوک نه راځي. زه ډاډمنه یم چې د «ینی چري» کوم سالار به په ډیره اسانۍ سره تاته ماتې درکړي. »

سکندر بیګ دمارسي ددغې د زهرو نه ډکې جملې باندې ډیر و قهرید او په غصه دکوره ووت. او اوس مارسي کتل چې د یني چري یو سالار د سنکدر بیګ په لاسو په ډیره بده توګه ماتې وخوړه. دمارسي سترګې د میدان څخه را واوښتې او په خپلو پښو باندې و نښتې. هغې د نن سهار خبرې را یادولې ، هغه وخت چې سکندر بیګ ورته ویلي و چې: «زه به نن ستا دمور څخه ستا لاس غواړم»

مارسي ډیره نا ارامه وه ، او د راتلونکې وخت څخه په ویره کې. د مارسي سترګې ښکته وې ، په همدې وخت کې په لوبغاړی کې شور و غوغا شوه..... د لاسونو د پړکار شور ،کله چې مارسی میدان ته وکتل نو دحیرانتیا څخه یې خوله خلاصه پاته شوه. یو اجنبي ځوان چې په عربي کالیو کې پټ و د لوبغاړی په یوې غاړې کې په یوه سپین آس سپور را ښکاره شو ، ددې ځوان خدوخال هم حجازی و ، هغه په ترکې نسلنه بهترین آس باندې سپور و او په ښې لاس کې یې درنه ځلیدونکې توره نیولې وه. د هغه په وجود باندې نه زره وه اونه بل څه. دهغه په سر هم د اوسپنیزې خولۍ په ځاي خالصه حجازی پګړۍ تړلې وه. ددې ځوان ټول عمر د اولس کالو په شاوخوا کې و. تماشا چیانو ورته په پوره زور سره لاسونه و پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجنبي ځوان په کتلو او راتللو سره سم د سکندر بیګ په تندي باندې لیکې را پیدا شوې. هغه ته ددې عرب ځوان را تلل ډېر حیرانونکې وو. په همدې وخت کې د لوبغالي اعلان کونکي په لوړ اواز اعلان وکړ او خلکو ته یې ډاګیزه کړه چې دا اجنبي ځوان «قاسم بن هشام» نومیږي، او د حجاز د مکې دښار اوسیدونکې دې، د مکې ددې ښاره د اسلام دلمر وړانګې را خپرې شوې دي. ډنډورچي اعلان وکړ چې قاسم د عثمانی روزن ځاې د تورې وهونکو د استاد (طاهر بن هشام) کوچنې ورور دې. خو په دې وخت کې د مارسي حالت هم د کتلو وړ و. هغې بیا بیا په خپل ناست ځآې کې څنګ بدلاوه او خپلې لاسونه به یې موټې کول اودخپلو احساساتو ثرګندونه به یې کوله.

کله چې دغه عرب آس سپور د سکندر بیګ مخې ته راغې نو سکندر د خندا کولو هڅه وکړه، هغه د پخوا په څیر دغه عرب آس سپور ته په کرکجنه توګه وکتل او ورته یې وویل: «ځوانه! زه ستا په مخ کې د جرءت او میړانې نښې وینم. خو په افسوس سره باید ووایم چې ستا دا ټولې هیلې به د سکندر د لمړي وار سره سمې له منځه ولاړې شي. دا مکه نه ده، بلکه د عثماني خلافت مرکز «اورنه» ده او زه د سلطان مرادخان ثاني تر ټولو تکړه او غښتلې توره وهونکې یم.»

قاسم، دسکندر بیګ فرعونیت په پوره توګه احساس کړ او په عارفانه توګه یې وخندل اوبیا یې په ډېره سوکه توګه هغه ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«زه د وخته مخته لویې لویې دعوی نه کوم، خو زه همدومره درته وایم چې زما په وجود کې د خالد بن ولید وینه بهیږي، زما ډېره کلکه هیله داده چې زه یوه ترک شهزاده ته د حجازي تورې اوسپنه ورونښایم.»

قاسم همدومره وویل اوخپل آس ته یې پونده ورکړه. سکندر هم په پوره توګه دهغه دحملې له پاره تیار و. قاسم خپله توره په هوا کې پورته کړه او په خالصه عربي ژبه یې دالله اکبر غږ پورته کړ اوپه سکندر بیګ یې ورحمله کړه. په دې وخت د لمر وړانګې د قاسم په عربي توره باندې ولګیدې اوبیرته یې د تماشاچیانو سترګو ته ور منعکس کړې. دا یوائې د تورې شعلې نه وې بلکه د اسماني تندر په څیر شعاعې وې.... د قاسم دغه درنه حمله د سکندر له پاره د هزیمت او ناکامۍ پیغام و. ځکه دهغه ټول چالونه خوشې ولاړل، هغه به پرلپسې توګه هڅه کوله چې د قاسم هر ګذار په خپله توره باندې تم کړي، داسې ثرګندیده چې قاسم به ډېر ژر ستومانه شي، مارسي به د قاسم په هر وار باندې د ځایه پورته پورته کیده، خو په اخر کې دخپل ناست ځاې څخه پورته شوه او ودریده. ټولو تماشاچیانو قاسم ته لاسونه پړکول، سلطان هم د مرحبا، مرحبا چغې وهلې، ترڅنګ یې شهزاده «محمد» خپله شاهي مرتبه تر پښو لاندې کړه او دکوچنیانو په څیر یې لاسونه پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم د یوې نوې حربې څخه کار واخست. هغه یې وکړه چې خپل ځان ستومانه وښیې ، سکندر هم د قاسم په وارونو کې کمزورتیا احساس کړه ، سمدستی یې خپل ډوب شوي زړه ته تکیه ورکړه او په قاسم باندې یې حمله راوسته. اوس نو قاسم د سکندر د هر وار څخه خپل ځآن څنګ کاوه. دهغه آس به لړ لړ شاته ته. اودهغه توره به هر ځل د سکندر د تورې سره په ټکر کې وه او د هغه د تورې وارونه به یې تمبول. سکندر هم نور ډیر ستومانه شوی و ، غوښتل یې په یوه ډول نه یوه ډول دا مقابله پای ته ورسوي. په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم د خپل آس د زین څخه خپله پښه شاته کړه او دزین د پاسه کیناست. په دې بلې لمحې کې ، هغه وخت چې تماشاچیانو د قاسم چال وکوت نو ټول حیران پاته شول ، ځکه قاسم دخپل وجود بار په خپلو پښو باندې واچاوه اوپه یوه ټکان سره و درید ، په دې وخت کې د لوبغالي ټولو ناستوخلکو د لاسو د پړکولو تر څنګ د قاسم ددې چال په وړاندې و دریدل. اوس نو د اوږود قد خاوند قاسم د سکندر نه په لوړه وه ، هغه ته په سکندر باندې دحملې کولو له پاره هم لاره پرانستې وه. هغه د آس په زین ددریدو سره په سکندر باندې داسې سخت ګذار وکړ چې د سکندر وار پار یې وارخطا کړ. مارسي هم د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سکندر بیګ د اوږود قاسم دغه ګذار و نه شو زغملې ځکه د قاسم توره د سکندر په اوسپنیز خول باند ې لکه د اوسپنې د ګرز په څیر راپریوتې وه ، سکندر هڅه وکړه چې په خپله توره د قاسم ګذار تم کړي خو قاسم دومره سخت ګذار کړې و چې سکندر د آس په زین باندې ټینګ نه شو او لاندې را پریوت. قاسم هم د یوه لوبغاړي په څیر د آس د زین څخه ښکته را ټوپ کړ او د سکندر د راپورته کیدو د مخه یې دهغه په سر پښه کیښوده. د سکندر په تندې باندې د خولو د څاڅکو په کتلو سره مارسي د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سلطان هم د خوشحالۍ په جذبو کې ډوب و او لاسونه یې پړکول.

په زمکې باندې د پښو د ایښودو سره سم قاسم سکندربیګ تر خپلو لاسو لاندې کړ. که څه هم سکندر بیګ هڅه کوله چې خپل ځان کنترول کړي خو قاسم پرې ناڅاپی سخته حمله وکړه او بیرته یې څملاوه. اوس نو سکندر ته خپله ماتې تر سترګو شوه. قاسم په یوه ټکان سره خپل اړخ بدل کړ او د سکندر په اړخ یې ځواکمن ګذار وکړ سکندر هڅه وکړه چې د خپلې تورې په واسطه د قاسم دغه ګذار تم کړي خو هغه د قاسم په چال و نه پوهیده ، قاسم د ښې اړخ په ځای خپله اراده بدله کړه او دسکندر په چپ اړخ یې قوي حمله وکړه ، دسکندر په اړخونو او بازو ګانو باندې اوسپنیز خولونه تړلې وو. خو د قاسم تورې د هغه دغه اوسپنیز بندونه له منځه یوړل بلکه د سکندر بازو یې هم زخمې کړ، اودهغه د وینې څاڅکې په زمکه را پریوتل. په دې وخت کې په لوبغالي کې ناست تماشاچیان غلي شول، قاسم د حالاتو نزاکت احساساوه نو په دې خاطر یې دخپلو حملو لړۍ بنده کړه او سکندر یې په خپلو زخمونو کې تاورا تاو پریښود او په شا ترې ولاړ. دلته د مقابلې منصفین په یوه لیکه کې ولاړ وو. د ټولو خلکو په مخونو کې یو ډول حیرانتیا ، یو ډول احساس او یو ډول جذبه ډاګیزه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په پوره بې خبرۍ سره د لوبغالي د تماشاچيانو په لور کتل چې په دې وخت کې سکندر دپوره بې اصولۍ ځرګندونه وکړه او په ډېره بېړه د قاسم په لور و ور وخوزيد. که چيرې په همدې وخت کې ماسی دخپله ځايه په قاسم باندې غږ نه وې کړې نو په ډاډمنه توګه به سکندر د قاسم ورمېږ ور پرې کړې و. قاسم د مارسي غږ وا ورېد او سمدستي دحالاتو په لور متوجه شو ، هغه نه يوازې د سکندر د ګذار څخه ځان خوندي وساته بلکه پر هغه يې يو ځل بيا ځان وروڼکې حمله وکړه. په دې وخت کې د تورو د شرنګار اواز تر لرې لرې پورې اوريدل کيده. اوبيا تماشاچيانو وکتل چې د قاسم په ګذارونو سره د سکندر توره ټو ټې ټوټې شوه او په هوا کې د نڅا وروسته لاندې زمکې ته را پريوته. اوس نود سکندر لاس خالي شوې و ، قاسم هم خپله توره خطا کړه او د سلطان مراد ثاني په لور دکتلو پرته يې د عراقي پهلوانۍ په څير داسې يو داو وکړ چې سکندر يې د زمکې څخه څو فټه پورته کړ او بيرته يې زمکې ته راخلاص کړ ، سلطان د قاسم په دې ميړانې باندې د خپله ځايه پورته شو او حکم يې وکړ چې مقابله پاې ته ورسوئ.

مقابله خو هسې هم پاې ته رسيدلې وه. ځکه سکندر د قاسم په لاسو مات شوې و اوپه زمکه باندې پړمخ پروت و او دزمکې خاورې يې څټلې.مارسي چې سکندر په داسې حال کې وکوت نو دخوشحالۍ څخه دليونتوب مرحلې ته رسيدلې وه. دلوبو په پاې ته رسيدلو سره سلطان مراد ثاني د لوبو د ګډونکو تر منځ انعامونه وويشل. او ټولو ته يې په خپل خپل وار شاباسې ووايه. خو کله چې د قاسم نوبت راغې نو سلطان ، قاسم د اوږو څخه و نيوه ، په ډېر غور سره يې ورته وکتل او بيا يې ورته وويل: « قاسم بن هشامه ! ستا د تورې د وهلو فن د ستاينې وړ دې. عثماني سلطنت ستا په څير ځوانانو ته سخته اړتيا لري.د عيسايانو تر ټولو ستر جرنيل « هونياډې» دخپل يونيم لک فوځ سره همدا اوس زمونږ په پولو باندې پروت دې ، د « هونياډی» د تورې مقابله ، يوازې ستا توره کولې شي. زه غواړم چې ته زمونږ په روزل شوي فوځ ينې چرې کې شامل شې ، زه به تا د ينې چرې د «زرکسيزې ډلې سالار» و ټاکم.»

د سلطان دا پريکړه د قاسم له پاره د هيلو نه پورته وه.هغه ولړزيد ځکه هغه خو يوازې د يو څو ورځو د تيرولو له پاره دلته «اورنه » ته دخپل ورور طاهر بن هشام کور ته راغلې و . او که نه هغه د مکې په ښار کې پوره مصروفيات درلودل ، دخپل مور اوپلار د خدمت ، دکښت او زراعت ، مال او حيواناتو ساتنه ....ددې هر څه ښه سبنالول او ساتل د هغه په دندو اومسؤليتونو کې شامل وو. دهغه مشر ورور طاهر لا دمخه د سلطان مراد ثاني ملازم و. طاهر په عثماني روز ځاې کې د تورې وهلو د فن استاد و. توره وهل او پهلوانې د قاسم ميراثی کورنۍ لوبه وه. دهغه پلار هشام د حجاز يو نوموړې او ستر پهلوان تير شوې و ، اوس قاسم يوازې دخپل ورور دکتلو له پاره راغلې و . هغه يوازې يوه ورځ مخته « اورنه » ته را غلې و ، دلته د راتلو وروسته ورته دکلنۍ ميلې په اړه معلومات ور په برخه شول ، هغه ډېر خوشحاله شو او سهار وختې دخپل ورور طاهر هشام سره يو ځاې لوبغالي ته ورغلې و. اوس نو دا يو ناڅاپې کار و چې دهغه په سر راپريوتې و. هغه د سکندر کبر اوغرور و نه شو زغملې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخپل مشر ورورسره د سلا کولو وروسته یې دې مقابلې ته را و دنګل.تر څو سکندر ته دهغه ددې لوبې کولو سزا ورکړي. خو دمقابلې وروسته هغه ته د سلطان له اړخه همدلته په « اورنه » کې داوسیدو حکم شوې و ، دسلطان دحکم په اوریدو سره قاسم په سکته کې راغې او چپ چاپ و درید. سلطان د قاسم ددغه چوپیا په کتلو سره وویل چې:

« اې ځوانه ! ته زما په دې خبره خوشحاله نه شوې ؟ تر اوسه ستا عمر کم دې نو په دې خاطر مې د زرو کسو سالار و ټاکلې. خو که ته په دې دنده خوشحاله نه اوسې نو زه به تا د پنځه زرو غوره او ښه عسکرو سالار و ټاکم.»

داسې بریښیده چې قاسم اوس د کوم ژور خوب څخه را ویښ شوی وي ، هغه یو ناڅاپه دسلطان په لور وکتل اوبیا یې لږ څه په ټیټ اواز سره وویل چې:« نه ! درونده سلطانه ! زه دکوم لالچ په خاطر خاموشه شوې نه وم. بلکه زما د چوپتیا علت زما مور او پلار دي ، ځکه زما مور اوپلار هلته په کور کې دخپل کرکیلې او مالدارۍ په خاطر یوازې دی. په داسې حال کې چې زما مشر ورور طاهر بن هشام دلته ستا په عسکر ځای کې دتورې وهلو د فن استاد دې.»

سلطان په ډیره ښه توګه د قاسم خبرې واوریدې. اوبیا یې په ډیره نرمه لهجه قاسم ته وویل چې:« مال او مالدارې یا کور ددنیاوي ژوندانه له پاره تکیه ده. د یوه ریښتوني مسلمان او مومن عسکر له پاره د دنیاوي ژوند څخه د راتلونکې اخروي ژوند ارزښت ډیر وي... ته په داسې حال کې چې یو ډیره ښه عسکر او د تورې د وهلو دفن ماهر یې ولې خپل وخت په مال او مالدارۍ باندې ضایع کوې ؟... تر هغو چې ستا د مور اوپلار پورې اړه لري نو زه به هغوې همدلته را وبلم...زه به په دې اړه ستا د ورور طاهر هشام سره خبرې وکړم.»

اوس نو دقاسم سره بله کومه لاره نه وه. په پټه خوله یې د تسلیمۍ سره ټیټ کړ ، سلطان دهغه دخوښې څخه خوشحاله شو او سمدستي یې د خپل «ینې چري» فوځ سپه سالار را وباله اوهغه ته یې حکم وکړ چې د قاسم بن هشام په مشرۍ دې هغه ته پنځه زره فوځونه ورکړي. په دې توګه یې قاسم هشام د پنځه زریز فوځ ستر سالار و ټاکه. پخپله قاسم حیران و چې سلطان یوائې د یوې تورې د وهلو د مقابلې په کتلو هغه ته دومره ستر فوځ ورحواله کړ خو تر څنګ یې هغه د سلطان د پریکړې څخه ډیر خوشحاله هم و ځکه هغه کولې شو چې په دې توګه د خپلې خوښې جنګجویانه ژوند څخه خوند واخلي.

مارسي هلته د ښځو په ناست ځای کې ناسته وه او دسلطان او قاسم تر منځ خبرو ته یې غوږ ایښې و. اوس نو د هغې په زړه کې د قاسم په نوم غوټه پرانستل شوې وه. ځکه دا دښه قد و قامت خاوند عربې ځوان د سکندر د تکبر او غرور بت ورمات کړې و اودهغه د فرعونیت له پاره د اجل پیغام ګرزیدلې و. په دې اساس دا اړینه وه چې مارسی پرې ځان قربان کړي..... هغې په خوږو خوږو سترګو سره د قاسم بن هشام غنمرنګه مخ ته کتل. ترهغو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د سلطان تر څنګ ولاړ و نو مارسي د هغې لورې ته متوجه وه. خو کله چې قاسم د سلطان څخه جدا شو نو د مارسي سترګو د هغه قدمونه څارل. هغه هلته لرې د معزيزنو په ليکو کې دخپل ورور طاهر هشام څنګ ته ولاړ او کيناست. اوس نو د مارسي له پاره په لوبغالي کې بل کوم کار نه و پاته. دخپله ځايه پورته شوه او بيرون ولاړه .

کور ته په رسيدو سره مارتها په مارسي باندې خوله و لګوله. او ورته يې وويل چې: «نجلۍ ! ستا کړچار ډير خرابيږی ، نن سهار يو ځل بيا تا دسکندر سره د بداخلاقۍ څرګندونه کړې ده !»

د خپلې مور مارتها په دې خبره مارسي سر ټيټ کړ ، بيا يې په لړه ترخه ژبه وويل چې:« درنې مورې ! ته دې دا زړه څخه و کاږه چې زه به د سکندر بيګ ناوې کيږم....زه ستا دغه نازولې يوه لحظه هم نه شم زغملې»

مارتها ورته په قهر سره وويل:

خبردار ! چې کومه غلطه خبره د خولې نه و نه کاږې .بدبختې نجلۍ ! ته ولې خپل ځانه هيروې ؟ سکندر بيګ د البانيه شهزاده دې. او ډير ژر به د سيمې پادشاه شی . په داسې حال کې چې مونږ دهغې غلامان يو .دسکندربيګ نه علاوه به بل هيڅوک هم تا دومره خوشحاله و نه شي ساتلاې.»

« واه !دا څه خبره دې وکړه ؟ شهزاده صاحب خو پخپله د سلطان مراد ثاني په لاسو کې يرغمالی دی. او د هغه پلار « جان کستریاټ» د سلطان مراد خان ثانی باج ورکونکې .... ته د يوه يرغمالي په اړه څنګه وايې چې هغه به په راتلونکې کې د البانيه پادشاه وې ؟» مارسي په طنزيه توګه خپلې مور مارتها ته ځواب ورکړ. خو مارتها يو ناڅاپه خاموشه شوه. ځکه هغې نه غوښتل يو ځل بيا ووايي چې سکندر بيګ د البانيه راتلونکې پادشاه دې. هغه په دې پوهيده چې دهغې او جعفر ترمنځ د دولس کلنې جوړکړل شوي سازش پوره کيدو ته لا څو ورځې پاته دي. او هغې دداسې نازکې خبرې دکولو په اړه د ډيره احتياطه کار اخست. کله چې مارسي خپله مور مارتها خاموشه و کتله نو د موقع نه يې په ګټه اخستو سره په ډيره بيړه د انګړ په لور ور منډه کړه . او دلته يې مارتها دخپل سازش په فکرونو کې ډوبه پريښوده.

مارتها او ابوجعفر دواړه سکندر په مکمله توګه په خپل جال کې را نغاړلې و . سکندر دمارتها تر سترګو لاندې وړکتوب تير کړې و . هغې ته هغه وخت ډير ښه په ياد و کله چې دالبانيه پادشاه « جان کستریاټ » د عثماني سلطنت دسلطان مراد خان ثاني په لاسو ډيره بده او ذلت ناکه ماتې خوړلې وه .... په هغه وخت کې مارتها په البانوي محل کې د يوې وينځې په توګه شپې تيرولې. مارتها د ځوانۍ اوښايست تر څنګ يو ذهينه او چالاکه پيغله وه. په محل کې د وينځيتوب نه مخته هغې د يوه البانوي امير څخه د محبت دوکه هم خوړلې وه. دهغې په غيږه کې دخپل همغې محبوب يوکلنه نجلۍ هم پرته وه. البانوي امير په لمړيو کې د مارتها سره ډيره مينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله. خو کله چې د مارتها غیبږه ډکه شوه ، نو هغې مارتها په ډېره بې عزتۍ سره دکوره وویسته. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله لاره نه وه چې تر پادشاه پورې خپله شکایت و رسوي. هماغه و چې هغه د البانیا دپادشاه جان کسټریاټ دربار ته ورسیده اوپادشاه ته یې خپله ټوله قصه واوروله. خو کله چې پادشاه د البانوي امیر نوم واورید نو په هغه ولایت کې یې د بغاوت دخپریدونه د مخنوي په خاطر هغه امیر ته هیڅ هم و نه ویل. خو مارتها ته یې په خپل محل کې ځای ورکړ. او هملته یې دخپل ځان سره د وینځې په توګه و ساتله.

مارتها ډېره ذهینه او چالاکه ښځه وه ، همدا علت و چې ډېره ژر د پادشاه تر سترګو شوه. هغه ټول څلور شهزادګان چې سلطان مراد خان ثاني له ځانه سره یرغمل راوستي وو ، د پخوا څخه د مارتها سره اشنا وو. همدا علت و چې جان کسټریت سلطان مراد خان ثاني ته دخپل زوي سکندر بیګ د ورسپارلو په وخت کې مارتها هم دهغوې سره یو ځای ور کړه. مارتها اودغه څلور واړه شهزادګان هملته د سلطان په محل کې اوسیدل. مارتها د خپلې لور اودهغو څلور شهزادګانو سره یوځای د محل په اخري شاتنۍ برخه کې په ازادۍ سره ژیست کاوه. سلطان هغه څلور واړه شهزادګان په مکتب کې داخل کړل او د پادشاه په مصارفو باندې تر روزنې لاندې و نیول شول.

« اورنه » ته د مارتها د راتلو ډیر کمې ورځې شوې وې ، خو هغې ډیر ژر دمحل دننه خپل اړیکې و غځول.هغه ډېره مذهبي ښځه وه. د بله اړخه ابوجعفر هم هملته په اورنه کې موجود و. ابو جعفر یو روزل شوې هوښیار جاسوس و. هغه هلته په « اورنه » کې د سلطان په خلاف د جاسوسۍ جال خپور کړې و ، د کوټوال نه نیولې د ینې جرې فوځ د یو شمیر سالارانو پورې یې د خپل پټ کار تارونه غځولي و. ان تر دې چې دسلطان په دربار کې یې هم کارندې موجودې وې. داسې بریښیده چې په اورنه کې ابوجعفر بې تخته پادشاه و. هغه به په څرګنده توګه د یوه مذهبي لاربښود په څیر را ښکاره کیده ، خلکو به ورته د غرب خطیب وایه. خو په حقیقت کې هغه د قسطنطنیې د ارتوډکس دچرچ «ایا صوفیا» یو روزل شوې پادری و. هغه هلته په اورنه کې دځو کالو څخه اوسیده او جاسوسانو به یې ورته د عثماني سلطنت د ټولو کړو وړو په اړه خبرونه ور رسول.

د البانیه دماتې وروسته مارتها او البانوي شهزاده «اورنه»ته راغلل ، دهغوې راتګ ابوجعفر ته د هغه د سازش د جال د خپرولو له پاره نورې اسانتیاوې هم راپیدا کړې. هغه د ټولو دمخه د مارتها کمزورتیاوې راپیدا کړې اوبیا یې دغه ښایسته ښځه په خپل جال کې د راښکیلولو له پاره منډې تړړې پیل کړې. دیوه مذهبي مشر اولاربښود په څیر ،خلکو ته د سلطان د محل شاتنۍ برخې ته د هغه تګ راتګ دومره عیبجن نه ښکاریده. لمړۍ ځل چې هغه دمارتها کورته راغې نو مارتها هغه د مسلمانانو مذهبي لاربښود وګانه او څه ځانګړې پاملرنه یې ورته و نه کړه. خو دغه مکار ابوجعفر په خپلې همغې لمړنۍ کتنه کې مارتها په خپل بوتل کې بنده کړه. په لمړیو کې مارتها د عیسویانو د دې سازش څخه په ویره کې وه. خو د ابوجعفر غوړه مالۍ هغه ډیره ژر په خپله ولکه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوسته ، اوس هغه د یوې البانوی وینځې په ځای د «قیصر» یوه ډیره مهمه جاسوسه وه. مارتها به د ابوجعفر له پاره سلطانی محل ته ورتله اودهغه ځایه به یې مکمل را پور ابوجعفر ته ورکاوه او په دې توګه یې د یسوع مسیح ددین له پاره خپل ځان وقف کړی و.

په دې وخت کې یوه ډیره مهمه پیښه رامنځته شوه. د سربیه پادشاه (لارډ ستیفن) خپله شهزاګۍ لور «سروین» د سلطان مرادخان ثاني په نکاح کې ورکړه. دسربیه پادشاه لارډ ستیفن که څه هم په مذهبی توګه عیسایی و خو د مرادخان ثاني د نیکه (سلطان بایزید یلدرم) د وخته راهیسې دعثماني سلطنت خیرغوښتونکې او وفاداره پاته شوی و. دبایزیدیلدرم د وخته راهیسې ستیفن دمسلمانانو سره یو ځای په ډیرو جنګونو کې ګډون کړی او په هر محاذ به د سلطان تر څنګ ولاړ و. د انګورې په جنګ کې هغه وخت چې د تاتاریانو حاکم (امیر تیمور) سلطان بایزیلدرم ته سخته ماته ورکړه ، نو ستیفن هم دسلطان سره یو ځای ولاړ و. په هغو وختو کې ستیفن نوی ځوان شوی و ، ستیفن سلطان بایزیدیلدرم ته د وفادارۍ د نښې په توګه خپله خور هغه ته په نکاح ورکړه. او اوس یې سلطان مرادخان ثاني ته ، چې دبایزیدیلدرم لمسی او دسلطان محمدخان اول زوی و ، د وفادارۍ د نښې په توګه خپله لور شهزادګۍ «سروین» واده کړه. کله چې شهزداګۍ سروین د سلطان محل ته را غله نو د مارتها او ابوجعفر غوږونه را پورته شول. په دې وخت کې ابوجعفر مارتها ته وویل چې:

« مارتها !دا شهزادګۍ ستا دمنګلو څخه لرې نه د ه. هغې ته د سترصلیب سوګند ورکړه او د خپل ځان سره یې په جهاد کې شریکه کړه.»

مارتها هم شهزادګۍ سروین سره خپل اړیکې و غځول اودهغې محل ته یې تګ را تګ پیل کړ. خو هغې ته ډیره ژر څرګنده شوه چې د لارډ ستیفن لور دخپل پلار په څیر په پاک زړه د عثماني سلطنت ملاتړې ده. مارتها ډیره ژر ناهیلې شوه او ابوجعفر ته یې وویل چې شهزادګۍ سروین دومره غوړه مړۍ نه ده چې په اسانه د ستونې تیره شي. خو ابوجعفر نا هیلې شوی نه و. په دې خاطر یې په خپل جال کې د شهزادګۍ سروین د رانښکیلولو له پاره هلې ځلې جاري و ساتلې.

په حقیقت کې ابو حعفر یو ډیر سفاک او ظالم انسان و. هغه د البانیی پادشاه جان کستریاټ ، دسلطان پر خلاف بدګمانه کاوه او هغه یې د بغاوت په لور را کشاوه ، ددې کار له پاره هغه یو ستر پلان جوړ کړی و. خو کله یې چې دخپل دغه پلان څخه مارتها خبروله نو هغه ډیره په ویره کې شوه ، ځکه چې د ابوجعفر سازش ډیر ظالمانه اوسفاکانه و. دسلطان پر خلاف د البانیی د پادشاه جان کستریاټ دبدګمانه کولو له پاره ابوجعفر ، دسلطان په محل کې د اوسیدونکو البانوي معصومو شهزادګانو د وژلو پلان جوړ کړ. مارتها چې په یوه ډول ددې کوچنیانو مور ګڼل کیده ، نه غوښتل چې د ابوجعفر په دې سفاکانه سازش کې راګډه شي ، خو ابوجعفر څو ورځې په پرلپسې توګه مارتها ته ددې کوچنیانو د وژلو له پاره حکم کاوه. خو کله چې مارتها دهغه خبره و نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منله نو ابوجعفر پیغله مارسي د مارتها څخه په زوره جدا کړه ، مارتها ډیره سخته په جال کې را ګیره شوې وه. اوس نو هغه د ابوجعفر سره دهغه د زمکې لاندې جاسوسي پروګرامونو کې داسې ورننوتې وه چې د بیرته راتګ ټولې لارې یې په خپل مخ تړلې وې.

بلاخره مارتها په لړزان توګه د ابوجعفر حکم منلو ته غاړه کیښوده او د البانوي پادشاه جان کیسټریاټ درې واړو معصومو کوچنیانو ته یې په ډوډۍ کې زهر ورکړل. سکندر په خپلو ورونو کې تر ټولو مشر ، او تر یوه ځایه چالاکه او هوښیار هم و. مارتها د ابوجعفر په سلا سکندر ژوندې پریښود خو پاته درې واړه شهزادګان یې د سفاکې ښځې په څیر په زهرو ووژل. په حقیقت کې دغه کوچنیان د خپل مور او پلار نه لرې په یو ډیر لرې هیواد کې دهمدې مارتها درحم او کرم پورې تړلي وو. نو کله چې دغه درې واړه کوچنیان د لوبو نه وروسته دسترخوان ته را غلل نو د غذا خوړلو په لوبو کې هغوې ته مرګ انتظار کاوه. دا زهر ابوجعفر راوستي و چې کرار کرار یې اغیز شینده.

کوچنیان د غذا د خوړلو وروسته بیرته په لوبو کې مشغول شول. خو یوساعت وروسته ترټولو کوچني شهزاده ته د قي کولو تکلیف پیدا شو اوبیا د لږ ځنډ وروسته د هغه روح دهغه دتني څخه ووت، هغه نور کوچنیان تر یوه وخته پورې پاته شول او دځو ورځو سختې ناروغتیا وروسته یو په بل پسې له دې نړۍ و کوچیدل.

د دې درې واړو شهزادګانو په مړینې سلطاني ماڼۍ په لړزیدو راغله. سلطان مراد خان ثاني سمدستې دربار را وغوښت او ددربار حاضرینو ته یې دغه ټول حالات تر مخ کیښودل. سلطان پخپله هم ډیرزیات غمژن او پریشانه و. ځکه چې دهغه تر پالنې لاندې د البانیه درې کسه معصوم شهزاداګان په ډیره پټه توګه یو په بل پسې وفات شوي وو ، دهغوې د ډلې څخه یوازې یو شهزاده «جارج کسټریاټ» ژوندې پاته شوې و. په حقیقت کې دا دیوه مسلمان پادشاه له پاره د ډیر شرم او خجالت ځاې و. دسلطان خپل زوې «شهزاده محمد» ددې البانوي شهزادګانو همصنفي او همځولې و. دسلطان له پاره د ډیرې زیاتې اندیښنې خبره دا وه چې د البانیې پادشاه به اوس دهغه پر خلاف راپاڅیږي او د عثماني سلطنت په شمالي ولایتونو کې به په بغاوت لاس پورې کړي. ددربار حاضرین ټول په فکرونو کې ډوب ناست وو. ځکه د دې شهزاداګانو دغسې پټه مړینه د ټولو له پاره معمه وه ، او د مجرم په اړه هیڅ ډول معلومات نه ترلاسه کیدل. په اخر کې سلطان د خپلې څارګرۍ د محکمې مشر ددې مړینو د پټو رازونو درا برسیره کولو له پاره مامؤر کړ. تر څنګ یې د البانیه د پادشاه په لور یې د تعزیت له پاره یو دروند هیئت و استاوه. خو هغه ته یې دا پیغام و لیږه چې دا معصوم شهزادګان د کومې نه پیژندل شوې ناروغتیا له امله وفات شوي دي. ددې ترڅنګ سلطان مراد خان ثاني دا یو قدم بل هم واخست چې جارج کسټریاټ یې نیغ په نیغه د خپلې څارنې لاندې واخست اودهغه د روزنې له پاره یې پوه او وفاداره وګړي و ټاکل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ابوجعفر او مارتها ته د البانیا د پادشاه له لورې د بغاوت هیله پیدا شوې وه اودهمدې له پاره په انتظار کې ناست وو. ابوجعفر د دې معصومو شهزادګانو د مړینې په اړه د قسطنطنیې قیصر ته په خپل راپور کې و لیکل چې:

«معظم شهینشهاه او د مسیحیت ستر محافظ ، د قسطنطنیې دروند قیصر !

ما ددرې کسو معصومو عیسایي کوچنیانو په پاکو وینو باندې د سلطان مراد خان له پاره پرلپسې عذاب ولیکه. او د عثماني سلطنت البانوي پولې مې د بغاوت دبارودو څخه ډکې کړې دي. سلطان زمونږ د هیلو سره سم څلورم شهزاده نیغ په نیغه دخپلې ځارنې لاندې نیولې دې او اوس زه دمسیح ددین په مطابق ددې څلورم شهزاده فکري اوذهني روزنه کوم ، زه به ډیر ژر هغه دسلطان په کور کې دننه د یوه ستر دښمن په څیر تیار کړم.»

دقیصر خیر غوښتونکې

ډیمونان.

اوس نو ابوجعفر مارتها ته دا دنده ورکړې وه تر څو شهزاده چارج د سلطان پر خلاف ښه و پړسوي. ددرې ګونې قتل وروسته ، اوس مارتها په مکمله توګه د ابوجعفر په لاسو کې نڅیده. دهغې له پاره د ابوجعفر دخبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. په دې اساس مارتها همغه څه کول چې ورته به د قیصر د جاسوس ابوجعفر «ډیمونان» له اړخه ویل کیده. مارتها شهزاده جارج ته د انتقام اوبدلې د اخستلو په خاطر دا ویل چې دهغه درې واړه ورونه د سلطان مرادخان ثاني له خوا په زهرو وژل شوي دي. جارج لا تراوسه پورې د لس یولس کالو هلک و. هغه دخپلو بې اسرې ورونو په مړینه باندې سخت غمژن شوې و. هغه به د مارتها له خوا دسلطان پر خلاف را پړسول کیده ، په دې خاطر دهغه د وجود دهر رګ په وینه کې د انتقام اوبدلې اخستلو وینې ګرمیدې. هغه ته به د سلطان هر قدم او هر کار دظلم یوه نمونه څرګندیده. دهغه تر مخه به د خپل مفتوح هیواد او خپل مغلوب پلار مخ تر سترګو کیده ، هغه ته د خپلې بدحالۍ هغه وخت هم را په یادیده چې پلار او مور یې ورڅخه بیلیدل ، او پخپله د کوچنیوالې په عمر د خپلو درې نورو ورونو سره یو ځای یو بیګانه هیواد ته د بندیانو په څیر بوتلل کیده. بیا یې خپل کمرعمره ورونه په داسې حال کې کتل چې دمرګ په خاطر د زهرو په نشه کې لاس و پښې وهلې او کانګې یې کولې. مارتها دغه نوې ځوان شهزاده د خپلې غوړې ژبې په جال کې را نغاړلې و.

که څه هم البانوي شهزاده جارج کستریاټ نیغ په نیغه د سلطان تر ځارنې لاندې راغلې و خو دهغه په سینه کې د غم او غصې جهنم را خوټیده. مارتها به په دې لمبو نور هم تیل ور شیندل. خو تر څنګ به یې هغه د سمدستې بدلې اخستلو څخه منه کاوه. مارتها به هغه ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« جارج ! کوم داسې کار در څخه په بيړه کې تر سره نه شي چې دهغې په واسطه دا پټ راز ټول را څرګند شی او بيا ته دخپلې بدلې د اخستلو څخه بې برخې شي.»

اوس نو جارج په مستقيمه توګه په شاهي مکتب کې ښوونه او روزنه تر لاسه کوله. دلته هغه د شهزاده محمد سره هم ملګرې شو. خو شهزاده محمد د جارج څخه په عمر کې پوره کوچنې و. جارج هوډ وکړ چې د بلوغ د مرحلې وروسته به د سلطان مرادخان ثاني دا زوې شهزاده محمد وژني او د خپلو ورونو د بدلې داخستلو تنده به پرې ماتوي. د جارج خام ذهن ددې خيالاتو او فکرونو سره ورځ په ورځ پخيده. کرکې، غم اوغصې هغه بدمزاجه او بدکړچاره کړ. شاهي ښوونې او روزنې د جارج پټې وړتياوې هم را بربنډې کړې، کله چې هغه ځوان شو نو د يوه ضدي بلکه تجربه کار شهزاده په توګه ځوان و ځليد.د شاهي مکتب څخه د فارغيدو وروسته هغه د ينی چرې په عسکرى روزن ځاې کې د عسکرى فن د ښوولو او زده کولو جوګه شو. هغه ډير ژر د تورې وهلو او نيزې ويشتلو فن زده کړ. چې ددې روزنې استاد يې« طاهر هشام» و.

د ينې چرنې روزن ځاې په حقيقت کې د عيسايې بنديانو له پاره د اسلام د ښوولو او د مسلمان په څير دهغوې د روزلو له پاره جوړه کړل شوې وه، خو دجارج ذهن په دې روزن ځاې کې هم بدل نه شو، جارج که څه هم د سلطان دغوښتنې په اساس خپل مذهب په ښکاره توګه تبديل کړ خو په زړه کې همغسې عيسايې پاته شو. مارتها اوابوجعفر هم هغه ته په ښکاره توګه د مذهب د بدليدو مشوره ورکړې وه. جارج هم دهغوې دمشورې په اساس مذهب بدل کړ او اسلام يې و مانه. سلطان د جارج اسلامی نوم «سکندر بيګ» کيښود. او جارج ته يې دخپل زوې حيثيت ورکړ. خو سلطان ته دا ډاګيزه نه وه چې هغه يو مار په خپل لستونې کې پالي. داسې يو مار چې شاته يې د ابوجعفر په څير يو زهري ښامار او دمارتها په څير يوه خطرناکه ښاماره ولاړه ده.

۱۴۴۳زيږديز کال پيليدونکې و، دپسرلې ښايسته موسم پيل شوې و او د تخت کيناستې کلنۍ ميله په خپل اوج کې وه. نن سکندر بيګ ته غانښ ماتونکې ماتې ورکړل شوې وه. او دهمدې ماتې په خاطر د مارتها لور مارسي دخوشحالۍ څخه پورته پورته غورځيده. خو مارتها او ابوجعفر دسکندر د ماتې په خاطر ډير غمژن ښکاريدل. خو سلطان ددې ميلې دغه مقابله يوه لوبه وګڼله او شاته يې ورغورځوله

سلطان د لوبې او ميلې د پاې ته د رسيدول وروسته سکندربيګ خپل محل ته را وباله اودهغې په چپ بازو باندې د راپيداشوي زخم په اړه يې و پوښتل. سکندر لا تر اوسه پورې دخپلې ماتې د اغيز څخه نه و راوتلې. کله چې سلطان، سکندر په خپل حال کې وکوت نو ترې ويې وپوښتل:

«سکندربيګه ! مونږ ستا په ميړانې او ځواک باندې قايل يو، تاته په دې اړه د انديښنې کولو اړتيا نه شته. مونږ پريکړه کړې ده چې تا د غربي پولو د جاګير او زمکو والي و ټاکو. اوس وخت را رسيدلې دې چې تاته دحکمرانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو دنده در وسپارل شي. مونږ ستا د ښووني او روزنې څخه ډاډمن يو ،اوتا خپل زوی ګڼو. ستا دماتې خوړلو د اغيز د له منځه وړلو له پاره همدا لاره مونږ ته غوره ښکاري.»

دسلطان دپريکړې په اوريدو سره د سکندر بيګ احساسات را ژوندي شول. هغه سمدستي دخپلې ماتې ټول غم له ياده وويست. او يوناڅاپه يې ورته دخپلې بدلې منزل را لنډل و ښود. سکندر خپله ملا ټينګه کړه او د سلطان د پريکړې څخه يې خوښې و ښوده او دخندا کولو هڅه يې وکړه او ويې ويل:

دروند‌ه سلطان ! تا يو يرغمالي شهزاده ته دخپل زويوالي لقب ورکړ. اودا چې تا ماته تر ټولو ستره او ښه روزنه را کړه ، زه به ستا دا ښيګڼه هيڅکله هم له ياده و نه کاږم او نه به يې د بدلې د پوره کولو وړتيا ولرم. زه ستا ددې ټولو ښګيڼو په بدله کې يواځې دا ژمنه کولې شم چې د سلطان هر خدمت به د زړه له کومې په پوره خوشحالۍ سره تر سره کوم.»

سلطان د سکندربيګ د خبرو په اوريدو سره ډير خوشحاله شو او بيا يې وويل چې:

« سکندره ! مونږ په تا پوره پوره باور لرو !....ته همدا سبا سهار وختي د غربي پولو په لور د تللو له پاره ځان تيار کړه. هلته د سرحداتو د جاګير والي ته زمونږ دغه شاهي فرمان له ځانه سره يو سه ، دنن نه اخوا ته زمونږ دسلطنت يو ستر جاګيردار يې. او زه هيلمن يم چې ته به خپله دغه دنده په ډيره ښه توګه تر سره کړې.»

اوبيا د ميلې په دريمه ورځ سکندر د خپلو ساتونکو سره يو ځاې دغربي پولو په لور روانيدونکې و. د تللو تر مخه سکندر مارتها ته په کلکه وويل چې د تللو د مخه مارسی مجبوره کړی چې له ماسره واده وکړی او بيا يې له ځانه سره يوسي. مارتها هم همداسې هيله درلوده. خو مارسي په سپينه پاڼه ترې ددې کار کولوپه اړه ښننه و غوښته، خو کله چې سکندر نور هم زيات فشار راوست نو مارسي ديوه بل چال په لوبولو باندې پيل وکړ اوپه علني توګه يې وويل چې هغه نه غواړی د يوه مسلمان سره واده وکړي. هغې اعلان وکړ چې که چيرې سکندر بيرته عيسايي مذهب ته را وګرځي نوبيا دهغه سره واده کولو ته تياره ده. دمارسي ددې اعلان سره سم سکندر ، مارتها او ابوجعفر ټول حيران دريان پاته شول. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله چاره نه وه چې مارسي د اصل حقيقت څخه خبره کړي ، مارسي هم د وخت پيژندونکې مارتها لوروه. هغې يو چال ولوباوه اودخپلې مور څخه يې حقيقت را وسپړوده. مارتها خپله لور مارسی يوې بلې ځانته خونې ته يوړه او دا حقيقت يې ورته ډاګيزه کړ چې سکندر بيګ په اصل کې مسلمان نه دې بلکه هغه د خپل ځان اودخپلو ورونو د بدلې داخستلو په خاطر د اسلام د منلو ډرامه جوړه کړې ده. د مارتها د خبرو په اوريدو سره د مارسي سترګې د حيرانتيا څخه بوټې را ووتې. دهغې دزړه درزار نور هم زيات شو او هغه يو ناڅاپه دې ته متوجه شوه چې هغه د يوې سترې پټې څخه خبره شوې ده. هغې دخپلو زياتو معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره خپله مور نوره هم و ګړوله او ترې ويې پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مورې ! نن ماته رېښتيا رېښتيا ووايه چې ددغه ابوجعفر حقيقت څه دې او دا څه ډول انسان دې ؟ ځکه دغه کس لکه څنګه چې په ښکاره توګه تر سترګو کيږي په حقيقت کې هغسې نه برېښي ؟»

دمارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها و لړزيده . هغې خو نه غوښتل چې د سکندر راز هم را بربنډ کړي خو مجبوره شوه داسې قدم واخلي. خو د ابوجعفر په څير د يوه خطرناک جاسوس د مخ څخه يې د نقاب دلرې کولو په اړه رنګ تک ژيړ شو خو د خپل ځان د سنبالولو هڅه يې وکړه او مارسي ته يې وويل:

« لورې !دا وخت ددې خبرو نه دې. تا شرط ايښې و چې ته به د يوه عيسايي سره واده کوې ، په دې خاطر ماتاته د سکندر بيګ په اړه حقيقت ډاګيزه کړ. اوس نو ته نور وخت له لاسه مه ورکوه او ژر دخپل واده له پاره ځان تيار کړه.»

دمارسي په ذهن کې توپان را پورته شوې و . هغې ته په لومړي ځل دا احساس راپيدا شوې و چې دهغې مور په ځومره لوې سازش کې را ښکيل شوې ده . هغې د خپلې مور په سترګو کې سترګې ور ننويستې اوپه پوره زړه ورتيا يې ورته وويل چې:« سهی ده ، کومه ورځ چې ته ما ته دا ډاګيزه کړې چې دا مکار ابوجعفر څوک دې ؟نو زه به په همغې ورځ د سکندر سره د واده کولو له پاره ځان تيار کړم.»

د مارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها په خولو کې ډوبه شوه . اوس نو ورته د خپلې لور قانع کول ستونزمن شوي و . هغې دا هم نه غوښتل چې دهغې د ضدي لور کرچار د سکندر بيګ او ابوجعفر تر مخه را برسيره شي . ځکه هغه په دې پوهيده چې سکندر څومره خطرناک وګړي دې . که چيرې هغه يو ځل دهغې د لور څخه يو ځل مخ واړوي نو په ډاډمنه توګه له منځه به يې يوسي . د مارتها له پاره هر ډول پريکړه ستونزمنه شوې وه. سريې ټيټ کړې و او په فکرونوکې ډوبه ناسته وه. بلاخره د سکتې نه را بيرون شوه ، د خونې نه باهر ورته سکندر بيګ او ابوجعفر دواړه منتظر ناست و . مارتها په درندو قدمونوسره مخته راغله او په داسې حال کې چې خپل ځان يې نورمال ښوده ويې ويل:

« سکندره زويه ! مارسي د واده کولو له پاره تياره ده . خو د دومره ژر واده کولو څخه ويريږي ، ته په اطمينان سره ولاړ شه ، زه به پخپله مارسي هلته ستا جاګير ته د له ځانه سره دروړم. بيا مونږ ټول هملته له تاسره واوسو.

ابوجعفر په ډيره عجيبه توګه د مارتها په مخ باندې خپلې سترګې ور ننبلولې وې. هغه دمارتها خبرې په ډير غور اودقت سره واوريدې اوبيا يې په تفهيمي او طنزيه توګه دهغې سره دهوکړې سر و خوځاوه . مارتها د ابوجعفر په نيت پوه شوې وه او دننه وجود يې ټول د ويرې په لړزه کې و . هغې ته دا معلومه شوې وه چې دې خطرناک شخص ته به د ټولو کړو وړو اندازه معلومه شوي وي ، په هر صورت سکندر دمارتها خبرې په ډيره حوصله سره واوريدې او د هغې په اړه يې دکوم قهر او غصې ځرګندونه و نه کړه بلکه مارتها ته يې وويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« تروري سهې ده !زه به دهغه ځاې د چاپيريال د کتلو وروسته ، ډير په تاسې پسې هلته د راتلو له پاره څوک را و ليږم.»

دسکندر دخبرو څخه دمارتها ويره لږ څه کمه شوه خو ابو جعفر ورته وويل چې:

هو هو ! په دې کې د انديښنې کولو څه خبره ده. مارسي او سکندر دواړه د يوه کور کوچنيان دي. مونږ چې کله هم وغواړو دهغوې تر منځ واده کولې شو .... اخر مارسي به دسکندر پرته بل چيرې ځی ؟د ابو جعفر اخري خبرې دوه معناوې درلودې. دا چې سکندر به پرې پوه شوې او که نه، خو مارتها پرې رسيدلې و ه.

خداې خداې يې کول او سکندر دهغه ځايه ولاړ. دهغه دتلو سره سم دمارسي په وجود کې ساه راپيدا شوه. دشپې مارسی وکتل چې دهغې مور په خپله بستره باندې اوړي را اوړي ، بيا نژدې نيمه شپه وه چې مارتها دخپلې بسترې څخه را پورته شوه، دلور خواته راغله ، هغه ډيره زياته نا ارامه وه. کله چې مارسي دخپلې مور دا حالت وکوت نو پرته له ځنډه يې ترې وپوښتل: « درنې مورې !ولې دومره انديښمنه يې ؟مارسي دخپلې مور دکيناستو سره سم دا خبره وکړه. مارتها اوږده ساه واخسته او په ډيره مرژواندې ژبه يې وويل:« مارسي ! زه ستا په اړه انديښمنه يم. ته پوهيږې چې سکندر يو ضدی او جګړه کونکې انسان دې. هغه به ستا دانکار کولو څخه په غضب شي. دا غنيمت دې چې تر اوسه پورې هغه تا دخپلې وينځې لور ګڼي ، او په دې هم پوهيږې چې ته د هغې پرته دبل چا کيدې نه شې. خداې دې نه کوې ، که هغه ته دا ډاګيزه شي چې ته دهغه سره واده کول نه غواړې نو حالات به ډير کړکيچن شي.»

د مارتها دخبرو په اوريدو سره مارسي راپورته شوه ، کيناسته ، او دمور د اوږې سره خپل سر يو ځاې کړ او ورته يې وويل: « مورجانې !ته انديښنه مه کوه !هيڅ ستونزه به نه راپيدا کيږي.»

مارتها او مارسي تر ډيره وخته پورې په همدې خبرو کې مشغولې وې ، خو دسهار نه لږ څه مخته د مور اولور سترګې ورغلې او بيدې شوې.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲

دپنځه زره کسیز فوځ سالار

دخپل ورور کور ته د قاسم د راتلو نن پنځمه ورځ وه ، درې ورځې مخته یې د تورې وهلو په فن کې چې کومه کارنامه تر سره کړې وه په هغې دهغه ورور طاهر هشام اووراندار یې «سکینه» دواړه ډیر خوشحاله شوي وو. دهغوې دواړه کمر عمره زامن هر یو «عمر» او «علي» له ده سره دهمغه دریمې ورځې څخه وروسته را بلد شوي و. هغوې نن ټوله ورځ د خپل مکتب د همعمره کوچنیانو سره د خپل کاکا د تورې د وهلو دمقابلې د ګټلو قصې کولې .

سبا سهار وختې قاسم خپلې دندې ته حاضریده. دهغه ورندار ورته سهار وختی د زیتونو په غوړیو کې حلوه تیاره کړې وه ، کله چې مابنام طاهر کورته راستون شو نو هغه یې په لاسو کې د سمندرې ماهیانو څو ټوټې و کتلې. داسې څرګندیده چې نن د قاسم له پاره ځانګړې میلمستیا تیاره کړل شوي وي. مابنام یې ورندار د زورلو په خاطر ، دسترخوان په سر ورته وویل چې:

« بس ، اوس نو وخت ستا د واده کولو له پاره هم مناسب دې ، زه به کومه ښه ښایسته ترکي پیغله پیدا کړم او ستا د رشتې خبره ورسره و چیړم.»

ددې خبرې په اوریدو سره کوچنیانو دخوشحالۍ نه ټوپونه پیل کړل (دکاکا واده دې....دکاکا واده دې) ، طاهر هم د سترګو لاندې خندل ، خو قاسم احتجاجا پورته شو او ویې ویل چې:« نه ورندار نه ، د اوس نه دا تیرې را سره مه کوئ ، زه خو اوس باید نړۍ ووینم غواړم سلطان «قیصر » ته د درس ورکولو له پاره قسطنطنیه کلابنده کړم. دبله اړخه د غربي اروپا خطرناکه سپه سالار « هونیاډې » دصلیبي ځواکونو د قومندې د اخستو له پاره راستون شوې دې ، عثماني سلطنت د څلورو خواو څخه په ګواښونوکې ډوب دې. نو په داسې وخت کې به د ینی چرې د فوځ د پنځه زرو عسکرو سالار څه ډول د واده جنجالونه وپالي» قاسم د واده د نه کولو له پاره ډیره معقوله لاره خپله کړې وه. سکینه د قاسم دځواب څخه ډیره حیرانه پاته شوه.

« او هو ... ! تا خو داخبره ډیره جدي واخسته. سهي ده ، وروره سهي ده ، ته لمړۍ قسطنطنیه فتحه کړه اوبیا واده وکړه. بلکه دهمغه ځایه له ځانه سره کومه اروپاې میم راوړه.» سکینې ورته په خندا کې وویل اوخبره یې واړوله.

طاهر دخپل ورور او خپلې ښځې د بحث څخه خوند اخست ، بیا یې په خندانه خوله وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سکینه بیگم ! سلطان د قاسم څخه ډیر اغیزمن شوې دې ، نو لرې نه ده چې هغه به پخپله د قاسم له پاره کومه ښه رشته را پیدا کړي.»

د طاهر په دې خبره درې واړو وخندل. په همدې وخت کې د کور دړه چا و ټکوله. دوې ټول چپ چاپ شول ، د طاهر په تندي ګونجې راپیدا شوې او په لوړ غږ سره یې وویل چې:

« په دې وخت کې به څوک وي ؟... خیر زه به یې ووینم...» هغه د دروازې په لور د ورتلو له پاره پورته کیده چې قاسم پرې ور مخته شو ، « ته کینه وروره ! زه به یې وینم چې څوک دې ؟» قاسم چې دروازه پرانسته نو مخې ته یې یو د پوخ عمر اجنبي ولاړ وموند. دا ابوجعفر و. قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. د ابوجعفر په سترګو کې د مار په څیر ځلاوه. ابوجعفر د قاسم د کتلو سره سم هغه ته په خندانه خوله سلام وکړ او بیا یې ورته وویل:

« ته ما نه پیژنې خو ستا ورور زما دوست دې. په هر صورت ، نن خو زه یوائې ستا د زیارت کولو له پاره راغلې یم ».

دابوجعفر دخبرو داوریدو وروسته ، قاسم هغه ته د میلمستون دروازه پرانسته. اودغه پوخ عمري ابوجعفر ته یې هلته د کیناستو له پاره اشاره وکړه.« ته دلته کینه ، زه مې ورور خبروم اوبیرته را ستنیږم. خو که مهرباني وکړې اوخپل نوم دې را ته و ښایې تر څو یې زه خپل ورور ته ووایم.» « بلې ، زما نوم ابوجعفر دې ،» کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته د ابوجعفر د راتلو په اړه وویل نو دهغه د تندې ګونجې نورې هم ژورې شوې.

«ابوجعفر !...د غرب خطیب ، دا سړې دلته څنګه راغلې دې ؟ تر څو چې ماته معلومه ده دا سړې خو د ښار په هغه سر کې د «بغدادی دروازې » د جومات خطیب دې.» طاهر دفکر په نړۍ کې ډوب ، دخپل تندې خولې په لاس وچې کړې اوویې ویل :« هغه وایې چې له ماسره د کتلو له پاره راغلې دې ، هغه ستا دوست دې....هغه همداسې ویلې دې که نه...»

« زما دوست....؟ نه ، ماخو هغه یو ځل نیم چیرې کتلې دې. خیر ورځه ، ور به شو چې خبره څه ده.»

دواړه ورونه د ابوجعفر دکتلو له پاره میلمستون ته راغلل ،او هلته دمیلمه سره کیناستل ، ابوجعفر په خپلې چاپلوسانه لهجې سره وویل:

« شیخ طاهر !...ستاورور خو ډیر جنګجویه دې. د میلې په ورځ د هغه دکړچار څخه سلطان ډیر اغیزمن شوې دې په دې خاطر یې هغه د ینی چرې دپنځه زرو کسانو سالار و ټاکه. زه دهغه دهمدې بریاو د مبارکۍ په خاطر دلته راغلې یم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر په ډېره حیرانتیا سره دابوجعفر خبري اوریدې اوبیا یې په پوره ادب سره ورته وویل: « ستا څخه ډېره ډېره مننه ، تا زحمت وکاله ... ریښتیا هم په ینې چري کې زما د ورور مقرریدل زما او زما دکورنۍ له پاره د سعادت خبره ده.»

قاسم او طاهر دواړو ته تر اوسه دا ډاګیزه نه وه چې ابوجعفر څومره خطرناک انسان دی. خو ابوجعفر د طاهر په اړه دهر څه نه خبر و. خو اوس د هغه توجه د قاسم په لوري وه. ځکه چې د ینې چري سالار دهغه د سازش ځانګړې ښه وه. تر اوسه هغه د ینې چري د فوځ درې کسه سالاران په خپل خپور کړې جال کې را ښېلولي وو.... دهغه کار داو چې هغه به ناواده شوي او کمعمره سالاران د عیسایي تنکیو پیغلو په لومو کې راګیرول..... اویو ځل به چې څوک دهغه د راز ملګرې شو او په جرم کې به ورسره شریک شو نو بیا به دهغه بیرته را ستنیدل شوني نه ښکاریدل. هغه به د ینې چري مهم سالاران د بغاوت په لور رابلل. ینې چري د سلطنت تر ټولو مهم او جنګجو فوځ و.

دا فوځ د عثمانیه سلطنت د بنسټ ایښودونکي « عثمان خان» زوی « اورخان» دخپل ورور «علاؤالدین » او « قراء خلیل» په سلا باندې منځته راوست. د « اورخان » په وخت کې ، کله چې کوچنۍ اسیا د عیسایي حکومتونو څخه پاکه شوه نو د عثماني سلطنت خاص مامورین د ټول هیواد په جاګیرونو کې خپاره کړل شول ، په پخوا وختونو کې ګڼ شمیر عیسایان بندیان کړل شوي و او نور ګڼ شمیر یې دسلطنت رعایا ګرزیدلي و او دذمیانو په څیر یې په دې کوچنۍ اسیا کې خپل ارام ژوند کاوه. صدراعظم علاؤالدین خپل ورور «اورخان» ته سلا ورکړه چې ستر ستر جاګیرداران چې د سترو سترو فوځونو خاوندان هم دي ، ځینې وختونه د سلطنت له پاره دګوابښ سبب ګرځي.

په دې وخت کې ترکانو کوم منظم فوځ نه درلود. او صدراعظم علاؤالدین ددې خبرې څخه په ویره کې و چې یو وخت به دهغه جاګیرداره عیسایي رعیت د ګاونډیو عیسایي سلطنتونو سره پټ تارونه و ځغلوي او دمخالفت او بغاوت کولو وړتیاوې به پیدا کړي. په دې خاطر هغه دا اړینه وګڼله چې د عیسوي بندیانو او عیسوي رعایاو څخه ځوان او دنوي عمر خاوندان د سلطنت د څارنې لاندې وروزي اوپه دې توګه هغوې ته اسلامي ښوونه او روزنه ورکړي ،مسلمانان یې کړي او یو ځواکمن فوځ ترې جوړ کړی.

دې فوځ ته به ځانګړې شاهي فوځ ویل کیږي. ددې خلکو څخه به د بغاوت او سرکشۍ هیله نه کیږي. او تر څنګ به یې ددې نوو ځوانو مسلمانانو خپلوان هم د سلطنت مخالفت نه کوي. ددې برعکس به هغوې ته هم په اسلام کې د راننوتلو ترغیب ورکول کیږي. همدا علت و چې دا وړاندیز سمدستي ومنل شو.

ددې کار دپلي کولو له پاره په لمړي کال کې زر کسه عیسایي ځوانان ددې کار له پاره را وړل شول اوهغوې ته فوځې روزنه ورکړل شوه، په پیل پیل کې چې کله دوه زره کسان د فوځې روزنې څخه فارغ شول نو دوې ټول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان د خوندي ساتلو د ګارډ په څير وګمارل شول ، سلطان دهغوي دروزني له پاره يوه ستر صوفي « حاجي بکطاش» ته ددعا له پاره ورغي ، دغه خداي پاله بزرګ ديوه ځوان په اوږه باندې لاس کيښود او دې فوځ ته يې دعاينه وينا وکړه او د «ينې چرې فوځ » نوم يې پرې کيښود.

په دې ډله کې قاسم بن هشام لمړي کس و چې عيسايي نه و. خو بيا هم په ينې چرې کې شامل شوې و، عيسايي ځوانانو به داسلام د قبلولو وروسته دسلطان تر ځارنې لاندې د حرب د فن په اړه اعلې روزنه تر لاسه کوله .دهغوې په فوځې روزنه کې به ډيره سختي کيده ، همدا علت و چې هغوي به هر ډول ستونزې په اسانۍ سره زغملې. دخپل مورو پلار ، وطن او مذهب د پريښولو وروسته به دهغوي ټولې هيلې دسلطان سره تړلې وې نو په دې خاطر د اسلام ملاتړ دهغوي د ژوندانه مقصد او نصب العين ګرزيده. سلطان به هم په هغوي ډير باور کاوه ، دا فوځ به په ډير شان وشوکت سره اوسيده او څنګه به چې د سلطان آند و په همدې توګه به عيسايانو ته په خپله په دې فوځ کې د ورننوتلو هيلې په زړه کې را ټوکيدې. همدا علت و چې هر کال به د بلې دورې له پاره د خلکو شميره په خپله پوره کيده بلکه کله به دخلکو شميره دومره زياته شوه چې خلک به بيرته تللو ته مجبوريدل.

خو دا ځل سلطان د هيلو پر خلاف يو مسلمان ځوان په ينې چرې فوځ کې راننويستې و. خو د سلطان ددې پريکړې حقيقي حکمت دا و چې هغه غوښتل چې په دې نوې مسلمانو فوځونو کې يو پوخ مسلمان هم ورګډ کړي تر څو د راتلونکې وختو د سازشونو څخه اګاه و اوسي. ابوجعفر د ينې چرې يو شمير سالاران بيرته مرتد کړي و او عيسايت ته يې را ګرځولي وو. په ينې چرې فوځ کې د ابوجعفر فعاليتونه ورځ په ورځ پراخيدل.

د بله اړخه دسلطان اګاه غوږونه ددې حالاتو څخه پوره خبر وو. همدا علت و چې سلطان د پوره بصيرت څخه کار واخست او قاسم يې په دې نوې مسلمان فوځ کې شامل کړ. خو دا خبره د ابوجعفر له پاره ښه و نه بريښيده. هغه د سلطان د پريکړې څخه سخت په ويره کې پريوتې و. ځکه چې اوس نو د يوه پوخ عرب مسلمان په شتون کې د ابوجعفر له پاره په ينې چرې کې دبغاوت کولو پلان جوړول ستونزمن شوي و. دابوجعفر په ګيډه کې همدا درد و چې هغه يې دعثماني فوځې روزن ځاې د استاد طاهر هشام کورته په راتلو مجبور کړې و. او س نو ابوجعفر د قاسم دايمان داندازې داخستلو هڅه کوله.

خو قاسم بن هشام د څو پيښتو نه مسلمان ، مجاهد او جنګجو و. ابوجعفر ته د طاهر او قاسم دخبرو د اوريدو څخه پوره ناهيلې را پيدا شوې وه ، ځکه چې دهغې مکارو او تجربه لرونکو سترګو دا احساس کړې وه چې په خپل جال کې ددې دواړو عربو ورونو را تاوول اسانه کار نه دې.

هغه د اخوا ديخوا خبرو کولو نه وروسته نيغ په نيغه د قاسم څخه وپوښتل چې:« ددې علت به څه وي چې سلطان دلمړي ځل له پاره په ينې چرې فوځ کې يو مسلمان سالار و ټاکه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د پخوا څخه د ابوجعفر مارشکله سترګې کتلې وې او دهغه کړو وړو ته سخت متوجه شوې و . اوس چې هغه دا پوښتنه وکړه نو قاسم ته هم حیرانونکې وه. خو پخوا له دې چې قاسم په دې اړه څه وواییی ، طاهر په خبرو پیل وکړ : « اوریدلي مې دي چې په ینې چري کې کوم بغاوت را ټوکیدونکې دی . غالبا چې سلطان به دهمدې حقیقت د را برښړولو په خاطر زما په ورور باور کړې وي»

دطاهر په دې خبره د ابوجعفر زړه نور هم غمژن شو ، ځکه په ینې چري فوځ کې د بغاوت مشري پخپله دهمدې په غاړه وه . دطاهر هشام خبرو په میلمستون کې یو انقلاب راوست ، ابوجعفر ډیر وارخطا شو ځکه چې قاسم په پرلپسې توګه د ابوجعفر سترګو ته کتل . ابوجعفر ددې عربو ورونو سره نور پاته کیدل نه غوښتل په دې خاطر یی ډیره ژر اجازه واخسته او دهغه ځایه ووت.

بله ورځ قاسم خپل نوي کالي واغوستل او دخپلې خوښې په آس سپور شو او د ینې چري مرکزی قرارګاه ته ورغې. دلته هغه تر ټولو لمړی د اغا حسن سره وکتل ، دا همغه ځوان و چې دمیلې په ورځ یی د سکندربیګ څخه ماتې خوړلې وه. قاسم ته ددې ځوان په مخ کې عجیبه شانته سادګې او خلوص تر سترګو شو. قاسم ته ډیره ژر دا څرګنده شوه چې ددې ځوان سره دهغه دوستې کیدونکې ده . اغاحسن د قاسم څخه په عمر کې زیات و ، ترځنګ یی د ینې چري د فوځ یو تجربه لورنکې سالار هم و . هغه د خپلو بریاو او کړچار له کبله ډیره ترقي کړې وه او د لس زره کسیز فوځ مشری ور په غاړه وه . کله چې اغاحسن قاسم وکوت چې د ینې چري د فوځ مرکزي چاپیریال ته را ننوځې نو پېښه یی و نیوله ، ځکه هغه ته د همغې میلې په ورځ د قاسم میړانه خوښه شوې وه . د قاسم په کتلو سره هغه یو ناڅاپه دهغه مخې ته روغې . قاسم هم سمدستي دخپله آسه را ښکته شو ، په دې توګه د ینې چري دواړه سالاران یو بل ته ورغاړی وتل . اوبیا یی په خبرو خبرو کې ددفتر په لور مخه کړه .اغاحسن ورته د تللو په وخت کې وویل چې :« زه ستا مشر ورور طاهرهشام پیژنم. هغه هلته په روزن ځاې کې د تورې د وهلو درس ورکوي اوزه هم کله کله د خپل شوق په خاطر دهغه درسونو ته ورځم.»

« ډیرښه !..... ددې مطلب دا شو چې زما ورور به هم تاسې پیژني...... زه ډیر خوشحاله یم چې د ټولو تر مخه مې له تاسره لیده کاته وشول. په هغه ورځ تا ډیر ماهرانه ګذارونه وکړل. که چیرې ستا توره نه وې ماته شوې نو په ډاډمنه توګه به تا سکندر بیګ ته ماتې ورکړې وه »

اغا حسن د قاسم دغه ماهرانه آند ته حیران پاته شو ، دا حقیقت و چې دهغې توره په دوکه کې ماته شوه او که نه هغه نور هم دځو ساعتو له پاره د جنګ کولو توان درلود .

قاسم ټوله ورځ د اغاحسن سره پاته شو ، هغه د اغاحسن دکمانډ لاندې د زر کسیزو ، پنځه سوه کسیزو ، سل کسیزو ، لس کسیزو عسکرو د سالارانو سره لیده کاته وکړل . دینې چري ټول فوځ په یوه ځاې کې سرا راټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. ددې فوځ ټولو وګړو خپل وطنونه ، کورنۍ ، او مذهبونه پرېښې و او په دې وخت کې د اسلام دسرلوړۍ په خاطر دخپلو ځانو د ځارولو له پاره تيار ناست و.

کله چې ماښام کورته د راتلو له پاره قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته نو هغه ته يو ناڅاپه ابوجعفر په ياد راغې.اوبيا ورته په يني چري کې د بغاوت خبره رايادة شوه. هغه د ټولې ورځې دملګرتيا څخه په دې پوه شوې و چې اغا حسن يو باوري سالار دې ، همدا علت و چې هغه په ډير راز سره د اغاحسن څخه په دې اړه وپوښتل: «دا خبره به څومره سهي وي چې په يني چري کې يو شمير خلک دسلطان پر خلاف په فعاليتونو کې مصروف دي ؟ ايا ته په دې اړه څه معلومات لرې ؟»

اغاحسن ټکان وخوړ او دقاسم په لور يې و کتل اوبيا يې په ډيره محتاطه توګه وويل چې: «نه زه په دې اړه ډير معلومات نه لرم. ماته همدومره ډاګيزه شوې ده چې يو شمير خلک د تنخواګانو د لوړلو او نورو اسانتياو د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کوي»

قاسم ورته په تفهيمي توګه سر و خوځاوه او د اغا حسن څخه يې اجازه واخسته او ولاړ.

د يني چري په فوځ کې قاسم ډير ژر د يوه وړ او مقبول سالار په څير را څرګند شو ، اوس يې « مور و پلار» هم همدلته «اورنه» ته دهغه دمشر وروړطاهر هشام کورته راغلی وو. اوس نو هره ورځ په خپل آس سپور د يني چري د فوځ مرکز ته تګ او بيرته راستنيدل د قاسم معمول ګرزيدلې و. کله کله به هغه د داغاحسن سره د ډوډۍ د خوراک له پاره هم تم کيده او کور ته به ناوخته راته.

يوه ورځ قاسم د خپل عسکری مرکز څخه دکور په لور روان شو ، په لاره کې د زيتون ځو باغونه مخې ته راتلل، دلسمې شپې سپوږمۍ د زيتون په ونو باندې خپله رڼا غوړولې وه ، ددې باغونو سره نژدې دغره په څنډه کې د اوبو يو ستر ډنډ و چې څلور خواو ته يې شين والې خپله قالينه خپره کړې وه. قاسم چې د اوبو ددې ډنډ غاړې ته ورسيد نو لږ څه تم شو ، ځکه چې کوم کس د کومه ځايه دتالاب په لورې کانې وويشت. دا کانې په اوبو کې پريوت او د اوبو څپې يې راپيدا کړې. قاسم سمدستي خپل آس و دراوه او د برق په څير يې په ډيره بيړه خپله توره را وويستله« دلته څوک دي ؟ مخته راشئ ! او که نه ، که ما پخپله پيدا کړئ نوبيا به مو د ښې د وهلو پرته پرې نږدم.»

ژمنۍ هوا هره پاڼه په نڅا مجبوروله ، دسپوږمۍ په دغه رڼا کې د ونو سيورې لکه د جادو وزمه ښار په څير تورې په ديو شکله توګه خاموشه ولاړې وې.هرې لورې ته خاموشي خپره وه. د آس د سومانو لاندې د زيتون د ونو وچې پاڼې په ټول چاپيريال کې يونوې رنګ راپيدا کړې و. دقاسم غوږونه پورته و او خپل ټول حسونه يې بيداره کړې و او د چا د شتون د محسوسولو هڅه يې کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ناڅاپه هغه د آس د هنړیدو اواز واورید. دا اواز د انار دکوچنیو ونو د شا څخه راته. قاسم د خپلې تورې لاستې نور هم ټینګ کړ اوآس یی همغې لورې ته ور وګرځاوه. هلته په ور نژدې کیدو سره یی و کتل چې هلته یو آس نه بلکه دوه آسونه وو چې دیوې بګۍ مخې ته تړل شوي و. دلته په دې ورانې ویجاړې کې د بګۍ په کتلو سره قاسم نور هم حیران شو ځکه داسې بګۍ دلته په «اورنه» کې ډیر وخت د خانانو ښځې استعمالوي، دقاسم تندې ګونج شو او فکر یی وکړ چې حتما دلته کومه خبره شته. هغه همدې بګۍ ته نژدې ورغې او په لوړ اواز یی وویل چې « دلته څوک دي ؟... زه پوښتنه کوم چې دلته څوک دي ؟» هغه تر لږه وخته پورې همداسې څو اوازونه وکړل، کله چې هغه ته ځواب ورنه کړل شو نو هغه ددې بګۍ شاته پرده دتورې په څوکه پرانسته، خو دلته هم څوک نه وو. اوس نو قاسم نور هم محتاط ګرزیدلې و. تر اوسه هغه د دې حالاتو په نزاکت باندې فکر کاوه چې د انار د ونې د شا څخه ورته یوه غټه بلا شانته را ښکاره شوه، قاسم سمدستې توره په تیکې کې کیښوده او د آس د زین څخه یی کمان را پرانست، په دې کمان کې یو غشې لا دمخه ایښودل شوې و، هغه سمدستې دغې غټې شانته بلاته حکم وکړ او ورغږ یی کړ چې: « خبردار ! ته څوک یی ؟ هملته تم شه، یوقدم هم مخته را نه شې، او که قدم دې واخست نو په غشي دې ولم.»

دغه هیولا هم په خپل ځاې ودریده، اوبیا لږه شیبه وروسته یوه ډیره ښکلې نقره یی قهقهه دزیتونو په دې باغونو کې واوریدل شوه. ددې خندا په اوریدو سره قاسم حیران شو چې دا خندا خو د کومې ښځې خندا ده. قاسم داسې و انګیرله چې هغه دکومې جادوګرې ناولې ښځې سره مخ شوې دي. خو هغه په انتظار کې اړود پاته نه شو. ځکه هغه دښځې په څیر هیولا په خپله په خبرو پیل وکړ.

« وویریدې !...... د ینې چرې د پنځه زره کسیز فوځ سالاره، وویریدې.»

دا دمارسي اواز و. هغه سمدستې د ونو د سیورې څخه را ووتله او مخې ته راغله. قاسم ته دمارسي په اړه هیڅ ډول معلومات نه و. مارسي په نرمو قدمونو باندې په کراره کراره راغله اود قاسم تر څنګ ودریده. اوس نو هغه په څرګنده توګه په سترګو کیده، د لسمې شپې د سپوږمۍ درڼا وړانګو دهغه روڼ اوښایسته مخ نور هم ښایسته کړې و. دهغې غټې سترګې دنیل رنګه ډنډ په څیر ځلیدې. هغه په خندا خندا د قاسم خوا ته راغله او په ډیره ښه لهجه یی ورته وویل:

« درونده سالاره ! زه له تاسره په دې توګه د کتلو په اړه ښښنه غواړم، خو ماسره ددې نه پرته بله لاره نه وه. که چیرې ددې نه مې زیات ځنډ کړې وې نو شونې وه چې ډیره زیاته تباهي به خپره شوې وې. په دې اساس ما دا غوره و ګڼله چې ستا لاره و نیسم او له تاسره خبرې وکړم..... زه د ډیره وخته راهیسې ستا انتظار کوم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسی دخبرو څخه قاسم ټکان وخوړ. خو هغه تر اوسه پورې په لاره کې ددې ولاړې پیغلې په خبرو باندې باور نه شو کولې. هغه د مارسي څخه داسې پوښتل چې هغسې پوښتل یې حق هم و.

« ته چې ماته څه ویل غوارې هغه به را ته وروسته ووایې ، خو لمړی راته دا ووایه چې ته یې څوک؟»

مارسي خپلې زلفې او سترګې را پورته کړې او د شونډو څخه یې خندا لرې کړه او په پوره دقت سره یې وویل چې :« درونده سالاره ! ته زما په اړه د پوهیدو څخه مخته دغه مهم راز په غور سره واوره چې زه یې درته را بربنډوم.» مارسي ددې خبرې سره سم ورته وویل:« درونده سالاره ! ته یقین وکړه چې د سلطان له اړخه منل شوې زوې سکندربیګ د زړه نه مسلمان شوې نه دې. بلکه هغه د عیسویانو د یوه ژور چال اوسازش له مخې د جان کسټریاټ څخه په سکندر بیګ باندې بدل شوې دې. سلطان هغه ته په ناپوهی کې دغربې پولو جاګیر ور وسپاره. تا ته به دا ډاګیزه وی چې هغه دالبانیه د مړشوې پادشاه جان کسټریاټ مشر زوې دې ، هغه غواړې چې د یو شمیر عیسوي جاګیردارانو او د فوځ د یو شمیر سالارانو په کومک بغاوت وکړي ، هغه غواړي د البانیه د سلطان د باج ورکولو څخه ځان ازاد کړي او د سلطان څخه بدله واخلي ،ځکه دهغه په آند دهغه درې کوچني ورونه د سلطان لخوا په زهرو وژل شوی دي.

درونده سالاره ! ته زما په خبرو باندې یقین وکړه ، په دې ژور پلان اوسازش کې ابوجعفر نومې یو شخص هم شریک دې....زه تاته ددې نه زیات نور څه ویل نه غواړم.»

مارسي همدومره خبره وکړه اوبیا په ډیره بیړه دخپلې بګۍ په لور ور روانه شوه. قاسم تر اوسه پورې دحیرانتیا څخه هملته په خپل ځاې د وچ لرګې په څیر ولاړ و. هغه وکتل چې د ونو د بوټو څخه یو ځوان راووت چې د ګاډیوان په څیر کالي یې اغوستې وو. هغه هلک په تیزی سره په بګۍ کې کیناست او آسونو ته یې لښته ورکړه ، قاسم د حیرانتیا ددې ډنډ څخه هغه وخت را ینبں شو چې د مارسي بګۍ دهغه ځایه تللې وه.

هغه ته دهغه ځایه په ناڅاپې توګه ددې اجنبي پیغلې تلل د خفګان وړ و ګرزیدل ، له ځانه سره یې پریکړه وکړه په آس سپور شو او د آس واګې یې سستې کړې ، اوس نو هغه مارسي تعقیبوله ، هغه غوښتل چې ددې پیغلې په اړه معلومات تر لاسه کړی چې هغه څوک وه ؟او هغه څه یې چې ده ته ویلې تر کومه ځایه پورې حقیقت لري ؟دهغوې بګۍ هم په لمړیو کې ډیره ګړندی ځغلیدله. خو ښاری ابادۍ ته په رونژدې کیدو سره هغې خپل ګړندیتوب پریښود او کرار کرار روانه و ه. د ینې چرې عسکرې کالونې د « اورنه» څخه بیرون اروپاېې لورې ته پرته وه. دهغه ځایه د ښاره پور ې د راتللو له پاره څو کوسه واټن وهل کیده. دښار دیوالو ته د ورسیدو سره سم دمارسی بګۍ په ناڅاپې توګه تم کړل شوه. دلته هم سپوږمې ټوله سیمه په خپله رڼا باندې ښایسته کړې وه. دقاسم آسپ چې د بګۍ څنګ ته ورسید نومارسي د بګۍ شاته پرده پورته کړه ، قاسم هم د بګۍ شاته برخې ته ور ورسید

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهلته ودريد. اوس نو مارسي اوقاسم يودبل سره مخ په مخ و. دواړو يو دبل په سترګو کې سترګې ور ننويستې. خو بيا معلومه نه شوه چې ولې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې، قاسم داسې و انګيرله چې هغه پخوا هم مارسي چيرې کتلې وه. هغه په خپل ذهن باندې زور راوست، خو هيڅ ورته په ياد را نه غلل. بلاخره قاسم په ډيره باورې توګه د مارسي څخه وپوښتل:

«ګوره محترمې! هغه څه چې تا ماته وويل هغه نامکمله او نا قابل باور دي. زه په همدې خاطر ستا تر شا راغلم تر څو له تا څخه نور معلومات هم تر لاسه کړم. ددې نه علاوه زه هم غواړم له تا وپوښتم چې تا ددې خبرې د ويلو له پاره زه ولې انتخاب کړې يم؟» که تا غوښتلې نو پخپله تر سلطانه پورې ور تللې شوې، د سلطان نه اخوا د سلطنت نور مهم مشران هم دلته شته، خو ددې ټولو په شتون کې زه، بلکه يو نوې او اجنبي شخص ولې غوره کړ؟ قاسم ددې خبرو کولو په وخت کې دآسه را کيوتې و.

مارسي قاسم ته ځواب ورکړ، «درونده سالاره! ته به د «اورنه» له پاره اجنبي اوسې خو زما له پاره بلکل اجنبي نه يې. ما وکتلې چې ته زما تر شا را روان يې نو پخپله مې بګی و دروله تر څو ښار ته د ورننوتلو دمخه تاته خپله مجبوری ووايم. په دې وخت کې دلته په اورنه کې ستا نه اخوا بل داسې کس ماته نه تر سترګو کيږي چې زه ورسره په اسانی سره ووينم او باور پرې وکړم. ما ته ددې له پاره هم انتخاب کړې چې تا دميلې په ورځ سکندر بيګ ته ماتې ورکړې ده او په همغې يوې مقابلې کې دې دهغه د شيطانی فطرت په اړه اګاهي تر لاسه کړه .... زه له تانه دا غواړم چې دخداې له پاره، چې زما په اړه اوس د پوهيدو هڅه مه کوه، ځکه چې زه مجبوره يم. کله چې کومه مناسبه خبره مخته راغله نو زه به پخپله ستا مخې ته راځم او خبروم به دې. بيا به زه تاته دا هم ډاګيزه کړم چې زه څوک يم.»

اوس نو د اوږد قد قاسم د مارسي سره ډير نژدې ولاړو، هغه دمارسي په سترګو کې دسهار د ستوري په څير ځلا هم کتله او د شفق په څير سوروالې هم. دا پيغله د قاسم د آند څخه هم ډيره ښايسته او حسينه وه. دمارسي پراخه تندې د هغې د ذهانت ثبوت وړاندې کاوه. دهغې وجود نازکه هم واو سخت هم، داسې څرګنديده لکه د ياقوتو کانړې ته چې لباس ور اغوستل شوې وي. دقاسم ذهن دمارسی دښايست په کتلو سره راپاريدلې و. هغه خپل ځان سنبال کړ او تر شونډو لاندې مسکا کې يې وويل:

«تا چې ماته څه وويل، زه هغه سلطان ته نه شم ويلې، ځکه د کوم ثبوت پرته سلطان ته د سکندر په څير د نژدې وګړي په اړه داسې ګوته پورته کول دعقل خلاف کار دې....هو، زه به دخپله اړخه د سکندربيګ په اړه ځانته د معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې وکړم....اوس که ته چيرې ماته دخپل ځان په اړه څه نه وايې نو مه يې وايه.... خو زه غواړم چې په دې لړ کې يو ځل بيا له تا سره ووينم. کيدې شي چې تا زما خبره درک کړې وي.» قاسم د مارسي نيل رنګه سترګو کې د غوټې خوړلو په وخت کې وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي د قاسم په حالاتو پوه شوې وه او په زړه کې يې ډيره خوشحالي احساسوله ، مارسي ته پخپله هم د قاسم په خير د يوه توانمنده انسان اړتيا وه . نو هغې که دقاسم سره د زړه سودا کولې او قاسم هم دهغې دمحبت ځواب په محبت ورکړې وې نو دا دمارسي له پاره دراتلونکو ګوابښونو او خطرونو څخه د خوندي پاته کيدو يوائځنی لار وه . مارسي د قاسم خبرې واوريدې او دڅه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل:

« سهی ده ! ...... زه به پخپله له تاسره ووينم..... خو ته زحمت مه باسه ،»

«نو تاته به څه ډول ډاګيزه شي چې زه له تاسره کتل غواړم ؟» قاسم دمارسي خبره ور غوڅه کړه او ترې ويې وپوښتل. مارسي ورته د مسئلې حل و ښود او ورته يې وويل: « ددې حل دادې چې کله کله به زما باوري ملازم «اکبر» ستا په خدمت کې حاضريږي»

قاسم ورته يو ځل بيا وويل چې « ايا ستا ملازم خو به همدا کوچوان نه وی چې همدا اوس ستا بګۍ ځغلوي ؟»

« هو ! ...... همدا دې ،.....زه به هغه ښه وپوهوم چې هغه به څه کوی !»

ښه ، ډير ښه ، يوه اخري خبره راته وکړه ، تا ديوه شخص نوم واخست....ابوجعفر ... ايا ته ددې وګړي په اړه لږ نور څه هم ماته ويلې شې ؟ قاسم ته په همدې وخت کې د ابوجعفر نوم به ذهن کې راغې نو سمدستې يې دمارسي څخه دهغه په اړه وپوښتل ، مارسی ورته وويل:

فې الحال زه ددې نه زيات څه نه شم ويلې ، چې دا شخص د عثماني سلطنت پر خلاف په هر سازش کې شريک دې. خو اوس ددې نه زيات ځکه زه نه شم ويلې چې ددې وګړې پر خلاف له ماسره هيڅ ډول ثبوت نه شته. خو دا سړې ډير مکار او سازشي شخص دې اوزه په دې ډاډمنه يم چې همدې سړې د «يني چرني» سپه سالار انو او د سلطان يو شمير خپلوانو ته هم لاره پيدا کړې ده.»

دابوجعفر په اړه دداسې خبرې په اوريدو سره قاسم نور هم په حيرت کې پريوت ، ځکه چې هغه د ابوجعفر سره کتلې وو. ابوجعفر دهغه د ورور کور ته راغلې و او په همغې ورځ قاسم دهغه دمارصفتنه سترګو دکتلو وروسته ډير محتاط شوې و . قاسم غوښتل خبره اوږده کړي او لږ څه نور معلومات هم تر لاسه کړي چې مارسي ترې سمدستي اجازه و غوښته ، مارسي مسکۍ مسکۍ کيده او دشاتو په څير په خوږه ژبه يې وويل :

« اوس ماته اجازه راکړه چې پر ما ناوخته کيږي.»

قاسم ورته زړه نازړه سر و خوځاوه. مارسي کوچوان ځوان ته اشاره وکړه ، بګۍ روانه شوه او لږه شيبه وروسته هوايي شوه. قاسم په درنو پوندو بيرته راستون شو او په اس سپور شو اودخپل کور په لور روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه وخته راهیسې چې سکندر بیګ «اورنه» پرېښوده او ددې ځایه ولاړ نو د ابوجعفر فعالیتونو دپخوا څخه نور هم ډېر ګړندي شوي و. ځکه چې دهغه تر ټولو غوره او مهمه مهره اوس د خپل مقصد په لور روان شوې و. سکندر بیګ د غربي سیمو په لور د تللو په وخت کې ډېر مذموم مقاصد له ځانه سره وړي و. اوس نو ابوجعفر همدلته په «اورنه» کې ناست او دوه ستر پلانونه یې مخته بوتلل. لمړی یې په البانیه کې دسکندربیګ بغاوت او هلته د خپلې خپلواکۍ پلان و. اوبلی یې د ینې چري فوځ د یوه ستر بغاوت له پاره تیارول و. هغه څه چې اوبوجعفر د سکندربیګ په اړه غوښتل هغه ټکې په ټکې پوره شوي و او سکندر هم د ابوجعفر څخه اخري هدایت اخستې و اود خپل مقصد په لور روان شوې و. او په یو څو ورځو کې سلطان مرادخان ثاني ته دالبانیه له لورې د یو ستر زیان خبر رارسیدونکې و. دبله اړخه ابوجعفر په ینې چري فوځ کې د خپل بغاوت د پلان د پلې کولو په اخری لیکو کې و. په ینې چري کې یو شمیر داسې نوي مسلمانان هم وو چې د زړه له کومې یې د اسلام په منلو کې لا تر اوسه ډېر وخت پاته و. ابوجعفر به همداسې ځوانان ښکارول. هغه په همدې توګه ډېر شمیر ځوانان د مختلفو لارو څخه دخپل پلان اوسازش په دې جال کې را ښکیل کړي و.

ابوجعفر ډېر خوشحاله و ځکه دهغه پلان په پوره بریالیتوب سره مخته روان و. هغه د تیرو څو کالو راهیسې همدلته په «اورنه» کې پروت و. خو هیڅکله د چا سترګو ته رانغې. او اوس خو دهغه ټول کارونه په اورنه کې پای ته رسیدونکې وو. هغه اوس د سکندربیګ له اړخه د بغاوت انتظار کاوه. هغه ته د البانیه دخپلواکې د اعلان په اړه بېړه وه، ځکه دهغې اعلان سره سم دلته په اورنه کې د ینې چري د فوځ یو شمیر سالاران راپورته کیدل او ددې ځاې اوسیدونکې یې یرغمالول. همدا راز د ینې چري یو شمیر سالاران او د سلطان یو شمیر خپلوان د سلطان د محل د نیولو له پاره لاس بډوهلي ناست وو. په دې توګه ابوجعفر د قسطنطنیی دقیصر په حکم د عثماني سلطنت د تباه کولو له پاره هر څه تیار کړي و. د بله اړخه د څو ورځو راهیسی دا خبر هم خوله په خوله کیده چې دسلطان یو شمیر اروپایی باج ورکونکې ریاستونه د بغاوت په لور روان دي اویوشمیر خو یې لا تر مخه دا اعلان کړې دي.

په داسې حال کې چې د بوسنیا، سربیه او هنګري فوځونه د «هونیاډې» تر بیرغ لاندې سره را ټول شوي و. په حقیقت کې دسربیه دپادشاه «ستیفن» چې د سلطان مرادخان ثاني خسر هم و، دمړینې وروسته سربیه د عثماني سلطنت څخه د بیلتون او دخپلې خپلواکۍ اعلان کړې و. د لارډ ستیفن ځاې ناستې یوبل عیسوي «جارج برنیک وچ» نومیده. دا وګړې دخپل سلف په څیر عاقل او سنجیده انسان نه و. په دې اساس د قسطنطنیی قیصر دهغه په خلکو کې د تارونو د ځغلولو له پاره ښه کار و کړ. قیصر دهغه په ولس کې د عثماني سلطنت پرخلاف دکرکې د راپارولو له پاره ډېر ګړندي کار وکړ او په دې لاره کې یې جارج برنیک هم دخپل ځان ملګرې کړ. د هنګري خلکو هم، چې په دې وخت کې یې د «نکوپولس» د ترخې ماتې تجربې له یاده ویستلې وې نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوې هم د عثماني سلطنت پر خلاف دبغاوت له پاره خپل ځانونه تيارول پيل کړل. هغوې په دې تياريو کې څو کاله وخت مصرف کړ.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني په (۱۴۳۰) کال کې «د زانتي جزيره» او د «يونان» د جنوبې برخو تر څنګ د «سالونيکا» پورې ټوله سيمه فتح کړې وه او دلته يې وينسيانوته ماتې ورکړې وه. تر څنګ يې د وينس رياست په ډېرو خرابو شرايطو سره د سلطان سره سوله وکړه ، څرنګه چې وينس دقسطنطنيې د قيصر ملاتړې و نو په دې اساس د قسطنطنيې قيصر دهغوې په ماتې اوذلت باندې ډېر خوابدې شو. همدا علت و چې قيصر په خپلو سازشي پلانونو کې د پخوا څخه زيات ځآن مصروف کړ. د يوه اړخه دلته په اورنه کې دهغه جاسوسان خپلو مقاصدو ته ور نژدې شوې و اود بله اړخه سربيه ، رومانيه ، هنګري ، کروټيا عيسايي سلطنتونو هم د بغاوت بيرغ را پورته کړې و. که څه ددې بغاوتونو د ټکولو له پاره يو ځل سلطان په ۱۴۳۸ کال کې يو لښکر واخست او دجنګ په ډګر کې يې نژدې اويازره عيسايان بنديان له ځانه سره راوړل. خو کله چې سلطان دهغو ميدانو څخه بيرته راستون شو نو په هغوې سيمو کې يو ځل بغاوتونو سر را پورته کړ.

په همدې ورځو کې د غربي اروپا د جنګونو تجربه لرونکي سپه سالار «جان هني ډيز» يعنې «هونياډې» هم د هنګرې څخه راستون شو. هونياډې د سجمنډ پادشاه نا جايزه بچې و. دهغه مور «ايلزبت مارسي» يوه ښکلې حسينه اوبدکاره ښځه وه. هونياډي هنګرې ته د رارسيدو سره سم د فوځ سالارې په خپله ولکه کې واخسته او دراتلو سره سم يې د ترکانو پر خلاف د جنګ اعلان وکړ. هغه د «ټرانسلونيا» د ولايت څخه ترکان وويستل. د ترکانو جرنيل «فريدبيګ» چې دسلطان له اړخه هلته د چارواکې په څير ټاکل شوې و د هونياډې په لاسو په شهادت ورسيد. په د ې جنګ کې د فريدبيګ ځوان زوې او شل زره نور عثماني عسکر د هونياډی له لاسه په تورو و ربيل شول. او هغوې چې د هونياډې لاسو ته ژوندې ورغلي و دهغوې سره يې هم ډېر ناروا سلوک وکړ. هغه د دې سوبې په خوشحاليو کې په هنګرې کې جشنونه اوميلمستياوې جوړې کړې او په دې جشنونو کې به يې کله کله مسلمان بنديان په ډېره بې دردۍ سره وژل. په دې توګه د خوشحاليو په غونډو کې د دې ترکي فوځيانو وژل يوه په زړه پورې لوبه ګرزيدلې وه.

کله چې سلطان مرادخان ثانې ته د فريدبيګ او نورو شلو زرو فوځيانو د وژلو او د بنديانو د بې رحمانه وژلو خبر را ورسيد نو هغه د هونياډی پر خلاف او د بدلې اخستلو له پاره د يوه ستر لښکر د ورليږلو پريکړه وکړه ، خو هغه ته دا ډاګيزه شوې نه وه چې عيسايي دنيا يو ځل بيا متحده شوې او د اروپا د براعظم څخه يې د ترکانو د ويستلو پرکړه کړې ده.

دا ځل ترکانو ته د ماتې ورکولو او د اروپا د لويې وچې څخه دهغوې د ويستلو له پاره په اروپايي ولسونو کې ډيره زياته جوش او جذبه را خوټيدلې وه چې مثال يې ددې نه مخته نه و ليدل شوې د هنګرې پادشاه «لارډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلاس» اود هنګري سپه سالار «هوينادي» په دې اړه د هر چا څخه مخته وو. او اوس خو د فريدبيګ د وژلو وروسته دهغه دميړانې اوبهادۍ قصې په ځاې ځاې کې کيدې. په دې خاطر د ټولې اروپا هر ځوان غوښتل د عثماني سلطنت پر خلاف په دې جنګ کې شريک شي. ددې ترڅنګ د رومن کتوليک دکليسا پوپ دې جنګ ته د مقدس جنګ نوم ورکړ او خپل کارډينل «جولين» يې ددې صليبي جنګ په خاطر دخپل نماينده په څير روم ته و استاوه.

کارډينل جولين د شرقي اوغربي اروپا بيړنۍ دوره وکړه اوپه هر ښار کې يې د مسلمانانو پر خلاف دخلکو د راپارولو له پاره تبليغ پيل کړ. هغه به هر چيرې چې ورته، نو هلته به يې د مسلمانانو په اړه د درواغو قصې جوړولې اوخلکو ته به يې اورولې او د اروپا عيسويان ته به يې د غفلت د خوبه د رابيداريدو تلقين کاوه. کارډينل جولين د يولسمې پيړۍ د «پطروس هرکوليس» د ژوند تاريخ پوره لوستې و. هرکوليس لمړنۍ کس و چې دصليبي جنګونو بنسټ يې کيښود. هغه د سلطان صلاح الدين ايوبي پرخلاف د ټولې اروپا فوځ را يو ځاې کړې و اودهغه دمقابلې له پاره يې راوستې و. هرکوليس هم پخپله پادري و اودمسلمانانو سره سخته دښمن پاته شوې و. هغه ددې مقصد له پاره خپله ځوانه لور لوڅې پښې او شکيدلې کالي په کوڅو او سرکونو ګرځوله.... خو تر شا به يې دعيسوي راهبانو يو لښکر هم را روان و. هغوې ټولو به په غاړو کې دصليب سترې سترې نښې را ځړولې وې. اوستر صليب به يې د ټولو تر مخه وو. هغوې به خلکو ته ويل چې مسلمانانو ستر صليب په کوړو وهلې دې اود مقدس صليب سپکاوې يې کړې دې.

د پطروس هرکوليس په قدمونو د تلو له پاره جولين هم همدا کار وکړ. هغه د اروپا اوسيدونکو ته وويل چې ټوله عيسوي نړۍ د ترکانو په لاسو تباه کيدونکې اوډوبيدونکې ده نو که اوس هم عيسوي ځوانان د جنګ ډګر ته را ونه دانګي نو بيا به دمسيح نوم اخستونکې په نړۍ کې پاته نشي. همدا علت و چې ډير ژر د هنګرى، سربيا، واليشيا، پولينډ، جرمني، ايټاليې، فرانسې، استريا او بوسنيا فوځونه د هونياډې تر قومندې لاندې سره راټول شول.

دابوجعفر ځانګړې لاس پوڅې سکندر بيګ په همدې حساسو وختو کې دالبانيې په لور روان شوې و. سکندربيګ د ډير لږ وخت له پاره هلته په خپل جاګير کې تم شو، هغه هم د ترکانو پر خلاف د هونياډې د راتلو انتظار کاوه، څنګه چې د هونياډې لښکر مکمل شو نو سکندر هم د خاصې البانيې په لور ورغې اوبيا همغه څه وشول چې......

د سلطان مرادخان ثاني منل شوې زوې، دهغه په محل کې د اولاد په څير پالل شوې سکندر..... دچاسره چې سلطان ډيره زياته مينه کوله او څوک چې سلطان يواځې د اتلس کلنۍ په عمر کې د يوه «سنجق» حاکم ټاکلې و او بيا ورته دسکندر بيګ لقب ور کړې و.... غدار وخوت. سکندر د خپل کړچار څخه دا ثابته کړه چې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغې مار په څير دې سلطان ورته شيدې ورکړل او را څوان يې کړ. سکندر دسلطان ټولې ښيګڼې له ياده وويستلې او دخپل سازش په اخري مرحله کې يې په پوره بريا ليتوب سره قدم واخست.

داسې وشول چې..... هغه وخت چې سکندر د اورنه څخه تلو ته تيار و نو غوښتل يې چې مارسی هم له ځانه سره يوسي خو ابوجعفر وته سلا ورکړه چې « مارسي اوس له ځانه سره مه وړه....» هلته په البانيه کې د خپل کورني پادشاهې د جوړولو وروسته به بيا ستا له پاره د محل دکنيزې مارتها او دهغې دلور مارسي درغوښتل اسانه وي ، ځکه چې دا مور اولور دواړه په خپل عيسوي مذهب باندې ولاړې دې»

سکندر ته هم د ابوجعفر خبره معقوله ښکاره شوه. نو هغه وخت چې مارتها هلته په خونه کې دننه دخپلې لور مارسي سره خبرې کولې اوبيا بيرون را ووتله نوهمغه وخت ابوجعفر او سکندر په خپلو منځو کې دا پريکړه کړې وه. همدا علت و چې دمارتها په دې خبرې چې مارسي له تاسره اوس تلل نه غواړي ، سکندر خفګان و نه ښود.

سکندر دهغه ځآيه د غربي پولو په لور ولاړ او څو مياشتې يې هلته د هونيادې د فوځونو د تياريدو له پاره انتظار و کيښ. خو کله چې په ۱۳۴۳ کال ترکي فوځونو د هونيادې په مقابل کې ماتې وخوړه ، فريدبيګ د شل زره نورو کسانو سره په کې شهيد کړل شو نو سکندر هم په خپل آس سپور شو د غربي پولو په لور ولاړ ، په دې وخت کې دهغه سره يو اځې يوه ساتونکې ډله وه. سکندر په ډيره ګړندۍ توګه سفر کاوه. هڅه يې کوله چې په پټو لارو باندې ولاړشي ، هغه د سلطاني لښکر د قرارګاه پورې راغې خو دې قرارګاه ته د رارسيدو دمخه يې څو کوسه لرې دمه وکړه او د شپې د راتلو انتظار يې وکړ.

نيمايی شپه سکندر دخپلو ملګرو سره يو ځاې دسلطاني لښکر خيمو ته را ورسيد. سکندر خپل ساتونکې دخپله ځانه د يوې کلا په څير راتاو کړل اوپه خپله د سلطان رئس الافندي «ميرمنشي» خيمې ته ورننوت. ميرمنشي په خواږه خوب ويده و چې سکندر توره يې د ورميږ سره و نښته ، سکندر د خپلې تورې په څوکه باندې ميرمنشی و ټومبه ، ميرمنشي سمدستې راپورته شو ، خو کله يې چې سترګې پرانستې نومرګ يې په سر سپور و. کله چې هغه حالات وکتل نو سکندر ورته تر سترګو شو. په دې وخت کې ورته سکندر وويل:

« رئيس الافندي ! زه تاته حکم کوم چې همدا اوس او همدا ګړۍ د البانيا صوبيدار ته شاهی مکتوب وليکه.... هغه ته وليکه چې سکندر بيګ چې دسلطان له اړخه د وائيسراې په څير هلته دررسيدلې دې ، ورته د البانيه د دارالسلطنت په ګډون د ټولو سيمو واکمني وروسپاره.»

درئيس الافندي د پښو لاندې زمکه و تښتيده ،هغه دا فکر هم نه شو کولې چې دسلطان روزل شوي غلام به تر دې حده پورې مخته ولاړ شی. هغه ته په خپلو غوږونو يقين نه راته ، په دې خاطر هغه د لږ څه ځنډ نه کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخست ، سکندر سمدستي دخپلې تورې سر ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، په دې وخت کې د رئیس الافندي ساه بنده شوه ، اوسمدستي یې دحکم د تعمیل کولو اشاره وکړه. سکندر یې د غاړې څخه توره لرې کړه.

افندي په لړزان ځان پورته شو او په ډیره بیړه یې سلطاني حکم نامه ولیکله. ددې مکتوب د لیکلو وروسته یې پرې د سلطان مرادخان ثاني مهر ثبت کړ او هغه یې سکندر بیګ ته ورکړ ، سکندر بیګ په یوه لاس مکتوب واخست او په بل لاس یې توره پورته کړه او کمزورې ریس الافندی یې پرې داسې وواهه چې دهغه سر له تنې څخه پرې کړل شو . اوس نو هغه د البانیی د ښار « کروټیه » دترکي صوبیدار په نامه حکم نامه تر لاسه کړې وه . هغه غوښتل دهمدې فرمان په واسطه په البانیه باندې ولکه وکړي.

سکندر خپل کار په پوره بریالیتوب سره تر سره کړ اودخیمې څخه ووت ، دهغه ملګرو په پوره احتیاط سره پهره کوله ، سکندر خپل ساتونکې له ځانه سره واخستل او په پوره بیړه د البانیی په لور ولاړ. هغه د خپل سفر په دریمه ورځ دکروټیه «آق حصار» ته ورسید. سکندر د شاهي فرمان له مخې د ترک صوبیدار څخه د خپل پلار تخت بیرته واخست او ترکي فوځونو ته یې د البانیی څخه د سمدستي وتلو حکم وکړ . په البانیه باندې ولکې کولو وروسته ، بله ورځ هغه په ښار کې اعلان وکړ چې هغه د اسلام دین پرې ایښې اوبیرته عیسوي شوی دی. البانوي خلکو چې دخپل پخواني پادشاه زوی په دومره میړانې سره د سلطنت په ولکه کولو وکوت نو پرې زیات خوشحاله شول . هغوی د سکندر بیګ لاس نور هم ورکلک کړ او دهغه په فوځ کې ډلې ډلې را شامل شول.

سلطان مرادخان ثاني ته دترکي فوځې سالار فریدبیګ د وژلو اوماتې وروسته د خبر هم سخت ټکان ورکړ ، هغه په څو ورځو کې مات رامات شو ، ځکه چې هغه سکندر بیګ په ډیر نازو نعمت کې پاللی و . دسکندربیګ بې وفایی سلطان ته داسې ټکان ورکړ چې هغه یې دناروغتیا له امله د کټ کړ. نن سبا د ابوجعفر په مخ خوشحالی هم وې او حیرانتیاوې هم. ځکه دهغه له اړخه تیار کړل شوې سازش بریالیتوب ته رسیدلې و ، سلطان لا تر اوسه پورې ددې ټکانونو څخه را وتلی نه و چې یوبل بد خبر ورته را ورسید. دهغه دسلطنت په اسیایی برخه کې د کوچنۍ اسیا په ښار «قونیا» کې قیصر یو لوی سازش بریا ته رسولی و . د قونیا سردارانو هم دبغاوت بیرغ پورته کړ ، دې کار سلطان دخواړه خوبه را ویښ کړ. دغې دریم بد خبر سلطان د ناروغتیا اومړینې څخه را وویست او نوې ژوند یې ورپه برخه کړ. هغه د یوه سیلۍ اوتوپان په څیر را پورته شو ،خپله توره یې د تیکې څخه را وویسته او نیغ دسلطنت دربار ته ورغی.

اوس نو دهغه ذهن پرانستل شوی و ، په شاهي مسند کیناست او دربار یې را وباله..... خاصدارانو منډې ترړې ووهلې او په څو لمحو کې یې د عثماني دربار ټول ستر ستر وزیران ، امران ، رئیسان اوسالاران را ټول کړل. نن د ټولو وګړو په مخونو کې یو ډول تجسس اوپلټنه وه. په دربار کې داسې چپه چپتیا وه چې د ستنې د لویدو اواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په کې اوريدل کيدې شو . په دې وخت کې سلطان خپله توره په زمکه کې و ټومبله او را پورته شو . او دزمري په ځير و غوريد.

«د سلطنت مشرانو ، وزيرانو ، امرانو او سپاهيانو ..... !

مونږ ته په پرلپسې توګه خراب خبرونه را رسيږي ، لمړۍ د سربيا پادشاه بغاوت وکړ ، چې مونږ ورته سزا ورکړه .دهغه سره د جنګ په ميدان کې مونږ اويا زره عيسويان بنديان و نيول او هغوې ته مو د نافرمانۍ کولو سزا هم ورکړه . تاسې ټول په دې ښه پوهيږئ چې اوس يواځې په دې درې کالو کې د اروپا ټول عيسويان د هونياډې تر بيرغ او قومندې لاندې سره راټول شوي دي ، هغوې زمونږ يو ولايت (ټرانسلونيا) زمونږ څخه تر لاسه کړې دې او زمونږ يو ډير ميړنې اوبهادر جرنيل « فريدبيګ » اودهغه زوې يې د شل زره نورو عسکرو سره يو ځاې شهيدان کړې دي ، عيسايانو يواځې په دې باندې صبر و نه کړ او اوس په هرې ميلمستيا اوميلې کې ترک بندي فوځيان راوړي اوپه ډيره بې دردۍ سره يې وژني. او بيا تاسو ټول په دې پوهيږئ چې د سکندربې وفايې هم يو لړزونکې خبر و . خو دا ياد ساتئ چې سلطان ددې معمولې خبرونو په اوريدو باندې زړه بدې نه دي ، په دې اساس ما پريکړه کړې ده چې ددې بغاوتونو سر په پوره ځواک سره و ځپوم.

پخوا مو په خپلو پريکړو کې لږ څه ځنډ کاوه خو همدا اوس مونږ ته خبر را رسيدلې دې چې په کوچنۍ اسيا کې زمونږ د ښار د « قونيا» سردارانو هم دعثماني سلطنت په مقابل کې د بغاوت بيرغ پورته کړې دې په دې اساس مونږ سمدستي .... په يوه وخت کې ددوو لښکرو د تلو پريکړه کړې ده . لمړۍ به په اتيا زرو کسو مشتمل فوځ د « شهاب الدين پاشا » تر مشرۍ لاندې داروپا په لور ورځي اودويم لښکر به زما د قومندې لاندې د قونيا په لور حرکت کوي تر څو دهغه ځآې بغاوت و ځپوي اوبيا دهغه ځآيه د کوچنۍ اسيا په لور حرکت وکړي ، په دې اساس ټولو سالارانو ، سپاهيانو او دحکومت نورو مسؤلينو ته حکم کيږي چې همدا اوس ددې دواړو لښکرو د تيارولو له پاره هلې ځلې پيل کړي.»

سلطان ډير په قهر و او دا ټوله وينا يې په پوره جذباتو سره واوروله . هغه خپلې خبرې خلاصې کړې اوبيرته په شاهي مسند باندې کيناست . په دربار کې په مکمله توګه خاموشي خپره و ه . ټول خلک د سلطان ددې ناڅاپي پريکړې څخه حيران شوي و ، ځکه چې دا ډيره ستره پريکړه وه . په يوه وخت د لرې لرې محاذونو له پاره ددوو لښکرو ورلېږل څه داسې وړه خبره نه وه .

تر لږه وخته پورې په دربار کې خاموشي خپره وه . بيا د سلطنت يو وزير را پورته شو او په پوره ادب سره يې وويل: « د معظم سلطان پريکړه په يقيني توګه په پوره درائيت باندې ولاړه ده.خو که چيرې معظم سلطان لمړۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هونیاډې دبغاوت د ځپلو او بیا د کوچنۍ اسیا د بغاوت د ځپلو له پاره توجه وکړي نو شونې ده چې په دې توګه به دواړه محاذونه په اسانۍ سره فتحه شي.»

وزیر په داسې حال کې دا سلا ورکوله چې ټول وجود یې لړزیده. سلطان دهغه د سلا په اوریدو باندې وخندل او په نرمه لهجه یې وویل: « مونږ به همداسې کوو. د شهاب الدین پاشا لښکر به لا تر هغه وخته پورې خپلې لیکې نه وې جوړې کړې چې مونږ به د قونیا د بغاوت دځپلو څخه فارغه شو او دهغوې سره به یو ځای شو.»

د سلطنت وزیر د سلطان د ځواب په اوریدو سره ډاډمن شو، اوس نو د سلطان دځیرې څخه سختې لرې شوې وه. او په دربار کې ناستو خلکو د اوسنیو تازه حالاتو په اړه یو دبل سره په خبرو لګیا شول. په همدې وخت کې د سلطان دځانګړي فوځ ینې چري سپه سالار را مخته شو او په ډیر آدب سره یې سلطان ته وویل: « معظم سلطانه !.... ما ته څه حکم دې ؟»

سلطان ورته ځواب ورکړ چې:

« ته به هم د شهاب الدین پاشا تر بیرغ لاندې دهغه سره د اروپا په لور خوزیږې، له ماسره به د ینې چري پنځه زره کسان هغه لورې ته ځي. او پاته به ددې نور فوځ څخه وي.»

کله چې سلطان خپله خبره پوره کړه نو سپه سالار بیا وویل:

دمعظم سلطان سره د ینی چري کوم پنځه زره کسان هغه لورې ته ځي ؟

سلطان تر لږه وخته پورې فکر وکړ او بیا یې یو نا څاپه ټکان وخوړ او حکم یې وکړ « هغه عرب ځوان چیرې دې چې د میلې په ورځ یې سکندربیګ ته ماتې ورکړې وه، هغه سمدستې را وغواړئ او زما سره دتللو له پاره یې تیار کړئ.»

د ینې چري سالار دحکم دتعمیل له پاره سر ټیټ کړ او شاته ولاړ. ددې وروسته تر څو ساعتو پورې د فوځونو د لیږلو په اړه خبرې کیدې، په همدې وخت کې قاسم بن هشام هم را و غوښتل شو. کله چې قاسم دسلطان مخې ته راغې نو دسلطان توجه دهمغه لورې ته شوه، سلطان قاسم خپل ځان ته راوباله او ورته یې وویل چې:

قاسم بن هشام ! ته به زمونږ سره بله ورځ سهار وختې د قونیا په لور سفر کوې، که چیرې ته په دې لړ کې څه ویل غواړې او یا دکوم شي له پاره اړتیا ولرې نو پرته له ځنډه یې ویلې شې»

قاسم په ډیر ادب سره دسلطان خبره واوریده او بیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! ستا تر سيورې لاندې ماته د هيڅ شي اړتيا نه شته. ستا په رکاب کې ماته جهاد کول به زما د ژوندانه تر ټولو ستره نيک بختي وي. ته به بله ورځ سهار وختي د ټول لښکر څخه مخکې ماهلته بيا مومې.... البته...»

قاسم غوښتل څه ووايي خو يوناڅاپه يې خوله و نيوله. هغه د لمړي ځل له پاره دکوم سلطان دربار ته راغلې و ، همدا علت و چې دهغه الفاظ په ژبه باندې نه راتلل. خو سلطان ورته سمدستي وويل:

هو ، هو !ووايه ، تا څه ويل غوښتل ؟

قاسم په غټه ژبه ورته وويل:

درونده سلطانه !زه غواړم يوه ډيره عاجزانه مشوره درکړم. معظم سلطان غواړي خپل يولښکر د شهاب الدين په مشرۍ د اروپا په لور وليږي اوپخپله غواړي چې د کوچنۍ اسيا په لور وخوزيږي ، خو زه انديښمن يم چې د «اورنه» داسې پريښوول به په دې سيمه کې د قسطنطنيې د قيصر له پاره د خپلو جاسوسيو د تارونو د غزولو له پاره فرصت برابر کړي ، زه دا احساسوم چې په اورنه کې يو شمير پټ لاسونه د معظم سلطان د سلطنت په خلاف په سازشونو کې ککړ دي. اودا همغه لاسونه دي چې سکندريې بغاوت ته اړ کړې دي.»

سلطان دقاسم په خبرو باندې ټکان وخوړ دهغه په سترګو کې د خونړي زمري دسترګو په څير نښې راپيدا شوې ، په خپلې ګدۍ کيناست او سترګې يې په قاسم کې ور ښخې کړې. او دکومې مهمې خبرې د کولو په فکر کې شو ، د لږڅه ځنډ وروسته سلطان وويل:

« قاسم بن هشامه ! زه ستا ددې آند ډير درنښت کوم دلته زمونږ پخواني ډير پوه او تجربه لرونکې ملګري هم شتون لري خو تا دهغوې ټولو څخه خپلې سترګې ډيرې پرانستې دې. مونږ همدا اوس اوس پريکړه کړې ده چې مونږ به تا د خپله ځانه سره قونياته نه بوځو. بلکه مونږ ه ته دلته په اورنه کې د شاهي سلطنت د څارګرې اداري مشر و ټاکلې....مونږ پخپله هم په دې شک کې وو چې دسکندر بيګ تر شا د قسطنطنيې د قيصر لاس دې ،خو مونږ دې لورې ته توجه نه وه کړې چې په اورنه کې په کوم سازش باندې هم څارنه وکړو. مونږ له تا څخه ډيره زيات خوشحاله يو او دحکومت ټولو مسؤلينو ته حکم کوو چې د اړتياو په وخت کې له تاسره پوره پوره مرسته وکړي.»

د قاسم له پاره دسلطان دا پريکړه د هيلو پر خلاف وه. په همغه لمړۍ ورځ پنځه زره کسيز فوځ دسالار په څير د قاسم ټاکل هم هغه ته دحيرانتيا وړ وو. قاسم لږ څه فکر وکړ..... پادشاهان همداسې وي ، چې په هر وخت کې د توقع اوهيلو پر خلاف پريکړې کوي. اوس نو دقاسم سره سلطان ته د ويلو له پاره نور څه نه و. قاسم د حکم سره سم خپل سر ټيټ کړ نو سلطان ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به له ماسره ددربار دخلکو د تللو وروسته ځانته ويني..... مونږ غواړو چې له تا سره څه ډيرې اړينې خبرې وکړو .» قاسم يوځل بيا خپل سر د تعظيم له پاره ښکته کړاو شاته ولاړ.

کله چې درباريان ولاړل نو ددربار خاص دربان قاسم د سلطان د قصر تر دروازې پورې وروست. دلته خاص خادمې قاسم له ځانه سره يو ړ او دسلطان د اوسيدو د ځاې په لور ورسره ولاړه. دا د « يلدرم قصر» وو. ددې ځاې ټوله لاره د شيشيي تيږو په واسطه ښايسته کړل شوې وه. په شاهې ګلستان کې رنګ رنګ فوارې نصب کړل شوې وې، قاسم خاص ديوان ته ورننوت. مخامخ ورته په شاهې کاليوکې ملبوس يو ښايسته شکله ځوان ولاړو. دا ځوان شهزاده محمد نوميده. دمعظم سلطان دويم زوې. د سلطان د ستر زوې نوم شهزاده «علاؤالدين » و. شهزاده محمد په خندانه توګه د قاسم استقبال وکړ. په دې وخت کې خاص خادمه يوې لورې ته ودريده. شهزاده محمد د قاسم سره په ډيره مينه ورغاړيوت. اوبيا يې په خندا خندا کې وويل:

« د ميلې په ورځ مې ستا د تورې وهلو فن ډير زيات خوښ شو. اودهمغې ورځې راهيسې مې غوښتل چې له تاسره ووينم. خو کله مې چې نن ستا د راتلو په اړه واوريدل نو ستا د ليدلو له پاره راغلم.... خو د معظم سلطان سره دکتلو وروسته يوځل هرومرو له ماسره هم ووينه. زه به په همغه ځانګړې خونه کې ستا سر د ليدلو منتظر اوسم.»

قاسم ته شهزاده محمد ډير ښه انسان ښکاره شو. ژمنه يې ورسره وکړه چې دبيرته راستنيدو په وخت کې به ورسره هرو مرو ويني. بيا قاسم د همغې خادمې په لار ښوونه د سلطان مرادخان ثاني تر مخه حاضر شو. سلطان قاسم دمينې اوشفقت له مخې د خپله ځانه سره کيناوه. او خپلې خاص خادمې ته يې د قاسم د خدمت کولو له پاره حکم وکړ. دا د سلطان دليدلو کتلو ځانګړې خونه وه. په خونه کې څلورو خواو ته تکيه لرونکې ګدۍ ايښول شوې وې. په ديوالونو يې د عثماني سلطنت د خطاطانو او انځورګرانو ډير ښه انځورنه او ليکنې موجودې وې. په چت کې يو قرمزي فانوس را ځړول شوې دې، دکمرې په فرش باندې ديونان څخه راوړل شوې سره تيږه يا « سنګ احمر» څليده، او دکړکيو رنګينه پردې را ځوړندې شوې وې. سلطان د قاسم څخه خپله لمړۍ پوښتنه وکړه :

« تاته څه ډول معلومه شوه چې د اورنه په قصر کې جاسوسان فعاله دي ؟»

درونده سلطانه ! زه کالونې د تلو په لاره کې ديوې اجنبي پيغلې په واسطه تم کړل شوم. هغې خپل نوم او ادرس د ښوولو نه ډډه وکړه خو دا يې راته وويل چې سکندر بيګ د معظم سلطان پر خلاف د بغاوت کولو اراده لري.ما ددې پيغلې څخه په دې اړه د نورو معلوماتو اوهم دهغې دنوم او ادرس په اړه وپوښتل خو پيغله د سترګو په رپ کې په خپله بګۍ کې کيناسته او ترې تم شوه....څرنګه چې سکندر ستا ډير نژدې زوې ګڼل کيده ، نو په دې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دهغې پیغلې خبره درواغ وګڼله او هسې مې پرېښوده» قاسم پخپل دغه ناوړه عمل باندې د شرم احساس وکړ او دا خبرې یې وکړې.

دسلطان سترګې د حیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، په ډېره بې صبرۍ سره یې د قاسم څخه وپوښتل «دا د څه وخت خبره ده ؟دسکندر د تلو څخه د مخه او یا دهغې وروست ؟»

«دسکندر د تلو وروسته خبره ده»

هو !....سلطان د قاسم دخبرې د اورېدو وروسته په تفهیمي توګه وویل چې:« ددې نه ډاګیزه شوه چې سکندر بیګ د پخوا څخه غدار و . اودا هم ډاډمنه شوه چې دلته په اورنه کې هم دقیصر جاسوسان شتون لري..... ډیر ښه ددې نه علاوه تاته په دې اړه نور څه معلوم هم شته ؟»

قاسم ورته په نازړه توګه ځواب ورکړ: « ددې نه علاوه زه د یني چري په څو کسو سالارانو باندې هم شکمن یم. زه یې څارم او وینم چې هغوې د باغیانه فکر خاوندان دي. او څو نور شخصیتونه هم زما له آنده مشکوک دي.... خو تر اوسه پورې مې دهغوې په اړه شواهد نه دې تر لاسه کړي، اوس چې تاسې ماته دا مسؤلیت را سپارلې دې نوزه به انشاء الله د سر په قیمت باندې ددې ټولو سازشونو جرړې راسپړم»

« ډیر ښه ! مونږ له تاڅخه همداسې هیله لرو . زه غواړم چې دقونیا څخه زما دراستنیدو وروسته به ته مونږ ته دلته په اورنه کې د جاسوسانو د نیولو زیرې راکړې. پخوا خو ما د قونیې څخه د اروپا په لور د تللو اراده درلوده خو اوس مې پریکړه کړې ده چې مونږ به یو ځل دقونیه څخه بیرته دلته اورنه ته راستنیږو او غدارانو ته به عبرتناکه سزا ورکوو . مونږ ستا سره د بسپنې له پاره دخپلې څارګرې ادارې مشر بهران هم ټاکو او د ښار کوتوال ته هم په دې اړه ضروری هدایات ورکوو .»

قاسم د لږ څه فکر کولو وروسته سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه !.... تا خو زه د ټول دربار تر مخه د شاهي څارګرې ادارې مشر و ټاکلم، ددې کار څخه خو به دلته په اورنه کې مشغول جاسوسان ټول خبر شی او په خپلو فعالیتونو کې به محتاط شي. زه غواړم چې تاسې بهرام خان او دښار کوتوال ته زما په اړه هدایات ورنه کړئ، ځکه زه غواړم چې خپل دښمنان په بې خبرۍ کې را ګیر کړم ».

سلطان مراد خان ثانی یو فقیر مزاجه انسان او یو ډیر غښتلې او میړې عسکر و . هغه ته د قیصر په څیر ددغسې سازشونو چل نه ورته. خو دسلطنت علماء اوپوهان د سلطانې بصیرت اوتدبیر څخه خبرو . غالبان سلطان دخپل دور اندیشۍ له مخې غوښتل چې بهرام او ښار کوتوال په دې کار باندې خبر کړي خو قاسم هغه ددې کاره منه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دقاسم مشوره و منله . ددې وروسته قاسم او سلطان دواړه تر ډيره وخته پورې د غدارانو او جاسوسانو په اړه په خبرو اترو کې مشغول پاته شول ، د ډيره وخته وروسته کله چې قاسم د سلطان د درباره راووت نو شهزاده محمد ورته هلته په خپله خونه کې منتظر ناست و . هغه دقاسم د کتلو سره سم د هغه د ښه راغلاست له پاره راپورته شو اوقاسم يې له لاسه و نيو او دخپل ځان سره په نژدې ګدۍ يې کيناوه .

درونده قاسم بن هشامه ! دهغې ورځې دمقابلې په جريان کې که چيرې زمونږ د وينځې لور په وخت په تاباندې غږ نه و کړې نو سکندربه ستا سر له تنې پرې کړې و . »

دشهزاده محمد دخبرې په اوريدو سره قاسم دحيرانتيا څخه ټوپ شانته کړ .

« وينځه ، کومه وينځه ، او دهغې کومه لور ؟... زه خو ، درونده شهزاده ، ستا په خبره و نه ورسيدم »

شهزاده د قاسم دخبرو په اوريدو مسکې شو اوبيا يې وويل .« ايا تاته در په ياد نه دي چې دمقابلې په وخت کې کله چې ته د مصنفينو تر څنګ ولاړ وې او د تماشاچيانو په لور دې کتل نوستا تر شا سکندر پر تا باندې ډير خطرناکه ګذار وکړ ، په همغه وخت کې ستا د خبرولو له پاره چې کوم چا غږ پورته کړ هغه دسکندر دالبانوي وينځې لور « مارسي » وه .»

قاسم د حيرانتيا په سمندر کې غوټې وهلې ، بيا يې لږ څه په سادګۍ سره وويل

« اواز خو نه و ،البته ما يوه چيغه واوريده ، خو زه پوه نه شوم چې دا چيغه د کومه ځايه راغله »

« اوس نو شهزاده محمد مسکې و اويو ځل بيا يې وويل : « هو ! ښاغليه . هغه د مارسی چيغه وه ..... خير دا خبره به پريږدو ، ... مونږ دڅه له پاره دلته ناست يو او څه خبرې مو را وسپړلې ....اوريدلې مې دې چې ته يې دشاهي ښارګرې اداري مشر و ټاکلې . درونده وروره ! دخداې له پاره ، زما له پاره هم يودوه رازونه هم را بربنډ کړه .» شهزاده ذومعنې جمله استعمال کړې وه. دواړه پرې دزړه داخلاصه وخندل . خو د قاسم ذهن په پرلپسې توګه په همغې چيغې کې راګير و . او تر اوسه يې فکر کاوه چې دې پيغلې په ډير نازکه وخت کې دهغه ژوند خوندي ساتلې دې اوپر دې يې ډير احسان کړې دې . په دې سوچ اوفکرکې شو چې څه ډول دهغې کنيزې لور ته ځان ورسوي او دهغې ددې احسان په اړه ترې خپل ممنونيت ښرګند کړي .

په کوم خيال کې ډوب قاسم دشهزاده محمد څخه وپوښتل « محترم شهزاده !... حق خو دادې چې زه ددې پيغلې شکريه ادا کړم. خو نه پوهيږم چې هغه به چيرې پيدا کړم .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په ذهن کې څه نور خيالات هم را ځرخيدل ، داسې معلوميده چې دهغې په وجود کې ځارګرې را نغاړل شوې وه. او که نه په دې توګه ، په خپلې لمړنۍ ليدنه کې به يې د يوه شهزاده سره ددومره بې تکلفه خبرو کولو هڅه نه وې کړې. شهزاده محمد د قاسم خبرې واوريدې او په زوره يې وخندل.

« ډير ښه !..... په دې څو لمحو کې خبره تر دې ځاېه راورسيده. هسې نه چې زمونږ دځارګرۍ مشر په غيب کې عاشق شوی وي.» نوې ځوان شهزاده ! خپله خبره کلکه کړه ، خو قاسم ورته وويل چې:

« نه درونده شهزاده ! داسې کومه خبره نه شته ..... ما هسې په اخلاقي توګه دا خبره کوله ،ځکه چې هغې پيغلې زما ژوند خوندي کړې دې.»

شهزاده محمد يو ځل بيا مسکې شو « درونده وروره !.... ستا اخلاق په خپل ځاې د قدر وړ دي. خو ياد ساته چې ته يو مسلمان يې او هغه د يوې عيسايي مور عيسوي لور ده.»

د قاسم له پاره دا خبره حيرانونکې وه ،هغه په خپل تقدير باندې رشک کاوه چې د ځارګرۍ دپيل سره سم ورته تر ټولو لمړی اطلاع ورکړل شوه. دهغه ذهن ديوې عيسوي پيغلې په پيدا کيدو کې مشغول شو ، چې د ميلې په ورځ يې دقاسم ژوند خوندي کړې و. اودا پيغله د البانوي سکندر د کنيزې لور وه. داخوريښتيا ډيره عجيبه پيښه وه. ددې په خبريدو سره د قاسم ويښتان زيړه شول ، هغه په بې صبرۍ سره خبره وکړه او ويې ويل:

« خو درونده شهزاده ! ماته خو ددې پيغلې دځاې په اړه معلومات هم راکړه. تر څو زه دهغې د ممنونيت د ادا کولو له پاره هغې لورې ته ورشم.»

« ډيره ښه ! ....سبحان الله .... داسې معلوميږي چې زمونږ د پنځه زره کسيز فوځ سالار او د ځارګرې ادارې مشر قاسم بن هشام د يوې عيسوي پيغلې د مينې او محبت په زلفو کې را ګير کړل شو.»

شهزاده محمد په کړس کړس خندل او قاسم بن هشام هم ورسره دخنداکولو ټوکيزه ډرامه کوله . شهزاده محمد ورته بياوويل.

« سهي ده ، زه به تاته د مارسي ځاې ځيږې و ښايم. خو په يوه شرط. لمړی هغه شرط پوره کړه.»

قاسم ورته سمدستي وويل « بې شکه...... امر وکړئ ، څه ډول شرط ؟»

شهزاده محمد ورته په خندا کې وويل :« زما شرط دادې چې ته به له ماسره ددوستۍ کولو ژمنه کوې ....ته به له ماسره ژمنه کوې چې ته به زما سره ښکار ته هم وځې. او زما سره دکتلو له پاره به دلته سلطاني قصر ته هم تشريف راوړې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرو په اوریدو سره د ډاډ ساه واخسته. « ستا سره دوستي ؟... دومره د ښه نصیب خاوند ! ماته ستا ټول شرطونه منظور دي.»

دقاسم دخبرو سره سم دواړو په زوره زوره و خندل ، قاسم ددې نوې ځوان شهزاده سره لاس ورکړ او ورته یې وویل : « سهې ده ! درونده شهزاده . اوس راته ووایه چې د سکندربیګ د البانوي کنیزي لور مارسي چیرې اوسیږي ؟ »

شهزاده محمد قاسم ته دهغې درک ورکړ او ورته یې وویل چې د شاهي محل شاته کالونۍ کې د البانوي کنیزې مارتها کور دي. اوس نو د قاسم له پاره د شهزاده سره نور پاته کیدل شوني نه و. هغه ته دخپل مشن لمړۍ سراغ په لاس ورغلې و. همغه و چې دلږځه ځنډ وروسته یې د اجازې د اخستلو غوښتنه وکړه ، نوې ځوان شهزاده هغه ته اجازه ورکړه او ورسره د خاص دیوان تر دروازې پورې راغې اوهلته یې پرېښود ، او کله چې قاسم دهغه ځایه ولاړ نوشهزاده یوه ډیره عجیبه خبره وکړه:

دوسته ! مونږ په دې ښه پوهیږو چې ته د البانوي کنیزې کور ته د شکریه د ادا کولو په ځاې دسکندربیګ د سازش جرړې راسپړې ، خو مونږ به تا و نه ځنډوو.»

قاسم په ساده توګه د شهزاده په لور وکتل او په زړه کې یې دهغه بصیرت ته افرین ووایه. قاسم په دې وپوهیده چې د سلطان مراد خان ثاني په نسبت دهغه زوې « محمد» دډیر ښه ذهن اوبصیرت خاوند دې... بیا قاسم شهزاده ته سلام وکړ اومحل څخه راووت.

اوس نو دهغه په ذهن کې دجذبو او احساساتو آسونو ځغاسته کوله. هغه غوښتل چې څومره ژر چې کیدې شی دمارسي سره ووینې ، د وخت په تیریدو سره دهغه یقین پخلنې ته رسیدلې و اوپه دې پوه شوې و چې مارسي همغه پیغله ده چې د زیتون په باغونو کې یې دده سره لیده کاته کړي و. تر اوسه پورې دماښام تیارغونې ته لا وخت و ، ځکه هغه غوښتل چې دشپې په تیاره کې د مارتها کور ته ورشي. هماغه و چې دهغه ځاې په لور د تللو په ځاې خپل آس د خپل کور په لور را وګرځاوه. هلته په کور کې یې ورور طاهر هشام موجود و. کورته د راتلو سره سم بې وریرونو مخې ته ور و ځغاستل او په پښو پورې یې ور ونښتل ، اوس نو دهغه وریرونه دهغه سره پوره پوره اشنا شوي و. کله به چې قاسم کور ته راغې نو دهغه سره به یې لوبې کولې ، دهغه مور وپلار هم په اورنه کې د ژوند څخه خوشحاله و. ځکه چې هغوې دلته دخپلو دواړو زامنو ،نګور ، او لمسو سره یو ځاې اوسیدل. دقاسم مور تر اوسه دومره زړه شوې نه وه. هغه یوه نیکه او دینداره ښځه وه. همدا علت و چې دهغې دواړه زامن ددینې عقایدو خاوندان و. قاسم هلته په خپله کمره کې دکوچنیانو سره په لوبو کې مشغول و چې طاهر پرې را ننوت.

« اوریدلې مې دي چې ته نن سلطان ور غوښتې وې؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته څنګه وپوهیدې ؟ ما خو هیڅ چا ته هم نه دې ویلي ؟» قاسم ترې په لږ څه حیرانتیا سره و پوښتل.

« ماته ستادوست دلس زریز فوځ سالار اغا حسن دا خبره وکړه. طاهر ورته په خندا کې وویل ،او بیا د قاسم سره یو ځای په فرش باندې کیناست.

« هو ! سلطان غواړي په یوه وخت کې دوه لښکرې ولیږي ، یو د « هونیاډې» د مقابلې له پاره اروپا ته ، اوبل د « قونیا» په لور د بغاوت د ځپلو له پاره . قاسم ورته وویل. « ته یې په کوم لښکر کې شامل کړې یې ؟ » « ماته سلطان حکم کړې دې چې همدلته پاته شم او دقیصر د جاسوسانو جرړې را وسپړم. هغه زه د شاهي څارګرې اداري مشر ټاکلې یم.» قاسم ورته لږ څه ټیټ اواز سره وویل. « دا څه خبره ده ، شاهی څارګر، ایا ته اوس د پنځه زریز فوځ سالار نه یې ؟ طاهر ترې په حیرانتیا سره و پوښتل.

قاسم ورته وویل چې « نه ، داسې کومه خبره نه شته ، په حقیقت کې ما پخپله سلطان ته ویلي و چې دلته په اورنه کې د قیصر جاسوسان شتون لري.»

په دې وخت کې قاسم ته یو فکر را پیدا شو او سمدستي یې د خپل ورور څخه وپوښتل: « وروره ! ته د ابوجعفر په اړه څومره معلومات لرې ؟ همغه ابوجعفر چې یو ځل دلته زمونږ کور ته راغلی و.»

طاهر په حیرانتیا سره د قاسم په لور وکتل ، او د لږ څه فکر کولو وروسته یې په ټیټ اواز سره وویل چې « زه خو دهغې په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د « بغدادي دروازې » د جومات اما م او خطیب دې. خو ماته دهغه ځآیه دومره معلومات هم تر لاسه شوې چې دهغه اړیکې ان د شاهي دربار پورې غځیدلې دي. دطاهر د خبرو په اوریدو سره قاسم په دې منځ کې را ټوپ کړ.

« نه ، ایا ته په دې پوهیږې چې هغه «اورنه» ته له کومه ځایه راغلی دې ؟ دهغه څلور خواوې څه دي ؟ اودا چې ایا په اورنه کې دهغه کوم خپلوان هم شته او که نه ؟»

طاهر لږ څه فکر کې پریوت. اوس نو دهغه په تندي د فکرونو ګونجې را پیدا شوې وې ، د څو ثانیو د خاموشۍ وروسته یې وویل: « تر هغې چې ماته معلومه ده ، په اورنه کې ابوجعفر هیڅ خپلوان نه لري. دا سړې دعربو اوسیدونکې دې او دڅو کالو راهیسې دلته په اورنه کې مقیم شوې دې.»

ددې ډاګیزه کیدو نه وروسته چې ابوجعفر دلته په اورنه کې کوم خپل خپلوان نه لري د قاسم سترګې را وځلیدې. هغه نیغ کیناست. اوطاهر ته یې وویل: « ورور جانه ! تا کله هم ابوجعفر ته په غورسره کتلي دي ،... ته یې په یاد راوړه ، هغه به هرو مرو د عربو په څیر سور ښݫن اودښه روغتیا خاوند وي ، خو دهغه سترګې دعربو سره هیڅ مشابهت نه لري ، دهغه د سترګو شینوالي د لاطینې ولسونو په څیر دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو په اوريدو سره طاهر مسکې شو « او هو وروره ! ته خوربنتيا هم جاسوس شوې يې.... دومره لرې لرې تارونه سره را يوځاې کوې.... تا ته به هسې وهم وګمان را پيدا شوې وي ، ابوجعفر د تيرو شلو کالو راهيسې دلته اوسيږي ، تر نن ورځې پورې پرې هيچا شک نه دې کړې ، ...او اوس ته يې چې هغه د عرب په څير هم نه منې ..... حال دا چې هغه ډيره ښه عربي وايي .»

قاسم دخپل ورور خبره واوريده خو خاموشه پاته شو . ځکه دهغه دماغ بل کوم ځاې کې و . کله چې طاهر قاسم په خلا کې په فکرونو کې ډوب وکوت ورته يې وويل:

« راځه ، اوس دې دا سراغ رساني او څارګري پريږده ، را ځه چې ډوډۍ تياره ده !»

قاسم په دسترخوان باندې دکيناستو نه وروسته هم همغسې خاموشه پاته شو . د هغه وخته چې سلطان ورته څارګري سپارلې وه ، نو دهغه دماغ ډير فعاله شوې و . اوس هم هغه د قسطنطنيې دقيصر او ابوجعفر په فکر کې ډوب و . هغه ته دا محسوسيده چې هغه مسؤليتونه چې ورسپارل شوي دي دهغه د ترسره کولو له پاره اړينه ده چې هغه ته د قسطنطنيې د قيصر په اړه پوره معلومات تر لاسه شي. هغه دهمدې فکرونو په ژورتيا کې دخپل ورور څخه يو ځل بيا وپوښتل.

« ورور جانه ! د قسطنطين په اړه دا مشهوره ده چې هغه د جنګ په ځاې دښمن د سازشونو له لارې له منځه وړي ، .... ايا دا خبره ريښتيا ده ؟»

طاهر د قاسم خبره په پوره دلچسپۍ سره واوريدله . او ويې ويل « دا ريښتيا دي ..... قيصر د زمکې لاندې سازشونو کې يو نوم لري..... زمونږ د سلطان نيکه « سلطان بايزيد يلدرم» او د اسياد مشهور فاتحَ«امير تيمور» تر منځ د اسلامي تاريخ تر ټولو رسوا کونکې جنګونه په حقيقت کې دهمدې قيصر د پټوسازشونو پايلې وې. ما د تربيت ځآې په کتابتون کې دهغې مکتوب نقل وکوت چې قيصر دبايزيد يلدرم پر خلاف امير تيمور ته ليکلې و . هغه په کې ليکلې و چې.....

«زما سلطنت تر ټولو زوړ دې ، دسيدنا محمد صلى الله عليه وسلم او د اصحابو کرامو په وخت کې هم زمونږ سلطنت په قسطنطنيه کې موجود و . دهغې وروسته د بنواميه او بنو عباس په وختو کې هم دخلفاو سره مونږ بيا بيا سولې کړې دي ، ددوې څخه يې هيڅ يو هم د قسطنطنيې د نيولو هڅې نه دی کړي.

خو اوس عثماني سلطان زمونږ په ډيرو سيمو باندې ولکه کړې ده ،او غواړي زمونږ درالسلطنت قسطنطنيه هم تر غاښو لاندې کړي . دهمدې حالاتو په اساس مونږ مجبور شو چې له تاڅخه بسپنه وغواړو ، او دا څرګنده ده چې ستا نه پرته مونږ دبل چا څخه دا سې غوښتنه هم نه کوو . که چيرې ته د بايزيد يلدرم دمسلمانيدو او زمونږ د عيسايت په اړه فکر کوې نو تا ته دې دا ډاګيزه وي چې بايزيد يلدرم دلته په اروپا کې په پرلپسې توګه فتوحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او په ځواکمنې کې یې ورځ په ورځ ډېرښت راځي ، داسې معلومېږي چې هغه به ددې لورې څخه ډېر ژر ځان بیغمه کړي او ستا په ولکه شوو سیموباندې به یرغل دروړي او بیا به تا ته دا ستونزمنه وي چې د هغه مقابله وکړای شئ. بایزید خان « سلطان احمد جلائر» او « قراء یوسف ترکمان» چې له تا څخه را تښتیدلي و د خپل ځان سره د عزتمندو میلمنو په توګه ساتلي دي. او دا دواړه باغیان ستا پر خلاف د جنګ کولو له پاره هڅوي ، تا ته به داخبره د بې عزتۍ نه کمه نه وي چې ستا باغیان د سلطان بایزید یلدرم سره د میلمنو په څیر واوسیږي او ته یې دهغه څخه بیرته و نه غوښتې شې. نو اوس خو ډېره مناسبه داده چې ته په کوچنۍ اسیا باندې حمله وکړې ، ځکه دا هیواد باید په طبیعې توګه ستا تر ولکې لاندې اوسي......

او قاسمه ! امیر تیمور دومره ستر پادشاه و خو بیا هم دقیصر د چال لاندې راغې. دقیصر دې لیک په اسلامي نړۍ کې د باروتو کار و کړ ، او ددوو مسلمانو پادشاهانو تر منځ د « انګورې» په سیمه کې داسې خونړۍ جګړه و شوه چې د جنګ په ډګر کې د مسلمانان خپل منځې عامې وژنې باندې اسمان هم و ژړل. په هغه جنګ کې تیمور بایزید ته سخته ماتې ورکړه...... او سلطان بایزید یې د اوسپنو په بنجره کې بند کړ او کوڅه په کوڅه یې و ګرځاوه او رسوا یې کړ.

قیصر دتل له پاره دهمداسې لویدلو لارو کار اخلي ، کله چې کمزورې شي نو بیا د مسلمانانو لاندې خپلې ریښې ځغلوي ، خو کله چې لږ څه فرصت هم تر لاسه کوي نو بیا د هیڅ لویدلي حرکت څخه هم ځان نه سمپوی. تا ته به ډاګیزه شوي نه وي چې د« سلطان مراد خان اول» څخه د ویریدو په خاطر ، قیصر درې ډېرې ښایسته او حسینې پیغلې لمرې مراد خان ته ورکړې ، یوه پخپله دهغه له پاره او دوه دهغه د زامنو له پاره. خو دهغې سره سره بیا هم قیصر د سلطان اول په خلاف په سازشونو کې را ننښتې و. په ۷۸۲ هجري کال کې د قسطنطنیې قیصر « پلیولوګس» لمرۍ د سلطان پر خلاف ډېر ناوړه سازش جوړ کړ او بیا چې کله د سلطان د غضب څخه وویرید نو د خپل زوې «تهیوډورس» یې د سلطان دربار ته راولیږه او دهغه څخه یې وغوښتل چې هغه ته هم دیني چرې په فوځ کې د ورداخلیدو عزت وروبښې.

قیصر دمسلمانانو پادشاهانو محلونو ته دخپلو لوڼو او خویندو د ورلیږلو څخه هم کار اخست. دعثماني سلاطینو په محلونو کې به هم دقیصر شهزادګانې هروخت په خطرناکو سازشونو کې ککړې وې.»

طاهر ، قاسم ته د قیصر په اړه په پوره تفصیل سره خپله خبره وکړه. او دا دهغه کار و چې داسې پیښې په همداسې تفصیل سره ولولي او بیا یې بیان کړي. ځکه هغه یو تجربه لرونکې معلم و. قاسم د خپل ورور په خبرو کې داسې ډوب شوې و چې د وخت دتیریدو احساس یې هم نه و کړې. هغه یو ناڅاپه متوجه شو چې هغه خو دمارسې سره کتل غواړې په دې اساس یې دندې ته په دلچسپې باندې غوره والې ورکړ او دمارسې د کور په لور یې د تللو پریکړه وکړه. د ډوډۍ خوړلو وروسته یې لاس پریمنځه او بیا را پورته شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر چې قاسم را پورته کيدونکې وکوت نوترې ويې پوښتل:« څه خبره ده ؟ ايا ته چيرې ځې ؟»

« هو ! زما تګ ډير ضروري دې. تا چې د معلوماتو لړۍ په کوم ځاې کې پری ايښې ده ، د همغه ځآيه وروسته به يې زه د اوريدو تمنا لرم. ستا خبرې ډيرې په زړه پورې او هر اړخيزه دي. اوس زه ستاسې څخه اجازه اخستل غواړم»

دډوډۍ دخوراک وروسته کوچنيان دخوبه ډک و ، هغوې دخوب خونو ته ولاړل. قاسم خپل آس را پرانيست او د کوره بيرون ووت. شپه شوې وه. هوا هم لږ څه يخيدو ته روانه وه ، په اسمان کې ستوري ځليدل ، دقاسم آسپ هم د «اورنه» په کوڅو کې په ګرزيدو باندې مصروف و. هغه بيړه نه کوله. هغه غوښتل چې ډير وخت داسې تير کړي ، ديخنۍ د راتلو وخت و او خزان په پوره عروج کې و. د «اورنه» بازار بند شوې و خو په کوڅو کې يويو کس خوزيده ، دقاسم آسپ هم د ګرزيدو وروسته دمحل شاتنۍ برخې ته ولاړ. دلته دوه دوه او درې درې منزله عمارتونه و ، دلته دښار اشراف ، امران ، رئيسان او وزيران اوسيدل ، تر څنګ يې د سالارانو او بيروني هيوادو د سفيرانو کورونه هم و. قاسم د شهزاده محمد له اړخه د ورښوول شوي کور په لټه کې و ، هغه په يوه کوڅه کې ور ګرزيد او خپله نښه يې و موندله. په څو لمحو کې دمارسي دکور تر مخه ودريد. لاس يې ور مخته کړ او د دروازې زنځير يې و ټنګاوه. اوبيا يې د کوم کس د راتلو انتظار پيل کړ. څو لمحې وروسته د دننه څخه د دروازې دپرانستلو اواز راغې ددې سره دقاسم تجسس نور هم زيات شو ، دروازه پرانستل شوه او يوه عمر تيرې ښځه ترې را بيرون شوه. قاسم سمدستي يو دوه قدمه ورمخته شو او دهغې زړې خادمې تر مخه ودريد او ورته يې وويل:

«درنې ! زه غواړم د محترمې مارسي سره ووينم.»

قاسم په نازړه توګه دمارسي نوم واخست. خادمې هم ورته په حيرانتيا سره وکتل ، اوس نو هغه په مکمله توګه د دروازې څخه بيرون راوتلې وه.

مارسي ؟؟..... درونده ! تا ماته څه وويل ؟ زه خو پوه نه شوم ؟

« زه غواړم دمارسي سره ووينم. قاسم ورته خپله خبره راغبرګه کړه ، اوس نودغې ښځې په پوره دقت سره قاسم ته کتل.

« ستا نوم ؟..... تر څو زه يې مارسي ته ووايم» خادمې ترې په استفهاميه توګه و پوښتل.

« بس ته هغې ته همدومره ووايه چې د شهزاده محمد يو دوست راغلې دې» قاسم خپله پيژنه همداسې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه د زاړه عمر خادمې د یو څو لمحو له پاره فکر وکړ ، بیا کور ته ورننوته او دروازه یې په ځان پسې بنده کړه ، قاسم د حیرانتیا په نړۍ کې ولاړو . تر اوسه هغه نه و پوهیدلې چې څه پیښیږي ، چې په دې وخت کې دغه عمر خوړلې خادمې یو ځل بیا دروازه پرانسته ، په دې وخت کې ددې خادمې سره یوه بله معززه ښځه هم مل وه . دا پخپله مارتها وه . مارتها د قاسم د سلام د ځواب د ویلو وروسته هغه ته د را ننوتلو وویل . او پخپله دهغې نه مخته مخته روانه شوه . کورته د ورننوتلو په وخت کې قاسم وکتل چې د مارتها تر څنګ یو حبشي غلام هم په پوره ورتیا سره روان دې او ورسره دوه سرې توره یې هم له تیکې راویستلې ده .

قاسم په پوره بې پروایی سره د مارتها میلمستون ته ور ننوت . په میلمستون کې ډیره ښه سامانونه ځاي په ځاي شوې و . په دې سالون کې د مسلمانانو د روایاتو پر خلاف د لرګي چوکۍ پرتې وې ، په مخامخ دیوال باندې د عیسي علیه السلام مجسمه (صلیب) را ځوړنده شوې وه . مارتها د قاسم سره د کیناستو په ځاي ولاړه پاته شوه او د قاسم څخه یې و پوښتل « درونده ځوانه ! ایا ته ماته ویلې شې چې ته ولې زما دلور مارسي سره کتل غواړې ؟» دهغې په لهجې کې لږ څه درونده والې و .

قاسم دشرم نه سر ټیت کړ اوویې ویل « زه دمحترمې مارسي څخه ممنونیت کول غواړم..... ځکه چې هغې زما ژوند خوندي کړ او پر مایې ډیر احسان وکړ . »

دقاسم د ځواب سره د مارتها په تندی ګونجې را پیدا شوې او ویې ویل :

« ځان ؟....مارسي ستا ژوند خوندي ساتلې ؟.... کله ؟ څه ډول ؟ په کوم ځاي کې ؟» دمارتها په لهجې کې حیرانتیا وه .

قاسم ورته په خندانه توګه ځواب ورکړ « په اصل کې ما د سکندر بیګ سره د تورې وهلو مقابله درلوده ، په همدې وخت کې ، کله چې سکندر پرما د تورې ناڅاپي وار کاوه نو مارسي ماته په لوړ اواز غږ وکړ او..... »

لا تر اوسه قاسم خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې یو ناڅاپه مارسي هلته کمرې ته را ننوتله .دهغې په سترګو کې دحیرانتیا سپینوالې و . او په سخت عصبي کشمکش کې ډوبه وه . کمرې ته د را ننوتلو په وخت کې دهغې سترګې دغضب نه خلاصې پاته شوې وې ،کله چې دننه را ننوتله نو مارسي دقاسم تر مخ ودریدله ، قاسم هم دمارسي د درنښت له ځایه پورته شو او و درید . مارسي په سترګو کې قاسم و پوهاوه او ورته یې وویل :«آآآ، ته..... غالبا چې ته به همغه ځوان یې چې دمیلې په ورځ یې سکندر بیګ ته ماتې ورکړه .....ما ته هملته کتلې وې .»

مارسي دخپلې مور او غلام په شتون کې د قاسم د نه پیژندګلوي ادا کاري وکړه . قاسم هم دمارسی په دې کارپوه شوې و نو ځکه یې په خندا کې په ډیره ټیټه لهجه وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهمغې ورځې د احسان د ممنونيت په خاطر دلته حاضر شوې يم. تا زه په همغه ورځ په ښه وخت کې خبر کړم او زما دژوند په خونديکولو کې دې راسره مرسته وکړه ، نوې ژوند دې را وباښه ، چې دهغې له پاره زه ستا د احسان ممنون يم. او ستا له پاره خدمت کول خپله نيک بختي ګڼم. »

د قاسم د خبرو په اوريدو سره مارسی وخوزيده او مسکۍ شوه ، « واه ،....دا څنګه خبره ده. ته د دومره اوږدې مودې وروسته زما د احسان د ممنونيت له پاره دلته راغلې يې...... ډيره ښه» کله چې مارسی دا خبره وکړه نو قاسم غلې شانته شو اوبيا يې په مړاوي اواز سره وويل « په اصل کې ما ته ستا نوم او ستا دځاې درک خرک همدا نن معلوم شو ،همدا علت دې چې زه دومره ناوخته ستاسې په دربار کې حاضر شوی يم. »

په دې وخت کې مارتها همدلته ولاړه وه او دقاسم د خبرو څارنه يې کوله. خو اوس دهغې وهم او بدګماني له منځه تللې وه. داسې معلوميده چې قاسم او مارسي په خپلو اداکاريو کې بريالي راوتلې و. کله چې مارسی وکتل چې قاسم رينښتيا هم يو ساده سپاهی دې نو مسکۍ شوه او ويې ويل:

« سهی ده ، هيڅ خبره نه شته ، مونږ دومره ناوخته هم ستا شکريه او ممنونيت منو. تاسې کينۍ ، زه به ستا د درنښت له پاره څه مشروبات راوليږم.» مارتها په ډاډمنې لهجې سره قاسم ته دا خبره وکړه. اوبيا يې خپل حبشي غلام له ځانه سره واخست او دکمرې څخه بيرون ووتله. مارتها خو ولاړه خو قاسم ته ډاډ نه و ورپه برخه شوې. هماغه و چې خپله اداکاري يې په ځاې وساتله او مارسی ته يې وويل:

« ګوره !تاسې ما خپل خادم و ګڼئ ، که چيرې زه په خپل ژوند کې ستاسې کوم خدمت وکړاې شم نو زما له پاره به وياړ وي.»

مارسي د شونډو لاندې خندل او د قاسم خبرې يې اوريدې. اوبيا يې په ډير ټيټ اواز قاسم ته وويل:

« تا خو وعده خلافي وکړه. څکه چې تا زما د منه کولو سره سره بيا هم زما درک پيدا کړ ، خو زه حيرانه يم چې تاته زما درک او ادرس چا در وښود ؟»

« ما ستا مور ته ويلي دی چې زه د شهزاده محمد دوست يم. او د شهزاده څخه مې ستا درک تر لاسه کړ. په اصل کې ما غوښتل چې ستا کور ته يو ځل راشم. ما غوښتل ستا د مور سره ووينم او ورسره ليدنه وکړم»

قاسم د مارسي سر خپل ځانته رانږدې کړې او په غوږ کی يې ورته څه خبره وکړه ، د قاسم خبره د مارسي په غوږونو کې انګازې کولې او د هغې ذهن کې ورکيوته. قاسم ته د مارسي دومره را نژدې کيدل دتعجب خبره وه. مارسی هم په خپل وجود کې ديخوالې احساس وکړ ، دهغې دمخ غومبرې سره شوې و اوسترګې يې ښکته وې. قاسم ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او له تاسره لیدنه هم اړینه وه ، ته که سبا ورځ ماته لږ وخت راکړې.... څه ډیرې ضروري خبرې دې چې له تاسره یې کول ډیر اړین ګڼم. »« وخت ؟...... دورځې ؟ ......لیکن چیرې؟ » مارسي دموم په څیر ویلې شوه او ویې ویل.

اوس نو هغوې دواړو یو بل سره په پټه خبرې کولې ، قاسم ورته په ځواب کې وویل: « زما په فکر چې که ته د لاله شاهین یادګار ته راشې.... هلته زړه هدیره هم ده ، زه به تاته د لاله شاهین د یادګار سره نژدې د شاه توتو د ونې لاندې انتظار کوم.»

په دې وخت کې د بیرون څخه دکوم کس د راتلو پښنار تر غوږو شو ، اوقاسم خپله خبره بدله کړه ، اوس یې نو په لوړ اواز وویل « ستا مور خو ډیره درنه او سلیقمنده ښځه ښکاري ، زه ستا دمور ددې کار څخه ډیر اغیزمن شوې یم.»

دقاسم دخبرې دکولو سره سم خادمه میلمستون ته را ننوتله. دهغې په لاسو کې د مشروباتو څخه ډک پتنوس و. دخادمې نه لږه شیبه وروسته مارتها هم هغې خونې ته را ننوتله. اوس نو دلته دقاسم کار سر ته رسیدلې و. او د نور زیات تم کیدو اړتیا یې نه لیدله. ځکه چې هغه دمارسی مور له نزدې څخه کتلې وه. اوهغه یوا ځې دهمدې ښځې دکتلو له پاره دمارسې کورته راغلې و. هغه شاهي ځارګر و نو په دې اساس یې دسکندربیګ په لاسو روزل شوې البانوي کینزه مارتها د سترګو نه شوه غورځولې. اوس نو هغه د مارتها دکور اودهغې د ټول کړچار په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې و. او دهغې په اړه یې خپله رایه جوړولې شوه.

ددې نه وروسته ، قاسم تر لږ وخته پورې ددې خلکو سره اخوا دیخوا خبرې کولې اوبیا یې ترې اجازه واخسته او ولاړ.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

شاهي ځارګر

د لاله شاهين يادګار دښار د جنوبي دروازې څخه بيرون دښار دديوال تر څنګ جوړ کړل شوې و . دا په يوه وخت کې شاهي پارک و خو نن سبا په قبرستان بدل شوې و . دلته د شاهې کورنۍ او نورو امراو خپلوان او مړي ښخول کيده. په ونو به ګونګيان کيناستل او په خپله ژبه به يې خبرې کولې. ددې ځاې د شاهې باغ ټولې ننبې ننباني له منځه تللې وې ، دلته به د ورځې هم د انسان غونې زيږيده ، کله ناکله به کوم کس ددې ځاېه تيريده.

دمارسې بګۍ د دې باغ دننه ورننوتله . دبګۍ نوې کوچوان ځوان د خپل عمر نه زيات زيرکه او هوښيار ښکاريده. هغه د مارسې بګۍ د ابنوس د ونو سيورې ته يوړه ، او ګڼو بوټو شاته يې و دروله.مارسې د بګۍ نه راښکته شوه او د ياردګار تر څنګ د باره دوري د ماڼۍ لورې ته ورغله. هغې په خپل لوې پړونې کې خراسانۍ توره را نغاړلې وه. مارسې..... دمارتها لور وه او دخپلې مور مارتها په څير هوښياره .....او ميړنۍ وه. هغې دومره ويران ځاې ته د راتلو څخه هيڅ ويره نه احساسوله. مارسې د باره درې زړو پاتخو ته ورسيده او بيا هلته باره درې ته ورننوتله. خو د ننوتلو مخته يې د احتياط نه کاراواخست او په ډيره محتاطه توګه يې غږ وکړ: « سالاره !..... محترمه سالاره !..... ايا ته همدلته يې ؟»

ددې سره سره چې مارسې د قاسم د نوم سره پوره بلده وه خو هغې به قاسم ته سالار وايه. دمارسې غږ ته چا ځواب ورنه کړ. نو هغه دا و انګيرله چې قاسم تر اوسه لاندې راغلې په داسې حال کې چې هغه بايد دمارسې څخه مخته دلته راغلې وې. مارسې ته انديښنه پيدا شوه او خنجرېې په لاس کې کلک و نيوه ، خو د لږ ځنډ نه وروسته دمارسې تر شا د ونو د ځنګله څخه يو اوږود ښايسته ځوان را ووت. دا پخپله قاسم و. قاسم د راتلو سره مارسې ته وويل چې:

« زه ښښنه غواړم ، په حقيقت کې ما تر ډيره پورې هڅه کوله چې ستا د تعقيبونکو شک له منځه يوسم. ما غوښتل و پوهيږم چې که چيرې څوک ستا په تعقيب پسې راغلې وي نو بايد مخته راشي.»

مارسې اوریده او يخه ساه واخسته. خو هغه ته د قاسم ددې کار څخه دا ډاډ ور په برخه شو چې قاسم يو محتاط وګړې دې، اوس نو قاسم او مارسې د باره درې په زينو ور وختل اوهلته د نيم تياره او وراسته چت لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیناستل. د باره دري په زمکه باندې په ځای ځای کې ګیاه را شنه شوې وه. دا وخت خزان په عروج کې و او وچې پاڼې هرې لورې ته پرتې وې، دوې دواړو دخپلو کیناستو له پاره ځای پیدا کړ اوبیا دواړه یو بل ته نژدې کیناستل. دا د مارسي او قاسم لمړنې لیدنه کتنه وه. دواړه تر یوه وخته پورې خاموشه ناست و.

تر ډیره پورې یوبل ته نژدې ناست و، او سترګې یې د مخامخ یادګار په کنډرو نښتې وې. ددواړو د زړونو کیفیت څه بله ډول و. هغوې یو بل ته څه ویل غوښتل خو دهغې و دیلو له پاره یې الفاظ نه شو پیدا کولې. بالاخره مارسي دا سکوت مات کړاو وویې ویل:

«غالبا چې تا زه دکوم کار له پاره دلته را بللې وم.» دمارسي په لهجه کې نرې شانته طنز هم شامل و. قاسم ورته متوجه شو:

«هووووو!.... کار!..... هو! رېښتیا هم ما تاته د یوه کار په خاطر دلته د راتلو تکلیف درکړې دې» قاسم ورته په تتره ژبه وویل. هغه په فکرونو کې ډوب و چې ایا رېښتیا هم هغه مارسی دکومې خاصې خبرې له پاره دلته رابللې ده؟ اوکار به څه شې وي؟ دهغه تر مخه ټول حالات را بربنډ شوي و. دنمونې په توګه، هغه په ابوجعفر باندې شک کاوه، ابوجعفر دمارسی د مور مارتها کور ته تګ راتګ کاوه، مارتها پښخه عیسایه وه، سکندر بیګ د مارتها په غیږه کې ځوان شوې و. هرومرو دسکندر او ابوجعفر تر منځ هم ژور اړیکې موجود و. مارسی دخپلې مور، ابوجعفر، اوسکندربیګ دحالاتو څخه ښه خبره وه. خوپخپله یې دڅه وجوهاتو په اساس سکندر بیګ ښه نه ایسیده. شونې ده چې دا به سکندر بیګ خپل مزاج و. په هر حال دا ثابته وه چې مارسی د سکندر بیګ پر خلاف وه.

قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. اوس به نو قاسم دمارسي څخه نور څه پوښتل؟ یوائې همدا چې هغه د ابوجعفر په اړه نور څومره معلومات لري؟ که چیرې همدومره خبره وایی نوبیا خو دمارسي په ځای د ابوجعفر معلومات په خپله پلټلې شول. قاسم په خپل فکر کې را نښتې و.... اخرولې یې مارسي دلته رابللې ده. بالاخره د شونډو لاندې مسکې شو او د اتمام حجت په خاطر یې همغه پوښتنه وکړه.

«ما غوښتل له تا څخه د ابوجعفر په اړه و پوښتم.»

څرګنده نه ده چې د قاسم په لهجه کې به څه وو چې مارسي پرې په زوره زوره و خندل..... قاسم فکر وکړ چې دا به قهقه خندا نه وی، داسې بریښیدل چې د هندوانو په کوم مندر کې طلایې ګنګرې و شرنګول شو. مارسي یوائې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور، مارتها، هغې ته دمیراثې او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم ور وښولې و. مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دې، څه لري خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینی غل، خو دهغه دقاسم په خیر د یوه جریر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابو جعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نو موږی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایښه ده او د مسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابو جعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځاې را ستر شوې دې خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې...»

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر یې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وویل. اوس نو هغه ډاډ من شوې چې مارسي یې یو اځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې لیدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پایلو کې تر ډیرو ورځو پورې بې نومه پاته کیږي اوکله چې ورته نوم ورکول کیږي نو بیا یې دمحبت په نامه یاد وي. قاسم یو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره یې وویل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته یو سپاهي یې او ستا ژوند ستا ددین له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د یوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پیمان او ژمنه وکړې ...... اوبیا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، یوه عیسایی پیغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته یو فکر راپیدا شو اود مارسي څخه یې یوه حیرانونکې پوښتنه وکړه .« ډیره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګیرل کیږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقیدې په نسبت ډیره همدردي لرې. ایا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډیره حیرانونکې وه ، مارسي یو ټکان وخوړ او قاسم ته یې په کلکو سترګو وکتل او ورته یې وویل:

« قاسم صیب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې یم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغیزمنه شوې یې ، نو ویلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منع کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپیدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي ؟ زه خوچې تر اوسه پورې په څه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي . اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي ...... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځای په خپل ځان د سکندر نوم کیږدم .؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو . هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو . او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده . خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دې . » مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وې . او تر ټولو لمړی به دا کیده چې دسلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل . په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي . او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دې. عزت باید زیات کړل شي خو دالله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شوني دي.

مارسي یواځې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته دمیړانې او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و . مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دي ، څه لري خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینی غل ، خو دهغه دقاسم په څیر د یوه جریر انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:«

زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه دمسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایئه ده او دمسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دي. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوې دې خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر یې وکړ ، مارسي ورته ټکي په ټکي هر څه وویل. اوس نو هغه داړ من شوې چې مارسي یې یواځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې لیدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پایلو کې تر ډیرو ورځو پورې بې نومه پاته کیږي اوکله چې ورته نوم ورکول کیږي نو بیا یې دمحبت په نامه یاد وي. قاسم یو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره یې وویل:....قاسم جانه ! په هوش کې راشه..... ته یو سپاهې یې او ستا ژوند ستا ددین له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د یوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پیمان او ژمنه وکړې ..... اوبیا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، یوه عیسایی پیغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته یو فکر راپیدا شو اود مارسي څخه یې یوه حیرانونکې پوښتنه وکړه.«ډیره ښه ! مارسي جانې ! ..... ستا د قصې څخه خو داسې انګیرل کیږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقیدې په نسبت ډیره همدردي لرې. ایا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې.؟»

د قاسم پوښتنه ډیره حیرانونکې وه ، مارسي یو ټکان وخوړ او قاسم ته یې په کلکو سترګو وکتل او ورته یې وویل:

« قاسم صیب !.....ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې راستره شوې یم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغیزمنه شوې یې ، نو ویلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپیدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وویل:

«ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي ؟زه خو چې تر اوسه پورې په څه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دې. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي....... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځای په خپل ځان د سکندر نوم کیږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دې.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واې نو يقينا چې ښه فرصتونه به راته پيدا شوې وې. او تر ټولو لمړی به دا کيده چې د سلطان د ويل شوې زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پيښيدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ايسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډير شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غير معقول دې. عزت بايد زيات کړل شي خو دالله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند يم چې دا کار د نيت په خلوص سره شونې دې.

قاسم دا سې انګيرله چې دکومې عامې پيغلې په ځاې د کومې عالمې ، فاضلې او پوهې پيغلې سره ناست دې ،اوس نو هغه د زړه له کومې به مارسې باندې ځاريده. هغه خوښايسته هم وه او دهغې ذهانت ، اودخبرو کولو انداز دهغې شخصيت نورهم را برسيره کاوه ، پههمدې خيالونو کې ډوب قاسم يو ځل بيا وويل:

« ليکن مارسي ، که چيرې ته په څرګنده توګه اسلام و نه منې نو بيا به ستا ژوند د کوم مسلمان ملګری سره څه ډول منسلک کړل شی ؟ زما مطلب دادې چې که چيرې ته په عيسايی مذهب باندې همداسې ولاړه اوسې نو شونې ده چې ستا واده به هم ديوه عيسايی ځوان سره تر سره شي.»

قاسم په ډيره ساده توګه د مارسې څخه دا پوښتنه وکړه. خو ددومره پوهې سره خبرې کونکې مارسې خپلې سترګې ښکته کړې او په مخ يې سرې سرې نښې را څرګندې شوې . دواده کولو يادونه هغه بلکل اوبه اوبه کړې وه. کله چې قاسم دمارسي مخ ته وکتل نو په زړه کې يې دا خيال راغې..... چې هر څنګه چې وي دا پيغله له ماسره مينه کوي ، قاسم ته دا فکر په پوره ډاډ سره په زړه کې را وګرزيد . خو مارسې دقاسم د پوښتنې په اړه يواځې همدومره وويل چې:

« ماته په څرګنده توګه د اسلام منل د اعتراض وړ خبره نه ده. زه خو يواځې دخپلې مور درويی په خاطر خاموشه پاته شوې يم.»

کله چې مارسي خاموشه شوه نو قاسم د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځايده. ځکه نن نه يواځې مارسي دمسلمانيدو په اړه اقرار کړې و بلکه په دې توګه يې دهغه د محبت پيغام هم منلې و. اوس نو قاسم خپله خبره لکه څه په څرګندو ټکو کې وکړه .

« مارسي ! ستا جادو کونکي شخصيت زه دخپل جادو د اغيز لاندې راوستې يم. ته په داسې حال کې چې يوه پيغله يې خو د ډيرو تکړو او پوهو نارينه و څخه هم د عقل او فکر نه ډکه خبره کوی. اوس خوستا د سترګو څخه زه ويره احساسوم.» ددې اخري خبرې د کولو په وخت کې قاسم په ذو معنې توګه وخندل.

مارسي ترې هم په خندا کې و پوښتل چې: « ايا زما سترګې دومره بد شکله دي ؟ » ددې خبرې سره يوځاې مارسي خپلې سترګې را پورته کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د مارسي په سترګو کې و ننوت او ويې ويل « ويريږم چې د دې سترګو په بحر کې ورډوب نه شم»

دا خو يو شرارت و ، مارسي بلکل په دې خبره اوبه شوې وه. دهغه مخ د انارو په څير تک سور ګرزيدلې و ، کله چې قاسم او سپنه ګرمه وکتله نو بيا يې وويل چې:

« مارسي ! که چيرې ماته په ژوند کې ستا د مشورو تر څنګ ته هم يې ، نو شوني ده چې په دنيا کې به د نيمايي فساد د جرړو د له منځه وړلو جرءت پيدا کړم.»

مارسي د قاسم په دغه خبره باندې په زړه کې عش عش وه ، اوس هغې غوښتل څه ووايي ، خو دلږ څه ځنډ وروسته يې په الفاظو تکيه وکړه او ويې ويل:

« زما مشورې ستا دبصيرت څخه ډيرې ارزښتناکه نه دي ، ماته به د دې څخه بله ستره رتبه دکومه شی چې ستا په څير ديوه شجاع او زړه ور سالار مشيره را ته وويل شي.»

دقاسم زړه په ګوګل کې ټوپونه وهل ، ځکه هغه دا انګيرله چې مارسي دهغه اقرار منلې دې ، خو په دې وخت کې يو ناڅاپه مارسي څه شرارت لورې ته ولاړه اوويې ويل:

« سالار صيب ! ايا تا زه دهمدې خبرو له پاره دلته رابللې وم ......ما خو فکر کاوه چې دملک اوملت کومه مهمه خبره او دنده به وي چې ته يې دې کندوالو ته په راتلو مجبوره کړې يې.»

په دې خبر قاسم لږ څه زورند غوندې شو ،خو په ژولې ژبه يې وويلې « په حقيقت کې په محبت او جنګ کې هر څه روا دي.»

قاسم د محاورې لار غوره کړه. خو مارسي يو ناڅاپه يو نوې رنګ اختيار کړ او خپله خبره يې داسې را غبرګه کړه .«نه ! درونده ! دا بلکل غلطه خبره اوفلسفه ده. په محبت او جنګ کې هر څه نه شي روا کيداې، ډير داسې څه شته چې نه خو په محبت کې روا دي او نه په جنګ کې. خو شرط دادې چې د روا اوناروا پريکړه بايد د انسانې آند په واسطه وکړل شي. دامحاوره خو په حيواناتو باندې تطبيقيږي ، ځکه چې هغوې په محبت او جنګ کې هر څه روا بولي.»

اوس نو قاسم ته د خپلې کمزورتيا احساس شوې و. دهغه په اعصابو باندې ډيره پوه او عاقله پيغله سپره شوې وه ، هغه خپل ويده ضمير ته ور غبرګ کړ او په لږه شيبه کې يې مارسي حيرانه دريانه پريښوله.« مارسی ! په دې کې هيڅ شک نه شته چې ستا آند ډيرې ژورې خبرې هم را سپړي ، خو حقيقت دادې چې محبت په خپله د جنګ بل نوم دې. اويا جنګ د محبت . زه يو عسکر يم ، او دهيواد د پايښت اوبقا له پاره جنګيدل زما دنده ده. خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دندې د تر رسولو له پاره محبت زما دتکمیل لاره ده..... په دې خاطر که ما د محبت له پاره رابللې یې او یا د ملک او ملت د بقا په خاطر ، دواړه یوه خبره ده.»

دقاسم ددې ښکلو خبرو په واسطه د مارسي سترګې خلاصې پاته شوې. اوس نو هغه بې ځوابه پاته شوې وه. په دې خاطر هغې وخندل او په مرموزه توګه خاموشه پاته شوه.

پوره ډیر وخت تیرشوی و. په دې وخت کې نا څاپه کوم شوپرک د چت دکوم درز څخه راوالوت ، او په یوه تړپ د مارسي او قاسم تر مخه را پریوت. مارسي د ویرې او وار خطایی څخه چغې کړې ،او یوناڅاپه د قاسم په لاسو کې را پریوته ، دهغې چپ لاس د قاسم په ښي لاس کې پریوت ، هغه داسې شو لکه برق یې چې په سینه کې راننوتې وي ، دمارسي زړه په زوره زوره په ټوپونو شو. اودقاسم په زړه کې یوه نوې غوټې په پرانستو شوه. خو دا ټول هر څه د څو ثانیو له پاره وو. ځکه د لږ ځنډ وروسته مارسي د قاسم څخه بیله شوه او بیرته په خپل ځای کې کیناسته. دهغې مخ د شرم اوحیا څخه لکه د انار په څیر سور شوی و ،اوس نومارسي بیرته تلل دخپل ځان له پاره غوره وګڼل. ځکه په دې توګه د قاسم دبدن سره د یوځای کیدو اوبیرته جدا کیدو په واسطه دهغه وجود ټول په لړزا راغلی و ، هغې د خبرو کولو توان هم له لاسه ورکړی و.......

هغه په لړزیدلو پښو را پورته شوه اوپه زمکه پرتو وچو پاڼو ته یې په کتلو سره وویل:« اوس نو باید مونږ له دې ځآیه ولاړ شو »

د قاسم له پاره د نن ورځې لیدنه دهغه د دویشت کلن ژوند بهترینه اوښکلې تجربه وه. هغه ډیر خوشحاله و ، دمارسي سره دهغه یو ځای والې داسې معلومیده لکه هغه چې د اوه براعظمونو پادشاهی تر لاسه کړی وي. قاسم هم راپورته شو اودمارسي سره قدم په قدم مخته ولاړ. په لاره کې یې یو ځل بیا د مارسی څخه وپوښتل:

« اوریدلې مې دې چې ابوجعفر د سلطان د خپلوانوسره هم اړیکې عځولې دی. ایادا ریښتیا دي ؟»

مارسي ځواب ورکړ چې « هو ! ما هم همداسې اوریدلی دی، زما مور به ویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره ډیر نژدې اړیکې لري ، »

« د شهزاده علاوالدین سره ؟.....دا ته څه وایی ؟....نوایا شهزاده علاوالدین ، یعنې دسلطان مشر زوی هم دهمدې غدارانو ملګرې دې ؟» قاسم ترې په ډیره حیرانتیاسره په ډیر لوړ اواز سره و پوښتل.

« نه ! په یقین سره چې نه ، زه شهزاده علاوالدین په شخصې توګه پیژنم ، هغه هیڅکله هم داسې کار نه کوي ، ابوجعفر به دکوم چال اوپلان په خاطر هغه په خپل جال کې را ګیر کړي وی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ډاډ ساه واخسته ، خو هغه ددې نوې خبرې په معلومولو خوشحاله و ، چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره هم تګ راتګ لري. یعنې هغه ته یو نوې راز را څرګند شوې و.

قاسم او مارسی په خپلو کې خبرې اترې کولې او ابنوس ترونو راورسیدل ، نوې ځوان «اکبر» بګۍ تیاره کړې وه او هملته ولاړ و. مارسي او قاسم دواړه پښه نیولې شول. مارسي د قاسم څخه د اجازې اخستلو په توګه وویل .

«ته خو د یني چري سالار یی. داسې بریښې چې ته به هم د محاذ په لور د روانیدونکې لښکر سره سبا هغه لورې ته سفر کوې. ما غوښتل چې یو وخت پخپله ستا ناست ځای ته حاضره شم اوستا د کورنۍ سره ووینم.» مارسي په ډیره خلاصه توګه دا خبره وکړه.

قاسم ورته وویل : اتفاقا چې زه یی ددواړو لښکرو سره دتللو څخه بې برخې کړې یم. ما ته یی ویلي چې همدلته په «اورنه» کې و اوسم او د کومکې موادو د استولو څارنه وکړم» قاسم د مارسی څخه خپله نوې دنده پټه کړه. اودخپل نه تګ په اړه یی اخوا دیخوا خبرې وکړې. مارسي د قاسم د ځواب څخه تر ډیره پورې حیرانه ولاړه وه، هغې هیڅ هیله نه درلوده چې د قاسم په څیر یو میړنې عسکر دې د جهاد د دندې څخه شاته پاته شي. په دې اساس یی په استفها میه توګه تر ې وپوښتل :

ایا سلطان ستا په څیر یو ویاړلې توره وهونکې سپاهي یواځې د غنمو د دانو د لټون له پاره پریښې؟» دمارسی دخبرې په اوریدوسره د قاسم روح په لړزه راغې ، هغه د څه ځنډ کولو پرته وویل «نه سلطان چې ما ته کوم کار سپارلې دې ، دهغې نه بیانول زما دندې لمړنۍ غوښتنه ده. زه شاته پاته کیدونکې سپاهی نه یم..... کیداې شي چې تر اوسه د جنګ په میدان کې زما د ورتیاو د ازمیښت وخت نه وي راغلې ... زه هیلمن یم چې سلطان به دقونیا څخه دبیرته راستنیدو په وخت کې ما ته هم دصلیبیانو پر خلاف په ستر جهاد کې دګډون ویاړ راکړي.»

مارسی د قاسم په خبره وپوهیده او په تفهیمې توګه یی سر وخوځاوه ، او دخپلې خبرې په اړه یی بښنه وغوښته. قاسم هم په خندا شو. دلږ څه خاموشې وروسته مارسی د قاسم دسترګو څخه سترګې راوویستې ، را وګرزیده او په بیړه د بګۍ په لور ور روانه شوه. او په بګۍ کې کیناسته.

دبله اړخه سلطاني لښکر کوچ کړې و. خو شهاب الدین پاشا دهغوې څخه ځو ورځې وروسته روانیدونکې و. دقاسم په زړه کې که څه هم د جنګ دمیدان څخه د لرې پاته کیدو غم ځپې وهلې خو دمارسی خبرو دهغه په دماغ د نشتر په څیر داغ لږولې و. هغه غوښتل چې دصلیبیانو په مقابل کې دجنګ په میدانو کې خپله میړانه را څرګنده کړي ، دهغوې سره پنجه په پنجه شی ، دهغوې د اوسپنو سره اوسپنه ټکر کړي ، اوهغوې ته دا ډاګیزه کړې چې د مکې عرب اوس هم دخالدبن ولید په څیر زړه ور او میړنې دځواک خاوندان لری ، خو اوس هغه ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اورنه» کې د تم کيدو حکم شوې و ، په همدې خيالونو کې ډوب د ينې چري دخيمه ځاې په لور ور روان و. دهغه په ذهن کې د راتلونکې پلانونه اوختل را اوختل.

لږ څه مخته په يوه چوک کې و دريد اوشاته يې مخ را واړاوه ،هغه غوښتل د اغاحسن ځاې ته ورشي. ځکه اغا حسن د ينې چري د لس زريز فوځ قومندان و. هغه هم نوې مسلمان و خو په ايمان او قول کې د اوسپنې په څير پوخ اوکلک و. اوس نو د قاسم دهغو فوځې تمځاېو په لور روان و چې د خښتو او تيږو څخه د فوځې سالارانو له پاره جوړ کړل شوې و.

قاسم داغاحسن کمرې ته نژدې را ورسيد نو د کمرې دننه يې په زوره زوره خندا وې واريدې. داسې بريښيده چې دننه په کمره کې ښه ټوکې ټکالې روانې دي. قاسم دتم کيدو پرته د اغاحسن کمرې ته ورننوت. د اغا حسن کمره د ينې چرې د ځوانو افسرانو څخه ډکه وه. کمره په ډير ښه فرش فرش کړل شوې وه. او ديوالونو ته تکيه ګانې ايښوول شوې وې. قاسم د ټولو سره دترغاړې وتو وروسته وويل:

« نن خو محفل د دزعفرانو دکشت په څير ګرزيدلې دې ، داسې بريښې چې تاسو ته مياشتنۍ تنخوا تر لاسه شوې ده.» دقاسم په خبرو باندې خندا نوره هم زياته شوه. خو سالار امير خان په لوړ اواز ځواب ورکړ چې «وروره ! مونږ ته خو همدا معسکر کور هم دې او دنيا هم. دلته خو هره ورځ زمونږ اختر اختر وي او هره شپه مو دبرات شپه وي» په دې خبره ټولو يو ځل بيا ښه په زوره وخندل.

د ينې چرې په فوځ کې امير خان تر ټولو زيات خنده کونکې او لوړ غږې وګړې و. قاسم خان ته داسې ډاګيره شوه چې نن دهمدې امير خان په برکت دا محفل دومره رنګين ګرزيدلې دې. کله چې ټول کيناستل نو قومندان اسلم خان لږ څه په سخته لهجه وويل:

« محترما ! د تنخوا ګانو خبره به څه وي ؟ اوريدلې مې دې چې د بايزيد يلدرم په وخت کې به ډيرې اوچتې اوچتې تنخواګانې ورکول کيدې. تر څنګ يې د اورنه د خلکو تر منځ د ينې چرې د فوځيانو ډير ستر مقام او ښه دبدبه وه. اوس خو يې ينې چرنې دکوهيانو په ويستلو او دپلونو د جوړولو په څير په سپکو کار و مصروف کړې دي.»

داسلم خان دخبرو سره سم د محفل رنګ بدل شو. د اغاحسن په ګډون په يو شمير سالارانو دا خبره ښه ونه لګيده. خو يو شمير نورو د اسلم خان دخبرې سره سر تاو کړ. قاسم تر اوسه پورې يو ډير پوه او ماهر جاسوس ثابتيده. هغه دراتلوسره سم د محفل څخه داسې يوه پوښتنه وکړه چې دهغې په واسطه په ينې چرنې کې درا ټوکيدونکې بغاوت له پاره لمړنې معلومات تر لاسه کيدې شول. د اسلم خان د خبرو سره دقاسم خان تندې و غوړيد ، هغه به ډيره ساده ګۍ سره بل غشې پريښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دوستانو ! دا راته وواياست چې دسلطان سره کوم کوم کسان تللي دي او د شهاب الدين پاشا سره به څوک ملګرتيا کوي ؟»

اغا حسن سمدستي ځواب ورکړ ، « دسلطان سره د يني چري يواځې پنځه زريز فوځ تللي دي ،پاته ټول فوځ په جاګيردارانو او سردارانو باندې مشتمل دي. ددې پنځه زريز فوځ قومندانی زمونږ دوست «رياض بيګ » کوي ، خو دشهاب الدين سره به د يني چري د فوځ ديارلس ډلې روانيږي . په لمړيو ليکو کې به زه او امير خان د قومندانانو په څير درومو. پاته نور ټول چې دلته ناست دي ، د اسلم خان پرته ، به دفوځ په قلب کې پاته کيږی. په ميمنه او ميسره باندې جاګيرداران او سرداران ټاکل شوي دي. و ددرې زره پياده فوځونو کمان پخپله د سلطان دخور دخاوند «محمد چلپي» په غاړه دي...... دا خو زمونږ حال دي خو زه حيران يم چې ستا نوم په هيڅ ليست کې نه تر سترګو کيږي.

اغا حسن د شهاب الدين د فوځ دتللو تفصيلي خبره وکړه او په اخره کې يې د قاسم څخه همغسې پوښتنه وکړه چې مارسي ترې کړې وه. قاسم داغا حسن پوښتنه له نظره و غورځوله اود اسلم خان په لور يې وکتل او ورته يې وويل :

« دا اسلم خان يې ولې دلته تم کړې دي ؟»

اسلم خان ددې پوښتنې څخه حيران پاته شو . هغه په ترړ ترړې ژبه وويل چې:

«تا تا تاسې...... خپله خبره ګول مول کړه او زما په اړه دې وپوښتل ، لمړی ته ووايه چې ته ولې دلته پاته کړل شوې يې او له ځآنه سره يې ملګرې کړې نه يې.؟

پخوا له دې چې قاسم په خبرو پيل وکړې ، سالار عبدالرحمن په خبرو شروع وکړه « زه به درته ووايم چې قاسم بن هشام ولې د لښکرو سره يو ځاي نه کړل شو .»

ټول محفل خاموشه کيناست او د پوخ عمري سالار « عبدالرحمن» په لور متوجه شو .

« سلطان قاسم ته دلته په اورنه کې د اوسيدو په وخت کې د جنګ کولو حکم کړې دي . داسې اوريدل کيږي چې دلته دقيصر پټ فوځ شتون لري.»

دعبدالرحمن دخبرو په واسطه اسلم خان خپل څنګ بدل کړ اوپه سترګو کې يې د ويرې نښې را څرګندې شوې، هغه فکر کاوه چې قاسم خان به پخپله د کوچ څخه ځان په څنګ کړې وي ، خو دلته اوس خبره بلکل برعکس شوه . دعبدالرحمن دخبرو سره سم په ټول محفل کې يو حيرانونکې څرنګوالې راپيدا شو .« پټ فوځ ! دا ته څه وايې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنه خو د عثماني سلطنت زړه دې ، نوکه چیرې دلته هم پټ فوځ شتون ولري نو بیا د هونیاډې پر خلاف د جنګ کولو له پاره تلو ته څه اړتیا ده ؟ امیر خان په تندې باندې دیولس لکیرې جوړې کړې او ویې ویل:

اسلم سمدستې د امیر خان دخبرې سره ځان یو کړ « هو ! که چیرې همدلته دهغوې فوځ شتون ولري نو بیا خو عثماني سلطنت د سختو ګواښونو سره مخ د ې ، په داسې حالاتو کې هغې لورې ته د سلطان تللو ته څه اړتیا ده ؟»

د اسلم دخبرو په وخت کې قاسم په مکمله توګه دهغه لورې ته متوجه و . د اسلم خان د خبرو په پای کې قاسم خان یو ځل بیا خپله پوښتنه تکرار کړه او ویې ویل:

« هو ! تا غوښتل چې ووایې چې ته ولې د لښکرو سره یو ځای ولاړ نه شوې ؟»

دا ځل د قاسم په خبرو کې یو ډول سختوالې هم و چې اسلم خان ډیر ښه محسوساوه ، هغه یو ځل بیا ترټرې شو او په لړزانده اواز یې وویل:

« په حقیقت کې زمونږ په کور کې کوچنې پیدا کیږي او زما دکورنۍ د پاملرنې له پاره زما څخه اخوا بل څوک نه شته .»

قاسم خان ترې په حیرانتیا څخه وپوښتل چې «ایا ته دلته د معسکر په اقامت ځای کې نه اوسیږې، لکه څنګه چې دا نور سالاران هم اوسیږي ؟ ماته خو دا هم ډاګیزه شوې نه وه چې ته به واده ولرې.»

دقاسم دخبرې ځواب همغه عمرتیري عبدالرحمن ورکړ « په حقیقت کې چې د ینې چري کوم سپاهی اویا سالار واده کوي نوهغه ته د چونۍ په سیمه کې د سلطان له اړخه یو کور ورکول کیږي ، ته خو پوهیږې چې مونږ ټول پخوا غیر مسلمان و . او ته په دې هم پوهیږې چې دینې چري ډیره کې سپاهیان هغه بندیان دي چې عثماني سلطنت په مختلفو جنګونو کې بندیان کړې دي ،په دې خاطر نه دلته زمونږ کومه کورنۍ شته او نه مور او پلار ، او خویندې ورونه. ستا خبره بیله ده. دینې چري په تاریخ کې ته لمړی کس یې له بیخه مسلمان یې او مسلمان پیدا شوې یې.»

قاسم خان ته په دې اړه پخوا دومره معلومات نه و . هغه د کوم شک په بست د اسلم په اړه تحقیقات کول. ځکه هغه ته معلومه شوې وه چې د ینې چري یوشمیر سالاران د ابوجعفر په اشارو باندې ناڅي. په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم خان ته کوم فکر پیدا شو او مصنوعي خندا یې وکړه او بیا یې وویل:

« یاره ، بس پریږده ، تاسو خو ډیر ښه اورنګین محفل جوړ کړې و . ما هسې په هسې ستاسې په رنګ کې بنګ ورګډ کړل ، راځئ دا خبره پریږدو او دا راته ووایاست چې زما د راتلو تر مخه مو په کومه خبره خنداګانې کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم نه غوښتل چې اسلم دخپل ځان په اړه حساس کړي. اوبیا دخپل شک په اساس بل کوم کار و نه شي کولې. دقاسم دخبرو د اوریدو سره سم اغا حسن په خندا شو او ویې ویل:

« ستا د راتلو تر مخه دلته د مشاعرې محفل جوړ شوې و، او قومندان امیر خان خپل فارسي شعرونه اورول.

ددې خبرې د اوریدو سره قاسم دامیر خان په لور وکتل او په خندا یې ترې وپوښتل. « ډیر ښه، ته شاعري هم کوې. لږ خو مونږ ته هم واوروه ، چې تا څه لیکلي دي ؟ امیر خان سمدستي ځواب ورکړ: « هو د شاعرۍ به څه ووایم ، مونږ ته خو په اندلس کې شاعري په کار وه. مونږ به هلته د « الحمرا » په دربار کې شعر وایه. اودخاص دیوان شهزادګیو به د برنډو څخه پر مونږ ګلان را شیندل.

دامیرخان په دې خبره یو ځل بیا محفل دخندا ډک شو او دخونې فضا بلکل بدله شوه. په همدې وخت کې قاسم خان عبدالرحمن ته وویل:

« قاسم بن هشام. ته خو عرب یې ، ایا فارسي شاعري باندې هم پوهیدې شې؟

ته د پوهیدو خبره کوې، زه به درته په فارسی کې اشعار واوروم.

په دې وخت کې ټول محفل غوږ په اواز شو. قاسم د شونډو لاندې خندل ، او د لږ څه ځنډ نه وروسته یې په ډیر ښه اواز سره داسلم خان په لور د کتلو په وخت کې دا شعر ووایه.

ان نه من باشم که روز جنګ بیني پشت من آن منم که درمیان خاک وخون بیني سرې.

د قاسم دا شعر دومره ښایسته و چې د اغا حسن په کمره کې د واه واه اوازونه پیل شول.د شعر دویلو په وخت کې دقاسم سترګې په اسلم خان ورننښتې وې، هماغه و چې هغه په ډیره بده توګه په خپل ځاې کې راغونډ شوې و.

اغاحسن او امیر خان د قاسم خان د شعر په اوریدو سره په وجد کې راغلل او د قاسم خان څخه یې وغوښتل چې خپل شعر یو ځل بیا واوروی. قاسم مسکې شو او خپل شعر یې یو ځل بیا ووایه. دا ځل په ستاینه کولو کې اسلم خان هم را یوځاې شو ،

د ینی چرې د سالارانو دا غونډه همداسې ګرمه وه چې کمرې ته یو پوخ عمرې شخص را ننوت ، دهغې په مخ باندې د وقار او دبدبې ننښې وې، قاسم دهغه په کتلوسره دا و انګیرله چې دا هم د یني چرې د فوځ کوم سالار دې. دا کس پخپله « محمد چلپي » و ، نوموړې دسلطان مراخان دخور میړه او د شهاب الدین باشا ددریزره ایز پیدل فوځ سالار ...... په خونه کې شته دیني چرې ټول سالاران دهغه په درنښت و دریدل ، محمد چلپی خونې ته مسکې را ننوت. اوبیا یې د ټولو سره د ښه راغلاست وروسته داغا حسن تر څنګ کیناست. اوبیا همله په فرش

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې د کیناستو وروسته یې ټولو سالارانو او قومندانو ته وویل « سپه سالار شهاب الدین حکم کړی دی چې دنوې میاشتې د سپوږمۍ د کتلوسره سم به د دوشنبې په ورځ زمونږ لښکر د اروپا په لور کوچ کوي ، هیله ده چې تاسې ټول به تر هغه وخته پورې تیار اوسئ ، زمونږ د فوځ دکوچ کولو له پاره یو اځې پنځه ورځې پاته دي ، داخل چې کوم جنگ مونږ ته مخته دې هغه به دټولو جنګونو څخه مختلف وي ، مونږ د هونیاډې د فوځ پر خلاف جنګ ته ورځو . تاسې ته به معلومه وی چې څو اونۍ دمخه د ټرانسلوانیا د هربان ستاټ په سیمه کې هونیاډې زمونږ سالار فرید پاشا ته سخته ماتې ورکړې ده ، بیا دغه هونیاډی ترکې بندي فوځیان په بیلا بیلو میلمستیاو کې دخلکو تر مخه د تیغه تیر کړل او په بې ګناه توګه یې د جنګي بندیانو وینې توې کړې مونږ به دهونیاډی څخه ددې شهیدانو د وینو بدله اخلو .

دهونیاډې په دې برې اوزمونږ د فوځونو پرلپسې ماتې په ټوله اروپا کې د اروپایانو تر منځ د خوشحالۍ څپې راپیدا کړې دی ، په همدې اساس یې دترکانو د مکملو ویستلو له پاره په اروپا کې یوه ستر یووالې را منځته کړې دې . « شاه لارډ سلاس » چې په دې وختو کې د هنګري او پولینډ دواړو هیوادونو مشري په غاړه لري دې غورزنګ ته نوې روح ورکړې دې. په دې اتحاد کې هنګري ، پولینډ ، لاچیا ، اوبوسنیا حکومتونه په پوره ځواک سره شریک شوی دی. سربیا هم چې دلارډ ستیفن په وخت کې د عثمانیانو دسلطنت ملاتړې وه د هغه د ځآې ناستې « جارج برنیکوچ » په مشرۍ دهمدې اتحادي فوځونو په لیکوکې ورګډه شوی ده . فرانس او جرمني هم دخپلو جګړه مارو ډیره شمیره دې لیکو ته ور لیږلې ده . ددې نه علاوه د اروپایې هیوادونو زیات شمیر عسکر په خپله خوښه دې لیکو ته راغلې او په کې راګډ شوې دې . تر ټولو مهمه خبره داده چې صلیبیانو دې جنګ ته دمقدس جنګ نوم ورکړې ، په دې اړه د روم پوپ ډیر په جوش او جذبه کې راغلې اوخپل نماینده کارډینل « جولین سیزراینی » یې د یوه ستر وسلوال فوځ سره هلته ور استولې د ي. ددې نه علاوه د اروپا دهرې سیمې څخه ددې فوځ د بسپنې له پاره مالې او خوراکي تعاون را روان دې. په حقیقت کې دا یو صلیبې جنګ دې اویاد ساتئ چې دا جنګ دعیسایت مذهبی جوش د اسلام پر خلاف راپارولې دې. د وینس او جینوا دجمهوریتونو بحري بیړۍ هم د عیسایی لښکرو د بسپنې له پاره رارسیدلې دی..... په دا سې حال کې چې د بدقسمتۍ څخه دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د نشت سره برابر دي . په دې خاطر هونیاډ فکر کوي چې زمونږد سلطان فوځونه به د کوچنۍ اسیا څخه، چیرې چې هغوې د قونیا د امیرکرمانیا په سیمه کې په جنګ کې مصروف دي اروپا ته ولاړې نه شي...... اتحادي ځواکونه په ښکاره توګه دلارډ سالاس تر قومندې لاندې دي خو په حقیقت کې دهغوې سردار دهنګري د پخوانې پادشاه « سجمنډ» نا جایزه زوې « هونیاډې » دې چې په دې وختو کې دعیسایی نړۍ تر ټولو ستر اتل ګڼل کیږي.

د محمدچلبي په ژبه کې دومره اغیزو چې په کمرې کې ټول سالاران خاموشه او غلي ناست و ، محمد چلپي د هونیاډې دفوځ داسې یو انځور وړاندې کړ چې قاسم خان یې هم په عسکری مهارت اوپوهه باندې قایل شو . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې هغه ته دا ډاګيزه شوه چې دجنګ په اړه دا خبرې کونکې ، نړۍ کتونکې او عزتمنده وګړې د سلطان دخور میره دې.

قاسم په ډېره مؤدبه توګه د محمد چلپي څخه وپوښتل:

« درونده سالاره ! که د محاذ حالات دومره خراب وي نو بیا خو معظم سلطان ته پخپله په کارو چې د اسلامي فوځ قیادت وکړي .»

محمد چلپي د قاسم په لور مخ ور و ګرځاوه او په خندانه توګه یې ورته وویل :« داسې بریښې چې ته به قاسم بن هشام اوسې. ستا د میړانې او بهادرۍ قصې هلته سلطاني محل ته رارسیدلې دی. خیر په هر صورت. ستا د پوښتنې ځواب دادې چې : معظم سلطان به په خپله دجنګ قیادت کوي ، زمونږ دغه اتیازره کسیز لښکر خو یوازې د لمړیو دلګیو په څیر مخته ورځی»

خو قاسم د یوه فکر په اساس یوه ځل بیا ترې وپوښتل :« دورنده سالاره ! که د محترم سلطان دراستنیدو دمخه زمونږ فوځ د هونیاډی د فوځ سره لاس و ګریوان شی نوایا په هغه وخت کې به هم زمونږ ځواکونه د سلطان د رارسیدو انتظار کوي ؟

« نه ! که داسې وشول نو مونږ به په کلکه مقابله کوو . او انشاء الله دمعظم سلطان د رارسیدو دمخه به دښمن ځپوو . » دمحمد چلپي په لهجې کې عزم او هوډ وو. هغه په جګه غاړه ځواب ورکړ.

په دې وخت کې اغاحسن ترې وپوښتل :« درونده سالاره ! اوریدل کیږي چې دلته په اورنه کې دقیصر خطرناکه جاسوسان شتون لري او هغوې دمعظم سلطان په مقابل کې په سازشونو لګیا دی ؟

د اغا حسن دخبرې سره سم ټول سالاران غوږ په اواز شول ، محمد چلپي ځواب ورکړ .« دغه ډول راپورونه ماته هم را رسیدلې دي خو تر اوسه پورې په چا لاس نه شی تر پورته کیدې. خو تر هغې چې د قیصر پورې اړه لري نو هغه خو دهمغه لمړۍ ورځې راپدی خوا د مړانو دجنګولو ، خنزیرانو ، سپېو او مړزانو د لوبولو شوق لري. ډاګیزه ده چې داسې شخص به نیغ په نیغه د جنګ میدان ته د راتلو په ځای په همدې ډول سازشونو تکیه کوي.....مونږ په افواهاتو باندې کنترول پیدا کړې او معظم سلطان د دې خبرو د چاڼولو له پاره ډېر پوه او ماهره وګړي ټاکلي دي
.

داسې معلومیده چې محمد چلپي د قاسم د منصبي دندې څخه خبر و . خو په عام محفل کې یې دهغې د یادولو څخه ډه ډه کول مناسب و ګڼل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغا حسن په خونه کې تر ډېره پورې په مختلفو موضوعاتو باندې خبرې کېدې ، ان تر دې چې د ماسپښین د لمانځه واخت راغې . دسلطان دخور مېړه محمدچلپي دنورو سالارانو څخه اجازه واخسته او په کومې لورې ولاړ. تر څنګ یې د اغاحسن په کمره کې ټول نور سالاران هم د ماسپښین دلمانځه د ادا کولو له پاره را ووتل ، اوس نو په دې خونه کې یواځې اغا حسن او قاسم دواړه ځانته پاته شوي و. قاسم د نورو وسالارانو د وتلو وروسته تر ډېره ځنډه پورې خاموش ناست و اوبیا پورته شو اود خونې دروازه یې د دننه څخه کونډه کړه . اغاحسن په ډېر تجسس سره د قاسم خان دې کار ته کتل او بیا یې ترې په ډېره رازداره توګه وپوښتل:

« قاسمه ! څه خبره ده ، نن خو ډېر په فکر کې ډوب معلومېږې »

قاسم اغا حسن ته دخپل سره د رانژدې کېدو اشاره وکړه اوبیا یې په ډېر ټیټ اواز سره اغاحسن ته وویل : « آغا !..... تاوکتل چې قومندان اسلم زما د تنخوا په خبره باندې څه ډول تبصره وکړه . ؟»

اغا حسن ځواب ورکړ : « څه ډول ؟ په ما خو دهغه خبرې ښه و نه لګیدې . د ینې چري ټول سپاهیان د سلطان د زامنو په خیر دي ، مونږ ته د تنخوا او مال و دولت سره کومه دلچسپي نه شته . اسلم خان ډېره ناوړه خبره وکړه او زما په آند چې په ټولو ډېره بده ولګیده . خو تا ترې څه مقصد تر لاسه کړې دې ؟»

اغا حسن یو پاک سپاهي و ، د سراغرسانۍ سره یې سروکار نه درلود . د اسلم خان خبره پرې په ښکاره توګه بده لګیدلې وه ، خو قاسم ، داسلم خان په اړه په شک کې لویدلې و . ځکه هغه په ینې چري کې د غلطو افواهاتو دخپرونکو پلټنه کوله . سلطان مراد خان ثاني په ریښتیا چې یو تجربه لرونکې پادشاه و. دا چې هغه د سراغ رسانۍ د کار له پاره د قاسم بن هشام په څیر ځوان ټاکلې و دهغه د بصیرت ښه ګڼل کیده . قاسم دهمغه لمړۍ ورځې څخه هر چاته د شک په سترګو کتل . هغه د اغاحسن خبرې واوریدې او اوپه تأدیبي توګه یې وویل: « اغا ! دعقل څخه کار واخله . دې ته هم ووینه چې اسلم خان د لښکرو سره د تللو څخه ځان په څنګ کړې دې . په داسې حال کې چې د سلطان پټه محکمه وایي چې دسلطان سره غداران به د سلطان په نه موجودیت کې دسلطنت پر خلاف بغاوت جوړوي ، اودا هم ویل شوې چې دیني چري یو شمیر سالاران هم ددې غدارانو سره ملګري شوي دي.»

د قاسم په خبرو اغا حسن په فکر کولو مجبور شو . اغاحسن په پلټونکو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« دا خو ماته ډاګیزه شوې ده چې زمونږ په فوځ کې تور لیوان شتون لري . خو د اسلم خان په اړه ما ددې نه مخته هیڅ دا ډول فکر نه و کړې. ستا خبره مې زړه ته را غورزي . ځکه تر هغو چې زما معلومات دې ، دهغې په اساس د اسلم خان په کور کې د کوچني د پیدا کیدو له پاره لا تراوسه ډېر وخت شته . هغه زما دوست دې . څو ورځې دمخه یې ماته ویلي و چې خداې تعالې به ورته د شوال په میاشت کې لمړنې اولاد ورکړي . خو نن چې هغه کوم عذر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړ نو زه هم پرې حیران شانته شوم ، اوبیا تر ټولو ستره خبره داده چې یو سپاهي دجنګ میدان ته د تللو په وخت کې هیڅکله هم عذر نه کوي ، ولو که هر څومره ستونزې هم ولري.»

قاسم ډاډمن شو . اوس ورته ډاګیزه شوه چې په اسلم خان یی شک کول سهي وو . هغه دځه ویلو له پاره خوله پرانسته چې یو ناڅاپه یی خبره و دروله دهغه سترګې د دروازې په لور واوخښتې . دهغه شپږم حس رابیداره شوې و ، دقاسم د سترګو په ځلیدا اغا حسن هم په پلټنې پیل وکړ . قاسم په خپلو شونډو باندې ګوته کیښوده او اغا حسن ته یی د چپ پاته کیدو اشاره وکړه . اوپخپله دخپله ځایه راپورته شو . اوس نو هغه په پټوپښو د دروازې په لور ولاړ . دروازې ته نژدې ورسید او په یوه بې اوازه توګه یی د دروازې کونډه پرانسته . اوبیا یی و ناڅاپه ددروازې دواړه پلې په یوه شرک سره پرانستې ، د دروازو دپرانستو سره سم یو درز شو او د یني چري یو فوځي دکوټې دننه راپریوت . داسې بریښیده چې هغه د دروازې دپلې سره غوږ ایښې و او د اغاحسن او قاسم خان دخبرو د اوریدلو هڅه یی کوله .

قاسم او اغاحسن دواړه ژر تر ژره خپلې تورې د نیام څخه را وویستې ، قاسم خپله توره په هوا کې و خوزوله او مخته ولاړ او ددروزاې کنډه یی بیا کلکه کړه . دا دیوه سراغ رسان په څیر دهغه لمړۍ معرکه وه . د یني چري دغه سپاهي د اغاحسن او قاسم د تورو په کتلو سره وارخطا شو . دهغه په مخ باندې د مرګې زیړې راخپور شوې و . او په چغو او سورو یی پیل وکړ . قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په ورمیږ کیښوده اوشاته یی ټیل واهه او ددیوال سره یی و نښلاوه . قاسم تر ې په ډیر غضب او قهر سره و پوښتل :« تاولې زمونږ خبرې اوریدلې ......؟ ته څوک یی ؟..... اود چاپه وینا دلته د جاسوسۍ له پاره راغلې یی ؟»

ددې ځوان ستونې وچ شوې و . هغه توکانې تیرې کړې تر څو خپل حلق تازه کړي . په همدې وخت کې اغا حسن چې دغه ځوان ته یی په پوره غور سره کتل وویل « دا د یني چري د دوویشتم دلګې عسکر دې چې د اسلم خان د قومندانۍ لاندې جنګیږي .»

د اغا حسن په خبره قاسم خان په ډیرو معنې لرونکو سترګو دهغه په لور وکتل اوبیا یی ددې ځوان څخه وپوښتل : « نوم دې څه دې ؟»

«تت.....تر.....ترکبا.....ترکباز....» ځوان د ویرې په ترټرۍ ژبه خپل نوم ووایه . « زمونږ د خبرو د اوریدو له پاره ته دلته چا را استولې یی ؟» قاسم ترې یو ځل بیا وپوښتل .

خو دا ځوان خاموشه پاته و . قاسم د خپلې تورې څوکې ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، دترکباز د سترګو اوښکې راغلې . دهغه د ستونې څخه د حلالیدونکې وزې د اواز په څیر اواز را وت . قاسم ترې یو ځل بیا خپله همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه تکرار کړه.«ووايه چې تا دلته چا را ليږلې وې ؟» که چيرې را ته يې و نه وايې نو ياد لره چې زه به ستا پښې اولاسونه پرې کړم او په چوک کې به يې ګوذار کړم.»

دويرې څخه د ترکباز رنګ د خزان د پاڼو په څير ګرزيدلی و ، خوبيا يې هم څه ونه ويل. کيدې شې چې هغه نه غوشتل د چا نوم واخلي. کله چې قاسم وکتل چې ترکباز په اسانۍ سره اقرار نه کوي نواغا حسن ته يې د ترکباز د پښو اولاسونو د تړلو اشاره وکړه.

اغ حسن خپله توره کيښوده او دخپل صندوق څخه يې رسۍ را وويستله او لکه شيبه وروسته ترکباز لاس و پښې تړلې د زمکې په فرش باندې تړلې پروت و. اوس نو اغاحسن او قاسم دهغه تر څنګ ناست و، قاسم ورته وويل :«ګوره ! مونږ ته ووايه چې ته دلته چا را استولې يې. اوکه نه ته پوهيږې چې مونږ به ستا غوښې ټوټې ټوټې کړو» ددې خبرې سره سم قاسم په خپله توره دهغه مټ ورزخمې کړ، دهغه کميس و شکيد اود اوږې څخه يې وينې را روانې شوې. اوس نو هغه بلکل ويرې اخستې و هغه دخپلې مړينې له ويرې په فرياد او ژړا کې وويل چې:

« زه..... زه ....اس.....اس.....ودي....اس ودي..... اسودي راليږلې وم..... او زه ....»

په دې وخت کې دکمرې دکړکۍ نه يو غشې راغې او دترکباز په ستونې کې و ننښت. .... تر يوه وخته پورې خو قاسم او اغاحسن هم په دې و نه پوهيدل چې دا څه وشول. ترکباز په خپلو وينو کې ککړ پروت و. لاس و پښې يې تړلې وې ، اوسترګې يې دخپلو ګاټوسره راوتلې وې. ..... هغه دمړينې په حال کې و .غشي دهغه د ستونې سره يو ځاې ننبتې و اودهغه ساه يې وربنده کړې وه.

خو کله چې قاسم خپل فکر راسم کړ نود برق په څير يې ټوپ کړ او دکمرې دروازه يې پرانسته او بيرون ووت. اوس نو هغه هلته د بيرکونو تر مخ جوړې شوې برنډې کې منډې وهلې. هغه د عمارت اخري برخې ته روان و .ځکه هلته په چت باندې دختلو له پاره د خټوڅخه زينې جوړې شوې وې. قاسم په ډيره بيړه په زينو باندې ور وخوت. دهغه تر شا اغا حسن هم په منډه کې و خو دواړو شاته نه کتل. هغوې څو ثانيې وروسته دبام سر ته ورختلې وو. خو دلته په راتلو سره هغه نا هيلې شول ، ځکه دترکباز وژونکې دبام هغه بلې لورې ته ټوپ وهلې و او تښتيدلې و. کله چې قاسم اغا حسن بام ته د راختلو په وخت کې وکوت نور ورغږ يې کړ« منډه کړه ....دلته نه شته......هغه بلې لورې ته...... د بوټو په لور يې ووينه.... هغه د بام څخه ټوپ وهلې دې.»

قاسم هم په خپله بيرته شاته منډه کړه او د سيلۍ په څير د عمارت شمال لور ته ورغې خو دلته هم اغا حسن او قاسم ناهيلې شول ، ځکه دښمن د ولکې څخه وتلې و ، قاسم او اغا حسن د فوځ د يوه دلګې سره يوځاې ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

معسکر شاوخوا ټوله سیمه وکتله خو د ترکباز قاتل داسې غیب شوې و لکه دخره دسره نه چې ښکر غیب وي. دماښاام دلمانځه وروسته چې کله بیرته کمرې ته راغې نو اغا حسن ته یې وویل.

«د ترکباز لاش سره دې څه وکړل ؟»

« هغه خو د جاسوسۍ د څانګې مشر بهرام خان له ځانه سره یوړ. کوم وخت چې مونږ د قاتل په لټه کې و نو بهران خان دلته راغلې و اوخپل کار یې تکمیل کړې و ، » اغاحسن ځواب ورکړ او قاسم یو اوږود ...... اووو وکړ.

قاسم ترې یو ځل بیا و پوښتل « ښه ، دا راته ووایه چې ستا په ذهن کې ددی پیښې په اړه څه معلومات را پیدا شو ، اودا چې دا « اسودي » به څوک وي ؟ ځکه ترکباز د مړینې نه مخته د اسودي نوم اخستې و.»

« نه ، ماته په دې اړه کوم خاص معلومات نه شته ،.... کله چې هغه ټک ټک کاوه ...... او آس آس یې وایه نو مافکر کاوه چې هغه به اسلم خان ویل غواړي. خو هغه بیا د اسودي نوم واخست. .... څرګنده نه ده چې دا اسودي څوک دې ؟ د اغا حسن په مخ باندې دژور فکر کولواغیز و . قاسم د کوم خیال سره اغا حسن ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اغا ، ته داسلم دقومندې لاندې بل کوم سپاهې را وبوله. کیدې شې چې داسلم تر لاس لاندې وګړې هغه ته د اسودي په نوم غږ وکړي. ځکه چې په عمومي توګه د فوځ عسکر خپلو سالارانو ته دخپلې خوښې نوم ورکوي. داسلم مخ اوخیره هم توره ده ، کیدې شي دهغه د لاس لاندې وګړي د هغه د تور رنګ په خاطر هغه ته اسودي غږ کوي.

د قاسم دخبرو سره اغا حسن یو ټکان وخوړ ، اوپه ستاینکو سترګو یې د قاسم په لور وکتل او ویې ویل: « په خداې چې ته ډیر ذهین انسان یې. ته باید د همدی پټې څانګې مشر اویا شاهی سراغ رسان واوسې.ته بلکل سهې خبره کوې ، داسلم خان دغه نوم دهغه تر لاس لاندې خلکو نه دې ایښې ، بلکه په یوه وخت کې پخپله سلطان هغه د اسودي په نوم یاد کړې و . په دې اساس اسلم خان کله کله دخپل نوم سره د اسودي لقب هم استعمالوي. خو بدي دا ده چې ماته داخبره مخکې ولې په یاد را نغله. په حقیقت کې د قاتل لټون زما دماغ هغه لورې ته متوجه کړې و .» هغه حسن په ډیره څرګنده او ډاګیزه توګه دا خبرې کولې. قاسم خان هم په ډیر عجیب حالت کې ناست و. ځکه یو ډیر مهم سراغ یې موندلې و . هغه لږ څه په ژولې توګه اغا حسن ته وویل.

« اغا ! ...... فکر کوه چې اسلم ددې پیښې څخه خبر نه شي. زه غواړم هغه په کومې ځآنګړې توګه تر خپلې ولکې لاندې راوړم.» د قاسم په خبرو اغا حسن ډیر زیات حیران شو اوویې ویل« غواړې هغه ونیسې ! مقصد دې څه دې ؟ ته په کوم حیثیت په هغه باندې لاس ړدې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم ته دا احساس پیدا شو چې هغه باید د اغاحسن تر مخه په قاسم باندې د ولکې کولو خبره نه وې کړې ،خو اوس یې خبره د خولې څخه وتلې وه. په دې خاطر یې د درواغو ویلو په ځاې هوډ وکړ چې د اغاحسن په څیر مجاهد شخصیت د خپل ځان ملګرې کړي.

« په حقیقت کې زه د سلطان له اړخه په وختي ډول د سراغ رسانۍ له پاره ټاکل شوې یم. ما ته په دې لړ کې ستا کومک ته اړتیا ده. زه د پخوا څخه یو شمیر خلک تر خپلې څارنې لاندې لرم. خو د کوم څرګند ثبوت د نه لرلو په اساس د هغوې پر خلاف لاس نه شم پورته کولې. خو اوس د لمړي ځل له پاره ما ته د دې سازشي زنځیر یوه کړۍ تر لاسه شوې ده. په دې خاطر زه غواړم اسلم خان اسودي په ناڅاپي توګه و نیسم.»

د قاسم د دې نوې دندې د اوریدو په اړه اغا حسن ته کومه حیرانتیا پیدا نه شوه. بلکه تر یوه حده پورې خوشحاله شو. بیا یې په خندانه توګه قاسم ته وویل. « اسلم خان اسودي ته خو به معلومات ورپه برخه شوی وي چې د هغه رالیږل شوی عسکر د مړینې په وخت کې د اسودي نوم اخست.»

د اغا حسن خبره بلکل په ځاې وه. قاسم د یوې لمحې له پاره فکر وکړ او بیا یې وویل. « زما په آند ، تر هغو چې اسلم خان ته دا یقین تر لاسه شوې وی چې زمونږ په لاسو کې د هغه د نیولو له پاره کوم څرګند ثبوت نه شته ، نو هغه به د تیښتې هڅه نه کوي ، او پخوا تر دې چې هغه وتښتي نو زه به یې څټ ورمات کړم»

په همدې وخت کې قاسم د کوم آند په اساس یو ځل بیا وویل : « اغا ! ایا تا ته د اسلم خان اسودي د اوسیدو د ځاې په اړه معلوما ت شته.؟»

« مقصد دې څه دې ، ایا نن شپه خو به نه غواړې هغه ونیسي ؟» اغا حسن ورته په پلټونکو سترګو وویل. قاسم ورته د هوکړې په خاطر سر و خوځاوه.« بې شکه چې زه د نیکۍ په کار کې د ځنډ کولو قایل نه یم. زه به همدا نن دې غدار په سر د تندر په څیر راپریوځم ، زه به د هیواد د دې دښمن څخه د قیصر د ټولو جاسوسانو نومونه را باسم.»

اغ حسن په پوره دلچسپۍ سره د قاسم خبرو ته غوږ ایښې و. بیا یې سمدستي وویل:

« سهې ده ، زه هم له تاسره یو ځاې ځم.» « یوا ځې ته نه بلکه قومندان امیر خان هم له ځانه سره یو ځاې وړو. کیدې شی چې اسلم دفاع وکړی او یا د هغه څه نور ملګرې د هغه د ملاتړ له پاره را و ځغلي.»

د دې خبرو نه وروسته تر ډیره وخته پورې اغا حسن او قاسم په خپل راتولنکې پلان او په مختلفو امورو باندې خبرې اترې وکړې ، ان تر دې چې شپه پخه شوه ، قاسم را پورته شو او ویې ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به نیمه شپه دخپل پلان دپلي کولو له پاره حرکت کوو .دا ډیره ښه شوه چې تاته داسلم خان دکور لاره اوګودر معلوم دي...... اوس نو ستا په غاړه دا کار هم دي چې امیر خان هم په دغه ټول پلان باندې خبر کړې او په خپل وخت یی له ځانه سره د چونې تر دروازې پورې راوړې.»

قاسم خان ، اغا حسن ته خپله دنده ور وښوله ، دقاسم د هرې خبرې سره اغا حسن د اثبات سر خوځاوه. د ټولو امورا تو د ترسره کولو وروسته ، قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته او خپل کور ته رهي شو.

شپه تر نیمایي زیاته تیره شوې وه. د اورنه په فوځې چونې په سیمه کې دافسرانو د اوسیدو دځایو ته نژدې درې آس سپاره تر سترګو شول. دا دهغوې افسرانو داوسیدو ځای و چې کورنۍ یی درلودې. ددې د اوسیدو د ځایو شاتنۍ برخه کې د شاه توتو ګڼې ونې ولاړې وې ، دلته به ټوله ورځ د افسرانو کوچنیانو خپلو ځانو ته شاتوت را ټولول. دغه درې واړه آس سپاره د شاتوتو دې ونو ته راورسیدل او همدلته و دریدل. دلته د ونو سیورې دتیارو په ډیرښت کې کومک کاوه. دا درې واړه دخپلو اسونو څخه را کیوتل او خپل اسونه یی د شاتوت په ونو پورې وتړل. اوس نو دغه درې واړه سیوری د عمارت په لور روان شول.

د عمارتونو په دریم کتار کې لمړنۍ کور د اسلم خان د اوسیدو ځای و. دغه درې واړه سیورې همغه لورې ته ورغلل. کله چې د اسلم خان کور ته ورنژدې شول نو و دریدل. دا دپښو ښښتو څخه جوړ شوې یو کوچنې داوسیدو ځای و .ددې کور بیرونۍ دروازه دکوڅې په لور څوارلس فټه ستره وه ، شاته یی د کور داوسیدو د کوټو دیوالونه وو. دامیر خان سیورې د کور شاته برخې په لور ولاړ. اغاحسن او قاسم ددروازې په لور ور غلل. دینې چرې دغو درې واړو افسرانو خپل مخونه را نغاړلې وو. هغوې د چیتا په څیر په پوره چالاکۍ سره دکور دروازې ته راغلل او دروازې ته یی غوږ ونیوه. هغوې غوښتل دکور دننه کوم اواز واورې ، تر ډیره وخته پورې د دروازې څنګ ته ولاړ و تر څو دکور دننه د حرکت څخه ځانونه خبر کړې. وروسته بیا قاسم په دې ډاډه شو چې اسلم خان اودهغه کورنۍ د خرګوش په خوب ویده دي ، په دې خاطر یی سمدستي د دروازې په سر د ورختلو له پاره ورټوپ کړ ، دهغه وجود په تور رنګه کالیو کې پټ و او په خپله ملا یی دوه عدده خنجرونه تړلې وو. بلې لورې ته یی د تورې خالي نیام را ځوړند و ، ځکه توره قاسم خان په خپله خوله کې نیولې وه. تر شا یی د غشو ستره کڅوړه وه ، قاسم په ډیر احتیاط سره هغه لورې ته ورکوز شو ، اغا حسن هملته په کوڅه کې ولاړ و تر څو د اسلم خان د کور ددرې دپرانستو وروسته ور ننوځي. قاسم خان په ډې احتیاط سره دروازه پرانسته ، او اغا حسن یی دننه راننویست.

په بل اړخ کې امیرخان هم خپل کمالونه ښوول ،هغه د کور د شا له مخې د ونو په کومک د کربوښې په څیر خپلې پنجې لګولې اود کور چت ته را وښوت. دچت په منځ کې دتللو په ځای یی دبام په یوې لورې دیوال باندې په پټو پښو لکه دپیشو په څیر تګ کاوه ان تردې چې د کور دبام تر زینو یی ځآن راورساوه. هغه ددې ځآیه دکور تیاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګړ په ښه توګه کتلي شو . امیر خان په تر ټول پورته پاټکي باندي غلي کیناست. هغه دهمدې ځایه د اغا حسن او قاسم خان د فعالیت څارنه هم کوله.

قاسم او اغا حسن دبیروني دروازې څخه دننه راغلي و، هغوی هم دلته د کور په انګړ کې و ، په انګړ کې د شاتوتو یوه ستره ونه ولاړه وه.ددې وني سیوري لکه د پیري په څیر په دیوالو باندې پریوتې و. دسپوږمۍ شپه وه. خوسپوږمۍ خپل ځو منزلونه وهلي و او نزدې و چې د لمر په تعقیب کې دهغې د شفق څخه ور ټوپ کړي. قاسم او اغاحسن مخته ور غلل او برنډې ته ور ننوتل.دلته ډیره تیاره وه او دکوټو دروازې دد ننه څخه تړل شوې وې. قاسم او اغا حسن په بیلو بیلو دروازو باندې غوږون کیښودل تر څو د ددننه څخه کوم اواز و اوري. خو په کوټو کې پوره پوره خاموشي وه. قاسم ته دا کار څه غیر قدرتي ښکاره شو. خوهغه پرې و نه پوهیده. بلاخره یې په دروازې باندې زور وکړ ، خو هغه وخت ډیر حیران شو چې دروازه کونډه شوې نه وه. هغه سمدستي دروازه پرانسته ، اواغا حسن ته یې هم دخپل ځان په لور د راتللو اشاره وکړه. په خپله همدې تیارې خونې ته ور ننوت.

څو لمحې وروسته هغه په خونه کې دننه ور ننوتې و خو کوټې ته و ر ننوتلو سره سم نزدې و چې په هغه یو افت را پریوځي. په هغه چا د توري داسې دروند ګذار وکړ چې نژدې و سر یې له تنه جدا کړي خو معلومه نه ده چې هغه کوم ځواک و چې قاسم یې ټوپ وهلو ته اړ کړ. قاسم ټوپ کړ اویوې لورې ته ودرید اوپه دې توګه په تیاره کې د پټ دښمن دتورې دغه وژونکې ګذار هسې ولاړ.

اوس نو قاسم ځان سنبال کړې و. هغه د خپل دښمن دتورې بل ګذار دهغه د تورې د پړک په واسطه و کوت اودبیا یې هغه دخپلې تورې په زور تم کړ. اوسپنه د اوسپنې سر و جنګیده او د ټنګ اواز ترې راپیدا شو ،داسې بریښیده چې دښمن یواځې نه دې بلکه دهغه بل کوم ملګرې هم دلته شاوخوا کې پټ شوی و. هغه ملګرې یې په اغا حسن باندې یرغل وروستې و ، ددې نه دا را څرګنده شوه چې اسلم خان اودهغه ملګری لا دپخوا څخه په سنګر کې ناست و.قاسم په همغو تیارو کې ددښمن د تورې ګذار تمباوه. بیا هغه یو ناڅاپه یوبل داو ولوبوو. هغه خپله پښه و غځوله او په زمکه پریوت. اوپه همدې ملاسته کې و خوید او ددښمن پښو ته یې ځآن ورساوه. مقابل لورې غوښتل چې په قاسم د پاسه راپریوځي خو په دې وخت کې قاسم دخپلې تورې څوکه پورته ونیوله ، په دې وخت کې مقابل لورې په قاسم راپریوت خو توره یې په ګیډه کې ولاړه او ترشا یې ووتله. دغه تیاره خونه یوې چغې ولړزوله اودمقابل لورې دګیډې څخه د وینو سیلاب راسر شو. قاسم ددښمن را پرځولو وروسته بیرته پورته شو اوپه بیړه بیرون ووت. خو دلته اغا حسن خپل مقابل لورې دښمن څو لمحې دمخه ختم کړې و. اغاحسن اوقاسم ته د زینو په لور د یوه سیوري دمنډې اواز تر غوږو شو ،اوبیا دلږ ځنډ وروسته دتورو د ټنګار اواز راغې ، داسې معلومه شوه چې امیرخان هم ددښمن سره په ټکر کې لویدلې دی. کله چې اغا حسن او قاسم د زینو په لور ورمنډه کړه ، خو پخوا تر دې چې هغوی په زینو ور وخیژي د زینو څخه د یوه درونډ شي د راپرزیدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواز يې واورېد، خو دا کس دقاسم په پښو کې د لويدو سمدستي وروسته بيرته و درېد ، اغا حسن هغه د سپوږمۍ په رڼا کې و پيژانده چې اسلم خان دی. دهغه څخه توره لويدلې وه او پخپله د زينو څخه رالويدلی و خو روغ و جوړ و. قاسم خپله توره پورته کړه او دا اسلم په ورميږ يې ور کيښوده. اسلم جرءت وکړ او په لوړ اواز يې وويل: «څو......ځوک ياستئ؟ او زما څخه څه غواړئ؟»

کله چې اسلم اواز راوويست نو قاسم خپلې تورې ته نور هم زور ورکړ او د زمري په څير يې په غړمبار پيل وکړ او ورته يې وويل:

«اسلم خانه! ته مونږ ډير ښه پيژني چې مونږ د اسلام او وطن د غدارانو له پاره مرګ ثابتيږو. ته که غواړې څه مراعات تر لاسه کړې نو ستا خير په دې کې دی چې ته بايد هر څه چې درسره وي مونږ ته يې ډاګيزه کړې.»

«څه.......څه درو ته ډاګيزه کړم؟......ما....ماته خو څه معلوم نه دي ، که چيرې تاسو ماته څه وويل نو تاسو به پخپله هم خوندی پاته نه شئ. تاسې د يني چري په يوه سالار لاس پورته کړی دی» په دې وخت کې اسلم خان حوصله په ځای کيده.....

قاسم په ناڅاپي توګه د اسلم خان د ورميږ څخه خپله توره را ديخوا کړه ، اسلم په حيرانتياسره د قاسم په لور وکتل ، خو څو لمحې وروسته دهغه دردناکه چيغو ټوله فضا و څيرله. قاسم خپل توره په پوره توګه دهغه د ښې اړخ په ورون کې ور ننويستې وه. د تکليف او زخم ددرد په خاطر دهغه ستوني نور د چغو څخه چاوديده. کيدې شي چې دهغه چيغې په شاوخو کورنو کې هم اوريدل شوي وي ، اوس نو چې اغا حسن او قاسم څه کول غوښتل بايد سمدلاسه يې تر لاسه کړي وي. امير خان هم تر دې وخته پورې هملته په چت باندې ناست.و. هغه د يوه ښه روزل شوي عسکر په څير خپله مورچه پرې نه ښوده. قاسم د اسلم په ورون کې خپله توره ننويستې وه خو بيرته يې و نه ويستله. اسلم دتکليف د زوره چغې او سورې وهلې. خو اغا حسن ورمخته شو او دهغه په خوله يې لاس کيښود او خوله يې وربنده کړه. قاسم د يوه وينه تويونکي انسان په څير د اسلم خان په سترګو کې ورکيوت او ورته يې وويل:

«اسلم خانه ! د ژوند څخه ډير ارزښتناک بل کوم څيز نه شته. په ځانګړې توګه ستا په څير غدارانو ته. اوس کې ته غواړې ژوندې پاته شې نوريښتيا ريښتيا ووايه چې ستا راليږل شوي کس ولې زمونږ خبرې اوريدلې.؟..... دا راته هم ووايه چې د ابوجعفر سره دې اړيکې تر کومه ځايه دي؟ .... او په يني چري کې ستا نه اخوا نور څومره کسان د قيصر جاسوسان دي.؟..... او ياد ساته ، چې نورې چغې و نه وهې ، او که نه زه به دې غوږونه در پرې کړم.

»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په خبرو کې ډېره زياته سفاکي او بې دردي وه. اسلم خو پرېږده چې اغا حسن هم د قاسم په خبرو باندې لړزيده. اغاحسن دقاسم په اشارې سره د اسلم دخولې نه لاس لرې کړ، اسلم د قاسم د سفاکۍ څخه دومره ويريدلې و چې دډيرو سختو دردونو سره سره يې بيا هم ژبه و دروله. دقاسم دبيا پوښتنې په اړه هغه د طوطی په شير په خبرو پيل وکړ. هغه وويل چې په حقيقت کې ابو جعفر د قيصر جاسوس دې اودعثماني سلطنت د تباه کولو په خاطر دلته د تيرو شلو کالو څخه ميشت شوې دې. هغه دا هم وويل چې ابوجعفر په يني چري کې هم دخپلو جاسوسانو جال خپور کړې دې. خو هغه په يني چري کې دموجوده جاسوسانو نوم او ادرس و نه ويلې. هغه ديوه سالار نوم واخست چې څټ يې څوړند شو ، داسې معلوميده چې هغه بې هوشه شوې وي ،په همدې وخت کې امير خان د چت څخه په مرموزه توګه دوې ته وويل چې « تر څنګ کور کې څه حرکت تر سترګو کيږي ، ،تاسې په بيړه خپل کار تر سره کړئ»

قاسم په مايوسۍ سره د اسلم په لور وکتل او د لږ څنډ وروسته يې خپله توره دهغه د ورانه څخه را وويستله. اسلم د بې هوشۍ په حال کې په زمکه ترپيده .خو سترګې يې پرانه نستې ، قاسم ، اسلم په همغه ځای کې پريښود . او اغا حسن ته يې د پورته ختلو او د اميرخان سره دخبرو له پاره ور وليږه ، خو پخپله هغه بلې بندې خونې ته ورغې. دقاسم په‌آند چې دلته د اسلم ښځه بنده پاته وه. هغه دروازې ته ور ورسيد اودروازه يې ور ټيل وهله. قاسم همدلته پرته ډيوه رڼا کړه او دبرنډې په ديوال کې يې پروت مشال هم روښانه کړ ، اوس نو مشال په لاس قاسم بندې دروازې ته ودريد اود هغې د پرانستلو هڅه يې کوله. د لږ څه هڅې وروسته دروازه په يوه کړک سره پرانستل شوه خو هغه ته کمرې ته ور ننوتل په نصيب نه شول ، معلومه نه ده چې د زينو سره پروت بې هوشه اسلم کله په هوش کې راغلې و او په زمکه باندې په ښويدو ښويدو کله د قاسم تر شا را رسيدلې و ،اوس نو دهغه په لاسو کې يو اوږود خنجر د ورايه ځليده. کله چې قاسم د دروازې پټې ورماتې کړې نو اسلم هغه نيمه دړه را پورته کړه او په قاسم يې د تورې دروند ګذار وکړ ، قاسم بلکل په همغه اخرې لحمې کې د شا له خوا اواز واوريد اوپه بيړه را وګرزيد . خو اوس ډير ناوخته شوې و د اسلم خان خنجر د قاسم په ښې اوږې باندې راپريوتې و اودهغې دغوښې دپرې کولو ورسته بلې لورې ته وتلې و. په دې توګه اسلم خان د خپل زخم بدله واخستله. قاسم په زوره زګيروې وکړ. خو په خپل ځای باندې ثابت قدمه پاته شو، مشال دهغه د لاسو څخه ولويدخو تر اوسه پورې يې رڼا خپروله. قاسم دخپل زخم هيڅ پروا و نه کړه او په پوره زور سره يې خپله توره راخلاصه کړه او داسلم سر يې د تنې څخه جدا او دکوټې منځ کې ور وغورځاوه. دمشال رڼا تر ډيره پورې دننه کوټه روښانه کړې وه. داسلم پرې کړل شوې سر د کمرې په صحن کې رغړيده. اوبيا په هغه بله خونه کې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا د اسلم دښځې چغې وې.

قاسم رالويدلې مشال بيا راواخست. او کمرې ته دننه ور ننوت. هغه د رڼا په مرسته وکتل چې هلته يوه ښځه ناسته ده، ټول وجود يې د ويرې نه ريږديږي ،دهغې په پښو کې يوه تيزه توره هم پرته ده. داسې معلوميده چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره اسلم خپلې ښځې ته د خپل ځان د دفاع له پاره ورکړې وه. خو هغې ښځې دخپلې کمزورتیا په اساس هغه استعمال نه کړای شوه. او د ویرې نه یې لاندې غورځولې وه. د اسلم ښځې چې کله د خپل میړه پرې کړل شوې سر وکوت نو خپل ذهني توازن یې له لاسه ورکړ، هغې په راوتلو سترګو تر ډیره پورې نقاب پوشه قاسم ته کتل اوبیا یې یو ناڅاپه په پښو کې پرته توره را پورته کړه او د یوې پاګل وحشي حیوان په څیر یې په قاسم باندې حمله وکړه. قاسم څو قدمه شاته شو او بیا ددې ناروزلې ښځې د تورې ګذار په خپله توره باندې تم کړ، دهغې ښځې توره دهغې له لاسه ولویده او د دیوال سره ولګیده. په همدې وخت کې د بیرون څخه د منډې اواز راغې، دا اغا حسن چې قاسم ته یې ویل چې څو کسه وسله وال کسان غواړې دغه کور د مخې له لورې تر کلابندۍ لاندې راولې. قاسم ددې خبرې په اوریدو سره د برق په څیر بیرون ته ور ودنګل اود درې زینې خیزونو په وهلو سره د کور بام ته ورسید. اغا حسن یې هم تر شا په منډو و. امیر خان لا د پخوا څخه هلته په چت باندې موجود و. هغه د عسکري پوهې څخه په ګټې اخستو سره مخکې دمخکې یوه رسۍ دلاندې کیوتلو له پاره دکور شاته غوځولې وه. تر ټولو دمخه اغا حسن لاندې کیوت، ....بیا قاسم او په اخر کې امیر خان هم لاندې را کیوت. اوس نو هغوې بلکل خوندي و. درې واړه په ډیره محتاطه توګه د شاتوت د ونو سیورې ته راغلل او پخوا ددې څخه چې هغه وسلوال کسان دې کورته را ننوځې د یني چري دغه درې واړه سالارانو خپل کار تکمیل کړې و او د فوځې چونۍ د سیمې څخه وتلې و.

سهار د اورنه په خلکو کې عجیبه عجیبه خبرې کیدې. هرې لورې ته حیرانتیا خپره شوې وه. خلکو په ځای ځای کې د شپې د پیښې شوې پیښې په اړه خبرې کولې، ځکه په یوه ورځ کې د یني چري په عسکری چونۍ کې څلور کسان وژل شوي وی، دهر چا په ژبه همدا خبره وه چې د قیصر جاسوسان په اورنه کې را خپاره شوي دي.

خو قاسم په بل کوم فکر کې و. دهغه سره ډیر کم وخت و، خو تر مخ یې کارونه انبارونه وو. په دې وخت کې هغه د بغدادي دروازې ترڅنګ ګرزیده را ګرزیده. ځکه ابوجعفر همدلته اوسیده. اوس ورځ وه خوهغه دا ځای یوائې په دې خاطر کوت چې په راتلونکې ګام اخستو کې ورته اسانتیاوې پیدا شي، بازار کې هم پوره ګڼه ګونه وه. خلکو ترکې خولۍ په سر کړې وې او درانه کالی یې اخستې و، ټول په خپل کاروباري زوند کې ښتې وو. قاسم په کرار کرار په بازار کې ګرزیده. خو یوائې یو څوکسان د پرونښو پیښو په اړه په خپلو منځو کې خبرې اترې کولې. قاسم عربی کالی په تن کړی و چې کمیس یې تر پښو پورې را غځیدلې و، په سر یې حجازی لونګۍ تړلې وه، هغه د بازار د غوغا څخه بې پروا د بغدادي دروازې په لور روان و. هغه غوښتل د بغدادي دروازې جامع جومات ته ورشي. هغه د بغدادي دروازې جومات ته ور ګرزیدونکې و چې په دې وخت کې یې سترګې د مارسی په ځوان کوچوان باندې ولګیدې. دمارسي کوچوان په بازار کې د څه اړینو شیانو د اخستلو له پاره راغلې و، هغه غوښتل د مارسی کوچوان (اکبر) سره ووینې، کله چې د اکبر لورې ته ورنژدې شو نو اکبر هغه وپیژانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او.... صاحبه ته !.....ته دلته څه کوې ؟..... مارسي ستا ډیره ستاینه کوي ، نن خو زمونږ کورته هغه راغلې دې..... هغه زما دمشري مالکې دوست دې. .....هغه د چوغې خاوند ....؟

داسې ډاګیزه شوه چې اکبر د قاسم ستونزه اسانه کړه. هغه چې د چا لټون کاوه هغه پخپله د قاسم مخې ته راغې. قاسم سمدستې د اکبر څخه وپوښتل.

« څوک ؟..ابو جعفر ؟»

« هو ! هماغه ابوجعفر..... دنیلا ستګرو خاوند ..»

کله چې اکبر ورته د نیلا ستګو خاوند وویل نو د قاسم ذهن بیا په را وڅرخید.د نیلا ستګو خاوند عرب اوسیدونکې ، ابوجعفر به تل دقاسم په زړه کې را ټکیده. قاسم سمدستې پریکړه وکړه چې هغه به مارسی ته یو پیغام استوي ، په همدې خاطر یې اکبر ته وویل :

« زه تاته یو لیک درکوم. ایا ته یې په سهي توګه خپلې کوچنۍ مالکې ته ور رسولې شې ؟« هو ! بلکل ، زه به لیک هرو مرو کوچنۍ مالکې ته ور سپارم.»

د مارسي کوچوان دخپل عمر نه زیات چالاکه و. خو اوس قاسم ته ستونزه راپیدا شوه ، ځکه هغه غوښتل په بازار کې دخط د لیکلو کوم ځاې پیدا کړي ، هغه فکر وکړ چې دکوم سراې د منشي د کاغذ او قلم څخه باید کار واخلي. په دې خاطر هغه د مارسی دکوچوان سره یوځاې د یوه سراې په لټه کې روان شو. په بازار کې پوره ګڼه ګونه وه. خلک په پښو تلل راتلل، خویوشمیر خلک په خرو اواسونو سپاره په بازار کې ګرزیدل. دهرشې اوهر ډول وسایلو څخه دوکانونه ډک و ، ښځه او نر ټول په پیرلو او پیریدلو کې مصروف و. دا د اورنه تر ټولو ستر بازار و. دا د بغدادی دروازې څخه پیلیده او دښار تر منځه پورې رسیده. قاسم او اکبر د سراې د لټون له پاره ان د بغدادي دروازې تر چوکه پورې را ورسیدل ، قاسم د اکبر د وینا په اساس په یوه ځاې کې تم شو ، دا ډیر ستر او ښایسته سراې و ، قاسم اکبر له ځانه سره واخست او سراې ته ور ننوتل. د سراې د عمارت په کتلو سره حیران پاته و ، دا تیږو څخه جوړشوې یو ډیر ښکلې عمارت و ، قاسم دعمارت له منځه تیر شواو د استقبالیه میز په لور ورغې ، هلته یو دپوخ عمر سړې دهغوې ښه راغلاست وکړ ، قاسم ورته د کیناستو سره سم خپله خبره وکړه. هغه پوخ عمري سړي سمدستي کاغذ او قلم د قاسم تر مخ کیښوول تر څنګ یې د قلم رنګ هم رامخته کړ . قاسم خان قلم او کاغذ راواخست او مارسي ته یې ولیکل:

«نن یوځل بیا عقاب ستا په انګړ کې دې ، پخوا له دې چې هغه ستا د کیناستو ځاې زیانمن کړي دهغه عزایم ځانته ډاګیزه کړه ، د ستورو د چال چلند په اساس نن ورځ زمونږ له پاره ډیره غوره ورځ ده. د چمن د مرغانو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د دې عقاب خطر کميدونکې دې. اميد دې چې د شاهين تر راتلوپورې به دغه عقاب د کوم ښکارى ښکار وګرځي. خو دهغه په تګ راتګ باندې ، په ځانګړې توګه نن ورځ ځانګړې څارنه په کار ده ، والسلام»

دا د رازه ډکه ليکنه وه. خو مارسى ذهينه نجلۍ وه ، هغه ته ددې مسئلې ډاګيزه کول ستونزمن کار نه و، قاسم مارسي ته ليکلى دغه ليک را تاو کړ اوبيا اکبر ته ورکړ. اکبرپه دې و پوهيده چې کار پوره شوې دې ، نو سمدستې د تللو له پاره تيار شو. خو قاسم يوځل بيا هغه تم کړ. په چوترې باندې ناست دغه پوخ عمرى سړې چې د قاسم دا ليک يې دخپلو عينکو لاندې کوت ، حيران پاته و. ځکه د قاسم د ليک مضمون ډير عجيب و. که چيرې ليک د مارتها اويا ابوجعفر لاسو ته هم ورغلې وې نوبيا يې هم راز ترې نه شو پيدا کولې. قاسم تر اوسه پورې د يوه ډير پوه سراغ رسان په څير خپل ځان ثابت کړې و. هغه اکبر ته وويل:

« ګوره اکبره ! .....خپلې مالکې ته دې ووايه چې ددې ليک ځواب به همدا نن راکوي اوهغه هم ژر تر ژره..... اکبره ! ته په خپله د خپلې مالکې ځواب ماته راوړه. زه به نن ماسپښين ستا د راتلو انتظار کوم. ... هلته د لاله شاهين دياد ګار تر څنګ.....»

د قاسم د هداياتو د اوريدو سره سم اکبر خپل سر د درنښت په خاطر و خوځاوه. هغه ولاړ اوقاسم هم پريښود چې ژر تر ژره ولاړ شى. له يوې خوا قاسم اکبر د مارسي دکور په لور وليږه خو دبله اړخه يې اراده وکړه چې هغه به په خپله د ابوجعفر د څارنې له پاره د مارتها تر کوره ورځې. خو اوس هغه داکبر د بيرته راستنيدو انتظار کاوه. کله چې اکبر د سراې د منشي څخه ووت نو قاسم هم د منشى شکريه ادا کړه او بيرون وتلو له پاره را پورته شو. هغه د سراې څخه د را وتلو په حال کې و چې په دې وخت کې يې سراې ته د يوه اجنبي په را ننوتلو ستر ګې ولګيدې. دا سړې دخپل شکل اوصورت څخه د هنګرې عيسايى معلوميده ، اوهمدا خبره وه چې قاسم يې دهغه لورې ته متوجه کړې و .دا اجنبي مسافر و اودهغه په شا بار کړل شوې سامان ددې ګواه و چې هغه همدا اوس اوس اورنه ته را ننوتې و ، پخوا ددې څخه چې قاسم دهغه په اړه څه نور فکر کړې واې ، اجنبي بلکل د قاسم سره نژدې تير شو ،خو تم شو او په ډير معصوميت سره يې دقاسم څخه و پوښتل.

« ايا دا سراې دې ؟»

د اجنبي د لهجې څخه د قاسم ګمان په يقين بدل شو. دا ريښتيا هم دهنګرى اروپايى اوسيدونکې و ، د قاسم په څير سراغ رسان د هنګرې ددې اوسيدونکې پوښتنه غنيمت وګڼله اوپه مکمله توګه دهغه اجنبي په لور متوجه شو.

« هو ! تاسې دکومه ځايه راغلي ياست ؟..... ايا ته د سراې په لټون پسې يى ؟» قاسم اجنبي ته دځواب ورکولو په ځاې په عامه توګه ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهنګرى څخه راغلې يم ، او همدا اوس دې ښار ته رانتوتم.» د اجنبي په خبرو کې بلکل سادګي وه ، هغه د شکل او صورت نه د قيصر جاسوس اويا د عيسايي فوځ سپاهي نه معلوميده. دهغه په مخ ساده شانته خندا وه او دسترګو شاوخوا يې تورې حلقې وې. دهغه سترګې هم داروپايي خلکو په څير شنې شانته وې. دهغه په کتلو سره دقاسم اعصاب ارام شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې دا شخص خطرناکه نه دې. دهغه لهجه ، خبرې او قواره د جاسوس په څير نه معلوميده. کيدې شي چې دا کوم سوداګر اويا سيل کونکې وي ، په همدې خاطر قاسم د زړه له کومې د تللو پريکړه وکړه، خو دخپلو معلوماتو په خاطر يې داجنبي څخه اخري پوښتنه وکړه. هغه دهغې دمخه يې اجنبى ته وويل:

« هو ! دا سراې دې او ډير ښه سراې دې.... ته را ته سوداګر معلوميږې.» د قاسم په استفهاميه لهجه ورته وويل:

هغه سړي وخندل. او خپل سر يې د نفي په خاطر و خوځاوه.« نه ، نه ، ماته سوداګر مه وايه. زه د دنيا د اخستلو له پاره نه يم راغلې ، او نه يې د پلورلو له پاره راغلې يم. زه خو په دې خاطر را وتلې يم تر څو خلک وپوهوم چې د دنيا پيرل او پيرودل بندکړئ ،ژوند ډير لنډ دې اودغه لنډ ژوند په پيرلو او پيردلو باندې له لاسه مه ورکوئ.»

قاسم يو ناڅاپه د اجنبى په خبرو کې دلچسپې واخسته. هغه اجنبي ته په مسکا وويل چې:

« ستا د سوداګرئ خبره سهي ده. خو د ژوند د لنډون خبره دې غلطه ده. ژوند به ولې مختصر وي ، ژوند خو ډير اوږود دې. لمړى په دې دنيا کې ژوند کول په کار دي اوبيا هغې دينا کې. دمرګ ملايکه خو يوازې دانسان بدن لمسوي ،..... هغه د روح دمرکز څخه لرې اوسي.....»

اجنبي د قاسم خبرې په پرانستو سترګو اوريدې. بيا يې په بيړه دخپلې شا څخه سامان را ښکته کړ ، او د قاسم سره ورغاړې وت. « واه ! زه څومره خوش نصيبه يم ، په اورنه کې د لمړي قدم د ايښودو سره سم زه د يوه ډير مناسب انسان سره مخ شوې يم. تا د ژوند په اړه ډيره ښه خبره وکړه..... دا ډيره ستره خبره ده. ايا ته خو به حکيم نه يې ؟»

د اجنبى په خبرو قاسم وخندل او ورته يې وويل « نه !دروند ه ميلمه ، دا دومره ستره خبره نه ده. دا خو عامه خبره ده .دا خبره خو تا ته د مسلمانانو يو کوچنې ماشوم هم کولې شى.»

اوس نو اجنبي د پخوا څخه هم ډير حيران پاته شو.

« ايا ريښتيا هم دمسلمانانو کوم کوچنې ماشوم دا خبره همداسې کولې شي ؟»

« هو ! يو کوچنې ماشوم هم !» قاسم ورته په خندا کې ځواب ورکړ. اوس نو هغه دغه اجنبي کوم خبطې وګړې ګاڼه. ځکه هغه وکتل چې اجنبي خلا ته ګورى او دخپل ځان سره خبرې کوي. اجنبي ويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ددې مقصد دا شو چې د مذ هب سره هم د کائناتو په اړه د ستونزمنو پوښتنو ځوابونه شته. ما خو دا فکر کاوه چې مذهب د یو څو کسو پوهو خلکو د لوبو وسیله ده ..... که چیرې مسلمان په مرګ قایل نه وي نو په یقینې توګه به دهغو سره د انسان دموخو له پاره اعلې او برتر شعور شتون ولری ..... ددې مقصد خو دادې چې زه بلکل سهی لورې ته راغلې یم .....هو ! زه بلکل سهي ځاې ته راغلې یم. اوس به زه د تندې احساس نه کوم ، ای اربانه ! تا واوریدل چې زه سهي ځاې ته راغلې یم.»

د اجنبي ددې خبرو د اوریدو سره دقاسم دلچسپې نوره هم زیاته شوه. خو دهغه سره دوخت کمښت و. ځکه هغه غوښتل د ابوجعفر د نیولو له پاره پلان جوړ کړي. په دې خاطر ددې نه زیات د پاته کیدو جوګه نه و. هماغه و چې داجنبی څخه یی رخصت واخست او روان شو. خو اجنبی هغه له لاسه و نیوه « ته چیرې ځې ،....را څه لما سره راشه. زه یو اجنبی یم ، ماته لاره و ښیه ، ته ماته ډیر نیک انسان معلوم شوې.»

قام ودرید او په ډیر متانت سره یی اجنبي ته وویل:« درونده ! زه خو اوس له تاسره نه شم تم کیدې ، خو ته همدلته په سراې کې اوسه زه به ستا دکتلو له پاره یو ځل بیا راځم ....خو تا ماته خپل نوم او دلته اورنه د راتلو مقصد و نه وایه. نو که ته په دې اړه څه ونه وایې نو زما او ستا تر منځه به دغه بیګانګې څنګه له منځه ولاړه شي.؟

اجنبي په ډیره ټیټه لهجه وویل« زه ښښنه غواړم چې ماتاته خپل نوم و نه ښود. زما نوم «اربا ن» دې ، د هنګري اوسیدونکې یم اوهمدا اوس اوس د قسطنطنیې څخه دلته اورنه ته راغلې یم ، زه کوم ځآنګړې کار نه کوم خو داوسپنې د ویلې کولو په کار کې پوره مهارت لرم ..... اوسپنه زما په لاسو کې ویلې کیږي ... په دې خاطر ما دکسب له اړخه ددې وخت داود وګڼه.»

اوس نو قاسم په خلاصو سترګو اربان ته کتل ، قاسم په پوره جوش او ولولې سره اربان د لاسو ونیو او په ډیره مینه یی ورته وویل:

درونده اربانه ! ته دلته زمونږ معزز میلمه یی. ته همدلته په سراې کې اوسه. ستا ټول مصرف به زه ورکړم ، خواوس زه په بیړه کې یم سبا به څه وخت ستا په خدمت کې حاضر شم.

قاسم په معذرت سره داربان څخه رخصت واخیست. او دسرایه راووت. اوس نو دهغه مخ د سلطاني قصر په لور و. ځکه هلته د امرانو د اوسیدو ځایونه و. هغه غوښتل د سلطان دقصر شاتنۍ برخې ته د ابوجعفر دڅارنې له پاره ور وځغلي ، اوغوښتل یی چې دمارتها تر دروازې ور ورسیږي.اوبیا دڅارنې له پاره باید یو داسې ځاې و ټاکي چې دهغه ځایه دابوجعفر په تلو راتلو باندې څارنه وکولې شي. خو هغه ته د مارتها د دروازې پورې د ورتلو اړتیا پیدا نه شوه.ځکه هغه د لرې څخه دمارسی کوچوان وکوت. ځکه قاسم لږه شیبه مخته همد ې کوچوان ته دمارسی په نوم یو لیک ورکړې و ، قاسم فکر وکړ چې دهمدې کوڅې په سرکې په اکبر باندې ورغږ کړي .....بیا هغه یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پريکړه وکړه اوهمغې لورې ته روان شو په کومې چې اکبر روان و. هغه ځو کوځې داکبر تر شاولاړ اوبيا په يو موړ کې را وګرزيد، وبې کتل چې اکبر د ښار دننه سړک لورې ته روان دې. په دې خاطر يې په هغه ور غږ کړ. اکبر د غږ سره سم و دريد کله يې چې شاته وکتل نو خوله يې دحيرانتيا څخه وازه پاته شوه. هغه په ډيره بيړه د قاسم لورې ته راغې ،قاسم دهغه سره دغيرمعمولي يوځاې کيدو په ځاې دمعمول مطابق په لاره دتلو په وخت کې ديو ځاې کيدو پريکړه وکړه. د لږ څه وخت وروسته قاسم او اکبر يوځاې په لاره روان و. اکبر لکه د طوطې په څير په خبرو لګياو.

«نن زما مالکه ډيره خوشاله وه. ستا دليک نه وروسته يې دخوشحالۍ نه ټوپونه وهل، خو بيا پوه نه شوم چې ولې زما مالکې د مشرې مالکې اودهغې د ميلمه دخبرو داوريدو له پاره کړکۍ ته ورغله اوهملته ورته ولاړه وه اوغوږ يې ورته ايښودې. مالکې مې ماته هم وويل چې دهغوې خبرې واورم......نن مالکه ډيره خوشحاله ده ، صاحبه ! ما ددې نه مخته هيڅکله هم هغه دومره خوشحاله نه وه کتلې.»

اکبر تر اوسه پورې خبرې کولې. خو قاسم دهغه خبرې غوځې کړې او ورته يې وويل چې « ايا تا هم د ابوجعفر او مارتها خبرې واوريدې ؟

«هو !» اکبر په لنډه ورته وويل:

قاسم ترې بيا وپوښتل : « هغوې څه ويل ؟»

اکبر تندې را ګونج کړ او د لږ فکر نه وروسته يې وويل « هغوې دواړو په يني چرې کې د راپورته شوو پيښو په اړه خبرې کولې، ابوجعفر ورته ويل چې دا کار د شاهي سراغ رسان کړنه ده......اومارتها ، ياد ساته چې دا شاهي سراغ رسان ډير زيات خطر ناکه او چالاکه انسان دې...... ما هغه کتلې دې. دهغه وجود داسپ د وجود به څير او دپړانګ په څير سترګې، او د ګيدړې په څير تيزدماغ لرې.

اکبر همدومره وويل اوبيا خاموشه پاته شو. قاسم ترې يو ځل بيا په پلټونکې لهجې سره و پوښتل.

« بس !......ايا همدومره څه دې اوريدلې و يا نور څه دې هم ؟»

اکبر يوځل بيا وويل:« ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره د کتلو خبره هم کوله. هغه مارتها ته داخبره کوله چې شهزاده دهغه په لاسو کې دې او دا چې مارتها ته په دې اړه د ويريدو اړتيا نه شته. هغه په ډيره ټيټه توګه دا خبرې کولې. داسې کومه کومه خبره به ترې را وتله ، خو زما مالکه ټوله ورځ هلته د کړکۍ سره سر يو ځاې کړې و ، ولاړه وه اودهغوې خبرې يې اوريدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره همدومره خبره کافي وه. هغه په تلو تلو کې اخري پوښتنه وکړه. «ایا ابوجعفر تر اوسه هم هملته دې».

« نه ، هغه لږ څه دمخه دهغه ځآیه را ووت. خو دا راته ډاګیزه نه شوه چې هغه چیرې ولاړ ، کیدې شې چې زما مالکې ته په دې اړه معلومات وي.»

قاسم د تلو تلو په وخت کې یو ناڅاپه و درید. هغه چې د اکبر څخه څه غوښتل و پوښتي ، هغه یې پوښتلي و. اوس نو هغه ته د اکبر سره یو ځاې په کوڅو کې تګ مناسب نه ښکاریده. په ډیره مینه یې اکبر ته دوه درې اشرفۍ په لاسو کې کیښودې ، هغه یې په اوږه باندې و ټپاوه. او پخپله په یوې بلې لورې ولاړ. هغه په لاره کې په همدې فکرونو کې ډوب و چې دابوجعفر په غداریدو کې خو هیڅ شک پاته نه شو. دهغه په ذهن کې یو ځل بیا دهغه نیلې سترګې را ځلیدې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې ابوجعفر د عثماني سلطنت له پاره یو خطرناک جاسوس او مهمه مهره ده. خو دهغه په ذهن کې را ټوکیدونکې دغه خیال تر اوسه پورې یوه مفروضه وه. هغه دا انګیرله چې ابوجعفر د یوه عربې په ځاې یو اروپایې اوسیدونکې دې هغه غوښتل چې د ابوجعفر اصلي بڼه را برسیره کړي. خو ددې ویرې چې بغاوت په هر وخت کې شونې دې چې په ټولو ځایو کې سر راپورته کړی ،خپلې پلټنې ته یې ددوام ورکولو په ځاې پریکړه وکړه چې ابوجعفر ته ددې نه زیات وخت ورنه کړي او لاس پرې پورته کړي او په خپله ولکه کې یې راوړي . په همدې خاطر یې په ډیره بیړه ځان د پټې محکمې مشر بهرام خان ته ورساوه ، ځکه هغه ته دد ي کار د ترسره کولو له پاره یوه ډله عسکر و ته اړتیا وه. تر څو دسلطان له اړخه ورکړل شوي خصوصي اختیارات استعمال کړي او ابوجعفر په رڼا ورځ و نیسي اوبندي یې کړي.

دهغه دغه ننۍ ورځ ډیره مصروفه تیره شوه، هغه ته ماسپښین ناوخته دمارسي پیغام هم رارسیدونکې و. په دې خاطر هغه باید د لاله شاهین یادګار ته ورغلې وي. او همدا نن ورځ یې د ابوجعفر په څیر د یوه ځواکمن او بانفوذه وګړي د نیولو پلان هم درلود تر څو دهغې له لارې د سازشونو ټولې کړۍ راو سپړي. هغه د سهاره تر اوسه پورې پیدل روان و. خو اوس ورته د یوې وسله والې ډلې اړتیا پیدا شوې وه. ترڅنګ یې دخپل ځان له پاره دیوه بهترین آس اړتیا هم. هغه ددې کار د تر سره کولو له پاره دخپل ځان سره د بهران خان رایوځاې کول مناسب وګڼل. هغه نیغ دسلطاني قصر تر څنګ د سرکاري دفترونو دعمارت په لور ورغې ،ځکه هغه کولې شو دبهرام خان سره همدلته وویني.

دبهرام خان څنګ ته د رسیدو سره سم هغه ورته خپله مدعا وویله. خو بهرام خان داسې خیز وواهه لکه لړم چې په کو خاص ځاې کې ټک ورکړې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«دا ته څه وايې ؟ مونږ څنګه کولې شو دابوجعفر په څير شخصيت و نيسو .؟ هغه خو دامراو د ډلې څخه دې. او د سلطاني قصر سره نيغ په نيغه اړيکې لري.»

قاسم خان د بهرام خان خبرې واوريدې او خوله يې را جوړه کړه ، لږ څه په قهر يې وويل « که هغه د سلطاني قصر سره اړيکې لري ، نو څه وشول. دا خو ښکاره د معظم سلطان حکم دې چې هر هغه څوک پرته له ويرې ونيسئ چې اړيکې يې دغدارانو سره ثابتې شي. زه به د ابوجعفر دنيولو پرته ارام کينم. دا به زما په دنده کې زما غفلت وي ،دقيصر جاسوس به زمونږ تر سترګو ګرځي را ګرځې او مونږ ورته هيڅ هم ونه ويلې شو. دا به څه ډول شوني وي ..؟»

بهرام د ابوجعفر د نيولو په لاره کې خنډ و. ځکه هغه ددومره سترې خطرې بار په غاړه نه شو اخستې. چالاکه ابوجعفر دخپلو غوړه ماليو په اساس د شهزاده علاوالدين نه علاوه د سلطنت نور ډير مسؤلين هم په خپلو لاسو کې لوبول. بهرام داسې انګيرله چې د ابوجعفر په نيولو سره به شهزادګان ،ستر ستر وزيران او امران دهغه د ملاتړ له پاره په خوزښت راشي ، هغه د لږ څه فکر کولو وروسته قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! زه له تاسره د ابوجعفر په څير د شاطر انسان دنيولو له پاره نه شم تلاې. ځکه که ما ابوجعفر و نيوه نو شهزاده علاوالدين به زما په لاسو کې زنځيرونه واچوی..»

اوس نو قاسم په هغه څه پښيمانه ښکاريده چې سلطان يې دده په اړه د هداياتو د ورکولو څخه منه کړې و. هغه ته دسلطانى دماغ د لرليد اوباريک بينۍ په اړه اوس معلومات تر لاسه شو. هغه داسې انګيرله چې سلطان به يواځې يو سپاهي وي خو اوس ورته د ډاګيزه شوې وه چې هغه يواځې يو سپاهې نه بلکه يو ډير پوه او د سترو تجربو خاوند دې. هغه ته د خپلې عاقبت نا انديشۍ په اړه احساس کيده. ځکه که نن سلطان بهرام ته حکم کړې وې نو بيا به دا ستونزه نه رامخته کيده. خو په هر صورت هغه داخري حربې په توګه بهرام ته وويل :

« بهرام خانه ! سلطان ستا په شتون کې زه د ټول دربار تر مخه شاهي سراغ رسان ټاکلې يم ، په دې اساس زه تا ته حکم کوم چې دابوجعفر په نيولو کې زما سره مرسته وکړه.»

اوس نو بهرام خپل تخرګونه ګرول. ځکه دا ريښتيا و ، کله چې سلطان قاسم د شاهي سراغ رسان په څير ټاکه نو بهرام خان هم هلته موجود و. خو اوس بهرام خان په دې خاطر وړاندې وروسته کيده چې سلطان ورته په ځآنګړې توګه کوم حکم نه و صادر کړې. څنګه چې قاسم بهرام ته دسلطان دحکم په اړه وويل نوبهرام يو رامات شو او په مړاوې لهجه يې وويل.

« قاسم بن هشامه ! سهي ده ..... زه ستا په مسؤليت ددې کار کولو له پاره تيار يم. خو ياد ساته چې که شهزاده علاوالدين ماته حکم وکړ نوزه ابوجعفر سمدستي پريږدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د بهرام خان دومره څه هم د ځان له پاره غنیمت وګڼل. او ویې ویل:

« سهي ده ، د شهزاده علاوالدین د وینا په اساس ته ابو جعفر بیرته پرېږده.»

ددې وروسته قاسم خان او بهرام خان د ابو جعفر د نیولو له پاره په پلان باندې خبرې اترې پیل کړې ، ان تر دې چې ماسپښین پیل شو. قاسم خان د بهرام خان سره د پلان د جوړولو وروسته دبرق په څیر راووت او د کرایي د اسونو د اخور په لور ولاړ او د لاله شاهین دیادګار پورې د تللو له پاره یې یو آس کرایه کړ. دماسپښین دکیوتو تر مخه هغه دیادګار دروازې ته رسیدلی و. خو د ژمنه کړل شوي وخت نه لږ څه وروسته رسیدلی و. کله چې دروازې ته ورننوت نو اکبر یې تر سترګو شو. هغه دابنوس د ونو سره نژدې په یوه مات دیوال باندې د پاسه ناست و. اکبر هم ددروازې په لور کتل. هغه سمدستي ددیواله راټوپ کړ او بیا د قاسم په لور په منډه ورغي. په همدې وخت کې د قاسم سترګې هم هلته د ونو په ګڼو بوټو کې دولاړې بګۍ په لور ونښتې. هغه حیران شو. ځکه ددې مطلب دا و چې مارسي پخپله هلته راغلې ده. دمارسی په جرءت باندې حیران و ځکه نن سبا مارتها اودابوجعفر دخپلو سازشی کړیو په اخری سر کې و. او همدانن هم ابو جعفر دمارتها دکوره راوتی و ، مارسي ته احتیاط کول په کار و ،په یقین سره چې مارتها او ابو جعفر به په مارسي باندې شک کوي اودا هم شوني ده چې دابوجعفر جاسوسان به دمارسي پټه څارنه هم کوي ، قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په بیړه بیړه د باره دري په لور ولاړ. اوس نو اکبر هم ورته را نژدې شوی و ، قاسم اکبر ته په خندا کې وویل :

« داسې معلومیږي چې ستا مالکه هم په خپله دلته باره دري ته راغلې ده.»

اکبر په پوره جوش سره ورته د اثبات په توګه سر وخوځاوه. اودقاسم سره یې د لاس د ورکولو وروسته وویل

«مالکه په باره دري کې نه شته بلکه هملته په بګۍ کې ناسته ده. ته هم هملته ورشه ، نن مونږ دتعقیب څخه ویریدو. په دې خاطر د مختلفو لارو څخه په پټه توګه دلته راغلي یو»

قاسم دمارسي پوهې ته حیران و ،یعنې هغه څه چې هغه انګیرلي و مارسي هم همغسې انګیرنه درلوده.

د مارسي سره خپلو خیالاتو دهماهنګۍ د کتلو وروسته د قاسم په زړه کې نورې هم دخوشحالۍ څپې ګرمې شوې. هغه بګۍ ته ور نزدې شو اود بګۍ شاتنۍ پرده یې پورته کړه او په بګۍ کې ناستې مارسي ته یې سلام وکړ. مارسي په خندا سره د قاسم د سلام ځواب ووایه. اوهغه ته یې دننه بګۍ ته د راتلو له پاره اشاره وکړه. اکبر بیرته منډه کړه او د څآرنې په خاطر دهمغه مات دیوال د پاسه وخوت. اوس نو هغه دیوه هوښیاره چیتا په څیر څلور خواوې تر څارنې لاندې نیولې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي او قاسم په بګۍ کې د لرګیو څخه په جوړو شوو چوکیو باندې یو بل ته مخامخ کیناستل. دا ځلور ضربې لس فټه کوچنۍ کمره وه. مارسي او قاسم یو بل ته دومره نژدې ناست و و چې دهغوي زنګونونه یو دبل سره نښتل. نن مارسي په ساده کالیو کې وه او دپخوا څخه ډیره ښایسته او ښکلې ښکاریده. دهغې په لویو لویو سترګو کې یو ډول تجسس او پلټنه وه. یو ناڅاپه دهغې شرارتي زلفې دهغې د سر څخه راپرانستل شوې او په اوږو او مخ یې راوغوړیدې. هغې بیرته په بیړه په لاسو خپلې زلفې را جوړې کړې او مسکۍ شوه. قاسم ته دا سې ثرګندیده لکه د ګل غوټۍ چې را سپړیدلې وي. تر یوې لمحې پورې هغه خپل ټول مسؤلیتونه له یاده ویستلي و. هغه په دې آند و چې دهغې ښکلتیا دهغه په اعصابو باندې سپره شوې ده. خپل سر یې و ځنډه او په پوره غور سره یې وویل.

« نن ابو جعفر ستاسې کور ته درغلې و »

مارسي دقاسم خبره واوریده او په زوره یې وخندل او بیا یې داثبات له پاره سر وخوځآوه او وېې ویل: « تا ماته د ابو جعفر د جاسوسۍ له پاره ویلې و ، خو ددې څخه ماته ستا اصلیت را ثرګند شو ..... درونده شاهي سراغ رسانه ...!

قاسم لمړۍ پوه نه شو خو وروسته چې وپوهیده او د شرم څخه یې سرښکته کړ او مسکې شو.

« زه سهي ده ، که چیرې تاته ډاګیزه شوې وی نو ته یې داسې وګڼه چې مادرته د سلطنت له اړخه یوه نیکه دنده درسپارلې وه. خو اوس راته دا ووایه چې ستا د مور او ابو جعفر ترمنځ څه خبرې شوې دي.

مارسي په پوره متانت سره وویل « زه نن هغه وخت ډیره زیاته حیرانه شوم چې وامې وریدل چې زما مور او ابو جعفر د قسطنطنیې د قیصر جاسوسان دي اودهغه له پاره کار کوي. زما په ذهن کې هم نه راتله چې زما مور دې په دومره خطرناکه سازش کې را نغښتې وي.... هو ! دا خلک دسازش په کړیو کې را نښتي دي ،پرون چې د ینې چري کوم سالار وژل شوې دې ، نو ابو جعفر وایې چې په دې قتل کې شاهي سراغ رسان یعنې قاسم بن هشام هم شریک دې. دیني چري سالار اسلم خان د ابو جعفر ډیر نژدې سړې و او ابو جعفر یې په مړینه باندې ډیر خواشینې ښکاریده. هغه تاته د څه زیان د درسولو خبره هم کوله. تر هغې چې زه د خپلې مور او ابو جعفر د خبرو څخه پوهه شوې یم نو زه فکرکوم چې هغوې به اورنه ته دسلطان د راستنیدو د مخه کومه خطرناکه لوبه لوبوي. په دې خاطر ما تاته دخط د لیکلو په ځاې پخپله دلته د راتلو او له تاسره دمخامخ خبرو کولو پریکړه وکړه.

دمارسي دخبرو په اوریدو سره قاسم حیرانتیا ونه ښووله. ځکه هغه ته ددې خبرو په اړه د پخوا څخه معلومات تر لاسه شوې و خو هغه لږ څه شک یې چې په زړه کې و هغه هم اوس له منځه ولاړ ، هغه ته اوس دا ډاډمنه شوې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دلته په اورنه کې به ابوجعفر اودهغه ملګرې د سلطان د راستنيدو دمخه فساد اوبغاوت خپروي ، هغه د لږڅه خاموشۍ نه وروسته په هوډمنه توګه مارسي ته وويل:

« ته انديښنه مه کوه زه به همدانن شپه ابوجعفر نيسم ، تر څو هغه پخپله د خپلو سازشي پلان ټولې کړۍ را بربنډې کړی»

مارسي ورته په حيرانتيا سره وکتل او په پوره جذبې سره يې ورته وويل: « ايا ريښتيا هم ته داسې کولې شې؟ ما خو اوريدلې دی چې ابوجعفر ان تر شاهي دربار پورې خپلې اړيکې غوځولي دي. هغه خو زما مور ته تسلي ورکوله چې شاهي سراغ رسان زمونږ هيڅ نه شي کولې ، ځکه چې هغه له ځانه سره شهزاده علاوالدين ملګرې کړې دې »

دشهزاده د يادونې سره سم د قاسم تندې ګونجې شو ، ځکه هغه دهره ځايه همدا خبره اوريده ، اوس نو دهغه په زړه کې دا شک را پيدا شو چې هسې نه چې د سلطان مشر زوې علاوالدين د ابوجعفر د نيولو په کار کې ورته خنډ پيدا نه کړي. هغه اوس په دې فکر کې شو چې څه ډول شهزاده د ابوجعفر د ملاتړ څخه لرې وساتي. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ګونګ ناست دې نو خپله نازکه ګوته يې دهغه په زنګون کيښوده او زور يې ورکړ ، دمارسی په ګوته کې لکه دبرق په څير ټکان و .داسې وبريښيده لکه قاسم ته يې شاک ورکړې وي ، يوناڅاپه را نيغ شو ، مارسی دهغه په کتلو سره مسکۍ شوه او رته يې وويل:

«په خداې ! ته يوخالصه عرب مسلمان يی. ستا ټول کرچار د يو شريف الطبع انسان نمايندګي کوي.... کله چې تاته وينم نو په زړه کې مې را ګرځي چې يوه لحظه هم له تا جدا نه شم. » ددې اخري خبرې په کولو سره دمارسی سترګې د حيا نه ښکته شوې.

اوس نو د قاسم نوبت وو ، هغه په شرارتې او مينه ناکه توګه وويل : « که چيرې د لرې کيدودومره ويره درسره وي ، نو يوځل ولې نه رانژدې کيږي. زما درنه مور او ورندار به ستا په کتلو ډيرې خوشحاله شی ، ته کله زمونږ کور ته راشه ، » دقاسم لمړۍ خبره بلکل ډاګيزه وه ، دمارسی مخ د شرم څخه تک سور شو اوپه خپل ځاې باندې يېغه نيغه شوه. قاسم داسې و انګيرله چې يوه ډيره ستره خبره يی ډيره ژر اوبې وخته کړې ده. په دې خاطر يی دخپلې خبرې د جوړولو هڅه وکړه:

«زما په‌آند چې په تا زمونږ دکور په لور دور تللو خبره ښه و نه لګيده. په دې خاطر خاموشه پاته شوې.»

مارسی د قاسم د خبرې په اوريدو سره ټکان وخوړ او سمدستي يی خپل سر راپورته کړ او دخپلې چپتيا په اړه يی څرګندونې پيل کړې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه ، نه ، داسې مه وايه ، اوس خو ستا نوم زما له پاره ژوند ګرزيدلې دې . تاته به ډاګيزه شوې نه وي چې زه سکندر څومره تنګه کړې يم . په حقيقت کې زه اوسکندر يوځاې را ستر شوي يو . زما مور دهغه د پلار وينځه وه . په دې خاطر هغه ما دخپل پلار جاګير ګڼي ...... سکندر هغه لورې د تللو دمخه هڅه وکړه چې ما هم له ځايه سره يوسي خو ما ترې ځان په دې خاطر شاته کړ چې هغه يومسلمان دې او زه يوه عيسايي ، زه نه غواړم چې ديوه مسلمان سره واده وکړم . ما خو ترې په همدې بهانه ځان په څنګ کړ . خو اوس هغه د اسلام څخه بيرته اوختې دې . اوعيسايي شوې دې . زه هره لحظه دخپل ځان د خوندي پاته کيدو په اړه انديښمنه يم . ځکه زما مور غواړې زه د سکندر سره واده وکړم . سکندر چې هغه لورې ته ورته ، نو دايي ويلي و چې هغه به ډير ژر ما هلته ور وغواړي ، نو په داسې حالاتو کې ستا وجود زما له پاره دپناه اخستو بهترين ځاې دې .

دمارسي دخبرو څخه دقاسم په جود کې د سکندر پر خلاف د قهر او غضب څپې را پيدا شوې. هغه ددې نه مخته د مارسي په دغه قصه او غم باندې نه وخبر . هغه ته دا ډاګيزه شوه چې مارسي سهي خبره کوي ، د سکندر په څير د يوه حيوان صفته انسان څخه هر عمل شونې دې . اوس نو قاسم مارسي له خپله ځانه سره نوره هم نژدې احساسوله ، په يوه عزم سره يې هغې ته وويل :

مارسي ! تا ډيره ښه وکړه چې په وخت دې دسکندر د عزايمو څخه خبر کړم . اوس به زه هڅه کوم ستا په اړه هم ځان اګاه و ساتم . ته انديښنه مه کوه ، زه نن شپه ابوجعفر نيسم ، زه هيلمن يم چې دلته په اورنه کې به زه دهغه او د سکندر د ملګرو په اړه پوره معلومات تر لاسه کړاې شم . او ډير ژر به ټولې مهرې را بربنډې کړم او په دې توګه به ستا دانديښنو لړۍ هم پاې ته ورسيږي

قاسم تر اوسه پورې خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې د بګۍ نه بيرون دپښو ترپار شو ، قاسم لکه دپړانګ په څير متحرک شو اوسمدستې يې د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه ، اکبر په بيړه دبګۍ په لور ور روان و دقاسم په تندې باندې غونجې پيدا شوې وې . هغه فکر کاوه چې هرو مرو کومه خبره راپيدا شوې ده ، پرته له ځنډه د بګۍ څخه را ووت . په دې وخت کې اکبر هم را ورسيد . اکبر دراتلو سره سم وويل :

« مايو آس سپور وکوت چې ددې يادګار په شاوخوا کې ګرزيده . او د ديوال دچاودنو څخه دننه يې ديادګار د کتلو هڅه کوله .»

دې خبرې د قاسم په اعصابو باندې بد اغيز وکړ ، سمدستې يې خپله توره را وويسته او اکبر ته يې وويل ، ته په بګۍ کې کينه ، زه به بيرون دحالاتو څارنه وکړم . اوس بايد مونږ ددې ځآيه و لاړ شو .» قاسم ددې خبرې په کولوسره دخپل آس په لور ورغې ، ماسي هم داکبر خبرې اوريدلې وې ، دهغې زړه ددې نوو حالاتو په را پيدا کيدو سره درزيده . په دې خاطريې دخپل پړونې لاندې پټ خنجر را وويست اوپه لاس کې يې ونيو ، قاسم په خپل اس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور شو او د یادګار ددروازې څخه بیرون ووت. هغه داس په شا هم دهرډول حالاتو سره دمقابلې له پاره تیار و. په یوه لاس کې یې توره نیولې وه او په بل کې دآس قیضه. هغه خپل آس په بیړه باندې و ځغلاوه او د یادګار شاوخوا یې ټوله سیمه و څارله. دهغې سترګې په پوره تیزۍ سره هرې لورې ته متوجه وې او غوږونه یې دهر ډول اواز داوریدو له پاه خلاص وو. هغه څلورو خواوته نظر و ځغلاوه خو هیڅوک یې تر سترګو نه شول، بیرته راستون شو او اکبر ته یې اشاره وکړه تر څو بګۍ راوکاږي. دې په خپل اس سپور و او بګۍ یې تر څنګ تیره شوه. مارسی دبګۍ پرده پورته کړه او په استفهامیه توګه یې قاسم ته وکتل اودسترګو په اشارې سره یې د حالاتو په اړه معلومات تر لاسه کړ. قاسم ورته په ټیټ اواز سره وویل:

«داند یښنې خبره نه شته. کیدې شي اکبر ته کومه غلط فهمي پیدا شوي وي. په هر صورت تاسې ولاړ شئ. په لاره کې هیڅ ډول خطر نه شته. لږ وروسته لمر پریوځي اودماښام تیارې خپریږي. په دې خاطر د تیارو دمخه تاسې خپل کور ته ستانه شئ»

کله چې یادګار ته رانژدې شول نو اکبر د بګۍ اس ته لښته ورکړه ، اوبیا په څو لمحو کې بګۍ دښار منځته رسیدلې وه.

قاسم د ابوجعفر دنیولو له پاره د شپې د نیمایی وروسته خپل پلان تر تیب کړې و ، ننۍ ورځ د قاسم له پاره د ټولو مصروفترینه ورځ وه. تر اوسه پورې هغه د خپل پلان دپلې کولو له پاره پوره وخت درلود، په دې خاطر یې دښاره کرایه کړې آس بیرته هغه ځاې ته ورساوه اوپه خپله دخپل کور په لور روان شو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴

دقیصر جاسوس

پخښنه نیمه شپه وه چې بهرام خان او قاسم دواړه د روزل شوو امنیتي عسکرو سره یو ځای د ابو جعفر کور تر خپلې کلابندۍ لاندې راوستې و. غوښتل یې په څو لمحو کې خپل کاري پلان پلې کړي. کله چې ټول کسان په خپلو خپلو ټاکلو شوو ځایو باندې و دریدل نو بهرام خان او قاسم خان دواړه ور مخته شول او د ابو جعفر دکور دروازه یې ور و ټکوله. دایو ستر او عالي شانه ماڼۍ وه. په روازې د ټک ټک کولو اواز د شپې په چپتیا کې تر ډیره ډیره ځایه پورې رسیده. دبهرام خان رنګ تک ژیړ تښتیدلې و. ځکه هغه ویریده چې د غرب په خطیب باندې به دلاس دپورته کولو څخه په ښار کې فساد اوبغاوت را پورته شي. بهرام تر اوسه دې ته تیار نه و چې دابو جعفر دجاسوسۍ خبره و مني. ځکه هغه د بهرام خان د امنیي د ندې داخستو تر مخه هم همدلته میشت و. هغه حیران و چې دا سړې څنګه یو ناڅاپه جاسوس وخوت. هغه په دې فکر کې ډوب و چې د سراغ رسان په څیر د قاسم په ټاکلو کې سلطان ډیره غلطي کړې ده. هغه ته قاسم یو بې تجربې او احساساتي ځوان ښکاریده ، هغه په همدې غمونو کې ډوب و او دزړه درزار یې وار په وار زیاتیده. په همدې وخت کې د کور ددروازې د پرانستو اواز واوریدل شو ، بهرام یو دم د دروازې په لور ورو کتل ، دروازه دابو جعفر غلام څوکیدار پرانستې وه. هغه هم ددروازې دپرانستو سره سم په ډیره خرابه لهجه ویوښتل:

« څوک یاستئ..؟ تاسې نه پوهیږئ چې نیمه شپه ده ، د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟»

ددوې سره مله نور عسکر شاوخوا تیار ولاړ و. ددې څوکیدار مخې ته یواځې بهرام او قاسم خان ولاړ وو. قاسم ورمخته شو او دڅوکیدار سره یې په خبرو پیل وکړ.

« مونږ غواړو د غرب دخطیب سره ووینو ...... مونږ دهغه په نوم د قونیا څخه دسلطان خاص پیغام له ځانه سره راوړې دې. ابو جعفر ته ووایه چې سالار ریاض بیګ د قونیا څخه دسلطان خصوصي پیغام له ځانه سره راوړې دې.

دقاسم دخبرو په اوریدو سره څوکیدار دخپلې غصې څخه را ټیټ شو او شاته ولاړ او په یوه منډه یې ځآن د ابو جعفر خونې ته ورساوه. قاسم ددې فرصت نه ګټه پورته کړه او عسکرو ته یې خپلې شاته د راتلو او کور ته د ورننوتو حکم وکړ. اوس نو هغه خپله توره هم را ویستلې او په لاس کې نیولې وه. او د توپان اوسیلۍ په څیر دکور دننه ورغې. هغه څوکیدار کوټ چې په کومه ولاړ ، دهمغسې پسې قاسم ، بهرام او نور عسکر هم همغه لورې ته ورغلل اوپه دهلیز کې و دریدل. قاسم په اخري کونج کې دبندې کمرې په لور ورغې ، دقاسم تر مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوکیدار هم همدې خونې ته ورننوتې و . کمرې ته د ورننوتلو سره سم قاسم ودرید ، خو هلته هیڅ اواز نه اوریدل کیده . دروازه یې لږ څه ور ټیل وهله ، ویې کتل چې د دیوال تر څنګ یو مشال روښ دې خو هغه کمره خالي وه . هغه په پټو قدمونو سره دننه ورغې او په حیرانتیا سره یې څلورو خواو ته کتل ، دا دهغه ځاې منځنۍ کمره و ه . او په ډاډ سره چې دهغې تر شا د کور نورې خونې هم وې . ځکه چې ددې کمرې په دیوال کې دروازه هغه لورې ته پرانستل کیده .....دا دروازه پرانستې وه ، دا سې ځرګندیده چې څوکیدار همدا اوس اوس دهمدې دروازې څخه دننه ورغلې و . کله یې چې دهغه بله اړخه اواز واورید نو همدلته تم شو ، داسې معلومیده چې دهغې لورې کوم کس دې لورې ته را روان دې ، قاسم سمدستي شاته ولاړ او تر شایې خپلو عسکرو ته هم حکم وکړ تر څو د دیوال سره ځانونه تکیه کړې . لږه شیبه وروسته د راتلونکو قدمونو اواز واوریدل شو اوبیا چا دروازه دهغه لورې څخه پرانسته ، قاسم خپله توره تیاره په لاسو کې نیولې وه ، بهرام اودهغه ملګرې ساه نیولې ولاړ و ، دهغوې سره دې کمرې ته یو اځې څلور کسه عسکر راغلي وو . پاته نور عسکر بیرون په خپلو خپلو ځایو کې ولاړ و . د دروازې د پرانستلو سره سم لمرۍ ابوجعفر خونې ته راننوت . هغه د شپې کالې په ځان کړې و او سترګې یې دخوبه ډکې وې. په کمره کې د قدم د ایښودو سره سم یې دحیرانتیانه خوله خلاصه پاته شوه . په کمره کې یې د شپږو وسله والو کسانو په کتلو سره سترګې پرانستې پاته شوې،خو اخر هغه هم ابوجعفر و ، هغه دخپلې حوصلې په ځاې کولو کې ځنډ ونه کړ ، سمدستي یې خپل ځان ډیر غضبناکه ونیو ، او په ډیره قهرجنه توګه یې بهرام ته وویل:

« بهرامه !.... دا څه بدتمیزي ده ...؟تاسو زما کورته ، زما د اجازې پرته څنګه را ننوتي یاست ؟

دابوجعفر په خبرو د بهرام پښې په لړزیدو شوې ، هغه غوښتل په معذرت ډوله توګه څه ووایې ، خو قاسم ورمخته شو او خپله لوڅه توره یې د ابوجعفر په سینه کیښوده او مار په څیر د پرشیدو سره یې ورته وویل:

« دشنو سترګو نقلي عربه او د قسطنطنیې دقیصر خطرناکه جاسوسه ، ته په مسلمانو عسکرو باندې سترګې را باسې . لمرۍ خپل ګریوان ته ووینه.» دا د قاسم له اړخه یوه رواني حربه وه . چې دهمدې حربې له مخې ورته زیاته بریا په برخه شوه . ځکه ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس و ، دهغه په سترګو کې دقاسم خبره تر یوې لمحې پورې ګرزیده خو وروسته یې بیرته خپله حوصله په ځاې کړه او په ډیرې غصې سره یې وویل:

« ته څه اپلتې وایې ؟ دا څنګه دجادې نه وتلې خبرې کوې . ته څه ویل غواړې ؟..»

بهران چې پخپله هم یو ډیره پوه سراغ رسان ګڼل کیده ، د ابوجعفر مخ ته یې په ډیر غور سره کتل ، هغه په زړه کې وویل ...... قاسم په ابوجعفر باندې په لاس پورته کولو کې غلطي کړیده . دا هغه څوک نه دې چې قاسم یې په لټه کې دې ...... قاسم هم د ابوجعفر د ځواب څخه نا هیلې شوې و ،خو هغه د ابوجعفر د پرواه کولو پرته خپلو سپاهیانو ته حکم وکړ چې: « لاس و پښې یې و تړۍ او د پټې محکمې ځمکنۍ برخې کې یې ور وغورزوئ ، »

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو سره سم دهغه عسکرو پر ابوجعفر باندې لاسونه وتړل او د تورو ترمنځ یې را بنکیل کړ. ابوجعفر خپل ځان ډیر ډاډه او مطمئن ښوده خوپه حقیقت کې هغه ټول دننه وجود به لړزان وو. عسکرو دهغه لاسونه د شالورې ته په زنځیرونو تړلې و و. دبهرام مخ د ویرې څخه ژیړ ګرزیدلې و ، قاسم د بهرام حالت ډیره ښه احساساوه ، دهغه په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« بهران خانه ! ته اندیښنه مه کوه ، له ما سره راځه ، زه به ستا تر مخ دهغه څخه دا را ډاګیزه کړم چې اصلی نوم یې څه دې. ته دا فکر مه کوه چې هغه د شلو کالو راهیسي دلته میشت دې. ایا تا ته دقیصر دسازشي لوبې او په دې اړه د اوږدو پلانونو په اړه معلومات نه شته. له ما سره یو ځاې راځه... !

بهرام خان چې دقاسم پریکړه واوریده نو په لړزه شو. ځکه قاسم غوښتل د ښار یو مذهبي لارښود ته دهغه په پټنځاې کې اذیت او تکلیف ورکړي ، د بهرام له پاره دا خبره دزغم وړ نه وه. هغه فکر کاوه چې که چیرې قاسم د غرب خطیب ته اذ یت ورکړې نو په ښار کې به اړو دوړ را پیدا شي. هغه په زړه کې پریکړه وکړه چې قاسم به د اذیت ورکولو د فکر نه تیر کړي ، په همدې فکرونو کې هغه د قاسم او ابوجعفر سره یو ځاې بیرون راووت. په همدې وخت کې دهغه په ذهن کې یوه خبره راغله او بیرون ته د را وتلو سره سم یې خپلو سپاهیانو ته وویل :

« تاسو اوس ابوجعفر د ښار د کوتوال په زندان کې واچوئ ، دهغه څخه به دپلټنې کار سبا سهار وختی پیلوو. په دې وخت کې پټې محکمې ته دابوجعفر وړل اړین نه دي.»

قاسم غوښتل څه وواېي خو بهران دلاس په اشارې څخه هغه منه کړ او ورته یې وویل:

« څه ویلو ته اړتیا نه شته ، زه د سرکاري لیکنو پرته دومره مهمه شخصیت په خپلو پټو پلټنځایو کې نه شم ساتلې. کله چې هغه د کوتول په زندان کې ور پریوځي او نوم یې هلته ثبت شی نو بیا یې مونږ خپل پلټنځایو ته ور وړلې شو.»

داسې بریښیده چې بهران په سهي وخت کې غلط قدم واخست. څرګنده وه چې د امنیت عسکر د بهران خان دحکم لاندې و ، قاسم ته سمدستي داسې ډاګیزه شوه چې په لاس راغلي ښکار له لاسه ووت.. سپاهیانو ابوجعفر له ځانه سره بلې لورې ته بوت ،دهغوې سره د دې پټې محکمې ټوله ډله ملګري وول ، په همدې وخت کې بهرام قاسم خان ته وویل:

« تا ډیره ستره غلطی وکړه ، اوس دعا کوه چې په ښار کې د ابوجعفر د نیولو دخبرونو څخه کومه غوغا اوفسا د را پیدا نه شي ، ځکه بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ ده او په دې ورځ به په ټولو غونډو کې دابوجعفر د نیولو په اړه خبرې کیږي ، که داسې پیښ شول نو مونږ دواړو ته به ډیره ستونزه را ولاړه شي. دسلطان زوې به پرمونږ باندې لاس پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهرام دخولې څخه د سلطان دزوې دکليمې د راوتلو سره سم ، قاسم د سلطان محمد په اړه په فکر کې شو ، هغه ته دا رایاد شول چې سلطان محمد ورسره د دوستۍ لاس ورکړې ، هغه هوډ وکړ چې سباسهار وختي به د شهزاده محمد سره د ابوجعفر د نیولو خبره مطرح کوي ، همدغې خبرې هغه ته یو ډول ډاډ ور په برخه کړ او دخپل آس په لور ولاړ، په دې وخت کې بهرام هم په خپل آس سپور شوې و . دوې دواړه تر ډیره ځایه یو دبل سره یو ځاې روان و . بیا قاسم دبهرام څخه اجازه واخسته او دخپل کور په لور ولاړ.

نن قاسم ډیر ستومانه شوې و . ځکه هغه په یوه وخت کې ذهني او جسماني جنګ را ښکیل شوې و ، کله چې په خپله بستره کې څملاست نو متوجه شو چې بدن یې ټول مات مات دې . کمبله یې په ځان را واچوله او څو لمحې وروسته په خواږه خوب ویده شو .

هغه تر ډیره پورې ویده و ، دهغه ورور او ورندار هم دا فکر کاوه چې هغه ستومانه شوې دې نو په دې خاطر یې د سهار چاېو ته را پانه ځاوه . دهغه ورور او وریرونه یې خپلو خپلو مکتبونو لورې ته تللې وو ، او ورځ ښایسته ډیره را پورته شوې وه .

د ورځې د یوې برخې دتیریدو وروسته دهغه سترګې د دروازې په ټکار باندې را پرانستل شوې . ځکه چا د طاهر هشام دکور بیرونۍ دروازه په زوره زوره ووهله . هغه خپلې سترګې مښلې او په دې حیران و چې ویې کتل دومره ورځ یې په خوب کې تیره کړې ده . د بسترې نه راووت او څپلۍ یې په پښو کړې او د بیرونۍ دروازې په لور ورروان شو ، ددروازې دپرانستلو سره سم یې هغه وخت سترګې پرانستې پاته شوې چې......

دهغه تر مخه ابوجعفر ولاړ و . دهغه په مخ زهرجنه خندا وه ، تر څنګ یې څلور کسه سپاهیان او څو نور لاس پوڅې هم ولاړ و . دابوجعفر د کتلو سره سم د قاسم خان دخولې نه په نا ځآپې توګه را ووتل: «ته ؟»

دهغه سترګې دحیرانتیا څخه بوټې راوتلې وې . هغه باور نه شو کولې چې هغه ابوجعفر چې هغه څو ساعته مخته په پوره میړانې سره نیولې و او د کوټوال په زندان کې یې اچولې و ، هغه اوس په رڼا ورځ په پوره ازادۍ سره دهغه تر مخه ولاړ دې . ابوجعفر چې قاسم دومره حیران دریان و کوت نو په خپله زهرجنه خندا کې یې وویل: « قاسم بن هشامه ! زه دشلو کالو راهیسې په اورنه کې په پوره عزت اودرنښت سره شپې سبا کوم . خو دلته ستا د راتلو څخه تر اوسه څو په شمار ورځې تیرېږي ..... هغه څه چې تا له ماسره وکړل دهغې دحساب ورځې به ډیرې ژر راشي . خو اوس زما سره د غه سرکاري مامورین غواړي تا دشهزاده علاوالدین دربار ته وړاندې کړي . دا باید ډاګیزه وي چې زه دشهزاده علاوالدین د ځانګړې حکم په واسطه را پرېښول شوې یم .

د ابوجعفر په خبرو د قاسم وجود ټول دقهر اوغصې څخه په اور کې سوزیده ، د ابوجعفر په سترګو کې یې سترګې ور ننویستې او ورته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ابوجعفره ! ته زما د ولکې څخه خوندي نه شې پاته کيدې. زه ستا د ټولې لوبې څخه خبريم. زه به د شهزاده علاوالدين تر مخه ستا له مخه دغه نقاب لرې کړم. او ياد ساته کله چې زه تا يو ځل بيا ونيسم نوبيا به هيڅوک هم تاته زما دغضب څخه نجات در نه کړاې شي.

ابوجعفر د قاسم په خبرو باندې په زوره زوره وخندل ،دهغه په مخ د شيطانت نښې د ورايه ځليدې ، ابوجعفر په زهرجنې خندا سره وويل: « ته نور ما نه شې نيولې ، ځکه له تاسره زما په خلاف هيڅ داسې ثبوت نه شته چې شاهي دربار کې يې وړاندې کړاې شې. ما شهزاده ته ستا په اړه ټولې خبرې کړې دي. اوس به ته د ينې چرې د يوه سرتيرې قومندان « اسلم خان» د وژلو په اتهام بندي خاې ځې.

د ابوجعفر د مکر نه ډکې خندا ټوله فضا را نغاړلې وه. او قاسم ته دابوجعفر دخبرو انداز د زغم نه وتلې و. خو هڅه يې کوله چې خپل ماغزه ساړه کړي ، نو ځکه يې يو سرکاري مامور ته و کتل او ورته يې وويل:

« تاسو واياست ، چې تاسو د څه له پاره دلته راغلي ياست ؟ د قاسم په خبرو کې نرې شانته طنز و ، سرکاري مامور چې يو ښايسته او ښکلې ځوان و په لږ څه سخته ژبه وويل:

مونږ له ځانه سره ستا دبوولو له پاره راغلي يو ....مونږ د شاهي ګارډ د ساتونکو د ډلې عسکر يو ، او دلته د شهزاده سلطان علاؤالدين بن سلطان مرادخان ثاني په حکم راغلي يو .....

قاسم دهمدې حالاتو له پاره تيار شوې و . هغه دځوان څخه کور ته د وبيرته ورننوتلو اجازه واخسته، کورته دننه ورغې ، دهغه مور ،پلار او ورندار په دې نه و خبر چې ددروازې نه بيرون څه روان دي. قاسم په کور کې دڅه ويلو پرته د ضروري کارونو څخه ځان فارغه کړ اوبيا يې خپلې ورندار ته وويل چې د شاهي دربار په لور ورځي، ددې خبرې سره سم بيرون راووت.

دا دشهزاده علاوالدين سره دقاسم خان لمړنۍ ليدنه کتنه وه ، هغه په لږ څه بې پروايې سره د شهزاده تر مخه و دريد ، شهزاده ورته په ډيره غصه وويل :

اوريدلې مې دي چې ته معظم سلطان شاهي سراغ رسان ټاکلې يې. داسې معلوميږي چې دروند سلطان نور زوړ شوې دې ، دلته په اورنه کې کوم قيامت راتلونکې و چې د شاهي سراغ رسان دټاکلو پورې يې خبره ورسيده. تا خو زمونږ د سلطنت په يو ډير عزتمنده سلاکار باندې لاس اچولې اوهغه ته دې سپکاوې کړې ، مونږ به دروند سلطان ته ستا ددې کار او ددې سپکاوي په اړه شکايت کوو. ترڅو چې معظم سلطان د قونيا څخه را ستنيږي نو تر هغه وخته به ته دلته زمونږ سر بندي يې. ستا د بې باکۍ او بې عقلۍ سزا به په خپله سلطان ټاکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره د قاسم دپښو لاندې زمکه و خویده. ابوجعفر ریښتیا ویلي و، لوبه بلکل بدله شوې وه ، د شهزاده د خبرو څخه ډاګیزه کیده چې د قاسم دخبرو اوریدو ته تیار نه دې. خوبیا هم قاسم جرءت وکړ او ویې ویل:

دورنده شهزاده ! زما په نظربند کولو کې بیړه مه کوه ...... لمړی.....

شهزاده قاسم خبرو ته پرې نه ښود او دهغه خبرې یې په منځ منځ کې غوڅې کړې:

چپ شه ! خبرو کولو ته دې ضرورت نه شته. که چیرې معظم سلطان تاته دومره عزتمنده ځاې نه وې درکړې نو مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه ستا سر له تنې جدا کړې و.

اوس نو قاسم ته د ویلو ځاې نه و پاته. ځکه د شهزاده دروازه چیان د بربنډو تورو سره هملته دحکم منلو ته په لیکه ولاړ و و. قاسم په پوره ناهیلی سره د شهزاده په لور وکتل او د بې وسی نه یې سر ښکته کړ ، هغه په همدې فکر کې و چې د ابوجعفر پلان بریالې شو او قاسم و نه توانید چې اورنه د قیصر د جاسوسانو څخه خوندي و ساتلاې شی. د شهزاده د حکم سره سم ساتونکو قاسم خان په خپله ولکه کې واخست. او هملته په شاهي محل کې یې په خصوصي زندان کې بندي کړ. دا زندان د نورو په څیر د اوسپنې د سلاخو څخه نه و جوړ شوې ، دا یوه پراخه کمره وه او څلورو خواو ته یې کړکۍ وې ، خو هرې کړکۍ ته بیا د اوسپنې سلاخونه لګیدلي و او بیرون ترې وسله وال ساتونکو پیره کوله.

اوس نو قاسم د اورنه دخوندي ساتلو له پاره هیڅ نه شو کولاې. ان تر دې چې په دې شاهي زندان کې یې بل زندانې ملګرې هم نه وچې خبرې یې ورسره کړې واې ، هغه ټول وخت په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول به وتوانیږي چې اورنه د بغاوت اوفساد څخه خوندي و ساتلاې شي.

خو دهغه دهمدې کار په واسطه ابوجعفر په خپله په یني چري کې د بغاوت را پاڅولو پلان شاته غورزولې و. هغه ډیر زیات چالاکه او شاطر انسان و. هغه فکر کړې و چې په داسې حال کې چې دهغه رقیب اوس دشهزاده علاؤالدین تر مخه د بغاوت در اپیدا کیدو خبره کړې ده ، ......نو په دې خاطر دا به مناسبه نه وي چې دومره ژر بغاوت راپورته کړي ، که چیرې دا کار وشي نوبیا به دشهزاده باور را باندې له منځه ولاړ شي ، په دې خاطر هغه سمدستې دخپل سازش ټولو کړیو ته خبر ورکړ چې دبغاوت اوفساد له پاره جوړ کړل شوي پلان تر یوه وخته پورې شاته و غورزوي ...... هغه نه غوښتل چې د بهران اوشهزاده تر مخه دقاسم خان خبرې او اندیښنې سهي ډاګیزه شي. همغه و چې هغه د قاسم خان د درواغژن کیدو په خاطر خپل پلان و ځنډاوه. د بله اړخه قاسم خان د وخت په تیریدو سره ورځ په ورځ نا ارامه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو ورځې تيرې شوې ،مارسي هم ډيره انديښمنه او غمژنه وه ، دقاسم د کورنۍ کسان هم وراخطا او ويرې اخستې و.ځکه قاسم دهمغې ورځې څخه چې تري تم شوې و ، تر اوسه پورې يې درک نه و لګيدلې. دهغه ورور طاهر د ښار کونج کونج و لټاوه ، هغه د ښار د کوتوال د سپاهيانو سره يو ځاې د ښار ډير ځايونه تر سترګو تير کړل خو د قاسم په اړه يې کوم معلومات تر لاسه نه کړاې شو . اوځنګه به ورته معلومات تر لاسه شوې واې ځکه هغه خو د سلطان په محل کې زنداني پروت و .

مارسي به هره ورځ خپل کوچوان اکبر دقاسم پسې استوه. خو هغه به بيرته هر ماښام ناهيلې را ستنيده. هغې اکبر د لاله شاهين يادګار ته هم ځو ځو ځله استولې و. او دوه درې ځلې د طاهر کور ته هم.

يوه ورځ مارسی فکر وکړ چې د ابوجعفر په اړه معلومات تر لاسه کړي. ځکه چې قاسم ورته په اخري کتنه کې د ابوجعفر د نيولو په اړه د خپل پلان خبره کړې وه.

په داسې حال کې چې اکبر مارسي ته همدومره ويلی و چې ابوجعفر سهي سلامت دې او په ښار کې موجود دې. مارسي داسې انګيرلې وه چې ابوجعفر تر اوسه پورې بلکل نيول شوې نه دی. خو هغې ته د انديښنې خبره دا وه چې هغه ولې ددومره وخت دتيريدو سره سره بيا هم دهغې دمور دکتلو له پاره دهغوې کورته رانغې مګر دهغې مور پخپله دوه درې ځلې دکوره وتلې وه. مارسي ډيره هڅه وکړه چې دخپلې مور د سترګو څخه ځان اخوا کړي ، خو مارتها ډيره روږل شوې جاسوسه وه او دمارسي په دا م کې و نه نښته. مارسي خپل کوچوان اکبر د ابوجعفر په لور ور وليږه ، تر څو دهغه د نوکرانو څخه دهغې شپې په باره کې تفصيلات را ټول کړي په کومه شپه چې دهغه د نيولو له پاره دهغه په کور قاسم د پوليسو سره يو ځاې يرغل ورووړې و .....خو اکبر هم ونه توانيد کوم خاص خبر تر لاسه کړي .او د قاسم په اړه به هغه څه ډول خبر تر لاسه کړې و ،ځکه چې هغه خو دهغه نا پوهه شهزاده په څآرن ځاې کې بندي پروت و .

او بيا يوه ورځ خبر را غې چې د شهاب الدين پاشا په مشرۍ د ترکانو فوځ د «نيش» په سيمه کې د « هونياډې » د لښکرو سره د ټکر وروسته ډيره سپکه ماتې خوړلې .

پيښه داسې منځته راغلې وه چې سلطان مرادخان ثاني د کوچنۍ اسيا د قونيا په ښار کې د « کرمانيا دامير » سره په جګړه کې بوخت و ، خو دبله اړخه عثماني لښکر د شهاب الدين پاشا او محمد چلپي په مشرۍ د « هونياډې » دبې شميره لښکرو د غشو د ګذار لاندې و . عيسايی لښکر د « ډينوب د درياب» څخه تير شوې و او د « نيش» په سيمه کې د عثماني لښکرو په مقابل کې يې خيمې وهلې وې. دهونياډې د بيرغ لاندې د ټولې نړۍ د عيسايانو ډيره نامتو جګړماران را ټول شوي و ، په داسې حال کې چې د شهاب الدين پاشا تر قومندې لاندې يوا ځې اتيا زره تجربه لرونکې فوځ و . سهار وختي ددواړو فوځونو تر منځه جنګ پيل شو ، د ۱۴۴۳ کال د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښین په وخت کې د «نیش» په سیمه کې ددې دواړو ځواکونو ترمنځ سخته زمکنۍ جګړه و نښته. دمحمد چلپې پیاده عسکر په ډیره میړانه و جنګیدل. محمد چلپي پخپله هم په اس سپور دخپلو عسکرو لارښوونه یې کوله.

دماسپښین په وخت کې ، کله چې د جنګ میدان د هرې لورې ګرم و او هرې لورې ته د انسانانو لاشونه په خپلو وینوکې تړپیدل ، نو داسې ډاګیزه شوه چې دمسلمانانو پله درنه شوې ده ، په همدې وخت کې قومندان امیر خان هم خپله پنځه زره عسکر د غرونو دپټنځایو څخه رابیرون کړل او د الله اکبر په نعرې سره یې په صلیبي ځواکونو باندې یرغل راوست. هغه ددښمن په میسره باندې یرغل وکړ او دهغوې لیکې یې یو په بله پسې و ښیرلې اوان ددښمن تر قلبه پورې ورسید. هغه د پخوا څخه دا پلان درلود چې ددښمن د فوځ په اعلی قومندان هونیاډي به حمله کوي ، هغه په ډیره میړانه خپل ځان د هونیاډی پورې ور ورساوه ، خو کله یې چې شاوخوا وکتل نو پوه شو چې ددښمن د تورو د ګذار لاندې راغلې دې. خو امیر خان د ویریدو په ځای په خپلو متوکې نور توان هم را پیدا کړ او د هونیاډي ساتونکي ډله یې ښیرې کړه ، په دې وخت کې د هونیاډي اس دهغه تر مخه و. هغه تر ډیره وخته پورې توره چلوله خو ناڅاپه متوجه شو چې بازو یې له کاره وتلې دي ، هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې د شهادت وخت یې را رسیدلې د ي. په همدې وخت کې یې په ذهن کې یو ډیر عجیب فکر را ګرزید ، په ډیر قوت یې خپله توره د نیزې په څیر د هونیاډي په لور ور و توغوله. تورې هم فضا ښیرې کوله اونیغه دهونیاډي په شا کې ور ونښته. هونیاډي دخپله اسه لاندې راپریوت. خو د بله اړخه امیر خان بې وسلې شوې و ، په دې اساس ډیرې تورې پرې په یوه وار راپریوتې او دهغه وجود یې ټوټې ټوټې کړ...... دبله اړخه هونیاډي خو داسه راپریوتې و خوبیرته سمدستي را پورته شو ، د تورې د ور شغولو په وخت کې د امیر خان په لاسو کې دومره ځواک نه وچې توره یې دهونیاډي په وجود کې ور ننوځي ، په دې اساس یواځې د توره څوکه دهونیاډی په وازده کې لږ څه ورننوتې وه، چې د هونیاډي د راپریوتو سره سم ترې بیرته پخپله را و غورزیده. که څه هم هونیاډي زخمي شوې و خو د پوره میړانې څخه یې کار واخست او بیرته په خپل آس سپور شو.

په دې جنګ کې اغاحسن او دیني چري ګڼ شمیر سالارانو ګډون درلود. خو په دې ټولو محمد چلپې ډیر مصروف و. هغه خپل لښکر ان ددښمن تر قلبه پورې رهبري کړې و ، دهغه لښکریانو په ډیره میړانه د دښمن په لښکرو باندې ګذارونه کول ، پخپله چلپې هم په اس سپور ددښمن په لیکو کې د برق په څیر ښي او چپ لورې ته ګذارونه کول. په همدې وخت کې محمدچلپې ددښمن دنیزې د ګذار لاندې راغې اودهغه د آس سینه یې څیره کړه او بلې لورې ته ترې ووتله. خو محمدچلپې د آس د راپریوتو دمخه دهغې څخه ټوپ کړ او لاندې ودرید ، اوس نو هغه هم پیاده شوې و ، توره یې لکه دبرق په څیر هرې لورې ته پړکیده ، او په پرلپسې توګه یې ددښمن ګڼ شمیر سپاهیان له منځه یوړل ، خو هغه هم په ناڅاپې توګه د یوه افت لاندې راغې ، یوه غښتلې رسۍ چې یو سر یې ګنډه شوې و په هواکې لامبو وهونکې تر محمدچلپې پورې را ورسیده او پخوا ددې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپله دفاع وکړای شی ، رسۍ یی په څټ کې ونښته او د لږ مقاومت وروسته هغه په یوه جټکې سره په زمکه راپریوت، څکه چې درسۍ را غورزونکې خپل آس په مخالف لورې و ځغلاوه او محمد چلپې یی هم له ځانه پسې کشاوه.

د محمدچلپې د نیولو خبر د عثماني لښکر تر منځ لکه د اور په څیر خپور شو ، ددې خبر سره سم دعسکرو حوصلې کمزورې شوې او په دې توګه دماښامه نه مخته د جنګ پریکړه وشوه. د ترکانو لښکر په ډیره بده توګه ماتې خوړلې وه ، څلور زره ترکې عسکر ژوندی نیول شوي و او ګڼ شمیر نور بندیان شوي و اوپه دې توګه د شهاب الدین پاشا زړه ور لښکر د هونیاډې د ګڼ هیوادی لښکر په لاسو د عبرتناکې ماتې سره مات شو.

د ترکانو لښکر ته د ماتې د ورکولو وروسته د هونیاډې حوصله نوره هم ځواکمنه شوه. هغه د ترکانو د فوځ تر شا ان تر «صوفیه» بورې ولاړ اوهغه ځاې یی هم دمسلمانانو څخه ونیوه. ځو ورځې وروسته یی د بالقان دغرونو څخه په تیریدو سره د «فلیپوپولس» په ښار حمله وکړه ، دلته ترکانو یو ځل بیا دمقابلې کولو هڅه وکړه خو داځل یی هم ماتې وخوړه. اوس نو دعیسایانو له پاره ډګر خالي و، دهغوې حوصلې د پرلپسې فتوحاتو په واسطه ډیرې قوې شوې وې.

تر اوسه پورې سلطان مراد خان د قونیا څخه بیرته نه و راستون شوې ، خو دخپلو لښکرو دماتې څخه هملته په کوچنۍ اسیا کې خبر شو. په دې خاطر یی ژر تر ژره د بیرته راستنیدو له پاره ځان تیار کړ. هونیاډې د «روملیا» او «د بالقان د درې» دتباه کولو وروسته د عثماني سلطنت دپاې تخت اورنه په لور په اسانۍ سره راتلاې شو ، څکه سلطان په اورنه کې نه و او د هونیاډې ځواکمن فوځ ته دسلطان په نشتوالې کې په اورنه باندې ولکه کول کوم ګران کار نه و. خو هغه غوښتل د خپلو دغو بریاو په اړه د عیسایي دولتونو څخه داتلوالې سند واخلي ، همدا علت و چې هغه په اورنه باندې د ولکې کولو په ځاې د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه او د «بوډا» په سیمه کې یی دټنګ ټکور ،عیش ونوش او مستۍ کولو مجلسونو جوړ کړل.

قاسم ددې ټولو حالاتو څخه بې خبره پاته و. دمارسی اود قاسم د کورنۍ حالت ، دهغه په ورکیدو باندې ، نورهم ډیر خراب شوې و ، طاهر دخپل ورور قاسم په ورکیدو دومره اندیښمن و چې بلاخره یوه ورځ د سلطاني قصر په لور ولاړ.غوښتل یی چې د شهزاده محمد سره ووینی ،څکه قاسم ورته د شهزاده سره دخپلو اړیکو په اړه خبر ورکړې و. نن هغه هوډ درلود چې دشهزاده سره دلیدلو په وخت کې به ورته دقاسم د ورکیدو په اړه خبر ورکوي. کیدې شي شهزاده دهغه په راپیدا کولو کې ورسره مرسته وکړي. څکه چې شهزاده پخپله قاسم ته د دوستۍ کولو وړاندیز کړې و. طاهر ډیر زړه نازړه د شهزاده د کتلو له پاره ورغې څکه هغه پوهیده چې شهزاده ایله اوس د څوارلس کالو ځوان دې اودهغه څخه دکومې ټیګې پریکړې اخستل دهیلو نه لرې بریښي. خوبیا هم طاهر هغه لورې ته ورغې. په دې وخت کې ډوب شوې په ډکې هم تکیه کوي...... په همدې ډکې د تکیه کولو له پاره طاهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشهزاده کتلو ته ورغي ، کله چي محل ته ورننوت نو دمحل ناظم هغه په خپله خونه کي کيناوه ، اودهغه د راتلو په اړه يې شهزاده محمد ته پيغام ورکړ. شهزاده محمد ته چي کله څرګنده شوه چي دقاسم بن هشام ورور راغلي دې نو هغه د دربار دکوم شخصيت د ورليګلو په ځاي په خپله هلته ورغي، هغه دطاهر د کتلو له پاره د انتظار خونې ته ورغي ، د محل اعلي منتظم او نور سرکاري افسران دشهزاده د درننبت له پاره و دريدل.

شهزاده د طاهر سره ورغاړيوت او سمدستي يې ترې و پوښتل..

قاسم بن هشام چيرې دې ؟... هغه خو له ماسره ژمنه کړې وه چي کله کله به دلته سلطانی قصر ته راځي او له ماسره به ويني، خو دهغه وخته چي هغه تللي دې نو بيا يوځل هم دې لورې ته نه دې راغلي. که مونږ غوښتلي نو هغه مو را بللې شو خو فکر مو وکړ چي کيدې شي په خپلو کارونو کي مصروف و اوسي.

هغه وخت چي شهزاده دا خبرې کولې نو دمحل اعلي منتظم د شهزاده دخبرو په اوريدو سره ټکان وخوړ ،خو شهزاده او طاهر دواړه په خپلومنځو کي په خبرو و او هيڅ يوه هم د منتظم په لور توجه نه درلوده. کله چي شهزاده محمد د قاسم بن هشام د ورکيدو په اړه واوريدل نو حيران پاته شو. او دنور څه د ويلو نه پرته يې طاهر بن هشام له ځانه سره خپلې کمرې ته يوړ. دهغه په ذهن کي ډيرې زياتې خبرې ګرزيدې . په اورنه کي د قاسم په څير د يوه وګړي داسې ناڅاپه ورکيدل ددې خبرې نښه وه چي په اورنه کي کوم ژور او خطرناکه سازش روان دې ،اوس نه هغه هم په خپرو شوو افواهاتو باندې باور پيدا کړ ، او دا چي په اورنه کي دقيصر جاسوسان موجود دی ، خپلې د ناستې خونې ته د رسيدو سره سم شهزاده د طاهر څخه يو ځل بيا وپوښتل:

څومره ورځې کيږي چي قاسم غايب شوې دې ؟اودا راته ووايه چي په اخرې ځل هغه کومې لورې دتلو په خاطر دکوره وتلي و.

طاهر هشام حوسيلې وکړ او لږ څه په ټيټ اواز يې وويل :

اخرې ځل قاسم خپلې ورندار ته ويلي و چي د سلطاني قصر په لور ورځي ، دهغه د ورکيدو نن دريمه اونۍ برابره شوه ، پخوا مونږ دا باور درلود چي هغه به دخپلو کارونو په لړ کي کورته د راتلو وخت نه شي پيدا کولې، اوبيا زمونږ کور ته يو اجنبي شخص دا پيغام راوست ، چي قاسم د سلطان سره دکتلو له پاره قونيا ته تللي دې. خو دوه ورځې دمخه ماته څرګنده شوه چي قاسم قونيا ته نه دې ورغلي بلکه بلکل د اورنه څخه وتلي نه د ي.ماته ډيره انديښنه راپيدا شوې ده ، په همدې فکر کي مي هوډ وکړ چي سلطاني قصر ته ورشم او دشهزاده محمد څخه د کومک غوښتنه وکړم.

ځوان شهزاده په ډيره غور سره د طاهر خبرې اوريدې. د طاهر دهرې خبرې سره د هغه حيرانتيا په زياتيدو وه. په ځانګړې توګه کله چي هغه ته دا ډاګيزه شوه چي قاسم د اخرې ځل له پاره دسلطاني قصر په لور راغلي دې......

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه داسې وانګیرله چې قاسم دهغه د کتلو له پاره دلته راغلې و ،خو تر څنګ یې په ذهن کې دا فکر هم را ټوکیده ، چې په دې اړه باید د محل د مؤظفینو څخه پوښتنه وکړي. په دې خاطر یې د دروازې د ساتونکې په کومک دمحل اعلې منتظم راوغوښت. اوس نو هغه د طاهر سره نورې خبرې ونه کړې بلکه د اندیښنې په حال کې یې د کمرې فرش ته کتل ، په همدې وخت کې دمحل منتظم هم کمرې ته را ننوت. دهغه په مخ کې هم د اندیښنې نښې تر سترګو کیدې. هغه کمرې ته را ننوت اوپه ډیره مؤدبه توګه یوې لورې ته و درید. شهزاده محمد ورته وویل:

علي خانه !......د نن نه درې اونۍ مخته شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام زمونږ سره دکتلو له پاره دلته سلطاني محل ته راغلې و ،خو هغه مونږ ته نه دې رارسیدلې.... ته په دې اړه ماته څه ویلې شې؟

دشهزاده دخبرو په اوریدو سره د علي خان په مخ کې د ویرې سیورې را ښکاره شول اوپه لړزیدلې اواز سره یې ځواب ورکړ « درونده شهزاده ! هو ! درې اونۍ مخته قاسم بن هشام دلته راغلې و خو ستا سره دکتلو په ځاې هغه د شهزاده علاؤالدین سره دکتلو له پاره ورغلې و. او شهزاده علاؤالدین ......

علي خان څه ویل چې ناڅاپه تم شو .....دهغه ویناد شهزاده تر څنګ طاهر هم خپل ځانته متوجه کړې و. ضرور کومه داسې خبره شته چې علي خان یې د ویلو څخه ویریده. شهزاده محمد ورته په غصه شو او ورته یې وویل:

علي خانه ! خبره دې ولې بنده کړه... ماته ووایه چې قاسم بن هشام زما د ورور سره دکتلو وروسته بیا چیرې ولاړ ؟مه ویریږه ، څه چې درته معلوم دي ټول مونږ ته ووایه.

اوس نو د طاهر زړه په سینه کې په درزهار و. خداې پوهیږي چې علي خان به څه ویل غوښتل. د شهزاده محمد اوطاهر سترګې دعلیخان په مخ نښتې وې. په دې وخت کې ورته علیخان ډاګیزه کړه چې شهزاده علاؤالدین خو قاسم بن هشام په اورنه کې د فسادونو د پیداکولو او امن ته د زیان رسولو په جرم د معظم سلطان دبیرته راستنیدو پورې په شاهي زندان کې بندې کړې دې. داخبر د شهزاده محمد له پاره غیر متوقع و. هغه ته دا څرګنده وه چې دهغه مشر ورور د سلطنت ولیعهد دې او دسلطان په نه موجودیت کې احکام جاري کولې شي خو هغه ته دا څرګنده نه وه چې دهغه مشر ورور د قاسم بن هشام په څیر میړنې ، مخلص او دامن راوړنکې مجاهد شخصیت په بندیخانه کې هم اچولې شي ، ښکاره ده چې شهزاده علاؤالدین د شهزاده محمد څخه ستر هم و او دواک او اختیار خاوند هم. دطاهر بن هشام حالت هم ډیر غمژن و ، هغه ته بلکل دا ډاګیزه نه وه چې شهزاده علاؤالدین دکوم ډول خطرې د راپیداکیدو په اړه دهغه ورور بندې کړې دې. طاهر او شهزاده محمد دواړه په همدې فکرونو کې ډوب ناست و چې اعلې منتظم علي خان دوې ته یو بل ټکان ورکونکې خبر هم واوراوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«درونده شهزاده ! په حقیقت کې شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام په ناڅاپي توګه د غرب خطیب ابوجعفر نیولې و او په هغه یې داشک پیدا کړې وه چې هغه د قیصر د جواسیوسو د شبکې مشر دې.... اوتاته معلومه ده چې شهزاده علاؤالدین د غرب دخطیب ابوجعفر ډیر درنښت کوي، شهزاده علاؤ الدین فکر کړې چې قاسم بن هشام د ښار اوسلطنت په یوه ډیر عزتمنده انسان باندې لاس اینښودې دې اوپه دې توګه یې په اورنه کې دامن ثبات ته دزیان داړولو هڅه کړې ده......همدا علت دې چې هغه قاسم بن هشام د خپله ځانه سره نظربند کړې دې.

اوس نو شهزاده د ډاډ ساه واخسته. ځکه هغه ته دپیښې په اړه معلومات تر لاسه شو. سمدستي یې دخپل مشر وروور سره د کتلو پریکړه وکړه اوعلی خان ته یې د بیرته تللو اجازه ورکړه. اوس نو هغه غوښتل د شهزاده علاوالدین دربار ته ورشي. طاهر بن هشام یې په میلمستون کې په انتظار کې کیناوه. اوپه خپله د شهزاده علاؤالدین خاص کمرې ته ورننوت.

د شهزاده علاوالدین له پاره د شهزاده محمد خبرې هسې دکوچنیوالې خبرې معلومیدې. په دې خاطر یې د شهزاده محمد د خبرو د اوریدو وروسته وویل: زه به د سلطان د راتلو تر مخه دا نالایقه شاهي سراغ رسان ازاد نه کړم. که چیرې خداې ناخواسته دسلطان په نشتوالي کی دلته په اورنه کې بغاوت را پیدا شی نوبیا به دهغه مسؤلیت د چا په غاړه وي؟

خو شهزاده محمد دهغه د خبرو څخه ډاډمن نه شو. اوپه احتجاجي توګه یې وویل: درونده اوعزتمنده وروره !......ته ولې په دې فکر نه کوې چې دغه ځوان په خپله سلطان دلته په اورنه کې د سازش کونکو د جرړو د پیداکولو له پاره شاهي سراغ رسان ټاکلې دې ،اوس نوکه ستا په خاطر دهغه په کار کې کوم خنډ راشي نوبیا به دهغې مسؤلیت د چاپه غاړه وي؟

دشهزاده محمد خبرو په علاوالدین باندې هیڅ اغیز و نه کړ. بلکه هغه دپخوا په څیر په سخته لهجه باندې وویل:

محمده! ته ، تر اوسه پورې کوچنې هلک یې. تاته څه معلوم ، چې قاسم بن هشام په اصل کې څوک دې؟ مونږ ته خو د مغرب خطیب ابوجعفر ویلی دې چې دا سړې په تیره میله کې ناڅاپی راپیدا شوې دې او په یوې مقابلې کې یې د معظم سلطان زړه ګټلې دې. اوبیا چې کله سلطان د قونیا په لور روان شو نو هغه دغه سړی ته دلښکر سره دتللو حکم کړې و خودغه سړي د بهانو په جوړولو سره دلته دپاتې کیدو له پاره ځانته زمینه برابره کړه او د یوه نامعلوم سازش د ځپلو له پاره یې سلطان ډاډمن کړ. ساده زړې معظم سلطان هم ددې شکمن شخص په خبرو باور وکړ او هغه یې د جنګ میدان ته دوړلو په ځاې همدلته په اورنه کې پریښود....ته پوهیږې چې ابوجعفر زمونږ دسلطنت پخوانې وفاداره شخصیت دې ، همدا خبره قاسم بن هشام ته د زغم وړ نه وه نو په دې خاطر یې زمونږ د سلطنت په وفاداره شخص باندې حمله وکړه ،کله چې بهرام خان ماته دهغه د نیولو په اړه خبر را کړ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ سمدستي ابوجعفر خوشې کړ اود قاسم خان د بندي کولو احکام مو ورکړل .....ته ډاډه اوسه ،مونږ چې هر څه کړي دي د سلطنت د ګټو په خاطر مو تر سره کړي دي، معظم سلطان به هم په دې ښو ورځو کې بيرته راستنيږي ، دمعظم سلطان د راتلوسره سم به مونږ ټول حقيقت د هغه تر مخ بيا ن کړو .... شهزاده محمد ته اوس پوره ډاډګيزه شوې وه چې ابوجعفر دهغه ورور شهزاده علاؤالدين په مکمله توګه په خپل جادو کې را نبلولي دی. په دې اساس يې فکر وکړ چې شهزاده علاؤالدين به دهغه هيڅ خبره و نه مني اونه به قاسم خان د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. هغه په همدې فکر کې ډوب ناست و ، بيا يې دخپل ورور څخه اجازه واخسته اوبيرون راووت. اوس نو هغه په خپل فکر کې بله کومه خبره ګنډه کړې وه. په بيړه تر ميلمستونه پورې راغې او د راتلو سره سم يې دقاسم ورور طاهر د خپل پلان څخه خبر کړ ، هغه طاهر ته وويل:

داسې ډاګيزه کيږي چې ابوجعفر زما ورور شهزاده علاؤالدين په خپل جادو کې را ښکيل کړې دی. نو په دې خاطر دهغه څخه دا هيله نه کيږي چې هغه دې قاسم بن هشام د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. خو زه انديښمن يم چې د قاسم بن هشام د نظر بندۍ په وخت کې او دسلطان دراتلو تر مخه دسلطنت غداران کومه توطئه جوړه نه کړي ..... ته زما وړانديز و منه ، دا به ستا له پاره ، د سلطنت له پاره او زمونږ د ټولو له پاره ډير غوره وي .

شهزاده محمد غوښتل خپل پلان ډاګيزه کړي خو دهغه د خبرې تر مخه طاهر ترې و پوښتل:« ته چې څه ويل غواړې پرته له ځنډه يې راته وويايه ، زه به ستا هره سلا د سر په سترګو و منم.» دطاهر دخبرو په اوريدو شهزاده محمد ډير زيات خوشحاله شو او بيا يې وويل: «ته به داسې وکړې چې سبا سهاربه په يو ډير ګړندي اوتيز تلونکې آس باندې سپور شې او زما ليک به کوچنۍ اسيا کې د معظم سلطان دربار ته ورسوې اوهغه به د ټولو حالاتو څخه پخپله خبر کړې. زه باوري يم چې معظم سلطان به شهزاده علاوالدين ته سمدستي يو بيړني پيغام را وليږي.» طاهر دهغه دخبرې سره سمدستي موافقه وکړه او په ډيره احساساتي توګه يې وويل:

« ستا ليک به ماته څه وخته پورې تر لاسه شي.؟»

« ته همدا اوس خپل ځان دسفر کولو له پاره تيار کړه ،سبا سهار وختي د تلو تر مخه به زما ليک تاته در ورسيږي»

د شهزاده محمد او طاهر هشام تر منځه تر ډيره وخته پورې په همدې مسئلې باندې خبرې اترې روانې وې اوبيا طاهر اجازه واخسته او سلطاني قصر ته ولاړ. اوس نو دهغه حالات ډير بدل شوي وو. هغه تر ډيره پورې ډاډمن و ځکه ورته ډاګيزه شوې وه چې ورور يې چيرې دی؟ او په څه حال کې دی ؟ هغه په بيړه د آسونو د اصطبل پورې راغې او خپل آس يې را پرانست او دکور په لور رهي شو. هغه په دې فکر کې ډوب وو چې کله يې کوچنيان خبر شي چې دروند کاکا يې په خير خيريت سره په سلطاني قصر کې موجود دی ، نو ډير زيات به خوشحاله شي. تر څنګ يې د راتلونکې ورځې د سفر له پاره يې هم ځان تياراوه ، خو کله چې دکور دروازې ته را ورسيد نو هلته يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوې کوچنۍ بګۍ وکلته چې ولاړه ده ، د دې بګۍ په دریدو او کتلو سره یې حیرانتیا نوره هم زیاته شوه ، داسې ځرګندیده چې کومه میلمنه ښځه دهغوې کور ته راغلې وي. طاهر په همدې فکرونوکې شو چې هغه ښځیه میلمنه به څوک وي چې ددوی کور ته راغلې ده. ځکه هغه پوهیده چې په اورنه کې دهغه اړیکې د ډیرو کم شمیر خلکو سره جوړې شوې دي. خو په هغوی کې داسې څوک نه شته چې ښځې یې په بګیو کې سفر ونه کوي. په دې اساس دا به هرومرو د امراو د طبقې دکورنۍ د ښځو څخه کومه ښځه وي. طاهر دهمدې خبرو په فکرونو کې ډوب کور ته را ننوت. کوچنیانو یې په انګړ کې لوبې کولې. دخپل پلار دکتلوسره سم یې دهغه په لور را منډه کړه. اوخپل پلار ته یې وویل:

« پلار جانه ! کورته یوه ښځه راغلې ده .....اود قاسم کاکا په اړه پوښتنه کوي ، مور او نیامې دهغې سره په خبرو لګیادي ...»

د طاهر د تندي ګونجې نورې هم زیاتې شوې ...دا به څوک وي ؟ دهغه تجسس نور هم زیات شو. دا سې بریښې چې کومه ښځه چې دلته دقاسم پوښتنې ته راغلې ده هغه قاسم پیژني. هغه ته دا خبره نوره هم دحیرانتیا سبب وګرزیده. ځکه قاسم خو یوائې څو میاشتې مخکې اورنه ته راغلې و نو دومره ژر به یې څنګه د یوې ښځې سره اړیکې پیدا کړې وي. په همدې فکرونو کې ډوب هغه دکور یوې بلې کمرې ته ولاړ. دواړه کوچنیان یې ښې او چپ لورې ته روان وو او په پرلپسې توګه یې خبرې کولې ، طاهر دهغوی خبرې له نظره وغورځولې او ورته یې وویل:

« ولاړه شئ ، اوخپله مور مو دلته را وبولئ ،..... شاباس !

دواړو کوچنیانو منډه کړه او څو لمحې وروسته د طاهر ښځه دهغه تر مخ ولاړه وه. هغه مسکۍ وه او خوله یې دخندا نه وازه پاته وه. دهغې په مخې دخندا په کتلوسره د طاهر حیرانتیا نوره هم ډیره شوه نو سمدستې یې ترې وپوښتل:

« څه خبره ده ؟ دا میلمنه ښځه څوک ده اودکومه ځآیه راغلې ده ؟ اود قاسم په اړه څه پوښتي ؟ د طاهر دښځې سکینې په مخ د شرارت نه ډکه خندا وه ، اوپه همدې خندا کې یې وویل:

« ته قاسم و لټوه ، الله مونږ ته د سپوږمۍ په څیر ناوې راکړې. » طاهر دخندا په ځاې نور هم حیران شو او ویې ویل: « دا ته څه وایی ، د یوې بیګانه نجلۍ سره په لمړي ځل په خبرو کې داسې دومره پر مخ تللې یاست ، اول خو راته ډاګیزه کړه چې دا څوک ده ؟

اوس نو سکینې هم په ډیر غور سره خپله خبره وکړه. ځکه هغې ته دخپل میړه مزاج بلمنګه محسوس شو ،په ټیټه لهجه یې وویل: « دا مارسی ده ..... دا هغه نجلۍ ده چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و .دا نجلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم په اړه ډیره معلومات لری ، دومره معلومات چې زه او ته یې هم نه لرو . زه ښځه یم او دمحبت په معامله کې زما سترګې دوکه نه خوري. ما ددې نجلۍ په سترګو کې د قاسم له پاره دسمندر په څیر څپې وکتلې. دا پیغله د څو ورځو راهیسې د قاسم د بیلتون څخه سخته نارامه وه او نن مجبوره شوې چې دلته راشي اودهغه په اړه و پوښتي .او که نه هغې دلته د راتلو څخه د شرم احساس کاوه. په ظاهر د سکینې خبر ې له یوه اړخه ښې ولګیدې او په دې اړه په فکر کولو مجبور شو چې ددې پیغلې نوم خو مارسی دې.....او دا د مسلمانانو په څیر نوم نه دې ، نو ایا قاسم دکومې عیسایی پیغلې سره دمحبت تارونه غځولې دي. هغه په دې فکر کې هم و چې هسې نه چې دا نجلۍ د ابوجعفر جاسوسه وي اودقاسم په اړه دهغه د ورور د راتلونکې پلان څخه ځان خبروي. او په همدې خاطر دلته راغلې وي. دهغه ذهن په اسانۍ سره دا خبره نه منله چې مارسي دې دهغه د ورور سره مینه اومحبت وکړي ، خو کله کله به یې چې دا فکر کاوه چې مارسی دهغه د ورور محبوبه ده نو په سینه کې یې دخوشحالۍ ګیګړې شړنګیدل. کله چې سکینې طاهر په فکرونو کې ډوب وکوت نو ورته یې وویل: « یوائې زه نه ،بلکه ستا دروند پلار او درنه مور هم د مارسي سره دخبرو کولو وروسته ډیره خوشحاله دي. دا پیغله د ډیره وخته راهیسي دلته موجوده ده او مونږ په دې خاطر دلته ستنه کړې چې ته دسلطاني قصر څخه دقاسم په اړه څه معلومات راوړې نو مارسي به هم دهغې څخه خبره کړو .

طاهر په دې فکر کې شو چې که دا پیغله دابوجعفر جاسوسه وي نو بیا خو ترې د قونیا په لور دتللو خبره پټول په کاردي ، خو د قاسم د بندي کیدو په اړه ابوجعفر پخپله هم معلومات لري نو په دې خاطر به دې پیغلې او خپلې کورنۍ ته دد ددې خبرې یادول دومره زیانمنونکې نه وي ،بلکه ښې پایلې به ورکړي. تر څنګ یې که ابوجعفر ته دا ډاګیزه شي چې د قاسم ورور طاهر تربندي خانې پورې د قاسم پورې ور رسیدلې دې نو هغه به لږ څه نور هم محتاط شی. او په اورنه کې به د کوم بغاوت د راپیدا کولو پروګرام شاته و غورځوي. د همدې فکر په بنسټ طاهر پریکړه وکړه چې هغه به ددې میلمنې پیغلې مارسي ته مخه دقاسم د بندي کیدو یادونه کوي. په همدې خاطر یې خپلې ښځې سکینې ته وویل:

« سهي ده ، ته دا پیغله تر دې ځآیه راوړه ، چې زه یې یو وار ووینم.»

سکینې دخوشحالۍ نه ټوپ کړ او دخپل میړه په لور دکتلو وروسته په بیړه دهغه ځآیه ووتله. کوچنیان لا د پخوا څخه ددې کمرې څخه وتلې وو او په انګړ کې په خپلو لوبو کې مصروف و . د لږ څه وخت دتیریدو وروسته قاسم دهغه پیغلې مخ وکوت. کله یې چې سترګې په مارسي و نښتې نو حیران پاته شو، په دې فکر کې شو چې ایا دا ډول ښکلې مخونه هم شته ؟ دا سترې سترې سترګې ، اوږدې اوږدې زلفې، داسې خوزیدې لکه دوه تورې کونترې چې په هوا کې وزرونه رپوي. مارسي په داسې حال کې چې سر یې د شرم نه ښکته و دې خونې ته را ننوته او د طاهر تر مخه د لرګي په چوکۍ کیناسته. دطاهر مور اوښځه هم دمارسی تر شا دې خونی ته را ننوتل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په کېنې او ښې اړخ کې کیناستل. تر اوسه لا طاهر خبره نه وه کړې چې د پلار یې په ډېرو کمزور قدمونو سره کمرې ته راننوت او دطاهر تر څنګ په کټ کې کیناست. طاهر مارسی ته په ډېر غور سره کتل ، هغه ته ددې پیغلې په مخ د پرېښتو په څېر معصومیت تر سترګو کیده. طاهر په خپله په جاسوسۍ باندې نه پوهیده بلکه یو نیغ په نیغه توره وهونکې ماهر او استاد و ،په دې خاطر یې په ناڅاپه توګه په فکر کې راغله چې مارسی دکوم غلط قدم له پاره دهغوې کور ته نه ده راغلې ، سمدستي یې د مارسي څخه خپلې سترګې واړولې اوخپلې درنې مورته یې مخ کړاو ورته یې وویل:

« درنې مورې ! د قاسم درک خومعلوم شو.»

دهغه ددې خبرې سره په خونه کې ناست دهر چا خوله دحیرانتیا څخه خلاصه پاته شوه. په دې وخت کې دمارسی حالت هم دکتلو و. هغې د تجسس ، پلټنې ، احساس ، محبت او مینې څخه ډکو جذباتو کې طاهر ته په ډکو سترګو و کتل او تر ټولو دمخه یې وویل:

«آ..آ.......آیا ته رښتیا وایې ؟ دهغې په لهجه کې شرم وحیا را نغښتې وه ، دمارسی نه وروسته د قاسم مور په ډېره بیړه وویل: « زما زوې چیرې دې...... چیرې دې هغه...؟ تا خو ویلې و چې هغه به له ځانه سره راوړم. د طاهر ښځې هم همداسې وویل او زیاته یې کړه: ددې نه ډاګیزه شوه چې زمونږ د ناوې نګور قدم زمونږ له پاره د خیر او عافیت سبب وګرزید. همدا نن مارسی زمونږ کورته راغله او همدا نن د قاسم په اړه هم مونږ ته خبر تر لاسه شو ،

تر ټولو وروسته دقاسم پلار په پوره غور سره وویل : « څنګه معلومات یې شوې دې......؟ اوس قاسم چیرې دې ، ایا هغه دکوم کار پسې سلطان استولې دې ؟» دا دهشام خبرې وې ، چې دخپل وخت ډېر مشهور پهلوان هشام بن عدی ......

د ټولو دخبرو داوریدو وروسته طاهر په ټیټ اواز وویل: « نه !درونده پلاره..... سلطان خو قاسم ته ډېر مهم کار ورسپارلې و . خو دسلطان مشر زوې علاؤالدین د غرب د خطیب ابوجعفر په وینا دتیرو درې اونیو راهیسي دخپل ځان سره نظر بند کړې دې.

دطاهر د خبرو داوریدو وروسته مارسي په خپل ځاې کې ورخښه شوه ، داسې معلومیدل چې ابوجعفر خپل کار کړې دې. مارسی ته دا ومنله چې ابوجعفر یو ډېر ښه روزل شوې جاسوس دې ځکه هغه مارتها ته ویلې و چې هغه به ډېر ژر قاسم دخپلې مخې څخه لرې کړي ،مارسي په همدې فکر کې وه چې ابوجعفر خبله خبره پوره کړه.... د بله اړخه طاهر خپل پلار ته د پیښې په اړه تفصیلي معلومات ورکوي ، په دې وخت کې ناڅاپی د طاهر په زړه کې یو فکر راغې اودقاسم قصه یې په نیمایی کې پرېښوده او دمارسی په لور متوجه شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« محترمې ! ستا په اړه مې ماته ښځې څه ويلي دي خو هغه ماته کافي نه دي. نو که ته يې بده نه ګڼې مهربانې وکړه او خپله کورنۍ راته را وپيژنه، تر څو زما په ذهن کې اندېښنې له منځه ولاړې شي.

دا ډول پوښتنې د مارسي له پاره غير متوقع نه وې. خو څرنګه چې د هغې ذهن د قاسم په لور متوجه و نو په دې اساس د طاهر په پوښتنه يې ټکان وخوړ. او بيا يې د لږه ځنډه وروسته په داسې حال کې چې سره يې ښکته کړې و داسې وويل:

« زه له تاسو څخه څه نه پټوم. په دې دنيا کې يوازې تاسې زما له پاره هر څه ياست. زه به تاسو ته د خپل ژوند انه يوه يوه پاڼه پرانزم او در ته به يې بيان کړم»

د دې خبرو نه وروسته مارسي د خپل ځان او خپلې کورنۍ په اړه د طاهر کورنۍ ته پوره تفصيلي معلومات ورکړل. هغې د البانوي قصر نه نيولې د سلطان تر محله پورې او بيا د سلطان د قصر نه نيولې د قاسم سره د کتلو پورې ، څه چې ورته ياد وو بيان کړل....د هغې په قصه کې د سکندربيګ يادونه هم وشوه او ابوجعفر يې هم ياد کړ..... هغه د قاسم سره د خپلو ليدنو کتنو په اړه هم تفصيلي خبره وکړه او د خپلې مور مارتها د جاسوسۍ د کرچار په اړه هم. کله چې مارسي خپله قصه پوره کوله نو د طاهر د مور او ښځې د سترګو څخه اوښکې روانې وې ،طاهر او پلار يې په خپل ځاې ناست و او د مارسي د مينې ډک داستان يې اوريد. په دې وخت کې د طاهر مور پورته شوه او مارسي يې د سينې سره يوځاې کړه، د مارسي د غټوغټو سترګو څخه د اوښکو څاڅکې لکه د باران په څير په ځمکه را پريوتل. سکينه هم ور پورته شوه او د مارسي سره يې د مينې غاړه ورکړه.

« زه خو وايم چې ته اوس همدلته اوسه. ځکه چې ته په خپل کور کې د خپلې مور مارتها څخه هم خوندي نه يې. خداې نا خواسته که څه درته پيښ شي نو مونږ به د قاسم تر مخ څنګه سر پورته کړو.

د سکينې خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې هشام په خبرو پيل وکړ.« ګوره لورې !تا مونږ ته هر څه په ريښتيا سره بيان کړل او زمونږ په زړونو کې دې د خپل ځان له پاره ډير ښه ځاې پيدا کړ. د دې څرګندونې وروسته چې تا اسلام منلې دې زه نور هم خوشحاله شوې يم. زه تاته نصيحت کوم چې ته خپل نوم هم په يو مسلمان نوم بدل کړه ، او ځانته يو مسلمان نوم کيږده.

مارسي د قاسم د پلار د خبرو په اوريدو سره په شرمناکه لهجه باندې وويل: « نو بيا همته ما ته يو ښه نوم پيدا کړه ، هر هغه نوم چې تا ماته راکړ همغه به پس له دې زما نوم وي.»

اوس نو هشام د خپل راتلونکې نګور د نوم په اړه فکر کاوه. د لږ څه وخته وروسته هشام وويل: سهي ده لورې ! مونږ ستا له پاره يو نوم پيدا کړې دې. » ټولو د هشام په لور وکتل نو هغه هم وخندل او په خندا کې يې مارسي ته ور غږ کړ..... غزاله....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهشام دخولې څخه مارسی دخپل نوی نوم په اوریدو ډیره خوشحاله شوه، دا نوم بلکل سهي و. د مارسي له پاره دغزاله په څیر د غټو سترګو خاوندې ته همدا نوم مناسب و. کله چې سکینې مارسي ته دغزاله د نوم په اړه تشریح ورکړه نودهغې مخ د شرم څخه تک سور وګرزید. هغه په دې فکر کې شوه چې عربي ځوان قاسم به په څومره مینه هغې ته دغزاله نوم اخلي.

مارسی څو ساعته د قاسم په کور کې پاته شوه. په پیلامه کې دهغې راز داره کوچوان اکبر د دروازې نه بیرون ولاړ و. خو وروسته مارسی هغه بیرته ولیږه او ورته یې وویل چې د ماسپښین نه وروسته راشي اوهغه پورته کړي. اوس نو هغه مارسی نه وه بلکه یوه مسلمانه پیغله غزاله وه. خو هغې تر اوسه پورې خپل دغه نوم د خپلې مور او ابوجعفر څخه پټ ساتل غوښتل.

ماسپښین ناوخته و چې اکبر د مارسي د بیرته وړلو په خاطر خپله بګۍ راوسته. مارسي هم د طاهر د کورنۍ د ټولو غړو سره د مینې او محبت په فضا کې پوره وخت تیر کړې و او اوس بیرته خپل کورته ستنه شوه.

بل سهار طاهر د قونیا په لور و خوزید ، هغه یوآځې خپلې ښځې ته ویلي و چې د سلطان سره د کتلو له پاره کوچنۍ اسیا ته ورځې تر څو دقاسم د ازادولو له پاره څه وکړاې شي. تر څنګ یې خپلې ښځې ته لارښوونه وکړه چې د اوس له پاره قونیا ته دهغه د تللو خبره پټه و ساتي ، سکینې هم سهار وختی د لمانځه وروسته د هغه د تللو له پاره تیارې نیولې و.

د بله اړخه مارسی د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه. همدا نن سهار هغې پریکړه کړې وه چې هغه به سلطاني قصر ته ورځې او د کومې لارې څخه به د قاسم سره لیدنه کوي. سلطاني قصر ته د مارسي تل راتلل څه نوې خبره نه وه. ځکه چې هغه د البانوي وینځې مارتها لوروه او د سکندر محبوبه هم..... خو نن سهار د روانیدو سره سم یې مور و دروله.

« اې نجلۍ..... ! دا نن بیا چیرې روانه یې؟ د پوښتنې ایګنې پرته روانه یې ؟

په مارسي د مور خبره ډیره بده و لګیده. مخ یې را وګرځاوه او مورته یې وویل. « دلته نژدې ورځم ، د سلطاني قصر پورې.... »

غالبا چې مارسی به هلته په قصر کې د کومې ملګرې نوم اخیستې و ، خو نن د مارتها سلوک څه بلمنګه ښکاریده. په دې اساس یې په سختې ژبې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خبردار ! ....ته هیڅیري نه شې تلاې. تاته ډاګيزه ده چې ته دالبانیا راتلونکې ملکه یې. سبا به په البانیه کې سکندر سره یو ځای په تخت کینې. دخپل حیثت په اړه دې فکروکړه. دا ته هره ورځ چیرې اوکومو ځآیو کې ګرځې را ګرځې. ما همدا نن سهار اکبر د دوو ورځو په رخصتی لیږلې دې.

مارسي دخپلې مور د خبرو څخه لږ څه پښه نیولې شوه او یوه نامعلومه ویره یې په زړه کې کیناسته. هغه ته داسې څرګنده شوه چې دا خبرې دهغې مور نه دي کړي بلکه ابوجعفر دهغې دمور په ژبه غږیږي. هغه فکر وکړ چې دهغې مور خو پخوا داسې نه وه ، ځکه هغې ته به یې تل نازورکاوه او په ډیرو نازونو کې یې را ستره کړې ده. یو ناڅاپه یې فکر خراب شو پریکړه یې وکړه چې سلطاني قصر ته به هرو مرو ورځو ، ابوجعفر ته په قهر وه په دې اساس یې پریکړه وکړه چې سلطاني قصر ته به هرومرو ورځي. په دې خاطر یې وویل:

« مورجانې ! څه درباندې راغلل..... زه خو تر محله پورې ورځم..... پیدل په پښو هم ورتلای شم... زه د ملکې سروین سره هم کتل غواړم او د سربیایي وینځو سره هم غواړم ووینم.... ډیر وخت وشو چې هغه لورې ته نه یم ورغلې.

مارسي د خپلې مور په خوږ رګ باندې ګوته کیښوده. ځکه سربیایي شهزادګۍ سروین او دهغې وینځې هغې ته ډیر ارزښت درلود. په ځانګړې توګه د ملکې سروین وینځې د عیسایي توب په خاطر هم مارتها ته ډیرې ورنژدې وې. کله چې مارتها د مارسی دژبې څخه دهغوې نومونه واوریدل نو خاموشه شوه او مارسي ته یې دتللو اجازه ورکړه.

مارسي دکوره ووتله او په پښو تر سلطاني قصر پورې ولاړه. هغې په لاره کې فکر کاوه چې دملکې سروین سره کتل به د قاسم دازادیدو له پاره ګټور وي. په داسې حال کې چې پخوا ددې هغې فکر کاوه چې دخپلو سهیلیو په منځګړتیابه د شهزاده علاؤالدین سره نیغ په نیغه ووینې او په دې اړه به ورسره خبرې کوي. خو اوس هغې خپل فکر کې بدلون راوستې و او دد ې کار له پاره یې سربیایي شهزادګۍ ملکه سروین چې د سلطان مرادخان ثاني ملکه وه مناسبه وګڼله. ځکه هغې کولې شول د قاسم په را خلاصیدو کې ښه او غوره کړچار ادا کړي. هغه په دې پوهیده چې دواړه شهزادګان ، شهزاده محمد او شهزاده علاوالدین د ملکې سروین ډیر قدر او درنښت کوي او دمور په سترګو ورته ګوري.

ملکه سروین د سربیا دپادشاه لارډ ستیفن لور وه. دسربیا دغه پادشاه د سلطان مرادخان ثاني ډیر وفاداره ملګرې او دوست و. دهمدې وفادارۍ په بنسټ یې سلطان مراخان ثاني ته خپل لور شهزادګۍ سروین په نکاح ورکړه. او بیا شهزاداګۍ سروین د خپلو څو کسو وینځو سره یو ځای اورنه ته دسلطان دناوې په څیر راغله.

مارسي محل ته درا ننوتلو سره سم نیغه محل سراې ته ورغله. هلته یې د ټولو دمخه دملکې سروین خواجه سراې سره وکتل. دهمغې له لورې ورته وویل شول چې ملکه سروین د شاهي باغ شاته سیمه کې مرغیو ته دانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور کوي. مارسي به ددی نه مخته هم کله کله د ملکې سروین سره کتل. همدا علت و چې هغه پرته له کومه ځنډه د شاهي باغ شاتنۍ برخې ته ورغله. کله چې ملکې سروین مارسی وکتله نو په خندا یی ورته وویل:

« خوش امدید.......نن خو زمونږ البانوي خور زمونږ لیدلو ته راغلې ده .....»

دملکې په ژبه کې د بورې په څیر خوږلني و، د ملکې د لهجې نه د مارسي حوصله نوره هم لوړه شوه. او ویی ویل:
« درنې ملکې !...... ستاسې محبت مې کله کله دې ماښیو ته د راتلو له پاره را کاږي. او که نه....

په شاهي بزم کې د غریبانو تیریدل څه معنې لري..........

ملکې یو دم د مارسي په لور وکتل او دهغې ددې خبرې څخه یی په خوند اخستلو سره وویل: « سبحان الله ! نن خو ته په مشکو او عنبرو کې را لتاړې خبرې کوې.....داسې معلومیږې چې کوم زخم دې خوړلې او دلته راغلې یی.

مارسي د شونډو لاندې و خندل او سریی ښکته کړ اوبیا یی وویل: د درنې ملکې د ژبې څخه د سبحان الله د کلیمې په اوریدو سره داسې ډاګیزیږي چې درنې ملکې د اسلامي معمولاتو سره هم دلچسپې پیدا کړې ده .ملکې ورته پر ته له ځنډه وویل: « ولې نه ...... د اسلام سره خو زما مینه دهمغې لمړۍ ورځې څخه شته ، زما دروند او معظم پلار لارډ ستیفن هم د زړه له کومې مسلمان و. همدا علت دې چې هغه د ترکانو د سلاطینو ددرې نسلونو سره د عثماني سلطنت د ټینګښت له پاره کار کړې دې.

اوس نو مارسي په ډیره مینه او محبت دغې ښکلې اوښایسته ملکې ته کتل. لږوروسته ملکې دمارسي څخه وپوښتل: « وایه مارسي ! څنګه دې پیښه راکړې ؟ داسې ډاګیزیږی چې نن ته زمونږ څخه د څه غوښتنې له پاره راغلې یی؟

مارسی د حیرانتیا څخه سترګې راپورته کړې اوبیا یی په پوره خوشحالۍ سره وویل: عجیب........ درنې ملکې ! ډیره عجیبه...... ته خو اوس د زړونو په حال هم پوهیږې. »

« د زړونو په حال یواځې الله تعالې پوهیږي.... مونږ یواځې ستا په مخ لیکل وکتل، تا نه دې اوریدلې چې څیرې مکمل کتاب وي.» ملکې نرمه شانته خندا وکړه او بیایی وویل. اوس نو مارسي هم ورته خپله خبره پیل کړې وه .....

« درنې ملکې !..... تا به اوریدلې وي چې معظم سلطان یو عرب ځوان د شاهي سراغ رسان په څیر ټاکلې دې.......»

« داسې بریښي چې هغه سراغ رسان ستا د زړه سراغ لګولې دې.....ولې ؟..... ایا زړه خو به دې پرې نه وې بایلودې ؟...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي ځیره د حیا څخه سوربښنه شوه . سترګې یې ښکته کړې او دلږ څه ځنډ نه وروسته یې وویل: « ددرنې ملکې سترګې هر څه ویني...... خو اوس ما د عثماني سلطنت د پاینښت سوال له ځانه سره راوړې دې.

دمارسی په خبرو باندې ملکه حیرانه شوه او سمدستې یې وویل: « خداې دې نه کړې چې عثماني سلطنت ته پیښ شي. تا څه ډول پوښتنه له ځانه سره راوړې ده. . . . . »

مارسي لږ په تتره ژبه وویل : « درنې ملکې ! هغه عرب ځوان چې معظم سلطان په اورنه کې د سازشونو د بربنډولو له پاره په خصوصی توګه ټاکلې دې نو په دې وخت کې دیوه غدار په خبره شهزاده علاوالدین نظر بند کړې دې...... په داسې حال کې چې هغه غدار د سلطنت پر خلاف په خطرناکه سازش کې مصروف دې.

دملکې رنګ تغیر وکړ او په ډیر غور سره یې وویل: « هغه غدار څوک دې چې شهزاده علاوالدین یې په خپله ولکه کې اخستې دې ؟..... مارسي تو خو په هوش کې یې ؟ تاته معلومه ده چې ته څه وایې ؟ ته خو په یوه ترک شهزاده او ولیعهد باندې الزام لګوې ؟»

دملکې دخبرو د تکمیل سره سم مارسي په پوره عزم سره ورته وویل: « درنې ملکې ! زه یوا ځې الزام نه لګوم بلکه دا وایم چې شهزاده علاوالدین قاسم بن هشام په زندان کې اچولې دې ، درنې ملکې ، په دې وخت کې په اورنه کې قاسم هشام ته سخته اړتیا لیدل کیږي ، دخداې له پاره څه وکړئ ، هسې نه چې د معظم سلطان په نشتوالې کې ابوجعفر په اورنه کې دفساد اوبغاوت اور بل کړي.

اوس نو دملکې سترګې د حیرانتیا نه وازې وې ، او په لږ څه تیزې لهجې سره یې وویل:

« ابوجعفر ؟........ ایا دا همغه سړې نه دې چې دسترګو رنګ یې د لاطینې ولسونو په څیر نیلې دې ؟ او د غرب د خطیب په نامه یې شهرت موندلې دې..... اې مارسي ! هغه سړې خو ستا دمور خواته ډیر تګ راتګ کوې ،..... همداسې ده که نه ؟

ملکې خپلې سترګې په خلا کې اړولې را اړولې اوپه څه فکر کې ډوبه وه . هغه ته په یاد راغلل چې یو وخت ابوجعفر او مارتها په دې شهزادګۍ باندې دخپل اثر ور رسوخ د وراچولو هڅې کولې. په هغه وخت کې سروین نوې نوې را واده شوې ناوې وه . په دې خاطر د نا اشنایی په اساس خاموشه ناسته وه . خو نن چې مارسي د ابوجعفر د سازش په اړه خبره وکړه نو د ملکې سروین سترګې هم را وغوړیدې ، هغې دمارسی خبرې هم په ډیر غور سره واوریدې ، مارسي ورته وویلې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنې ملکې ! ابوجعفر زمونږ کورته تګ راتګ کوي.... په همدې خاطر زه ددې سازش په اړه پوره معلومات لرم. درې اونۍ مخته قاسم بن هشام د قیصر دجاسوسانو دسراغ د پیدا کولو له پاره د ابوجعفر تر پوزې پورې ور رسیدلې و . خو شهزاده علاؤالدین ټوله معامله سرچپه کړه..... اوس نو ته که څه کولاې شې ویې کړې......»

اوس نو ملکه په ټولو حالاتو ښه پوه شوې وه .... هغې فکر کاوه چې د شهزاده علاوالدین سره ددې مسئلې په اړه څه ډول خبرې وکړي ، هغې دمارسي په خبرو پوره باور وه ځکه چې هغه پخپله د ابوجعفر د کرچار څخه خبره وه. هغې فکر کاوه چې نه یواځې قاسم بن هشام را خلاص کړل شي بلکه په یوه ډول نه یوه ډلو د ابوجعفر ستونې هم ورخفه کړي. هغه په دې پوهیده چې اوس دهغې په اوږو باندې ډیر درون بار را پریوتې دې.... مارسي ته یې وویل:

مارسي ! ستا ډیره زیاته ممنونه یم... چې مونږ ددې نازکه حالاتو څخه خبر کړو . مونږ به همدا نن د څه کولو هڅه وکړو.

دملکې په خبرو مارسی د ډاډ ساه واخسته. اوبیا یې په ټیټ اواز سره وویل:

« درنې ملکې !زما یوه غوښتنه ده....»

ملکې د مارسي په لور وکتل او ترې ویې وپوښتل: « هو هو ، ووایه».

«درنې ملکې ! زه غواړم دقاسم بن هشام سره ووینم ، هغه همدلته په شاهی قصر کې په زندان کې بندي دی. نو که ملکه دزندان مسؤل ته حکم وکړي چې هغه ماتم نه کړی....»

ملکه یو ځل بیا حیرانه شوه.... دڅو لمحو له پاره په فکر کې ډوبه شوه. اوبیا یې د یوه نوي عزم سره وویل:

« زما سره یوځاې راځه... مونږ به همدا اوس شاهي زندان ته ولاړ شو اودقاسم بن هشام سره به ووینو .» ملکې په پوره احساس سره قدم پورته کړ او د مارسي په زړه کې د خوشحالۍ ګوړه په ماتیدو شوه.

دشاهي زندان مسؤل چې ملکه سروین وکتله نو پښې یې په لړزیدو شوې ، دا سیمه د محل په شمال غرب کې پرته وه ، دمحل سراې ښځې به دلته هیڅکله هم نه ورتللې. یوازې ددې ځاې کارکونکې خلک د محل په دې سیمه کې اوسیدل. دلته شاهي آسپ ځاې هم و او دمحل وسله تون هم همدلته پروت و. دهمدې ستر عمارت په منځ کې یوه ستره کمره د شاهي زندان له پاره ځانګړې شوې وه. کله چې ملکه د زندان داروغه ته ور نژدې شوه نو هغه تر ملا پورې را ښکته شو اودملکې له پاره یې درنښت په ځاې کړ. ملکه هم هملته ودریده. او په تحکمانه توګه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاهي زندان کې څومره بنديان پراته دی ؟» ملکې په شاهانه انداز کې خبرې کولې. داروغه په لړزيدو شو او په ترتړې ژبه يې وويل :

« مم...ملکه معظمه ! دلته يواځې يو بندي موجود دی.»

ملکې ترې بيا وپوښتل: « دهغه نوم څه دې ؟»

د زندان داروغه ورته په ډيره درنه ژبه وويل : « قاسم بن هشام»

ملکې چې د قاسم نوم واوريد نو يو ځل يې دمارسي په لور و کتل ، دمارسي مخ هم د احساساتو ډک و ،ملکې داروغه ته مخ کړ او ورته يې وويلې« مونږ همدا اوس اوهمدا وخت د قاسم بن هشام سره کتل غواړو . ولاړ شه او هغه د ډير زيات درنښت سره يو ځاې دلته له ځانه سره راوړه .»

د زندان داروغه سمدستي شاته و ګرزيد او په منډه منډه د زندان دروازې ته ولاړ . د لږ وخت وروسته قاسم د مالکې او مارسي تر مخ ولاړ و. په دې درې اونيو کې دقاسم روغتيايي حالت ډير خراب شوې و، دهغه مخ ژيړ ګرزيدلې و خو سترګې يې لا تراوسه هم روښې او روښانه وې ، مارسي د قاسم په کتلو سره ډيره نا ارامه شوه ،خو هغې دقاسم سره د ملکې او دزندان د داروغه په شتون کې په بې تکلفۍ سره خبرې و نه شوې کړاې. هغه يوې لورې ته و دريده او په ډيره غمژنه توګه يې دقاسم روغتيايي حالت ته کتل.قاسم مخته راغې او ملکې ته يې سلام وکړ ، ملکې ورته په خندا ځواب ورکړ او بيا يې ورته وويل:

« قاسم خانه ، زه د سلطان مرادخاني ثاني ، دعثمانيه سلطنت د پادشاه ، ملکه يم. مونږ ته نن مارسی ستا د حالاتو په اړه په تفصيل سره خبره کړې ده ، په دې خاطر مونږ په خپله ستا سره د کتلو له پاره دلته راغلې يو .... ته انديښنه مه کوه ، مونږ به همدا نن د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو اوتا به د زندان څخه خوشي کړو.»

قاسم چې د پخوانه يې دا انګيرلې وه چې دهغه سره ليدونکې د شاهي کورنۍ کومه درنده غړې ده ، نو دملکې د خبرو په اوريدو سره نور هم مؤدب و دريد اودملکې په درنښت کی يی خپلې سترګې ښکته کړې او په نرمې لهجې سره يې وويل:

« د معظمې ملکې بخت دې نور هم ستر شي...... ماته دخپلو بندي کيدو په اړه کومه انديښنه نه شته.خو په دې اړه ډير انديښمن يم چې شاهي حکم مې په ځاې نه کړاې شو . خداې پوهيږي چې دسلطنت غداران تر کومه حده پورې رسيدلې دي، ماته خودا هم نه وو معلوم چې زمونږ لښکر د جنګ ډګر ته روان شوې دې او اوس په څه حال کې دي ؟.....

ملکې په پوره ډاډ سره د قاسم خان خبرې واوريدې او په لږې شانته غمژنې لهجې سره يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اروپا په لور زمونږ تللي لښکر د صليبي ځواکونو څخه ماتې خوړلې ده. زمونږ د درونډ سلطان د خور او زمونږ د اندرور ميړه سپه سالار محمد چلپي هم د هونياډې په لاسو بندي شوي دي ، د صوفيا ښار زمونږ د لاسو څخه وتلي دي او زمونږ لښکرو د بلقان په درو کې هم دصليبي دښمن له لاسه ډير زيانمن شوي دي. تر څنګ يې يو بنه خبر هم شته او هغه دا چې معظم سلطان د کرمانيا امير ته ماتې ورکړې ده او د قونيا بغاوت يې ځپلې دي. اوس به معظم سلطان په خو ورځو کې بيرته اورنه ته را ستون شي. دهغې وروسته به معظم سلطان د هونياډې پر خلاف د جنګ له پاره د اورنه څخه روانيږي.

ملکې د روانو حالاتو اودلښکرو دحال په اړه قاسم ته په تفصيل سره خبره وکړه. د خبرو د تفصيل داوريدو سره سم قاسم ډير زيات احساساتي شو، په ځانګړې توګه کله يې چې د سلطان دخور د ميړه سپه سالار محمد چلپي د بندي کيدو خبره واوريده ، ځکه هغه ته د محمد چلپي سره خپله هغه ليدنه په ياد راغله چې د اغاحسن په خونه کې يې فوځي افسرانو ته د خبرو کولو وروسته دده سره درلوده. هغه په ډير خلوص سره ملکې ته وويل:

« د محترم سالار محمدچلپي د بندي کيدو په اړه ډير زيات خواشينې شوي يم. زه دا احساسوم چې په داسې حالاتو کې ماته سلطنت ډيره سخته اړتيا دلوده.»

ملکې دقاسم په خبرو باندې سر خوځاوه. اوبيا يې په دلاسه کوونکې لهجې باندې ورته وويل: « بس ته به همدا نن ازاد کړل شې. زما له تاسره همدا ژمنه ده.... اوس به نو مونږ بيرته ولاړ شو.....»

ملکې دبيرته ستنيدو دمخه دمارسي په لور وکتل اوبيا د شونډو لاندې وخندل ، مارسی هم د شرم اوحيا څخه سترګې ښکته اچولې وې. کله چې ملکې خپلې سترګې واړولې نو مارسی هم دوخت نه په ګټې اخستو سره دقاسم په لور په ډيره غمناکه توګه وکتل اوبيا د ملکې سره روانه شوه. په دې کتلو کې ددواړو سترګې څلور شوې وې او په همدې کتو کې يې يو بل ته ډير څه منتقل کړي و. قاسم په ډيره نرم اواز سره دمارسي نوم واخست نو مارسي هم د يوې لمحې له پاره پښه نيولې شوه او په تلو تلو کې يې قاسم ته مخ کړاو ورته يې وويلې چې « مارسی نه.....غزاله...... دا ستا د درونډ پلار له اړخه راکړل شوې نوم دې....»

دهمدې خبرې سره سم مارسی هم د ملکې په لور ور ګړندۍ شوه او په بيړه دهغه ځآيه ووتل. خو دمارسی د اخرې خبرې دقاسم په غوږونو کې همغسې انګازې کولې ..... هغه وانګيرله چې مارسي دهغه دکورنۍ دغړو سره هم کتلې دي. په دې وخت کې د قاسم زړه دمحبت او مينې د نغمو څخه ډک و .

دبله اړخه طاهر بن هشام د توپان اوسيلۍ په خير سفر کاوه او د سلطان دلښکرو په لور ور روان و. خو هغه لا په لاره کې و چې د سلطان دلشکر د بيرته را ستنيدو خبر ورته ورکړل شو. خو ددې سره سره بياهم هغه خپل تګ ته دوام ورکړ. هغه له خپله ځانه سره د شهزاده محمد ليک هم درلود او دهمدې ليک په کومک يې هڅه کوله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ورور د شهزاده علاوالدین د زندان څخه را ازاد کړي. هغه د دانیال ددریاب څخه تیر شو او کوچنۍ اسیا ته ور ننوت. هملته ورته د سلطاني لښکر دبیرته راستنیدو نښې نښانې تر سترګو شوې. بله ورځ هغه د سلطاني لښکر تر مخه و ، په خپل ستومانه آس سپور د لښکر و قرارګاه ته ورننوت. او سمدستي یې د شهزاده محمد لخوا لیکل شوې لیک د سلطان تر مخ کیښود.

سلطان چې کله د شهزاده خط ولوست نو غومبري یې تک سره شول ، په مخ کې یې د غصې اوقهر نښې را وځلیدې ، خو د خط د لوستلو وروسته خاموشه پاته شو. بیا یې د څو لمحو نه وروسته طاهر بن هشام ته وویل :

« تا ډیره ښه وکړل چې مونږ دې خبر کړو. زه پخپله ډیر ژر اورنه ته رسیدونکې یم،خو هلته به زمونږ په رسیدو کې وخت لګیږي ، او کیدې شي په همدې وخت کې دښمن هلته د بغاوت دپیلامې له پاره کار وکړي. په دې خاطر مونږ غواړو چې یو تیز تلونکې قاصد له تاسره یو ځاې و استوو تر څو قاسم بن هشام د شاهي زندان نه ازاد کړي»

طاهر هم همداسې غوښتل. همدا علت و چې دارام کولو په ځاې یې په همغه ورځ دماښام نه مخته د شاهي قاصد سره یوځاې د کوچنۍ اسیا څخه لکه دباد او توپان په څیر د اورنه په لور راوالوت.

خو پخوا تر دې چې طاهر اورنه ته را ورسیږي ، دملکې د وینا په اساس شهزاده علاوالدین قاسم بن هشام را زاد کړې و. او کله چې طاهر بیر ته ا ورنه ته را ورسید نو قاسم هم په کور کې موجود و. طاهر د سلطاني قصر څخه فارغ شو نو قاسم اومارسي دواړه یې د کوچنیانو سره په انګړ کې د لوبو کولو په حال کې وکتل. کله یې چې په قاسم سترګې و نښتې نو سمدستی یې ټوله ستوماني له منځه ولاړه. کله چې قاسم خپل مشر ورور وکوت نو ورمنډه یې کړه اودهغه استقبال یې وکړ. هغه ته ورغاړې وت. عمر اوعلی چې کله خپل پلار وکوت نو د خوشحالۍ نه یې داسې چیغې کړې چې اسمان یې په سر واخست......هغه دې ...هغه دې پلار مو راغې ، پلار مو راغې ....چغې یې هرې لورې ته وهلې. دواړو د پلار په لور ورمنډه کړه او دهغه د پښو څخه چاپیره شول. د کوچنیانو د چغو سره سم سکینه او د قاسم مور اوپلار هم دخپلو کمرو څخه راووتل ، مارسی هم دخوشحالۍ نه شنه وه ، طاهر چې کله خپله ټوله کورنۍ په خوشحالیو کې وکتله نو په زړه اوخوله دواړو یې د الله تعالې شکر ادا کړ.

خوابوجعفر تر اوسه پورې ازاد و. دبله اړخه شهزاده علاوالدین هم قاسم ازاد کړ خو په دې شرط چې هغه به بیا په ابوجعفر حمله نه کوي ، هماغه و چې هغه د ابوجعفر او دهغه په یوځو ملګرو د څارنې کار پیل کړ. او په یني چري کې یې خپلو ډلګیو ته دتیارسئ حکم وکړ. خو اوس یې د سازشي کړیو د نیولو په ځاې د سلطان تر بیرته راستنیدو پورې په انتظار کې کیناست. تر څنګ یې په ټول ښار کې دیني چري فوځي دلګې خپاره کړل. او دهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول حالاتود مقابلې له پاره یې خپل ځان تیار کړ. تر څنګ یې په ډېره ناقرارۍ سره دسلطان د بیرته راستنیدو په انتظار کې کیناست.

څو ورځې وروسته اورنه ته د سلطان د رارسیدو خبر را ورسید. دښاروالۍ مسؤلینو د ښار پاکوالې پیل کړ او دشاهي دربار پورې اړونده خلک هم د سلطان د رارسیدو له پاره په ذهني توګه تیار شول. دابوجعفر زړه هم په سینه کې په لړزیدو و. خصوصا دهغه وخته چې قاسم ازاد شوې و، هغه ته د خپلو خطرناکه پایلو په اړه په زړه کې ویره راګرزیده. په دې وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د مارتها لور مارسي دقاسم بن هشام کور ته تګ را تګ کوي ، هغه په مارسی ډیر په قهر و. ځکه چې هغه نه شو کولې چې اوس مارسي د قاسم دکوره بنده کړي ، په دې توګه قاسم ته دنورو ثبوتونو په اړه معلومات تر لاسه کیده.تر اوسه پورې هغه خپل زړه ته تسلي ورکوله چې سلطان به هیڅکله هم په هغې لاس پورته نه کړي ،خو بیا یې هم دسلطان مرادخان ثاني له اړخه په زړه کې ویره درلوده. هغه به ښکته پورته کیده ، ناسته پاسته به یې کوله خو د وخت په اړه به یې فکر کاوه. هغه د راتلونکو ګوابښونو دمقابلې له پاره دخپلې ادارې لاندې جاسوسي کړیو ته خبر ورکړې و اوهغوی یې تیارسئ کړي و. د هغه پلان دا و چې که چیرې سلطان یې و نیسي نو د قیصر جاسوسان دې خپل مخونه پټ کړي اودښار په ګوټ ګوټ کې دې اورونه بل کړي اوفسادونه دی پیل کړي. په یني چري کې موجود جاسوسانو ته هم لارښوونه شوې وه چې که یو ځل په ښار کې اور بل شي نو دوې دې هم دخلکو کورنو ته ورننوځي او لوټمار او قتل وقتال دې جوړ کړي. ابوجعفر په خپله یو پخوانې جاسوس و اوهغه هیڅکله هم کوم خام کار نه کاوه په همدې خاطر یې سمدستي د خپلو تښتیدو له پاره هم پروګرام جوړ کړې و. د هغه پلان داو چې څنګه چې شاهي دلګې دې ونیسي نو په همغه وخت کې دې د یني چري د غدارو سپاهیانو یوه خونړۍ ډله د کوم اړخه په شاهي ډله باندې حمله وکړي او ابوجعفر دې ترې خلاص کړي ، هغه د قاسم بن هشام د له منځه وړلو له پاره هم پټ پلان جوړ کړې و او ددې کار له پاره یې ځانګړې ډله ټاکلې وه. دې ډلې به هروخت د قاسم څارنه کوله او ورته حکم شوي چې د مناسب وخت سره سم هغه له منځه یوسي.

په دې توګه ابوجعفر دسلطان دراتلو سره سم دخپل پروګرام د پیل له پاره تیار ناست و. اوس نو دهغه له پاره دیوه کار دپیلامې مناسب وخت په کار و. اوهغه دمارتها د لور مارسي تښتول اودالبانیه پادشاه سکندر بیګ ته دهغې روغ رمټ رسول و.همدا علت و چې هغه به کله هم مارسی د قاسم کور ته د تلو راتلو په وخت کې کتله نو دمارپه څیر به ورته تاویده راتاویده.

دهغه وخته چې سکندربیګ د اورنه څخه د البانیا په لور تللې و نوابوجعفر دهغه سره په رابطه کې و. څو ورځې مخته سکندربیګ ابوجعفر ته پیغام استولې و چې دهغه امانت یعنې مارسی هغه ته ور ورسوي او اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر غوښتل چې د سلطان در اتلو دمخه هغه ددې مسئلې څخه هم ځان بیغمه کړي. همغه و چې یوه ورځ یې دمارسي د تښتولو پروګرام جوړ کړ.

هغه شپه ډیره یخه او سړه هوا په کې چلیده ، ستورو هم د غرب له لوري شرق ته خپل پړاونه وهل او د اورنه خلک په دې یخو شپو کې په خپلو کوټو کې بند د ګرمو بړستونو لاندې ویده پراته وو. په ورانو او شاړو کوڅو کې کوڅه ډپو سپیو حکمراني کوله. په همدې وخت کې د سلطاني قصر تر شا تعمیرونو کې څلور کسه اس سپاره را ښکاره شول ، ددوی تر مخه ابوجعفر روان و. دې څلورو واړو آس سپورو نقابونه اغوستي و. ابوجعفر خپل دغه نقاب پوشه ملګري را روان کړي و او دمارتها دروازې ته یې و درول ...... هغه دخپله اسه راکیوت او دمارتها دانګړ دروازه یې دخپل خنجر په لاسکې و ټکوله. په دې وخت کې دهغه نقاب پوشه ملګري هم دخپلو اسونو څخه را کیوتي وو. دهغوې څخه دوو نقاب پوشو دخپلو آسونو واګې یو دریم نقاب پوش ته ورکړې ځکه هغه دریم نقاب پوش د ابوجعفر دآس واګې هم په خپلو لاسو کې نیولې وې. هغه څلور واړه آسونه و نیول اود لارې یوې خواته و درید. دابوجعفر سره دوه نور نقاب پوشان د دیوال تر څنګ پټ و دریدل تر څو د دروازې د پرانستلو په وخت کې یې څوک و نه ویني. ابوجعفر خپله توره په تیکې کې ایښې وه او ددروازې د ټکولو سره سم یې خپل نقاب له مخه لرې کړ. کله چې ددروازې دهغې لورې څخه د مارتها زړې خادمې اواز وکړ...... څوک یې ؟ .....نو ابوجعفر ورته ځواب ورکړ « زه ابوجعفر یم. دروازه پرانیزه او خپلې مالکې مارتها ته زما د راتلو په اړه خبر ورکړه.» دمارتها خادمې ابوجعفر و پیژانده. او سمدستی یې دروازه پرانسته. د دروازې د پرانستلو سره سم ددې خادمې سر د تنې څخه پرې کړل شو او هلته په انګړ کې یې ټوپونه وهل پیل کړل..... ابوجعفر د تورې په راویستلو او دخادمې د سر په پرې کولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړ. ددې کار نه د فراغت وروسته هغه خپلو دواړو ملګرو ته د راننوتلو اشاره وکړه .اوبیا دړیواړه د مارتها کور ته ورننوتل. دمارتها په کور کې ټول پنځه کسه اوسیدل ، مارتها، مارسي، دمارسي کوچوان اکبر ،د مارتها خادمه ، او بل دهغې زوړ خادم چې لږه شیبه مخته د ابوجعفر په توره یې سر پرې کړل شوې و. ابوجعفر ته د نور مقاومت هیله نه وه. په دې خاطر پرته له کومې اندیښنې د مارتها اودهغې د لور کوټې ته ورغله. اوس نو هغه هڅه کوله چې مارتها د کوم مقاومت پرته خپله لور مارسی هغه ته ورحواله کړي،خو هغه په دې هم پوهیده چې مارتها د خپلې لور سره ډیره زیاته مینه کوي. خو تر څنګ یې هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې مارتها په خپله سکندر ته مارسی ورکړې تر څو د البانیې ملکه وګرځي. هغه دا هم کولې شو چې نیغ په نیغه مارتها ته ووایی چې مارسي دهغه ددې کسانو سره یو ځای د سکندر بیګ په لور و استوي. خو هغه په دې هم ډاډمن و چې مارسی به هیڅکله هم دهغه د کسانو سره البانیا ته د تلو له پاره زړه ښه نه کړي. په همدې خاطر یې د مارسی د تښتولو په اړه پریکړه کړې وه. په دې توګه هغه فکر وکړ چې په یوه غشي دوه ښکاره ښکار کړي. خو دلته د راتلوسره سم دهغه دپلان پایلې دهغه دهیلو برعکس وختې. دهغه له پاره مارسی غوره ډوډۍ ثابته نه شوه. بلکه په مرۍ کې یې نښتې اغزې وګرزید. هغه وخت چې هغه مارتها ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ د دروازې د پرانستلو وویل اوبیا دننه ورننوت نو مارسي یې توره په لاس وکتله ، او ویې کتل چې دهغه په تندي باندې خولې راماتې دي. مارسي په خپلو لاسو کې توره نیولې وه او دمرګ او مړینې له پاره تیاره ولاړه وه. ابو جعفر سمدستي خپله توره په نیام کې کینښوده او په پوره مکارۍ سره یې وویل :« مارتها ! زه ستا د لور د بوتلو له پاره راغلې یم. هغې ته دعا وکړه ، ځکه هغه به د سکندربیګ ملکه ګرزیږي.......»

خو لا تر اوسه د ابو جعفر خبر ې خلاصې شوې نه وې چې مارسي پرې لکه د زمرۍ په څیر و غړمبیده: « خبردار ! که یو قدم دې زما په لور راواخست نو ټوټې ټوټې به دې کړم.....»

دمارتها له پاره دا صحنه دهغې د هیلو پر خلاف وه. هغې غوښتل چې لور یې ملکه وګرځي خونه د تښتولو له لارې . هغې دمارسي سره د لیونتوب تر پولو پورې مینه کوله. مارتها هغه وخت ډیره قهرجنه شوې وه چې ابو جعفر یې وکوت چې په نیمه شپه دهغې کور ته دهغې داجازې پرته ، لوڅه توره را ننوتې دې . اوس نو هغې د یاده ویستلې و چې د مارسي له پاره د سکندر بیګ ښځه بله ښه رشته نه شته. هغې ته دا هم ډاګیزه وه چې دهغې لور مارسي ددې لوچکو کسانو په لاسو کې خوندي نه شي پاته کیدې نو په همدې اساس یې په پوره همت سره وویل :

« ابو جعفره ! ما له تا څخه د اهیله نه درلوده .... خو نن تا دا ثابته کړه چې ته یو ښه عیسایي نه یې. بلکه یو بدفطرته انسان یې...... ته ولې د مارسي د تښتولو له پاره راغلې یې. په داسې حال کې چې ما له تاسره وعده کړې وه چې زه به مارسی سکندر بیګ ته واده کوم او زه ددې کار له پاره تیاره ناسته وم. په دې کې شک نه شته چې زه د صلیب په خاطر ستا سره په ډیرو شیانو کې ملګرې وم خو یاد ساته چې زه به هیڅکله هم اجازه ورنکړم چې څوک زما لور زما تر سترګو و تښتوي.

کله چې مارتها خپله خبره پوره کړه نو ابو جعفر په زوره زوره دومره وخندل چې ټوله کمره یې د خندا دانګازو څخه ډکه شوه. دهغه په مخ د نړۍ دشیطانت ټولې څپې ګرزیدې. هغه نه یواځې په زوره خندل بلکه په خپل مکروه اواز کې یې خپله خندا همداسې اوږدوله. بیا یې په ډیر مشکل سره خپله خندا و دروله او ویې ویل: « واه ، مارتها بیګم ! چې زه به ستا دا نازدانه لور په ډولۍ کې کینوم او وړم به یې. اویا به ورته په لارو کې ګولونه شیندم. مارتها بیګم ! ستا په ذهن کې به هم دا خبره را ونه ګرځي چې د ابو جعفر ذهن تر کومه ځایه پورې رسیږي. اوس نو واوره چې زه ولې ستا د لور د تښتولو له پاره په دې نیمه شپه کې ستا کور ته راغلې یم.

مارتها ! ته اوس د قاسم بن هشام او ډیرو نورو خلکو په سترګو کې راغلې یې. او په دې توګه ته زما له پاره یوه کمزورې ګرزیدلې یې. زه په دې پوهیږم چې ته یوه کمزورې ښځه یې. که چیرې د قاسم بن هشام په سلا سره سلطان تا ونیسي نو بیا به ته د پټې محکمې د جلادانو سختۍ ونه شې زغملاې اوزه په دې هم ډاډمن یم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالبانوي شهزادګانو د وژلو نه تر اوسه پورې چې څومره حالات تيرشوي دي ټول به دې پټې محکمې ته بيان کړې او ته په دې هم پوهيږې چې زه دخپل ځان پر خلاف هيڅ ډول ثبوت نه پريږدم......اوس وخت راغلې چې زه ستا دخدمتونو بدله تاته درکړم.

دابوجعفر خبرو دمارتها وينه و چه کړه. اوس نو هغه پوه شوې وه چې په دې نيمه شپه ابوجعفر دهغې کورته ولې راغلې دې. ابوجعفر خپلې خبرې بندې کړې او يوځل بيا يې په ډيره مکروه او ناولې توګه په خندا پيل وکړ. دهغه خوله دخندا نه وازه وه او توره يې په نيام کې وه چې مارسي پرې يو ناڅاپه مرګوني ګذار وکړ خو ابوجعفر يو اړخه ته ځآن واچاوه او دمارسي د تورې دګذار څخه يې ځان خوندی کړ ،که چيرې دمارسي ګذار پرې لګيدلې وې نو دهغه اوږه به يې شکولې وې اودهغه د زړه پورې به رسيدلې وې. اوس نو نه يواځې هغه خپل ځان خوندي کړ بلکه خپله توره يې هم را وويسته او خپلو دواړو ملګرو ته يې هم د را ننوتلو حکم وکړ. کله چې هغه دواړه نقاب پوشان کمرې ته را ننوتل نو په مارسی باندې يې را هئ کړل خو ابوجعفر هغه وخت ډير حيران پاته شو چې مارسی د يوې ماهرې تورې وهونکې په څير ددواړو نقاب پوشانو توره وهونکو سره درنه مقابله کوله. او مارسی به ولې دهغوې مقابله نه کوله ، هغې دقاسم د ازاديدو وروسته دقاسم څخه په پرلپسې توګه دتورې وهلو درس اخسته. او اوس هغې د يوې پوهې اوماهرې توره وهونکې په څير مقابله کولې شوه.

ابوجعفر او مارتها يوې لورې ته ولاړ و او د مارسي او دوو نقاب پوښانو تر منځه يې دمارسی دتورې دوهلو دفن سيال کاوه. مارتها هم ډيره حيرانه ولاړه وه او مارسی يې کتله چې څه ډول يې کورته د راننوتو غلو دتورو په مقابله کې خپله توره جنګوله اوځان يې خوندي ساته. دشپې په تيارو کې د تورو شرنګار تر لرې لرې ځايو پورې اوريدل کيده ، زړه خادمه او ځوان کوچوان اکبر هم په خپلو خونو کې رابيداره شوي وو. دخادمې په زړه کې ويره او د ځوان اکبر په زړه کې ميړانې ټوپونه وهل. اکبر په يوه ټوپ سره خپله بستره پريښوده او په يوه منډه يې په ديوال باندې نښتې برچه راواخسته ، دهغه ذهن په ډيره ګړندۍ توګه دې لورې ته متوجه شوې و چې په کور باندې غلو داړه اچولې ده او يا دا چې دښمن په مارسي باندې يرغل راوې دې. په ډيره بيړه د خپلې کمرې څخه ووت اودخپلې مالکې د کمرې په لور ورغې ،کمرې ته د ورننوتلو وروسته يې چې کله وکتل چې دمارسی او دوو نقاب پوشانو تر منځه دتورو مقابله روانه ده او ترڅنګ يې مکروه اوشيطان شکله ابوجعفر خپله توره د تيکې را ويستلې اودمارتها په لور ور روان دې نو ډير زيات حيران دريان و دريد. هغه باور نه شو کولې چې ابوجعفر به هم مارتها ووژني. همدا علت و چې هغه مارتها پريښوده اودمارسی دکومک له پاره يې ورمنډه کړه اوپه يوه ګذار يې د يوه نقاب پوښ په ملا کې خپل خنجر ور ننويست. په دې وخت کې مارسی هم د مقابلې څخه ستومانتيا احساسوله. په ملا خنجر خوړلې نقاب پوش د زمکې سره زمکه شو خو په همدې وخت کې مارسی او اکبر دمارتها زړه چاودېدونکې چغې واوريدې اودهغې په لور يې ورمنډه کړه .داکبر سترګې دحيرانتيا څخه بيرون را وتلې وې. ځکه هغه باور نه شو کولې چې دمارتها ډير پخوانې د زړه ملګرې ابوجعفر به هم مارتها په داسې بې دردۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ووژني. کله چې مارسی خپله مور په وینوکې ډوبه وکتله نو هر څه یې پریښوده اوهغې لورې ته یې ورمنډې کړې ، خپله توره یې هم ایسته اچولې وه ، هغې فکر کاوه چې مور یې هغوې د تل له پاره پریښودل. منډه یې کړه اودمور سره ورغاړې وته او په چیغو چیغو یې مور ته اواز کاوه ، مورې ...مورې ... خو دمارتها په ګېډه کې د ابوجعفر توره ښه ګرزیدلې وه . او هغې خپله اخري ساه اخسته . مارسی دخپلې مور سر را پورته کړ اوپه خپل زنګون یې کیښود او هغې ته یې په زوره زوره غږ کاوه تر څو هغه د بلې نړۍ د تللو څخه راستنه کړي.

دکمرې بل منظر هم د لیدلو وړ و. دمارسي څخه لویدلې توره اوس د اکبر په لاسو کې وه او اکبر د هغه بل پاته شوې نقاب پوښه پر خلاف په جنګ کې لګیا و. ابوجعفر خالي لاس و او په دې انتظار کې و چې که موقع او فرصت تر لاسه کړي نو دهغه وژل شوي نقاب پوښه توره به راواخلي. ځکه دهغه خپله توره دمارتها په ګېډه کې پاته شوې وه. او دمارتها تر څنګ په غم او غصې کې ککړه مارسي ناسته وه. همدا علت و چې ابوجعفر مارسي ته د ورنژدې کیدو څخه په ویره کې و. اکبر د تورې د وهلو په فن نه پوهیده. خو بیا یې هم د هغه نقاب پوشه هر ګذار په خپلې تورې باندې لکه د یوه ماهر سپاهې په څیر تم کاوه او په پوره همت سره یې مقابله مخته وړله...... خو تر څو پورې به دغه دیارلس ، څوارلس کلن هلک د ابوجعفر د روزل شوي تجربه لرونکې غدار سپاهې سره مقابله کوله ،....او بیا همداسې وشول ، دغه تجربه لرونکې نقاب پوښه اکبر پوره ستومانه کړ او بیا یې پرې د تورې سخت ګذار وکړ او داکبر یو لاس یې دهغه د تنې څخه پرې کړ. د اکبر پرې کړل شوې لاس دمارسي تر څنګ پریوت . مارسی تر اوسه پورې هڅه کوله خپله مور د مرګ دکومې څخه را وکاږي. خو دمارتها سترګې دهغې دبدن څخه بیرون را وتلې وې اودهغه وجود هره شیبه د وینې د بهیدو په خاطر زیږیده. خو ناڅآپه دمارتها د وجود رګونه ساړه شول دخپلې لور مخ ته یې وکتل.... مارسي چغې کړې او مور ته یې وویل:

مورې .....مورې.....دخداې له پاره ما ځانته مه پریږده ......

مارتها د مړینې په حال کې وه ،اخري ساه یې اخسته. هغې مارسي ته وکتل او د څه ویلو هڅه یې کوله دهغې اخري الفاظ داسې و....

«مم....مم....مار .....سي ! ..... اب .....بو .....فر...... دقیصر جاسوس دې ....مم......مم .... ما ال....بان وي ....شاه زادګانو ته ......زهر ....ور.......کړ..........کړی.....ووو.....»

مارتها مړه شوې وه ،مارسي چې کله د خپلې مورسترګې بې نوره وکتلې نو اسمان څیرونکې چیغه یې دخولې ووتله ، اوس نو هغه په دې نړۍ کې ځانته پاته شوې وه. بلکه د ابوجعفر په څیر د یوه وحشي حیوان رحم وکرم ته پاته وه. خو پخوا ددې څخه چې دخپلې مور په اړه څه نور فکر وکړي ، خپل شاته یې دځوان اکبر چغې تر غوږو شوې. مارسي داسې شوه لکه څوک چې د خواږه خوبه رابیدا ر شی. دنقاب پوښه توره دهغه په سینه کې ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتې وه..... کله چې مارسی خپل وفادار ملازم په دغه حالت کې وکوت نودهغې په وینه کې دقهر او غصې څپې نورې هم تاندې شوې ،هغه داور د بخرکي په څير ورمخته شوه او د اکبر توره يې راواخسته اود زخمي زمری په څير يې په نقاب پوښه باندې حمله وکړه . کله چې نقاب پوشه دمارسی حملې ته متوجه شوه نو خپله توره يې دکبر دسينې څخه را وويسته او ځای يې بيرته په وسله سمبال کړ. مارسی لکه د توپاني سيلۍ په څير په دواړو باندې حمله ور وړه اوهمدا دهغې غلطي وه ، کله چې ابوجعفر وکتل مارسی لکه د ليونۍ په څير هرې لورې ته حملې کوي نوپه ډير زغم سره يې دهغې ګذار په خپله توره تم کاوه. مارسي دغصې څخه دې حد ته رارسيدلې وه چې د ستونې څخه به يې ډول ډول اوازونه راوتل ، د بله اړخه نقاب پوښه هم دمارسی د تورې ګذارونه په پوره حوصلې سره اخستل ، ابوجعفر اونقاب پوشه نه غوښتل مارسی له منځه يوسي ځکه هغوې دهمدې له پاره راغلی وو چې مارسي له ځانه سره و تښتوي. په دې اساس هغوې هوډ درلود چې دغه بې عقله نجلۍ ژوندۍ و نيسي.

دمارسي څخه هم برق او بريښنان جوړه شوې وه، هغه به هرې لورې ته ټوپونه وهل اوپه هغوې دواړو به يې حملې کولې ، هغې به دومره په چالاکۍ سره حمله کوله چې ابوجعفر او هغه بل نقاب پوشه به دهغې حمله په مشکل سره دفعه کوله ، خو دا ډا ګيزه نه شوه چې د مارسي تورې به په ابوجعفر او نقاب پوش کې څومره زخمونه پيدا کړي و خو هغوې اوس هم غوښتل مارسي ژوندۍ ونيسي ځکه مارسي د ابوجعفر له پاره ډير اهميت درلود، ځکه که هغه مارسی له لاسه ورکولې نو بيا خو ابوجعفر دسکندر بيګ څخه دقيصر د جاسوسۍ له پاره کار نه شو اخيستلای. په همدې خاطر ابوجعفر دمارسی دتورې هر ګذار په ډير احتياط سره اخسته. خو دلږ ځنډ وروسته مارسي احساس کړه چې نوره ډيره ستومانه شوې ده او دستومانتيا څخه يې دزړه درزهار وار په وار زياتيږي او نژدې ده چې په زمکه راپريوځي.

کله چې دمارسي په حملو کې کمښت راغې نو ابوجعفر او نقاب پوښه دواړو دهغې د نورو ستومانه کولو په خاطر په هغې پرلپسې حملې پيل کړې. اوس نو دمارسی همت نور ځواب ورکړی و ، ابوجعفر او نقاب پوښه دواړه قوی او تنومنده وګړي وو ،په داسې حال کې چې مارسی دهغوې په مقابل کې يوه ځوانه او د کمزوري وجود خاونده پيغله وه. خو نن هغې د خپل همت نه پورته مقابله کړې وه او د ابوجعفر اودهغه د نقاب پوښه ملګري وار پار يې وارخطا کړي و. خو اوس هغې دا احساس کړې وه چې ددې دواړو غلو مقابلې ته نور دوام نه شي ورکولې ، په همدې وخت کې هغې يوه ډيره عجيبه و غريبه پريکړه وکړه او دابوجعفر په څير د بدکرچاره خلکو څخه يې دخپلې ابرو اوعزت د خوندي ساتلو په خاطر دا و پتيبله چې خپل ژوند پای ته ورسوي،هغې نه غوښتل چې ابوجعفر يې ژوندۍ و نيسي. په همدې فکر کې يې خپل ځان په زمکه را و غورزاوه او سمدستي يې دخپلې تورې څوکه په خپلې ګيډې کې ورننويسته.......

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغه ډول له منځه تلل ابوجعفر ته د زغم وړ نه و ، هغه ډېر زيات وار خطا شو ،هغه داسې وانګيرله چې ټول کار يې اوبو ويوړ. سمدستي ورمخته شو او دمارسي د ګېډې څخه يې دهغې توره راوويستله. او په د ډېرې واخطايي په حال کې يې خپل نقاب پوښه ملګرى ته حکم وکړ چې سمدستې مارسي په اوږه کړي او ددې ځآيه يې و کاږي. نقاب پوښه هم رامخته شو او بې هوشه مارسي يې په لاسو کې واخسته او په ډېره بيړه بيرون ووت. ابوجعفر هم ور پسې په بيړه ووت. اوس نو دابوجعفر له پاره دمارسي ژوند ډېر ارزښتناکه و. هغه غوښتل ژر تر ژره مارسي ته طبې کومک ورسوي ، کله چې ابوجعفر او هغه نقاب پوښه مارسى د وژل شوې مارتها له کوره را وويستله نو هغې زړې خادمې په ډېر احتياط سره د اواز دپيدا کيدو پرته د کور د انګړ دروازه و تړله. همدا زړه خادمه اوس ددې ټولو کړنو يواځنۍ شاهده وه.

ابوجعفر دخپله ځآنه سره زخمي مارسى د خپل يوه بل جاسو او فعال غړي سليم پاشا کور ته ور ورسوله. سليم پاشا د اورنه ډېر مشهور معالج ډاکټر پيژندل کيده ، خو په حقيقت کې هغه هم د قيصر مهم جاسوس و ، هغه د جراحت او د طب په علومو کې پوره پوره مهارت درلود . اود خپل ذهانت او تجربې په اساس يې تر سلطانې قصر پورې لاره پيداکړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د طبيبانو شميره شل کسو ته رسيدله. اوسليم پاشا هم دهمدې ډلې څخه يو و. په تيرو څو ورځو کې سلطاني قصر ته دشهزاده علاو الدين د کتلو له پاره د سليم پاشا تګ راتګ ډېر زيات شوی و. ځکه چې شهزاده علاؤالدين د ډېرو ورځو راهيسې د ځګر په ناروغتيا ککړ شوی و ، کله چې شهزاده علاوالدين دخپلې ناروغتيا په اړه ابوجعفر خبر کړ نو هغه ورته دسليم پاشا څخه دعلاج کولو له پاره مشوره ورکړه. په داسې حال کې چې پخپله شهزاده علاؤالدين د ابوجعفر په واسطه د ځګر په ناروغتيا اخته شوی و. هغه دڅو مياشتو راهيسی شهزاده علاؤالدين ته په مختلفو خوراکونو او مشروباتو کې داسې زهر ورکول و چې هغه په کرار کرار له منځه يوسي.

څو مياشتې مخته ابوجعفر داسې محسوس کړې وه چې کار يې نور په اورنه کې پوره کيدونکي دې نوپه دې خاطر يې د عثماني سلطنت ددغه ميړني او فعال شهزاده د له منځه وړلو له پاره دغه پلان پيل کړ. ځکه د سلطان مرادخان ثانې وروسته همدغه شهزاده و چې د فوځ قيادت او قومنده به يې په غاړه اخيسته. خو ابوجعفر دهغه بل شهزاده په لور کوم فکر نه کاوه، ځکه چې له يوه اړخه هغه تنکې ځوان و اودبله اړخه ابوجعفر دا انګيرله چې په هغه کې دسلطانۍ وړتياوې نه شته . همدا علت وچې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره اړيکې پيدا کړل اودخپلو مذمومو موخو د ترسره کولو له پاره يې دهغه له منځه وړل اړين و ګڼل. او اوس چې په اورنه کې دابو جعفر کارونه پاې ته رسيدونکې وو نو هغه شهزاده ته د سست اغيزکونکي زهرو نسخه ورکړه ، سليم پاشا د شهزاده علاؤالدين طبيب و خو په حقيقت کې دغه وګړې په اورنه کې د ابوجعفر نه وروسته د قيصر ستر جاسوس و. ددې ترڅنګ سليم پاشا لا تراوسه پورې د قاسم بن هشام د سترګو هم خوندي پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابوجعفر زخمي مارسی له ځآنه سره د سلیم پاشا کور ته وروړه. نو سلیم پاشا یې پرته له ځنډه علاج پیل کړ ، مارسي ډیره زیاته وینه له لاسه ورکړې وه . اودهغې د ښایسته ځهرې رنګ د خزان د پاڼې په څیر تک ژیړشوي و. هغه د ډیره وخته راهیسی بې هوشه وه اودهغې ښایسته بڼو دهغې سترګې داسې ور پټې کړې وې لکه تابه ویل چې په خوا ږه خوب ویده ده......

پاته ټوله شپه سلیم پاشا د مارسي تر څنګ ناست و او دهغې د زخمونو په علاج کې مصروف و. سهار وختي یې ابوجعفر ته خبر ورکړ چې د البانیې دراتلونکې ملکې ژوند اوس د خطر نه بیرون دې نو په لمړي ځل د ابوجعفر په مخ باندې دمکر اوفریب خندا را پیدا شوه. اوس نو دابوجعفر پلان تکمیلیدونکې و . یو نظر یې مارسي ته وکتل ،کله یې چې هغه دخوب په حالت کې وکتله نو ډاډمن شو ، ابوجعفر دکمرې څخه بیرون را ووت ،دهغه تر شا سلیم پاشا هم را ووت ، په دې وخت کې ابوجعفر سلیم پاشا ته وویل:

« ډیر ښه ډاکتر صیب. زه اوس در څخه ځم. دانجلۍ به یو څو ورځې همدلته له تاسر ه اوسي. ددې ساتنه او څارنه په تا ده. که دیسوع مسیح خداې وغواړي نو مونږ به ډیر ژر هغه د سکندر بیګ لورې ته ور ولیږو اودهغه سره به خپله ژمنه پوره کړو. هغه به زمونږ ددې کار څخه دومره خوښ شي چې خپل ټول فوځ به د هونیاډې د فوځ تر قومندې لاندې ورکړي ، سلیم پاشا ! زه ډاډمن یم چې دا پیغله به څو ورځې له تاسره همدلته خوندي پاته وي .....»

سلیم پاشا ورته په مثبته توګه هوکړه وکړه او ورته یې وویل« مقدسه پلاره !ته اندیښنه مه کوه ، اوس به دانجلۍ دلته زمونږ سره خوندي پاته وي.....»

ابوجعفر ورته یو ځل بیا وویل: « را ته ووایه ، چې د شهزاده علاوالدین علاج دې کوم ځآې ته رسولې دې ؟» ددې خبرې دکولو سره سم دابوجعفر په څیره کې دشیطانت مسکاهم را ډاګیزه شوه.

سلیم پاشا هم په همغه توګه خندا وکړه او ورته یې وویل: « مقدسه پلاره ! شهزاده علاؤالدین به ډیر ژر دتل له پاره دنړۍ د ستومانتیاو څخه بیغمه او ازاد شي، ما په ډیره احتیاط سره دهغه علاج تر سره کړې دې.....»

ابوجعفر د سلیم پاشا دخبرو داوریدو وروسته د ډاډ او اطمینان ساه واخسته ، سر یې و خوځاوه او بیا یې دځانه سره فکر وکړ چې څومره ستر جاسوس دې چې د عثماني سلطنت په مرکز اورنه کې یې دسلطان مراد خان ثاني پر خلاف د جاسوسۍ پراخه جال خپور کړې دې او اوس دهغه دغه پلان د بریالیتوب اخري پړاونو ته رسیدلې دې. هغه فکر کاوه چې اوس نو هغه د شاهي سراغ رسان او نورو خلکو په سترګو کې را لویدلې دې په دې خاطر بایدهر وخت د اورنه د پریښولو له پاره تیار و اوسي. هغه فکر وکړ چې دهغه نایب ډاکټر سلیم پاشا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دچا تر سترګو شوې نه دې. نو په دې خاطر پاته کار به سليم پاشا ته ور وسپارل شي. په همدې فکر کې ډوب و چې سليم ته يې وويل:

« سليمه ! زه فکر کوم چې نور نو په اورنه کې زما کار پای ته رسيدلی دی. زما خبره په غور او دقت سره واوره. کله چې دا نجلۍ د تللو وړ وګرځي نو زه به يې د خپله ځانه سره يو ځاې البانيه ته يوسم ، خو تر شا وروستې کارونه ، په اورنه کې بغاوت خپرول او د شهزاده علاؤالدين او قاسم بن هشام وژل او د سلطان عزل او د هغه د تخته د را پرزولو ټولې دندې تا ته درسپارم. ته د يني چرى ټول عيسايي مجاهدين ډير ښه پيژنې او زمونږ د سازش د پلې کولو په وخت کې به د ټولو خلکو سره اړيکې موجودې وې. په دې اساس ته به په دې اړه د هيڅ ډول ستونزو سر مخ نه شې.

د سليم پاشا له پاره دا ډيره دعزت خبره وه ، او تر څنګ يې يو دروند مسؤليت هم و. هغه په مؤدبانه توګه خپل سر وخوځاوه،ابوجعفر ته يې تسلي ورکړه او ورته يې وويل: « مقدسه پلاره ! تا چې ما ته د صليب اعظم د خدمت کوم فرصت را کړې دې ، د هغې فرصت څخه به زه پوره پوره ګټه واخلم او دا به درته ثابته کړم چې ستا پريکړې تر څومره پورې سهي وې.»

ابوجعفر بيرته ستون شو. د ټولې شپې جنګ و جدل هغه پوره ستومانه کړې و. اوس هغې غوښتل چې ولاړ شي او ارام وکړي ، دطبيب سليم پاشا څخه يې اجازه واخسته.او دهغه د کوره را ووت. په دې وخت کې د هغه دواړه نقاب پوښه ملګرې دخپلو خپلو ځآيو په لور تللې و. هغه مارسی هملته دسليم پاشا په کور کې دهغه تر څارنې لاندې پريښوده.

سليم پاشا هم په حقيقت کې سليم پاشا نه و ،دهغه خپل نوم « لوګان» اودهنګري اوسيدونکې و، نوموړې د تيرو څو کالو راهيسې دلته په اورنه کې ميشت و. خو دخپل قدو قامت نه په ګټې اخستو سره يې خپل ځان ترک ښکاره کاوه. اورنه ته د راتلو وروسته هغه خلکو ته دا ډاګيزه کوله چې هغه يو ډير ستر طبيب دې او د تاتاري سيمو څخه عثماني سلطنت ته راغلی دې. هغه خلکو ته داهم وويل چې دهغه پلار د امير تيمور په دربار کې شاهي طبيب او جراح و. همدا علت و چې دسلطنت امراء ډير ژر دهغه سره اشنا شول. اوهغه يې دخپلو ځانو له پاره خاص طبيب و ټاکه. مارسي د سليم پاشا ځآې ته رارسيدلې وه او تر اوسه د خوب په حالت کې پرته وه. همدا علت و چې سليم پاشا خپلې زړې خدمتګارې ته د مارسي په اړه ځانګړې لارښوونې وکړې او پخپله د ارام کولو له پاره خپلې خونې ته ولاړ.

سهار چې د قاسم سترګې دخوبه پرانستل شوې نو فکريې وکړ چې ډير خطر ناک خوب يې کتلی دې. دهغه وجود ستومانه و او زړه يې په نااشنا توګه درزيده. خو هغه نه شو احساسولې چې دا خوب څه ډول تعبير کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې خوب په اړه یې فکر کاوه او د بسترې څخه راپورته شو ، دسهار دلمانځه له پاره جومات ته ولاړ. د لمانځه د فراغت وروسته بیرته کورته راستون شو ، په دې وخت کې کوچنیان هم دخوبه را ویښ شوي و. په دې وخت کې دعمر او علي عمرونه هم د پنځو او درې کالو شوی و . عمر بلکل دخپل پلار په شکل و خو علی خپلې مور سیکنې سره په شکل او قواره کې یو شانته والې درلود. خو په دې وخت کې دې دواړو کوچنیانو دخپل مور اوپلار په ځای د قاسم او مارسي سره ډیره اشنایی پیدا کړې وه. دتیرو څو ورځو راهیسې به مارسي هره ورځ د قاسم کورته راتله. په دې اساس دقاسم دکور دهر وګړي سره هغه پرته له کومه تکلفه کیناسته. مارسي پخپله هم یوه شوخه او شقبه پیغله وه ، په دې خاطر په څو ورځو کې دټول کور ستورې وګرزیده. یوه ورځ د قاسم مور قاسم ته دسهار د ناشتې په وخت کې وویل:

«اوس نو څه ته انتظار کوې .... اوس خو زمونږه لور غزاله جانه باید زمونږ کور ته راوستل شي. ځکه هغه هلته دخپلې عیسوي مور سره دخوندیتوب احساس نه کوي.»

قاسم دخپلې مور په خبرو ډیر حیران شو. هغه ته داسې څرګنده شوه چې په دې سهار کې د هغه د مور د خبرو او دهغه د تیرې شپې دخوب تر منځه یو ډول یوشانتوالې تر شترګو کیږي. هغه ته په ناڅاپي توګه د مارسي هغه خبره هم یاد ته راغله چې ډیره موده مخته یی قاسم ته ویلي وو ..... « زه هر وخت د خپل خوندیتوب په اړه اندیښمنه کوم »...... ډاګیزه نه شوه چې قاسم ته څه ورپیښ شول چې یو ناڅاپه یی د سهار د ناشتې څخه لاس واخست. هغه په ډیر غمژنه توګه خپلې مور ته وویلې:

« مورجانې ! داریښتیا ده چې زه د غزالې د خوندیتوب په اړه ډیر اندیښمن یم، خو دسلطان د راستنیدو دمخه زه هیڅ داسې قدم نه شم اخستلې ، ځکه زه سلطان دلته په اورنه کې څارونکې اوسراغ رسان ټاکلې یم. نو اوس که زه چیرې په دښمن باندې دڅارنې په ځای دواده په مراسمو کې مصروف شم نو بیا به زه دسلطان تر مخه خجالت و اوسم ...... بس یو څو ورځې نور هم صبر وکړئ، څنګه چې سلطان دخپل فوځې مهم څخه بیرته را ستون شي نو مونږ به هم غزاله کور ته راوړو »

په د ې وخت کې د قاسم ذهن بل ځای کې مشغول و ، هغه چې څه ویل هغه یی په خپله هم نه اوریدل. خو دهغه په دماغ کې د تیرې شپې خوب یو ځل بیا خپلې نوکې ښخې کړې وې. ډیره نا ارامي یی احساسوله. په همدې وخت کې د قاسم دکور دروازه چا و ټکوله. د قاسم کور ته دمارسی نه پرته بل څوک دومره نه راتلل. قاسم ددروازې دهمغه لمړي ټکټیک سره را پورته شو خو یو ناڅاپه ډیره حیران پاته شو چې مارسی به ولې دومره وختي زمونږکور ته راغلې وي ؟ هغه راپورته شو او په ډیر بیړه دروازی ته ورغې. خو کله یی چې په دروازې کې د پتې محکمې مشر بهرام خان وکوت نو ډیر حیران پاته شو ، مارسي یی له یاده ووته او دا فکر یی په ذهن کې را وګرزید

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هسې نه چې په ښار کې ابوجعفر دبغاوت اور نه وي لګولې. هغه دروازه و تړله او بیرون د بهرام خان سره په خبرو شو.

« بهرام خانه ! خیریت دې... ته ؟...... دومره سهار وختي......؟؟»

خو دبهرام څیره دقهره تک شنه وه. دقاسم زړه هم په زوره زوره درزیده او اعصاب یې ستومانه شوي و. هغه خپل ځان د هر ډول بدې خبرې اوریدو ته تیار کړې و. په همدې خاطر یې د بهرام خان څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« بهرام خانه ! ته خو هیڅ نه وایې ؟.... دومره سهار وختي دلته څنګه راغلې یې ؟»

بهرام خان په نیولې ژبه ورته وویل « ستا له پاره زه ښه خبر نه لرم قاسم بن هشام ! زه تاته لږ څه زحمت درکول غواړم.....»

د بهرام خان د لهجې څخه دقاسم خان په تندې خولې را ماتې شوې. ځکه ضرور داسې کومه خبره شته ...هغه د بهرام خان په لهجه کې نه یواځې طنز محسوساوه بلکه دهغه تحکمانه انداز یې هم له پامه و نه ویست. خو بیا یې هم ترې و پوښتل:

مقصد دې څه دې ؟..... ته ماته څه ویل غواړې ؟..... کومه خبره زما له پاره ښه خبر نه دې ؟»

«قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې په کور باندې چا حمله کړې ، حمله کونکو هغه هم وژلې ده او ترڅنګ یې دهغې زوړ ملازم او ځوان کوچوان هم له منځه وړې دي. دهغې ځوانه لور هم حمله کونکو له ځانه سره تښتولې ده .ددې ټولو حالاتو او ګواهیو نه دا څرګندیږي چې ددې وژونکو عملیاتو شاته یو شخص قرار لري....»

بهرام دهمدې خبرو وروسته خاموشه شو. خوپه ددې وژونکې خبر په اوریدو سره په قاسم سر وګرزید. هغه دخپلو پښنولاندې زمکه خویندونکې احساسوله. دمارتها ، اکبر او زوړ خادم د وژلو خبر دقاسم لپاره لړزونکې و. اوس نو هغه دبهرام خان تحکمانه لهجه هیره کړې وه. هغه دې ته هم متوجه نه و چې د بهرام خان سره د پټې محکمې درې څلور کسان عسکر هم ولاړ دي.

هغه لا تراوسه د پیښې په چار چاپیر کې ډوب و چې یو ځل بیا یې ټکان وخوړ. بهرام خان ورته وویل:

قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې لور مارتها د څو ورځو راهیسې ستا کور ته تله راتله. او د بهرام خان دسترګو څخه دا خبره پټه نه وه...... ماته دا هم ډاګیزه شوې وه چې البانوي وینځې له تا او له تا سره دملګرې پیغلې مارسي څخه کرکه کوله. اوس ددې نجلۍ ژوندۍ غیبول او په بې رحمۍ سره دمارتها وژل همدې لورې ته اشاره کوي چې زه باید تا سمدستي له ځانه سره بوځم او بندي دې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم پښتیۍ سره ورغلې وې. دهغه د بدن ویښتان را زیږه شوي و. اود یوې لمحې له پاره بې روحه ولاړ و اوبیا یې د ویرې پرته په ډیر قهر سره بهرام ته وویل: « څه ؟........دا ته څه چټیات وایې ؟ تا خو اصل جاسوسان پريښې دي اوزما څارنه دې پیل کړې ده. دومره ستره پیښبه شوې ده ، زه دسلطنت شاهي سراغ رسانه یم او همدا وخت دي چې دمجرمانو ښتونه ورمات کړم...... خو ته زما دبندې کولو خبرې کوې ؟.....»

د قاسم د ژبې څخه اور وریده ، خو بهرام خان سمدستي خپله توره لوڅه کړه او برق په څیر و غرید او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ته د بهرام خان په سترګو کې نه شي ور ننوتلې. زه ستا د نیولو اوبندې کولو د ټول تیاري سره یو ځاې دلته راغلې یم. ما د پیښې د پلټون د تکمیلیدو نه وروسته ، تر هر څه دمخه شهزاده علاوالدین ته مراجعه وکړه. او دروند شهزاده ماته په ذاتي توګه حکم وکړ چې تا سمدستي له ځانه سره بندي کړم، زه د سلطاني قصر څخه نیغ په نیغه دلته راغلې یم.

اوس نو دقاسم احساس را ژوندې شوې و ، هغه ته ډاګیزه شوه چې هغه په ډیره بده توګه د جاسوسانو په جال کې را ښکیل شوې دې ، هغه فکر وکړ چې داخل بندیتوب به یې د سلطنت له پاره ډیر زیات زیانمن ثابت شي. ځکه ددښمن سازشونه هم خپلو اخري پوړونو ته رسیدلې دي. هغه دې ته هم متوجه و چې دا ځل به سلطان علاوالدين هغه په عزتمنده توګه له خپله ځانه سره نظر بند نه کړي بلکه شونې ده چې نوموړې به دهغو درۍ ګونو قتلونو په جرم دجلاد تورې ته ورحواله کړي. په همدې خاطر یې پریکړه وکړه چې جالات هرډول چې وي باید د بهرام خان لاسو کې ځان و نه نښلوي. هغه په همدې فکر کې ډوب و چې تر شا یې دروازه پرانستل شوه، دا طاهر و ، د قاسم ورور ،هغه د بهرام خان قهرجن اواز اوریدلې و ، په دې خاطر ددروازې نه بیرون راووت. طاهر د کومې ترمخه خطرې له مخې خپله توره همداسې لوڅه راخستې وه. کله چې د دروازې څخه را بیرون شو نو سترګې یې د بهرام خان په لوڅې تورې ور ونښتې. هغه لا تر اوسه په موضوع نه و پوه شوې چې بهرام خپلو عسکرو ته حکم وکړ :

« دا سړې بې وسلې کړئ او ویې نیسئ..»

عسکر را مخته شول خو طاهر دخپله ځایه هم ونه خوزید ، هغه د حجاز د درې منل شوې توره وهونکې او دعثماني سلطنت د تورې د وهلو د فن تر ټولو ستر استاد و. هغه درې واړه عسکر هملته تم کړل ، په داسې حال کې چې د بهرام خان سره یې ذاتي پیژندګلوي هم درلوده او په کار ورته داو چې هغه د بهرام خان څخه د مسئلې حقیقت ځانته معلوم کړې و ، خو هغه د بهرام خان په نیت باندې وپوهید. هغه دا هیله نه درلوده چې د بهرام خان څخه داسې کومه نا خوښه خبره واوري. همدا علت و چې هغې دمحکمې ددرې واړو عسکرو تر مخ خپله توره پورته کړه او د بهرام خان په ګډون یې پرې حمله ورو ړه. ددروازې تر مخه د طاهر او د بهرام عسکرو ترمنځه د تورو د وهولو شرنګار له لرې لرې څخه اوریدل کیده. طاهر دخپلې تورې په زور څلور واړه سپاهیان په نښا نښول. اوس نو دغو عسکرو اوبهرام خان دا احساس کړې وه چې هغوې نه شي کولې ددې پوه اوماهره توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهونکې په مقابل کې بریا تر لاسه کړي. ...... بهرام د قاسم په سر توره نیولې وه او هغه یې په خپل قابو کې راوستې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او قهر و غضب هم. ځکه دهغه تکړه اوروزل شوي سپاهیان د طاهربن هشام تر مخه لکه د نانځکو په څیر نخیدل، بلاخره یې په قهر او غضب سره وویل:

« طاهر بن هشامه ! زه درته حکم کوم چې توره دې کیږده ، ستا د ورور د نیولو په اړه پخپله شهزاده علاوالدین حکم کړې د ي. که چیرې ته خپله توره ونه غورزوې نوزه به په شاهي کارونو کې ستا مداخله ستر جرم وګڼم او ستا د وژلو څخه به هم دریغ و نه کړم.»

خو د طاهر بن هشام توره لکه د جادو د خنجر په څیر په هوا کې نڅیده ، هغه پخپله د بادو توپان په څیر څلور واړه سپاهیان پسې واخستل اوبیا یې د تورې په خوزولو سره لکه د سر تیرې په څیر وخندل :

«بهرام خانه ! که ته وایې چې زه توره و غورزوم ، نه ته دهر څه لمړی زما د ورور دسر څخه توره لرې کړه. او که نه زه به تا او ستا دا کارندې د ګازرو اوملیو په څیر پرې پرې کړم.»

بهرام هیڅکله هم داسې هیله نه درلوده چې طاهر دې دشهزاده سلطان علاوالدین د نوم د اوریدو وروسته هم خپله توره و نه غورزوي. لږ څه فکر یې وکړ اوبیا یې دقاسم دسر څخه توره لرې کړه. دا د قاسم له پاره بهترین وخت و. هغه لکه سمدستي یوې لورې ته شو او بیا یې په یوه منډه ځان د هغه ځایه وویست. دا حالت د بهرام خان د هیلو پرخلاف و. کله یې چې وکتل چې قاسم خان یې د لاسو څخه ووت نو هر څه یې هیر کړل او سمدستي یې دهغه تر شا ور منډې کړې ، هغه نور سپاهیان چې د طاهر سره په توره وهلو کې مصروف و د بهرام د تلو سره سم یې د طاهر سره مقابله بس کړه او یوې لورې ته شول ، هغوې لا دپخوا څخه دعاوې کولې چې په کومه توګه ددې مصیبت څخه خلاصون ومومي. ځکه د طاهر توره پر هغوې د الله دعذاب په څیر را نازلیده. خو څنګه چې ورته د دې عذاب څخه د خلاصون لاره پیدا شوه نو شا یې را واړوله او په تیښته یې دهغه ځایه ځانونه وویستل . اوس نو بهرام خان اودهغې عسکر د قاسم په لټون پسې وتلي وو. خو په حقیقت کې هغوې قاسم له لاسه ورکړې و ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د زيجيدين تړون

قاسم د بهرام خان او دهغه دملګرو څخه داسې ورک شو لکه دخره دسر نه چې ښکرونه ورک شوي وي ، خو په حقيقت کې هغه دخپل کور تر څنګ په يوه کوڅه کې د يوه کور په ډيوډۍ کې ور ننوتې و . خوبهرام خان او دهغه ملګرو داسې انګيرله چې هغه به تر لرې کومه ځايه پورې تللې وي . په دې خاطر هغوې دخپل فکر له مخې په يوې لورې منډې وهلې. کله چې قاسم دبهر ام خان او دهغه دملګرو دسترګو څخه پټ شو نو دبرق په څير بيرته راستون شو او دخپل کور مخې ته راغې ، دلته يې ورور لا تر اوسه توره په لاس حيران و پريشانه ولاړو. قاسم په ډيره بيړه طاهر ته وويل :

« وروره ! غزاله يې تښتولې ده .دهغې مور او دهغې ملازمين يې چې کوچوان اکبر هم په کې شامل دې وژل شوي دي ، خو بهرام خان ددې ټولې قضيې شک پر ما کوي او يو ځل بيا يې د شهزاده علاوالدين څخه زما د نيولو اوبندي کول احکام راوړي دي. خو زه غواړم چې غزاله را پيدا کړم خو شهزاده اوبهرام خان به ما دې کار ته همداسې پرې نه ږدي. خو ما پريکړه کړې چې پخپله د البانيه په لاره د غزالې د را پيدا کولو هڅې وکړم، ځکه زه په دې ډاډه يم چې غزاله د ابوجعفر کسانو د سکندربيګ له پاره ددې ځايه تښتولې ده . څرنګه چې دا ټوله پيښه د شپې په نيمايي کې ترسره شوې ده نو په دې اساس به تښتونکې تر ډيره لرې پورې نه وي تللي.»

کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته داخبرې کولې نه هغه دخپل کور ددروازې تر مخه هملته په کوڅه کې ولاړ و . خو دخبرو د خلاصيدو سره سم يې د کور اخور ته ورمنډه کړه ، طاهر هم دهغه خبرې اوريدې او دهغه سره يو ځاې د اسونو اخور ته ور ورغې. کله يې چې قاسم دآس دزين کولو په حال کې وکوت نو ورته يې وويل:

« زه به هم درسره يو ځاې ولاړ شم....»

« نه ! ته له ماسره مه ځه..... دلته په اورنه کې هرساعت د بغاوت د راپيدا کيدو ګواښ موجود دې. ته همدا اوس د شهزاده محمد او ملکې سروين سره ووينه او د ابوجعفر د نيولو احکام ترې تر لاسه کړه. زه سل په سلو کې ډاډمن يم چې مارتها د ابوجعفر کسانو وژلې ده.»

قاسم خپل آس تيار کړې واوپه کور کې د چاسره د کتلو پرته راووت. طاهر هم ورسره يو ځاې را روان و . په دې وخت طاهر يو ناڅاپه د قاسم د اس د زين سره ترلې وسلې ته وکتل او ورته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوه .....ستا دغشو په کڅوړه کې خو ډیر کم غشي دي .....لږ صبر وکړه چې زه په کې نور غشي هم کیږدم ......»

«نه ! ...زه ددې نه زیات وخت نه شم ضایع کولې ،ځکه بهرام به په څو لمحو کې بیرته راستنیږي ، ته هڅه وکړه چې دهغه سره د سوال ځواب په ځاې سلطاني قصر ته ولاړ شې....»

طاهر هم دوخت د نزاکت احساس وکړاو خپل سر یې د اثبات په خاطر و خوزاوه.

قاسم هم سمدستي خپل آس ته قمچینه ورکړه ، خپل مخ یې د پګړۍ په لمن کې را پټ کړ، آس یې هم دهوا په څیر پورته روان و او دښار په لور ورنژدې کیده.

هغه غوښتل په ډیره بیړه ډیر لرې سفر وکړي ، دهغه په آند چې مارسي د تښتونکو له اړخه سهار وختي د اورنه څخه تښتول شوې ده. هغه غوښتل ژر تر ژره پنځوس کوړه سفر وکړي ځکه هغه انګیرله چې تښتونکو به لا تر اوسه پورې پنځوس کوسه سفر نه وي وهلې. او که کړې یې هم وي نو ستومانه شوي به وي. دهغه ځواکمن آس د اورنه څخه لکه د الوتونکې په څیر د البانیه په لور الوت.

دبله اړخه طاهر هم سلطاني قصر ته ور رسیدلې و او شهزاده محمد او ملکه سروین یې د مارتها د وژلو او دمارسی د تښتولو څخه خبر کړل. دا دملکې له پاره یو دردونکې خبر و . هغې ته مارسی ډیره ګرانه وه اودمارتها په اړه یې هم تر یوه ځایه معلومات درلود. خو کله چې طاهر د ملکې څخه د ابوجعفر د سمدستي د نیولو غوښتنه وکړه نو ملکه په ډیره سخته توګه متوجه شوه او سمدستي یې وویل:

« بې شکه چې دا وګړي سمدستي او بې له ځنډه بایدونیول شي »

خو شهزاده محمد ورته وویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره خاص اړیکې لري او شهزاده علاوالدین دابوجعفر د نیولو په ځاې دقاسم بن هشام د نیولو حکم ورکړې دې ، شهزاده محمد هغې ته دا هم وویلې چې قاسم د بهرام خان د پنجو څخه دخلاصون وروسته دمارسي د را پیداکولو له پاره د البانیه لاره نیولې ده..... اوس نو ملکه هم د حالاتو د نزاکت څخه پوره پوره خبره شوه او د لږڅه فکر کولو وروسته یې وویل:

« سهي ده ...... نو مونږ باید د شهزاده علاوالدین سره خبرې وکړو ..... راځئ تاسې دواړه هم زما سره یو ځاې ولاړ شئ ، زه به همدا اوس د شهزاده سره خبرې وکړم....»

طاهر اوشهزاده محمد دملکې سره یوځاې د شهزاده علاؤالدین ځانګړې خونې ته راغلل. ملکه تر ټولو دمخه روانه وه. دهغې دوه کسه خادماني دهغې ښي او چپ لورې ته رواني وې ، کله چې ملکه د شهزاده علاوالدین کمرې ته ور ننوتله نو په پالنګ باندې دپریوتې شهزاده په کتلو سره حیرانه پاته شوه. هغه په بستره باندې پروت او دښار مشهور حکیم او طبیب سلیم پاشا یې د کټ تر څنګ ناست و . شهزاده د ملکې د کتلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل پلار ددې سربیانی ملکې د درنښت په خاطر د راپورته کیدو هڅه وکړه. هغه د بسترې څخه بالښت را واخست او تکیه یې پرې وکړه. خو د لږ ځنډ وروسته ورته ډیر سخت ټوخې پیدا شو، اوس نو شهزاده محمد او ملکه دواړه د شهزاده علاوالدین د ناروغتیا په اړه ډیر اندیښمن شوي و. ځکه هغوې ته دا نه وه ډاگیزه شوې چې شهزاده علاوالدین دومره سخت ناروغه شوې دې. شهزاده محمد ددې څخه څو ورځې مخته د خپل ورور د کتلو له پاره راغلې و خو په هغو ورځو کې شهزاده علاوالدین بلکل روغ رمټ و، یواځې د تبې او بخار تکلیف یې احساساوه. خو نن یې کله چې خپل ورور په داسې سختې ناروغتیا کې وکوت نو وجود یې ولړزید. شهزاده علاوالدین د عثماني سلطنت ولیعهد و او د سلطان مراد خان ثاني د مشرزوې اودهغه د ځآې ناستې په اساس، سلطان ته ډیر گران او منلې و. سلطان د شهزاده علاو الدین سره ډیره زیاته مینه کوله. محمد فکر وکړ چې که چیرې دهغه پلار ته دهغه ددې نازولې زوې دداسې خطرناکې ناروغتیا په اړه معلومات ترلاسه شي نو دغم نه به لیونې شي. محمد په ډیره غمگینه توگه مخته ورغې او خپل ورور ته یې وویل:

« ورور جانه ! ته دومره سخت ناروغه یې........ اومونږ ته یې یو خوله خبر هم را و نه لیږه......»

محمد د خپل ورور دځواب دمخه د طبیب په لور ورمخ کړ « طبیبه ! دا ستا مسؤلیت و، زما ورور خو ناروغه دې، او ته دهغه معالج ډاکټر یې. تاته په کار و چې مونږ ته دې په دې اړه خبر راکړې وې.»

ملکې هم خپل شاهې شان وشوکت له پامه و غورزاوه او د شهزاده سره دهغه په تخت کیناسته، دشهزاده لاس یې په خپل لاس کې و نیوه او ورته یې وویل « علاوالدینه ! ایا ته زمونږ څخه ناراضه شوې یې ؟ ته دومره سخت ناروغه یې او مونږ ته دې یو خوله خبر هم نه دې راکړې ؟»

« نه ! درنې ملکې ! هیڅکله هم، دا سې څه خبره نه شته. زه تر پرونه پورې بلکل روغ رمټ وم خو نن سهار مې ناڅاپه روغتیایی حالت خراب شو، تبه او کمزورتیا را ته د پخوا څخه وه خو نن سهار د یوه خراب خبر په اوریدو سره زما روغتیایی حالت نور هم خراب شو.»

« ستا په دښمنانو دې وي......، خداې دې نه کړي چې تاته به داسې کوم خراب خبر راغلې وي، هغه به کوم داسې خبر وي چې ته یې داسې خراب تراب کړې یې ؟» ملکې په ډیره مینه د علاوالدین لاس زور کاوه او ترې وپوښتل.

« په حقیقت کې زما څخه یوه ډیره ستره غلطي شوې ده چې ما ستاسو په اصرار باندې د سلطنت یو ستر دښمن ازاد کړ. همدا علت دې چې مونږ نن ددې بد اوخراب خبر تراغیز لاندې را غلو. مونږ ستاسو په غوښته قاسم بن هشام ازاد کړ خو هغه تیره شپه زمونږ د سلطنت ډیره پخوانۍ میلمنه مارتهابیگم وژلې او دهغې ځوانه لور یې تښتولې ده......همدې خبر...... همدې خبر مونږ ته دخپلې غلطۍ احساس را پیدا کړ او مونږ یې په بستره کې را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریوستلو . مونږ بهرام خان ته د قاسم بن هشام د ژوندي یا مړ نیولو حکم کړی دی ، تاسي اندیښنه مه کوئ که دا ځوان یو ځل زمونږ په لاسو کې راشی نو بیا به زما روغتیایی حالت پخپله ځای ته راشي .»

په کمرې کې شتو خلکو ټولو د شهزاده علاوالدین خبرې واوریدې او ټول پرې په خپلو خپلو ځایو کې حیران او ګوته په خوله پاته و . د سلیم پاشا په وجود کې د خوشحالۍ څپو منډې وهلې . شهزاده محمد او ملکه دواړه په دې خاطر ګوته په خوله و چې هغوی چې د کومې خبرې له پاره راغلي وو دهغې دکولو ځای نه لیدل کیده . اود طاهر وجود د شهزاده د نیت په کتلو سره په لړزه راغلی و .

ملکه په دې فکر کې شوه چې اوس باید څه وکړل شی ؟ ناروغه شهزاده چې د سلطنت وارث و د قاسم بن هشام په اړه دخبرې اوریدو ته هم تیار نه و . نو په داسې حال کې به د ابوجعفر د نیولو له پاره حکمنامه څه ډول ترلاسه کړل شي. هغې په زړه کې دا دعا کوله چې کاشکې یا سلطان پخپله اویا د هغه کوم قاصد دهغه له اړخه کوم پیغام راوړي. شهزاده ناروغه و او ملکې نه غوښتل هغه نور هم په اندیښنو کې را لتاړ کړي. شهزاده محمد هم د ملکې په څیر په فکرونو کې ډوب و . خو طاهر په خپل ځای ولاړ او وجود یې په دې فکرونو کې لړزیده چې که دهغه وړور د شهزاده علاوالدین په لاسو ورشي نو پایلې به یې ډیرې خرابې وي. هغه هغې ورځې ته بد رد ویل په کومې چې سلطان دهغه وړور قاسم ته د سلطنت د سراغ رسانۍ ډیر درنده او خطرناکه دنده ورسپارلې وه ، ټول خلکو په خپلو خپلو ځایو کې په فکرونوکې ډوب ناست وو چې په دې وخت کې دروازه چې دغې ځآنګړې خونې ته د راننوتلو اجازه وغوښته. شهزاده علاوالدین دروازه چې ته په پلټونکې سترګو وکتل اوبیا یې اجازه ورکړه چې را ننوځي.

دروازه چې د راننوتلوسره سم وویل چې د پټې محکمې مشر بهرام خان له تاسې سره دکتلو اجازه غواړي. شهزاده د بهرام خان د نوم د اوریدو سره سم نیغ را پورته شو او سمدستي یې بهرام خان ته د راتلو حکم وکړ. کله چې بهرام خان کمرې ته راننوت نو دهغې دحالت په کتلوسره په کمرې کې ناست ټول خلک حیران پاته شول ، ځکه دبهرام خان ویښتان په خاورو ککړ و اوڅیره یې د حده زیاته لویدلې اوخړه پړه وه. شهزاده ترې په سخته لهجه وپوښتل:

« بهرام خانه ! داسې معلومیږي چې تا دسلطنت غدار له ځانه سره نه دې راوړی ؟»

خو بهرام خان شهزاده ته دځواب ورکولو په ځای په ویستلو او برندو سترګو طاهر ته وکتل اوبیا یې دیوه ماشوم په څیر د شاهی ادابو د په نظر کې نیولو پرته چیغې کړې او ویې ویل:

« دغه دې.......دغه دې درونده شهزاده ! دغه دې هغه شخص چې خپل وړور قاسم بن هشام ته یې د تیښتې له پاره لاره برابره کړه ، دا د قاسم بن هشام مشر وړور طاهر بن هشام دی. سمدستي ددې نیولو حکم ورکړئ. درونده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده ! دغه وګړي په همغه وخت کې چې ما غوښتل د قاسم بن هشام په لاس کې زولنې ور واچوم ، زما په سپاهیانو یې حمله وکړه او معامله یې بدله کړه. درونده شهزاده ! دا د قاسم بن هشام ورور دې او ډېر خطرناکه توره وهونکې دې ، بې شکه چې دا به هم د خپل ورور سره په دې سازش کې ورګډ وي.»

طاهر خو پرېږده چې دغه حالت د شهزاده محمد ، ملکې او ان د سلیم پاشا له پاره هم د توقع وړ نه و. د ملکې او شهزاده محمد په امیدونو باندې ګرد پریووت. طاهر هم په ډېره بده توګه وارخطا شوې و. هغه هیڅکله هم دا نه وه انګیرلې چې د داسې حالاتو سره به هم مخ کیږي په داسې حال کې چې شهزاده علاوالدین خپلې سترګې پرانستې وې او په طاهر کې یې ورننویستې وې ، د طاهر زړه هم په زوره زوره درزیده ، خو ځرګنده نه شوه چې ملکې څه ډول همت و کړ او شهزاده علاوالدین یې خپلې لورې ته متوجه کړ. او ورته یې وویل:

بلکل غلط..... د بهرام خان پلټنه بلکل غلطه ده. مونږ په پوره ډاډ سره ویلې شو چې د البانوي وینځې وژل او د هغې د لور د تښتولو په پیښه کې قاسم بن هشام هیڅ ډول لاس نه لري بلکه دا کار د قیصر دجاسوسانو له اړخه تر سره شوې دې. دا جاسوسان نه یواځې په اورنه کې دبغاوت د پیداکولو له پاره کار کوي بلکه غواړي خپل ستر دښمن قاسم بن هشام هم د خپلې مخې څخه لرې کړي. علاوالدینه ! ته د غصې او قهر په وخت کې په بیړه کومه پریکړه ونه کړې. معظم سلطان به څه کتلې وی چې قاسم بن هشام یې شاهي سراغ رسان ټاکه.

شهزاده ته د ملکې خبرې د زغم وړ نه وې ،او لکه د تنور په اور کې سوزیده. بیا یې په لړ څه سخته لهجه وویل:« درنې ملکې ! د سلطنت په امورو کې زمونږ د سترګو لید تر هغو ځایو پورې رسیږي چې د محل درنې بیبیانی یې نه شي کتلې. ته په کومو دلایلو د قاسم بن هشام څخه دومره ملاتړ کوې ؟ په داسې حال کې چې د هغه په خلاف زمونږ سره د هغه د جرم ټول شواهد موجود دي. د شهزاده په خبرو سره ملکه په خپل ځای کې په لړزه راغله. په دې وخت کې په خونه کې موجود طبیب سلیم پاشا مخته راغې او په ډېره مؤدبه توګه یې شهزاده ته وویل :

«درونده شهزاده ! د درنې ملکې همدردی دقاسم بن هشام سره شوني نه ده بلکه دهغې همدردي به دمارتها بیګم سره شوني وي. ځکه چې درنې ملکې به په یقین سره د البانوي وینځې مارتها بیګم سره سیمه ایزه مینه او محبت درلود. په دې اساس د معظمې ملکې خبره باید له نظره و نه غورزول شی.»

دسلیم پاشا په خبرو ملکه و بګنیده، که څه هم دا په ځرګنده توګه د ملکې سره د خواخوږۍ جمله وه ، خو په حقیقت کې دا یو ژور طنز و ، شهزاده محمد هم دا طنز په ښه توګه محسوس کړې و ، خو شهزاده علاوالدین د سلیم پاشا په دې خبره ډېر سخت غبرګون و ښوداو په قهرجنه توګه یې سلیم پاشا ته وویل: «طبیبه ! ته پوهیږې چې د ملکې په ملاتړ کې ته څومره په غلطه روان یې. معظمه ملکه د کومې البانوي وینځې سره د سیمه ایز محبت په ځای زمونږ سره ډېره مینه او محبت کوي. زه ستا په خبرو باندې ډېر زیات خفه شوم ، » ناروغه شهزاده په سلیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاشا باندې سترګې را برګې کړې ،سليم پاشا د شهزاده دقهر څخه ډير وارخطا شو او پښې يې په لړزيدو راغلې. او د يوه مکارې ګيدړې په څير يې خپل لاسونه غبرګ کړل اودملکې په پښو کې ولويد او په ډير منت او زاريو سره يې ورته وويل:

« درنې ملکې ! دا حقير او کمتر شخصيت په خپلو خبرو ډير زيات پښيمانه او نادم دې ، زما د وينا مقصد هغسې نه و چې څنګه ترې واخستل شو ، په دې اساس زه د زړه له کومې له تاسې څخه د خپلو دغو خبرو په اړه بښنه غواړم»

ملکې د سليم پاشا دغه غورزې پرزې دسترګو وغورزولې او شهزاده علاوالدين ته يې وويل:

« علاوالدينه ! په دې وخت کې په اورنه کې ددښمنانو له اړخه د بغاوت ګوابښونه تر مخه دي. زه غواړم چې ته کوم تيز تلونکې قاصد سلطان ته وروليږې اودهغه څخه نيغ په نيغه لاربښوونې تر لاسه کړې. مونږ ته مارتها بيګم ډيره ښه معلومه وه. او د هغې کورته د غرب دخطيب ابوجعفر د تلو راتلو په اړه مو هم پوره معلومات درلود . اوس هم مونږ په همدې فکر کې يو چې تاسې د قاسم بن هشام پر خلاف خپله نيوکه کمه کړئ اودهغه په ځاې د ابوجعفر څارنه پيل کړئ.»

ملکې د شهزاده لمړنۍ خبرې هم له ياده وويستې او دخپل مقصد خبره يې بيرته د هغه تر مخه راغبرګه کړه . ان تر دې چې هغه ته يې د ابوجعفر د نيولو مشوره هم ورکړه. اوس نو شهزاده محمد هم غوښتل چې د ملکې ملاتړ وکړي نو په دې اساس يې وويل:

« درونده وروره ! مونږ د قاسم بن هشام د دوست په څير تاسې ته دا په دعوې سره وايو چې دقاسم په څير سرښندونکې مجاهد به هيڅکله هم د سلطنت دښمن و نه اوسي.»

د شهزاده محمد په خبرو سليم پاشا مات مات شوې و. طاهر هم اوس لږ څه په ځان پوهيدلې و. خو شهزاده علاوالدين د هيچا دخبرو منلو ته تيار نه و . هغه د ټولو مشورې اوخبرې له پامه وغورزولې او نيغ په نيغه يې دبهرام خان څخه دقاسم د نيولو او دهغې د تيښتې په اړه د راپور داوريدو حکم وکړ. بهرام خان اوس هم طاهر بن هشام ته په سوزونکو سترګو کتل. هغه مخته ورغې اودشهزاده تر مخه يې په ډيرې مؤدبې توګه خپلې خبرې پيل کړې:

« درونده شهزاده !مونږ قاسم بن هشام نيولې و. خو دهغه ورور طاهر د کوره راووت او دخپلې تورې په واسطه يې زمونږ په سپاهيانو باندې حمله وکړه ، قاسم هم د همدې فرصت نه ګټه واخسته او زمونږ د لاسو څخه ووت.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خو بهرام خانه ! ....هغه نجلۍ څه شوه چې تاسې ویل چې قاسم بن هشام تښتولې ده . ایا د قاسم د کور څخه هغه نجلۍ یا بله کومه داسې نښه نښانه تر لاسه شوې ده ؟ »

کله چې شهزاده د بهرام خان څخه دا پوښتنه وکړه نو سلیم پاشا په خپل ځای په زمکه کې ننوت . ځکه مارسی دهغه په کور کې وه . خو هیڅا هم دهغه په لور کومه توجه ونه کړه . خو دشهزاده دپوښتنې سره سم په بهرام خان سر وگرزید . که چیرې مارسي قاسم تښتولې وې نوهغه به خامخا دهغه په کور کې را پیدا شوې وې . بهرام ډیره پلټنه وکړه خو مارسي یې پیدا نه کړه اوپیدا کولي یې هم نه شوه . او اوس دبهرام خان څخه شهزاده د مارسي په اړه پوښتلې وو . بهرام خان ورته په ماته ژبه وویل :

«درونده شهزاده ! زه خجالت باسم چې ما تر اوسه پورې مارسي نه ده پیدا کړې»

په کمرې کې عجیب حالت حاکم و . شهزاده ناروغه او کمزورې و . په همدې خاطر شهزاده محمد او ملکې نور څه ویل نه غوښتل . بلاخره شهزاده په داسې حال کې چې خپل اړخ یې بدلاوه بهرام خان ته وویل :

« بهرام خانه ! هغه نجلۍ باید را پیدا کړل شي ، د اورنه کونج کونج و لټوئ ، قاسم که گنگار وې او که نه ، تر نن ماښامه پورې یې زما مخې ته راوړئ .»

شهزاده ستومانه شوې و ، دابوجعفر ارامو زهرو دهغه وجود دننه خوړلې و . ملکې محسوس کړه چې شهزاده نور دخبرو ورتیا نه لري . نو را پورته شوه او د تللو اجازه یې واخسته .

« علاوالدینه ! په دې خبرو ځان دومره مه کړَوه . دغه ډول پیښې باید د شهزادگانو په ژوند باندې اغیز ونه کړې . ته زما د مشورې په مطابق د سلطان په لور یو گړندې قاصد و لیږه ، انشاءالله چې ټول حالات به په سهې لاره ولاړ شي»

کله چې شهزاده محمد ، ملکه او طاهر د شهزاده علاوالدین دکمرې څخه بیرون را وتل نو شهزاده د طاهر په لور مخ کړ او ورته یې وویل :

« طاهر بن هشامه ! د سلطنت مجرم ته د تیښتې لاره ورکول ډیر ستر جرم دې . خو مونږ تا ته د معظمې ملکې دملگرتیا په اساس بښنه کوو . اوس ستا دنده ده چې دبهرام خان سره یو ځای دد ې نجلۍ په پیدا کیدو او د قاسم بن هشام په نیولو کې مرسته وکړې .»

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره طاهر بن هشام په ډیره ناخوالې سره د اثبات په توگه سر و خوځاوه ، اودملکې تر شا بیرته روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر د سلطاني قصر څخه د راستنيدو وروسته نيغ په نيغه کور ته راغي. ډير زيات انديښمن و ، کله چې کورته راغي نو ټولو ترې د قاسم په اړه وپوښتل. خوطاهر ورته په لنډه توګه وويل چې قاسم روغ رمټ دي او ډير ژر به بيرته راستون شي. خو په حقيقت کې هغه په خپله ډاډه نه و. هغه ټوله ورځ د قاسم اودهغه د سفر په اړه په فکر کې ډوب و. کله چې شپه شوه نو د طاهر نا ارامتيا نوره هم ډيره شوه. په داسې حال کې چې هغه دخپلې کورنۍ ټول غړي په يوه ډول ډاډمن کړي و خو پخپله ټوله شپه په بستره کې اوښترا اوښت. ټوله شپه يې په همدې حال کې تيره کړه خو قاسم بله ورځ هم را ستون نه شو.

ډيرې ورځې شوې وې چې قاسم د البانيې په لور په سفر روان شوې و ..... همدا نن سهار طاهر ته خبر راغلې و چې سلطان بيرته را ستون شوې دي. د طاهر له پاره دا خبر ډير خوشحالونکې و. خو دخپل درور قاسم د ورکيدو په اړه انديښمن و. هغه هوډ وکړ چې همدا نن د سلطان سره مخ شي او د حالاتو څخه يې خبر کړي. تر څو سلطان دقاسم او غزالې د ورکيدو په اړه کوم قدم واخلي.

هغه دسلطان دربار ته ورغې ، او دسلطان سره يې وکتل ، سلطان يې خبرې په ډيره سړه سينه واوريدې خو څه ځانګړې دلچسپي يې دهغه دخبرو سره څرګنده نه کړه. يوازې همدومره يې وويل: « طاهر بن هشامه ! ته په ډاډمنه توګه په خپل کور کې اوسه.مونږ د ټولو حالات څارنه کوو. تاته ډاډ درکوم چې ستا درور ته به هيڅ زيان نه رسيږي ، ته ولاړ شه او په دې اړه هيڅ ډول انديښنه مه کوه.»

دطاهر له پاره دسلطان خبرې هسې غولونکې معلومې شوې خو بيا هم طاهر يوه نا اشنا حوصله محسوس کړه. دا ځل چې کورته را ستينده نو انديښنې يې نيمايي را کمې شوې وې.

سلطان د قونيا د بغاوت د ځپلو نه وروسته بيرته برياليې را ستون شوې و. ځکه د کرمانيا امير د سلطان دلښکر تر مخه په هيڅ ځاې کې نه و تم شوې. بلکه د کوچنۍ اسيا په ټوله سيمه کې هغه مخته په تيښته و او سلطان يې تر شا ور روان و. بلاخره د کرميا امير د سلطان په لاسو سخته ماتې وخوړله. او سلطان دهغه دماتې څخه وروست اورنه ته را ستون شوې و. هغه دخپل پخواني پلان له مخې بايد د قونيا دبغاوت د ځپلو وروسته دشهاب الدين پاشا په لور تلوتللې واې. خو د کرميا دامير سره د پرلپسې جنګ په واسطه په هغه ناوخته شوې و .او شهاب الدين پاشا هم د «وازاګ» د سيمې څخه د بلقان تر درې پورې ماتې خوړلې وه ، سلطان ته هم د شهاب الدين پاشا دماتې خبر په کوچنۍ اسيا کې ور رسيدلې و. همدا علت و چې هغه په ډيره بيړه بيرته اورنه ته را ستون شو ، دهونياډې سره د جنګ په وخت کې دسلطان دخور ميړه محمد چلپې هم ددښمن په لاسو کې پريوتې و. کله چې سلطان بيرته خپل شاهي محل ته راستون شو نو دهغې غمځپلې خور ورته په ژړيدونکو سرو سترګو مخې ته راغله. اودخپلو کوچنيانو واسطه يې ورکوله او دخپل ميړه د راخلاصون له پاره يې ترې غوښتنه کوله. دبله اړخه دسلطان مشر زوې علاوالدين دمرګ په بستره باندې پروت و ، هغه ته اورنه ته د راستنيدو دمخه د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوې و خو محل ته د راستنیدو وروسته يې چې کله د شهزاده علاوالدين حالات وکتل نو هر څه ترې هير شول ، سلطان دا محسوسوله چې الله تعالې هغه په ډيرو سختو ازميښتونو کې را ګيرکړې دې. هغه دناروغه شهزاده څخه د قاسم يا ابوجعفر په اړه هيڅ ډول پوښتنه و نه کړه. بلکه دخپلو ستونزو دحل له پاره يې شپې شپې په دالله په درګاه کې په عبادت تيرولې اودهغه څخه يې دخپلو ستونزو د حل له پاره مرسته غوښتله.

د حيرانتيا خبره دا وه چې هغه تر اوسه پورې دابوجعفر اويا بهرام خان په اړه هيڅ هم و نه پوښتل.او نه يې په هغوې باندې لاس واچاوه. پخپله ابوجعفر هم دسلطان په دې سلوک باندې حيران پاته و. په داسې حال کې چې د شهزاده طبيب سليم پاشا هغه په دې پوه کړې و چې سلطان په ډيرو خبرو باندې پوه شوې دې. خو سليم پاشا هم په دې حيران و چې سلطان ته دمحل درارسيدو تر مخه دا ټول معلومات څه ډول ور رسيدلې دې. اوس نو ابوجعفر ديخوا څخه ډير محتاط ګرزيدلې و ، هغه دډير چالاکه اومکار شخصت مالک و، دهغه شپږم حس هم را بيداره شوې و. هروخت به يې غوږونه بيداره و ،څکه هره ګړۍ دخپلو نيولو تر ګوانښ لاندې و . هغه ته د قاسم ورکيدا اود سلطان د رازه ډکه چوپتيا د کوم ستر توپان دراتلو تر مخه دخطر زنګ حسابيده. اوس نو ابوجعفر په دې فکر کې شو چې دهغه پخواني جوړ شوې پلان به اغيزمن ثابت نه شي ،اول يې فکر وکړ چې په جوړ کړل شوي پلان باندې بايد سمدستي اوپرته له ځنډه عمل وکړل شي ...... خوهغه دسلطان په چوپتيا باندې نه پوهيده. په سلطانی قصر کې دهغه جاسوسانو هغه ته هر ګړۍ د قصر خبرونه ور رسول، ددې جاسوسانو په سر کې پخپله سليم پاشا شامل و

يوه ورځ سليم پاشا ابو جعفر ته وويل : چې سلطان د خپلې خور دميړه محمدچلپي د خلاصون له پاره دصليبيانو د فوځونو دمشر هونياډې سره د خطونو دليږلو را ليږلو په واسطه اړيکې کلکې کړې دې.... د ابوجعفر له پاره دا خبر دهغه دهيلو څخه پورته و. هغه ته دا ډاګيزه شوې وه چې دسلطان خور به سلطان مجبوروي چې هغه دهونياډې د پنجو څخه دخپلې خور ميړه محمد چلپي را ازاد کړي ، په همدې اساس يې د حيرانتيا ښوولو پرته وويل:

« نو ايا دسلطان دهونياډې څخه د بدلې د اخستلو او په هنګري باندې د لښکر کشۍ اراده پری اينبې ده؟»

دابوجعفر دخبرې په ځواب کې سليم پاشا وويل: « نه ! سلطان دصليبي لښکرو پرخلاف تل دخپلو عسکرو په تيارولو کې مصروف وي......د خپلې خور د ميړه دخلاصون لاره يې يوائې د ديپلوماتيکو لارو څخه اړيکي نيولې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن سبا سلطان د ځلورو خواو څخه په غمونو کې را ګیر و. دهغه مشر زوی علاوالدین هم اوس ژر تر ژره دهغه ځای ناستی نه شو کیدای. نو که چیری په همدی حالاتو کی سلطان ووژل شی نو د عثمانی سلطنت دروازی به په مکمله توګه و تړل شي»

د سلیم پاشا دخبرو د اوریدو په وخت کې ابوجعفر دخندا اوخوشحالۍ نه شین و اوبیا یې وویل:

« ته څنګه دا ویلی شی ؟ د سلطان کشر زوی شهزاده محمد هم دادی د ځوانۍ په درشل کې پښه ږدي.»

« نه ! مقدسه پلاره ! له یوی خوا محمد ډیر کوچنی دی ،او دسلطان د وژلو وروسته به هغه ددی جوګه نه وی چی د عثمانی سلطنت تخت باندی کینی او سلطنت کنترول کړای شي. بله خبره داده چی هغه ډیر بی عقله او نا اهله دی. مونږ ته دعلاوالدین له لوری پوره ګواښ موجود و چی د علاوالدین په لمنځه وړلو سره به هغه د تل له پاره تم شي.

ابوجعفر ډیر خوشحاله و. د سلیم پاشا دخبرو څخه هغه داسی انګیرله چی اوس نو د اورنه لوبه دهغه په لاسو کی ده. خو په ناڅاپی توګه د سلطان خاموشي ورته را یاده شوه. ددی سره نا ارامه شو او سلیم پاشا ته یی وویل:

« لوګان ! زما شپږم حس د سلطان له لوري ډاډمن نه دی. ماته هره شیبه داسی څرګندیږی چی دسلطان څارونکی ډله زما پټه څارنه کوی. اوهمدا اوس هم دلته چیری موجود دی..... نن ماته ددی له پاره را بللی یی چی دمارسي د روغتیایی حالت په اړه درڅخه وپوښتم ، زه پوهیږم چی زه باید ددی نه زیات په اورنه کی پاته نه شم .

سلیم پاشا د ابوجعفر خبری په ډیر غور اودقت سره واوریدی خو کله یی چی دابوجعفر د تللو خبره واوریده نو غوني یی زیږ شو ځکه هغه پوهیده چی دابوجعفر د تللو وروسته به په اورنه کی دقیصر د جاسوسانو ټول مسؤلیت دهغه په غاړه کی پریوځی. په دی اساس یی په ډیره ناهیلی توګه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! مارسي اوس بلکل روغه رمټه ده. خو د اوږد سفر اویا د ګاډۍ د سپرلۍ څخه یی زخمونو ته زیان رسیدلی شی. غوره خو دا وه چی تاسی هغه په کومه نرمه ګاډۍ کی دالبانیی په لور بوتللی وای......تاسی خو ددی ځایه ځئ ، خو زه په دی انګیرم چی په اورنه کی به د اور دبلیدو کار کله پیلوو .....»

« لوګانه ! ته اندیښنه مه کوه. ابوجعفر په خامو لوبو باور نه لري ، ما د هر څه له پاره پوره تیاری نیولی دی. زه اوس د سلطان د عکس العمل منتظر یم. یاد ساته چی په اورنه کی د بغاوت د خپرول اصل مقصد دادی چی سلطان د صلیبي مقدسو لښکرو پر خلاف دلښکرکشۍ جرءت هم ونه شي کړای. هغه ته دلته په دارلسلطنت کې دومره ستونزې راپیدا کړل شي چې هغه پرې دهونیاډې څخه د بدل د اخستو فکر پرېږدی. نو که چیرې مونږ ته خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مقاصد په ښار کې د بغاوتونو اوفسادونو د پيلولو پرته تر لاسه کيدې شي نو بيا خو به مونږ په موقته توګه د بغاوت پلان شاته پريږدو . خو ته سلطان ته دزهرو د ورکولو په پروګرام باندې فکر وکړه ..... خو که چيرې سلطان د هونياډې پر خلاف د خپل لښکرو د ليږدولو فکر پرې نه ږدي نو بيا به دا ستا مسؤليت وي چې په يني چري کې عيسايي مجاهدين د فساد اوبغاوت په لور را کاږې ، په ښار کې به په هر ځاې کې اورنه و لګوئ تر څو سلطان دلښکرو د کوچ کولو اراده پرې ږدي.

سليم پاشا په ډيره حيرانتيا سره دقيصر ددې جاسوس خبرې اوريدې. هغه ابوجعفر ته ددې پلان په جوړولو مبارکې ورکړه ، اوس نودهغه تر مخه حالات بلکل روښانه شوي و. د ابوجعفر د تللو وروسته هغه ته د سلطان په حرکاتو باندې څارنه کول ور په غاړه وو . نو که چيرې سلطان دصليبي لښکرو په خلاف د کوچ کشۍ څخه لاس اخسته نو په يني چري کې دبغاوت اوفساد تم کول د سليم پاشا مسؤليت و او که سلطان دخپلې ارادې څخه لاس نه اخسته نو بيا دسليم پاشا دنده وه چې په يني چري کې دبغاوت اوفساد را پارولو له پاره خپلو جاسوسي شبکو ته حکم ورکړي . خو دهغه تر مخه د سلطان د وژلو په پلان باندې دروند کار هم پروت و .

ابوجعفر اوسليم پاشا تر ډيره پورې په خپلو راتلونکو پروګرامونو باندې خبرې کولې. بلاخره دوې پريکړه وکړه چې د اورنه څخه دابوجعفر سمدلاسه وتل مناسب دي ځکه چې دقاسم ورکيدل او دسلطان د رازه ډکه چوپتيا د ابوجعفر له پاره د خطر د زنګ په څير شميرل کيده. په دې اساس د سلطان د وژلو څخه دابوجعفر تر تښتيدو پورې ټول پلان جوړ کړل شو ، ددې وروسته سليم پاشا د ابوجعفر څخه اجازه واخسته اودخپل کور په لور روان شو .

بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ وه . ابوجعفر د اورنه ستر اومشهور خطيب و . اوهغه نه غوښتل چې د اورنه خلک دجمعې دخطبې پرته پريږدي. په همدې خاطر هغه د جمعې دخطبې وروسته اوبيا د شنبې په شپه دشپې په تياره کې مارسي له ځانه سره داخستلو اود البانيه په لور د تللو پروګرام جوړ کړ. ترڅنګ يې د هر نا څاپي حالت د راپيدا کيدو له پاره يې هم خپل پلان تر تيب کړ. اوهغه دا و چې که چيرې ابوجعفر په ناڅاپي توګه د سلطنت د سپاهيانو له اړخه و نيول شي نو په يني چري کې دهغه تياري ډلګۍ به هغه د پخوا څخه د جوړ شوي پلان سره سم د تورې په زور دهغوې د لاسو څخه ازادوي او دښار نه به يې بيرون کوم پټنځاې ته رسوي . هلته به دهغه تجربه لورنکې ملګري دمارسی سره يوځاې شتون ولري اوپه دې توګه به داخلک د برق په څير په تيزۍ سره دهغه ځايه فرار وکړي.

شونې ده چې د ابوجعفر په برخليک کې به ددغې بلې لارې د تښتيدو پلان جوړ شوې و . ځکه ، هغه وخت چې هغه د سلګونو خلکو تر مخه د جمعې د لمانځه له پاره خطبه ورکوله نو ډير حيرانونکې حالت را مخته شو اوهغه دا چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر د جمعې د لمانځه د خطبې له پاره ولاړ و او خطبه يې ورکوله، خلک په ډېر ادب او درنښت سره ناست او خطبه يې اوريده. په همدې وخت کې د ممبر سره نژدې يو اوږود ځوان راپورته شو ، دې ځوان خپل مخ په خپلې لونګۍ باندې پوښلې و ،ابو جعفر په منبر ولاړ و خطبه يې ويله چې دغه ځوان د ممبر خواته ور روان شو او همله و درید. ټول خلک دهمدې ځوان لورې ته متوجه شول ، په جومات کې په سلګونو خلکو په ډېره حيرانتياسره دې ځوان ته کتل . کله چې ابو جعفر دغه ځوان خپلې لورې ته په راتلو وکوت نو وينه يې وچه شوه . هغه هيڅ نه پوهيده چې څه کيږي ، لمړۍ خويې ژبه درنه شوه، بيا سمدلاسه خاموشه شو او په ترتره ژبه يې ددې ناپيژندل شوي ځوان څخه وپوښتل:

«ته څوک يې ؟او څنګه دې دجمعې دخطبې د ويلو په وخت کې د راپورته کيدو جرءت کړې دې ؟»

په جومات کې دناستو خلکو زړونه په سينو کې درزيدل، دې ځوان د ابو جعفر خبرو ته هيڅ اعتنا و نه کړه. او نه يې دهغه دخبرو ځواب ورکړ. هغه ودريداوخپل مخ يې په جومات کې ناستو خلکو ته را واړاوه. داسې بريښيده لکه چې په جومات کې ناستو خلکو ته يې څه ويل غوښتل ، بيا يې د خولمحو د ځنډ وروسته په لوړ اواز وويل:

د جمعې د لمانځه ډيرو درنو حاضرينو !......دغه کس چې تاسې يې د مغرب د خطيب په نامه پيژنۍ او ستاسې تر مخه د شلو کالو راهيسې دلته د جمعې د لمانځه خطبې ورکوي.....مسلمان نه دی..... بلکه يو پوخ عيسوي دي ، دا شخص دلته په اورنه کې دقيصر د جاسوسي دستګاه مشري په غاړه لري....

درنو حاضرينو ! تر اوسه پورې ستاسې په خاطر سلطان ددې شخص د نيولو څخه ځان ژغورلې دې. ځکه درووند سلطان په دې ويريده چې د ابو جعفر په نيولوسره به تاسې فساد جوړ کړئ ، په دې اساس هغه د ډيرې اوږدې مودې د انتظار او پلان جوړولو وروسته داپريکړه وکړه چې ابو جعفر په دې درنه ټولنه کې و نيول شي.»

په دې وخت کې دابو جعفر حالت هم دکتلو وړ و . دغه شخص چې په هر ډول ناوړه حالاتو يې د قابو پيدا کولو وړتيا درلوده ، نن يې وار و پار وار خطا و او ټولې تجربې يې تر مخه ناکامې معلوميدې. دسختې يخنۍ په موسم کې هم دهغه تندې اووجود په خولو کې ډوب و. دهغه مخ ته په کتلوسره به هر کس داسې انګيرله چې دهغې د رنګونو څخه وينه ويستل شوي وي.

اوس هغه ته د قاسم د ورکيدو او دسلطان د اوږدې خاموشۍ اصلي سبب ډاګيزه شوې و، اوسلطان همداسې پلان جوړ کړې و. دابو جعفر جاسوسانو ته دا ډاګيزه شوې نه وه چې ابو جعفر به د جمعې د ورځې دخطبې په وخت کې د خلکو د ټولنې تر مخ نيول کيږي. دلته نه دهغه تر څنګ کوم ساتونکې و او نه دهغه څخه دفاع کونکې. په دې ټولنه کې يوائې يو داسې کس و چې هغه د ابو جعفر د جاسوسي تنظيم غړيتوب درلود ، کله چې هغه ابو جعفر دغسې په شرميدلې حال کې وکوت نو همت يې وکړ او ممبر سره نژدې ولاړ دغه اوږود قامته ځوان ته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته درواغ وايې ، د جومات په خطيب باندې دداسې دروند الزام په لګولو سره تا خپل مرګ ته اواز کړې دې. دا ټولنه به تا ژوندې پرې نه ږدي. که ته دومره بهادر انسان يې نو خپله خيره دې ولې پټه کړې ده .... له تاسره دخطيب په خلاف هيڅ ډول ثبوت نه شته ، مونږ د مغرب دخطيب مريدان او مقتديان يو، مونږ به تاته ستا داګستاخي هيڅکله هم ونه بښو .»

دې سرې په ډيره احساساتي توګه داخبرې کولې ،کله چې ابوجعفر خپل دغه جاسوس په دې توګه وکوت نو هغه هم خپل ځان کنترول کړ ، دهغه دماغ هم بيرته کار پيل کړ اوپه ډيره سخته توګه يې د لمانځه په دې جمعه کې خلکو ته وويل:

« دا بدکړچاره انسان و نيسئ...دې د اسلام يو ستر خدمتګار ته د لمانځه په دې ستره ټولنه کې عيسايي وويلې او په دې توګه يې دعثماني سلطنت سپکاوې کړې....»

خلک حيران دريان پاته و او لا دپخوا څخه په خپلو منځو کې پس پسکې پيل کړې وې ، يو شمير احساساتي ځوانانو په پرلپسې توګه خپل اړخونه بدلول را بدلول. کله چې دمغرب خطيب حکم وکړ نو هغه احساساتي ځوانان راپورته شول او دممبر په لور دهغه ځوان د نيولو له پاره را مخته شول خو تر اوسه لا هغوې يو قدم هم نه و اخستې چې په جومات کې يو انګازه کونکې غږ را پورته شو......دا انګازه کونکې اواز د چا وو ...... دا د سلطان مرادخان ثاني د ساتونکې ډلې د قومندان او سپه سالار « طغرل بيګ » اواز و . طغرال بيګ د زمري په څير و غړمبيد او ووېي ويل:

« خبردار ! هيڅوک د خپله ځايه ونه خوزيږئ»

طغرل بيګ په خپلو لاسو کې خپله لوڅه توره نيولې وه اوهرې لورې ته يې خوزوله. دهغه ترشا د شاهي ساتونکې ډلې ډيرښه او غوره سپاهيان دخپلو لوڅو تورو سره يو ځاې ولاړ و . د لمونځ کونکو دډلې څخه چې هر څوک په کوم ځاې کې را پورته شوې و هغه بيرته هملته په خپل ځاې کې کيناست. اوس نو دممبر سره ولاړ نقاب پوشه ته کوم ګواښ نه و موجود . په دې خاطر يې د خپله مخه د پګړۍ څنډه لرې کړه. دا قاسم بن هشام و. چې څو ورځې مخته د مارسی د پيدا ينبت له پاره د البانيه په لور تللې و . هغه په ډيره بيړه په يوه شپه اويوه ورځ کې خپل سفر وهلې و . خو هغه ته په ټوله لار کې داسې نښې نښاني تر لاسه نه شوې چې دمارسی تښتونکی پرې تللې وي. هغه په ځاې ځاې د خلکو او دهقانانو څخه هم په دې اړه و پوښتل خو هيڅ درک ورته و نه لګيد. اوس نو هغه ته څرګنده شوې وه چې مارسي تر اوسه پورې هم هملته په اورنه کې په کوم پټځاې کې ساتل شوې د ه . هغه په دې پوهيده چې د اورنه څخه يوازې دوه لارې بيرون وتلې دي ، يوه هغه چې د کوچنۍ اسيا په لور ورځې او بله د البانيه په لور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوچنۍ اسیا په لور د مارسي د تښتولو خو پوښتنه هم نه راپیداکیده ،په دې خاطر هغه د کوچنۍ اسیا لاره پرېښوده او د البانیه لاره یې و نیوله. خو کله چې په دې ډاډمن شو چې مارسي دهغې تښتونکو لا تر اوسه پورې د اورنه څخه نه ده راویستلې نو بیرته اورنه ته یې د رستنیدو پریکړه وکړه. خو هغه ته دا ډاګیزه وه چې اورنه ته دهغه د ورتللو ټولې دروازې بندې کړل شوي دي. ځکه شهزاده علاوالدین هم په غلط فهمۍ کې اخته شوې و، او بهر ام خان اود هغه کارندې د بوي کونکو سپیو په څیر د قاسم خان د بوي پسې ګرزیدل. په دې خاطر یې پریکړه وکړه چې سمدلاسه به اورنه ته نه ور ننوځي. بلکه دښاره به پنځه کوسه لرې خپله لاره بدلوي او د سلطان لښکرو ته به ځان ور رسوي. هغه غوښتل چې سلطان د ټولو جریاناتو څخه خبر کړي او د خپل پلان په اړه نوې فکر وکړي. او همداسې وشول. هغه د خپل سفر په یولسمه ورځ دسلطان مرادخان ثاني په دربار کې حاضر شو.

سلطان د قاسم په کتلو سره حیران پاته شو. خو کله چې قاسم سلطان ته په اورنه کې د ورپېښو شوو حالاتو تفصیل ووایه نوسلطان حیران دریان پاته شو او د یوه ښه پلان د پلې کولو په خاطر یې قاسم دخپل ځان سره په لښکرو کې وساته. هغه دخپلې شاهي ساتونکې ډلې سپه سالار «طغرال بیګ» هم را وباله. اوپه اورنه کې یې د سازش کونکو د ځپلو له پاره په یوه عملي پلان باندې خبرې وکړې. قاسم د سپاهیانو یوه تجربه لرونکې ډله له ځانه سره واخسته او اورنه ته د یوې پټې لارې را ننوت. هغه په بدلو کالیو کې د ابوجعفر د جاسوسي شبکې د ریښو څخه د ځان دخبرولو له پاره کار پیل کړ. خو تر دې دمه یې په هیچا باندې لاس نه و پورته کړې.په همدې وخت کې سلطان هم اورنه ته راستون شو ، قاسم به هم په پټه توګه دسلطان سره کتل ، دخپلمنځې مشورې نه وروسته پریکړه وشوه چې د ابوجعفر سره په شبکه کې د را ښکیلو وګړو د نیولو مخته باید ابوجعفر و نیول شي ، همدا علت و چې نن قاسم د جمعې دلمانځه په ستره ټولنه کې په ابوجعفر باندې د لاس پورته کولو له پاره هلته ورغلې و ،

اوس نو ابوجعفر ته هم د تیښتې بله لاره نه وه. دلمانځه په ستره ټولنه کې دابوجعفر د نیولو علت دا و چې عامو خلکو ته دهغه اصلي څیره را ډاګیزه کړي او هغه و نیسي. تر څو په ښار کې هرډول فساد خپرولو څخه مخنیوي وشي.

د ابوجعفر حالت ډیر خراب شوې و. کله یې چې قاسم وکوت نو ساه یې په ختو شوه. اوس نو هغه خپل ځانته ښکنځلې کولې ، چې ولې یې دخطرې داحساسولو سره سره بیا هم اورنه پرې نه ښوده. سلطان اوقاسم دهغه د هیلو څخه ډیر هوښیاران او د تدبیرخاوندان ثابت شول.

کله چې قاسم په دې لویه ټولنه کې دخپله مخه نقاب لرې کړ نو د جمعې ډیرو کسانو هغه وپیژانده . په دې خاطر په مجمع کې یوځل بیا مکمله خاموشي حاکمه شوه. ځکه خلکو قاسم د یوه میړنې ، بهادر اوښه انسان په څیر پیژانده. کله چې قاسم خلک ارام وکتل نو یو ځل بیا یې ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرينو ! زه په دې هم شكمن يم چې ستاسې دمغرب خطيب به په نسلې توګه عرب وي بلكه دا لاطينى وګړې دې....... خو له ماسره په دې اړه هيڅ ثبوت نه شته. خو تاسې به اوريدلې وې چې دينې چرې په نوې مسلمانو فوځيانو كې چا د بغاوت تخم شيندلې دې. نو تاسې په دې پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې.... تاسې به دا هم اوريدلې وي چې د سلطاني قصر تر څنګ اوسيدونكې يوه ميلمنه البانوي كنيزه وژل شوې او لور يې تښتول شوې ده نو پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې چې داسې ناوړه كار يې تر سره كړې دې.

درنو حاضرينو ! تاسو ته به ډاګيزه شوې وي چې دشهاب الدين پاشا په مشرۍ زمونږ لښكر دماتې سره مخ شوې دې... زمونږ ډير ښه سپاهيان شهيدان شوي دي ، په داسې حال كې چې دمعظم سلطان د خور ميړه محمد چلپې هم د څلورو زرو تركو سپاهيانو سره يو ځاې د صليبيانو په قيد كې پروت دې. مونږ بايد دخپلې دغې ماتې بدله واخلو ..... او په دې لاره كې ينې چرې زمونږ ځواک دې ، په داسې حال كې چې ابوجعفر هغه وګړې دې چې په ينى چرى كې يې يو شمير سالاران او نوې مسلمان شوي سپاهيان بيرته خپل پخواني مذهب عيسايت ته را ګرزولې او دلته په اورنه كې يې د بغاوت د جوړولو ناولې سازش تر لاس لاندې نيولې دې. په دې اساس د معظم سلطان د ځانګړي حكم په اساس نن مونږ په دغه ستره ټولنه كې دغه غدار ابوجعفر نيسو اوبندى كوو يې......»

قاسم لا تراوسه اخري خبره نه وه خلاصه كړې چې د ټولنې څخه په ابوجعفر باندې لعنت ويل پيل شول. كه چيرې د شاهي ساتونكې ډلې دلوخو تورو ويره نه وايى ، نو يوشمير احساساتي ځوانانو د ابوجعفر په مرګ باندې هم صرفه نه كوله ، اوس نو دابوجعفر سره بله لاره نه وه. په څو لمحو كې شاهى وسلوالو ځوانانو د ابوجعفر په لاسو كې زولانې ورواچولې اودخپله ځانه سره يې و نيو.

داجومات و او د ابوجعفر د ساتونكې ډلې كسان دلته نه و موجود. په دې اساس دهغه له اړخه دپخوا څخه جوړ شوې پلان پلې نه كړاې شو. شاهي ډلې دهغه لاسونه اوپښې ور وتړلې او له ځانه سره يې په ګاډۍ كې ور واچاوه. قاسم بن هشام ، طغرل بيګ او د شاهي ساتونكې ډلې كسان په خپلو اسونو سپاره د بګۍ ښې او چپ لورې ته روان شول اود اورنه د كلا د زندان په لورې ولاړل.

دابوجعفر د جاسوسۍ نظام دړې وړې پاته شو . كله چې دهغه خلاصونكې ډلې ته دابوجعفر د نيولو خبر ور ورسيد نوهغه وخت ابوجعفر د شاهي كلا په زير خانه كې لاس و پښې تړلې پروت و. قاسم د خپلو پوښتنو ګرويزونو له پاره ابوجعفر همغسې تړلې پريښود ، پاته سپاهيانو ته يې د تللو اجازه وركړه. اوس دلته دزيرخانې څو ساتونكې او قاسم و طغرال بيګ پاته شوې و. كله چې قاسم خپلې پوښتنې ګرويزنې پيل كړې نو ابوجعفر يې په مقابل كې ډير مقاومت و نه شو كړاې ، هغه د اذيت په دويم پړاو كې د سازش ټولې كړۍ را وسپړودې. خوبيا هم هغه ابوجعفر و. يو تجربه كار او پوخ روزل شوې جاسوس. هغه نه دهغې ډلې په اړه چې تل د ابوجعفر د خلاصون له پاره تيار ولاړوو څه وويل اونه يې دطبيب سليم پاشا په اړه كومه خبره ډاګيزه كړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم دپوښتنو په لړ کې تر ټولو مهمه پوښتنه مخته راغلې وه .. هغه دابوجعفر متې د شاله اړخه تړلې وې اودپښو تر منځ یې د لرګې یوه ډنډه ورکړې وه او دهغه پښې یې ورسره په رسۍ تړلې وې ، درسۍ بل سر یې د زیر خانې د چت پورې تړلې و. دابوجعفر دپښو لاندې یو ډېر عجیب و غریب میز ایښودل شوې و ، ددې میز تښتې د یوه لاستي په واسطه ښکته پورته کیدای شوې ، قاسم به دغه لاستې خوزاوه او دمیز تښتی به یې ښکته پورته کولې ، دد ې کار سره به ابوجعفر په فضا کې زوړند پاته کیده، د ابوجعفر په پښو کې پرته رسۍ د میز د تښتو سره نښلول شوې وه،کله به چې دمیز تختۍ لاندې لورې ته حرکت کاوه نو دهغه په پښو کې تړلې رسۍ به هم هغه د لاندې په لور را کشاوه. اوپه دې توګه به هغه د چت او فرش تر منځ زوړند پاته کیده ،دقاسم په لاسو کې پایه شکله لاستې و ، کله به یې چې د میز دتختو د ښکته کولو له پاره دغه لاستې و ګرزاوه نو د ابوجعفر چغې به اسمان ته ورسیدې.

قاسم دابوجعفر تر مخه په لاستې باندې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« ابوجعفره ! یو ځل راته ووایه چې د مارتها لور مارسی چیرې ده ؟..»

خو ځومره چې دا پوښتنه د قاسم له پاره مهمه وه په همغه اند ازه اویا دهغې څخه زیاته د ابوجعفر له پاره هم مهمه وه. ځکه ،که هغه دمارسی په اړه ځواب ویلې نو هلته د سلیم پاشا راز را بربنډیده. او ددې سره بیا د شهزاده علاوالدین د روغتیا یې حالت ډاډمن کیده اودهغه د ژوندي پاته کیدو هیلې زیاتیدې. په دې خاطر ابوجعفر په ډیره کلکه توګه خپل غاښونه سره ورکړل او دقاسم د پوښتنې ځواب یې ورنه کړ. قاسم یو ځل بیا لاستې په پوره زور سره وګرزاوه ، ابوجعفر ته داسې ښکنده شوه لکه ټول وجود یې چې ټوټې ټوټې شوې وي.هغه چغې کړې او ویې ویل:

مارسي دلته نه شته...... مارسي دلته نه شته....مارسي دلته نه شته....دخدای له پاره ما پریږدئ.»

ابوجعفر په سختو دردونو کې پروت و. قاسم د لاستې د ګرزولو پرته ترې یوځل بیا وپوښتل:

« که مارسي دلته نه شته نو بیا چیرې ده ؟»

« هغه....هغه......هغه الب...... هغه البانیا ته تللې ده »

د قاسم له پاره دا خبره دمنلو وړ نه وه.ځکه هغه پخپله دالبانیې په لور تللې و ،په همدې خاطر یې په ډیره سخته لهجه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

« ته درواغ وایې.....مارسی همدلته چیرې ده..... همدلته په اورنه کې.... ما د البانیا ټوله لاره لټولې ده ، ایا هغه په هواکې والوته او البانیا ته ولاړه ؟..»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نن.....نه......او نه.....مم.....ما پرېږدئ ، هغه مو د کوچنۍ اسیا د لارې څخه دوه ورځې مخته استولې ده. بیا به هغه د سمندر د لارې ددانیال څخه تیرېږي اوالبانیا ته به رسیږي.....»

د قاسم له پاره دا خبر مرګوني و.د هغه خوله وازه پاته شوه ، هغه په دې ډاډ من شو چې ابوجعفر دهغه څخه زیات چالاکه دې. ابوجعفر د مارسی د لیږلو له پاره څه ډول لوبه لوبولې ده. قاسم د ابوجعفر په چال نه و پوهیدلې. په هرصورت ، قاسم د ابوجعفر څخه د را تلونکې ښځې په اړه معلومات تر لاسه نه کړای شو خو دهغې سره سره قاسم دا احساس کړې وه چې ابوجعفر ورته دهغه دهیلو پورته معلومات ورکړې دې. په دې خاطر تر ماښامه پورې د ابوجعفر څخه د پوښتنو ګرویزونو وروسته یې دماښام لمونځ ادا کړ او بیا یې د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په یوه کاغذ باندې ولیکل اودکلا څخه د وتلو او اورنه ته د بیرته راستنیدو تیارې یې وکړ. دابوجعفر لاس وپښې یې ازادې کړې او هغه یې همدلته په زیرخانه کې بندي پریښود اوپخپله د کلا څخه د بیرون را وتلو له پاره بیروني دروازې ته راغې.هلته یې دکلا د مسؤل څخه وپوښتل:

« ددې کلا دخوندي ساتلو له پاره څومره ساتونکې شته..؟»

« زمه سره ټول لس کسان دي»

قاسم په ډاډمنه توګه ورته سر وخوځاوه. هغه دا هیله هم نه درلوده چې په دې ورځ کلا به دابوجعفر خلاصونکې ډله حمله کوي. دا په حقیقت کې یوه کوچنۍ جنګې کلا وه چې دښار د دیوال به شمال غربي برخه کې پرته وه. اوپه هغه وختو کې استعمالیده چې ښار به کلابند کیده. دې کلا دوه برجونه درلودل ، چې د شهرپناه څخه دلوړوالې په خاطرترې دښاره بیرون تر لرې لرې ځایو پورې حمله کونکې څارل کیدې شول.

قاسم د کلا مسؤل ته دابوجعفر له پاره خوراک څښاک د برابرولو حکم وکړ. او تر څنګ یې دا هم ورته وویل چې د ابوجعفر د نیول کیدو په اړه هیچاته خبره ونه کړل شي..... قاسم دهغه ځایه را ووت. طغرل بیګ هم ورسره مل و. نن قاسم تر ټولو ستر دنده تر سره کړې وه. ځکه چې هغه دټولو ستر ښکار ابوجعفر ښکار کړې و اودهغه څخه یې د سازش ټولې کړۍ را بربنډې کړې وې. اوس نو دننه په اورنه کې دکوم سازش دخپریدو ګوابښ کم شوې و ، قاسم د سلطان تر مخه د ابوجعفر څخه ترلاسه شوې معلومات په تفصیل سره بیان کړ. اودسلطان څخه یې د ټولو هغو وګړو د نیولو احکام واخستل چې په دې سازش کې ښکیل شوي و. په دې ډله کې یو شمیر ستر ستر وګړي هم وو. دیني چري یو شمیر سالاران او سپاهیان هم په کې ورګډ وو. او تر څنګ یې دښار په مختلفو ځایو کې دقیصر څو کسه جاسوسان هم وو. خو که په هغوې کې یو اځنې نوم نه و نو هغه دسلیم پاشا نوم و ، تر څنګ یې د ابوجعفر دهغې ځانګړې ساتونکې ډلې یادونه هم نه وه چې نن شپه یې ابوجعفر ددې شمالي کلا د زندان څخه خلاصه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان ددې ټولو وګړو د نیولو له پاره دشاهي ډلې سپه سالار طغرال و ټاکه ، دغه شاهي ډلې یې په څو برخو وویشلې او د مختلفو ځایو څخه یې د وګړو د نیولو له پاره لس لس اویا دولس دولس کسان ورولیږل.

نن ټوله ورځ د ابوجعفر د نیولو په اړه ځاې ځاې خبرې اترې کیدې. په یو ځاې نیم کې دابوجعفر کارندو بلوې اوفسادات هم جوړ کړل خو د سلطان وفاداره فوځ یني چري دښار په ټولو سترو سترو ځایو اوکوڅو کې ګزمې کولې ، نن د سهاره څخه د ښار ټولې دروازې بندې کړل شوې وې ترڅو د ابوجعفر کوم ملګرې دخپلو نیولو د ویرې و نه تښتي. نن ورځ د اورنه په تاریخ کې د اهمیت وړ ورځ ګڼل کیده ، سلطان پخپله نیغ په نیغه ددې ټول حالاتو څارنه کوله.

خو قاسم ددې هر څه سره سره بیا هم غمګین و ، هغه هیله درلوده چې د ابوجعفر څخه به د پوښتنو ایګنو په واسطه د مارسي درک هم ځانته معلوم کړي. څومره یې چې مارسی ځانته نژدې احساسوله هغه ترې همغومره لرې شوې وه. د ابوجعفر د نیولو تر مخه د سلطان له اړخه په ښار کې اعلانونه هم شوي و.

« دیو شمیر شر اچونکو، چې په اورنه کې پټ شوې دې ، د نیولو له پاره په ټول ښار کې نظامی مقرارت اعلانیږي ، هیچاته د اورنه څخه د وتلو اجازه نه شته. هیڅوک دې هم کوم اجنبي انسان نه میلمه کوی ،اونه دې دغسې وګړو ته پناه ورکوي ، په ښار کې ټولو بهرنیو ته حکم کیږي چې دښار د کوتوال سره خپل نومونه ثبت کړي او هملته حاضري ورکړي.....»

دهمدې اعلاناتو او انتظاماتو وروسته د قیصر د جاسوسانو دنیولو لړۍ پیل شوه. قاسم ټوله ورځ ډیر زیات مصروفه پاته شو، دښار په مختلفو سیمو کې یې د قیصر دجاسوسانو پر خلاف عملیات کول ، په ډیرو مهمو ځایو باندې قاسم پخپله حمله کوله. دشپې تر ناوخته پورې یې د سازشي کړیو زیات شمیر وګړې تر ولکې لاندې راوړي و. خو یو شمیر مجرم عناصر هملته په ښار کې یو ځاې بل ځاې پټ شوي و. دهغوې د پیدا کیدو په خاطر د بهرام خان دپټې محکمې ، دښار کوتوال ، د یني چري وفاداره فوځیانو او د شاهي دلګیو عسکرو په پوره محنت سره پلټنې کولې.

قاسم د شپې ناوخته ، هغه وخت کورته را ستون شو چې ډیر زیات ستومانه شوې و. خو اوس یې هم خوب د سترګو څخه غایب و. په خپله بستر و غوځید او سترګې یې په چت کې ونښتې. دهغه دماغ دلته و خو زړه یې البانیه کې و. تر ډیره پورې ویښ اوبیداره و. خوبیا معلومه نه شوه چې څه وخت یې سترګې ورغلې وې.

بله ورځ سهار چې دقاسم سترګې و غوړیدې نو دهغه له پاره همغه لمړنې خبر ډیر اندیښمن کونکې و. هغه ته سهار وختي خپل یوه کس راپور راوړ چې.... تیره شپه په شمالي کلا باندې چا دشپې حمله کړې ده ، دې حمله کونکې د قیصر خطرناکه جاسوس ابوجعفر له ځانه سره وړې دې ، دپیښې تفصیل څه داسې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیمایی شپې نه وروسته کومې وسلوالې ډلې وینه تویونکې حمله کړې ده ،دکلا مشر او دهغه د ساتونکو ډله یې له یوه سره د تیغه تیر کړي دي اوپه زیرخانه کې بندی ابوجعفر یې خلاص کړې اوله ځانه سره یې وړې دې. دشواهدو نه ډاګیزه کیږي چې دحمله راوړونکې ځوکسان هم په دې جنګ کې وژل شوې دي خو حمله کونکو د تللو په وخت کې دخپلو ملګرو مړې هم له ځانه سره وړی دي.

دقاسم د لړزولو له پاره همدې خبر بسنه کوله. هغه د پرون څخه تر نیمایی شپې پورې دسلو څخه زیات غداران نیولي وو. خو اصل مجرم یې یو ځل بیا د لاسووت. هغه په دې هم حیران و چې شمالي کلا ته یې ابوجعفر د ټولو امنیتی حالاتو د په نظرکې نیولو سره په ډیره پټه توګه وروړې و. او ددې کار په اړه ډیر کم اوخاص خاص خلک خبر وو .....دا خبره چې ....« ابوجعفر به په شمالی کلا کې ساتل کیږي ».... په ډیره محتاطه توګه د پخوا څخه مطرح شوې وه. هغه په همدې فکر کاوه چې هرو مرو به دابوجعفر کوم خاص کارنده تر اوسه پورې د نیولو څخه خوندي پاته شوي وي چې هغه ته نه یوازې په شمالي کلا کې دابوجعفر د بندی کیدو معلومات تر لاسه شوي بلکه دهغه دخلاصون لپاره یې په همغه لمړنۍ شپه قدم پورته کړې دې.

د بله اړخه ......ابوجعفر دمارسی او خپلو شپږو کسو نورو ملګرو سره یو ځاې د یوې غرنۍ درې څخه تیریدل، هغوي دالبانیی د محل په لور روان وو . مارسي په یوې بګۍ کې سپره وه. دا بګۍ درې اسونو کشوله ، د روانیدو ترمخه طبیب سلیم پاشا مارسي ته دخوب ادویه ورکړې وه ،همدا علت و چې مارسی لا تراوسه هم ویده پرته وه اوپه ځان نه پوهیده. ابوجعفر ځکه د ښار دکلابندۍ څخه راوتلې و ، چې دهغه خلاصونکې ډلې د ابوجعفر سره یو ځاې د کلا د دیوالو څخه ټوپ وهلې و او مارسي هم د سلیم پاشا داثرو رسوخ له مخې دښاره بیرون د لاله شاهین تر یادګاره پورې راوستل شوې وه. مارسي یې لا د ماښامه د ښاره راویستلې وه ، قاسم بن هشام د ابوجعفر د جاسوسۍ شل کلنې هڅې په یوه ورځ په اوبو لاهو کړې وې اودبغاوت ټولې کړۍ یې سره خوزولې وې. او ابوجعفر په دې خبره ډیره غمژن و . هغه په فکر کې ډوب و او هڅه یې کوله خپله غصه په دې سړه کړي چې د قاسم محبت «مارسي» یې له ځآنه سره راوړې وه.

په همدې ورځ د سلطان قاصد د هنګري دپادشاه لارډ سلاس پیغام له ځانه سره راوړې و . د هنګري پادشاه غوښتنه کړې وه چې سلطان مرادخان ثانی دې دخپلې خور دمیړه دخلاصون په خاطر دسربیا ازادي و مني او ددې هیواده څخه دې خپله شاهي ولکه پاې ته ورسوي ، د «والیشیا» ولایت هنګري دې هم مونږ ته راکړي او نقدي زر دې هم تر شپیته زرو ډاکټ پورې مونږ ته تسلیم کړي.»

د سلطان له پاره ددې شرایط منل ډیر ستونزمن کار و . ددې پیغام مقصد داو چې سلطان د خپل یوه کس د راخلاصون په خاطر دهنګري پادشاه ته خپل نیمایی سلطنت ور کړي. سلطان د لارډ سلاس ځواب ډیر شرمناکه وباله او پرې ډیر په غضب شو . غوښتل یې چې هغه ته لیک ور واستوي او ورته ګواښ وکړي چې خپل بندي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه د توري په زور را خلاص کړي. خو په دې وخت کې هم يو ځل بيا د سلطان خور او خورينه را مخته شول اوسلطان يې مجبور کړ چې دهنګري دپادشاه په مقابل کې سخته ژبه ونه کاروی. همدا علت و چې سلطان د هنګري پادشاه ته وليکل چې: خپل شرايط لږڅه نرم کړي ځکه دپادشاهانو سره ښه نه ښکاري چې خپل يو بندي په دومره لوړ قيمت و پلوري.

څوورځې وروسته مارسی البانيه ته ورسيدله. خو قاسم لا تر اوسه هم په اورنه کې اوخت را اوخت. دا هڅه يې کوله چې څه ډول دڅو ورځو له پاره اجازه واخلي اود سکندربيګ په محل باندې حمله وکړي او خپله مارسي ترې بيرته را ازاده کړي. په همدې وخت کې سلطان د ابوجعفر په رينبو کې رانښتې جاسوسانو ته په رينښتني توګه سزا ورکړې وه. سخت مجرمين يې جلادانو ته ورحواله کړي و او معمولي مجرمين يې زندان کې ور اچولي وو.

د هنګري دپادشاه او سلطان تر منځ دخط و کتابت لړۍ دوام پيدا کړ ، دا لړۍ دومره اوږده شوه چې بلاخره د صليبيانو اومسلمانانو تر منځ په يوه تاريخي تړون منتج شوه. د سلطان خور او دنورو بنديانو خپلوانو سلطان د هونياډې څخه دبدل داخستو په ځاې دهغه سره په سولې کولو مجبور کړ. دې خط و کتابت داسې ښه خپله کړه چې بلاخره سلطان مرادخان ثاني او دهنګري پادشاه لارډ سلاس دواړه ديوه تړون د لاسليک له پاره د« زيجيډين» سيمی ته ورغلل. د روم دپاپا ځانګړې نماينده ،«کارډينل جولين» د مسلمانانو سره دسولې په کولو سخت ناخوښه و. هغه ډيره هڅه وکړه چې هونياډې او لارډ سلاس د سلطان سره د سولې د موافقې دکولو څخه منه کړي. خو دا ځل د لارډ سلاس اودسلطان تر منځه سوله شوې وه. هماغه و چې د ۱۴۴۴ ز کال د جولاې په دولسمه ددواړو پادشاهانو تر منځ په زيجيډين کې د سولې تړون لاسليک شو. ددې تړون له مخې سربيا د عثماني سلطنت له لاسو ازاده کړل شوه. د « واليشيا» داپالت يوه برخه د هنګري پادشاه ته ورکړل شوه اوتر څنګ يې سلطان دخپلې خور د ميړه دازادولو له پاره شپيته زره ډاکټ د فديې په توګه صليبيانو ته ورکړل. دا تړون په هنګري او ترکی دواړو ژبو کې ليکل شوې و اودواړو پادشاهانو په هغې دلاسليک کولو وروسته سوګندونه ياد کړي و چې ددې تړون دمندرجاتو درنښت به لکه دمذهبي صحيفې په توګه کوي. ددې تړون له مخې « ډينوب» درياب دسلطان له پاره اخري پوله ټاکل شوې وه. داتړون د لسو کالو له پاره و. اودغه لس کاله ټول په کې دمسلمانانو اوعيسايانو تر منځه د سولې دکلنو په نامه ياد کړل شوي و. لارډ سلاس په انجيل سوګند وکړ او سلطان مراد خان په قران لاس کيښود.

اوس نو سلطان ډاډمن شوې و ، محمد چلپي هم ازاد شوې و او بيرته اورنه ته ور رسيدلې و. په کوچنۍ اسيا کې هم امن قايم شوې و. ددې سولې د تړون له مخې په څرګنده توګه په اروپا کې جنګ پاې ته رسيدلې و. اوسلطان مرادخان ثاني دلمړي ځل له پاره د سکون ساه اخستې وه. تيرو شلو دوه ويشت کلونو جنګونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسفرونو هغه د سلطنت د امورو څخه ستومانه کړې و ،په دې اساس هغه غوښتل چې خپل پاته ژوند په ارام او سکون سره ، د الله په یاد کې ، تیر کړي ، هغه ددې سولې د تړون دلاسلیک کیدو وروسته د سیل اوتفریح له پاره د کوچنۍ اسیا د ښکلو اوښایسته ځایو د کتلو په لور مخه کړه.

شهزاده علاوالدین چې د څو ورځو راهیسې په پرلپسې توګه یې ناروغتیا زیاتیده ، د سلطان د بیرته راستنیدو نه وروسته یې دشاهي طبیبانو د ځانګړې توجه له مخې روغتیا مخ په ښه کیدو وه . د خپلې ناروغتیاد بسترې څخه پورته شوې او اوس په خپله د قدم وهلو جوګه ګرزیدلې و ، دمحل په داخل کې به یې آس سواری هم کوله او په یو شمیر لوبو کې به یې هم برخه اخستله. خو یوه ورځ یوناڅاپه دهغه روغتیایی حالت ډیر خراب شو او د څو ساعتو سختې ناروغتیا وروسته بې د دې فانې نړۍ څخه سترګې پټې کړې.

شهزاده علاوالدین سلطان ته ډیر زیات ګران و . کله یې چې د وفات خبر سلطان ته ور سید نو سلطان سخت ټکان وخوړ . دهغه په فکر کې هم نه و چې ناروغه شهزاده به دغسې یو ناڅاپه ددې نړۍ څخه سترګې پټوي ، دخپل ځوان زوې ناڅاپي مړینې د سلطان په ځیګر باندې ډیر ناوړه اغیز وکړ، هغه د خپل زوې د تکفین له پاره په ډیره بیړه اورنه ته راستون شو، خو د زوې داخرې رسوماتو داداکولو په وخت کې سلطان داسې معلومیده لکه یو ناڅاپه چې بوډا شوې وي. دهغه مخ داسې اغیزمن شوې لکه د یوه کیشتیبان مخ چې د کیشتۍ دغرقیدو په وخت کې د غم او اندیښنو څخه اغیزمن کیږي . شهزاده نه یوازې سلطان ته ګران و بلکه هغه دسلطنت وارث او ولیعهد هم و. دهغه ناڅاپي مړینې سلطان مړژواندې کړې و . اوس نو سلطان ته د مملکت د امورو ، او حکومت کولو سره هیڅ دلچسپي نه وه پاته . همدا علت و چې سلطان د شهزاده د مړینې په دریمه ورځ د سلطنت څخه دګوښه کیدو پریکړه وکړه. د سلطان ددې پریکړې په واسطه د سلطنت ګڼ شمیر مخلص عمایدین ، سپه سالاران او سالاران ډیر غمژن شوي و ، په دې اساس هغوې پریکړه وکړه تر څو سلطان مجبور کړي دسلطنت نه د عزل کیدو خپله پریکړه بیرته واخلي او عثماني سلطنت بې یاره او مددګاره پری نږدي. خو سلطان دیوه خبره هم وانه وریده او په خپله پریکړه باندې کلک و درید.

دسلطنت په تخت باندې د شهزاده علاوالدین نه وروسته دهغه د کوچني ورور شهزاده محمد دکیناستو حق و ، په دې اساس سلطان شهزاده محمد ته د هغه په کوچنیوالې کې د عثماني سلطنت تاج ور په سر کړ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر ځوارلس کاله و . ګڼ شمیر خلکو دا ګمان کاوه چې ځوان شهزاده به د حکومت امور په ښه توګه تر سره نه کړي. په دې خاطر سلطان دخپل نوي شهزاده له پاره د خپل سلطنت ډیر تجربه لرونکې سالاران او عمایدین د سلاکارانو په څیر و ټاکل. په دې لړ کې یې قاسم بن هشام په ځانګړې توګه په ځانته خونه کې ور وغوښت او ورته یې حکم وکړ چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« قاسمه ! مونږ پر تا باندې ډیر زیات باور او اعتماد کوو . د ابوجعفر د سازش په را بربنډولوکې چې تا کوم کړچار ادا کړې دهغې له رویه دې په عثماني سلطنت باندې ډیر زیات احسان کړې دې. چې اجر اوبدله یې مونږ نه شو درکولې. مونږ ستا د وړتیاو او اخلاص ترمخه پریکړه کړې ده چې زما د تګ سره سم تاسې د شهزاده محمد د ځانګړې سلاکار په څیر و ټاکو . هیله لرم چې ته به دا دنده په ډیره ښه توګه تر سره کړای شې. مونږ پر تا پخوا له دې نه هم ډیر مسؤلیتونه بار کړې دي ، هسې خو هم مونږ ته شاهي سراغ رسان او په اورنه کې د قیصر د جاسوسانو د جرړو د ویستلو له پاره ټاکلې یې..... خو څرنګه چې اوس د سازش او بغاوت ګوابن کم شوې دې نو په دې خاطر مونږ تا ددې مسؤلیت څخه ازادوو اود شهزاده محمد سره دې د ځانګړې سلاکار په توګه ټاکو . اوس نو هغه شهزاده محمد نه دې بلکه « سلطان محمد خان » دې.

قاسم لا دپخوا څخه د حالاتو څخه ښه خبر و . اوهغه همدا هیله درلوده چې سلطان به ورته د شهزاده په اړه څه ځانګړې هدایات ورکوي. خو هغه ددې هیله نه درلوده چې هغه دې د شاهي سراغ رسانۍ څخه جدا کړی. په دې خاطر یې په څیرانتیاسره تر ې و پوښتل:

« خو درونده سلطانه ! د ابوجعفر یو شمیر جاسوسان لا تر اوسه هم زمونږ د پنجو څخه ازاد ګرځي ، زه ډیره هڅه کوم چې هغوې هم ونیسم.»

« ددې کار له پاره بهرام خان کافی دې. هسې هم ما تاسې د موقت سراغ رسان په څیر ټاکلې واست. ته د جنګ د محاذ سړې یې. مونږ نه غواړو تا دلته په دې امورو کې له لاسه ورکړو .»

قاسم یې د شاهي سراغ رسانۍ د دندې څخه لرې کړ . او د نوې ځوان شهزاده سلاکار یې و ټاکه. خو په یني چرې کې د قاسم قومنداني همغسې په خپل ځاې پاته شوه.

د شهزاده محمد په تخت د کیناستونه وروسته سلطان د کوچنۍ اسیا د «ایدین» د ریاست په لور وخوزید. په دې سیمه کې ډیرې په زړه پورې طبیعې ښکلې منظرې وې او تر څنګ یې هلته یوه خانقاه هم موجوده وه. په دې خانقاه کې به هروخت د ذکر وفکر او زهد اوعبادت غونډې جوړې وې. په ایدین کې د ښارې ژوند په لړ کې کومه خاصه ستونزه نه تر سترګو کیده. بلکه ددې ځاې خاموشه چاپیریال او ښکلې طبیعې مناظرو سلطان ته د سلطنت د تخت نه په زرګونو واره زیات سکونت او ارام ورباښه. دلته سلطان په ذکر وعبادت کې مصروف شو . ځکه سلطان مراد خان ثانی یو درویش صفته اوفلسفي انسان و او د ماده پرستۍ څخه یې سخته کرکه درلوده. هغه ته د ښارونو اوسیدونکی او ددولت را ټولونکی د جهنم خس ښکاریدل. دهغه په وړاندې د دنیا له پاره منډې ترړې د شیطان د پیروانو کار ګڼل کیده. هغه په دې پوهیده چې د حقیقي ژوند راز د الله تعالې په پیژندلو کې پټ دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر يې د سلطنت څخه د ګوښه کېدو پرېکړه وکړه او پادشاهي ، زر ، جواهرات او هرڅه يې پرېښودل او په دې اړه يې يوه لمحه هم د خفګان احساس و نه کړ.

سلطان اورنه پرېښوده او ترې ولاړ. دسلطان مرادخان ثاني دسلطنت څخه ګوښه کېدل او يوه ځوان شهزاده ته د سلطنت امور ورسپارل د عيسويانو اوصليبيانو له پاره د خوشحالۍ سبب وګرزېدل. په دې اساس يې د موقع نه د ګټې په اخستو سره د لاسليک شوي تړون د ماتولو هڅې پيل کړې ، دهنګرۍ قومي غونډې داوخت داورپا څخه د ترکانو د ويستلو له پاره بهترين فرصت وګاڼه ، په دې لړ کې ډېر ستر محرک عنصر د پوپ نماينده « کاردينال جولين» و . هغه د پوپ د پوره تاييد په اساس د تړون په ماتولو اصرار کاوه ، پوپ (پاپا يې روم) د روم دکيتوليک چرچ مشر و . په دې اساس هغه وخت چې پوپ دا فتوې ورکړه چې د مسلمانانو سره د تړون ماتول ګناه نه ده نو په ټوله اروپا کې د جوش او جذبې نوې ولولې را وټوکېدې. د قسطنطنيې قيصر هم په دې تحريک کې له ټولو مخته و . په داسې حال کې چې قيصر د (ارتوډکس د کليسا) پيرو و . ارتوډکس کليسا د ورمن کليسا سره سخت مخالفت درلود خو ددې سره سره بيا هم د قسطنطنيې قيصر د مسلمانانو پر خلاف د کارډينل جولين او د هنګري دخلکو تر څنګ قدم په قدم روان و . دا حالات دصليبيانو له پاره د هيلو نه ډک و ، ځکه د عثماني سلطنت د امورو مسؤليت د يوه ځوان شهزاده په اوږو بار وو ، او کرميا امير هم ددې خبر په اوريدو سره يو ځل بيا په بغاوت لاس پورې کړ ، عثماني فوځونه د کرميا امير د ځپلو له پاره يو ځل بيا هغه لورې ته ولاړل.

دبله اړخه د «دانيال » په دره اوسيند باندې د (جينوا ، برګنډي او وينس) بحري بېړيو ولکه کړې وه. او عثماني فوځونو ته يې دا ستونزمنه کړې وه چې د دانيال دد رياب څخه په اسانۍ سره تيرې شي. اوس نو ټول حالات د صليبيانو په ګټه او دمسلمانانو په زيان باندې راڅرخيدل. خوددې ټولو خبرو سره بيا هم دهنګري پادشاه لاړډ سلاس نه غوښتل د سلطان سره خپله کړې لوظنامه ماته کړي. تر څنګ يې د هنګري دقومي غونډې يو شمير غړي هم دتړون دماتيدو پر خلاف و او دا کار يې غير اخلاقي ګاڼه. ان تر دې چې پخپله هونياډې هم د تړون د ماتولو پر خلاف و . خو کارډينال جولين دخپل مذهبي اغيز څخه کار واخست او د روم د پاپا د فتوې په اساس يې د پادشاه ضمير ارام کړ. اوهغه ته يې دا ډاډ ورکړ چې دغيرعيسوی خلکو سره تړون هيڅ معنا نه لري. په دې لړ کې دهنګرۍ د قومي غونډې د يوشمير کسانو مخالفت هم ددې فتوې تر اغيز لاندې راغې ، جولين په غونډه کې اعلان وکړ چې دا فتوې پخپله د پوپ د تائيد نه برخمنه ده . هغه غونډې ته په خپلې وينا کې چې تاسې يې « د عثماني دولت ، لمرۍ ټوک او د ګبن د څلورم ټوک په ۴۲۴ مخ کې لوستلې شئ» داسې وويل:

« ايا تاسې په دې زرينه موقع کې خپلې ټولې هغه هيلې چې خلکو په تاسو پورې تړلې دي له منځه وړئ ، ددې خوش بختۍ څخه ګټه نه پورته کوئ چې تاسې ته در په برخه شوې ده . ستاسې ژمنه ، عهد او تړون ستاسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداي او ستاسي دمسيحي ورونو سره دي په دي اساس زمونږ هغه پخواني تړون چي زمونږ دمذهب دمخالفينو او دمسيح ددښمنانو سره شوي و ، له منځه تللي دي. نن په نړۍ کي دمسيح نماينده د روم پاپا دي اودهغي د اجازي پرته نه تاسو کوم تړون کولي شئ او نه يي پوره کولي شئ ، په دي توګه زه تاسي د هغه درواغو د سوګند څخه بري کوم اوستا سو فوځ ته برکت ورکوم ، د شهرت او خلاصون په لاره کي زما تر شاه را ځئ ،خو که چيري اوس هم ستاسو په زړونو کي څه خبره وي نو زه به دهغي ګناه وبال په خپله غاړه واخلم.»

هونيادي لا تر اوسه د کارډينل جولين تر اغيز لاندي نه و راغلي ، ځکه هغه دترکانو سره د ژمني ماتول ډيره ستره بداخلاقي ګڼله. خو کله چي د هونيادي سره دا ژمنه وشوه چي د ترکانو څخه د بلغاريي دبيرته اخستلو وروسته به هغه هيواد هونيادي ته ورحواله کړل شي او هونيادي به دهغه ځاي پادشاه ومنل شي نو هغه هم د کارډينال سره همغږي شو.

دهونيادي د راضي کيدو سره سم د صليبيانو لښکر چي دراتلونکو لسوکلونو له پاره يي د مسلمانانو سره د جنګ د نه کولو تړون لاسليک کړي و، په ډير جوش اوجذبي سره جنګ ته تيار شول. هونيادي وړانديز وکړ چي دتړون دماتولو اعلان دي د ۱۴۴۴ زکال د سپتمبر تر لمړۍ نيټي پوري پټ پاته شي ، هغه فکر کاوه چي عيسايي صليبي ځواکونه به د ستمپر تر لمړۍ پوري د وخت څخه پوره پوره ګټه پورته کړي اوپه هغو ټولو سيمو به ولکه ومومي چي ترکي فوځيان يي د دي تړون له مخي پريږدي . همدا راز يي سربيا پادشاه ،جارج برنيک وچ ته يي دهغه د سلطنت دپراخولو په اړه لالچ ورکړ اوهغه يي هم د تړون په ماتولو باندي اړ ويست.

دلين پول د وينا له مخي « دکومو لارو څخه چي دا غداري ترسره کيده، دهغي له مخي د اروپا د جنګي پوهانو او يوه ستر سپه سالار دشهرت له پاره ددي نه بله زياته معيوبه خبره په تاريخ کي نه شي تر ستر ګو کيدي.»

تر اوسه پوري د سوله ليک د ليکلو څخه لا يوه مياشت هم نه وه تيره شوي چي دماتولو له پاره يي صليبيانو سره لاسونه يو کړل. هغه وخت چي عثماني فوځيانو د سربيا، واليشيا (والاچيا) او د ډينوب د ساحلي سيمو او جنګي کلاګانو څخه خپل فوځونه را ويستل نو صليبي فوځونو د تړون څخه پوره پوره ګټه پورته کړه ، اوپادشاه لاډسلاس ، کارډينل جولين ، او هونيادي دعثماني سلطنت پر خلاف نژدي شل زره فوځونه راټول کړل او د سپتمبر په لمړۍ نيټه يي دحملي له پاره عملي ګامونه واخستل. ترکان دهغوي ددي فريب او چل ول څخه بي خبره وو. په دي اساس هغوي ګڼ شمير جنګي کلاګاني صليبانو ته پرې ايښي وي. صليبيانو هم په يو شمير جنګي کلاګانو باندي يرغل وروړ او هلته ميشت ترکي فوځونه يي يو په بل پسي يا ووژل او يا يي د غرونو د سرونو څخه لاندي را وغورول . دهنګري فوځونو دخبر ورکولو پرته د ترکي په پولو باندي يرغل راوست ، هغه سميي يي لوټ اوتالان کړي او دبلغاريه له لاري يي ځانونه بحر اسود ته را ورسول اوبيا يي دهغه ځايه د جنوب په لور مخه کړه. په دي توګه هغوي ګڼ شمير سيمي تر خپلي ولکي لاندي راوړي او تر «وارنا» پوري ور ورسيدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ښار يې کلا بند کړ ، دلته هم ترکي فوځونه ددومره ناڅاپي يرغل دمقابلې له پاره تيار نه وو. په دې اساس يې دمجبوريت له مخې خپلې وسلې په زمکه و غورزولې او « وارنا » يې صليبيانو ته ورحواله کړه. ددې نه مخته چې په لاره کې څومره ترکي فوځونه را روان وو ټول مقتول او مغلوب کړل شول. او ټولې سيمې د عيسايانو او صليبيانو دبې رحمۍ اوسفاکۍ او دمسلمانانو د عامې وژنې شاهدې وګرزيدې.

د صليبيانو دتړون د ماتولو دا خبر چې کله نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد خان ته را ورسيدنو په هغه وخت کې د « وارنا» ښار هم د ترکانو د لاسو څخه وتلې و . ځوان پادشاه چې کله دا ډول غمژن خبرونه واوريدل نو وارخطا شو ، سمدستي يې دسلطنت دربار جوړ کړ اوخپل سپه سالاران ، سلاکاران ، وزيران را ټول کړل اودهغوې سره يې په دې لړ کې مشورې پيل کړې. په دربار کې ناست هر سړې دغم اوغصې څخه تک سور ګرزيدلې و ، د ينې چري زوړ او تجربه لرونکې سپه سالار « خواجه خيري » تر ټول ګرم او جذباتونه ډک معلوميده . په دې وخت کې نوي ځوان سلطان غونډه پيل کړه او په خپلو خبرو کې يې ورته وويل:

« دسلطنت درنو وفادارانو ! لکه څنګه چې تاسو ټولو ته ډاګيزه شوې ده چې د اروپا بدفطرته صليبيانو ، زمونږ د معظم سلطان سره خپل کړې تړون مات کړې او زمونږ ګڼ شمير جنګي کلا ګانې او سيمې يې تر خپلې فوځې ولکې لاندې راوستې دي ، هلته يې چور او تالان کړې او خلک يې په عامه توګه وژلې دي او اوس يې د « وارنا » په ښار باندې هم ولکه کړې ده ، صليبيان غواړي ترکان د اروپا څخه بيرون وکاږي ، هغوې ددتړون په ماتولو سره په انساني تاريخ کې ډير بد کرچار ادا کړې دې.....

دا هغه حالات وو چې دهغې څخه دخلاصون په خاطر مې ستاسو دا غونډه رابللې ده . په دې وخت کې زمونږ د فوځونو زياته برخه هلته په کريميا کې دکريمياد امير د بغاوت په ځپلو کې مصروف دي ، دلته اوس زمونږ سره د ينې چري د وفاداره اوتجربه لرونکې فوځونو په ګډون نږدې ۳۵ زره وسلوال فوځونه موجود دي ، چې مونږ کولې شو ددې فوځونو سره يوځاې د هونياډې د مقابلې له پاره قدم پورته کړو. خو زه د څو ورځو راهيسې په دې فکر کې يم چې زمونږ يو شمير پخواني سپه سالاران او وزيران اوس د صليبيانو سره د پنجه په پنجه کيدو څخه ويره لري ، دهمدې حالاتو د په نظر کې نيولو په اساس له تاسو څخه د سلطنت د بهبود په خاطر اړينې مشورې غواړم.»

نوي ځوان سلطان دخپل عمر څخه د ډيرو پورته خيالاتو څرګندونه وکړه او ددربار حاضرينو ته يې هر څه تر مخ کيښوول. په دې وخت کې ټول خلک په خپلو خپلو ځايو باندې ناست و او په ډير تعجب سره يې د نوې سلطان خبرې اوريدې. په دې وخت کې د ينې چري زوړ سالار « خواجه خيرې» تر ټولو دمخه پورته شو او ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! تا چې دکومو سالارانو او وزيرانو يادونه وکړه ، هغوی د سلطنت د پايښت له پاره دخپلې وينې اخري څاڅکې هم ځاروي. هيڅ يو ريښتوني مسلمان به د عيسويانو سره د جنګ او جهاد څخه دريغ ونه کړي ، په حقيقت کې د سلطنت يو شمير پخواني وفاداران دا هيله لري چې ستر معظم سلطان ، سلطان مراخان ثاني په خپله د صليبي فوځونو پر خلاف دهغوی قيادت په غاړه واخلي.»

دخواجه خيري د خبرو د خلاصيدو سره سم طبيب سليم پاشا سمدستي و دريد او په ډير قهر سره يې د خواجه خيري په لور وکتل او بيايې سلطان ته مخ کړ او ورته يې وويل:

« د دروند سلطان بخت دې بلند وي ! زما په آند چې خواجه خيري نور دخپل عمر په اخري وختوکې دې ، ځکه يې د ګوښه کيناستو څخه دمعظم سلطان دبيرته راستنيدو وړانديز وکړ. درونده سلطانه ! ستا په مبارک وجود کې نوې او تازه وينه ځغلي ، همستا قيادت دصليبي فوځونو له پاره دمرګ پيغام ثابتيدې شي ، ستا په قيادت کې چې عثماني فوځونه په څومره همت او ميړانه د صليبي ځواکونو مقابله کولې شی هغومره د پخوانيو سالارانو په قيادت کې نه شی کولې. په دې اساس زه هيله لرم چې تاسې محترم ، خپل درونډ پلار ته د ګوښه ناستې څخه د بيرته راستنيدو تکليف ورنه کړئ او په خپله دعثمانی فوځونو قيادت په غاړه واخلئ. »

سليم پاشا غدار و. دهغه اصلي نوم « لوګان » و. او د يوه طبيب په څير دابوجعفر په ملتيا اورنه ته را ننوتې و. همدغه وګړي د ابوجعفر په سلا شهزاده علاوالدين ته سست زهر ورکړي و اوهغه يې پرې شهيد کړې و. سليم پاشا غوښتل چې همدا ځوان سلطان په خپله د عثماني ځواکونو قيادت په غاړه واخلی او دصليبي ځواکونو مقابله ته ولاړشي. تر څو د هونياډې په څير د يوه تجربه کار سالار تر مخه ماتې وخوري. خو قاسم چې سليم پاشا يې په ژورو سترګو کوت دخپله ځايه پورته شو او نوي اوځوان پادشاه ته يې وويل:

« درونده سلطانه ! درونډ اومحترم سالار « خواجه خيري » چې کومه سلا درکړه نو په همغې کې دسلطنت له پاره ګټه او بهبود دې. دسلطنت په تخت کيناستل يوه خبره ده ...... او د جنګ په ميدان کې ددښمن په چالونو پوهيدل بله خبره. تاسې ته تر اوسه پورې په کوم ستر جنګ کې د برخې داخستو وخت نه دې تر لاسه شوې. په دې خاطر غوره داده چې درونډ او معظم سلطان يعنې ستاسې محترم پلار يو ځل بيا دحکومت په تخت کښيني ، همدا دسلطنت د بقا او اسلام د بهبود له پاره غوره سلا ده.»

سلطان محمد دخپل دوست او ملګری قاسم خبره د زړه په غوږونو اوريده. هغه پخپله هم دا محسوسوله چې لا تراوسه د کوم ستر جنګ له پاره د فوځ د قومندې وړتيا نه لری. په دې خاطر يې نورې مشورې لازم و نه ګڼلې او خپل حکم يې داسې وليکه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرينو ! زه د خپل دوست اوملګري قاسم بن هشام او محترم سالار خواجه خيري د مشورو سره متفق يم . په دې خاطر زه د سلطنت خپلو همدغو دواړو وفادارو ملګروته حکم کوم چې دوې همدا نن د « ايدين » په لور ولاړ شي او سمدلاسه سلطان له ځانه سره بيرته اورنه ته راوړي......»

سلطان محمد په ډيره عجيبه توګه د سليم پاشا په لور وکتل او ورته يې وويل:

« ددې نه علاوه ، زه غواړم د سلطنت ملګرو ته ډاګيزه کړم چې مونږ د چاپلوسۍ کونکو او غوړه مالۍ څخه سخته کرکه کوو ....»

دهمدومره خبرو وروسته سلطان خاموشه شو ، ددې وروسته په نورور ضروري خبرو باندې بحث پيل شو اوبيا د سلطان مرادخان ثاني تر را تلو پورې ددربار غونډه پاې ته ورسيده او خلک ولاړل.

قاسم او خواجه خيري په همدې ورځ د « ايدين» په لور وخوزيدل، هلته دايدين په خانقاه کې د زاهدانو او درويشانو يوه کوچنۍ ډله وه ، سلطان هم په عام او ساده کاليو کې دهمدې درويشانو تر منځه ناست و اوپه روحاني موضوعاتو به يې بحث او څيړنه کوله. کله يې چې قاسم او خواجه خيري په خانقا کې وکتل نو يوتڅکان شانته يې وخوړ اوبيا بيرته خاموشه کيناست. هغه فکر وکړ چې هرومرو کومه داسې خبره شته چې دهغه دوه تکړه سالاران قاسم اوخيري دلته ايدين ته راغلي دي. خوسلطان انديښمن نه و . ځکه هغه يو درويش صفته انسان و اوهيڅکله هم دنياوی امورو نه انديښمن کاوه.

خواجه خيری او قاسم سلطان ته ورنژدې شول ، سلطان اودهغه ملګرو درويشانو ددې دواړو ميلمنو ډير ښه استقبال وکړ. اوبيا يې دخپله ځانه سره نزدې په زمکه کينول ، سلطان د قاسم مخ ته په غور سره کتل چې لږ څه پريشانه معلوميده. خو د زاړه خواجه خيري څيره د جوش او جذبې څخه ډکه وه. سلطان د خپلو پوهو او لرې کتونکو سترګو په واسطه دهغوې دحالاتو جايزه واخسته اوبيا يې ترې وپوښتل:

« داسې بريښې چې د سلطنت منتظمين د کومې سترې ستونزې سره مخ شوي دي..... چې په خاطر يې تاسې دواړه تر دې ځآيه راغلي ياست..... وواياست..... څنګه راغلي ياست ؟.....»

نن د سلطان لهجه د شاهي دبدبې څخه بلکل خالي وه ، داسې بريښيده چې دا سلطان مرادخان ثاني نه وي بلکه د خانقاه يوفقير او درويش خبرې کوي. خواجه خيري ورته د مخکې څخه د جوړشوي پلان له مخې خپله خبره پيل کړه:

«درونده سلطانه ! نن سلطنت ستاسې مبارک وجود او حضور ته سخته اړتيا لري. ځکه هغو بدبختو صليبيانو د ۱۴۴۴ز کال د جولاې د دولسمې تړون مات کړې دې ، او دهغوې اتحادي فوځونو د لارډسلاس ، کارډينل جولين

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هونیاډي تر قیادت لاندې په عثماني سلطنت باندې یلغار کړې دې او تر ډېره پورې مخته راغلي دي ، زمونږ ټول سرحدي کلي او سیمې د وحشي صلیبیانو تر پښو لاندې پایمال شوي دی ، ان تر دې چې زمونږ مشهور او پیژندل شوې ښار «وارنا» هم دصلیبیانو تر ولکې لاندې راغلې دې. دښمن د سپتمبر د لمړۍ څخه تر اوسه پورې ،یعنې په دې څو ورځو کې زمونږ تر نیمایي زیات سلطنت تر پښو لاندې کړې دې او هلته یې لوټ مار ، غلا و داړې او تاخت و تاراج کړې دې. بېګناه مسلمانان یوپه بل پسې وژني او د لارډ سلاس فوځونه دکوم خطر او ویرې پرته د اورنه په لور په ګړندۍ توګه را روان دي.»

دخواجه خیري د هرې خبرې سره سلطان خپل اړخ بدلاوه دهغه سترګې د حیرانتیا څخه پرانستې پاتې واې ، هغه د یوې لمحې له پاره هم په دې فکر کې نه و چې د لسو کالو له پاره شوې د «زیجیدین» تړون به لارډ سلاس په دومره چټکۍ سره او په دومره بې همتۍ سره مات کړي. ځکه په تړون د لاسلیک کولو په وخت کې لاردسلاس په انجیل او سلطان مرادخان ثاني په قران باندې لاسونه ایښې و اوسوګند یې یاد کړې و ، نو د لارډ سلاس دسوګند دماتولو خبر سلطان ډیر حیرانه کړ . هغه هیڅکله هم دا هیله نه درلوده چې یو پادشاه ددومره ستر سوګند د یادولوو روسته ،په دومره لږه موده کې خپل سوګند ته بې اعتنا کیږي ، دهغه وینه وخوټیده او موټې یې سره ورغلل. شیبه په شیبه یې د لارډ سلاس په خلاف غصه اوقهر زیاتیده. هغه په خوب کې هم دا نو شو کتلاې چې ددومره امتیازاتو د اخستلو او ددومره ستر سوګند د پورته کولو وروسته دې لارډ سلاس داسې بداخلاقه قدم پورته کړي او دسلطان سره دې په دې توګه خپله کړې ژمنه ماته کړي. دخواجه خیري تر څنګ نورو ناستو درویشانو هم دسلطان دمخ رنګ به څرګنده توګه کوت.

سلطان دخواجه خیري دخبرو د اوریدو وروسته خاموشه کیناست ، او بیا یو ناڅاپه پورته شو او ودرید. دسلطان د راپورته کیدو سره سم ټول خلک راپورته شول ، خو اوس چې سلطان کومې خبرې کولې داسې معلومیدې لکه د اوه اقلیمونو شاهنشاه په پوره جاه و جلال سره غوریږي. سلطان وویل:

« مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه کې دسلطنت په لور ولاړ شو .... او خواجه خیري !.....» دسلطان د غورس له امله خواجه خیري په لړزه شو اوسمدلاسه یې وویل:

« بلې !درونده سلطانه !»

« خواجه خیري ! زما دا خبره یاد ساته ، چې مونږ به دغه بدفطرته او تړون ماتونکي لارډ سالاس ته د جنګ په ډګر کې داسې ماتې ورکوو چې دهغه راتلونکې نسلونه به یې هم په یاد لري اودهغوې له پاره به دعبرت درس وګرځي ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدومره خبرې دکولو سره سم سلطان پورته شو او خپلې د اوسيدو خونې ته ورغې، دسلطان دارادې دکتلو سره سم ټول درويشان هم دې ته وهڅيدل چې د سلطان سره د يوځاې تللو له پاره ځانونه تيار کړي. په ډير لږ وخت کې سلطان ، درويشان ، قاسم او خواجه خيرې ټول د فوځ د لښکر ځاې په لور لکه د الوتونکو مرغانو په څير والوتل.

سلطانې لښکر په کرميا کې د کرميا د امير د بغاوت د ځپولو نه وروسته لا تر اوسه هم هلته په کوچنۍ اسيا کې پراته و. سلطان خپل لښکر ته د ورسيدو سره يوه ګړۍ هم ارام و نه کړ او سمدستې يې د کوچ حکم ورکړ. په ډير کم وخت کې سلطان دڅلويښتو زرو تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې د «اورنا» په لور حرکت وکړ. په دې لښکر کې د ينې چرې بهترين دلګې هم شامل و. په دې ډله کې لس زره کسان د خواجه خيرې سره ، لس زره داغا حسن سره اوترڅنګ يې د نور سالاران لکه عمر عبدالرحمن او رياض بيګ هم دخپلو عسکرو سره شامل و. دا ځل قاسم بن هشام هم دخپلو پنځه زره فوځونو سره يوځاې دسلطان د قومندې لاندې روان و. دا لښکرې د ۱۴۴۴ز کال د اکتوبر په مياشت کې ددانيال ددرياب څخه تيرې شوې.

په څرګنده توګه د سلطان له پاره ددانيال ددرياب څخه تيريدل هم ستونزمن شوي و ،ځکه د درياب په دې مهمه لاره باندې صليبي ځواکونو ولکه کړې وه. خو سلطان «جينوا» ځواکونو ته دخپل هر عسکر په سر يو ډاکټ محصول ورکړ، اوپه دې توګه يې خپل ټول لښکر اروپا ته ور پورېوست. د هونياډې په وهم او ګمان کې هم نه وه چې د «جينوا» او «وينس» بحري بيړۍ به داډول رشوت اخلي او دسلطان خطر ناکه فوځونو ته به اروپا ته د راتيريدو اجازه ورکړي. په دې وخت کې لارډ سلاس او هونياډې د «وارنا» په ښار باندې ولکمن و. دهغوې نور فوځونه د وارنا تر څنګ په ميدانو کې په خپلو خيمو کې پراته و. صليبي فوځونوته په خپلو فتحو باندې پوره ډاډ و. دهغوې په ذهن کې هم دا نه را ګرزيده چې دسلطان فوځ به دا ډول د سترګو په رپ کې د دانيال څخه را تير شي او ددوې دسر دپاسه به و دريږي.

هونياډې ته دهغه مخبرانو دا خبر ورکړ ې و چې سلطان مرادخان د ګونبه ناستې څخه را وتلې دې او د څلويښت زره ځواکمنو او تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې ددوې مقابلې ته را رسيدلې دې. او اوس ددوې له ځايه يوآځې څلور ميله لرې دخپلو فوځونو سره يو ځاې په خيمو کې پروت دې. ددې خبرې د اوريدو سره سم د هونياډې وار و پار ورخطا شو ، په منډه يې ځآن دلارډ سلاس خيمې ته ځآن ورساوه. لارډسلاس سمدلاسه خپله مشورتي غونډه را وبلله. د مجلس د غونډې په پاې کې صليبي فوځونو خپلې ليکې تيارې کړې ، هغوې ته د هونياډې دپخوانيو بريالیتوبونو په رڼا کې خپل برې ډاډمن ښکاريده. په دې اساس هغه د غونډې د يو شمير تجربه لرونکو سالارانو دا سلا و نه منله چې د لښکرګاه په چارچاپير کې ځانوته سنګر و کني او تر څنګ يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان مرادخان د حملې انتظار وکړي. هونیاډې په خپله د سلطان مراد خان په خلاف دخپلو لښکرو سره یو ځای هغه لورې ته ورغې.

د ۱۴۴۴ز کال د نومبر په لسمه ددواړو فوځونو تر منځه دجنګ لیکې جوړې شوې ، دصلیبي فوځونو میسره کې د والیشیا فوځ و. دهنګري فوځ یې په میمنه کې و او د کارډینل جولین تر قومندې لاندې هم صلیبي مجاهدین د یوه ستر لښکر سره موجود وو. د هنګرى پادشاه لارډ سلاس د خپلو سالارانو او جنریلانو سره د لښکر په زړه کې و درید. د پولینډ دفوځ شاته دیو مشهور بیشف تر قومندې لاندې یو لښکر ولاړ و خو هونیاډې ددې ټول فوځ ستر سالار اود جنګ قومندان و.

په سلطاني فوځ کې لا د پخوا څخه دوه صفونه ، دپیاده او د سپرو فوځونو جوړ شوي و. د ښي لاس قومنده د «رومیلیا» د «بیلربې» په لاسو کې وه. او دچپ اړخ قومنده د «اناطولیا» د بیلر بې په لاسو کې وه. ددې لیکو تر شا د زړه په برخه کې سلطان مراد خان او دیني چري تجربه لرونکې فوځونه ولاړ و.

وارنا په دې میدانو کې دنومبر په لسمه سخته جګړه و نښته ، سلطان مرادخان د « زینجیدین » د تړون ټولې مادې په غټو ټکو باندې په تختیو و لیکلې او د نیزې په ځوکه یې پورته لکه دبیرغ په څیر پورته کړې او په هوا کې یې خوزولې.

مشهور تاریخپوه «کریسي » لیکي چې : « هغه ، هغه منتقم ذات ته غږ کاوه چې خلکو ته د ژمنې په ماتولو سزا ورکوي»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې «نن د صلیبیانو د تړون د ماتولو څخه دوه میاشتې اولس ورځې تیرېدې ، په دې ټوله موده کې هغوې د عثماني سلطنت په سیمو باندې ولکې کولې او لوټ مار او چور وچپاول یې کاوه . جنګ پیلیدونکې و چې داسې یوه پیښه را منځته شوه. اودې پیښې د عیسویانو په زړونو کې بدفالي را پیدا کړه . په دې وخت کې سخته اوتنده هوا ولږیده اودصلیبیانو ټول بیروغونه یې له بیخه را وویستل.»

د جنګ په پیل کې هونیاډې دعثماني فوځونو په ښې اړخ داسې سخته حمله وکړه چې د ترکې لښکرو پښې یې سستې کړې وې. دصلیبیانو دا حمله ډیره بریالۍ وه. ځکه په همغې لمړۍ سر کې د ترکانو لمړي دوه صفونه په مکمله توګه ګډ وډ شوي و. په فوځ کې دومره انتشار را پیدا شوې و چې سلطان خپله ماتې یقیني وګڼله. په ژوند کې لمړۍ او اخري ځل سلطان خپل صبر او استقلال له لاسه ورکړې و. سلطان لا تر اوسه پورې په همدې اندیښنه کې پروت و چې د چپ اړخه پرې د صلیبي والیشیا جنګجویانو یرغل راوست. دهغوې ددې یرغل په مقابل کې د عثماني ترکانو دفوځ دا اړخ هم سالم پاته نه شو او دسلطان هغه لږ پاته امید هم په اوبو لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې فکر کې شو چې ددې جنګ څخه د تېښتې په ځاې خپل اس ور مخته کړي او د هنګرې دپادشاه لارډ سلاس په ساتونکې ډله باندې يرغل وروړي. او د همدې حملې په پايلو کې شهيد کړل شي. سلطان په همدې فکرونو کې ډوب و چې داناطوليا بيلربې رامخته شو خپل اس يې ودراوه او عرض يې وکړ:

« درونده سلطانه ! د اندېښنې له پاره تر اوسه کوم ځاې نه شته»

سلطان د بيلربې د خبرو په اوريدو سره داسې وځليد لکه څوک چې دخوبه را بيدار شوى وي ،سلطان خپله آس تم کړ او ديني چرې د دلګيو په لور متوجه شو اوپه لوړ اواز يې وويل:

« قاسم بن هشام...... دلته راځه....»

قاسم دسلطان څخه څو قدمه مخته د لارډ سلاس د ساتونکې ډلې ليکې څيرلې خوکله يې چې دسلطان اواز واوريد نوخپل آس يې را شاته کړ او لکه په هوا کې د الوتونکې مرغه په څير دسلطان خوا ته راورسيد. سلطان قاسم ته حکم وکړ چې:« قاسم بن هشامه ! ديني چري ټولو سالارانو ته زما حکم ورسوه چې زړونه واړه نه کړي ، مخته ورشئ او جنګيږئ او دښمن ته د ترون د ماتولو سخته سزا ورکړئ. بريا او فتحه زمونږ په برخه ده.»

لږه شيبه وروسته قاسم د يني چري ټولو سالارانو ته د سلطان پيغام ور رساوه. خو سلطان په خپله ناهيلې و. په دې وخت کې د سلطان غوږونو ته په ناڅاپي توګه د لارډ سلاس غږ ور ورسيد..... لارډ سلاس په ډير تکبر سره سلطان دخپل ځان سره دمقابلې له پاره راباله. سلطان سمدلاسه دکمان څخه يو غشې هغه لورې ته ورپريښود او د هنګرى د پادشاه لارډ سلاس اس يې پرې ننبه کړ ، اسپ د غښې دلګيدو سره سم په هنړيدو شنړيدو شو او لکه د ليونې په څير يې مخته منډې کړې ، لارډسلاس يې دکنترولو ډيره هڅه وکړه خو زخمې آس د سختو ځغليدو وروسته د خواجه خيرې د عسکرو تر مخ را پريوت. دآس د راپريوتو سره سم لارډ سلاس هم ديني چرې د فوځونو په پښو کې راپريوت. خواجه خيري سمدلاسه خپله توره راوويستله اودلارډ سلاس په ستونې يې وركيښوده ، کله چې ترون ماتونکې لارډ سلاس مرګ په خپل سر وکوت نوپه زاريو يې پيل وکړ او خواجه خيري ته يې لاسونه جوړه کړل او ورته يې وويل:

«سالاره !ما مه وژنه. ما ونيسه ، تاته به زما په سر څومره انعام چې ته غواړې درکړل شي»

خو قهرجن خواجه خيري ته د لارډ سلاس د ترون دماتولو پرته نور څه په ذهن کې نه و. هغه د هنګري دپادشاه يوه خبره هم وانه وريده اودخپلې تورې په يوه وار يې د لارډ سلاس سر له تنې پرې کړ. دهنګرې د پادشاه او زيجينډين دترون لاسليک کونکې او د اتحادې فوځونو ځواکمن مشر لارډ سلاس خپل انجام ته رسيدلې و. خواجه خيري د لارډ سلاس سر په خپلې نيز کې را وپورته کړ او نيزه يې د عيسايانو په لور ور مخته کړه ، ددې تر مخه د ترون يو نقل لا دپخوا څخه د يوې نيزې په سر کې ټومبل شوې و او صليبيانو هغه په خپلو سترګو کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې دصلیبیانو سترګې په خپل پادشاه په پریکړې سر باندې و نښتې نو زړونه یې له لاسه ورکړل ، هغوې ته د جنګ په پیلامه کې بدفالي پیدا شوې وه ، او اوس یې چې د لاړډ سلاس پرې کړې سر وکوت نو صلیبیان په دې متیقین شول چې د ترون ماتولو سزا یې سر ته راغلې ده. کله چې دهونیاډې سترګې د خپل پادشاه لاړډ سلاس په سر و نښتې نو هڅه یې وکړه چې د خواجه خیرې څخه د لاړډ سلاس سر بیرته واخلي. څو ځله یې ډیرې کلکې حملې وکړې خو هر ځل یې ماتې په برخه شوه، لړ وروسته د عیسایی مجاهدینو مشر او دپوپ نماینده کارډینل جولین د قاسم بن هشام تر حملې لاندې راغې ، قاسم هغه نه پیژانده مګر هغه قاسم پیژانده ، په همدې وخت کې دشا له اړخه اغاحسن چغې کړې چې:

« قاسمه ! ....دا همغه کارډینل جولین دې. چې د اروپا ټول فوځونه یې په مذهبی بنسټونو سره راټول کړي دی اوعیسویان یې د زنجیډین د ترون په ماتولو مجبور کړې و ....»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره لکه د اور سکروټه وګرزید ، رامخته شو اوپه کارډینل جولین باندی مرګونې ګذار وکړ، دقاسم عسکرو هم دقاسم سره په دې اړه بسپنه کوله خو قاسم په سخته توګه هغوې منه کړل ، قاسم کارډینل جولین ته د خپلې تورې د وهلو کمالات ورښوول . خو کله چې هغه بې هوشه کیده او نژدې و چې دخپله آسه راپریوزې د عیسوی لښکرو له اړخه یو غشې راغې او دقاسم پښه یې ورزخمې کړه ، اوس نو دقاسم سره دجونیل له پاره دلوبو وخت نه و پاته. په دې اساس یې خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ اوپه یوه درانه ګذار یې د کارډینل جولین د چپ اړخ ذره او دهغې بازو له تنې پرې کړ. جولین هغه څوک و چې ټول عیسویان یې د د ترون ماتولو ته هڅولی وو. نو کله چې صلیبیانو دهغه انجام وکوت نو پښې یې سستې شوې ، په همدې وخت کې د جولین سره دوه کسه نور بشپان هم له منځه ولاړل. اوپه دې توګه د جنګ دمیدان انځور په بل مخ واوخت. کله چې د ینې چرې ځوانانو عیسوي فوځونه دتیښتې په حال کې وکتل نو هغوې پرې خپلې حملې نورې هم ور زیاتې کړې.

اوس نو هونیاډې په مکمله توګه ناهیلې شوې و ، هغه یو ځل نیم دخپلو ماتې خوړلو فوځونو د راټولو هڅې وکړې خو بریا ور په برخه نه شوه. بلاخره یې دعیسوي فوځیانو په کومک ځان خوندي ځاې ته ورساوه او وتښتید. مسلمانانود سترګو په رپ کې دصلیبیانو څخه میدان و نیو. په دې جنګ کې د اتحادي ځواکونو دربمه برخه فوځونه له منځه تللې و. د شاه سلاس نه علاوه په دې جنګ کې څو کسه مشهوره بشپان هم له منځه تللې و ، خو تر ټولو زیات عبرتناکه لاش دکارډینل جولین و چې د ترون په ماتولو کې یې مهم رول لوبولې و .اوهمدا دعیسویانو د تباهی اصلی سبب ګرزیدلې و . هغه ددې ترون دماتولو ګناه په خپله غاړه واخسته اود هنګرى د قانون جوړولو غونډه یې دې ته اړ کړې چې د ترون دماتولو ملاتړوکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نومبر په لسمه سلطان ، عیسویانو ته د ترون دماتولو سخته سزا ورکړه ، او په یولسمه ورځ یې د وارنا انتظام یو ځل بیا په خپلو لاسو کې واخست. خو دا ځل قهرجن سلطان بیرته ژر ستنیدونکې نه و . هغه خپل یلغار ته دوام ورکړ او په څو ورځو کې یې سربیا او بوسنیا هم ونیول. دا دواړه هیوادونه د یوناني کلیسا تر حکمرانۍ لاندې و . ددې دواړو هیوادونو پادشاهانو پرته له کوم شرطه د سلطان اطاعت ومانه.هونیاډې لاطینی کلیسا منله اود رومن کتولیک مذهب پیرو و .

دسربیا یو تاریخپوه « رانګي» لیکي چې:«یو ځل د سربیا پادشاه « جارج برنیکویچ » د هونیاډې څخه پوښتلې و چې که چیرې برې ور په برخه شي نو دمذهب په اړه به یې فکر څه ډول وي ؟ نو هغه ځواب ورکړې و چې: سربیا به د رومن کتولیک دمذهب په خپلولو باندې مجبوره کړم ...... اوس چې سلطان مرادخان ثاني دخپلې لوڅې تورې سره د سربیایانو په سر ورختلې و نو جارج همغه پوښتنه د سلطان څخه هم وکړه . سلطان ورته په ځواب کې وویل: چې دهر جومات سره به یو چرچ هم جوړوم . اوخلکو ته به پوره ازادي وي چې دخپلو مذهبونو په مطابق په مسجدونو کلیسا و کې خپل خپل عبادت وکړي .»

همدا علت و چې جارجبرنیکو وچ د سلطان دفوځونو د تم کولو هڅه و نه کړه او پرته له جنګه یې خپل هیواد هغه ته تسلیم کړ. بوسنیا هم په همدې توګه د سلطان تر مخ تسلیم شوه ، هغوې د خپلو اویاو جنګي کلاګانو دروازې دسلطان تر مخ پرانستې اوپه دې توګه د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه ولاړه او سیمه یې د عثماني سلطنت برخه وګرزیده.

د صلیبیانو د ترون ماتولو دهغوې په کورنیو باندې هم ډیر اغیز درلود ، د بوسنیا او سربیا ګڼ شمیر عیسوي کورنیو په خپله خوښه اسلام و مانه ، د بوسنیا خلکو د ورمن کتولیک د مذهب څخه کرکه کوله او د سربیا زیات شمیر کورنۍ هم دهمدې نفرت له امله او داسلام دحقانیت په خاطر په اسلام کې را ننوتې. سلطان په همغه لسم اویولسم نومبر د خپل سلطنت دایره پراخه کړه ، دبوسنیا د سوبې وروسته عثماني فوځونو ارام کاوه ، ځکه سلطان هم هملته په بوسنیا کې د څه وخت له پاره تم شوې و . دلته دپاته کیدو په وخت کې هغه د ښار ګوټ ګوټ کې ترکانو ته د میشت کیدلو مشوره ورکوله. سلطاني فوځونو په بوسنیا کې د صلیبي ځواکونو په څیر کوم بد کړچار ادا نه کړ اونه یې څوک ووژل ، اونه کوم سپاهي دخلکو د کورونو دلتیون له پاره د چا دروازه و ټکوله.

قاسم هم په بوسنیا کې موجود و . نن ددې ښار د فتحه کیدو دویمه ورځ وه . په لمړۍ ورځ قاسم په هغه لښکرو کې شامل و چې د بوسنیا په شاهي محل باندې یې حمله کړې وه . ددې حملې په دوران کې یو شمیر ځوانانو د قاسم اودهغه دملګرو پخلاف جنګ کړې و اوغوښتل یې د قاسم دحمله مخه ونیسي. خو هغوې ټول په دې مقابلو کې له منځه ولاړل. پرون کوم وخت چې قاسم محل ته د حملې په پایلو کې ورننوت نو د شاهي محل د ټولو ښځینو په لاسو کې یې دتورو په کتلو سره حیرانتیا و ښوله. دې کار د ینې چرې فوځیان د سترې ستونزې سره مخامخ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ، ددې ښځينو وسلوالو قومنده د يوې بوسنيايي شهزادګۍ په لاسو کې وه. دې ټول ښځو د محل په دهليزونو کې خپلې فوځې ډلې درولې وې. قاسم خپلو فوځيانو ته د ښځو د وژلو څخه د لاس اخستو حکم وکړ او په خپله يې په لوړ اواز د بوسنيا شهزادګۍ ته ورغږ کړ:

« درنې شهزادګۍ !..... ستاسې ټول هيواد زمونږ د سلطان اطاعت منلې دې ، ستا جنګيدل هسې بې مقصده دي. ښه به داوي چې وسله و غورزوې اوزمونږ د تورو څخه امن وغواړې.»

خو شهزادۍ د زمرۍ په څير و غړمبيده « مونږ مسلمانانو ته د ځانو د تسليمولو په ځاې مرګ ته ترجيح ورکوو. مونږ اوريدلې دې چې مسلمان عسکر د وحشې حيواناتو څخه کم نه دي....»

« درنۍ شهزادګۍ !تا دا خبره غلطه اوريدلې ده ، ستاسې په ټول ښار کې هيڅ مسلمان عسکر د چا کور ته نه دې ورننوتې ، مونږ د چا د غلامولو له پاره جنګ نه کوو. بلکه زمونږ تورې د حق اوصداقت پريکړې کوې»

د بوسنيا شهزادګۍ چې مخ يې د اور د لمبې په څير تک سور ځليده دقاسم دخبرو د اوريدو سره اغيزمنه شوې وه خو بيا يې هم په پوره رعب سره وويل:

« سهي ده ، که چيرې تاسې ريښتونې ياست نو زمونږ له پاره لاره پريږدئ ، مونږ د محل څخه وزو او په ښار کې پناه اخلو ......تاسې خپل عسکر زمونږ دلارې څخه لرې کړئ.....»

قاسم سمدلاسه خپل عسکر يوې لورې ته کړل. بوسنيايي شهزادګۍ لوڅه توره په لاس د شاهې محل د ښځو سره يو ځاې په پوره جاه و جلال سره د محل څخه ووتله. قاسم دهغوې تعقيبول مناسب و نه ګڼل ، او دمحل ځلوبښت پنځوس ښځينه غړي ، چې ټولې د شاهي کورنۍ پورې مربوطې وې ، په څو لمحو کې د قاسم اودهغه د عسکرو له سترګو پناه شوې.

نن قاسم ديني چري دفوځونوسره يو ځاې په ښار کې ګشت کاوه اودهمدې شهزادګۍ په اړه يې فکر کاوه. هغه په دې فکر کې و چې خداې خبر چې دا د محل افت به اوس کوم ځاې کې وي ، سلطاني فوځونو ته په بوسنيا کې د جنګ کولو له پاره ډيره اړتيا پيښه نه شوه. يواځې په شاهي محل کې لږ څه مقاومت وشو خوهغه هم قاسم ډير ژر تر ولکې لاندې راوست ، اوس نو قاسم د درې څلورو آسپ سپرو عسکرو سره يو ځاې د ښار په کوڅو کې ګرزيده. دبوسنيا خلک لا تراوسه هم د فاتح لښکر څخه په ويره کې وو. يواځې يو کس نيم به دکوره د وتلو جرءت کاوه.

قاسم د يوه کور تر څنګ تيريده چې يو ناڅاپه ودريد. د کور څخه ديوې ښځې چغې او سورې اوريدل کيدې ، قاسم په پوره حيرانتيا سره دخپلو ملګرو سپاهيانو په لور وکتل اوبيا د لږ څه فکر کولو وروسته د خپله اسه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکته شو ، دهغه ملګري هم دهغه سره یوځای دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. هغه په ډیر احتیاط سره ددروازې په لور ورغې ، توره یې راوویسته اود خپلې تورې په لاستې یې دهغه کور دروازه و ټکوله. تر ډیره ځنډه پورې ددروازې ترمخه و درید او انتظاریې کاوه ، د ژړغونې ښځې د ژړا اواز اوس هم همغسې اوریدل کیده ، بلاخره قاسم خپل دوه کسه ملګري هملته ددزوازې مخې ته و درول اوپخپله ددوو نورو عسکرو سره یو ځای کور ته ور ننوت. دا یو کوچنۍ شانته کور و چې ددې کور د یوې کوټې څخه د یوې ښځې زړه بوګنونکې اوازونه راتلل. قاسم لوڅه توره په لاسو کې نیولې په ډیر احتیاط سره د هغه کوټې په لور ورغې. دکوټې دروازه یې پرانسته او د کوټې دننه یې وکتل. خو کله یې چې هلته یوه ځوانه ښځه وکتله چې ځانته پرته ده او چغې وهي نو سمدلاسه بیرته شاته شو ، ځکه دهغې ښځې اولاد کیدونکې و او د هغې سره په کور کې هیڅوک دویمګړې نه تر سترګو کیده.

قاسم په عجیبه حالت کې را ګیر شوې و ، نه پوهیده څه وکړي. یوناڅاپه یې په فکر کې څه راغلل ، د کور څخه بیرون راووت ، هغه غوښتل د ګاونډیو کورونوڅخه څوک پیدا کړې اوددې ښځې کومک ته یې ور وړي. داسې کومه ښځې چې د ولادت په امورو کې بلدتیا ولري. هغه هملته د یوه نژدې کور دروازه ور وټکوله ... او څو لحظې یې هلته ددروازې تر مخه انتظار وویست ، لږه شیبه وروسته وروته د کور دننه د قدمونو اواز تر غوږ شو اوبیا یو چا د دروازې تر شا په ویریدونکې توګه و پوښتل:

« څوک ؟.....»

دا د یوه زوړ سړي اواز و. قاسم فکر وکړ چې د مفتوحه قوم خلک څومره په ویره کې را ښکیل شوي دي. په داسې حال کې چې دسلطان لښکرو په بوسنیا کې دهیچا مال او سر ته زیان نه ورسولې. خو بیا هم د ښار خلکو دخپلو کورونو دروازې تړلې وې او په کورنو کې غلې اوپټ ناست و. قاسم ددې بوډا د اواز د اوریدو سره سم وویل:

« ګوره ! زه دسلطاني لښکر سالاریم..... ستاسې تر څنګ یوې ښځې ته د اولاد دپیدا کیدو له پاره کومک ته اړتیا ده. هغه چیغې وهي ، په دې خاطر دهغې سره د یوې ښځې د شتون اړتیا ده. ځکه هغه بلکل ځانته ده. که چیرې سمدلاسه دهغې کومک ته څوک ور و نه دانګي نو هغه به له منځه ولاړه شي.....ایا ستاسې په کور کې داسې کومه ښځه شته چې دهغې بې چاره سره کومک وکړي ؟

دقاسم دخبرو په اوریدو سره هغه بوډا خاموشه پاته شو. تر لږ ځنډه پورې همداسې چپه چپتیا وه اوبیا یې دروازه پرانسته ، دا یوکمزورې اروپایی بوډا سړې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او ویره هم. دغه زوړ سړي قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته لکه چي زمونږددې ګاونډې دکور په اړه خبره کوې....ته لږ ځنډ وکړه زه دخپلې لور سره خبره کوم » زوړ همدومره وويل اوولاړ.

قاسم په دې خوشحاله شو چې د زوړ سړي د زړه څخه ويره تللې وه. ځکه هغه د بيرته ستنيدو په وخت کې دخپل کور دروازه پرانستې پريښوده ، شوني وه چې هغه ته دخپل ګاونډي د اولاد د پيدا کيدو په اړه معلومات و. همدا علت و چې بوډا ته دقاسم خبره ريښتيا ښکاره شوه او ويره يې له زړه څخه ولاړه. قاسم لا په همدې فکرونو کې ډوب و چې دهغه بوډا سره دوه ښځې را غلې. دې ښځو خپل وجودونه اومخونه په لويو لويو ټکريو کې را نغاړلي وو. کله چې قاسم هغوي وکتلې نو د هغوي ددرنښت له پاره يې د يوه ريښتوني مسلمان په څير خپلې سترګې ښکته کړې. اوس نو دقاسم انديښنه له منځه تللې وه ، ځکه هغه زوړ سړي دغه دواړه ښځې دخپل ګاونډي کور ته ور ننويستلې ، قاسم هغه بوډا له ځآنه سره تم کړ او ورته يې وويل:

« ګوره ! که څه شي ته اړتيا پيښه شي نو د ويرې او خوف پرته يې ماته ووايه. مونږ به د کوچني دپيدا کيدو پورې همدلته ددروازې تر شا ولاړ اوسواو ستاسو له پاره دخير دعاوې کوو.»

د زوړ سړي په سترګو کې يوځل بيا حيرانتيا را وځليده. هغه فکر کاوه چې د فاتح قوم سپاهي خو داسې نه وي. هغه ته خپل پخواني ژوند را په ياد شو ، يعني هغه وخت چې د رومن کتوليک کليسافاتحين چې دهغه هممذهبه هم وو ، کله چې د فاتحينوپه څير دې ښار ته را ننوتل نو دښار هيڅ ځاې سلامت پرينښود. کورونه يې لوټ اوتالا کړل ، ځواني نجوني يې له ځانه سره يوړلې ، زاړه او کوچنيان يې په ديره بې دردۍ سره ووژل او فصلونو ته يې اور ور واچاوه. هغه په همدې فکر کې و چې نن مسلمانان هم د فاتحينو په څير دلته راغلي دي خو دوې د هيچا کور ته د ورننوتلو هڅه نه ده کړې او نه يې چاته کوم زيان ور رسولې دې ، زوړ بوډا اوس د حيرانتيا په ځاې قاسم ته د مينې په سترګو کتل. هغه دې کورته دور ننوتلو نه مخته د قاسم څخه و پوښتل:

« زويه ! يوه پوښتنه درڅخه کوم....بده خو به يې نه ګڼې ؟»

په دې وخت کې د بوډا سره راغلې دواړه ښځې دخپل ګاونډي کور ته ور ننوتې وې ، يوازې همدا بوډا ددروازې تر مخ پاته وو اودقاسم سره يې خبرې کولې. قاسم دبوډا د خبرو په اوريدو سره وخندل او ورته يې وويل:

« بلکل ! و پوښته.... په ما به ستا هيڅ خبره بده و نه لګيږي»

« ګوره زويه ! ته خو پوهيږې چې مونږ عيسايان يو اوزمونږ د نجات ورکونکي نوم يسوع مسيح دې. هغه د خداې زوې هم دې او دهغه رسول هم. خو ما اوريدلې دې چې تاسې مسلمانان هم يو نبي لرئ.... په دې خاطر زه له تاڅخه پوښتم چې ستاسو نبي د خداې څه کيږي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره د بوډا پوښتنه ډیره په زړه پوري او د توقع نه پورته وه. هغه ورته په خندا ځواب ورکړ اوورته یې وویل:

« زمونږ د نبي نوم «محمد الرسول الله صلی الله علیه وسلم» دې ، هغه د الله تعالي بنده او دهغه استازې دې. مونږ عقیده لرو چې الله تعالي وحده لا شریک ذات دې. او دهر ډول اړتیاو او احتیاجاتو څخه غني اوبې پرواه دې. نه یې کوم اولاد شته او نه په مخلوقاتو کې داسې موجود شته چې دهغه د ذات سره دهمسرۍ کولو دعوه وکړی.»

د بوډا سړي په تندې باندې دحیرانتیا لیکې راپیدا شوې اوپه سترګو کې یې په زړه پوري ځلا را وځلیده. بلکل همغسې ځلا لکه څوک چې یوه ورکه په نا څاپې توګه راپیدا کړې .... هغه په بیړنۍ توګه د قاسم څخه یو ځل بیا وپوښتل:

« ته به هرو مرو همدلته تم کیږې ، زه دننه ورځم که چیرې دکوم شي اړتیا پیښه شوه نوښکاره ته چې همتا ته به یې وایم.» زوړ سړي دننه ورغې خو یو ځل بیا پښه نیولې شو ، هغه د څو قدمو د اخستو په وخت کې څه فکر کړې و نو په دې خاطر یې خپل مخ را وګرځاوه اوقاسم ته یې وویل:

«تاسې بیرون ولې ولاړ یاست ، دننه راشئ او کینئ د لږې شیبې خبره ده. زه به درته هلته په انګړ کې کټ واچوم .» زوړ سړي همدومره وویل اوبیا یې دقاسم دځواب د اوریدو پرته دننه قدم کیښود.

اوس نو قاسم اودهغه دوه کسه ملګري دننه په انګړ کې ناست و ، پاته سپاهیان دخپل ګشت په لور روان شول ، دننه دکوټې څخه تر اوسه پورې هم دهغه ښځې د تکلیف نه ډکې چغې اوریدل کیدې ، خو اوس قاسم ډاډمن و ، هغه په ډاډه زړه هلته په انګړ کې ناست و او دهغه زاړه بوډا سره په خبروکې بوخت و . په دې وخت کې هغه زوړ سړي ترې یوه بله پوښتنه وکړه:

« اوریدلي مې دي چې ستاسې سلطان پر چا باندې بې دلیله یرغل نه وروړي ...... عیسویانو په ډیره بده توګه خپله ژمنه ماته کړه نو په دې خاطر یې ترې په لوڅه توره بدله واخسته..... ایا دا رېښتیا دي ؟»

« هو ! دا رېښتیادي. زمونږ سلطان د هونیاډې سره د لسوکالو له پاره دجنګ د نه کولو تړون لاسلیک کړې و . خو صلیبیانو هغه په همغه لمړۍ میاشت کې ماته کړه. نو دهمدې تړون دماتولو دسزا په خاطر مونږ یوائې د هنګري دپادشاه سر پرې کړ او په نیزه کې مو پورته کړ ، خو تر څنګ مو د تړون دماتولو ملاتړې دروم دپاپا نماینده کارډینل جولین هم دوه ټوټې کړ. ځکه دې سړې ټول عیسوی ملت د مسلمانانو پر خلاف د تړون د ماتولو او جنګ کولو له پاره را خوزولې و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه سړي د قاسم خبرې په ډېر غور او دلچسپۍ سره اورېدې. داسې برېښېده چې د قاسم شخصيت او خبرو پرې ډېر زيات اغيز کړی و ، هغه دمسلمانو سپاهيانو دکړچار څخه هم ډېر اغيزمن شوی و . په همدې وخت کې د کوټې څخه يوه ښځه راووته او په ګړندۍ توګه ددوی لورې ته راغله خو انګړ ته د راکيوتو د مخه هملته په برنډه کې تم شوه او زوړ سړي يې ځانته ور وباله. لږه شيبه وروسته هغه زوړ سړی بيرته راستون شو او قاسم ته يې وويل..... « دڅه ضروري شيانو له پاره اړتيا ده..» قاسم د هغې شيانو د راوړو له پاره خپل سپاهې و استاوه ، هغه ښځه بيرته ولاړه او قاسم يو ځل بيا دهغه بوډا سره په خبرو کې بوخت شو. په دې وخت بوډا ورته وويل:

« زويه ! تا ماته تر اوسه پورې خپل نوم و نه ښوده ...... اونه دې راته دا وويل چې ته په فوځ کې څه رتبه لرې. يواځې همدومره دې را ته وويل چې ته د سلطاني فوځ يوسالار يې. زه غواړم ستا په اړه معلومات ولرم.» قاسم د شونډو لاندې وخندل او بيا يې په خندا کې ورته وويل: « زما نوم قاسم بن هشام دې... اوزه په سلطاني لښکر د پنځه زره فوځونو سالار يم ، خو ستا درونده مشره ! ستا نوم څه دې ؟»

« زما نوم «بارټاکوزين» دې. ما خپل ټول ژوند په سمندر کې تيرکړې دې ، د عمر په لمړيو کې مې د عيسويت روزنه تر لاسه کړې وه خو وروسته مې د کشتۍ د چلولو روزنه تر لاسه کړه او ترڅو کالو مخته پورې د کريټ د جزيرې د يوه بحري جهاز کپتان وم...... اوس مې عمر خوړلې دې نوپه دې اساس په کور کې ناست يم. اوس زما زوی دجهاز کپتان دې. په دغو دواړو نجونو کې يوه زما لور ده اوبله زما دلور ملګرې ده چې د پناه په خاطر زمونږ کور ته راغلې ده.»

زاړه سړي «بارټاکوزين» په ډېره لنډه توګه قاسم ته ځآن ور پيژانده ، اوس نو قاسم نور هم په ډېر درنښت دغه زاړه سړي ته کتل. دواړو تر ډېره پورې پخپلو منځو کې سره خبرې کولې ، ان تر دې چه هغه سپاهې هم دسامان داخستو وروسته بيرته راستون شوی و . بارټا کوزين سمدلاسه پورته شو اوهغه سامان يې واخست اودکمرې په لور ورغې. د هغې ښځې چيغې او سورې لا تر اوسه هم لکه دپخوا په څير اورېدل کيدې. داسې برېښېده چې هغه په ډېر سخت حالت کې وه. کله کله به دهغې دا چغې په سختو زګيرويو بدليدې. بارټاکوزين دا ځل دننه ورغې خوبيرته زر راستون نه شو .....قاسم دخپلو عسکرو سره هملته په انګړ کې خاموشه ناست واو ددې ستونزمن وخت د تيريدو انتظار يې کاوه. څو شيبې او څو ساعتونه يو په بل پسې همداسې تير شول اوبيا داسې شيبه هم راغله ...... چې دکمرې دننه د يوه کوچني ماشوم د ژړا اواز را ووت. د ټولو زړونه وخوزيدل ،قاسم دخپله ځآيه ناڅاپه پورته شو ،خو لږه شيبه وروسته يې چې د کوچني ماشوم ژړا واريده نو انديښنه يې لرې شوه،

اوس نو قاسم خپله دنده تر سره کړې وه. هغه د يوې اولاد پيداکونکې ښځې سره کومک کړې و، د يوې داسې ښځې سره چې دجنګ په خاطر يې خپل ځان په کور کې بند کړې و اوهيڅ يار و مددګار يې نه درلود او ددرد څخه يې چغې او نارې دکوره بيرون اوريدل کيدې. اوهمدا د يوه مسلمان سپاهي دنده وه. قاسم خپله دنده تر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې وه او اوس یې غوښتل چې ددې ځآیه ولاړ شي ، هغه خپلو ملګرو ته د تللو حکم وکړ او پخپله هم را پورته شو خو د تللو دمخه یې غوښتل دهغه زاړه سړی سره ووینې او د کوچنې اودمور د روغتیایی حالت په اړه یې ځان پوه کړي. هغه بارټاکوزین ته ورغږ کړ. کله چې هغه قاسم ته نژدې راغې نو قاسم وکتل چې هغه دخوشحالۍ څخه ټول لړزیږي ،دهغه تر شا دواړه ښځې ، په داسې حال کې چې هغه کوچنې یې په لاسو کې نیولې و ولاړې وې. ښځې د قاسم څخه یوڅو قدمه اخوا ولاړې وې ، بارټاکوزین قاسم په خپلو لړزانده لاسو کې ونیو او داحساساتو نه په ډک اواز یې ورته وویل:

« زویه ! ته چیرې ځې ؟نن به ته هیچرې هم نه ځې. مونږ به د زړه له اخلاصه ستا خدمت کوو . تاته دې مبارکه وې ، ستا اوزمونږ هڅو ډیرې ښې پایلې درلودې.« بریټا » د سپوږمۍ په څیر ښایسته زوې وزیږوو . ته به ډیر حیران شي چې ددې کوچنې پلار دسلطان پر خلاف دهونیاډې په فوځ کې شامل دې ، کله چې هغه ته داګیزه شي چې دهغه مرګونې ښځه او نوې پیدا شوې زوې د سلطان د فوځ د یوه سالار له اړخه خوندي کړل شوي دي نو په هغه به څه تیریږي !!.......

«زما لور او دهغې ملګرې ستا دکړچار څخه ډیرې اغیزمنې شوې دې ، هغوې دواړه غواړي له تاسره ووینې.»

دقاسم په څیر یو مخلص سپاهي ته دداسې شیانوکومه اړتیا نه وه. .... ! هغه بیړه دلوده چې بیرته خپل لښکر ته ځان ورسوي. په دې خاطر یې بارټاکورین ته وویل.

« درونده مشره ! دا څه چې ما کړي دا ټول زما په دندوکې و. زه دلته ددې نه زیات نه شم تم کیدي ، بس ماته به اجازه راکړې»

لا تر اوسه بارټاکوزین څه نه وویلي چې دشاته ولاړو ښځو څخه یوې ځان را مخته کړ اود قاسم تر مخه ودریده ، دهغې دغه حرکت نه یواځې قاسم اودهغه ملګري عسکر حیران کړي و بلکه پخپله بارټا کوزین یې هم په حیرانتیا کې اچولې و. خو دغې ځوانې ښځې د را تلو سره سم د خپله مخه پلو ایسته کړ ، کله چې دقاسم اودهغه دملګرو سترګې دهغې پر مخ باندې پریوتې نو درې واړه د حیرانتیا څخه ...... دا خو همغه ښځه وه چې د بوسنیا په شاهي محل کې یې د محل دښځې د ساتنې له پاره توره لوڅه په لاس کې نیولې او د قاسم تر مخه ولاړه وه. دا خو شهزادګۍ وه.د بوسنیا د شاهي کورنۍ ښایسته او حسینه شهزادګۍ.... قاسم دهغه په کتلو سره ګوته په خوله کې ونیوله ، هغه په دې فکر کې شو چې دبارټا کوزین په کور کې پناه اخستونکې ښځه همدا شهزادګۍ وه ، دحیرانتیا په اساس یې نور څه و نه ویل ، خو همدومره یې وویل:

« ت.........ته ؟؟»

« هو !......زه !»

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ خندل ، دهغې په سترګو کې په يوه وخت د ممنويت ، احسان ، محبت او عقيدت جذبه ښکاريده . هغه خپله ښايسته څيره را پورته کړه اودقاسم تر مخه ډيره ويريدلې او اغيزمنه شوې ولاړه وه .دهغې په سترګو کې د قاسم له پاره دعقيدې او محبت اوښکې وې.

قاسم ته دهغې دغه انداز ډير ښه ښکاره شو . خو هغه يو مسلمان مجاهد شخصيت و ، سمدلاسه يې خپلې سترګې ښکته کړې. په دې وخت کې شهزادګۍ قاسم ته وويل:

« ما فکر هم نه کاوه چې مسلمانان به داسې خلک وي ، زمونږ دربار ته خو څو مياشتې مخته کارډينل جونيل دپاپا پيغام را وړې و او بيا يې دمسلمانانو پر خلاف يوه وينا وکړه اوپه هغې کې يې مسلمانان ددې زمکې بدترينه وحشيان ثابت کړل. خو دپرونه تر اوسه پورې د مسلمانانو کړ چار او کړنې ماته دا ډاګيزه کړه چې دروم د پاپا نماينده کارډينل جولين درواغ ويل».

قاسم همغسې دخندا نه شين و . بيايې په ډيره ټيټه لهجه وويل: « تاته به دا څه ډول معلوم شي .....چې د روم دپوپ نماينده کارډينل جولين ما پخپله دجنګ په ميدان کې دوه ټوټې کړې دي ،حال داچې کارډينل دصليبيانو د فتحو دعوا کوله او د ټرون دماتولو ګناه يې په خپله غاړه اخسته. ما هغه ته عبرتناکه سزا ورکړې ده او عيسويانو ته مې دا ثابته کړه چې عيسائيت د خپل دين څخه ګرزيدلې دي..... درنې شهزادګۍ !ته باور وکړه چې د اسلام په سيورې کې سوزيدلې روحونو ته يخوالې او د لمنځه تلونکو ته تسکين ور په برخه کيږي.»

د قاسم دخبرو په اوريدو سره بارټاکوزين يو قدم نور هم رامخته شو او ويې ويل: « قاسم بن هشامه ! ايا ستا په مذهب کې داسې يو زوړ سړې هم را داخليدې شي چې خپل پخوانې ژوند يې ټول په عيسويت کې تير کړې وي ؟

د بارټاکوزين په خبرو قاسم يو ټکان شانته وخوړ او په سترګو کې يې دخوشحالۍ څپې و ځليدې. سمدلاسه د بارټا کوزين په لور يې مخ کړ او ددواړو لاسو څخه يې ونيوه او ورته يې وويل:

«زمونږ په مذهب کې يو سړې دخپلې ساه په اخري شيبو کې هم داخليدې شي ، زه تاته د اسلام په لور د راتلو په اساس ښه راغلاست وايم . ته زما سره يو ځاې ولاړ شه او زمونږ دسلطان سره ووينه . اوپخپله دسلطان په لاسو اسلام قبول کړه .»

خو دبارټاکوزين د ځواب په اوريدو سره قاسم يوځل بيا دحيرانتيا احساس وکړ .ځکه کوزين ورته وويل:

« نه ، زه غواړم ستا په لاسو اسلام قبول کړم..... ما داوريدې مودې راهيسې د حق پلټنه کوله . ما دهمدې تندې د ماتولو له پاره ډير اوږده اوږده سفرونه کړې دي ،خو ستا سره مې دخوخبرو کولو وروسته دا احساس کړه چې زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تنده په لمړي ځل دماتیدو سره مخ ده. ما ته چې څومره دقدر وړ ته ښکاریږي هغومره راته سلطان نه ښکاریږي.»

اوس نو دلته قاسم ته تم کیدل اړین و ګرزیدل. ځکه هغه باید بارتاکوزین مسلمان کړې وي. هغه فکر کاوه چې یوائې د کلیمې په ویلو څوک نه مسلمانیږي ، په دې اساس دې ته اړتیا ده چې نوي مسلمان ته د اسلام د نظام په اړه څه وویل شي. په دې خاطر قاسم زوړ کوزین ته وویل:

« سهي ده درونده مشره ! اوس ته ماته د لږ وخت له پاره اجازه راکړه ، تر څو زه د خپل لښکر ځاي په لور ولاړ شم. زه به تر ماښامه پورې یو ځل بیا ستا دروازې ته راشم. او همغه وخت به تا ته د اسلام په اړه اړین معلومات درکړم.»

« سهي ده ته به د شپې ډوډۍ زمونږ سره خورې ، او بیا به د ډوډۍ وروسته مونږ ټول په دې موضوع خبرې وکړو.»

دا خبره د بوسنیان شهزادګۍ وکړه ...... که څه شهزادګۍ د مذهب د بدلون په اړه کومه اشاره نه وه کړې خو د قاسم په زړه کې دا خبره ننوتې وه چې اوس د بوسنیان شهزادګۍ هم د اسلام په لور را ماته شوې ده. د همدې حالاتو په کتلو سره هغه بیرته د راستنیدو ژمنه وکړه او اجازه یې واخسته او ولاړ.

د بارتاکوزین څخه د اجازې اخستو وروسته قاسم نیغ په نیغه خپل لښکر ځاي ته ورغې. مسلمان سپاهیان ډیر زیات خوشحاله و. دوارنا څخه نیولې تر بوسنیان پورې ټوله سیمه هغوي تر خپلې ولکې لاندې راوستې وه. د سر بیا پادشاه «جارج برنیکووچ» چې دلارډ ستیفن نه ورسته یې دهغه ځآي نیولې و ، دلارډ ستیفن د پالیسو برعکس یې دمسلمانانو سره سخته دښمنی درلوده. په داسې حال کې چې دلارډ ستیفن یوه خور د «بایزید یلدرم» ښځه وه او دهغه لور شهزداګۍ «سروین» د سلطان مراد خان ثاني ملکه وه. په دې جنګ کې جارج برنیکووچ ته هم ماتې په برخه شوه او سلطان د سربیا سلطنت ټول په خپله ولکه کې واخست. او دعثماني سلطنت یوه برخه یې وګرزوله.

کله چې قاسم لښکر ګاه ته ورننوت نو همدا فکر یې له ځانه سره کاوه چې سلطان بوسنیا ته په ور رسیدو سره په ښکاره توګه خپله د فتوحاتو لړۍ پاې ته رسولې ده او اوس به سلطان بیرته اورنه ته د تللو تکل کوي ، په دې خاطر هغه فکر کاوه چې په کومه توګه د سلطان څخه دلته د پاته کیدو له پاره لاره ولټوي او بیا ددې ځایه د البانیه په لور ولاړ شي او خپل محبت یعنې مظلومه مارسي د سکندربیګ د وینو تویونکو پنجو څخه را خلاصه کړي. هغه هوډ وکړ چې سبا به کوم وخت د سلطان سره وینې او دخپلې دغې پریکړې په اړه به ورڅخه د اجازې غوښتلو هڅه وکړي.

دماښام د لمانځه د ادا کولو وروسته قاسم یو ځل بیا بیرته ښار ته راستون شو. خو دا ځل هغه ځانته و. دا ځل هغه نیغ په نیغه د کوزین کور ته ور روان و. او بیا د لږ وخت وروسته هغه د بارتاکوزین کور ته راورسیدلې و او دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ناست و او په خبرو کې ورسره مصروف و . د بارتاکوزین لور خپله هغه ګاونډۍ هم دخپله ځانه سره خپل کورته راوستې وه چې قاسم یې د اولاد په زیږیدو کې ور سره بسپنه کړې وه . د کوزین په کور کې د بوسنیا ښایسته اوښکلې شهزادګۍ هم د قاسم په انتظار کې ناسته وه ، دکوزین دوه ځوان زامن هلته په «وینس » کې نوکران و و . اودواړه دخپلو ښځو او کوچنیانو سره یو ځای هملته د وینس په ښار کې اوسیدل دهغه یوائنۍ ځوانه لور کونډه شوی وه ، دهغه میړه یو کال د مخه د مسلمانانو پر خلاف په جنګ کې وژل شوی و. دبوسنیا شهزادګۍ چې کله د نیولو څخه خلاصه او روغه رمټه د محل څخه وتلې وه نوهغې دهمدې ښځې سره پناه اخستې وه ، اوس نو حالات ډیر په زړه پورې وو. ځکه بارتاکوزین اودهغه لور د اسلام دمنلو پریکړه کړې وه . خو شهزادګۍ لا تراوسه پورې په دې اړه هوډ نه درلود.

د لږ وخت وروسته بارتاکوزین قاسم د ډوډۍ خوړلو سالون ته یوړ . هلته په دستر خوان باندې قاسم ، بارتاکوزین ، دبوسنیان شهزادګۍ ، او د کوزین لور ټول یو ځای کیناستل او ډوډۍ یې وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

د بوسنيا شهزادګۍ

« ستاسې سلطان دعيسويانو د عبادتځايو په اړه څه فکر لري ؟...... ايا کليساوې به له منځه يوسي ؟ اوريدلې مې دي چې مسلمانان دخپل مذهب په اړه ډير سخت اومتشدد دی ؟»

« سلطان خو حکم کړې دي چې هر چيرې چې په سربيا اوبوسنيا کې مسجد جوړيږي ، تر څنګ دې يې يوه يوه کليسا هم جوړه کړل شی تر عيسويانو ته دخپل عبادت په اړه کومه ستونزه نه وي او ټول هغه پخوانۍ کليساوي چې چيرې جوړې شوي دي هغه به همغسې په خپل ځاې پاته وی.»

« دا خو ډير مهم قدم دې. ددې برعکس هونياډې ويلي و چې هغه به په سربيا اوبوسنيا کې ټول « يوناني کليساوې» له منځه وړي او په ځاې به يې د «رومن کتوليک دمذهب» کليساوې جوړوی.

د قاسم او د بوسنيان د شهزادګۍ تر منځه ډير په زړه پورې بحث روان و، زوړ کوزين هم ددوې بحث په ډيره دلچسپۍ سره اوريد. هغه لږ څه په ويريدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« ديسوع مسيح خداې اودهغه دمور په اړه ستاسې مذهب څه وايی ؟»

په داسې حال کې چې دقاسم خوله دخندانه وازه وه ويی ويل: « مونږ هغه ته خداې نه وايو. بلکه هغه دخداې يو غوره نبي اوپيغمبر ګڼو . مونږهغه دسيدنا عيسې عليه السلام په نوم يادوو . اودهغه درنې اومحترمې مور ته سيدة مريم عليها السلام وايو،اسلام دا عقيده بلکل نه مني چې خداې دې وويشل شي اويا دې دکوم انسان پلار و ګرزي.»

د قاسم په خبره باندې شهزادګۍ يو دم را ټوپ کړ او ويی ويل:

«دا نو څه خبره شوه، که چيرې يسوع مسيح خداې د خداې زوې نه وي نو بيا هغه د چا زوې دې ؟ ايا ته دهغه دپلار نوم مونږ ته را ښوولې شې ؟»

دشهزادګۍ پوښتنه دقاسم ل پاره سخته وه .ځکه هغه به اوس څه ويلې اود چا نوم به يې اخسته. که چيرې دايی ويلې چې عيسې عليه السلام د پلار پرته دمور په ګيډه کې پيدا شوې و نوبيا به هم شهزادګۍ پرې باور نه کاوه . هغه ته نه چيرته د تللو اونه د پښو د ايښودو په خير کيفيت پيدا شوې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په اصل کې ددې خبرې کول چې عیسې علیه السلام د خداې زوې دې ، د خداې تعالې ذات په یو جسماني قالب کې ور اچول دي ،په داسې حال کې چې خداې تعالې جسم ته محتاج نه دې. دا زمکه او اسمانونه د خداې تعالې دقدرت ښکاروندوې دي ،..... څرګنده ده چې خداې تعالې یو نه ښکاره کیدونکې هستي ده نوبیا به هغه څه ډول د یوه انسان سره رشته پیدا کړي...... اودهمدې ځآیه ویلې شو چې سیدنا عیسې علیه السلام دهمغه مطلق قادر ذات د قدرت یوه نمونه ده ځکه هغه خداې تعالې چې څه وغواړي کوی یې.»

اوس شهزادګۍ یوځل بیا قاسم په یوه اندیښنه کې ور واچاوه

« ته چې دا ځواب وایې چې خداې تعالې چې څه وغواړی کوی یې ، نوبیا ته دانساني واک اواختیار په اړه څه وایې ؟ ستاسو په مذهب کې دانسان سره څومره واک دې او دخداې تعالې سره څومره واک شته ؟

قاسم یو ځل بیا په فکر کې پریوت. ځکه هغه یو سپاهي و ، کوم مبلغ او عالم نه و چې د هرې پوښتنې ځواب ووایې. هغه د بوسنیایې شهزادګۍ له اړخه په یو ازمیښت کې اچول شوې و . خوبیا یې هم دمیړانې څخه کار واخست او ویې ویل:

« درنې شهزادګۍ !دغه ټولې پوښتنې په حقیقت کې د خدای تعالې په اړه د فکرکولو په وخت کې د انسان ذهن کې را پیدا کیږي. خو په دې پوهیدل په کار دي چې د پوښتنې کونکې په ذ هن کې دخداې تعالې په اړه حقیقت څه ډول انځور شوې دې. هغه انځور چې په عیسوي کتابونو کې د خداې تعالې په اړه انځور شوې دې نو هغوې خداې ته یو جسماني وجود ورکړې دې ، دبایبل په لمړي باب کې لیکل شوي دي چې .....« خداوند خدا چې کله په یخو وختو کې په باغ کې ګرزیده نوکله یې چې خبرې وکړې نو ادم او حوا یې خبرې واوریدې» (بایبل دپیدا ایښت باب) ، په همدې توګه په نورو مذهبونو کې هم هڅه کیږي چې خداې تعالې په عجیبو عجیبو جسماني وجودونو کې و وینې. تاته به ډاګیزه وې چې په بت پاله مذهبونو کې د تیرو او ختو څخه په خپل تصور کې دخداې شکلونه جوړوي او بیا دهغوې عبادت کوی.

دا چې تا د اختیار او واک خبره کړې ده نو دهغې په اړه لنډ ځواب زمونږ په خپل ذات کې شته. که مونږ په ژوره توګه متوجه شو نو زمونږ په ذات کې دوه برخې دې ، یوه هغه برخه ده چې پرهغې ز مونږ واک او اختیار نه شته. یعنې د جسم جوړښت ، فطري اړتیاوې ، خوراک ، څښاک ، خوب کول یا د کوچنیانو پیدا ایښت..... او بله برخه هغه ده چې مونږ پرې پوره واک لرو . لکه د یوه چاسره بسپنه کول ، همدردي کول ، محبت کول ، ریښتیا خبره کول ، د درواغو څخه ځان ساتل ، د خداې تعالې د مخلوق سره ښیګڼه کول اویا دبدۍ څخه د خلکو منه کول.....

زمونږ رسول کریم صلی الله علیه وسلم چې کوم کتاب راوړې دې هغه نیغ په نیغه دالله تعالې له اړخه دې اودهمغه کلام دې ، هغه دمقدس بایبل په څیر نه دې ، ځکه په بایبل کې یواځې د سیدنا عیسې علیه السلام روایات او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه د ملګرو لیکونه موجود دي. زمونږ دکتاب نوم قران کریم دې ، په قران کریم کې الله تعالې فرمایلې دي چې «......فاالهمها فجورها و تقوها ......» یعني الله تعالې انساني شعور ته د نیکۍ او بدۍ دواړو په اړه الهام ورکړې دې ، اوس دا د انسان پورې اړه لري چې هغه د نیکۍ لاره خپلوي او که دبدۍ لاره. الله تعالې انسان ته بلکل همغسې الهام ورکړې لکه څنګه یې چې پاته مخلوق ته ورکړې دې ، تاسې د شاتو مچۍ ووینئ ، هغوې ته چا ویلي دي چې هغوې دې دیوې کورنۍ بلکه دیوه سلطنت په څیر و اوسي. په همدې توګه د مرغاویو بچیو ته چا ویلي دي چې د اوبو په ډنډ کې ځانونه ور وغورزوي. او دمرغۍ بچې ته چا الهام ورکړې دې چې د خپلې جالې څخه دې ټوپ نه وهي.

په همدې توګه یې انسان ته هم الهام ورکړې دې ، خو څرنګه چې انسان د ټولو مخلوقاتو څخه افضل دې نو په همدې خاطر یې ورته شعور ورکړې دې اود بدیو ددې دوو الهامونو څخه یې ورته د یوه دخپلولو پوره ازادي ورکړې ده. ټول مخلوقات د الله تعالې د قانون پابند دي ، خو انساني ذات یواځې د الهي د احکامو پابند دې. په حقیقت کې د انسان سره څه دومره زیاته واکمني هم نه شته. یواځې د یوې شیبې واک لري اوهغه شیبه هم همدا موجوده وخت دې. همغه وخت چې دانسان سره شته دهغې څخه باید په سهي توګه ګټه پورته کړي ، ان تر دې چې دپایلو په اړه یې هم انسان بې واکه دې. نو اوس که څوک دا وخت داسې استعمالوي چې خپل لاسونه په زوره په اور کې ږدي نو بې له شکه چې لاسونه به یې و سوځي. دا د وخت د غلط استعمال پایلې دي چې یو انسان یې په دواړو جهانونو کي تر لاسه کوي. په مادي نړۍ کې هم او په روحاني نړۍ کې هم. لاس به دې هم و سوځي اوروح به دې هم په کړاونو کې اخته وي. خو که چیرې ته دا واک اواختیار په سهي توګه استعمال کړې نو ستا راتلونکې به پخپله ښه شي. په همدې توګه به ستا راتلونکې وختونه ټول درست و ګرځي. ان تر دې چې اخرت به دې، چې مونږ ورته د روح نړۍ وایو ، هم سهي او درست شي. دا ده په اسلام کې دانساني اختیار او واکمنۍ طریقه .

د قاسم دخبرو په اوریدو سره دشهزادګۍ سترګې دحیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، زوړ بارټاکوزین داحساساتو تر اغیز لاندې راغلې و او ټول وجود یې لړزیده. لور یې «ماریا» هم د تیرې په څیر جامده ګرزیدلې وه او دوه سترګې یې په قاسم کې ور ننویستې وې تر څو لحظو پورې په خونه کې چوپه چوپتیا حاکمه وه خو دبوسنیا شهزادګۍ دا چوپتیا ماته کړه ، هغه ته خپل اواز لکه د ژور کوهي څخه راتلونکې محسوسیده:

« تا خو زمونږ سترګې را خلاصې کړې ، داسې بریښي لکه مونږ چې پخوا په یوه نالیدلې زندان کې بندیان و ، ددې حقیقت د رامنځته کیدو څخه اوس مونږ خپل ځانونه د لمرې ځل له پاره انسانان محسوسوو. خو دا داخرت خبره چې تا وکړه ، اخرت څه شې دې ؟»

اوس نو قاسم داسې احساسوله چې کوم غیبي قوت دهغه سره د کومک کولو له پاره مامور شوې دې. هغه پرته له ځنډه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اخرت ؟.....اخرت خو یو لازمي شي دي. څوک چې اخرت نه مني نوکه هغه خداې هم ونه مني کوم توپیر په کې نه راځي. داسې خداې چې په اخرت کې دانسان له پاره منصف نه وي ، ورته دخداې د ویلو اړتیا نه شته. قران کریم کې مونږ ته ویل شوي دي چې هر عمل او فکر لازمي پایلې لري ،تاسې چې دڅه په اړه فکر کوئ دهغې له پاره هم اخرت شته او کوم عمل چې کوئ دهغه له پاره هم اخرت شته ، هغه وخت چې مونږ خپله موجوده لمحه درسته کړو نو دهغې له مخې زمونږه را تلونکې لمحه په خپله سهي کیږي ، اعمال په شخصیت باندې هم اغیز کوي ،ځکه چې اعمال دانساني روح اصلاح هم کوي او دیوچا چې انساني روح اودننه ذات اصلاح وي نو دهغه بیروني شخصیت او ذات هم باوقاره او ښایسته ښکاري. همدې ته نیک یا حسن عمل وایي. کله چې د یو چا ډیر اعمال سهي او درست وي نوهغه بیا په خپلې ښکاره او پټ ژوند کې ډاډه او مطمئن اوسي او د خپل خداې شکر کونکې ګرځي. همدغې نفس ته په اسلام کې مطمئنه نفس ویل کیږي. څوک چې دهمداسې مطمئنه نفس خاوند وي نو که هغه ومري هم ، نو مړ نه حسابیږي ، دهغه جسم له منځه ځي خو روڅ یې پوره اوسلامت د خپل ریښتونې پیداکونکې لورې ته ور رسیږي ، همدې ته اخرت وایی. هغه څوک چې مطمئنه نفس له ځانه سره یوسي نوهغه به تل پاتې ژوند تر لاسه کړي او همدې تل پاتې ژوند ته جنتی ژوند وایی. اوهر هغه څوک چې د مطمئن نفس خاوند نه وي اوپه ژوندانه کې ددغه ور په‌لاس شوې وخت غلط استعمال کړې وي او داسې اعمال یې تر سره کړي وي چې دهغه داخلي او بیروني شخصیت یې هم دتباهۍ سره مخ کړې وي. نو هغه د مړینې وروسته بیابیا مړ کیږي او په تل پاتې سوځونکې اور کې به سوزیږي ، همدغې ته مونږ جهنم وایو ، اوهمدا ده د اخرت په اړه زمونږ عقیده.»

اوس نو شهزادګۍ ګوته په خوله په قاسم کې خپلې سترګې ور ننویستې وي،هغه په همدې فکر کې وه چې ټول مسلمانان به همداسې وي لکه قاسم چې دې. ددومره متوازنو اوبرابرو ، نیکو اوښه عقایدو خاوندان.... هغې هم هوډ وکړ چې د بارټا کوزین سره یوځاې به اسلام مني ، ځکه نور نو هغې ته د قاسم څخه د زیاتو پوښتنو کولو اړتیا نه وه. هغه خاموشه کیناسته خو په دې وخت کې بارټاکوزین یوه پوښتنه وکړه:

« قاسمه زویه ! ددې معنې دا شوه چې تر اوسه پورې چې څومره انبیاء اورسولان راغلي دي،دوې ټول دخداې تعالي غوره بندګان وو ، ددوې هیڅ یو هم پخپله خداې اویا د خداې زوې نه و.»

« بلکل دا ټول د خداې تعالې له اړخه ټاکل شوي خلک و. نبیان خو په هره زمانه کې او هر قوم ته لیږل شوي دي ، په حقیقت کې په پخوا زمانو کې چې هر نبي یارسول ددې نړۍ نه سترګې پټې کړې دي نودهغه وروسته دهغو منونکو د خپلو کم پوهیو اویا کم عقلیو په اساس هغوې ته دخداې ، دخداې د اوتارو ، اویا د خداې دزامنو نوم ورکړې دي . تاسو د سمندر نه اخوا په هندوستان کې ووینئ هلته خلکو «رام» « کرشن» او « ګوتم» د خدایانو په څیر منلي دي. حال داچې کیدې شي دا ټول وګړي دخداې نیک خلک واوسي ، په حقیقت کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ دور کې هم دنړۍ ټول خلک د یوه ډول شعور اوپوهې خاوندان نه اوسي. یوشمیر خلک دالله تعالې له اړخه غوره کیږي چې مونږ ورته پیغمبران وایو. دا وګړي د شعور اوپوهې په اړه تر ټولو د ستر مقام خاوندان اوسي. کله چې دا خلک خپلې خبرې نورو انسانانو ته ورښئ نو داسې خلکو ته یې ورښئ چې دعقل اوشعور خاوندان اوسي. دا خلک ورته خپله خبره پوره پوره ورښئ او هغوې د خپلو ځانو ملګري کوي، خو کوم خلک چې دهغوې په خبرو باندې و نه پوهیږي نو هغوې د شعور له اړخه په ښکته درجه کې اوسی. همداسې خلکو ته مونږ کافر وایو. خو یو شمیر داسې وګړي هم شته چې دخپلو عارضي ګټو په خاطر د حق لاره نه شي خپلولې او دسرو او سپینوزرو دځلا په کتلوسره په غلطو لارو باندې سر کیږي، دا ډول خلکو ته زمونږ په قران کې منافق اوسخت کافر ویل کیږي. زمونږ نبي او رسول صلی الله علیه وسلم چې دکوم شعور خاوند و نوهغې مرتبې ته هیڅ بل انسان نه شي رسیدلې. همدا علت دی چې الله تعالې هغه صلی الله علیه وسلم دټولو انسانانو له پاره اود ټولو جهانو له پاره ټاکلې و. زمونږ عقیده داده چې اوس به بل کوم نبي نه راځي او مونږدا عقیده هم لرو چې زمونږ په نبي باندې نازل شوې کتاب قران کریم تر قیامته پورې د ټول انسانیت له پاره هدایت اولارښوونه ده، زمونږ په مذهب کې د نورو مذهبونو پر خلاف د ذرې په اندازه هم تعصب نه شته، مونږ ددنیا هر انسان د یوه امت وګړي ګڼو اوهیڅ انسان دبل کوم انسان په غلامۍ کې نه شو کتلې.»

دقاسم خبرو ددې درې واړو په زړونو پوره اغیز کړې و، هغوې ته دقاسم خبرې د یو ډول عام فهمه خبرو په څیر ښکاریدې، لږه شیبه وروسته شهزادګۍ په ویریدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

«درونده میلمه !ما د زړه له کومې پریکړه کړې ده چې زه به خپل پلرنې مذهب عیسویت پریږدم او ستاسې مذهب اسلام به قبلوم.»

د شهزادګۍ دخبرې د پای ته رسیدو سره سم بارټاکوزین وویل:

«دا خو نوره هم ډیره ښه شوه !اوس نو ته مونږ درې واړه مسلمانان کړه. مونږ ته ووایه چې دمسلمانیدو له پاره کومو شیاتو ته اړتیا ده.ایا مونږ به د صلیب په څیر کوم شې په غاړه کې را ځوړندوو. یا بله څه؟»

«نه، تاسې ته به د داسې هیڅ کولو ته اړتیا نه وي، تاسې به یواځې په پاک زړه، پوره هوش او حواسو، او اخلاص سره دا منئ چې په دې عارضي ژوند کې د نړۍ ټول کاروبار هسې بې مقصده دې تر هغې چې د تلپاتې ژوند د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې او هڅې اوهاند و نه کړل شی. تاسې حیواناتو ته ووینئ نوځناور د بل د ژوند په خاطر له منځه ځي،تاسې ووینئ یوه پیشو موګک نیسي او وژنی یې، خو په حقیقت کې هغه د خپل پاته نسل د پایښت له پاره دا قرباني ورکوي. په اسلام کې دشهید مرګ د ټول قوم حیات ګڼل کیږي. مونږ په حیواناتو کې دا لړۍ وینو خو انسان په خپله په دې حقیقت باندې باور نه لري، ځناور خو یواځې دخپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکې نسل له پاره ژوندې اوسي،خو انسان ته دهغه ژوند دهغه دمړینی وروسته په لاس ورځي ، دهغوې ژوند یواځې د نسل دپاینبت پورې را نغښتې نه وي بلکه دهرډول مادي تمایلاتو څخه پاک یو روحاني ژوند اوسي ، تاسو به دمسلمانۍ له پاره په دې ژوند باندې ایمان راوړئ اودا به منئ چې ددې ژوند مالک الله تعالې دی ، چې وحده لاشریک دی ، او دزمکې او اسمانونو یوآځني مالک دی. انسان ته یواځې اویواځې دهمغه اطاعت کول په کار دي ، تر څنګ یی په دنیا کې د شتو ټولو شیانو ویره باید له زړه څخه وویستل شی. همدغې ته توحید وایی. تاسې به یوآځې څو کلیمې واییی. اوپه هغې به دزړه نه ایمان راوړئ، زه اوس تاسې ته دا کلیمات درښایم ، د کلیمې د لوست نه وروسته به تاسې په ظاهری توګه مسلمانان شئ....

« قاسم دبوسنیا شهزادګۍ ، ماریا او دهغې بوډا پلار بارټاکوزین ته کلیمه یی طیبه وروښوله:

اوبیا یی په همدې فکر هغوې ته نوي اسلامي نومونه وړاندې کړل. تر څو د بوسنیا په خلکو کې هغو د خپلو همدې ځانګړې اسلامي نومونو په واسطه و پیژندل شي. قاسم د بارټا کوزین له پاره دعباس ، دبوسنیا دشهزادګۍ له پاره د « حمیرا او دماریا له پاره د« مریم» نومونه وړاندې کړل. درې واړه نوې مسلمانان ډیر زیات خوشحاله و ، قاسم تر ډیره پورې د هغوې سره د اسلامي اعمالو اوفرایضو لکه لمونځ ، روزه ، حج ، زکات او جهاد په اړه خبرې وکړې او هغوې ته یی په دې اړه تفصیلي معلومات ورکړل.ترڅنګ یی هغوې ته ددې امورو داجرا په اړه عملي څرګندونه هم وکړه.

هیڅاته د شپې د تیریدو په اړه اندازه نه لګیده. سهار شو اوقاسم د سهار لمونځ دهمغوې سره په جمع ادا کړ اوپه ډیره خوږه ژبه یی ورته د قران کریم تلاوت وکړ. چې ددې تلاوت داغیز له امله ددرې واړو نوو مسلمانانو سترګې د ژړا نه ډکې وې.

دسهار د لمانځه دادا کولو ورو سته قاسم خپلې لښکر ګاه ته ولاړ او په خپله خیمه کې په ارام ویده شو.

سلطان مرادخان ثاني څو ورځې هلته په بوسنیا کې پاته شو ، بیا یی د هغه ځایه لښکر ته دکوچ کولو امر وکړ ، اوس نو هغه بیرته د اورنه په لور را روان و. په همدې وخت کې قاسم د سلطان څخه د البانیه په لور د تللو اجازه وغوښتله. خوسلطان ورته د اجازې کولو څخه انکار وکړ او ورته یی وویل:

« قاسم بن هشامه ! دا سهي وخت نه دې چې تا د دارالسلطنت اویا لښکر څخه لرې بل چیرې واستوم. مونږ خو اوس د پرلپسې یرغلونو څخه فارغه شوي یو خو دحالاتو څخه پوره ډاډ من نه یو ، ځکه تر اوسه پورې هونیاډې لا ژوندې دې اودهغه تر بیرغ لاندې د هنګری ټول فوځ سلامت شتون لري. مونږ به هونیاډې هرو مرو سبق ور ښایو. خو اوس غواړو خپل دغه ستومانه لښکر اورنه ته د ارام کولو له پاره یوسو. بیا به دهغه ځایه تاته دالبانیه په لور د تللو اجازه درکول شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر قاسم هم د خپل لښکر سره یو ځای د اورنه په لور روان شو.

تر اوسه به لا د سلطان لښکر اورنه ته نه و رارسیدلي چې هلته په بوسنیا کې بوسنیایي شهزادګۍ چې اوس حمیران نومیده ، یوه ورځ اعلان وکړ ..... چې هغه غواړي په بوسنیا کې د اوسیدو په ځای اسلامي دارالسلطنت اورنه ته ولاړه شي. حمیرا په دې خپل هوډ کې ځانته وه. دهغې مور و پلار او نو خپلوان یا خو په جنګونو کې له منځه تللي وو اویا لرې نژدې سیمو ته تښتیدلي و. د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه تللې وه. او د عباس پرته دهغې د پوښتنې بل څوک نه و پاته. په همدې خاطر هغې یوه اسلامي ښار ته دتللو او هملته د پاته ژوند کولو په اړه هوډ ښوولې و. کله چې دهغې ددغه تصمیم څخه عباس اودهغه لور مریم خبر شول نو هغوې هم ورسره تللو ته تیار شول. همغه و چې ددې درې وګړو څخه جوړه شوې قافله دلښکر د تللو څخه درویشت ورځې وروسته د اورنه په لور روانه شوه.

سلطاني لښکر باغیانو ته د سزا د ورکولو، او د مملکت پولې د پخوا په نسبت د نورو پراخولو وروسته بیرته اورنه ته را ورسید. قاسم د جنګ په میدان کې بریالې او سرلوړې را ستون شوې و ، دهغه دخبرو او د ورپیښوشوو حالاتو د اوریدو وروسته دهغه کورنۍ باغ باغ شوې وه. دهغه ورور طاهر هغه په تندي باندې ښکل کړ او مورو پلاریې د خپلې سینو سره یو ځای کړ اووریرونو یې دخوشحالۍ نه ښه شور اوغوغا جوړه کړې وه. خو د قاسم په زړه کې تر اوسه پورې یو زخم پاته و چې هغه یې ارام ته نه پریښوده. اوهغه زخم د ورکې شوې مارسي په اړه و.

هغه دمارسي سره دتل پاتې ژوند له پاره د یوځای اوسیدو هوکړه کړې وه خو اوس د مارسي پرته هغه ته داسې بریښیده لکه ټوله دنیا چې ورانه شوې وي ، بلاخره د لښکرو د بیرته راستنیدو په دریمه ورځ هغه هوډ وکړ چې د سلطان سره به ویني او د البانیا په لور به ترې د تللو اجازه اخلي ، او هلته د ورتلو له پاره به ځآن تیاروي. هغه غوښتل چې داجازې د ترلاسه کولو سره سم به ډیل نه کوي او سمدلاسه به د البانیه په لور روانیږي.

هغه ماسپښین د کوره ووت. اوغوښتل یې دماښام د لمانځه وروسته دسلطان سره ووینې ، په خپل خاص اس سپور د اورنه د بازار څخه تیریده او په زړه کې یې دا دعا کوله چې سلطان ورته سمدلاسه د البانیه په لور د ورتللو اجازه ورکړي. د هغه وخته راهیسې چې سلطاني لښکر بیرته اورنه راستون شوې و نو په بازارونو کې سوداګرۍ او ګڼه ګوڼه زیاته شوې وه، دعیسویانو دلښکرو څخه په لاس راغلې د غنیمت مالونه ، غنم ، اسونه ، تورې ،هرډول کالي او ..... په بازار کې پلورل کیده. خو قاسم دهر څه څخه بې نیازه و اویوازې دمارسي په اړه یې فکر کاوه او دبازاره په بیړه تیریده. خو یو چوک ته د رسیدو سره سم یې دخپل آس واګې راښکودې ، ځکه هغه د مارتها زړه خادمه وکتله ، دمارتها د زړې خادمې په کتلو سره یې سترګې دحیرانتیا خلاصې او خوله یې وازه پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هماغه خادمه وه چې دمارتها د قتل یوا ځنۍ شاهده وه ، دغه عمرتیرې ښځه په هغه شپه ژوندۍ پاته شوې وه ، دمارتها د کور څخه د راوتلو وروسته هغه ځآې ځاې ټکرونه خوړل او ګرزیده . خلکو به د سوال کونکي په څیر لږ څه دخوراک څښاک له پاره ورکول ، هغه به هم د ځآې د نشتوالي په خاطر همکلته د جومات په دروازه کې ویده کیده . قاسم هغه پیژندله . کله یې چې دا خادمه وکتله نو سمدلاسه د آس څخه را ښکته شو او په ډیره بیړه یې ځان د یوه ډوډۍ پلورونکي ریړې ته چې دا خادمه یې تر څنګ ولاړه وه ورساوه . تر یوه وخته پورې خو خادمې قاسم و نه پیژانده خو کله یې چې وپیژانده نو سترګې یې داوښکو ډکې شوې او سمدلاسه د قاسم په پښو کې ور پریوته . اوس نو هغې سخته ژړا کوله . قاسم خادمه ددواړو لاسو څخه ونیوله او راپورته یې کړه او غوښتل یې له ځانه سره یې یوسي . اوس نو هغه د سلطان سره دکتلو اراه شاته غورزولې وه ، هغه دا وانګیرله چې د مارسي دخادمې سره په دې بازار کې لیدنه کتنه هسې یو خداېي معجزه ده . په دې خاطر دې ته اړتیا ده چې تر هر څه لمړۍ ددې خادمې څخه دټولو حالاتو په اړه تفصیلي معلومات تر لاسه شي ، هغه دمارسي خادمه له ځانه سره په بازاري کرایه شوې سپرلۍ باندې کینوله اوکورته یې یوړه . په دې وخت لمر هم دماښام په غیږ کې د پریوتلو روان و . کله چې قاسم خپل کور ته ورننوت نو ویې کتل چې په کور کې ټول خلک حاضر دي ، تر ټولو دمخه دقاسم ورندار د دغې زړې غمجنې ښځې په کتلو سره حیرانه پاته شوه . خپل کار یې پرېښود او راپورته شوه ، قاسم هم په پوره ژورتیا سره دخپلې ورندار په لور وکتل او ویې ویل:

«دا د غزالې خادمه ده . دغزالې د تښتولو وروسته تر اوسه پورې په کوڅو کو څو کې ګرزي ، د نن نه وروسته به دا همدلته اوسي دکور په کارو بار کې به له تاسره مرسته کوي....»

سکینې د قاسم دخبرو د اوریدو وروسته په چټکۍ سره مخته ورغله اودمارسي خادمه یې په خپله غیږکې را ونغاړله . خو دمارسي خادمې دقاسم دخبرو وروسته قاسم ته به غټو غټو سترګو کتل ، دهغې شونډو ته څه راتلل او غوښتل یې چې ویې وایي خو داسې بریښیده چې کوم نالیدلې ځواک دهغه ژبه ګونګه کړې وي ، بیا دهغې دژبې څخه په ډیره سخته توګه دا څو ټکې را ووتل:

« دا.....غزاله څوک ده ؟ ایا تاسې مارسي بې بي ته غزاله وایيی؟ که چیرې تاسې وایی چې مارسي بې بي تښتول شوې ده نو تاسې خو بیا ډیره اشتباه کوئ»

خادمې دهمدې خبرو ورسته خوله بنده کړه ، د قاسم پښو څخه زمکه وتلې وه اوسمدلاسه یې وپوښتل چې ایا مارسي تښتول شوي نه ده ؟که چیرې هغه تښتول شوې نه وي نو بیا چیرې ده ؟دقاسم زړه په زوره زوره درزیده ، او په خپل زړه کې یې دا دعاوې کولې چې کاشکې مارسي په خیریت کې و اوسي . خو دخادمې دخبرو څخه دهغه افق تار تار شو . هغه فکر وکړ چې خادمه ورته کوم بد خبر اورول غواړي . نو همت یې وکړ او بیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مق......مقصد دې څه دې ؟ ته ماته څه ويل غواړې ؟ ..... که مارسی ريښتيا هم نه وي تښتول شوې نو بيا چيرې ده ؟» خو خادمې دقاسم د پوښتنې د ځواب د ورکولو په ځای په چغو چغو ژړا پيل کړه . دخادمې ددې ژړا په واسطه د قاسم مور اوپلار او وريرونه هم سره راټول شول ، خادمې سلګی وهلې او ژړل يې . دکور ټولو خلکو په ډيره ستونزمنه توګه هغه خاموشه کړه اودمارسي په اړه يې ترې وپوښتل . خاد مې د سلګيو په څپو کې وويل:

« مارسي بي بي هم دهغې د مور سره يو ځای تللې ده »

دا درواغ دي ، که داسې واې نو بيا به دهغه جسد هم دهغې دمور سره يو ځای را پيدا شوې و . د قاسم ورور ورته په ډيره احساساتي توګه وويل . خو په خپله قاسم ګم سم ولاړ و . دقاسم مور او ورندار هم همدا خبره تکرار کړه . بيا نو خادمې ورته وويل:

« ما په خپلو سترګو وکتل ، مارسي بي بي دخپلې مور د وژل کيدو وروسته په ډيره ميړانه د غلو مقابله وکړه اوکله چې ستومانه شوه نو بيا يې دخپلې ابرو دخوندي ساتلو په خاطر خپله توره په خپله ګيډه کې ور ننويسته . ما په خپلو سترګو وکتل چې دمارسي بي بي ټول وجود په وينو کې لت پت و او اخري ساه يې اخسته چې دخپلې مور لورې ته ورغله .....بيا ابوجعفر او دهغه ملګرو دمارسي بي بي لاش راپورته کړ اوله ځانه سره يې يوړ ، د دروازې بيرون دهغوې يو بل ملګرې هم ولاړ وو. ما دا ټوله صحنه په خپلو سترګو کتله . ماغوښتل ددې پيښې وروسته ستا کور ته راشم خو نه پوهيدم چې تاسې چيرې اوسيږئ ، ما محل ته د ورننوتلو جرءت نه شو کولې ، په بازار کې مې د ډيرو خلکو څخه ستاسې په اړه و پوښتل خوهيچا راته ستاسې په اړه معلومات را نه کړ .

د قاسم وينه وچه شوې وه ، تک ژيړ رنګ ولاړ و او ديوال ته يې تکيه کړې وه . خو دهغې مور او ورندار د خادمې ددې خبرو په اوريدو سره ژړل . اوس نو دطاهر سره هم د ويلو له پاره نور څه نه و . په همدې وخت کې د زاړه هشام اواز راپورته شو .

« داهم شوني ده چې په دې وخت کې به غزاله بې هوشه وه اوهغوې دهمدې بې هوشی په حالت کې پورته کړې وي او له ځانه سره يې وړې وي . که چيرې هغه شهيده شوې واې نو هغو خلکو بيا د څه له پاره له ځانه سره وړله .»

خو دمارسی خادمې په زور زور خپل سر د نفې په خاطر خوځاوه او ويل يې « نه ، نه ! دمارسی بي بي څټ لاندې را پريوتې و ، هغې چې په کومه توګه خپله ګيډه په توره سوری کړې وه نودهغې څخه دا ډاګيزه کيده چې که هغه بې هوشه واې نو په هوش کې د راتلو سره سم به يې خپل ځان دوباره په توره سورې کاوه . زه په ډاډمنه توګه ويلې شم چې مارسی بې بي هم شهيده شوې ده .»

دا سې څرګنديده چې قاسم باندې سکته راغلې وي ، هغه ټول په همدې حال کې پرينښوول اوبلې خونې ته ولاړ . مارسي دهغه مينه وه . هغه او مارسي څو ورځو کې يود بل کيدونکې و . قاسم ته دهغې سره د تيرو ورځو دليدونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتنو یوه یوه لمحه را یادیده. دهغه زړه هیڅ په دې نه ډاډ من کیده چې مارسی دې له منځه تللې وي. خو اوس دهغه سره ددې خبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. هغه داسې انګیرله چې ابوجعفر ورته دروا غ ویلي دي چې مارسی ژوندی ده. قاسم تر ډیره پورې په همدې فکرونو کې ډوب و ،هغه ته ابوجعفر ویلی و چې مارسي د البانیی په لور تللې ده ، هغه فکر کاوه چې شوني ده چې ابوجعفر به د اذیت کولو د ډیرې سختې ویرې له امله هغه ته دا بهانه کړې وي.

قاسم تر ډیره پورې د مارسي د مرګ او ژوند په اړه په مختلفو فکرونو کې ډوب پاته و. خو اوس ورته داسې بریښیده چې مارسي ترې ډیره لرې تللې ده. په همدې وخت کې دهغه دکورنۍ خلک ټول راغلل اود هغه تر څنګ کیناستل.اوهغه یې دلاسا کاوه. هغه ته یې مور ، ورور ، ورندار ... ټول راغلي و. خوهغه د هیڅا په تلو راتلو نه و خبر شوې. هغه دمارسي په بیلتون او د ابوجعفر په ژوندي په څنګ کیدو باندې کولمې خوړلې. هغه ته نن شپه تیریدل هم ستونزمن شوي و. هغه ټوله شپه ویښ پاته و او دمارسی په اړه په فکرونو کې ډوب و.

بله ورځ هغه د اغا حسن سره یو ځای شو او دمارسي په اړه یې ددغې نوې انکشافاتو په رڼا کې خبرې وکړې ، اوس هغه غوښتل چې کوم وفاداره او نیک انسان البانیه ته و استوي اودمارسي په اړه معلومات را ټول کړي. هغه ته یوه موهومه هیله په زړه کې را ګرزیده چې کیداې شي مارسي ژوندۍ وي. هغه خپل دوست اغا حسن ته خپله ټوله قصه وکړه. او بیا یې دخپل منځې مشورو له لارې د یني چري یو ډیر تکړه او وفاداره سپاهي « ابراهیم » دالبانیه په لور د لیږلو پریکړه وکړه.

څو ورځې وروسته ابراهیم خپل ساده کالي واغوستل او د البانیه په لور روان شو ، په دې وختو کې قاسم دسلطان سره د کتلو هڅه ونه کړه. خو نن یې ددې خبر د اوریدو وروسته چې سلطان یو ځل بیا هوډ کړې چې سلطان محمد په تخت کینوي اوپخپله یو ځل بیا ګوښه ناستې شي او خپل عبادت ته دوام ورکړي ، نو د سلطان سره دکتلو له پاره محل ته ورغې. نن یې هوډ درلود چې د شهزاده محمد سره ووینې ، خو تر ټولو دمخه د سلطان سره دکتلو له پاره ورغې ،سلطان هغه ډیر ژر خپل حضور ته را وغوښت. کله چې قاسم د سلطان خونې ته ور ننوت نه د هغه په صوفیانه څیره یې نرۍ شانته خندا و کته. قاسم په ډیر ادب سره دسلطان په خونه کې حاضر شو او هغه ته یې سلام وکړ او بیا خاموشه و درید . سلطان قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې ورته په خندا کې وویل:

« مونږ خو داسې انګیرله چې قاسم بن هشام مونږ له یاده ویستلي یو. خو ستا را تلو یو ځل بیا مونږ ته د ډاګیزه کړه چې مونږ اوس هم ستا په یاد یو.» دسلطان په خبرو کې پټ طنز رانغښتې و ، قاسم ورته په ډیره شوخۍ سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه درونده سلطانه ! خداې تعالي دې زما په ژوند کې هغه ورځ نه راوړي چې زه به ستا په څير د انسانيت محسن له ياده و کاږم...... ما زما هيله دا وه چې هره ورځ ستاسې دربار ته حاضر شم. خو هر ځل راته مخکې خنډونه پيدا شوي دي خوکله مې چې نن يوځل بيا دسلطان دګوښه ناستې په اړه واوريدل ، نو ستاسو حضور ته د مشرف کيدو په خاطر راغلم.»

« ډيره ښه ! داسې ځرګنديږي چې د غم دولت ته د خبرو د ډيرو نيکو او ښو لارو څخه مالا مال کړې يې .»

« ددولت غم ؟..... درونده سلطانه ! زه ناپوهه په دې کنايه باندې ونه پوهيدم»

« زما مقصد دادې چې د البانوي کنيزې دلور مارسي ورکيدا ته بلکل له منځه وړې يې . مونږ همدې ته د غم دولت وايو .»

دسلطان داشارې په پوهيدو د قاسم سر ښکته شو اوسلطان ورته يو دوه قدمه نور هم رامخته شو . دقاسم په اوږه يې لاس کيښود« قاسم بن هشامه ! ته زما د زامنو په څير يې . ياد ساته چې مونږ ستا دحالاتو څخه بې خبره نه يو . مونږ د جنګ د محاذ څخه د راستنيدو وروسته سمدستي يو قاصد سکندر بيګ ته استولې و ، سکندر بيګ زمونږ قاصد ډير ښه پيژني . زه هيله لرم چې هغه به زمونږ دخبرې څخه انکار ونه کړي . ځکه ما دهغه سره دخپلو زامنو څخه پورته مينه کړې ده . زه پوهيږم چې هغه بغاوت کړې دې خو زه دهغه بغاوت د يوه نازولې ځوې د ضد په څير ګڼم اودهغې څخه زيات اهميت نه ورکوم.»

« خو درونده سلطانه ! سکندر بيګ يوازې بغاوت نه دې کړې بلکه خپل مذهب يې هم تبديل کړې دې . يا په بل عبارت هغه اوس مرتد شوې دې»

«هو ! زه په دې اړه معلومات لرم . خو زه په دې ډاډه يم چې هغه به يوه ورځ نه يوه ورځ زمونږ پلرنۍ مينه په ياد راوړي او بيرته به خپل اصل ته را ګرځي . ما هغه ته دخپلې مينې څه نښې نښانې هم ور ليږلې دي ، په دې اساس زه هيلمن يم چې هغه به زمونږ دهمدې احساناتو په بنسټ د البانوي ونيځې لور مارسي بيرته دلته را وليږي.»

خو قاسم د سلطان په خبرو باندې لږ څه ډاډ هم ونه ښوده . اودا چې سکندر بيګ به دهغه خبره و مني او مارسی به بيرته ورته را وليږي . لمړۍ خو هغه دمارسی د ژوند په اړه ډا ډه نه و . خو بيا يې هم دسلطان څخه مننه وکړه او تر ډيره پورې هملته چپ چاپ ولاړ و . خو بيا يې وويل:

« درونده سلطانه ! شهزاده محمد لا تر اوسه پورې ډير کوچنې دې او دسلطنت دښمنان هر وخت په سنګر کې ناست دي ، زه دمعظم سلطان دربار ته په دې خاطر راغلې يم چې د ملت د پاسبان توجه د يني چري د فوځ په لور را وګرځوم ، ځکه په هغوې کې دځو ورځو راهيسې يو ځل بيا د تنخوا ګانو دکمښت په اړه زوګ اوريدل کيږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده سلطانه ! ماته داسې بریښې چې په اورنه کې یو ځل بیا سازش د پښیدو په حال کې دې. او د قیصر سلطان ددې جال دخپرولو له پاره دسلطان د غیابت نه د ګټې د پورته کولو هڅه کوي.

قاسم دسلطان دګوښه ناستې څخه د را پیدا کیدونکو اندیښنو په اړه د خپلو خیالاتو څرګندونه کوله ،تر څنګ یې د تازه حالاتو څخه هم سلطان خبر کړ ، خو دا ځل سلطان دهغه خبرو ته د توجه کولو په ځای په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« ته اندیښنه مه کوه ماته د تنخواګانو د کمښت د بحث په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوي دي. اومونږ د یني چري د فوځیانو دتنخواګانو د لوړولو له پاره حکم جاري کړي دي ،په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. دا غوښتنې د کوم سازش له مخې نه دي رامنځته شوې ، بلکه د ډیرې مودې څخه د سپاهیانو دا غوښتنې مونږ ته را رسیدې.»

خو دسلطان ددې تسلی څخه که سلطان پخپله ډاډمن و خو قاسم په هیڅ صورت ډاډ من نه و . داسې بریښیده چې دقیصر جاسوسان لا تراوسه هم په اورنه کې پټ پراته دي ، قاسم تر یوه وخته پورې دسلطان په خونه کې پاته شو ، په همدې وخت کې ورته سلطان وویل چې هغه غواړي یو ځل بیا د ایدین سیمې ته د خپلو پخوانیو مصروفیتونو له پاره ولاړ شي ، دا دسلطان پریکړه وه او قاسم ددې پریکړې دماتولو له پاره هیڅ وس نه درلود. په همدې خاطر چپ ولاړ و ، دبیرته راستنیدو په وخت کې قاسم د شهزاده محمد دکتلو له پاره ورغې اوپاته ټوله ورځ یې دهمغه سره یوځای تیره کړه.

څو ورځې وروسته قاسم د ایدین خانقاه ته ور رسیدلې و اوشهزاده محمد یوځل بیا د سلطان ځای ناستې ټاکل شوي و، په اورنه کې ښه خوشحالي وه. د نوې سلطان د تخت ناستې په وخت کې هرې لورې ته دجشن له پاره تیاري نیول شوې و، تیرو فتوحاتو هم دعثماني سلطنت اوسیدونکې ډیر خوشحاله کړي و ،بازارونه اوکوڅې د تجارتي اموالو څخه ډکې وې ، دلرې لرې ځایو سوداګرانو به خپل مالونه راوړل اود اورنه په بازارونو کې به یې پلورل. هره ورځ سهار به چې د اورنه د بازار دروازې پرانستل کیدې نو د مسافرینو قطارونه به ولاړ و ، د تلونکو په ځای په د راتلونکو شمیره زیاته وه. دینی چري سپاهیانو به رنګ په رنګ خلک کتل ، قاسم به هم هره ورځ یني چري لښکر ځای ته د بازار د دروازې څخه تیریده. په همدې وخت کې دهغه سترګې د اروپا څخه د راغلې قافلې په یوې ډلې ونښتې. دا قافله نه ډیره لویه وه او نه ډیره کوچنۍ ،..... خو د سوداګرانو قافله معلومیده ......په سامانونو بار اوښان قطار په زمکو باندې ګونډه شوي و اود قافلې نارینه اوښځینه ټول د اوښانو تر څنګ په زمکو ناست و. هرې چیرې یې خپل پوزکې غوړولي و او په خپلو خوراکو کې مصروف و. قاسم ددې قافلې څخه د تیریدو په وخت کې دخپلو معلوماتو له پاره د یوه سوداګر څخه و پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! دا قافله دکومه ځایه څخه راغلې ده ؟»

« زمونږ قافله د سربیا د پولو څخه راغلې ده.»

قاسم د خپل اس د تم کیدو پرته دا پوښتنه کړې وه او بیا یې د خپل آس واګې سستې کړې وې. خو د سربیایې پولو دخبر داوریدو سره سم یې د بوسنیایی شهزادګۍ انځور په فکر کې را وګرزید. دقاسم آسپ په پوره ګړندۍ توګه د خپل معسکر په لور ور روان و.

دسربیایی پولو څخه راغلې قافله د اورنه ښار ته د ورننوتلو سره سم خپره وره شوه. په قافلې کې ګډون کونکې هر وګړي دخپلو خپلو کارو په لور تللي و. خو دوه اجنبي ښځې اویو زوړ سړې لا تر اوسه په اندیښنو کې ګرزیدل را ګرزیدل. هغوې په اورنه کې یو اځې یو سړې پیژانده او هغه هم قاسم بن هشام و. ځکه دغه دواړه ښځې ، یوه یې مریم اوبله یې دبوسنیا شهزادګۍ حمیرا وه او زوړ سړې عباس نومیده.

دا خلک د بوسنیا څخه دلښکرو د روانیدو نه درویش ورځې وروسته د اورنه په لور را روان شوي و،خو د سوداګرانو هغه قافله چې دوې ورسره اورنه ته راغلي و ډیر ځنډ روانه شوی وه او که نه دوې به دلښکرو پسې سمدستې وروسته اورنه ته را رسیدلې واې.

نن قاسم دهمدې قافلې تر څنګ تیر شوې و ، او د یوه سوداګر څخه یې دقافلې په اړه پوښتنه هم کړې وه خو حمیرا اویا بل څوک یې نه و تر سترګو شوي.

عباس د پوره فکر او غور وروسته د ښار په لور د تللو پریکړه کړې وه ،حمیرا اومریم هم په خپلو ټکریو کې ځانونه رانغاړلي وچې ترې اسلامي پرده ډاګیزه کیده ، دوې د دیوال د لویې دروازې څخه ښارته را ننوتې وو او د چا څخه دپوښتنې ایګنې پرته دښار په لور روان و. دوې د خپله ځانه سره نه کومه سپرلۍ درلوده اونه څه ډیر سامان او وسایل ورسره و. شهزادګۍ له ځانه سره څه هیرې جواهرات او طلا درلودل. عباس او مریم هم له ځانه سره د خپل کور قیمتي وسایل را خستې و. هغوې فکر کاوه چې خپل دغه قیمتي وسایل وپلوري او هلته په اورنه کې پرې ځانته یوکور واخلي او تر څنګ یې په څه کاروبار پیل کړي. عباس ویل چې هغوې به دقاسم په واسطه دلته څه تجارتي کار پیلوي ، خو شهزادګۍ حمیرا هغه ددې کار څخه منه کړ ، خو معلومه نه شوه چې هغه ولې عباس ددې کار څخه منه کاوه. حال دا چې که هغوې غوښتلې نو هغوې د قاسم په واسطه پادشاهي میلمستون کی اوسیداې شول ، اخر هغه د بوسنیا شهزادګۍ وه ، خو داسې بریښیدله چې هغې د شاهي ژوند په ځاې ساده ژوند ته زړه ښه کړې و.

دوې د اورنه دبازار په منځ کې تر ډیره پورې ولاړل ، بلاخره عباس د یوه سراې تر مخه پړاووکړ ، اوس نو هغه حمیرا ته په استفهامیه سترګو کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« لورې ! زما په فکر چې مونږ به په همدې سراې کې پړاو کوو ، او مونږ باید یوځو ورځې همدلته واوسو.»

حمیرا دسراې په تعمیر باندې سترګې وګرځولې اوبیا یې په مثبته توګه خپل سر وخوځاوه او ویې ویل: « سهي ده کاکاجانه !.... څنګه یې چې ته مناسبه ګڼې....»

د لږځنډه وروسته هغوې د سراې دمنشي سره خپل نومونه لیکل ، دا سراې د ښار په منځنۍ برخه کې پروت و ، دسراې یوه ملازم دهغوې کالی اوسامونونه واخستل اوهغوې ته یې خپله د اوسیدو ځاې ور وښوده . دا یوه پراخه او هوا لرونکې کمره وه ،کړکیو ته یې پردې پرتې وې او زمکه یې فرش وه او په فرشي زمکه باندې بسترې غوړیدلې وې. خوعباس انګیرله چې دا کمره د ښځو د اوسیدو له پاره مناسبه نه ده خوبیا هم دوې همدې کوټې ته ور ننوتل او دروازه یې تر شا و تړله.

تر اوسه پورې لا داخلک سهي ناست هم نه و چې دکمرې روازه یې و ټکیده . دواړو نجونو دروازې ته وکتل ، عباس ور پورته شو او دروازه یې پرانسته . ویې کتل چې د پوښ عمر یو انسان یې تر مخه ولاړ و . هغه ډیر معصومه ښکاریده ، اوعباس ته یې په ډیر غو سره کتل. دعباس له پاره ددې سړې کتل د هیلو پر خلاف کار و. پخوا له دې چې عباس ترې څه وپوښتي هغه سړي پخپله په خبرو پیل وکړ:

« درونده مشره !..... ایا ستا نوم « بارټاکوزین» نه دې ، زه خو تا پیژنم»

د یوه اجنبی له اړخه دخپل نوم په اوریدو سره عباس.....ډیر زیات حیران پاته شو . دحمیرا او مریم غوږونه هم د خبرو اوریدو ته ولاړ پاته و . خو هغه اجنبي نور ځنډ ونه کړاو سمدلاسه یې وویل:

«ګورئ تاسې ویریږئ مه !.......دا دنیا ده...... په دې دنیا کې یو انسان د بل سره لیدل کتل کوي . داسې بریښي چې تاسې زه و نه پیژندلم. زما نوم اربان دې .... دهنګري اهنګر یم. ما دکریټ څخه تر یونانه پورې له تاسره یو ځاې سفر کړې و . ته زمونږ دجهاز کپتان وې.

عباس ته داسې څرګنده شوه لکه یو ناڅاپه چې د خوبه راببدار شوې وې. هغه ته ټول هر څه په یاد راغلل. هغه ته دا هم را په یاد شول چې د اربان سره یې یوځاې د جهاز په پورتنې پوړ کې پوره میله درلوده . ترڅنګ یې دهغه سره یې د ټولې نړۍ په سیاسي مسایلو باندې بحث هم کړې و . عباس په بیړه ددروازې پلې پرانستې ، د اربان سره ورغاړیوت. ددې کار سره دحمیرا او مریم په مخونو کې هم دخوشحالیو څپې را څرګندې شوې.

اهنګر اربان تر اوسه هم په همدې سراې کې اوسیده . دا همغه وګړې و چې یوه ورځ په ناڅاپې توګه دقاسم سره په همدې سراې کې مخ شوې و اوبیا قاسم ورسره دبیا کتلو ژمنه کړې وه . خو قاسم د خپلو زیاتو مصروفیتونو په اساس دهغه سره بیا نه وکتلي . دا همغه وګړې و چې د اوسپنې د خپرولو په فن کې یې ډیره پوهه درلوده . په هغو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختو کې به د اوسپنې څخه دشیانو جوړول دومره اسانه کار نه و. ډیر کم خلک د اوسپنې په پخښولو باندې پوهیدل. پاته ټول اهنګران یواځې د اوسپنې په ګرمولو او دهغې څخه د ستنک او تبر د جوړولو په کارونو پوهیدل. اربان د اوسپنې څخه د ډیرو ښو شیانو په جوړولو پوهیده. هغه به اوسپنه ویلې کوله ځکه چې هغه ډیره پوه اوماهر ساینس پوه و. په هغه وخت کې به یې د ګندهک د استعمالولو په واسطه بارود استعمالول. خو تر دې وخت پورې د بارودو دوسلې استعمال ډیر کم و. اربان د جنګې موخو په خاطر یو ځانګړې ډول منجیق جوړول غوښتل تر څو دهمدې منجنیق په واسطه د بارودو تر ټولو ستر ګوله هم تر ډیره لرې پورې والوزوي.
اوس نو اربان دعباس پخوانې پیژندونکې و، خو ورته معلومه نه وه چې عباس مسلمان شوې دې. تر اوسه یې عباس د بارټاکوزین په نامه پیژانده. هغه وخت چې عباس او ورسره نجونې دې کمرې ته ور ننوتلې نو همغه وخت اربان عباس کتلې و او پیژندلې یې و. په دې خاطر هغه ددوې د کتلو له پاره دلته راغې، عباس په ښه توګه هغه ته ښه راغلاست ووایه او دننه کمرې ته یې ور باله. په کمرې کې یې د خپلې لور په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل :« دا زما لور مریم ده..... اودا شهزادګۍ حمیرا ده....»

« مریم؟..... حمیرا ؟...... ایا تاسو اسلام قبول کړې دې ؟ اربان ترې په حیرانتیا سره وپوښتل.

عباس ورته په خندا کې وویل چې : « الحمدلله ، اوس زما نوم عباس دې ، مونږ بوسنیا پرې ایښې ده او هوډ مو کړې چې همدلته واوسیږو.»

خو اربان دعباس خبرې په غور سره نه وې اوریدلې. د شهزادګۍ حمیرا په لور یې وکتل او ورته یې وویل: « درنې شهزادګۍ !.....درونده مشره ! ایا دا ښځه شهزادګۍ ده ؟»

خو دعباس نه مخته شهزادګۍ ځواب ورکړ. « نه درونده میلمه ! زمونږ پلار به مونږ ته د مینې نه کله کله دشهزادګۍ په نوم غږ کاوه....»

دحمیرا دځواب څخه اربان خاموشه شو، عباس ورته دکیناستو له پاره وویل ،بیا دوې کیناستل او د اورنه په اړه یې خبرې پیل کړې.... اربان د څوتیرو میاشتو راهیسې دلته په اورنه کې اوسیده. او د ښار د تر ټولو مشهور اهنګر سره یې ملازمت اختیار کړې و. خوتر اوسه پورې په همدې سراې کې اوسیده. دسراې دمالک سره یې هم ددوستۍ اړیکې ډیر غځولې و چې دسراې مالک پخپله نه غوښتل هغه ددې ځآیه ولاړ شي. که هغه تلې هم نو چیرې به تللې وې، په ښار کې یو تنها سړې یواځې په سراې کې اوسیدې شي، اربان د نن څخه څلور میاشتې مخته د قسطنطنیې څخه را روان شوې و، دهغه ټول ژوند په سیر او سیاحت کې تیریده. ډیر ساده او درویش صفته انسان و. دکوچنیوالې څخه یې تر بلوغت پورې اوبیا تر دې دمه یې ژوند د ډیرې نژدې څخه کتلې و. او دنیا ته دتوجه د نه کولو په اساس په یو ځاې کې پاته کیدو اوتم کیدو ته زړه نه ښه کاوه. هغه تر څو کالو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په قسطنطنیه کې دخپلې پوهې څرګندونه کوله ، خو یوه ورځ یې په ناسته ناسته دمسلمانانو سره داړیکو د نیولو اودهغوې په اړه د معلوماتو د تر لاسه کولو شوق په زړه کې و ګرزید. په همدې خاطر اورنه ته راغې. په اورنه کې یې لمړۍ د قاسم سره لیدنه وشوه. اوبیا یې تر څو ورځو پورې دقاسم د را تلو انتظار وکړ خو کله چې قاسم تر ډیرې مودې پورې را نغې نو بیا یې کرار کرار دنورو خلکو سره اړیکې جوړ کړل. دسراې مالک دهغه سره د وروړګلوۍ اړیکې جوړ کړل.

نن ورته په ناڅاپې توګه پخوانې بحري کپتان بارټاکوزین تر سترګو شو. همغه ملاح چې ده ورسره د کریټ نه تر یونان پورې سفر کړې و. عباس ته هم هغه سفر ، که څه ډیر لنډ و ، را په یاد شوې و. خو داربان جذاب شخصیت ټول مسافرین دخپل ځان سره اشنان کړې و. په همدې خاطر دجهاز کارکونکو د عباس په ګډون دهغه سره په پوره ازاده توګه ګپ شپ لګاوه. داربان د سخاوت له مخې به هر وخت د جهاز پورته پوړ درنګینیو څخه ډک و. په همدې خاطر نن عباس د اربان په کتلو باندې ډیر خوشحاله و اوپه ډیره ښه توګه یې ورسره روغبړ وکړ اوبیا یې کمرې ته یوړ او دخپلې لور او شهزادګۍ سره یې د هغه پیژند ګلوې هم وکړه. بیا عباس د اربان څخه وپوښتل.

« خو وروره ! ته دلته څه کوې اود څه وخته راهیسې دلته میشت یې ؟»

« زه دمسلمانانو د ژوند طریقو اولارو تر دې ځایه راوستې یم ....زه غواړم به ژوره توګه اسلام مطالعه کړم او اوس خو دمسلمانو اهنګرانو سره یو ځاې غواړم د بارودو د لرې ویشتلو له پاره منجنیق تیار کړم»

کله چې اربان ورته دخپل پلان په اړه خبره وکړه نو د عباس سترګې پرانستې پاته شوې « بارود ویشتونکې منجنیق ؟...... اربانه ! دا خو د جنګ ډیره خطرناکه وسله وي ، دا ته څه کوې ؟ ته خو دجنګ او حرب سخت مخالف وې.....»

اربان ورته مسکې شو اوبیا یې په هواکې سترګې ګرځولې اوورته یې وویل: زه اوس هم دانسانانو د وژلو سخت مخالف یم او دا ډول عمل په کلکه غندم. زه اوس هم همدا غواړم چې یو انسان د بل سره په مینه اومحبت ژوند وکړي خو هلته په قسطنطنیه کې ما وکتل چې یو شمیر خلک نه غواړي په زمکه باندې امن قایم شي ، ما د قسطنطنیې دقیصر خبرې اوریدلې دي، هغه دشیطان نماینده دې ، د امن نه ډک ښارونه ورانول ، د انسانانو وژل دهغه مشغله ده ...... دقیصر د کتلو وروسته زه په دې ډاډمن شوم چې دامن د راوستو له پاره جنګ کول اړین دي .....»

حمیرا د اربان خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدې ،دهغې په سترګو کې تحسین کونکې څپې وې. هغې په لمړي ځل اربان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«کاکا جانه !ته به بارود ویشتونکې منجنیق څه ډول جوړ وې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به هغې ته منجنيق نه وايو بلکه توپ به ورته وايو .... دعيسايي نړۍ يو شمير ساينس پوهان همدا ډول توپونه جوړوي ،خو هغه انځور چې زما په ذهن کې دې نو هغه به زمونږ د توپ د نړۍ بهترين اوغوره توپ وي. (عثماني دولت..) . زه به د پرانستې ګندهک په ځاې د توپ ګولۍ جوړوم ، دهغې ګولۍ په واسطه به ډير کلک ديوال هم له منځه ځي ...»

بيا خو ته بايد دسلطان سره ووينې ..... سلطان به ستا دخدمتونو ډيره قدرداني وکړي .....»

« زه هم غواړم چې دسلطان سره ووينم ، خو دهغې نه مخته زه غواړم چې دخپل توپ يوه کوچنې نمونه تياره کړم ،په همدې خاطر زه ديوه اهنګر سره کار کوم ،اوس خو زما د توپ نمونه نژدې ته چې تياره شی. او زه به يې ډيره ژر د سلطان تر مخ وړاندې کړم»

زاړه عباس هم اورنه ته د خپلو راتلو موخې بيان کړې. هغه ورته وويل چې اوس مونږ غواړو همدلته په اورنه کې و اوسيږو . اوخپل پاته ژوند دخپلو مسلمانو ورونو سره يو ځاې تير کړو . هغه بيا تر ډيره پورې دخپل راتلونکې پلان په اړه خبرې وکړې....

څو ورځې وروسته عباس دخپلو دواړو لوڼو يعنې شهزادګۍ حميران او مريم سره يو ځاې يو محل ته ولاړ. اربان هم ورسره ملګري و . شهزادګۍ حميرادخپل ځان سره قيمتي جواهرات او سرزر درلودل ، هغه يې و پيريدل اود سراې د مالک په کومک يې يوښه کور پرې را ونيوه .زاړه عباس هم دخپلو وسايلو دخرڅون نه وروسته يوکوچنې کاروبار پيل کړ. اربان به هم خپله مياشتنې تنخوا همدې کورته راوړه اوپه دې تر تيب دوې ټول همدلته په دې کور کې سره يوځاې ميشت شول. اربان لا تر اوسه پورې په ښکاره توګه اسلام نه و قبول کړې خو په زړه کې هغه مسلمان مسلمان و .

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني يو ځل بيا ګوښه ناستې شو او خپل ځآې ناستې شهزاده محمد يې په تخت کيناوه . قاسم يې دهغه ځانګړې سلاکار و ټاکه . اوپخپله بيرته « ايدين» ته ولاړ. اوس نو حالات هم ډير حيرانونکي وو. قاسم تر ډيره پورې ډاډمن شوې و چې مارسی شهيده کړل شوې ده . او د بوسنيا شهزادګې دقاسم د شخصيت څخه اغيزمنه شوې وه او ان تر اورنه پورې د هغه تر شا راغلې وه او همدلته په اورنه کې يې ساده ژوند پيل کړې و . هغې هڅه کوله چې خپل ځان را څرګند نه کړي. هونياډې دهنګری د پادشاه لاړډ سلاس د وژنې وروسته د هنګري دپادشاهي تخت نيولې و . اوسلطان د درويشانو ليکو ته بيرته ورستون شوې و ، شهزاده محمد دخپل پلار ځاې ناستې ګرزيدلې و ...... مارسي شهيده شوې نه وه او روغه رمټه د سکندربيګ محل ته ور رسول شوې وه. په داسې حال کې چې سليم پاشا تر اوسه هم په اورنه کې پروت و او دخپلې جاسوسۍ ريښې يې هرې لورې ته ځغلولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې سلطان بیرته خپل ګوښه ناستې ځای ته ورغی اونوې شهزاده په تخت کیناست نو د سلیم پاشا کارونه نور هم اسانه شول. اوس خو ابوجعفر په اورنه کې نه و ، اوسلیم پاشا ته د ابوجعفر دشتون اړتیا هم نه وه ، هغه دابوجعفر څخه هم تیز او ګړندي انسان و . هغه د سلطان د نشتوالي څخه ګټه پورته کړه او په یني چري کې یې دبغاوت تخم و شینده. هغه د ډیرې پخوانې مودې د تنخواګانو د کمښت مسئله یو ځل بیا را وسپړله اوپه نوو ځوانو سپاهیانو کې یې دبغاوت اور ته پوکې ورکړ. دا اور د ځنګل داور په څیر ډیر ژر هرې لورې ته خپور شو اوپه ډیر لږ وخت کې یې پوره سلطنت په خپلې لمن کې را ونغښت. دا د ۱۴۴۵ز کال پیښه ده.

سلیم پاشا د بغاوت په خپرولو کې ځکه ډیره اسانتیا پیدا شوه چې ابوجعفر دشلو کالو راهیسې ددې بغاوت ریښې هرې لورې ته ځغلولې وې. دسپاهیانو دې بغاوت عثمانی سلطنت یو ځل بیا ولړزاوه. نوې ځوان سلطان سخت په ویره کې ولوید. په ښار کې باغیانو بلوا ګانې جوړې کړې او د سترګو په رپ کې د اورنه خوشحاله او امن ناکه ښار د فساد او بلواګانو په واسطه په ویر او ویرانې بدل شو . هرې لورې ته د بلواکونکو ډلې ټپلې ګرزیدلې ، چور ، چپاول ، لوټمار او وژنه هرې لوې ته روانه وه او سرکاری ځایونه د اور په لمبو کې سوځیدل. سلطان محمد خان ددې حالاتو څخه ډیر غمژن شوې و ، په دې نه پوهیده چې په څه ډول دا بغاوت و ځپوي ، بهرام خان هم په ښار کې د منډو تړړو په واسطه نور ستومانه شوې معلومیده خو هغه و نه توانید ددې سازشونو سرغنه تر ولکې لاندې راوړي. دښار کوتوال هم په هر ځای کې پلټنه کوله ، خو دیوه لاس هم د بلواګرو دمشرانو پورې نه ور رسیده. دا ځل د قاسم د لاسه هم څه پوره نه و. ځکه چې هغه دشاهي سراغ رسانۍ ددندې څخه لرې کړل شوې و . او دبله اړخه دمارسي بیلتون په ذهني توګه مفلوج کړې و .....

څو ورځې تیرې شوې اوبلواګرانو په ښار کې دخلکو د امنیت نه خوندي ژوند د دوزخ په څیر ګرزولې و ، په یني چري کې هم درز پیدا شوې و ، او عثماني سلطنت یو ځل بیا په بنسټیزه توګه د ګواښونو سره مخ و . د سلطنت امرآء یو ځل بیا د نوې سلطان دربار ته راغلل اویوځل بیا یې ترې د مشر سلطان مرادخان د بیرته راستنیدو غوښتنه وکړه ، دا ځل نوې سلطان ، قاسم بن هشام ته دادنده ور وسپارله ...... خودا ځل دقاسم سره د خواجه خیرې په ځای دهغه مشر ورور طاهر بن هشام ملګرې شو . دسلطان محمد خان دحکم سره سم دا دواړه ورونه د ایدین په لور روان شول.

دا د جمعې مبارکه ورځ وه او خلک د ویرې او ترهې له لاسه په کورنو کې بند ناست و ، دښار په کوڅو کې دیني چري باغي ډلګیو ګشت کاوه ، کله به دیوې کوڅې څخه د خلکو ډله را ښکاره شوه ، تیرې به یې وورولې ، املاکو ته به یې اور واچاوه او کله به د بلې کوڅې څخه. بلواګرانو د ښار د کوتوال دفتر هم کلابند کړې و .

په حقیقت کې ددې ټولو کارونو پړې د سلیم پاشا په لاسو کې و ، په داسې حال کې چې هغه به په خپله ټوله ورځ د نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد په دربار کې ناست و . هغه نه یواځې شاهي طبیب و بلکه د سلطنت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمايدينو کې يې هم ډير ښه نوم درلود . هغه ورځ چې سلطان محمد خان قاسم بن هشام د ايدين په لور ورليږه نو په هغه ورځ سليم پاشا هم ناست و . هغه ته دا خبر چې قاسم بن هشام د سلطان مرادخان ثاني په لور ورليږی تر څو هغه بيرته راستون شي ،د ډيرې انديښنې وړ و . خو دقاسم اودهغه د مشر ورور طاهر د ايدين په لور د ليږلو دخبر سره سم دهغه په سترګو کې دمکاری يوه څپه را پيدا شوه اوکله چې قاسم او ورور يې طاهر د ايدين په لور روان شول نو سليم پاشا سمدلاسه خپل لاس پوڅې را وبلل او هغوې ته يې حکم وکړ:

« قاسم بن هشام او طاهر بن هشام د اورنه څخه بيرون تللې دي ، تاسې دهغه دکور څارنه کوئ، هسې نه چې په ښار کې بلواګران او فتنه اچونکي دهغه کورنی ته کوم زيان ور ورسوي.» ددې خبرې سره دهغه په شونډو کې دمکاری نه ډکه خندا وه اوپه سترګو کی يې شيطانې نڅا ځليده. هغه ددې بغاوت مشر و او د ابوجعفر نائب او بسپنه کونکي و . دهغه دغو پټو ګماشتو دهغه خبره ډيره ښه درک کړې وه. اود هغې د پلې کولو له پاره سمدلاسه دخپلو ځايو څخه پورته شول.

دسليم پاشا دحکم څخه يو ساعت وروسته د بلوا ګرانو يوه ډله چې نژدې پنځوسو کسانو ته رسيده ، شعارونه ورکول ، ځاې ځاې يې ويجاړوه او دقاسم د کور په لور ور روان و. دوې د يوه منظم پلان له مخې دلته را روان و . سليم پاشا خپل پخوانې دښمن قاسم ته سخت ټکان ورکول غوښتل. په دې وخت کې په ټول ښار کې داور اچولو پيښې او ورانې ويجاړې روان و نو که چيرې په همدې حالاتو کې هغه د قاسم په کور باندې يرغل راوړې نو په چا به شک کيږي ؟

کله چې د قاسم په کور کې ناستو خلکو په کوڅه کې شور و غوغا واوريده نو هغوې دخپل کور دروازې ددننه څخه و تړلې تر څو د بلواګرانو ډلې د تخريب له پاره کور ته را ننه نه وځې . دواړه کوچنيان علي او عمر بې له کومې ويرې دبام سر ته وختل. اوپه کوڅه کې يې موجوده بلواګران څارل. دقاسم زوړ پلار خپل پخوانې را ياد کړل او لوڅه توره يې په لاسو کې ونيوله او دخپلې ښځې ، نګور ، او کوچنيانو د خوندي ساتلو له پاره هملته د دروازې تر څنګ و دريد. دمارسی زړه خادمه هم په همدې کور کې ددوې سره يو ځاې اوسيدله.

بلواګران چې کله دروازې ته را ورسيدل نو سمدلاسه يې د دروازې په وهلو پيل وکړ ، دې دکار د هشام په اعصابو بد اغيز وکړ او په ذهن کې يې د نامعلومه خطرونو زنګونه اوريدل کيدل.هغه په زړه کې ويل چې کومه بده سانحه مخته راتلونکې ده. بلواګرانو اوس هم په پرلپسې توګه دروازه وهله. د طاهر ښځه په يوه منډه يوې کوټې ته ورغله او دطاهر غشې او کمان يې راواخستل او په يوې مورچې کې کيناتسه. دهشام ښځې او د قاسم د مور فکر دکوچنيانو په لور واوخښت ،په يوه منډه يې بام ته ځان ورساوه او هغوې ته يې ورغږ کړ ، علی اوعمر اوس د سيل کولو په ځاې دويرې او خوف له لاسه د بام په يوه ځاې کې پټ ناست و . بلواګرانو دروازه په پرلپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توگه وهله او ویل یی..... « دروازه پرانیزئ او که نه مونږ یی ماتوو ....» خو د زاړه هشام د درونډ اواز په اوریدو سره بلواګران خاموشه او شاته شول. هشام هغوی ته وویل:

«« غدارانو د دروازې په ماتولو سره تاسو خپل مرګ ته اواز کوئ ، کورته د راننوتلو ترمخه زرواري فکر وکړئ ، ځکه دلته ستاسي ترمخه د حجاز ستر اوماهر توره وهونکي هشام بن عدي ولاړ دي.

خو څو ثانیی وروسته په بلواګرانو کي دري څلور کسو نقاب پوښانو د هشام بن عدي دکور دروازه ماته کړه ، دهشام اعصابو نور ځواب ورکاوه .دهغه مخ د غصي اوقهر څخه تک سور اوختي و .او نیغ ولاړ و. په همدي وخت کي ددروازي یوه دړه را پریوته او دري نقاب پوښان دکور دننه را ننوتل. خو زوړ هشام لکه د اوسپني ددیوال په څیر دهغوی ترمخه ولاړ و. کله یی چي توره پورته کړه نو د ستوني څخه یی خالصه عربي لفظ الله اکبر را ووت. اوس نو حالات داسي و چي دغه زوړ هشام په ځانته ځان د دري څلورو کسانو بلواګرانو سره په جنګ کي ښکیل و. یوه ته هم دا مجال نه وه چي دکور دننه قدم واخلی. دقیصر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوه چي دغه وګړي په یواځي ځآن ددوي مقابله کوي اوددوي هڅي یی د ناکامۍ سره مخ کړي دي. ځکه د هشام یوي توري د بلواګرانو څلور توري تم کولي. په همدي وخت کي دکور دیوه سنګر څخه یو غنړیدونکي غشي راغي اودیوه نقاب پوښه په څټ کي ور ننښت. نقاب پوښه د غوایی په څیر لاندي راپریوت. په همدي وخت کي یو بل غشي هم راغي اوبل نقاب پوښه یی پري را څملاوه ، دهشام توره هم دومره تیزه وه چي د بلواګرانو دڅو کسو متهي یی پري کړي وي، د اسمان سترګو کتل چي دهشام ځواني بیرته راستنه شوي ده. سکیني هم د خپل ناست سنګر څخه یو یوکس په نښه کاوه اوغشي یی ویشتل. ددي کار څخه بلوایانو ته هلته په ډیوډۍ کي تم کیدل ستونزمن شول ، او قدم په قدم شاته روان شول. په دي کار سره د هشام همت او جرءت نور هم زیات شو، ورمخته شو او دیوه اوږود نقاب پوښه په سر یی توره را خلاصه کړه او دهغه سرښی پري پري کړ. همدا وګړي ددي ډلي د بلواګرانو مشر و. کله چي بلواګرانو دخپل مشر حالت وکوت نو په تیښته یی پیل وکړ او د سترګو په رپ کي یی هغه ځاي پریښود او و تښتیدل......اوس نو زاړه هشام خپله د وینو ډکه توره په لاسو کي نیولي وه او همِلته په دروازه کي ولاړو. او بي زړه اوبي غیرته بلواګرانو پسي یی غږونه کول. نن هغه دخپلي توري د وهلو هغه هنر را ښکاره کاوه چي که چیري دهغه زامنو هغه کتلي واي نو نن به یی دهغه د فن د وهلو مهارت په خپله منلي واي.

خو لا تر اوسه پوري د بلواګرانو ګوښ دمنځه نه و تللي. هشام د را لویدلي دروازي هغه پله بیرته پورته کړه اوبیرته یی په همغه ځآي کي و نښلوله د کوم ځآیه چي را غورزیدلي وه. اودکور دروازه یی لکه د پخوا په شان بیرته د دکور د دننه څخه و تړله. تر اوسه پوري هشام پوره ډاډ من شوي نه و. په دي خاطر هغه د وخت د پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدو سمدلاسه خپل ټول کوچنیان د ګاونډې کور ته بوتلل. ترڅو چې د بلواګرو د بیا یرغل څخه هغوې خوندي پاته شي. خو سکینې خپله مورچه پرې نه ښوده. هغې وویل:

« پلار جانه ! زه به ستا تر څنګ اوږه په اوږه د دښمن سره مقابله کوم. مونږ به مور ، کوچنیان او دغزاله خادمه هلته د ګاونډی کور ته یوسو »

په همدې وخت کې کوچنیان او د هشام ښځه دبام څخه لاندې را ښکته شوي و خو دهغوې مخونه د ویرې او دهشت څخه تک ژیړ شوي و. هشام ته دا ښه ښکاره نه شوه. عمر او علي ته یې مخ کړ او ورته یې وویل: « عمر او علي !..... د ویرې کولو اړتیا نه شته. وموکتل چې ستاسې زوړ دادا خپل دښمنان څنګه و ځغلول. یاد ساتئ چې د زمري دیوې ورځې ژوند د ګیدړ دسلو کالو د ژوند څخه غوره دې.»

دا چې کوچنیانو ته به د خپل نیکه د خبرو څخه څه ډاډ ور په برخه شوې وي او کنه. خو لږه شیبه وروسته هغوې ټول د ګاونډې کور ته بوتلل شول. دهغوې په ګاونډ کې هم د یوه زوړ سالار کور و. که څه هم هغه زوړ سالار څه موده مخته مړ شوي و خو دهغه ښځه او یو زوې هملته اوسیدل. دهغوې په کور کې اوس د ښځو نه علاوه یو ملازم هم موجود و. هشام ورته په ډیره بیړه څه خبرې وکړې اود خپل اصطبل څخه یې یو آس دهغه په واک کې ورکړ او هغه یې کومې لورې ته ولیږه. په دې ټول وخت کې ددې ځاې کوڅې دخلکو څخه خالي وې. بلواګر ان تللي و خو دهغوې دبیرته راستنیدو ګوابن موجود و. که چیرې د ښار به بازارونو او کوڅو کې فساد ، بغاوت او د اورلګولو پیښې نه واې نو هشام به هم کومې لورې ته تللي و .خو په دې وخت کې د اورنه ښار د کربلا انځور وړاندې کاوه. په دې خاطر هشام هملته په خپل کور کې د دښمن سره دمقابلې کولو هوډ وکړ .

دبله اړخه ، کله چې سلیم پاشا ته خبر ورسید چې دقاسم او طاهر زاړه پلار د باغیانو پنځوس کسیزې ډلې ته په ځانته ځان ماتې ورکړې ده نو دقهراو غضبه سور شین کیده. هغه په خپلو باغیانو باندې سخت په قهر و ځکه هغه غوښتل د قاسم د نشتوالي څخه ډیره ګټه پورته کړي. هغه چې کله د ناکامۍ خبر واورید نو سمدستي را پورته شو اوخپله ځیره یې پټه کړه او پخپله ددې شیطاني دندې د ترسره کولو له پاره را روان شو. دا ځل دهغه سره عام بلواګران نه و بلکه د یني چرې د فوځ ډیره ښه توره وهونکې یې له ځانه سره راوړي و. دوې ټول په اسونو سپاره ، دوې غوښتل چې په هره توګه چې شوني وې قاسم ته زیان ورسوي ، داس سپرو دغه ډله په ډیره ګړندۍ توګه د قاسم د کور په لور ولاړه.

لا تراوسه پورې هشام د پخوانی جنګ ستومانتیا نه وه لرې کړې چې د سلیم پاشا ډله یې د کور دروازو ته ور ورسیده او دروازه یې ور وهله. دروازه لاندې را پریوته او دوې ټول په یوه وار کورته ور ننوتل. هشام د پخوا په څیر هغوې ته هملته په ډیوډۍ کې ښه راغلاست وواېه...... اوسکینې هم دکمان څخه خپل غشي په پوره تیزۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ويشتل. خو دا ځل داسې بريښيده چې قسمت د زوړ هشام پر خلاف دې ، هغه په پوره ميړانې سره ددې غدارانو مقابله وکړه ، دهغوي دري کسه سپاهيان يې دوزخ ته ور تير کړل ، دسکينې د غشو د ويشتلو په واسطه هم څو کسه سپاهيان زخميان شوي و، خو دسپاهيانو شميره زياته وه او د زوړ هشام متو نور ځواب ورکاوه. بلاخره د هشام توره نوره د ګذار د تم کولو جوګه نه وه. او زوړ توره وهونکې عرب تر اخره پورې د جنګيدو وروسته په شهادت ورسيد......

دهشام د راپرزيدو سره سم د سليم پاشا دباغيانو ډله په ټول کور کې خپره شوه، تر دې وخته پورې پخپله سليم پاشا روغ رمټ و. هغه په دې جنګ کې بلکل برخه نه وه اخستې. هغه هغې خونې ته چې سيکنه په کې په سنګر کې ناسته وه د ور ننوتلو څخه هم په ويره کې و ، ځکه په دې وخت کې سکينې بې بې هم د غشو ويشتل پرې ښودي و او توره يې په لاس کې اخستې وه او د کوټې ددروازې تر شا ولاړه وه. بلواګران په ويره ويره دهغې خونې ته ور ننوتل ، لمړی يو نقاب پوښه اوتر شا يې سليم پاشا خپله توره په لاس کې نيولې وه او کمرې ته ور ننوت. هغه په ډير احتياط سره کمرې ته ور ننوتې و ...خو دهغه احتياط دهغه په کار رانه غې ، ځکه سکينه لکه د وږې زمرۍ په څير د دروازې د شا څخه را ووتله او په يوه ناڅاپه يې په دې نقاب پوښانو باندې حمله وکړه. هغې په خپل لمړني ګذار سره د يوه نقاب پوښه کار ور ختم کړ او ديوې ماهرې تورې وهونکې په څير په سليم پاشا باندې حمله وکړه. سليم پاشا دهغې د تورې وهلو دفن څخه په ويره کې لويدلې و ځکه هغه يو طبيب و ، په داسې حال کې چې سکينه د هشام ننګور او د طاهر ښځه وه. کله چې هغې د سکينې د تورې فن وکوت سمدلاسه شاته ولاړ خو پخوا ددې چې هغه شاته ولاړ شي او دسکينې د تورې څخه ځان خوندې کړي ، سکينې پرې د ليونۍ په څير حمله راوړه. دسکينې توره د طبيب په لاسو ورپريوته اودهغه د لاس درې ګوتې يې پرې کړې او په لاندې فرش باندې يې ترې وغور ځولې. سليم پاشا لکه د حلالې شوې وزې په څير رمباړې وهلې او په داسې حال کې چې خپل لاس يې په تخرګ کې ننويستې و د کوټې يوه کونج ته ولاړ. اوس نو هغه ځانه سنبالاوه خو سکينه يې تر شاوه ، اما سکينې هغې ته و نه رسيده ځکه دري څلور کسو نقاب پوښانو په دغه ميړنۍ او زړه ورې ښځې باندې دشا له اړخه حمله کړې وه ، سکينه و نه توانيده چې د څلورو واړو تورې له ځانه تم کړی په دې اساس سخته زخمی شوه ، دهغې دچپ اړخ اوږه پرې کړل شوې وه اوپه سر يې هم د تورو زخمونه و. يوناڅاپه يې د سترګو تر مخ اسمان و څرخيد اوبې هوشه په زمکه راپريوته.

نقاب پوښان ددې ميړنۍ ښځې څخه ډاډمن شول ، اوسمدلاسه دسليم پاشا په لور ورغلل. ځکه سليم پاشا د لاس د ګوتو د پريکيدو د درد څخه ډير زيات نا ارامه و ،په همدې وخت کې نور حمله کونکې هم دې کوټې ته را ننوتل ، هغوي ټول کور لټولې و خو په کور کې يې ددې دواړو څخه بل څوک نه و موندلې. سليم پاشا د همدې چغو او واويلاو په وخت کې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دومره ژر نور خلک چیرې تللاې شی ؟...... هغوې به همدلته دګاونډې په کور کې وي ، تاسو سمدستي د شاوخوا ګاونډيانو په کورنو باندې حمله وکړئ.....»

دسلیم پاشا خبره لا نه وه تکمیل شوې چې بیرون په کوڅه کې د اسونو د تاخت اوازونه پورته شول ، دوې سمدلاسه متوجه شول او د سلیم پاشا شپږم حس هم دخطر احساس کړې و ، هغه یوه لمحه ځنډ هم مناسب و نه ګاڼه او بیرون ته یې منډه کړه ....دهغه سپاهیان دهغه تر شاو .هغوې لا په کوڅه کې و چې د مخالفې لورې یی مخې ته داس سپرو یوه ډله راغله.

دا همغه خلک وچې د رابللو له پاره یی هشام دګاونډې نوکر ور استولې و ، دوې د اغا حسن سپاهیان و ، قاسم بن هشام دوست اغاحسن چې کله باغیان د قاسم دکور نه د وتلو په وخت کې و کتل نو سمدلاسه یی پر هغوې دحملې له پاره خپل آس را تاو کړ خو دسلیم پاشا سپاهیانو دهغوې سره دجنګ تاب نه درلود په دې خاطر هغوې ټولو خپلې لکۍ تاوې کړې او د سترګو په رپ کې دهغه ځایه و تښتیدل ...... اغا حسن تر ډیره پورې دهغوې پسې خپل آس و ځغلاوه او ډیر ژر یی د قاسم دپلار اودهغه د ورندار قاتلین را لاندې کړل اوپه ډیر کم وخت کې یی دهغوې ګڼ شمیر له منځه یوړل...... خو .....

خوسلیم پاشا ..... دهغه ځایه وتلې و . ځکه هغه د ټولو دمخه بیرون راغلې و او دټولو نه مخته په خپل آس سپور شوې او تښتیدلې و ....

اغا حسن د بلواګرو د له منځه وړلو وروسته بیرته راستون شو خوزړه یی په زوره زوره درځیده ، او په ذهن کې یی ډول ډول خیالات را ګرځیدل .....هسې نه چې دښمن د قاسم کورنۍ ته زیان ور اړولې وي ... په همدې فکرونو کې ډوب د قاسم کور ته راغې . خو زړه یی هملته په ډیوډۍ کې ټکان وخوړ ..... ځکه د قاسم پلار دخپلې تورې لاستي په خپل لاس کې نیولې و او په وینو کې لت پت پروت و . دهغه په څیرې کې اوس هم ډیر زیات رعب او دبدبه وه . دهغه چپ اوښې لورې ته د بلواګرو لاشونه پراته و و . دوې ټول هغه په خپله اودخپلې ننګور په کومک له منځه وړې و. په کور کې مرګونې خاموشي خپره وه او هرې لورې ته د وینو لیکې خپرې شوې وې ، اغا حسن په ډیره غمژنه توګه را مخته شو او د هشام لاش یی را پورته کړ ، اوس یی غوښتل چې دننه کوټو ته ورشي ،هغه ډاډمن شوې و چې دطاهر ټوله کورنۍ شهیدان کړل شوې دي ،خو کله چې کمرې ته ور ننوت نو دیوې ښځې لاش یی تر سترګو شو ، دهغې سر او اوږه زخمې وه ، دې باوقاره اومیړنۍ ښځې لا تراوسه خپله توره په لاس کې نیولې وه او پړمخ پرته وه . په دې خونه کې د یوه نقاب پوښه لاش هم پروت و . اوفرش ټول په وینو کې ډوب و . دا د اغاحسن له پاره ډیره ستره صدمه وه ، هغه په دې ډیر غمژن و چې ولې په وخت د خپل دوست قاسم دکورنۍ د خوندی کولو له پاره نه و رارسیدلې. دکور ټول سامانونه خواره واره پراته و او هرشې په وینو ککړ معلومیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تر اوسه پورې د ګنګې په څير ولاړ و نه پوهيده چې څه وکړي، د هشام لاش يې په يوه تخت باندې کيښود او خپل ملګرو ته يې د ټول کور د لټون له پاره حکم وکړ.

په دې وخت کې يې ښځينه اواز تر غوږو شو . دا سې بريښيده چې دا به د سکينې اواز و . را منډه يې کړه او دسکينې په لور ورغې. داسې معلوميده چې هغه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. هغه په بيړه هلته ور غې او پړمخه پرته ښځه يې را سمه کړه ، دسکينې سترګې خلاصې شوې ، هغه په هوش کې راغلې وه، کله يې چې اغا حسن وکوت نو په مړژواندي اواز يې څه وويل: اغا حسن ورته سمدلاسه وويل چې:

« اغاحسن يم....دقاسم دوست..... کوچنيان چيرې دي ؟»

اوس نو د سکينې پر مخ باندې يوه عارفانه شانته خندا وه ، هڅه يې وکړه چې خپل سر را پورته کړي ، اغا حسن ور مخته شو اودهغه سر يې راپورته کړ اوپه خپل زنګون يې کيښود. اويوه عسکرته يې اواز وکړ تر څو اوبه راوړي.....سکينې ورته په حسرتناکه سترګو کتل ،دهغېد شونډو څخه په ډير کمزورې اواز سره څه راوتل. « تاسو دلته په راتلو کې ځنډ کړې ......ژون....ژوندته مو خداې پاماني ويلې ده .....پلا...پلار جان شهيد شوې دي . .....هغه.... دډيرو نقاب پوښانو سره مقابله وکړه .....هغ...هغوې دوه.... دوه ځلې حمله وکړه .....ما.....دهغې ..... سر... دار...... زخمې .....زخمې....»

دسکينې ساه خرابه شوې وه ، داغا حسن ملګري اوبه راوړې ، داغا حسن د اوبو پياله د سکينې په شونډو باندې کيښوده ، څو څاڅکي اوبه د سکينې په خوله کې ور توې شوې خو څه نورې دخولې نه بيرون توې شولې ، کله چې د اوبو څاڅکي د سکينې د ستوني څخه تير شول نو هغه يو ځل بيا په هوش کې راغله او ويې ويل: « زما ....کوچنيان.... کوچنيان .... راوړس.....هغوې چيرې دي...؟»

اغا حسن سمدلاسه عسکرو ته حکم وکړ چې د ګاونډې دکوره دهغې کوچنيان را ورسوي ،پخپله يې هڅه کوله چې سکينې ته تسلي ورکړي.

« ميرنۍ ښځې ! مونږ سپاهيان ستا ميړانې ته سلام کوو . ته انديښنه مه کوه ، ته زخمې شوې يې. زه به دې همدا اوس د طبيب خوني ته ور ورسوم.»

خو دهغې په سترګو کې ناهيلې راپيدا شوې وه ، او دخپل ژوندي پاته کيدو ټولې هيلې يې له لاسه ورکړې وې. د لږ ځنډ وروسته په يوې کوټې کې د قاسم د مور د ژړا اواز واوريدل شو ، داسې ډاګيزه شوه چې د سکينې کوچنيان راغلي دي. داډير دردناکه حالات وو. عمر اوعلي ګم‌صم خوني ته را ننوتل ، دهغوې مخونه لکه د ژيړ لرګي په څير ژيړ شوي و. عمر اوعلي د خپلې شهيدکيدونکې مور سره يو ځاې کيدل غوښتل ، اغا حسن ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظر دلیدلو توان نه درلود ، کوچنیان خپلې مور ته راغلل اودخپلې مور په څنګ کې کیناستل. دقاسم مور هم په ژړا او واویلا کې کوټې ته را ننوتله. په همدې وخت کې اغاحسن خپلو عسکرو ته حکم وکړ:

« ځومره ژر چې شوني وې یوه ارامه بګۍ راوړئ ، ترڅو زه دا ترټول ښه طبیب ته بوځم.»

خو اغا حسن ډیر هیلمن نه و. سپاهیانو د برق په څیر منډې وهلې ، سکینې چې کله خپل کوچنیان و کتل نود یو لاس د راپورته کیدو هڅه یې وکړه ترڅو د هغوی په رخسارو یې را ښکاږي. خو ونه توانیده. دهغه پورته کړل شوي لاس را پریوت او هغه یو ځل بیا بې هوشه شوه.نن د قاسم په کور کې کربلا جوړه شوې وه. دمارسي خادمه هملته په دهلیز کې ناسته وه او ویر یې کاوه. د شاوخوا دګاونډیانو ښځې اونر هم همدلته را ټول شوي و ، دا ځل سکینه تر ډیره پورې بې هوشه پرته وه ، په همدې وخت کې سپاهیانو بګۍ راوړه ، اوبیا یې په ډیر کم وخت کې سکینه د ښار د طبیب سلیم پاشا ځاې ته ورسوله.

خو دسلیم پاشا مطب بند و. اغاحسن کوچوان ته حکم وکړ چې بګۍ د سلیم پاشا کور ته بوځي. په ښار کې د بغاوت په اساس کوڅې او بازارونه بند و. کوم کس نیم که په سترګو کیده هغه هم د ویرې او خوف له لاسه ناارامه معلومیده. بلاخره د سلیم پاشا کور راغې ، سلیم پاشا هملته په کور کې موجود و. خو دخپل زخم په اساس یې د دې ښځې دعلاج کولو نه انکار وکړ. اوس نو د اغا حسن سره د زور څخه دکار د اخستلو بله لاره نه وه. توره یې راوویستهاو د سلیم پاشا خادم ته یې وویل:

« سمدلاسه طبیب را وبوله او کنه سپاهیان به کورته ور ننوځي او په زوره به یې راوړي. ته پوهیږې چې په ښار کې افراتفري او بغاوتونه خپاره دي ، سمدلاسه ولاړ شه اوزما د حکم تعمیل وکړه.»

خادم سمدلاسه منډه کړه ، په دې وخت کې سکینه هم په هوش کې راغلې وه. خو ساه یې ډیره خرابه او تیزه وه. دهغې سینې ټوپونه وهل.شاید چې هغه خپلې اخرې ساه ګانې اخستې. اغا حسن چې د سکینې دا حال وکوت نو پخپله د سلیم پاشا کور ته ور ننوت خوسلیم پاشا بیرون ته را روان وو ،دهغه ښې لاس په یوې پټۍ تړل شوې و. او څیره یې د زیږ لرګي په څیر ژیړه شوې وه ،قدم یې ډیر سست او وجود یې کمزروې شوې و، خو داغا حسن په ګوابنه باندې د هغې زخمې ښځې کتلو ته راغې ، اغاحسن هغه له ځآنه سره راواخست اوپه منډه منډه بې تر بګۍ پورې راوست. خو کله یې چې دسکینې مخ ته وکتل نو هوش یې والوت ،ځکه هغه ښځه چې دهغه د سترګو تر مخه وژل شوې وه ، بیرته راژوندۍ شوې اوغواړې دهغه په لاسو تداوي شي . دهغه پاته حواس هم له منځه تللي وو. هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې مریضه نه بلکه مرګ دهغه سر ته رارسیدلې دې. دغې غیر متوقع او نا څآپي پیښې پر هغه سکته راوړې وه. هغه په ډیر غور سره د سکینې مخ ته کتل په همدې وخت کې دسکینې پټې سترګې هم و غوړیدې اوپه سلیم پاشا ورونښتې. که څه هم د حملې په وخت کې سلیم پاشا په خپل مخ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقاب ترلې و خوبيا هم دهغه دسترګو د ليدلو وروسته ساه ورکونکې سکينې ډيره زياته حيرانه شوه. هغې هڅه وکړه چې خپلې سترګې پوره پرانزي، لاس يې راپورته کړ او غوښتل يې دسليم پاشا په لور د اشارې کولو په ترڅ کې څه ووايي. خو په هغې د مرګې څپه راغله او هملته يې ساه ورکړه.

د اغا حسن له پاره دا يوه عجيبه معما وه ، هغه ته داسې ښکاره شوه چې سکينې په خپل اخري وخت کې غوښتل سليم پاشا طبيب ته څه ووايي. خو هغه په دې نه و پوه شوې چې سکينې طبيب پيژندلې و ، کله چې سکينې خپله اخري ساه اخسته نو داغاحسن د سينې څخه يخ تپ راووت ، هغه ډير غمژن او پريشانه و ، دهمدې پريشانې په وخت کې هغه دسليم پاشا حالت ته متوجه نه شو ، سپاهيانو ته يې د سکينې بې بې د لاش د وړلو حکم وکړ او په خپله يې دغم څخه سر ښکته کړې و او د هغوې تر شا روان و.

هغه وخت چې قاسم اوطاهر بيرته راستانه شول نود هغوې دخوشحالۍ نړۍ لوټ شوې وه،دهغوې خوشحاله کورنۍ په غم اوتيارو بدله شوې وه ، دهغوې ميرنې او بهادر پلار د منونو خاورو لاندې ښخ پروت و او د طاهر د ژوند اودهغه دغم او خوشحاليو ملګرې سکينه هم په هديره کې خاموشه پرته وه ، عمر اوعلي د خپلې مور او نيکه په غم کې په ژړا ګانو باندې ځانونه بلمنګه کړي و . د قاسم اوطاهر له پاره دا ټکان د زغم وړ نه و ، دوې دواړه د سلطان مرادخان ثاني دبيرته راوستلو له پاره ايدين ته تللې و. هغوې هملته سلطان ته د بغاوت کونکو يو انځور وړاندې کړ اودهمدې انځور د وړاندې کولو وروسته سلطان يوځل بيا هوډ وکړ چې بيرته اورنه ته راستون شي، هغوې خو په دې وتوانيدل چې سلطان دعزلت د ګوښه ناستې څخه رابيرون کړي اوبيرته يې له ځانه سره اورنه ته راوړي خو اوس دغم دزيادښت له امله دوې په خپله د عزلت ګوښې ته تلونکې و.

د قاسم د ذهن څخه د غم وريځې ولاړې خو د انتقام او بدلې اخستو احساس يې په زړه کې را و ټوکيد ،هغه غوښتل په هر حال دخپل پلار او ورندار تر وژونکو پورې ځانونه ور رسوي. اغا حسن ورته ددې پيښې په اړه ټول هغه څه چې يې کتلې وي په تفصيل سره وويل ، هغه دګاونډيانو څخه هم د هرې خبرې پوښتنه کړې وه ، دهغه مور او دمارسي خادمې هم ورته د پيښې په اړه تفصيل ويلې و. او ورته يې ډاګيزه کړې وه چې حمله کونکو نقابونه اغوستې و. خو معلومه نه وه چې ولې دقاسم په زړه کې کومه خبره زوړنده پاته ده. هغه ته اغا حسن ويلي و چې دهغه ورندار د سختې زخمېکيدو په وخت کې د حمله کونکو دسردار ګوتې پرې کړې وې ، اغا حسن ورته دا هم ويلې و چې طبيب سليم پاشا دهغه د ورندار په تداوۍ کې د غفلت او سستۍ نه کار اخستې و خو اغاحسن ورته دسليم پاشا د طبيعت او د لاس د زخمې کيدو په اړه خبره کول مناسب و نه ګڼل. هغه په دې شک کې و چې د شهزاده علاوالدين او سليم پاشا تر منځه څه پخوانې پټو اړيکې شتون درلود. هغه اوس شپه او ورځ په همدې فکرونو کې ډوب پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان د راتلو وروسته په اورنه کې بغاوت تر کنترول لاندې راغې ، سلطان د راتلو سره سم دبغاوت کونکو سترو سترو کسانو ته د مرګ سزا ورکړه او یو زیات شمیر نامسؤله افسران یی په ځندانو کې واچول. تر څنګ یی د یني چري ګڼ شمیر سپاهیان یی د بغاوت او ارتداد په خاطر له منځه یوړل.په دې کارو سره اورنه یوځل بیا د امن اوسکون ښار و ګرزید. خو لا تر اوسه سلطان د بغاوت جرړې نه وې پیدا کړې. سلیم پاشا تر اوسه پورې ژوندې و او دهغه لاس تر اوسه پورې ترلې و .دهغه د ښې لاس درې ګوتې پرې کړل شوې وې ، په دې خاطر یی لا تر اوسه روغتیا نه وه موندلې.

سلطان څو ورځې وروسته قاسم را وغوښت. او د قاسم د کورنۍ په دغه ډول وژلو یی د زړه له کومې افسوس ښکاره کړ او هغه ته یی حکم وکړ چې د بغاوت اصلي جرړې راپیدا کړي. قاسم پخپله هم همدا غوښتل چې هغه ته سرکاري اختیارات ور په برخه شي تر څو په ازادۍ سره خپل دښمنان و لټوي ، اوس نو هغه یو ځل بیا سرکاري سراغ رسان ګرزیدلې و ، دا ځل بهرام خان او دهغه ټوله اداره دده تر کنترول اوحکم لاندې و ه. په محل کې لرې کړل شوي سلطان محمد هم دقاسم سره خپله خوارې څرګنده کړه . اوهغه ته یی دخپله اړخه د هر ډول بسپنې اوکومک ډاډ ورکړ.

ددې پیښې څخه یویشت ورځې وروسته قاسم دیوې په زړه پورې پیښې سره مخ شو ، هغه د اورنه بازار د اهنګرانو کوڅې څخه تیریده چې د اربان سره مخ شو ، دا داورنه د بازار یوه تنګه کوڅه وه چې اهنګرانو اونجارانو په کې کار کاوه ، په دې بازار کې تورې ، نیزې ، کمانونهه او نور جنګي وسایل هم جوړیدل او پلورل کیدل. قاسم په لمړي نظر سره اربان وپیژانده. اربان هم چې قاسم وکوت نو ورغاړیوت. قاسم تر هر څه دمخه د اربان څخه ښښنه و غوښته چې دخپلو زیاتو مصروفیاتو په واسطه یی و نه شوکولاې دهغه سره خپله ژمنه پوره کړي خو تر څنګ یی د اربان څخه هم وپوښتل چې هغه په اورنه کې په کومو کارونو باندې مشغول دې ؟او چیرې اوسیږي ؟ اربان په ورته په خندا ځواب ورکړ او ورته یی وویل:

« زه خو په همدې بازار کې دیوه ستر اهنګر سره کار کوم. او همدلته د اورنه په یوې محلې کې اوسیږم» قاسم په دې ښه پوهیده چې اربان یو بې ضرر ه انسان دې خوبیا هم یو اروپایی اوعیسوي نژاده وګړې دې نوپه دې خاطر یی پرې څه شک کیده. هغه غوښتل د اربان څخه لږ څه نور هم وپوښتي خو په دې وخت کې اربان په خپله خبرې پیل کړې او ویی ویل:

« درونده دوسته ! ... ته به زما په خبرو ډیر حیران پاته شي او خوشحاله به هم شې چې ما اسلام منلې دې او دبغاوت په ورځو کې چې کله زه په خپل کور کې بند پاته و م نو ما دقران کریم دلوست هڅه هم کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډيره حيرانونکې ده ......تا اسلام قبول کړې دې ؟.... اوس خو ته نه يوازې زما دوست يې بلکه مسلمان ورور مې هم يې ...... خو په تاکې دا بدلون څنګه راغې ؟ اودا چا په کومک درکې راغې ؟ ...

د قاسم په خبرو کې ريښتيا هم حيرانتيا وه خو کله چې اربان ورته دخپل مهربان نوم ووايه نوقاسم دحيرانتيا څخه يو ټکان وخوړ ځکه چې اربان ورته وويل:

« په ما کې دا بدلون زما د وريرو مريم اوحميرا په مهربانۍ سره راغلې دې ، زما دا وريرې ډيرې مهربانه دي ،هغوې پخپله هم اودهغو پلار عباس هم نوي مسلمانان دي ،مونږ ټول غواړو قرانکريم ولولو ،اوس مونږ دخپلو ځانو له پاره يو استاد هم نيولې دې ،ته خو کله زمونږ کور ته راشه.....»

قاسم ته دا خبره داسې ښکاره شوه لکه يو ناڅاپه چې په هوا کې الوتې وي، د ډيرې حيرانتيا له وجهې يې دخولې څخه خبره نه راوتله. ځکه هغه عباس ، حميرا او مريم درې واړه پيژندل ، بلکه دهغوې نومونه هم قاسم ايښودي و. هغه به د بوسنيا هغه شهزادګۍ څنګه له ياده ويستلې وې چې په همغه لمړۍ ورځ يې د ينې چرې د پنځه زره کسيز فوځ دسالار سره ټکر کړې و. هغه په دې هم حيران و چې هغوې څنګه او څه ډول دلته اورنه ته رارسيدلې دي. اوبيا د اربان سره يوځاې دوې ټول په يوه محله کې اوسيږي. دهغه سترګې دحيرانتيا څخه خلاصې پاته شوې وې اوپخپلې بې علمۍ يې افسوس کاوه. هغه اربان له ځآنه سره واخست او په يوه قهوه ځاې کې ورسره کيناست او تر ډيره پورې يې ددې بوسنيايې نوو مسلمانانو په اړه ورسره خبرې کولې. اربان ورته وويل چې هغه د سلطان او د مسلمانو عسکرو له پاره يو منجنيق شکله توپ جوړوی اوتر څنګ يې غواړي دسلطان سره ووينې. دقاسم له پاره دا ټولې خبرې نوې اوحيرانونکې وې ،هغه داربان سره ژمنه وکړه چې سبا به يې دسلطان سره د کتلو له پاره محل ته وړی. هغه د اربان څخه دهغه د اوسيدو د ځاې ادرس هم واخست. اوپه دې ژمنه يې ترې رخصت واخست چې هغه به نيغ په نيغه سلطانی قصر ته ورځې او د اربان د نوي توپ د جوړښت په اړه به ورسره خبرې کوي. ترڅنګ به يې سبا د اربان له پاره دسلطان سره د کتلو وخت هم وغواړی. د يوې اوږدې ليدنې وروسته هغه داربان څخه رخصت واخست او دسلطاني قصر په لور روان شو.

قاسم سلطان ته د اربان په اړه معلومات ورکړ اودهغه د نوي ايجاد په اړه يې هم ورته تفصيلی معلومات ورکړل. سلطان ډير زيات خوشحاله شو او په پوره شوق سره يې د اربان سره د کتلو وخت ورکړ. قاسم ترې د سبا له پاره وخت غوښته خو سلطان دسبا پورې صبر ونه کړ ، قاسم يې له ځانه سره ستون کړ او د هغه څخه يې د اربان پوره پته او ادرس واخست او خپل سرکاري ملازمين يې دهغه د باعزته راوستلو په خاطر دهغه پسې ور واستول. قاسم داربان په اړه سلطان ته هر څه ويلي و. خو دبوسنيايي شهزادګۍ اوعباس په اړه يې ورته هيڅ و نه ويل. معلومه نه ده چې قاسم به په دې اړه دکوم مصلحت څخه کار اخست. قاسم د سلطان دهدايت په اساس همدله په محل کې پاته شو او داربان د راتلو انتظار يې پيل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لږ وخت وروسته ستر اهنګر اربان په پوره درنښت سره دسلطان په خدمت کې حاضر کړل شو . دا سلطان خاص دیوان ځاي و . اوپه دې ځآې کې دسلطان تر څنګ دغه ستر اهنګر او قاسم ناست و . اربان د دې ناڅاپې راتلو په اساس تر یوه ځایه حیران و خو اندیښمن نه و . سلطان ددې اهنګر د ښه راغلاست له پاره دخپله ځایه پورته شو ، په دې کار سره د اهنګر اربان په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده . ځکه هغه به کله کله د قسطنطنیې دقیصر په دربار کې حاضریده خو دمسلمانانو دسلطان په کتلو سره دهغه د زړه څرنګوالې بدل شوې و . هغه په دې فکر کې شو چې ایا پادشاه د پادشاهانو پرته دنورو عادي خلکو د استقبال له پاره هم را ولاړیږي. خو هغه په دې نه پوهیده چې سلطان مرادخان ثاني یو درویش صفته انسان دې ، اربان پخپله هم یو درویش صفته اوفلسفي انسان و . په همدې خاطر یې دسلطان په خندا کې دخپل ځان له پاره دخپلولۍ څپې وکتلې ، سلطان د اربان سره دخبرو په وخت کې وویل: « مونږ دخپل دروند میلمه څخه ناخوالي یو .... ځکه چې د قسطنطیه ستر اهنګر د نژدې څلورو میاشتو را هیسې دلته په اورنه کې میشت دې خو زمونږسره یې دکتلو له پاره زحمت نه دې ویستلې .»

خو اربان ورته په عجیبه توګه ځواب ورکړ . هغه ورته وویل:

« مونږ په سلطاني ذوق ډیر ښه پوهیږو ......دخانه بدوشو کوم پادشاه نه وي چې مونږ یې په خدمت کې حاضر شوې وې ... زه د ظلم څخه کرکه لرم ، نو زه د ظلم د له منځه وړلو په خاطر د اسلامي فوځ له پاره یوه تاریخ جوړونکې وسله جوړوم . خو فقیر دهغو انعاماتو او اکراماتو څخه چې دسلطان لخوا دا ډول فنکارانو ته ورکول کیږي بې پرواه دې .»

دسلطان له پاره دا ډول خبرې چې په هغې کې یو ډول معنویت و ډیرې په زړه پورې ښکاره شوې ، که څه هم هغه د یوه اجنبي او ناپیژندل شوې انسان له اړخه وې خو سلطان یو درویش صفته انسان و اودهغه هیڅ خبره یې هم بده وا نه خستله . خو په نرۍ شانته خندا کې یې وویل:

« مونږ پوهیږو چې شاهي انعامات د داسې ستر اهنګر دفن قیمت نه شي ګرزیداې ،خوبیا هم شاهي انعامات د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه ده چې باید په فخر سره ومنل شي .»

خو دا ځل هم سلطان ته د یوه ریښتونې درویش ځواب اوریدل ور په غاړه و .

« درونده سلطانه ! انعام خو به مونږ تاته درکوو . او په حقیقت کې همدا زمونږ انعام باید تر څو چې دنیا اباده وي دظل سبحانې له اړخه یوه عطیه وګڼله شي . هغه هیرې او جواهرات چې سلطان یې داسې یوه فنکار ته بخشش کوې یوائې څومیاشتې اویا څو کاله دوام کولې شی، خو هغه انعام چې مونږ یې عثماني سلطنت ته ور ښښو په زرګونو کاله د عثماني سلطنت له پاره د ویاړ او عزت سبب ګرځي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دسلطان په سترګو کې داهنګر له پاره د تحسين او ستاينی احساسات را پيدا شوي و . دهغه په مخ باندې دسلطاني قهر و غضب نښې بلکل له منځه تللي وې، هغه ورمخته شو او د اربان په اوږه يې لاس کيښود او ورته يې وويل:

« واي قسمته !.... مونږ د عثماني سلطنت له پاره د معزز ميلمه انعام د سر په سترګو منو. مونږ دا منو چې مونږ خپل دربار ته ددومره ستر اهنګر د رابللو غلطي کړې ده ، حق دا و چې مونږ ددې ستر فنکار د فن د ستايلې اوارزښت له پاره دهغه حضور ته ورغلي واې. پر مونږ ستاسې خبرې ډيرې ښې و لګيدې. ترځنګ يې مونږ ستا د توپ د جوړولو په اړه هم اوريدلې دي ، خو مونږ غواړو چې تاسې دا نوي وسله د عثماني سلطنت دخزانې په بسپنه جوړه کړئ. مونږ به همدا نن د يوې سترې کار خانې د جوړولو حکم ورکړو ترڅو په هغې کې ستاسې د څارنې لاندې هر ډول فوځې سازو سامان جوړ کړل شي.

دقاسم له پاره داربان اوسلطان تر منځ خبرې په زړه پورې هم وې او مزه يې هم ترې اخسته. هغه د اربان په جرء ت باندې هم حيران و او د سلطان په فياضۍ باندې هم. خو هغه تر اوسه پورې ددې خبرو څخه مزه او خوند اخسته چې شاهي دروازه چي راغې او دده ټول حواس يې رابيداره کړل. ځکه چې شاهي دروازه چې پادشاه ته د شاهي ادابو د په ځاې کولو وروسته وويل:

« درونده سلطانه ! سليم پاشا طبيب د ډيرې مودې د ناروغتيا وروسته غواړې ستاسې حضور کې باريابه شي.»

دقاسم له پاره د طبيب پاشا نوم اوريدل يو ډول احساساتي پيغام و. ځکه دا همغه شخص و چې په خپل وخت يې دهغه د ورندار دعلاج کولو څخه ډه ډه کړې وه. خو هغه ته دا ډاګيزه نه وه چې هغه د څه وخته راهيسې عليل او ناروغه شوي دې او کله يې روغتيا پيدا کړې ده. خو ده هم دڅو ورځو راهيسې دسليم پاشا شکل اوقواره نه وه کتلې. خو اوس چې دربان د سليم پاشا نوم واخست نو د قاسم شپږم حس را ژوندې شو ، هغه د يو ځل بيا شاهي سراغ رسان کيدو وروسته دا عملي حکمت خپل کړې و چې هغه به يو وخت ددې وګړې څلور خواوې معلومو ي ، خو نن په ناڅاپي توګه سليم پاشا پخپله دهغه مخې ته راغلي و .

کله چې سليم پاشا خاص ديوان ته را ننوت نو د ادب له مخې يې سر ټيټ کړې و ، دسلطان مخې ته په رسيدو سره يې سر اوملا دواړه ټيټ کړل. خو کله يې چې سر راپورته کړ نو سترګې يې په قاسم بن هشام باندې و نښتې ، دقاسم په ليدلو يې زمکه د پښو څخه و تښتيده ، پښې يې په لړزيدو شوې او نژدې و چې په فرش باندې را پريوځي. سلطان او اربان دهغه دغه ډول حرکت ته په پوره حيرانتيا سره کتل.

دسليم پاشا د څيرې رنګ اوښت را اوښت. او په غير ارادي توګه يې خپل زخمي لاس چې په پټۍ يې تړلې و دخپلې چپنې لاندې پټاوه. دهمدې حرکت له مخې دهغه بدقسمتي پيل شوه. ځکه دقاسم له پاره دهغه لاس ډير

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت درلود. قاسم ډیر زیات په دې حیران وو چې د یوه نه جنګیدونکي طبیب لاس څنګه اوڅه ډول زخمي شوي دي؟ دهغه په ذهن کې دخپلي ورندار اخري جملې ګرزیدلې چې اغا حسن ته یې ویلي و: دهغه ورندار د روح ورکولو په وخت کې ویلي وو ...... چې هغې د نقاب پوشاونو سردار زخمي کړې دې ..... دا چې ولې هغه ته د سلیم پاشا د زخمي لاس د کتلو وروسته دا جمله را یاده شوه ،اودهغه دماغ یې په حرکت راوست او او دبدن وینښتان یې پورته ودریدل. هغه ته دخپلي ورندار د وفات په وخت کې اغا حسن ته کړې خبرې په پوره ډول په یاد وې. ځکه کله چې هغې سلیم پاشا زخمی لاس وکوت نو هغې غوښتل په اشارې سره سلیم پاشا او اغاحسن ته څه وو ایي. ... قاسم ته داسې احساسیدله چې ورندار یې په اخري وخت کې سلیم پاشا پیژندلې وی اودهغه په لور یې په ګوته اشاره کړې وې. اوس نودقاسم د ملا په هډوکو کې یو قسم برق راپیدا شوې و ، دهغه دماغ تر ډیر زیات فشار لاندې و او جاملې یې سره ورغلې وې. ځکه چې هغه یو په بل پسې ډیرې کړې یو دبل سره یو ځای کولې. ځکه دهغه په ذهن کې دا خبره وه چې سلیم پاشا په اخري وخت کې دهغې ښځې د کتلو څخه انکار کړې و. قاسم په دې فکر کې شو چې هغه به همغه وخت و چې طبیب په خپلو زخمونو پټۍ ایښودلې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې سلیم پاشا دهغه دکورنۍ اصلي قاتل دې خو دسلطان خبرو د هغه دفکرونو څپې خپل ځان ته متوجه کړې وې ، سلطان سلیم پاشا ته وویلې:

«درونده طبیبه ! په مونږ ، د شاهي ادابو دغه طریقه چې تا وکړه ، ښه و نه لګیده. مونږ رکوع او سجود یوائې اویوائې د الله تعالې حق ګڼو ، خو په هر حال مونږ ستا د ناروغتیا په اړه افسوس کوو ، مونږ وکتل چې ستا په لاس باندې پټۍ تړلې ده ، داسې بریښې چې ستا د لاس ګوتې زخمي شوې دې.....ددښمنانو په برخه دې وي پرې شوې خو به نه وي ؟اوریدلې مې دې چې تاسې هم دبغاوت په ورځو کې دکومې پیښې سره مخ شوي واست.»

دبغاوت په ورځو کې د سلیم پاشا نوم اخستل د قاسم له پاره یوه بله کړۍ وه ، ځکه ددې نه دا ډاګیزه کیده چې دسلیم پاشا زخم دهمغې ورځو زخم دې چې دهغه ورندار او پلار په کې شهیدان شوي و . اوبیا کله چې سلیم پاشا دسلطان دخبرې ځواب ووایه نو دقاسم شک په یقین بدل شو . ځکه د طبیب ځواب ډیر غیر معقول اود عقل نه لرې معلومیده. سلیم پاشا ورته وویل:

« دورنده سلطانه ! ....زه د شاهي ادابو څخه نا واقفه ، په خپل دغه کړچار باندې ډیر زیات شرمساره یم.....دورند سلطان زما د زخمي لاس په اړه و پوښتل....زما دا لاس ، دیوې نسخې د تیارولو په وخت کې په تیزابوکې و سوځید او له منځه ولاړ . همدا علت دې چې زه د څو ورځو راهیسې په کټ کې پروت یم.»

دطبیب خبره په دې خاطر معقوله نه بریښیده چې دهغې دپټې څخه دا ډاګیزیده چې دهغه د لاس ګوتې پرې شوې دي. اوتر څنګ یې دا خبره هم وه چې په تیزابو د ناڅاپې لاس ککړیدو څخه دومره زیان لاس ته نه رسیږي ، طبیب په محل کې ناست یوه پادشاه ته دا دوکه او فریب ورکولې شو خو دقاسم په څیر ذهین دماغ ته یې فریب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شو ورکولې. په همدې وخت کې قاسم ته یو خیال اوفکر راغې ، په دې خاطر یې د سلطان په دربار کې په پوره ادب سره وړاندیز وکړ:

« درونده سلطانه ! په ډیر احتیاط سره یوه خبره کول غواړم »

سلطان د قاسم په لور مخ کړ او د سر په خوزولو سره یې د خبرو کولو اجازه ورکړه. قاسم ورته بیا وویل:

« درونده سلطانه ! دحیرانتیا خبره ده ...... شاهي سراغ رسان ته د یوه ځایه درې پرې کړل شوې ګوتې تر لاسه شوې دي چې مونږ د پلټنې له پاره په مشک و کافورو او قدرتي واوره کې خوندي ساتلي دي... که چیرې شوخي یې و نه ګڼئ نوزه دا ویل غواړم چې طبیب سلیم پاشا د معظم سلطان څخه کومه خبره پټول غواړي....»

قاسم خبرې کولې او د سلیم پاشا پښې د ویرې څخه په لړزه وې ، قاسم چې کله د درې پرېکړل شوو ګوتو خبره وکړه نو د سلیم پاشا راز یې را وسپړود. دهغه مخ د خزان شوي پاڼې په څیر ژیر ګرځیدلی و، او د پادشاه سترګو ته د کتلو په ځای یې زمکې ته په کتلو پیل وکړ .دهغه ټول دغه حرکتونه د سلطان له پاره ډیر حیرانونکې و .....په همدې خاطر سلطان په لوړ اواز ورته وویل:

« طبیبه !..... پښې دې ولې لړزیږي...؟ داسې بریښې چې ته هم دهغو دریو ګوتو سره کوم تړاو لرې ؟»

د سلطان خبرو د سلیم پاشا هغه پاته توان هم له منځه یوړ. په همدې وخت کې قاسم یو ځل بیا وویل:

« درونده سلطانه ! ماته دغه دربواړه پریکړل شوې ګوتې په خپل کور کې تر لاسه شوې دي ، اوزما ورندار دخپل مرګ نه څو لمحې مخته ویلي و چې هغې د حمله کونکو سردار زخمي کړې و. خو درونده سلطانه ، دا ضروري نه ده چې دا ګوتې دې حتما د طبیب سلیم پاشا ګوتې وي.»

قاسم دغه اخري خبره قصدا لږ څه په زوره وویله. اوس نو هغه په سلیم پاشا باندې نیغ په نیغه خپل شک څرګند کړې و. د سلیم پاشا حالت هم هره ګړۍ خرابیده. ژبه یې ګونګه شوه ، قاسم چې ښکار په جال کې وکوت نو سمدلاسه یې وویل:

« درونده سلطانه !..... د پټې محکمې ماهرینو ددې پریکړل شوو ګوتو او د سلیم پاشا د لاس د نورو ګوتو د کتلو وروسته په اسانۍ سره ویلاې شي چې ایا دا ګوتې د سلیم پاشا دي او که د بل چا.......»

د قاسم خبرې لا په پوره ډول پاې ته نه وې رسیدلې چې په همدې شاهي خونه کې یوه په زړه پورې پیښه رامنځته شوه. کله چې سلیم پاشا خپل ځان په جال کې را ښکیل وکوت نو د برق په څیر یې خپل چپ لاس د چپنې لاندې ور ننویست او یو تیز ځلیدونکې خنجر یې ترې را وویست. او په سلطان مراد خان ثاني باندې یې حمله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيره زياته ممکنه وه چې دهغه ددغې ناڅاپي حملې په واسطه دسلطان ګيډه څيرې کړل شوې وې. خو په همدې وخت کې اربان يو عجيبه حرکت وکړ او د برق په څير د سلطان مخې ته و دريد. د سليم پاشا خنجر د اربان تر پښتيو پورې ورسيد خو سلطان ددې حملې څخه خوندي پاته شو.

همدومره مهلت کافي و ، قاسم سمدلاسه خپله توره بې نيامه کړه او مخته راغې او دسليم پاشا په څټ يې ور کيښوده. سلطان هم په لوړ اواز سره دروازه چې را وباله ، دروازه چې هم خپل توره را وويسته او په يوه منډه دننه راننوت ، سليم پاشا بې وسه کړل شوې و خو په اخر کې يې تر ټول زيات حيرانونکې عمل انجام کړ ،خپل خنجر يې د اربان د پښتيو څخه را وويست او په خپله ګيډه کې يې ور ننويست. دهغه رازونه راډاګيزه شوي و اوهغه ته نور ژوندي پاته کيدل شوني نه و ، په دې خاطر يې ځان وواژه.

بله ورځ د غدار سليم پاشا لاش د ښار په لويه څلورلارې کې په چپه را ځوړند کړل شوې و، تر څنګ يې په يوې کوچنۍ ستنه يو شاهي اعلان هم را ځوړند شوې و چې په هغې کې دغدار سليم پاشا ټول کړچار ثبت شوې و. قاسم خپله بدله اخستې وه اودهغه تر ټولو ستر دښمن او د هغه په کور د حمله کونکو نقاب پوښانو سردار ، دقيصر خطرناکه جاسوس خپل انجام ته ور رسيدلې و. قاسم نن ډيره خوشحاله و او دهمدې خوشحالۍ په حالت کې د اربان دکور په لور ولاړ. هغه غوښتل اوس دخپلو بوسنيايي ميلمنو پوښتنه وکړي. خو په حقيقت کې دهغه په زړه کې يو نامعلوم غل پټ شوې و. داسې بريښيده چې هغه به د بوسنيايي شهزادګۍ د کتلو غلا وی. کله چې د اربان دروازې ته ورسيد نو ډير زيات احساساتي معلوميده. په لړزيدلې لاس يې ددې ښکلې کور دروازه ور وهله او همدلته يې لږه شيبه انتظار وکړ.

څو لمحې وروسته ،کله چې دروازه پرانستل شوه نو د احساساتو په بهير کې وچ کلک و دريد. ځکه دهغه تر مخه د بوسينا شهزادګۍ ولاړه وه. قاسم دا هيله هم نه درلوده چې شهزادګۍ حميرا دې پخپله ددروازې دپرانستلو له پاره دلته راشي. هغه حيران و ، خو شهزادګۍ حميرا دهغه څخه زياته حيرانه ولاړه وه ځکه هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده په ډيره نا څاپي توګه په مخکې ولاړ و. شهزادګۍ په خلاصو سترګو د قاسم خندانه او دخوشحاليو نه ډکه څيره کتله ، هغې په دواړو لاسونو د دروازې دواړه پلې را پرانستې خو خوله يې د سکتې د حالت په څير وازه پاته وه. دقاسم دغسې ناڅاپي را تلل د کومې معجزې څخه کم نه و. هغې فکر کاوه چې دمسلمانيدو نه وروسته يې خپله لمړنۍ دعا قبوله تر سترګو شوه. ځکه هغې د مسلمانيدو وروسته دخپل خداې نه د قاسم سره د بيا کتلو دعا کړې وه. او نن قاسم پخپله دهغې تر مخه ولاړ و.

کله چې ددواړو اړخونو حيرانتياوې خپل اخري حد ته ورسيدې نودواړو کتونکو يو بله ته په ډيره په زړه پورې توګه وخندل او بيا شهزادګۍ د قاسم څخه د پوښتنې پرته ، قاسم ته د دننه راننوتلو ست وکړ او پخپله په يوه منډه ولاړه او عباس او مريم يې د قاسم د ناڅاپې راتلو څخه خبر کړل. په دې وخت کې اربان په کور کې نه و خو دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې واړه قاسم په خپلو لاسو کې واخست ، دقاسم په راتلو سره دشهزادګۍ کور ځلور ځله روښانه شو . هغه ولاړه او په یوه ځآی کې کیناسته ، عباس د احساساتو او خوشحالیونه په ډک اولړزانده اواز وویل:

« حمیرا لورې !وګوره !..... ستا زلمې په خپله راغې ، زه ښه پوهیږم چې تا ته دهمغې لمړۍ ورځې څخه د قاسم سره مینه پیدا شوې ده ،نو اوس چیرې پټیږې ؟»

د حمیرا څیره د حیا اوشرم څخه د انارو د ګل په څیر و ګرزیده . سمدستي پورته شوه او دننه ولاړه. خو عباس هغه د لاسه و نیوله« لورې !ځې چیرې ؟ همدلته کینه ، دومره موده وروسته قاسم یوځل بیا زمونږ کورته ر اغلې دې اوته ترې تښتې ؟ خوشبوی او محبت نه پټیږې ، ته خو دا هم نه منې چې ته دلته اورنه ته د قاسم له پاره راغلې یې . »

حمیرا د شرم څخه ویلې کیده . اوعباس یې لاس کلک نیولې و ، بیا یې وویل:

«کاکا !تا زما ددعاو اغیز وکوت. قاسم بن هشام پخپله زمونږ کورته راغې. ته زما لاس پریږده ترڅو زه دهغه له پاره دخوراک ښباک غم وکړم.»

خو قاسم ددې ټولو حالاتو څخه ډیر زیات اغیزمن شوې و ، ځکه هغه هیله نه درلوده چې معامله دې تر دې ځایه پورې ورسیږي. هغه خو د خپلې مارسي « غزاله» سره مینه کړې وه. خونن یې په زړه کې شهزادګۍ حمیرا د مینې شمه بله کړې وه. خو دهغه په ذهن باندې د مارسي مینه سپره وه. هغه ته داسې بریښیده لکه دمارسی د روح سره چې بې وفایی کوې . ددې وروسته چې هغه څومره وخت ددې خلکو سره کیناست په همدې احساساتو کې سوزیده ، او د حمیرا مینه یې د سترګو غورزوله. ان تر دې چې کله چې هغه د شپې له مخې بیرته کورته ستنیده نو حمیرا ورته وویل:

« دورنده سالاره !..... ته ماته ډیر ورک ورک معلومیدې. داسې ډاګیزه کیږي چې ستا په زړه کې د بل چا د مینې چراغ لمبې وهي. نو که چیرې زما له خاطره تاته کوم تکلیف در رسیدلې وي نو دزړه نه در څخه ښښنه غواړم.»

قاسم ټکان وخوړ ځکه حمیرا په هغه پوه شوې وه.هغه یو ځل بیا وننبت. له یوه اړخه دمارسی یاد هغه ځوراوه. خو دبله اړخه کوم غیبي ځواک هغه دحمیرا په لور کشاوه . دهغه د زړه تارونه سست شوي و نو په معذرت کونکي لهجه یې وویل:

« نه ، درندې شهزادګۍ ! ...زه ستا د محبت وړتیا نه لرم. ما پخوا د یوه چراغ د روښانه کولو هڅه کړې وه خو اوس هغه روښانه چراغ د زړه په تیارو کې ډوب شوې دې ، ته ډیره درنه او محترمه یې. او زه تاته په زړه کې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خاصه جذبه احساسوم. خو زه نه غوارم تا په دوکه کې واچوم. ستا څخه مخته یوې نجلۍ زما سره د ژوند د ملګرتوب ژمنه کړې وه ، او همغه زما لمړنۍ محبت و .»

« لمړۍ محبت و؟... د وه څخه دې مقصد څه دی؟ هغه خوش قسمته اوس چیرې ده ؟»

د قاسم په سترګو کې د غم ماښام را ځلیدلی و . هغه پورته اسمان ته په کتلو سره وویل : « هغه شهیده شوې ده . د اسلام د محبت په نامه ، هغه اوس په دې نړۍ کې نه شته.»

«د حیرانتیا خبره وه چې یو سالار او سپاهې دیوه شهید په شهادت باندې دومره غمژن دی. ما خو په اسلام کې اوریدلي دي چې شهید ژوندي وي نو بیا ته ولې دهغې د بیلتون درد احساسوې. زه له تاڅخه یوازې همدومره غوارم چې کله هم په خپله زړه کې دهغې خوش نصیبه د بیلتون دروندوالې احساس کړې نو ما بدنصیبې ته هم دخپل دغه غم څخه د لږ د پورته کولو اجازه ضرور راکړه»

دحمیرا په سترګو کې غټې غټې اوښکې را تویدې. څرګنده نه شوه چې قاسم ته څه ور پیښ شول چې یو ناڅاپه یې د شهزادګۍ حمیرا لاس و نیوه او ورته یې وویل:

« نه ، حمیرا ، نه ! ته ماته دومره درنښت اوعزت مه راکوه چې زه ستا په مینه کې را ښکیل شم. اودخپلې غزاله یاد له یاده و کاږم .»

حمیرا خپلې د اوښکو ډکې سترګې راپورته کړې ، په دې وخت کې دهغې د سترګو څخه داوښکو څاڅکې لاندې راپریوتل. داوښکو دغو څاڅکو د هغه په رخسارونو باندې ستري ستري کرښې جوړې کړې. حمیرا د یوې سلګۍ کولو وروسته وخندل ، دقاسم څخه یې خپل لاس ازاد کړ او سر یې ټیټ کړ او ویې ویل:

« ته به بیا کله راځې ؟اوس خو به زما غوږونه د دروازې په لور متوجه وي»

قاسم د حمیرا په رخسارونو باندې د جوړو شو لکیرو ځلا کتله او د تلو دمخه یې وویل:

« زه به هرو مرو راځم ، د عباس کاکا او ستاسې د ټولو سره به وینم.....تاسو هم زما کورته را شئ ، تاته ما وویل چې زما کور زما د ورندار اوپلار د شهادت وروسته وران ویجاړ دې او زما وریرونه علي او عمر ډیر زیات خفه دي. که چیرې تاسې هلته راشئ نو دهغوي زړونه به باغ باغ شي.»

قاسم رخصت واخست او نیغ کورته ولاړ. هلته په کور کې ورته یو میلمه منتظر ناست و . دا دهغه ځانګړې استاذې و . اوقاسم هغه د غزالې د پیدا کولو په اړه البانیه ته استولي و . کله چې قاسم خپل استاذې وکوت نو ساه یې بې واره شوه. ځکه هغه نه غوښتل د غزاله په اړه کوم بد خبر واوري. ددې استاذې په کتلو سره دهغه ټول امیدونه یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل بیا را و ټوکیدل. خو کله یې چې د خپل استاذي خبرې واوریدې نو یو ځل بیا یې په زړه کې داغونه راپیدا شول. ځکه د هغه استاذې ورته وویل چې د غزاله په اړه یې هیڅ ښه خبر نه دې تر لاسه کړې ، بلکه د سلطان مرادخان ثاني لیږل شوې استاذی هم د سکندربیګ په واسطه وژل شوې دې.

هغه ته به غزاله څنګ تر لاسه شوې وې. اویا به د هغه جاسوس څه ډول د غزاله خبر تر لاسه کړې و. ځکه چې غزاله اوس د سکندر بیګ په محل کې هم نه وه. نن قاسم په پوره توګه ډاډمن شوې و چې غزاله په دې نړۍ کې نه شته.

هغه تر څو ورځو پورې د غزاله د یادونو په فکرونو کې ډوب و. خو اخر تر څه وخته پورې ؟... بلاخره څو ورځې وروسته هغه یو ځل بیا د اربان کور ته ورغې. اوس نو د هغه د ژوندانه نوې پړاو پیلیدونکې و ، تر څو میاشتو پورې هغه د اربان کور ته ته راته. ترځنګ به یې شهزادګۍ حمیرا هم د قاسم کور ته تلله را تلله. دا لیدنې کتنې ډیرې ژر په مینې او محبت باندې بدلې شوې. اوبیا یوه ورځ ددواړو کورونو په خوښې اوخوشحالۍ سره د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا د قاسم د ناوې په څیر د هغه کور ته راوړل شوه.

*****

ددوه ځلې تجربو وروسته سلطان مرادخان ثاني دا ډیره ښه احساس کړې وه چې اوس هم سلطان محمد خان د سلطنت د امورو د پرمخ بولو له پاره پوره وړتیا نه لري. ځکه چې هغه په یوه کال کې دوه ځله په تخت کیناست خو هر ځل سلطان د خرابو حالاتو د سنبالولو له پاره بیرته راستون شوې و. په دې خاطر هغه بیا د تخت د پریښود و فکر و ځنډاوه. سلطان د دري ځلې تخت کیناستو نه وروسته ، خپل زوې شهزاده محمد کوچنۍ اسیا ته ولیږده ، تر څو هلته پاته شي او د سلطنت د امورو د پرمخ بیولو تجربه ترلاسه کړي. پادشاهان د تخت نه لاس په سر کېږي خو دوه ځلې د تخت د پریښودو وروسته بیا په تخت دکیناستو کار ، په تاریخ کې ، یوازې د سلطان مرادخان ثانی پورې اړوند دي. خودغه فلسفی سلطان ددنیاوی عظمت د بې حقیقتۍ څخه دخبریدو په اساس یو ځل بیا د څلویښتو کالو په عمر ګوښه ناسته اختیار کړه.

خو دا ځل په تخت د کیناستو سره سم یې عیسوی دنیا ته بیا د سر را پورته کیدو موقع ورنه کړه. او نه یې پرته له کومه علته پر هغوې ظلم اوتیرې وکړ. دا په داسې حال کې چې د قسطنطنیې پادشاه په خپلو شرارتونو اوفساد اچولو کې همغسې مصروف و اوهمغه د عثمانیانو پر خلاف د فساد تر ټولو ستره سر چینه ګڼل کیده. د سلطان له پاره دهغوې ځپل دومره ستونزمن کار نه و. خوهغه قیصر هم په خپل حال پریښود. البته ، دا ځل هغه د «موریا» په لور توجه وکړه. په دې ځاې کې د قیصر دوه ورونه «قسطنطین» او « تهامس» په بیلو بیلو ځایو کې حاکمان وو. قسطنطین دخپلو ملکیتونو دخوندي ساتلو له پاره د « دکورت دخاکنا» کلابندي وکړه او بیا دهغه ځآیه د ډاډمن کیدو وروسته یې د«تهیبس » په ښار چې پولو ته نژدې یې عثماني سلطنت پروت حمله وکړه. سلطان ددې حملې څخه دخبریدو سمدستي وروسته د موریا په لور مخه کړه دهغه ترمخه د « فورنت» ټینګه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته وه ، خو د ستر اهنګر اربان د جوړو کړل شوو توپونو د ګوله باريو په واسطه داکلا ډيره ژر له منځه ولاړه ، دا لمړنۍ جنګ و چې فوځ په کې توپونه استعمالول پيل کړې و ، د فورنت د فتحه کيدو وروسته د موريا په لور لاره بلکل خلاصه شوې وه ، په دې اساس د قسطنطين او تهامس له پاره د سلطان تر مخه د اطاعت کولو بله لاره نه وه. هغوې خراج ورکول ومنل او موريا هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو رياستونو په ډلې کې راغې.

د بله اړخه د عثماني سلطنت پخوانې دښمن « هونياډې » د خپلې تړون ماتونې په اساس او په اورنه کې د ماتې وروسته تر اوسه پورې د مسلمانانو پر خلاف د فوځونو په راټولولو بوخت و . د هغه په لمن د وارنه د ماتې داغ د ورايه ځليده . په دې اساس هغه په څلور و کالو کې د خپلو زياتو کوښښونو اتيا زره وسلوال فوځ تيار کړ او د ډينوب د درياب څخه تيرشو او د سربيا سيمې ته ورننوت. دلته د سربيا او بوسنيا خلک يو ځل بيا د هغه په فوځ کې ورګډ شول ، په داسې حال کې چې د سربيا او بوسنيا خلکو د وارنا د جنګ نه وروسته د عثماني سلطنت اطاعت منلې و . خو د هونياډې هڅو د دغو دواړو سيمو حکومتونه د خپلو ژمنو څخه واړول ، او د مکملې ازادۍ غوښتنې دا دواړه حکومتونه د عثماني سلطنت په مقابل کې د جنګ ميدان ته راښکل. د ځواک دا ازميښت د « کسوه » به ميدانو کې تر سره شو . په دغو سيمو کې نژدې شپيته کاله مخته لمړنې عثمانی فرمانروا ، لمړې مرادخان د سربيا ځواکونو ته ماتې ورکړې وه . اوهغه يې د خپل ځان تابع کړې و . دا ځل د دريې ځلو سختو جګړو وروسته د شعبان په ۱۸ مه ۸۵۲ هجرې کال يا د اکتوبر ۱۷مه د ۱۴۴۸ کال سلطان دهونياډې فوځونو ته سخته ماتې ورکړه او د کسوه د دغه ستر جنګ په پايلو کې د سربيا ازادي سلب کړل شوه او د عثماني سلطنت برخه وګرزيده . دا ځل سلطان د سربيا څخه دخراج په اخستو اکتفا و نه کړه. په دې جنګ کې د پخوا په څير قاسم بن هشام په پوره ميړانه ګډون درلود . اوس نو هغه يواځې يو مجاهد او سپاهي نه و بلکه د سپوږمۍ په څير د يوې کوچنۍ لور پلار هم و. هغه د خپلې لور نوم «غزاله» ايښې و خو کله کله به يې ورته مارسي هم ويله.

دکسوده دجنګ د پاې ته د رسيدو وروسته سلطان ، سکندر بيګ ته دهغه د قاصدانو د وژلو او نورو درنو جرايمو په خاطر سبق ورکول غوښتل ، په همدې خاطر يې په البانيه باندې حمله وکړه. خو دسکندر بيګ د ماهرانه چالونو په واسطه البانيه د سلطان لپاره ستونزمنه وګرزيده ، دهغې سيمې د تاو راتاو درو او غرنيو موقعيتونو په اساس عثماني فوځونو ته د خلاص جنګيدو فرصت په لاس ور نه غې ، په دې اساس د زياتو هڅو سره سره بيا هم سلطان البانيه فتحه نه شوه کړاې. ان تر دې چې په همدې وختو کې د سلطان مرادخان ثاني د وصال وخت هم را نژدې شوې و.

د ۸۵۵ هجرې کال د محرم الحرام په پنځمه ، يا د ۱۴۵۱ ز کال د فبرورې په نهمه سلطان مرادخان ثاني د عثماني سلطنت په مرکز «اورنه» کې ساه ورکړه او تجهيز او تکفين يې د دې سلطنت په پخواني پايتخت « بروصه » کې تر سره شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو عمر او علي هم په ترتيب سره نهه او دولسو کلن شوي و، او کوچنۍ غزاله به چې اوس کله د مور سره قدم واهه نو د مور ګوته به يې نه نيوله هغې په پنځه کلنۍ کې خپل قدم اېښوده، ددغې شپږو کالو په موده کې د قاسم زړې مور هم خپل ژوند له لاسه ورکړې و. او د خپل رب لورې ته ورغلې وه. دقاسم د هڅو په واسطه طاهر ددوو کالو غم او مصيبت تيرولو وروسته يو ځل بيا واده کولو ته تيار شوې و. په همدې خاطر قاسم د زاړه عباس د لور مريم لاس د خپل ورور طاهر له پاره غوښتې و. خو طاهر، دمريم څخه کوم اولاد نه درلود. اربان او عباس هم دقاسم سره يو ځاې اوسيدل. قاسم اوس يو ډير پوښ او ذهين انسان ګرزيدلې و، دهغه عمر دسلطان مراد خان ثانې دمړينې په وخت کې نژدې ديرش کالو ته رسيده. خو دهغه پوهه او زيرکتيا د فوځ د ډيرو سترو اوغوره سالارانو څخه هم پورته وه.

خو هغه به اوس هم کله کله د البانيايي کنيزې مارتها د لور مارسی په غم کې ځوريده. کله به يې چې مارسی را ياده شوه نو ډير غمګين به شو. دخپلو همدغو يادونو په خاطر به کله کله د لاله شاهين يادګار ته ورته او هلته به په همغه ځآيو کې چې مارسي به روسره په کې کيناسته، کيناست او پخواني يادونه به يې راتازه کول. دسلطان د مړينې وروسته قاسم ته هم پوره تکليف رسيدلې و، اغا حسن تر اوسه هم په ينې چرې کې موجود و او اوس دخپلې تجربې په اساس د ينې چرې د ټول فوځ نائب سپه سالار ټاکل شوې و.

د قاسم تر قومندې لاندې هم لس زره عسکر و و. خو دهغه نور ګڼ شمير دوستان يا شهيدان شوي و اويا تر اوسه هم په خپلو همغو پخوانيو دندو کې مشغول وو. په ځانګړې توګه رياض بيګ تر اوسه هم په ينې چرې کې موجود و. دسلطان د مړينې څخه سکندربيګ ډير خوښ شوې و او دډاډ ساه يې اخستې وه.

دشهزاده عمر اوس پخلنې ته رسيدلې و، هغه يو ډير ذهين او مبتکر ځوان و. هغه دپلار د وفاته سمدلاسه وروسته د کوچنۍ اسيا څخه را ستون شو او دلته په اورنه کې په تخت کيناست. په دې وخت کې دسلطان محمد خان عمر يويشت کاله و.

******

يادونه: «ددرويش پادشاه» لمړنۍ برخه پاې ته ورسيده.

قريب الرحمن سعيد. (۳۱ مارچ ۲۰۱۱ زکال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد فاتح :

دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې »

داخل کله چې سلطان محمد خان په تخت کیناست نو عمر یې تر دوویشت کلنۍ پورې رسیده. دده نه مخته هغه دوه ځلې ، په داسې حال کې چې عمر یې یواځې څوارلس او پنځلس کاله و ، دخپل پلار په ژوند کې په تخت ناسته کړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د مړینې سمدستي وروسته د سلطنت اراکینو هغه ته د سلطان دمړینې په اړه خبر ورکړ او هغه هم سمدلاسه او پرته له ځنډه د کوچنۍ اسیا څخه د اورنه په لور را ستون شو. ځکه همدلته دهغه د تخت د کیناستو مراسم هم تر سره کیدونکي و.

سلطان محمد خان د عثماني کورنۍ اوم څوان سلطان و ، د عثماني سلطنت بنسټ اینښودونکې پخپله (عثمان خان) و چې د « غیاث الدین کیخسرو سلجوقي » زوم و. سلطان محمد خان د عثمان خان د شا څخه اووم نسل جوړیږي ، د عثماني سلطنت بنسټ د نن څخه نژدې یوسلودیرش کاله پخوا هغه وخت کیښول شو چې په ۱۳۰۰ عیسوی کال تاتاریانو په کوچنۍ اسیا یرغل وکړ او هلته یې سلجوقي واکمن (سلطان علاؤ الدین) اوبیا دهغه وروسته د هغه زوې غیاث الدین کیخسرو وواژه. غیاث الدین کوم زوې نه درلود ، یوازې یوه لور یې درلوده چې دعثمان خان په نکاح کې وه. په دې اساس د سلطنت اراکینو په یوه خوله او یوې رایې سره عثمان خان د قونیا په تخت کیناوه او دخپل پادشاه په څیر یې ومنود. په دې توګه د « اسرائیل بن سلجوق » د زوزاکه څخه ، چې په ۱۰۷۷ کې یې خپل نظام جوړ کړې و ، په ۱۳۰۰ عیسوي کال کې نظام ولاړ او اوپه ځاې یې د عثماني سلطنت جوړ کړل شو. او دې سلطنت تر ۱۹۱۵ عیسوي کاله پورې دوام وکړ....

دعثماني سلطنت څخه مخته د سلجوقیانو پادشاهي وه ، دهغوې نیکه اسرئیل بن سلجوق نومیده. دا هغه څوک و چې د سلطان محمود غزنوي په حکم د هندوستان کالنجر په عسکري کلا کې اوه کاله بندي شوي و.

دعثماني سلطنت بنسټ اینښوونکې عثمان خان د سلجوقي حکمران په وخت کې د انګورې په سیمه کې د « ارطغرال » په کورنۍ کې پیدا شوي و. دا دسلطان علاؤالدین سلجوقي د حکمرانۍ وخت و. هغه د ارطغرال دمیړانې اوهمت د کتلو وروسته ، هغه ته د بازنطینی د سرحداتو جاګیر ور و سپاره. سلجوقي سلطان علاؤالدین د ارطغرال خان د احساناتو ممنون او مشکور هم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سلطان محمد خان قبیله هم په لمړیو کې دهغو مهاجرو قبیلو څخه وه چې د چنګیز خان دحملو څخه یې خپل کلی کور او وطن پرېښې و او په دشتو او غرونو کې یې سره تیندکونه وهل. دا قبیله د « ترکانو اوغوز» د قبایلو یوه برخه وه. چې د عثمان خان نیکه دارطغرال خان پلار « سلیمان شاه» په مشرۍ کې خپل هیواد خراسان (افغانستان) پرېښې و او په مختلفو هیوادونو کې د ګرزیدو را ګرزیدو وروسته د شام « سوریې » په لور ور واړده شوي وو. دوی چې کله د فرات ددریاب څخه تیرشول نو سلطان محمد خان خراساني نیکه (سلیمان شاه) په هغه دریاب کې ډوب شو او و مړ. دهغه د مړیني نه وروسته د دې قبیلې ډېره برخه خپره وره شوه ، خو کوم کسان چې پاته شول هغوی د ارطغران خان او دهغه د ورور « دوندارخان» سره یو ځآې د کوچنۍ اسیا په لور روان شول او هلته د سلطان علاؤالدین سلجوقي دسلطنت پولو ته ورننوتل.

« لارډ ایوسلي د ترکي ایمپایر» تر لیکني لاندي لیکي چې: چنګیزخان خوارزم شاه له منځه وړې و. اودهغه ټول سلطنت یې دخپلو زامنو تر منځه وویشه. کله چې د خراسان دا ماتې خوړلې در په در شوې قبیله د سلیمان شاه د ډوبیدو او مړیني وروسته د ارطغرال خان په مشرۍ د سلطان علاؤالدین سلجوقي سلطنت ته ورننوته نو شمیره یې څلورسوه او شل کورنو ته رسیده. ددغو څلوره سوه اوشلو کورنیو دغه ډله دسلطان علاؤالدین تر سیوري لاندې دپنا اخستلو له پاره دقونیا د پایتخت په لور ور روان و چې په لاره کې ارطغرال ته دوه فوځي ډلې په جنګ کې را ګیر څرګندي شوې. هغه یوه خوا هم نه پیژندله خو کله یې چې وکتل چې دهغوی یوه ډله د شمیرې له اړخه کمه او بله ځواکمنه ده نو سمدلاسه د خپلو ۴۴۴ ملګرو سره یو ځای دهغه کمزورې ډلې خوا یې ونیوله او داسې زبردسته حمله یې وکړ چې دښمن یې تیښتې ته و هڅاوه. دښمن میدان پرېښود او خپلې پښې یې سپکې کړې. دفتحې نه وروسته هغه ته ډاګیزه شوه چې دهغې ډلې مرسته یې چې کړې ده هغوی د سلطان علاؤالدین سلجوقي د فوځ کسان و، او مقابل لورى یې تاتاریان وو.

د ارطغرال ددې میړانې په بدل کې سلطان علاوالدین سلجوقي هغه ته د دسفوت زرخیزه سیمه چې د سقاریه ددریاب په ښې لورې د بازنطیني (قسطنطنوي) پولو سره نښتې وه ، ورکړه ، تر څنګ یې ورته سفوت ښار هم ور بانښه. ارطغرال اودهغه ملګري چې د خراسان او ارمینیا څخه راغلي و ټول همدلته میشت شول.

سلطان علاوالدین سلجوقي ارطغرال خان ته په دې سیمه کې دخپلو فوځونو د ساتلو اجازه هم ورکړه. او ترڅنګ یې ورته د بازنیطیني عسکرى کلاو عسکرو ته د درس ورکولو حکم هم وکړ. دبازنطیني سلطنت مرکز قسطنطنیه وه. علاوالدین سلجوقي چې کوم خراساني ځوان ارطغرال ته په بازنطیني باندې دحملو کولو وینا کړې وه نو نژدې یونیم سل کاله وروسته دهمغه شخص د زوزاکه څخه سلطان محمد فاتح پیدا شو چې بلاخره یې بازنطیني سلطنت (قسطنطنیه) فتحه کړه او د عیسویت د نړۍ دیوالونه یې سره ولړزول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارطغرال خان په ۱۲۸۸ کال کې د ۹۰ کالو په عمر له دې نړۍ څخه سترګې پټې کړې . هغه په خپل ټول ژوند کې د سلطان علاوالدین د ځآنګړې پاملرنې لاندې و . ان تر دې چې داسې وخت هم راغې چې ارطغران د سلطان علاوالدین د نائب په څیر د تاتاریانو او بازنطینانو ګډ فوځ ته ماتې ورکړه . ددې په بدل کې ورته سلطان علاوالدین سلجوقي د « بني شهر او بروصه شهر » سیمې هم ورحواله کړې. او د ارطغرال د جاګیر د نوم یې « سلطانوي» کېښود او هغه یې دخپلو فوځونو سپه سالار و ټاکه.

هلال ، دسلطان علاوالدین سلجوقي د بیرغ نښه وه...... د ارطغرال خان د مړینې وروسته دهغه ستر زوې عثمان خان دهغه ځاې ناستې و ټاکل شو . همدا د عثماني سلطنت بنسټ ایښوونکې او ددې سلطنت لمړۍ تاجدارهم و . دهغه پلار په خپل ټول ژوند کې د سلجوقي سلطنت سره تلپاتې وفاداري درلوده. سلطان هم د خپل پلار په قدم قدم کېښود او همغسې تګلاره یې خپله کړه . خو دا داسې وخت و چې سلجوقي سلطنت خپله اخري ساه اخسته او په کوچنۍ اسیا کې ملوک الطوایفي حاکمه شوي وه. عثمانیان یواځې دبازنطیني دښمنانو په مقابل کې جنګېدل اویا په بله ژبه ، عثمانیان یواځې د عیسویانو پر خلاف په جنګ راښتي و . په دې وختو کې د قسطنطنیي پادشاه د خپلو درو ساتنه و نه شوه کړاې او عثماني فوځونه دهغه (دتهینیا) میدانو ته ور ننوتل . بازنطیني سلطنت چې درسول الله صلی الله علیه وسلم په وختو کې د ځواکمنو سلطنتونو څخه و د عثمان په وخت کې د زوال سره مخ شوی و . هلته دخپل منځي جګړو او حکومتي بدنظمیو عثماني فوځونو ته موقع اوفرصت برابر کړې و چې هغوې دې د بازنطیني سلطنت په ډیرو برخو باندې ولکه وکړي. ددې نه مخته داسې یو وخت و چې بازنطیني سلطنت ان د کوچنۍ اسیا تر پولو پورې را غوځیدلې و . خو اوس په کوچنۍ اسیا کې د بازنطین سره یواځې « نائیسیا او نائیکومیډیا» سیمې اودهغې شاوخوا کلي پاته شوي و . د بازنطیني سیمو په لور د عثمان د توجه علت دهغه داسلام د تبلیغ کول و .

په هرصورت عثمان د اسلامي فوځونو له پاره داروپا دروازې پرانستې او د دانیال دروازې پرانستل د عثماني نسل له پاره یوه لوبه وګرزیده. عثمان د سلجوقي سلطان د فرمانبردارۍ په اساس سترې سترې معرکې سر کړې دي چې ددې ډلې څخه د « قراجه حصار » معرکه تر ټولو مشهوره ده. ددې کلا د فتحه کولو په واسطه مسلمانانو اروپایانو ته خبر ورکړ چې نور نو دهغوې د حکومت دوران مخ په ختمیدو دې . سلطان علاوالدین سلجوقي خپل میړنې سپه سالار عثمان ته د « نیزبیګ» خطاب ورکړ او هغه ته یې په خپل نوم دسکې د جاری کولو او په خپل نوم د خطبې د ویلو اجازه هم ورکړه. په دې توګه عثمان ته د شاهي لقب تر څنګ دپادشاهۍ نور ټول امتیازات هم ور په برخه شول . اوبیا لږ څه پاته کمښت هم په راتلونکو کلونوکې له منځه ولاړ . او دا هغه وخت و چې عثمان دسلطان علاوالدین سلجوقي او دهغه د زوې دېرلپسې مړینې وروسته او ازاد او خپلواکه تاجدار په توګه را څرګند شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلجوقي کورنۍ د حکومت د پایې ته درسیدو سره سم د ال عثمان حکومت پیل شو . خو یو شمیر سلجوقي امیرانو لکه (دکرمانیا امیر) عثمان ته په ډیره کرکه او حسادت سره کتل ، او هغه یې خپل رقیب ګاڼه . همدا علت و چې لږه موده وروسته د عثمان او د کرمانیا دامیر تر منځه د جنګونو یوه نه پایې ته رسیدونکې لړۍ و نښته . اودا لړۍ د هغوې د پرلپسې ناستځایو تر منځه هم همغسې جریان پیدا کړ . عثمان د اسلامی حکومت بنسټ کیښود او په ۱۳۰۱ کال یې د « ټایئکومیډیا» سره رانښتې د «قیون حصار» کلا کې په لمړني ځل د قسطنطنیا د شاهنشاهي فوځ سره مقابله وکړه او په دې مقابله کې ورته ډیره ستره بریا تر لاسه شوه . او تر شپږو کالو پورې یې د فتوحاتو لړۍ تر « بحراسود» پورې و غځیده . هغه په خپل ژوند کې په درې محاذونو کې په یوه وخت فتوحات تر لاسه کول ، ..لمړی.... دباغي سلجوقي امرانو پر خلاف.... بل ...د تاتاریانو پر خلاف . .. دریم.... دبازنطیني فوځونو یعنې د قسطنطنیی د پادشاه پر خلاف.... په ۱۳۰۷ عیسوي کال کې عثمانیانو دبروصې ښار کلابند کړ ، دا ښار په قسطنطنیه کې د کوچنۍ اسیا په نامه یادیده . دا د نړۍ تر ټولو اوږده کلابندي وه چې تر لسو کالو یې دوام وکړ. بلاخره په ۱۳۲۲ عیسوي کال کې کلابندو فوځونو خپلې وسلې کیښودې او دعثمان خان زوې اولخان د فاتح په څیر دې کلاته ورننوت ، په دې وختو کې عثمان خان په «سفوف» کې د مرګ په بستره باندې پروت و ، خو دهغه د مړینې څخه مخته د هغه زوې اولخان هغه ته د دې سوبې خبر ورورساوه . همغه و چې عثمان خان هغه خپل ځاې ناستې و ټاکه او حکم یې وکړ چې دمړیني وروسته یې په بروصه کې خاورو ته وسپارې تر څنګ یې حکم وکړ چې بروصه د عثماني سلطنت له پاره پایتخت وګرځوي. هغه دهغه د وصیت په مطابق هملته په بروصه کې خاورو ته وسپارل شو .

د«عثماني دولت» تر نامه لاندی تاریخ لیکي چې:عثمان خان د عثمانیه دولت لمړی تاجدار و . هغه هیڅکله هم دخپل ځان له پاره دسلطان کلیمه نه استعمالوله . دهغه زوې اولخان او لمسي (مراد اول) هم دخپلو ځانو له پاره د امیر کلیمه استعمالوله .د عثمانیه سلطنت د بنسټ ایښودونکي عثمان واده هم په ډیره په زړه پورې توګه تر سره شوې و . هلته د ښار سره نژدې د «ابتروني» په سیمه کې یو خداې پالي عالم او درویش صفته انسان « اوبالي » نومي اوسیده ، عثمان به دخپلې ځوانی په وخت کې هلته ډیر ورته ، هغه یوه ډیره ښایسته اوحسینه لور درلوده چې (مال خاتون) نومیده . یوه ورځ په ناڅاپي توګه د عثمان سترګې په دغه پیغله و نښتې ، او دکتلو سره سم پرې عاشق شو. هغه سمدلاسه د نکاح پیغام ور ولیږه خو « اوه بالي» د یوه درویش او د سلطنت د امیر تر منځ د توپیر په پوهیدو باندې دا پیغام ونه مانه. ان تر دوو کالو پورې د عشق او محبت دا لړۍ روانه وه ، عثمان هم د اوه بالي کور ته تګ راتګ ته دوام ورکړ. په دې وخت کې څو نورو ترک سردارانو هم چې په ځواک او شهرت کې د عثمان څخه کم نه و د مال خاتون سره د واده کولو هیله ښرګنده کړه . خو اوه بالي هغوې ته هم ځواب ورکړ. بلاخره داسې یوه ورځ را غله چې عثمان همنلته د « اوه بالي» په کور کې پاته شوې و یو عجیب او غریب خوب یې وکوت . « وبی کتل چې یوه سپوږمۍ د اوه بالي دسینې څخه را ووزې او کرار کرار ترې د ځوارلسمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ جوړه شي او بیا د عثمان په سینې کې ور ننوځي ، بیا دهغه اړخه یوه ځواکمنه ونه راشنه شي چې همداسې پسې ستریږي ، ان تردې چې ددې ونې شاخونه د وچې او لمدې ټول ځایونه را و نغاړي ، د ونې د جرړو څخه د نړۍ څلور ستر دریابونه دجله ، فرات ، نیل او ډینوب را بهیږي او څلور ستر غرونه ، کوه قاف ، د بلقان غر ، دتور غر ، او د اتلس غر ددې شاخونه سنبالوي. په دې وخت کې یوه تیزه هوا راپیدا شی اودهغې ونی د پاڼو مخ چې په شکل کې توري ته ورتوالې لري د یوه ستر ښار لورې ته وګرځوي ، دا ښار ددوو سمندرونو او ددوو لویو وچو د رایوځاې کیدو په نقطه کې پروت دې ، او د یوې ګوتې په څیر را څرګندیږي. پدې ګوته کې دوه زمرد او دوه نیلم ځاې په ځاې شوي دي، عثمان غوښتل دا ګوته په ګوته کړي چې یو ناڅاپه ګوته سره را خلاصه شوه»...... د بیداریدو وروسته یی خپل خوب اوه بالي ته بیان کړ ، اوبالي په دې خوب کې د عثمان له پاره ښه راتلونکې وکوت اوهغه یی یوه غیبي اشاره و ګڼله او دخپلې لور « مال خاتون » نکاح یی ورسره وکړه.

د عثمان همدغه خوب چې هغه نژدې یونیم سل کاله مخته لیدلې و د هغه د کړوسي سلطان محمد له اړخه پوره کیدونکې و . ددوسمندرونو او ددوو لویو وچو د رایوځاې کیدو نقطه د قسطنطنیی ښار و ، د سلطان محمد خان پلرونو او نیکونو کې د عثمان خان یو زوې « اورخان» هم د یوه فاتح او بهادر پادشاه په نوم یادیږي، دا عثماني سلطنت دویم تاجدار او د عثمان خان تر ټولو کوچنې زوې و . دهغه مشر ورور علاوالدین داسلامي علومو شوقی و تر څنګ یی د تصوف اوفلسفې سره هم ډیره مینه درلوده ، هغه ډیره پوه او مدبر انسان و ، د زمکې پرمخ تر ټولو لمړی منظم ، په دریشی سنبال ، تنخوا لرونکې او په فوځي ځایو کې اوسیدونکې فوځ « ینې چري» دهمغې په سلا او مشورې سره جوړ کړل شو . دهغه سره په دې مشوره کې « قراخلیل» هم شریک و . ددې نه مخته په نړۍ کې فوځونه منظمیدل او په ځانګړیو کالیو هم سنبالیدل، خو دا کار به یواځې او یواځې د جنګ په ورځو کې تر سره کیده . د رومیانو او یونانیانو په سلطنتونو کې هم همدا ډول رواج و . دسیدنا عمر رضی الله عنه په وخت کې د عسکرو له پاره تنخوا ګانې ټاکلې شوې وې او د رخصتیو رواج هم دهمغه له وخته پیل شوې و ، خو په هغو وختو کې د فوځي بارکونو او یاد تلپاتې عسکري تمځایونو آند له چا سره نه و . په دې اساس دا کار تر ټولو لمړی اورخان د خپل مشر ورور علاوالدین او خپل دوست قرا خلیل په سلا سره تر سره کړ . هغه ټول هغه ځوان عیسوي بندیان چې په مختلفو جنګونو کې یی نیولی و د روزنې له پاره همدې ډول روزنځایو کې واچول او یو باقاعده فوځ یی ترې د « ینې چري» په نامه جوړ کړ.

اورخان د خپل حکومت په همغه لمړي کال یعنې په ۱۳۲۶ عیسوي کې د « ټایئکومیډیا» په سیمه ولکه وکړه ، بروصه یی خپل درالسلطنت و ټاکه ، د قسطنطین په اسیایی مقبوضاتو کې دهغه د ولکې څخه یوازې د « نائیسیا» ښار پاته شوې و . خو دې ښار د قسطنطنیی نه وروسته دویمه درجه ستر اهمیت او ارزښت درلود . د قسطنطنیی پادشاه « قسطنطین» ددې ښار د خوندي ساتلو له پاره ډیرې هلې ځلې وکړې ، اورخان هغه ډیر کلک کلابند کړې و . او په ۱۳۳۰ عیسوي کال یی هغه فتحه کړ او دخپل سلطنت یوه برخه یی وګرځوله. ددې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر خلک د اسلام دین ته را وګرزیدل. په ۱۳۳۳ کال هغه د یو باغی ترک امیر په ښار « قراسي » باندی هم ولکه وکړه ، لږه موده وروسته د اورخان حکومت د «اناطوليا» شمال غربي پولو ته وغځید.

بیا اورخان د خپل سلطنت د غځولو په ځای خپله ټوله توجه د دخلکو د فلاح او بهبود له پاره را وګرځوله ، هغه غوښتل د اصولو په مطابق د مملکت ټول قوانین په اسلامي قالب کې را و نغاړی ، د ۱۳۳۲ کال وروسته اورخان هیڅ جنګ و نه کړ بلکه دخپلو عوامو د روزلو په فکر کې و . خو دسلطنت د کورنیو انتظاماتو څخه د فارغیدو وروسته ، د اروپا په لور متوجه شو ، اود ژوند اخري څو کلونه یې د قسطنطنیې د شهنشاه د اروپایی ولکو د تر لاسه کولو او هلته د خپل قدم د ټینګولو په لاره کې مصرف کړل. د قسطنطنیې سلطنت چې یو وخت د ډینوب ددریاب او په اسیا کې تر اناطوليا او شام پورې غځیدلي و اوس یوائې د «تریس» ، د« مقدونیا» یوې برخې او « سالونیکا» اوپه یونان کې د « موریا» تریوې ډیرې برخې پورې را محدود شوی وو . د هغه اسیایی ولکې نژدې ټولې د عثمانیانو په لاسو کې راغلی وې. په همدې وختو کې د قسطنطنیې د تخت جګړه راپیدا شوه ، اورخان ددې فرصت څخه ګټه پورته کړه او د کوزین اړخ ته یې خپل شپږ زره عسکر ور واستول..... په دې توګه اورخان یو ځل بیا کنتاکوزین اودهغه مخالفه ډله « جان پلیپولوګس» یعنې ددواړو په غوښتنه د سربیا دپادشاه په خلاف خپل فوځ و لیږه. په دې وخت کې دسربیا پادشاه « استیفن ډوشن » په « سالونیکا» باندی حمله کړی و ه ...لږه موده وروسته د قسطنطنیې د تخت جګړې یو ځل بیا زور واخست نو اورخان دخپل زوې سلیمان پاشا تر مشرۍ لاندې شل زره عسکر د کوزین دکومک له پاره ور ولیږل. جان پلیپولوګس ماتې وخوړه او کنتا کوزین په تخت کیناست. او اورخان ته یی د ژمنی سره سم د «زنپ» کلا ورکړه. په دې کلا کې سلیمان پاشا عثماني عسکر ځای په ځای کړل. خو په اتفاقي توګه څو ورځې وروسته هلته په «تریس» کې زلزله راغله چې له مخې یی د ډیرو کلاګانو دیوالونه را پریوتل. په دې ډله کې د « ګیلي پولي» کلا هم وه ، دا کلا د دانیال په غربی ساحل کې تر ټولو ستر او مستحکمه جنګي کلا ګڼل کیده. سلیمان پاشا ددې کلا سره ډیر نژدې واټن کې پروت و . هغه دغه زلزله یو غیبي تائید و ګاڼه او مخته ورغې او په ګیلي پولې باندې یی ولکه وکړه. ددې کلا د سوبې وروسته د ترکانو به تاریخ کې یونوې باب پیل شو . هغوې په ۱۳۵۴ عیسوي کال په لمړي ځل په اروپا کې د فاتحینو په څیر قدم کیښود . او په مسیحي اروپا کې یی د یوه ستر اسلامي سلطنت بنسټ کیښود چې په دوو پیړیو کې یی دګیلي پولې څخه تر ویانا پورې و غځید ، د لمړۍ پیړۍ مجاهدینو د غربي اروپا د سسلي ، روما ، او سپین پورې د اسلام اواز وررسولي و خو ترکي مجاهدینو شرقي اروپا هم د اسلامي بلنې په لور راماته کړه .

داورخان زوې « سلیمان پاشا» په داسې حال کې چې د ښکار دکولو له پاره وتلې و ، د آسه راپریوت او به ۱۳۵۸ عیسوي کال کې له دې نړۍ سترګې پټې کړې. نوموړي شهزاده د جنګ او عسکری فنونو له اړه د ډیرې پوهې او تدبر خاوند و . اورخان دخپل زوې په مړینې سخت غمژن شو او دهمدې غمه یی په بل کال پخپله هم د نړۍ څخه کوچ وکړ. خو ډیر نیک خویه ، درویش صفته او متدین حکمران و . هغه به دغریبانو تر منځ ډوډۍ او شورا په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپلو لاسو ویشله .سترو سترو علماو او مشایخوسره یی ډیره نژدې ناسته پاسته درلوده چې د هغوې د ډلې څخه « ملاداودقیصري » او « تاج الدین » به یی تل دخپله ځانه سره یو ځای ساتل.

د اورخان د مړینې وروسته دهغه کشر زوی (مرادخان اول) دڅلویښت کلنۍ په عمر کې په تخت کیناست . دحکومت د واکو د سنبالولو سمدلاسه وروسته مردا خان د اروپا په لور د مخکې تللو هوډ وکړ. خو د کرمینیاامیر د پخوانیو دښمنیو په اساس په کوچنۍ اسیا کې بغاوت وکړ په دې اساس هغه تر هر څه لمړۍ ددې بغاوت د ځپلوله پاره قدم واخست. ددې ځایه د فارغیدو وروسته هغه د اروپا په لور قدم پورته کړ ، په ۱۳۶۰ عیسوي کال د دانیال دریاب څخه تیر شو او د خپلو فتوحاتو حیرانونکې لړۍ یی پیل کړه. خو په ۱۳۸۹ کال کې د هغه د شهادت وروسته د فتوحاتو دا لړۍ د « کسوده په جنګ» پای ته ورسیده.

کله چې مرادخان اول په ۱۳۶۳ کال ددانیال ددریاب څخه تیر شو او دیوه ستر فوځ سره یی د تریس سیمې کې قدم کیښود نو هغه تر ټولو لمړۍ د « شورلو » په کلا ولکه وکړه ، دې کلا د قسطنطنیې څخه یوا ځې پنځه میله واټن درلود. ددې وروسته یی بله کلا د « کرک کلیسې» ترنامه لاندې هم ولکه کړه ، په همدې کال یی د «بابا» په سیمه کې دبازنطینانوسره یو اوږود جنګ وکړ چې وروسته یی هغوې ته ډیره بده ماتې ورکړه.

پایلې یی داشوې چې « ایډریانوپل» یعنې « اورنه» سمدستې خپله وسله په زمکه کې کیښوده اوپه دې توګه ټول تریس د مرادخان په ولکه کې راغې. ددې وروسته بیا عثماني جنرال « لاله شاهین» بلغاریه ته ورننوت اوهلته یی په « فلپوپولس » باندې ولکه وکړه ، داسیمه د بلقان د غرونوپه جنوب کې د بازنطنیې سلطنت اړونده وه . قسطنطین مجبور شو چې د مرادخان سره سوله وکړي، په دې وختو کې مرادخان په اروپا کې د بازنطینیانوسره په مقابله کې ښکر په ښکر و خونورو مسیحې حکمرانانو دبازنطنیانو سره د مراد په مقابل کې هیڅ ډول مرسته ورنه کړه . لیکن په ۱۳۶۳ کال « پنځم پوپ اربن» د هنګري ، سربیا ، بوسنیا او ولاچیه حکمرانان دې ته تیار کړل چې د ترکانو دمخکې تلو د مخنیوي له پاره خپل فوځونه را ولیږي. دهمدې حکم له مخې دې متحدینو شل زره کسه عسکر د تریس په لور را ولیږل. خو جنرال لاله شاهین هغوې ته ډیره بدې ماتې ورکړه ، ددې پایلې دا شوې چې د بلقان غرونه هم د عثماني سلطنت یوه برخه وګرزیده. دهمدې جنګ نه وروسته د«ډیمونیکا» سیمه چې په تریس کې پرته وه ، د مراد له خوا پایتخت اعلان کړل شوه. اوبیا یی درې کاله وروسته « اورنه» خپل پایتخت و ټاکه.د « مارټیزا » د جنګ وروسته شاهنشاه د سلطان باجګزاه و ګرزید خو د قسطنطین د شاهنشاه له پاره دا ډول سپکاوې د زغم وړ نه و ، هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال یی روما ته سفر وکړ او دروم د پاپا څخه یی د سلطان پر خلاف د مرستې غوښتنه وکړه. په دغه ورځو کې د«رومن کلیسا » او «یوناني کلیسا» چې د شهنشاه مذهب و .... ترمنځ ډیره دښمني روانه وه . شهنشاه په ډیر ذلت او سپکاوي سره دروم د کلیسا علویت و مانه . خوبیا یی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلو موخو په تر لاسه کولو کې کومه بریا تر لاسه نه کړه. اوبیا چې کله بیرته د «وینس» څخه تیریده د یو شمیر قرض غوښتونکو له خوا و نیول شو. خو دلته په قسطنطنیه کې یې زوی «اډرونکس» بادشاه و ګرزید.

مرادخان په خپلو اصولو کې ډیر سخت و. دهغه تر ټولو کوچني زوی شهزداه «صادوجي» یوځل د عیسویانو سره یو ځای شوی و، خوکله چې مراد هغه ونیوه نو دخپل دغه زوی په سترګو کې یې ګرمه سیکه ویلې او ور واچوله او ړوند یې کړ. اوبیا یې ورپسې وواژه، په ۱۳۷۱ کال دمراد خان سپه سالار لاله شاهین د صوفیا سره نژدې سماکوف په میدان کې دبلغاریا او سربیا د ګډو فوځونوسره مقابله وکړه اوهغوی ته یې سخته ماتې ورکړه، ددې جنګ نه وروسته د بلقان دغرونو څخه نیولې دبلغاریه ټوله سیمه د عثماني سلطنت برخه وګرزیده. بل کال لاله شاهین او د عثماني فوځونو یو بل جنرال «افرینوس» په مقدونیا باندې یرغل وکړ، مقدونیا دسربیا یو ولایت و. دهغه ځایه «کوالاډروما» او «سریز» ښارونو د فتحه کولو وروسته، «دردار ددریاب» څخه تیر شول، مراد سربیا، البانیه، اوبوسنیا په همغه وخت کې دخپل سلطنت باجګذاران وګرځول. د بلغاریا پادشاه سلیمان خپله لور سلطان حرم ته وړاندې کړه اوپه دې توګه یې خپل ځان خوندي وساته. اوبیا یو په بل پسې «مونا ستر» او «صوفیا» هم فتحه شوې. په دې توګه مرادخان د خپل سلطنت دپولو په پراخولو کې ډیر ګړندي ګامونه واخستل.

په ۱۳۷۲ کال مراد خپل شهزاده «بایزید یلدرم» ته د کرمیا د امیر لور په نکاح کړه، دکرمانیا او عثماني سلطنت ترمنځ شخړې د ډیر پخوا څخه را رواني وې. ددې شخړو د له منځه وړلو له پاره مرادخان خپله لور «نفیسه» دکرمانیا امیر ته په نکاح ورکړه اوپه دې ترتیب ددوې ترمنځه تر لسو کالو پورې سوله او امن قایم شو، خو په ۱۳۷۷ کال یو ځل بیا ددوې ترمنځه نښتې پیل شوې، په دې جنګ کې د کرمانیا امیر ماتې وخوړه او شهزاده یزید ته د «یلدرم» لقب ورکړل شو.

د مراد خان په خلاف مسیحي اتحاد د سربیا څخه پیل شو. په دې اتحاد کې سربیا، بوسنیا، بلغاریه، البانیه، ولاچیه او هنګری ټول په پوره قوت سره ورګډ شول. پولینډ هم خپل فوځونه ور ولیږل. اوپه دې توګه یو صلیبي جنګ پیل شو. په ښکاره توګه هغوی دا اتحاد داروپا څخه دترکانو د ویستلو په خاطر کړی و. مردا خان د اویا کالو په عمر د خپلو فوځونو سره یو ځای ددې اتحاد په خلاف د جنګ له پاره ووت.خو دمراد خان د ورسیدو دمخه اتحادیونو په بوسنیا کې په عثماني فوځونو باندې حمله وکړه او بنځلس زره ترکان یې د تیغه تیر کړل. ددې جنګ مشري سربیانو په غاړه درلوده. چې پادشاه یې لازار نومیده، د ډیرو معرکو وروسته بلاخره په ۱۳۸۹کال د «کسوده» په میدان کې هغه اخري مقابله مخته راغله چې د اتحادیونو شیرازه یې له منځه یوړه اودسربیا د قسمت پریکړه یې وکړه.

جنګ پاې ته رسیدونکې و چې په دې وخت کې یو سر بیایې امیر «میلوش کوبیلووچ» دعثماني لښکر په لورآس ور ځغلاوه، او د خپل پادشاه لاله زار په خلاف یې د بغاوت اعلان وکړ. او ویې ویل چې غواړي دسلطان سره څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیرې مهمې خبرې وکړي. همغه و چې هغه یې د مراد خان دربار ته راوست. خو د هغه د لاس د ښکلولو په وخت کې یې یو ناڅاپه خپل خنجر را وویست او به مراد خان یې حمله وکړه او په خپل هدف کې د بریالیتوب وروسته یې د تیښتې هڅه وکړه خو عسکرو د سترګو په رپ کې هغه ټوټې ټوټې کړ، اوس نو مراد خان د لږ وخت میلمه و. هغه په همدې حالت کې داخرې حملې حکم وکړ، ډیر ژر اتحادې فوځونو ماتې وخوړه او د سربیا پادشاه «لازار» ونیول شو او د مراد خان دربارته یې راوست. مراد د «لازار» د وژلو حکم ورکړ او لږه شیبه وروسته یې پخپله هم ساه ورکړه. د مراد خان د شهادت نه وروسته د (کسوده) جنګ پای ته ورسید. شهزاده بایزید یلدرم په تخت کیناست، هغه په همغه لمړۍ ورځ خپل ورور شهزاده یعقوب چې د کسوده په جنګ کې یې پوره میړانه ښوولې وه سمدلاسه وواژه. دا د سلطنت د تخت د ولکې له پاره په عثماني کورنۍ کې لمړني قتل و.

کله چې د سربیا پادشاه لازار هلاک شو نو د هغه وروسته لارډ ستیفن د سربیا حکمران وګرزید، هغه خپله خور شهزادګۍ ډیسپینا د بایزید په نکاح کې ورکړه، او سوله یې وکړه او ترڅنګ یې دا ژمنه هم وکړه چې په راتلونکې کې به په ټولو جنګونو کې د خپل فوځ سره یو ځاې ګډون کوي. او بیا هغه د خپل عمر تر اخرې سلګۍ پورې په خپله ژمنه کلک ودرید. بایزید د قسطنطنیې د پادشاه سره هم سوله وکړه ،ان تر دې چې ددې سولې وروسته بایزید شهنشاه مجبور کړترڅو د خپل فوځ په واسطه فلادلفیا له منځه یوسې. همغه و چې دا ډول عبرتناکه پیښه منځته راغله چې پخپله عیسویانو په عیسوي فلاډلفیا باندې یرغل وکړ او هغه یې فتحه کړه او بایزید ته یې حواله کړه، د بایزید په وخت کې د ایدین، امشتا، او ساروخان ښارونه هم فتحه شول په ۱۳۹۰ کال بایزید د قیوس په جزیره حمله وکړه په دې توګه سمرنا او کرمانیا هم د بایزید د تورې څخه خلاصې نه شوې، بایزید په خپل ژوند کې دوه ځله قسطنطنیه کلابند کړې ،لمړۍ کلابندې یې اوه میاشتې دوام وکړ خو بیا چې کله بایزید ته د هنګرې د پادشاه سجسمنډ چې د هونیاډې پلارو، پخلاف فوځونو ته اړتیا پیدا شوه نو په دې خاطر یې د لسو کالو له پاره سوله وکړه او کلابندې یې پاې ته ورسوله. د سولې شرایط یې هم ډیر سخت و. د کلني خراج له پاره دیرش زره طلایی کراون و ټاکل شول. د مسلمانانو له پاره یې په قسطنطنیه کې یو شرعي عدالت هم پرانست، او هلته د بایزید له اړخه یو ترکي قاضي و ټاکل شو. او د مشرق د کلیسا تر څنګ یې یو ډیر ستر او عالي شان جومات هم جوړ کړ، د قسطنطنیې د قیصر په مینول کې یې د ښار اوه سوه ځآیونه مسلمانانو ته ورحواله کړل تر څنګ یې د غلطې نیمایي برخه هم بایزید ته ورکړه. هلته شپږزره عثماني فوځونه و ټاکل شول، د همغه وخته راهیسې عثمانیانو قسطنطنیې ته د استنبول نوم ورکړ.

بیا والیشیا فتحه شوه او بیا یو په بل پسې نائیکوپولس او بلغاریه هم تر ولکې لاندې راغلې. اوس نو بایزید غوښتل په هنګرې باندې یرغل وکړي خو یو ناڅآپه د کوچنۍ اسیا په لور متوجه شو، په دې وخت کې د کرمانیا امیر یو ځل بیا بغاوت وکړ، بایزید یلدرم د انکورې او بروصې ترمنځ د کرمانیا د امیر سره وجنګید خو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ کې د بايزيد لښکر د ماتې سره مخ شو ، دماتې دخبر د اوريدو سره سم بايزيد په خپله په جنګ کې شامل شو او د کرمانيا امير ته يې سخته ماتې ورکړه ، په دې جنګ کې دکرمانيا دامير دوه زامن ووژل شول.

دسلطان بايزيد يلدرم نه مخته ټولو عثماني اميرانو ځانوته د امير کليمه استعمالوله . خو بايزيد په لمړي ځل دمصر دعباسي خليفه په اجازې سره خپل ځانته دسلطان لقب اختيار کړ.بايزيد دنورو حکمرانانو په نسبت عياش طبعه انسان و . هغه دخپلې ښځې (ډيسپينا) په ترغيب سره د شرابوڅښل هم پيل کړي و . په همدې وخت کې يو ځل بيا دهنګري دپادشاه سجسمنډ له خوا د عيسويانود اتحاد له پاره هلي ځلې پيل شوي وې، هنګري د قسطنطنی دمرکزی کليسا په ځاې دروم د کليسا سره تړلې وه. پهمدې خاطر د روم پاپا دهغه سره مرسته وکړه ، د سجسمند د ځانګړو هلو ځلو په اساس فرانسه او برګنډی هم په دې اتحاد کې سره راټول شول ، دا ډير ځواکمن او قوي لښکر و ، د دانيال د درياب څخه د را تيريدو وروسته شام ته را ننوتل او مقدسه زمکه يې ازاده کړه ، کله چې دا لښکر د جرمني څخه تيريده نو دجرمنيانو ځانګړی فوځې ډلې هم وروسره را يو ځاې شوې ، دا د ټولې عيسوي نړۍ اتحاد و . هغه وخت چې د سجسمنډ لښکر سربيا ته ورسيد نو هغه د بايزيد دوست او فاداره ملګري لارډستيفن باندې يرغل وکړ اوپه دې توګه يې په سربيا کې ډيره وحشيانه توګه لوټ مار وکړ . دې لښکرپه پوره برياليتوب سره د «ستيوډا» ، « ويدين» او « ارسودا» سيمې تر ولکې لاندې راوړې او ځان يې د نائيکوپولس» سيمې ته ورساوه . او هغه ښار يې د کلابندۍ لاندې راوست. د نائيکوپولس قومندان « يوغلان بي» د وسلې د غورزولو څخه انکار وکړ ، ځکه هغه په دې ډاډمن و چې بايزيد به هرو مرو دهغه د تعاون له پاره رارسيږي، او بيا همداسې وشول ، بايزيد د برق په څير خپل ځان دکلابندۍ په شپاړسمه ورځ نائيکوپولس ته ورساوه. فرانسويانودا ګمان هم نه کاوه چې بايزيد به دومره ژر دلته رارسيږي ، هغوې په دې آند و چې بايزيد به د ابناى فاسفورس څخه د تيريدو جرءت و نه کړي ، بلاخره د ۱۳۷۹ کال د د ستمبر په ۲۴مه بايزيد يلدريم د «کانټ ډی نيورس ، سجسمنډ او فرنسوي» فوځونو پر خلاف دجنګ ډول وواهه ، دا ډير ستر اومشهور صليبي جنګ دې ، سجسمنډ د ترکانو د ځواک او ارادو څخه پوره خبرو ، هغه په دې هم پوهيده چې د ترکانو نوميالۍ ډلې په يوه غير منظم او لږ روزل شوي فوځ سره يو ځاې کيږي او بيا په ډيره ښه توګه جنګيږی. سجسمنډ خپلو ملګرو ته دا سلا ورکوله چې د ترکانو د ظاهري فوځ په جنګ کولو باندی وخت ضايع نه کړي ، بلکه دهغوې په اصل فوځ دې حمله وکړل شی. خوپه صليبی اتحاد کې ورګډو د نورو هيوادونو سالارانو دهغه دا مشوره و نه منله ، دې جنګ ددرې ساعتونه زيات دوام و نه کړ ، په دې جنګ کې د سربيا پادشاه د بايزيد په ملاتړ و جنګيد. عيسايې فوځونو ته ډير زيات زيان ور وا وښت. اوبايزيد دهغو ځواکونو د انتقام د اخستو له پاره چې د جنګه مخته دعيسايانو په لاسو شهيدان شوي و په دې جنګ کې لس زره عيسويان و نيول اود ټولو د وژلو حکم يې ورکړ. په دې بنديانو کې کاؤنټ ډي نيورس ، او څلوريشت نور عيسايی امرين هم شامل و و . خوبايزيد هغوې پرېښول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغوې د تللو د مخه يې د کاؤنټ ډي نيورس تر مخه يوه وينا وکړه ، داوينا د (کريسي دلمړي ټوک په ۲۸ م مخ کې دا ډول ليکل شوي ده):

«ګرانه ! زه په دې پوهيږم چې ته دخپل هيواد د يوه ستر سردار او ځواکمن رئيس زوې يې. ته نوې ځوان يې او لا تراوسه ستا تر مخه ډيرې هيلې اود اميدونو ډک کلونه پراته دي. شوني ده چې د جنګ په ميدان کې ستا ددې لمړيو هڅو د ناکاميو نه وروسته خلک په تا الزامونه ولګوي ، او ته د هغې الزامونه د رفع کولو له پاره او دخپل شهرت او نيک نوم د بيرته تر لاسه کولو په خاطر يو بل ځواکمن فوځ را ټول کړې اويو ځل بيا زما مقابلې ته راودانګې ، که زه له تا ويريدې نوله تا او ستا له ملګرو څخه به مې دهغوې په ايمان اوعزت سوګند اخستې واې چې په راتلونکې کې به زما مقابلې ته نه راځئ. خو نه ! زه د داسې سوګند غوښتونکې نه يم.ددې برعکس ، زه به ډير خوشحاله شم چې که چيرې ته بيرته خپل هيواد ته ورسيږې او بيا فوځ راټول کړې اوبيا زما مخې ته راشې. ته به ټول وخت ما د جنګ په ډګر کې په خپل مخکې تيار و ويني. هغه خبره چې زه يې درته اوس کوم ، ته يې چې د چاڅخه غواړې نقل يې کړه.»

د نائيکوپولس د جنګ نه وروسته په ولاچيا ، هنګري او استائريا باندې هم يرغلونه وشول او د پيټروارډين ښارهم تر ولکې لاندې راوستل شو.

ددې نه وروسته بايزيد اورنه ته ورسيد اوپه ۱۳۵۷ کال يې په يونان باندې حمله وکړه.، د تهسلي ، فوسين ، ډوريس او لوکريس په سيمو يې ولکه وکړه. او بيا يې دڅو ورځو وروسته د » موريا» ټوله سيمه ولکه کړه ، د يونان د فتحې کولو وروسته بايزيد يو ځل بياقسطنطنيه کلابنده کړه. دا په داسې حال کې چې د تړون لس کاله لا نه و پوره شوي. هغه دخپل ځانګړی قاصد په خوله پادشاه « مينوئل» ته حکم و ليږه چې سمدلاسه دې د تخت نه لاس واخلي او که نه داښار به د توري په زور ونيسی. خو مينوئل د بايزيد په خبره غوږ هم ونه ګراوه. همغه و چې بايزيد هم د قسطنطنيې کلابندي نوره هم کلکه کړه ،په داسې حال کې چې هغه غوښتل په قسطنطنيې باندې حمله وکړي ، چې دهغه په اسيايې ملکيتونوکې يو انقلاب راغې ، دهمدې انقلاب په اساس هغه مجبور شو خپله کلابندي پاې ته ورسوي او هغه لورې ته متوجه شی ، دهمدې ورځې وروسته د بايزيد يلدرم بدقسمتي پيل شوه. اوپه راتلونکو دوو کلونوکې چې د هغه دحکومت اخري کلونه و سختې ماتې وخوړې ، دهغه ټول فتوحات په اوبو لاهو شول او لږې مودې وروسته د عثماني سلطنت حيثيت د خاورو سره خاورې شو. په خپله بايزيد بندی کړل شو اودهغه دا ټوله تباهي اوبربادي پخپله د « ګوډ تيمور » په لاسو پيل شوه.

دګوډ تيمور سلطنت د « چين دديوال» څخه تر کوچنۍ اسيا پورې او د ارل دبحر څخه د ګنګا ددريابه پورې او ان د فارس تر خليجه غځيدلې و. هغه په ۳۵ کلنۍ کې خپل ټول دښمنان وځپول او سمرقند يې خپل دارالسلطنت و ټاکه. ددې نه وروسته هغه په لږه موده کې ۲۷ هيوادونه فتحه کړل او نهه شاهي کورنۍ يې له فنا سره مخ کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګوډ تیمور د سلطنت نه وروسته د بایزید سلطنت په نړۍ کې تر ټولو ځواکمن سلطنت و . بایزید د خپلو پخوانیو فتوحاتو په اساس دومره سرشاره و چې د ګوډ تیمور د فوځونو سهي اندازه یې و نه شوه لګولی. او داسې یو فاتح یې ځانته را پاروو چې د دهشت او وحشت څخه یې ستر ستر پادشاهان لړزیدل. په لمړي ځل د داوړو تر منځ ډیر تریخ لیک لیږد پیل شو او دهمدې په پایلو کې د دواړو تر منځه سخت جنګونه پیل شول.

په ۱۴۰۰ عیسوي کال ګوډ تیمور د بایزید یو ښار سیواس د شپږ لکه عسکرو په واسطه کلابند کړ، هلته د سیواس د ښار د ساتنې له پاره د بایزید ستر زوې ارطغرال مامور شوې و . ارطغرال په ډیره میړانه د ګوډ تیمور د فوځونو مقابله وکړه او تر څو ورځو پورې یې دا شپږ لکه فوځونه پرې نه ښودل چې په دې ښار باندې ولکه وکړي. بلاخره تیمور داسې یوه لاره خپله کړه چې د کلا بند شوو سره یې هیڅ ځواب نه و. هغه شپږ زره مزدوران مؤظف کړل تر څو د دیوالونو بنسټونه و کنی ، بیا یې هغوې ته اړمونه ورکړل تر څو دیوالونه د غورزیدو څخه و ساتي. کله چې د دیوالونو بنسټونه وکنل شو نو هغه اړمونو ته یې اور ورته کړ ، د سترګو په رپ کې دیوالونه را و غورزیدل او په دې توګه یې په ښار باندې ولکه وکړه . ګوډ تیمور د خپل وحشت ځرګندونه دلته هم وکړه او د بایزید د زوې ارطغرال په ګډون یې څلور زره ترکان و نیول او ټول یې د تیغه تیر کړل ، په دې وخت کې بایزد د قسطنطنیې په کلابندۍ بوخت و . د دې ناوړه خبر په اوریدو سره یې کلابندي پاې ته ورسوله او د توپان او سیلۍ په څیر یې ځان کوچنۍ اسیا کې د ګوډ تیمور مقابلې ته ورساوه. خو په دې وخت کې تیمور د شام او مصر په لور روان شوې و ، هغه دوه کاله وروسته بیرته راستون شو او د لمړي ځل څخه د زیاتو اختلافاتو سره د دواړو تر منځ د خط وکتابت لړۍ پیل شوه . اوبلاخره اسمان د دواړو اړخونو تر منځ د هغه دردونکي او غمناکه جنګ ننداره هم وکړه چې د دواړو اړخو څخه په کې مسلمانان شریک وول......

دا جنګ د انګورې د جنګ په نامه مشهور شوې دې ، بایزید د یولک او شل زره فوځونو سره د سواس په لور روان شو خو ګوډ تیمور د اته لکه فوځونو سره د بایزید ښار « انګوره » کلابنده کړه ، بایزید د انګورې د کلابندۍ د ماتولو له پاره هغه لورې ته وګرزید ، تیمور په خپله تاتاری و خو د بایزید په فوځ کې هم د تاتاریانو ګڼ شمیر عسکر موجود و . تیمور هغو تاتاریانو ته خپل جاسوسان ور ولیږل او د هغوې سره یې وعدې وکړې او ویې غلول ، هغوې هم د جنګ په وخت کې د بایزید لښکر پریښود او د تیمور سره یو ځاې شول ، په دې وخت کې بایزید تر ټولو ستره بې عقلي دا وکړه چې هغه یوه ورځ د خپل جرءت د ښوولو په خاطر خپل ټول فوځ له ځانه سره اخست او د ښکار کولو له پاره ووت. هغه ځاې چې د ښکار له پاره ټاکل شوي و هلته اوبه ډیرې کمې وې ، نژدې پنځه زره عثماني عسکر د تندی له لاسه هملته له منځه ولاړل. هغوې چې ژوندی پاته شوي و هغوې هم د تندی او لوږې له لاسه بې هوشه وو . کله چې بایزید بیرته راستون شو نو ویې کتل چې د هغه په لښکر ګاه باندې د ګوډ تیمور فوځونو ولکه کړې ده ، د هغې چینې څخه چې عثماني فوځونو اوبه څښلې د هغې مخه هم د ګوډ تیمور

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو ګرزولې وه ، اوس نو دبايزيد له پاره د سمدلاسه جنګ کولو بله لاره نه وه پاته. هماغه و چې د سې شنبې په ورځ ، د جولاې په شلمه د ۱۴۰۲ عيسوي کال ، د انګورې په سيمه کې هغه معرکه را منځته شوه چې....

مشهور تاريخپوه (ګبن) ليکي چې دې جنګ «دتيمور شهرت او عظمت ته تلپاتې والې ورکړ. او د بايزيد ذلت اوسپکوالي يې د تل له پاره يو يادګار پريښود ......»

د عثماني دولت تاريخ ليکي چې: د جنګ په وخت کې ګڼ شمير مسلمانو سردارانو د بايزيد ملګرتيا پريښوده ، په دې توګه بايزيد دګوډ تيمور د اته لکه ځواکمنو فوځونو په مقابل کې يواځې دلس زره يني چري فوځيانو سره ځانته پاته شو.

دسربيا پادشاه «لارډ ستيفن» هم تر اخره پورې د بايزيد سره و خو دماتې خوړلو وروسته يې دهغه ځايه تيښته وکړه ، بايزيد د محمود خان چعتايي په لاسو و نيول شو ، دهغه د پنځو زامنو څخه چې په جنګ کې شريک و درې کسه ژوندی پاته شوی و. دهغې ډلې څخه شهزاده سليمان د اروپا په لور راوګرزيد ، شهزاده محمد (اماسيه)ته ورسيد او شهزاده عيسى دکرميا په لور وتښتيد . شهزاده موسې ژوندي و نيول شو او د شهزاده مصطفې په اړه هيڅوک خبر نه شول چې څه پرې وشول. کيداې شي په جنګ کې وژل شوي وي ، د جنګ د پاې ته رسيدو وروسته بايزيد و نيول شو او ګوډ تيمور هغه د اوسپنې په يوې پنجرې کې بند کړ، او هر چيرې به چې ته ، د هغه پنجره به يې له ځانه سره وړله. بايزيد د ا سپکاوی و نه شو زغملې او نزدې اته مياشتې وروسته يې په همغه اوسپنيزه پنجره کې ساه ورکړه. او دهغه روح د عنصرى او فولادي دواړو پنجرو څخه په يوه وخت کې ازاد شو.»

دانګورې د جنګ نه وروسته په ډاګيزه توګه عثماني سلطنت له منځه تللې معلوميده ، ځکه د عثماني سلطنت ټول باج ورکونکي رياستونه ازاد او خپلواکه شوي و. دبايزيد دشپږو څخه پنځه زامن يې دانګورې په جنګ کې دهغه سره شريک وول ، هغه څلور چې ژوندي پاته شوى و ، دبايزيد د بندى کيدو وروسته مختلفو کوچنيو کوچنيو رياستونو ته ولاړل اوهملته حکمرانان و ګرزيدل ، هغوې بيا په خپلو منځو کې په جنګونو پيل وکړ. اخرې سوبه شهزاده محمد ته ترلاسه شوه، ځکه شهزاده محمد داتو کالو په دوران کې د عثماني سلطنت د لاسه تللې وقار اوعزت بير ته په ځاې کړ.

شهزاده محمد د يوڅلويښت کالو په عمر په ۱۴۲۱ کې وفات شو او په بروصا کې خاورو ته وسپارل شو ، سلطان مرادخان ثاني دهمغه زوې و. او په دې توګه د عثماني سلطنت د سلاطينو د نسب لړۍ داسې را جوړه شوه: «عثمان» ددې کورنۍ لمړنی تاجدار و چې په ۱۲۸۸ کال کې را پيدا شو. دهغه زوې « اورخان» ۱۳۲۲ کې .... دهغه زوې « مرادخان اول» په ۱۳۵۹ کال کې .....دهغه زوې « بايزيد يلدرم» په ۱۳۸۹ کال کې .... دهغه زوې « شهزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اول » په **۱۴۳۱** کال کې ...دهغه زوې « دويم مرادخان » په **۱۴۲۱** کې ...دهغه زوې سلطان « **محمد فاتح**» په **۱۴۵۱** کال کې په تخت کيناست.

د سلطان محمد فاتح د سلطنت نه وروسته عثماني سلطنت تر سوونو کالو پورې دوام درلود . خو هغه عزت او شهرت چې د سلطان محمد فاتح په برخه شوې هغه بل چاته تر اوسه نه دې په برخه شوې ، په حقيت کې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايلي و چې......

« د قسطنطنيی فاتح به جنت ته داخليږی..»

دا مبارک حديث ډير مشهور شوې و . اودهمدې حديث دعملی کولو او ددې حديث د تاج دپه سرکولو له پاره اموي حکمرانانو د « لمړي يزيد » څخه نيولې تر بايزيد يلدرم پورې او بيا تر سلطان مردا خان ثاني او...... ټولو په قسطنطنيی باندې دحملې کولو او د دې سيمی د ولکې کولو له پاره يرغلونه کړې و ،خو هيڅ يويی په فتحه کولو بريالي شوې نه و ، دا سعادت د سلطان محمد فاتح په برخه و . همغه و توانيد د **۱۴۵۳** کال د مئ په **۲۹** مه د ستر اهنگر اربان د ځواکمنو توپونو په واسطه د قسطنطنيی ديوالونه را چپه کړي او په دې توگه دا ښار د تل له پاره د مسلمانانو استنبول وگرځي...

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان

سلطان مرادخان ثاني د**۸۵۵** هجري کال د محرم الحرام دمیاشتې په پنځمه ،یا د **۱۴۵۱** عیسوي کال د فروری د میاشتې په نهمه په « اورنه» کې وفات شو . دهغه تجهیز او تکفین په پخوانی پایتخت «بروصا» کې ترسره شو ، دسلطان مرادخان د مړینې وروسته دهغه زوی شهزاده محمد دکوچنۍ اسیا د «ایدین» په ریاست کې و ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر یوشت کاله او څو میاشتې و . ددې نه مخته هغه دخپل پلار په ژوندون دوه ځله په تخت ناست و ،کله چې ورته دخپل پلار مراد خان د مړینې خبر ور ورسید نو سمدلاسه په آس سپور شو او دهر څه د مخه یې دا خبره وکړه:

«هغوی چې له ماسره مینه لري له ما سره دې را روان شي (عثماني دولت)»

هغه د دانیال ددریاب څخه راتیر شو او اورنه ته راورسید. همدلته یې دتخت ناستې مراسم هم ترسره شول ، اوس نوهغه شهزاده محمد نه و بلکه سلطان محمدخان گرزیدلی و. کله چې هغه د اورنه شاهي محل ته را ننوت نو ګڼ شمیر مینه وال یې وکتل. ملکه سروین چې د سربیا د پادشاه لارډ ستیفن لور وه او دسلطان مرادخان ثاني ښځه او د سلطان محمد میرنۍ مور وه... دخپل میرني زوی شهزاده محمد په تخت کیناستو باندې ډیره خوشحاله بریښیده . دملکې سروین د ګیډې نه د شهزاده محمد یو میرنی ورور هم پیدا شوی و خو په دې وخت کې دهغه یواځې اته میاشتې و . دملکې سروین نه علاوه دلته اغا حسن ، قاسم بن هشام ، طاهربن هشام هم دسلطان محمد د استقبال له پاره موجود وو . دوی د سلطنت د مشرانو او امراو په سلا د تاج پوشۍ ورځ و ټاکله . اودهغې ورځې له پاره یې هر ډول تیاري پیل کړه.

هغه وخت چې سلطان محمد خان دخپلې ځوانۍ په وخت کې دوه ځله په تخت کیناست خو دواړه ځله یې د نابرابرو شرائطو له مخې د سلطنت واګې بیرته پریښودې. لمړۍ ځل یې د لارډسلاس او هونیاډی د تړون ماتولو په اساس او دویم ځل په ښار کې د ینې چري د بغاوت له امله . دواړه ځلې یې پلار مرادخان ثاني د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر مداخله کړې اوبیرته راستون شوی. په دې خاطر په عامو خلکو کې د ا اندیښنه راپیدا شوې وه چې سلطان محمد خان د سلطنت کولو د امورو وړتیا نه لري. اوس نو سلطان محمد خان دا ثابتول غوښتل چې په پنځلس کلنۍ کې چې ورته کوم سلطنت تر لاسه شوی و هغه وخت خبره بیله وه او اوس چې ددویشت کالو په عمر کې ورته یوځل بیا سلطنت تر لاسه شوی ، خبره بیله ده.اوس نو محمد کوچنی ماشوم نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. هغه د تاج اغوستلو د جشن نه دوه ورځې مخته قاسم بن هشام خپل ځانته راوباله او د شاهانه دبدبې سره يې هغه ته ښه راغلاست ووايه. تاريخ ليکي چې:

سلطان محمد قاسم بن هشام ته ووېل: «راځه .....قاسم بن هشامه راځه .... ګوره ! چې دوه ورځې وروسته زما د تاج اغوستلو چشن دي. اوس خو زه د عثماني سلطنت تاجداره اوسلطان ګرزيدلي يم. ته خو پوهيږې چې زما په اوږو څومره ستر بار اچول شوې دي ، مخکې له دې نه چې ما سلطان وګرزوی ما ته ستا مشورو ډير ځواک او توانايي راکوله. په دې خاطر مې نن تاته زحمت درکړ ترڅو دا ځل هم له ما سره قدم په قدم ملګرتيا وکړې ....»

قاسم د سلطان د لهجې څخه سخت حيران شوې و ،ځکه هغه اوس هغه نوې ځوان شهزاده نه و چې د نن څخه شپږ کاله دمخه په تخت کينول شوې و. قاسم ته داسې محسوسيدله چې دکوم ستر شهنشاه اواز اوري ، دسلطان د لهجې څخه علاوه د سلطان په نور شخصيت کې هم ډير بدلون راغلې و. دهغه په مخ باندې دځوانۍ تازه وينه او په سترګو کې شاهي دبدبه او جلال په کتلوسره قاسم داسې احساسوله چې دا ځل سلطان محمد خان د کوم ستر عزم اوهوډ سره يوځاې په سلطاني تخت باندې دکيناستو اراده لري. په دې خاطر يې پخوانۍ دوسته له ياده وويستله او په ډير ادب سره يې ووېل:

« درونده سلطانه !... عثماني سلطنت به ستاسې په څير تاجدار باندې وياړي ، زه داسې احساسوم چې قدرت به ستاسې په لاسو ډيره ستره کارنامه ترسره کوي .....تر هغو چې زما دخدماتو پورې اړه لري نوزه اوزما ټوله کورنۍ د اسلام او عثماني سلطنت له پاره هر غږ ته لبيک وايي.»

قاسم د سلطان محمد خان سره دخبرو په وخت کې خپله پخوانۍ بې تکلفي له ياده ويستلې وه ،بلکه دشاهي ادابو د ټولو غوښتنو سره يوځاې يې دسلطان سره خبرې کړې وې ، څرنګه چې دوه ورځې وروسته د تاج دپه سر کولو جشن و نوپه دې خاطر سلطان ورته ووېل:

قاسم بن هشامه !.... مونږ هر څه له ياده ويستلې شو خو د ينې چرې د يوشمير ډلو بغاوت له ياده نه شو ويستلې. دهمغه بغاوت په پايلو کې ستا پلار او ورندار هم شهيدان شول او زه اوس هم دهمغو خلکو څخه چې هغه وخت يې په ينې چرې کې د بغاوت اور بل کړې و انديښنه لرم. هسې نه چې دا خلک يو ځل بيا د سلطنت د انتظام دخرابولو له پاره هڅې وکړي ، دا ځل ما ته په دې خاطر مخکې تر مخکې را وغوښتې ترڅو د راټوکيدلو انديښنونوپه اړه فکر وکړې ، زه غواړم چې ته د ينې چرې په هغو وګړو باندې څارنه وکړې چې مشکوک معلوميږي»

قاسم د سلطان محمد په ارادو باندې پوره پوره پوه شوې و .ځکه سلطان يوځل بيا قاسم ته د جاسوسۍ کار ورسپاره. اوپه خپله دقاسم په سترګو کې هم دا اړينه بريښيده. ځکه دسلطان مرادخان د مړيني سره سم همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خبرونه خپریدل چې په یني چري کې یو ځل بیا د بغاوت د اور بلیدو ته کار کیږي ، همدا علت و چې قاسم دا مسؤلیت ومانه او سلطان ته یې وویل:

درونده سلطانه !.... ستا بصیرت ته احترام لرم. د تاج د پېسرولو په ورځ د مخربو عناصرو څارنه ډیره اړینه ده. په حقیقت کې یو شمیر وګړي ستا د شخصیت او عزائمو څخه په ویره کې دي. هغوې نه غواړي ته د مسلمانانو قیادت سنبال کړې. خوداسې خلک هر څوک چې دې ، یوه خبره ډاګیزه ده اوهغه دا چې دا ډول وګړي د قسطنطنیې د پادشاه روزل شوي اولاسپوځي عناصر او ځانګړي خلک دي»

قاسم تر ډیره پورې دسلطان سره په پټه توګه په ډیرو امورو باندې خبرې کولې اوبیا یې دهغه څخه اجازه واخسته اوبیرته راستون شو.

اوبیا د سلطان محمد خان د تاج دپه سرولو ورځ هم دعثماني تاریخ په پاڼو کې یوه نه هیریدونکې ورځ ده .....داسې ورځ چې دسلطان او قاسم بن هشام ټوله خواري یې په اوبو یوړه ،او دښمن دهماغه تاج پسرولو په وخت کې خپل کار انجام کړ.

دسلطان محمد خان دربار په جوش وخروش کې و. دسلطنت مشران ، وزیران ، امران ، دښار مشران اوسپین ږیري ..... دسلطاني قصر په عام دیوان کې سره راټول شوي و. دا یوه پراخه اوغځیدلې برنډه وه. ددې ځاې ځلورو خواو کې د غونډې ګډون کونکو ته ناست ځایونه جوړکړل شوي و. په دې وخت کې په دې عام دیوان کې د زرو څخه زیات وګړي ناست و. دسلطان په سر د عثماني سلطنت تاج کیښول شوې و. تر ټولو د مخه د شاهي کورنۍ غړو سلطان ته دمبارکۍ له پاره را روان و. د څو مشرانو ، ښځو اونرو وروسته د ملکې سروین د مبارکۍ ورکولو وخت راغې. دا دسلطان مراد خان ښځه او دسربیا دپادشاه لارد ستیفن لور او اروپاې نژاده وه ، ډیره ښایسته او حسینه ښځه وه ، ملکې سروین ته سلطان محمد خان ډیر ګران و. هغې دهمغې لمړۍ ورځې را هیسې دسلطان محمد خان سره مینه اومحبت کاوه ، ملکه سروین رامخته شوه او دګلونو یوه ګېډۍ یې د سلطان محمد خان په لاسو کې ورکوله چې یو ناڅاپه تم شوه. هغې لا د څه ویلو له پاره خپلې شونډې نه وې پرانستې چې دعام دیوان څخه بیرون یو ناڅاپې شور اوغوغا جوړه شوه ،ملکه سروین په خپل ځاې ودریده ، دسلطان په تندي باندې هم لیکې راپیدا شوې. لږ څه په قهر اوغصې سره یې حکم وکړ:

« دا کوم ګستاخه انسان دې ؟ .... چې زمونږد تاج د پسرولو په جشن کې په خپل کرغیړن اواز سره بدشګوني خپروي .....هغه و نیسۍ او زمونږ مخې ته یې راوړئ ...»

ګڼ شمیر سپاهیان د برق په څیر د عام دیوان مخې ته ور و ځغلیدل ، د سلطان سترګې هم د بیرون په لور ښتې وې. دسلطان په مخ باندې د حیرانتیا تر څنګ قهر او غصه هم خپره شوې وه. ددربار ټول کسان په خپلو خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځايو کې سره خوزيدل دلږ څه ځنډ نه وروسته د سلطان عسکرو يو زوړ «خواجه سرا» دلاسونو څخه نيولې و او د سلطان مخې ته يې راوړ. خواجه سرا په خپلو دواړو لاسونوکې کوم څيز نيولې و چې په کاليو کې يې را تاو کړې و. داسې بريښيده لکه خواجه سرا چې کوم تيخور ماشور را خستې وي. زوړ خواجه سرا په ژړا ژړا سره دربار ته را ننوت ، هغه د شاهي عتاب هم څه پرواه و نه کړه ، دربارته د را ننوتلو سمدستي وروسته يې په واويلاو پيل وکړ او ملکې سروين مخې ته ورغې او په مخ وهلو يې لاس پورې کړ ، ملکې هغه دپخوا څخه پيژانده اودهغه په دې کار باندې ډيره حيرانه ولاړه وه. ځکه هغه ددې خاص خواجه سرا و .....« ځانګړې خادم» ، ملکې چې دهغه په لاسو کې تيخور ماشوم وکوت نو ولړزيده ، هغه هر څه له ياده وويستل اوپه ژړا يې منډه کړه او دخواجه سرا لورې ته ورغله. دهغې زړه په زوره زوره دربيده. يقيننا چې د خواجه سرا په لاسو کې نوې پيدا شوې شهزاده و. دا د سلطان محمدخان ميرنې ورور و چې تر اوسه يې شيده خوړل. او ملکې سروين د ګيډې څخه راپيدا شوې و . ملکه زيړ مخ د خواجه سرا په لور ورغله او خپل کوچنې يې دهغه دلاسو څخه راواخست.

دې پيښې په دربار باندې عجيبه اغيز کړې و ،خلکو د خواجه سرا په لاسو کې دماشوم د راوستو د انداز څخه داسې انګيرلې وه چې د خواجه سرا په لاسو کې د ملکې سروين د تيخور کوچني لاش پروت دې. په دې وخت کې دسلطان محمد عمر په سختۍ سره تر دوويشت کالو پورې رسيده. هغه ددې حالاتو څخه سخت انديښمن شوې و. هغه په دې نه پوهيده چې دا ټول هر څه دومره په ناڅاپه توګه څنګه پيښ شول. ملکې چې کله خپل مړ ماشوم په لاسو کې واخست نويوه زړه شکونکې چغه يې ووهله او ټول وجود يې په لړزان شو. ملکې وکتل چې دهغې تيخور ماشوم چې عمريې اته مياشتې و وژل شوې دې. داڅه ډول داسې په ناڅاپې توګه مړ کړل شو ؟ ما خو لږه شيبه مخکې خپل دغه نوې شهزاده په خندانه خوله اوخوشحالۍ سره پرې ايښې و اودلته راغلې وم. لږه شيبه مخکې دغه نوې شهزاده دخپلې مور سره لوبې کولې ، بيا دا هر څه څنګه په ناڅاپې ډول مخته راغلل چې خواجه سرا د هغه معصوم لاش په لاسو کې ونيوه او ډک دربار ته راغې. ملکې د دربار د حاضرينو څخه د پروا کولو پرته ژړل. هغه يوه مور وه او کوچنې شهزاده دهغې دزړه ټوټه وه. سلطان په ډير بد حالت کې واقع شوی و. دا دهغه د تخت دکيناستو لمړۍ ورځ وه. ناڅاپه يې په زړه کې را وګرزيدل چې د خواجه سرا څخه حقيت معلوم کړي ، په دې اساس يې لږ څه په نرمه لهجه د خواجه سرا څخه و پوښتل:

«خواجه سرا ...... دا هرڅه ،څه ډول مخته راغلل ؟..... مونږ ته حقيقت ووايه.... ترڅو مونږ ددې معصوم قاتل همدا اوس او په همدې وخت کې جهنم ته وليږو او دخپل دغه کوچنی ورور بدل واخلو.»

دسلطان دخبرو په اخري الفاظوکې غورس و. خو دخواجه سرا دخبرو په اوريدو سره دسلطان دپښولاندې زمکه و ښتيده ، سمدلاسه را کوز شو اوپه زمکه و دريد اوبيا لږه شيبه وروسته ټول دربار دهغې څپيړې اواز واوريد چې سلطان پرې هغه زوړ خواجه سرا وهلې و....ځکه چې خواجه سرا سلطان ته ويلي و.« واه ! سبحان الله ، قاتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم پوښتنه کوی چې کوچنې شهزاده چا وژلې دې ؟.... اې د دربار ناستو خلکو !....زه ګواهي ورکوم چې ....دغه معصوم او نوې کوچنې شهزاده ستاسې دغه نوي سلطان وژلې دې....زه ګواهي ورکوم.....زه ګواهي ورکوم......»

خواجه سرا چیغې او سورې وهلې او د دربار ټول میلمانه هک پک حیران ولاړ و، خواجه سرا د ډیرې بې ادبۍ او بداخلاقۍ څرګندونه کړې وه ، هغه شاهي عتاب او قهر ته په ډاګیزه توګه بلنه ورکړې وه ، هغه په دربار کې او د تخت د کیناستو په همغه لمړۍ ورځ اولمړي ساعتو کې پر سلطان محمد باندې دخپل کوچنې ورور د قتل الزام لګولې و . ملکه سروین ددې خبرې داوریدو سره خاموشه شوه او په برندو سترګو یې د سلطان په لور کتل. دلږ وخت له پاره دسلطان په ګډون ټول دربار داسې و لکه مار چې خوړلې وې. هر څوک په خپل خپل ځآې کې په فکر کې ډوب وو.....اوس به څه کیږي ، ملکه خود بې هوشۍ په حال کې وه او دخپل کوچنې معصوم ماشوم لاش یې دسینې سره کلک نیولې و او په ډیرو حسرتناکو سترګو یې دسلطان په لور کتل. ځکه هغه د سلطان د تاج دپسرولو په خاطر دهغه دمبارکۍ له پاره دربار ته راغلې وه. زوړ خواجه سرا لا تر اوسه په دربار کې لوڅې پښې ولاړ و. او د دربار میلمانه پټه او چپه خوله دسلطان دحکم منتظر ولاړ و.

په همدې وخت کې یو زوړ سردارد دخپله ځایه پاڅید او سلطان ته یې وویل: « درونده سلطانه !.... ددربار میلمانه د سلطان د حکم انتظار کوی....او ټول خلک غواړی په دې و پوهیږې چې سلطان دخپلې تاج پوشۍ په لمړۍ ورځ ولې ددې کوچنی شهزاده د وژلو حکم صادر کړې و .....»

اوس نو دسلطان محمد له پاره ددې نه زیات خاموشه پاته کیدل د زغم وړ نه و. یو ناڅاپه یې خپله شاهي چپنه را تاوه کړه او بیرته د تخت په لور ورغې. او په ډیره جارحانه توګه په تخت ور وخوت. خو په تخت د کیناستو په ځاې و درید او په ټولو درباریانو یې یو نظر و ځغلاوه. بیا د یوه زخمي زمری په څیر و غورید او ویې ویل:

« زه حکم کوم چې ..... همدا اوس اوهمدا شیبه د معصوم شهزاده قاتل په زنځیرونو تړلې زمونږ مخې ته را حاضر کړئ ،..... مونږ پوهیږو چې هغه دکوم شیطان په حکم سره داډول کرغیړن کار تر سره کړې دې. زه به د معصوم شهزاده دقاتل سره په خپله توره باندې قلم کړم.»

سپاهیانو دمحل دننۍ برخې ته ورمنډې کړې ، خو سلطان بیرته را وڅرخید او د خواجه سرا څخه یې وپوښتل « مونږ د معظمې ملکې خواجه سرا ته دهغه دګستاخۍ په اړه ښښنه کوو ..... اودخواجه سرا څخه غواړو چې وو ایې چې هغه ته څه ډول دمعصوم شهزاده د قاتل په اړه معلومات تر لاسه شوی دي.... ؟»

اوس نو خواجه سرا هم دخپل جذباتي کیفیت څخه لږ څه راوتلې و. ترځنګ یې دسلطان لهجې هم هغه ډاډمن کړې و چې هغه د تحقیق پرته په نوي سلطان باندې دخپل کوچنې ورور د وژلو تهمت تړلې و او په دې توګه یې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ ته بلنه ورکړې وه . خوکله چې سلطان هغه ته ښښنه وکړه نو هغه بیرته را ژوندې شو او په لړزیدلې اواز یې وویل:

«درونده سلطانه !... زما د ګواهۍ سبب داو چې ماته د نوي شهزاده قاتل دهغه د وژلو وروسته وویل چې هغه شهزاده د سلطان په حکم وژلې دې..»

دخواجه سرا د خبرو په اوریدو سره سلطان ولړزید ، هغه په سخت اواز سره په بې اختیاره توګه وویل:

« هغه بدبخت څوک دې چې پر مونږ یې داسې ناروا الزام لګولې دې ؟ او ددې معصوم په پاکه وینه یې لاسونه سره کړي دي ؟ ، ، ،»

دسلطان په مخ د ځوانۍ جوش د شاهي جلال په بڼه را ښکاره شوی و . او په دربار کې هر کس په خپل ځاې باندې ګم سم ولاړ و . د خواجه سرا حالت هم دمخکې څخه بدل شوې و ، اوس نو هغه په خپل مخکینې کرچار باندې پیښمانه معلومیده ، هغه په ښتې ژبه باندی یو ځل بیا وویل:

« درونده سلطانه !... دغه معصوم شهزاده د ینې چري سپه سالار د شاهي کنیزانو څخه ستا په حکم تر لاسه کړ اوبیا هغه سفاکه او ظالم انسان هغه له ځانه سره حمام ته یوړ او هلته یې د اوبو په ډنډ کې غرق کړ....»

په دې وخت کې د ټول دربار مخه د معظمې ملکې په لور شوه ، ځکه چې ملکه په ولاړه ولاړه یو دم په زمکه راپریوته او بې هوشه شوه . سلطان سمدلاسه ورمخته شو او پخپله یې ملکې سروین ته اوږه ورکړه ، دلږ ځنډ وروسته ملکه په خپلې خانګړې خونه کې د شاهی طبیبانو تر علاج لاندې وه . لا تر اوسه دربار نه و رخصت شوې . سلطان د خواجه سرا څخه د پیښې په اړه ټول معلومات تر لاسه کړي و او د ینې چري سپه سالار په اړه یې حکم وکړ چې زنځیر تړلې یې د سلطان مخې ته راوړي . خو پخوا تر دې چې د سلطان ددې حکم دتعمیل له پاره سپاهیان ولاړ شی ، بهرام خان په خپله د ینې چري دغه قاتل سپه سالار زنځیر تړلې د سلطان مخې ته راوست . سپه سالار پرته له کومې ویرې د سلطان دربار کې و درید.... دسلطان مخ تک سور شوې و . او سترګې یې د اور په څیر انګار ګرزیدلې وې . هغه د ینې چري ددې سپه سالار په دې جرءت باندې حیرانتیا هم وښوده او ډیره بې حده غصه هم ور ته راغله . ځکه هغه دخپله اړخه داسې ښوولې چې هیڅ ډول ظلم او تیرې یې نه دې کړې . بلکه هغه څه یې چې یې کړي دي بلکل درست او سهي یې کړي دي ، دسلطان له پاره د سپه سالار انداز د پریښونکې په څیر و په دې خاطر ورته سلطان په ډیر سختو الفاظو کې وویل:

« سپه سالاره !.... مونږ ته یواځې په دوو ټکو کې ځواب راکړه . ایا تا زما د کوچنې ورور د وژلو سفاکانه او ظالمانه جرم تر سره کړې دې ؟....یا نه ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! ما دا کوچني شهزاده وژلې دي..... خو ددې کار په تر سره کولو کې ما کوم جرم نه دې کړې ، هغه څه چې ما کړي دي د سلطنت د بهبود له پاره مې ترسره کړي دي ځکه چې په عثماني سلطنت کې تل دا ستونزه راپيدا کيږي چې دسلطنت شهزادګان د تخت او تاج د تر لاسه کولو له پاره دټول قوم اوولس په مقدراتو باندي لوبې کوي....

« خاموش ! ...ته د ادابو دحد څخه تيريږي.... تا نه يواځې کوچنی شهزاده وژلې بلکه پر مونږ دې د درواغو الزام هم لګولې دې ، چې دهغې په اساس دملکې خواجه سرا او د دربار يوشمير نور وګړي مونږ له تاسره په دې کار کې شريک ګڼی...... حال داچې مونږ په دغه ډک دربار کې خپل خداې حاضر اوناظر ګڼو او دا سوګند يادوو چې مونږ ددې سفاک ددې وحشت څخه بلکل بې خبره وو .... اوستا دا جسارت هم دبښلو وړ نه دې چې تا په ال عثمان باندې دتخت و تاج له پاره په خپل منځې جنګړو کولو ولګاوه ....مونږ تاته د مرګ د سزا د اورولو نه مخته دا پوهيدل غواړو چې ته د چا له پاره کار کوې د دقسطنطنيې د قيصر له پاره او که د هنګرى د پادشاه هونياډى له پاره ؟»

سلطان ، سپه سالارته په يوه ډول دمرګ سزا واوروله ، خوپه حقيقت کې هغه لږ څه په ويره کې و . هغه په دې پوهيده چې ديني چري دفوځ په څير دغسې يو ستر سپه سالار ته دسلطان د تخت ناستې په لمړۍ ورځ د مرګ سزا ورکړل شي نو په دې فوځ کې به يو ځل بيا بغاوت را ولاړ شي. نن دسلطان له پاره دخپل ژوند سخترينه لمحه تر مخه وه. داسې لمحه چې په اړه يې ويل کيږي (نه جاې رفتن.... نه پاې ماندن..) ، اوس که چيرې هغه د نوي شهزاده د سفاکانه وژلو بدله دسپه سالار څخه نه اخلي نو په درباريانو او نورو خلکو کې به ډيره سخته غصه اوقهر را وپاريږي ، اوبيا په ځانګړې توګه دهغه ميريزه مور ملکه سروين دخپل تيخور کوچني ماشوم څخه د بې برخې کيدو نه وروسته بې هوشه پرته وه اوپه خپله سلطان ته هم خپل کوچني ورور ډير ګران اومحبوب و ، په دې خاطر يې هغه سپه سالار ته ډيره غصه راتله خو خپل ځان يې بې وسه احساسوه. هغه د سپه سالار څخه په دې خاطر دا پوښتنه کړې وه تر څو د عسيويانو سره د سپه سالار اړيکي را ډاګيزه شي اوبيا ددې سفاک څټ په اسانۍ سره پرې کړل شي... خو سپه سالار يوځل بيا همغسې ځواب ورکړ:

« درونده سلطانه !..... سلطان بايزيد يلدرم چې څنګه په تخت کيناست نو تر ټولو لمړۍ يې خپل کشر ورور شهزاده يعقوب دهمدې مقصد له پاره ووژه دکوم له پاره چې ما دا کار ترسره کړي دي. ځکه دهغې ددربار علماو فتوي ورکړې وه چې...... الفتنة الشد من القتل .... فتنه د قتل څخه ډيره بده ده. په دې خاطر يې شهزاده يعقوب پرته له کوم دليله ووازه. ترڅو په راتلونکې کې کومه فتنه را ولاړه نه شي. ما هم دهمدې مقصد له پاره د کوچني شهزاده ژوند پاې ته ورساوه تر څو سلطنت د راتلونکې پيدا کيدونکې فتنې څخه خوندي پاتې شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسپه سالار ځواب ډیر عجیب و غریب و ، سلطان ورته په ډیره بده خوا وویل :« ته بلکل درواغ وایی ، داسلام په مفتیانو باندې ناروا الزام لګوي. دا د مسلمانو سلاطینو کار نه دې بلکه د مصر د فرعونانو کار دې چې کوچني ماشومان دخپل تخت او تاج دخوندي ساتلو په خاطر وژني . مونږ تا په هیڅ صورت نه شو ښښلي ،که څه هم زمونږ دا ټول سلطنت پرې له منځه ولاړ شي.

سلطان ډیر کلک عزم او هوډ کړې و او دتیږې په څیر یې په سخته لهجه جلاد ته حکم وکړ چې هغه دې د سپه سالار سر قلم کړي او دمعظمې ملکې په پښو کې دې یې کیږدي. دسلطان دحکم د اوریدو سره سم سپه سالار د لمړي ځل له پاره په ویره کې شو اوپه ډیره مضطربه توګه یې سلطان ته مخ کړ اوورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! ...ته د یو تیخور کوچني په بدل کې دعثماني سلطنت د ستر فوځ يني چري راتلونکې په داو ږدی.او دا کار به دقوم اوولس له پاره ډیر زیانمن ثابت شي. په دې توګه به لکه دپخوا په شان په فوځ کې یو ځل بیا بغاوت را ولاړشي ، ماته د خپل ځان په اړه غم نه شته. زه د معظم سلطان دحکم سره سم دخپل څټ پرې کولو ته تیار یم ،خو په دې توګه به سلطنت ته ډیر زیات زیان اونقصان ور رسیږي.»

په حقیقت کې د سپه سالار خبرې پټ ګوانبونه وو چې سلطان پرې ډیر ښه پوهیده. خو اوس هغه پریکړه کړې وه اوویلي یې چې په هیڅ صورت به دا ظالم اوسفاک نه ښښي. دسلطان د حکم سره سم جلاد همله د سپه سالار دکار دپاې ته درسولو له پاره را حاضر شو ....خو پخوا تر دې چې هغوي دې په زنځیرونو کې تړلي سپه سالار دژوند څخه بیغمه کړي.... د یوه اړخه قاسم بن هشام مخته راغې اوسلطان ته یې عرض وکړ چې:

« درونده سلطانه ! د یوه سرکاري سراغ رسان په توګه زه د سلطان څخه اجازه اخستل غواړم چې هغه دې دغه مجرم د لا زیات تحقیق له پاره ماته حواله کړي. تر څو دهغه څخه معلومات تر لاسه کړل شی چې دا مذموم او کرغیړن عمل یې دچا په اشاره سره تر سره کړې دی.؟»

په حقیقت کې قاسم د سلطان ستونزه حل کړې وه. که په د ې توګه په ریښتیا هم د سپه سالار اړیکي د کومې مسیحې ډلې سره ثابتې شي نو بیا به دیني چري د سالار د وژلو کار په ډیره اسانۍ سره تر سره شي. دبله اړخه سلطان ته د قاسم په دې وړاندیز حوصله تر لاسه شوه اوداسې ورته څرګنده شوه لکه د رحمت ملائکه چې یې بسپني ته را رسیدلې وي. سلطان سمدلاسه حکم وکړ چې د کوچني تیخور شهزاده قاتل د قاسم بن هشام سره یوسئ. ددې وروسته سلطان خپل دربار رخصت کړ. نن د تاج د په سرکولو ورځ وه اوهمغه څه په کې وشول چې سلطان او قاسم بن هشام ترې ویریدل. سازشي او غدارو عناصرو خپل کار تر سره کړې و او دسلطان له پاره یې په همغه لمړۍ ورځ ډیره ستره ستونزه راپیدا کړې وه ، دا مسئله بلاخره د قاسم بن هشام په واسطه حل شوه او هغه د کوچني شهزاده سفاک قاتل د خپله ځانه سره د پټې محکمې تاخانې ته یوړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په راتلو سره قاسم بن هشام ټول سپاهیان رخصت کړل. او کله چې تا خانه خالي شوه نو قاسم بن هشام سپه سالار ته وويل: « سپه سالاره ! تا د پادشاه ورور وژلې دي، او په خپلو لاسو دې وژلې دي، ته خو پوهېږې چې ته د مرګ څخه خوندي کیدې نه شې. خو ستا د خوندي پاته کیدو له پاره یوائې یوه لاره شته او هغه دا چې زه تا ته ددې ځایه د تیښتې لاره پرانزم. زه له تا سره کومک کولو له پاره تیار یم ، خو په دې شرط چې ته به ما ته یوه خبره کوې «..

« قاسم بن هشامه ! زه پوهیږم چې ته له ما څخه څه غواړې. ته به له ما څخه دا خبره راباسې چې زه وو ایم چې زه د عیسویانو جاسوس یم. خو دا به ستا ډیره غلطه انګیرنه وي ، زه اوس هم په همغه خبره ولاړ یم چې دسلطان ورور مې دسلطنت د خیر ښیګڼې له پاره وژلې دي.»

سپه سالار د قاسم د هیلو نه زیات چالاکه و خوت. خو قاسم خپل همت له لاسه ورنکړ او یو ځل بیا یې ورته وويل :

« ماته له تا څخه د کومې خبرې د راویستلو اړتیا نه شته. زه ډیر ښه پوهیږم چې ته د چا له پاره کار کوې. زه په دې هم خبر یم چې ستا اصلیت د کومه ځایه دي. او په ینې چري کې څه ډول ورننوتې یې. شاید تا ته به ډاګیزه شوي نه وي چې هغه څوک چې د لمړي ځل له پاره یې د ابوجعفر او سلیم پاشا دمخونو نه پرده لرې کړه هغه زه وم. ما ته په دې اړه هم معلومات شته چې د سلطان مشر ورور علاوالدین په خپل طبیعي مرګ نه دې مړ شوی بلکه هغه وژل شوې دي. ته په کومه غلطه انګیرنه کې ځانه مه غورزوه. زه غواړم له تا سره یوه سودا وکړم. ماته دخپل یو ذاتي دښمن په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو اړتیا ده. ددې په بدل کې زه تا ته د «اورنه» څخه د وتلو لاره پرانستې شم.

اوس دقاسم دخبرو په اوریدو سره د سپه سالار زړه درزار پیل کړ. هغه ته د قاسم په خبرو کې ریښتیاوالې احساسیده. هغه په دې هم پوهیده چې د قاسم دښمن څوک و. هغه به څنګه اوڅه ډول ابوجعفر له یاده ویستلې وې چې د پریښودو او ازادولو له پاره یې څو کاله مخته ، په یوې تیارې شپې اورنه په شمالي کلا باندې حمله کړې وه .... هو !....دا سپه سالار همغه شخص و چې نقاب پوښه ډله یې د شپې په تیاره کې دابوجعفر پسې ولاړل او هغه یې د قاسم د بندي خانې څخه خلاص کړ، دسپه سالار قصه ډیره لنډه وه. هغه په قسطنطنیه کې پیدا شوې و . هملته روزل شوې و ، کورنۍ یې د قیصر نژدې دوستان و. په دې خاطر قیصر هغه د یوه ستر کار له پاره مؤظف کړې و . اوهغه ستر کار دا و چې هغه دې په کوم جنګ کې په مصنوعي توګه ځان بندي کړی او دسلطان په ینې چري کې دې ځان ورننباسي. اوبیا هغه همداسې وکړل. ددې یو علت دا و چې دسلطان ینې چري په اصل کې د عیسوی بندیانو څخه جوړ کړل شوی و ، همغه بندیان چې په جنګ کې به نیول کیدل اوبیا به د روزنې او مسلمانیدو له پاره په ینې چري کې ورداخلیدل. کله چې سپه سالار د قاسم دخولې څخه دااوریدل چې قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه په اړه په هر څه پوهيږي نو روح يې په لړزه شو . هغه ته داسې څرګنده شوه لکه سلطاني توره يې چې په سر سپره وی. سمدلاسه يې پريکړه وکړه چې د قاسم سره به مرسته کوي اوبيا به داورنه څخه د تيښتې هڅه کوي ، په همدې فکرونو کې ډوب شو اوبيا يې وويل:

« ددې خبرې له پاره به څه ډول ثبوت موجود وي چې تاته ددښمن د پټې د ښوولو وروسته به ته ما پريږدې ؟»

د قاسم غشې سهي په نښه لګيدلې و. ګويا سپه سالار اعتراف کړې و چې هغه د قيصر جاسوس دې ، دهغه ددې پوښتنې په ځواب کې ورته قاسم وويل: « زما په سودا باندې يقين کول ستا مجبوري ده ،که چيرې ته پرې يقين نه کوې نو مه يې کوه. زه به له تاڅخه د خپل دښمن پته اودرک تا ته د اذيت د درکولو په اساس هم واخلم. اوس چې ستا خنګه خوښه وي...»

د قاسم په خبرو کې وزن و .او سپه سالار دا وزن ډير ښه محسوساوه. هغه په ډيره بې وسۍ سره دقاسم په لور وکتل او ورته يې وويل: « ته سهي خبره کوې. پر تا باور کول زما مجبوري ده. ته زما د لاس اوپښو زنځيرونه پرانيزه. زه له تاسره د تعاون کولو له پاره تيار يم.»

قاسم دهغه ټول زنځيرونه پرانستل. يوا ځې په لاسو کې يې ورته هتکړۍ پريښودې تر څو حمله ونه کړای شي. د هغه تر څنګ په فرش باندې کيناست ، په دې وخت کې سپه سالار وويل:

« ابوجعفر ما د جمعې په شپه ستا له بنده ازاد کړ ، ما اوزما ملګرو د نيمې شپې نه وروسته په شمالي کلا حمله وکړه ، هلته شته ساتونکې مو ووژل او د کلا د تاخانې څخه مو ابوجعفر ازاد کړ ،بيا د کلا د ديوال په لور دښاره بيرون کوز شو ، د ښاره بيرون د البانوي کنيزې دلور « مارسي» دسپرلۍ ګاډۍ د څو ساتونکو سره يو ځای زمونږ منتظر وه. .....»

سپه سالار همدومره خبره وکړه چې د قاسم ماغزه لړې لړې ولاړل. ايا ابوجعفر مارسي دخپله ځانه سره وړې ده ؟ ايا تر هغه وخته پورې مارسي ژوندۍ وه ؟..... د قاسم په مغزو کې دا پوښتنې يوپه بل پسې راولاړيدې. په دې اساس يې ترې په بې صبرۍ سره وپوښتل:

« دا څه.....دا ته څه وايې ؟ ايا د البانوي کنيزې لور مارسي تر دې وخته پورې ژوندۍ وه.»

هو ! هغه زخمي وه ، خوبيا پوره روغه رمټه شوې وه. مونږ هغه په يو غوای ګاډۍ کې واچوله او دالبانيه په لور مو وليږله. مونږ نيغ په نيغه د البانيه لاره وانه خستله. بلکه لمړۍ مو د کوچنۍ اسيا په لور پنځه سوه واټنه لاره ووهله اوبيا د يوه اوږد موړ نه د راګرزيدو وروسته د بالقان دغرونو په لور ولاړو ، هلته دبالقان غرونو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسيدو وروسته ما ابوجعفر ته خداي پاماني وويله. او بيرته اورنه ته راستون شوم. په هغه وخت کې زه سپه سالار نه وم ، بلکه خواجه خيري سپه سالار و ،په دې خاطر زما په غير حاضرۍ باندې دچا سترګې و نه لګيدې.»

په قاسم د حيرانتياو غرونه را پريوتي و ، هغه په خپل ځاې ناست ناست مضطرب ګرزيدلې و . مارسي دهغه لمرنۍ محبت ، هغه تر اوسه ژوندۍ وه ، خوشپړکاله مخته هغه مارسي په مړو کې شميرلې وه . اوبيا کله چې دهغه خاص سړی د البانيا څخه د بيرته راستنيدو په وخت کې هغه ته ويلي و چې سکندر بيګ د مراد خان ثاني قاصدان شهيدان کړي او دا چې مارسی هلته په البانوي قصر کې نه شته. نوهغه متيقين شوي و چې مارسی مړه شوې ده ، خو نن د سپه سالار دخبرو د اوريدو وروسته دهغه اوسان ورخطا شوي وو. ځکه چې اوس نژدې شپږ کاله وروسته هغه ته دمارسی د ژوند په اړه خبر رسيدلې و. هغه ډير زيات نا ارامه و . اوغوښتل يی چې په څه ډول ددې ځايه والوزې او مارسي ته ځان ورسوي. خو دا ورته ډاګيزه نه وه چې مارسی چيرې ده. هغه په ډيره جذباتي توګه وويل:

« ايا تاته ددې البانوي کنيزې د لور په اړه څه معلومات شته چې هغه اوس چيرې ده ؟او ابوجعفر هغه چيرې وړې ده ؟»

« هو ! ماته معلومه ده چې ابوجعفر هغه البانيی کې سکندربيګ ته ور رسوله.»

« خو اوس هغه په البانيه کې نه شته ، ما يی پخپله پوښتنه کړې ده ....» قاسم ترې په پوره ناقرارۍ سره وپوښتل ، اوس نو سپه سالار دقاسم حالات په کلکه ځارل. هغه کتل چې قاسم دمارسی د نوم په اخستول سره جذباتی کيږي خو هغه ته د مارسی په اړه ددې نه زيات معلومات نه و. همدومره پوهيده چې ابوحعفر له ځانه سره البانيا ته يوړه. بيا هغه لږ څه په ناهيلۍ سره وويل:

« ماته د مارسي په اړه ددې نه زيات معلومات نه شته. خوما ته د ابوجعفر په اړه معلومات شته چې هغه اوس کوم ځاې کې دې.»

د قاسم له پاره دا خبره هم ډيره په زړه پورې وه. دهغه دبدن وينښتان راپورته شول او په پوره توګه يی دهغه خبرو ته غوږ کيښود سپه سالار ورته وويل:

« اوس ابوجعفر دقسطنطنيې په ستر کليسا کې « ايا صوفيا » کې ميشت دې. دهغه اصلي نوم « ډيمونان » دې ، هغه اوس په ايا صوفيا کې ډير ستر « بطريق » دې. ډيمونان دخپلو پخوانيو کارنامو په اساس د بطريق اعظم او شهنشاه سره ډيري نژدې اړيکي لري. خو اوس هم دهغه جاسوسۍ د نظام سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم له پاره دا معلومات ډېر دحیرانۍ وړ و . د ابوجعفر داصلیت په پوهیدو سره هغه د اور سره سکروټه وګرزیده . هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې که هغه تر ابوجعفره پورې ځان ورسوی نو ګویا تر مارسی یې ځان ور رسولې دې. قاسم د سپه سالار څخه ددې نه اخوا نور څه پوښتنه کول نه غوښتل. خوبیا یې هم تر ډیره وخته پورې د سپه سالار سره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې. هغه د سپه سالار څخه دا هم را برسیره کړل چې په اورنه کې اوس د قیصر څومره جاسوسان په خپلو دندو کې مصروف دې. د سپه سالار څخه د ټولو رازونو د څرګندولو وروسته قاسم د هغه ځایه راپورته شو او روان شو ،سپه سالار هم په ډیره بیړه راپورته شو اوویې ویل:

« دا څه دې ؟.....ته ځې.... او هغه ستا سودا .....؟زما به څه کیږي ؟»

« ته مه ویریږه.... زه به دشپې ناوخته تا له دې ځایه باسم..»

خو هغه شپه هیڅکله هم رانغله. قاسم د هغه ځایه نیغ په نیغه د سلطان دربار ته راغې اوهغه ته یې ټول تفصیلات ټکي په ټکي وویل. چې په پایلو کې یې سبا سهار د سفاک قاتل لاش د ښار په ستر چوک کې را ځړیده. سلطان په ښار کې منادی وکړه او خلکو ته یې وویل چې دیني چرني سپه سالار یې دکوچنی شهزاده د وژلو په بدل کې قصا ص کړ ، په داسې حال کې چې د لاسته را غلو معلوماتو په اساس ، قاسم بن هشام په یني چري کې ټول مشکوک سالاران دشپې ونیول ، او په دې توګه د بغاوت هغه ګواښ چې د یني چري د سالار د مړینې وروسته را پیدا کیدونکې و له منځه ولاړ. سلطان دیني چري سپه سالار ته د مرګ د سزا د ورکولو وروسته دفوځ له پاره نوی سپه سالار و ټاکه اوهغه دقاسم بن هشام دوست اغا حسن و .

کله چې اغاحسن سپه سالار شو نو دفوځ لارې ا وګودرونه هم بدل شول. ځکه چې اغا حسن یو مخلص ، پاک اومسلمان شخصت و . تر څنګ یې یو بهادر اومیړنې جنګجو او مجا هد هم و . د اغا حسن په را تلو سره په ټول فوځ کې دغیرت ،حمیت ، میړانې اوبهادرۍ څپې خپرې شوې.

قاسم هم د اغاحسن په ټاکنې ډیر خوښ و . خو دهغه په ذهن کې به هره ګړۍ او هر ساعت د قسطنطنیې په لور د تللو تلوسه را ډاګیزه کیده . هغه غوښتل ابوجعفر ته ځان ور ورسوي ترڅو دهغه څخه دخپلې مارسی په اړه و پوښتي ، حقیقت دادې چې د هغه زړه دشپړو کالو راهیسی دا نه منله چې د هغه مارسی دې مړه شوې وي ، دهغه په ذهن کې به هروخت مارسی ژوندۍ وه. خو دهغه وخته چې ورته د مارسی د ژوند په اړه معلومات ډاګیزه شوې دې نو خوب یې دسترګو تښتیدلې دې ، هغه هره لحظه د قسطنطنیې په لور د تللو په فکر کې و ، یوه ورځ کور کې حمیرا هغه ډیر اندیښمن وکوت او ترې ویې پوښتل: « نن سبا ډیر اندیښمن معلومیږې ،.... داسې بریښې چې دکوم جدا شوې محبت غم دې ځوروی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم حمیراته د مارسی په اړه هر څه ویلي و. په همدې خاطر یې ورته په خندا نه خوله وویل: « هو !....په حقیقت کې ماته یو ډیر په زړه پورې خبر تر لاسه شوې دې، په دې فکر کې یم چې تاته یې ووایم او کنه...»

« دا به څه ډول خبر وي چې ته یې ماته د ویلو څخه ویره محسوسوې.....ته اندېښنه مه کوه او خپله خبره راته وکړه. که تا له مارسی سره مینه کړې ده نو ما له تاسره مینه کړې ده ، زه ددې پروا هم نه کوم چې که چیرې ته مارسی بیرته را ژوندۍ کړې او دې کور ته یې هم راوړې.»

قاسم د حمیرا په خبرو په اوریدو ډیر حیران شو، هغه په خپلې محبوبې ښځې نوره هم مینه راغله. حمیرا یې په خپله غیږ کې و نیوله او دخپل ځان سره یې په داسې حال کې روانه کړه چې لاس یې دهغې په سر باندې واهه او ورته یې ویل:

«حمیرا ! ته زما ژوند یې. زما دلور مور یې ، اوریښتیا خو دادي چې ته زما مینه اومحبت یې..... حمیراجانې ! زه له تا څخه هیڅ نه پټوم، ماته خبر راغلې چې مارسي شهیده شوې نه ده. بلکه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. خو دا راته ډاګیزه نه ده چې هغه اوس چیرې ده. دهغې دمور قاتل اوددې ځایه دهغه تښتونکې وګړې په قسطنطنیه کې دې. ماته دهغه په اړه معلومات تر لاسه شوې دې. زه غواړم چې د سلطان څخه په یوه بهانه اجازه واخلم او قسطنطنیې ته ولاړ شم او دمارسی په اړه معلومات تر لاسه کړم.»

قاسم احساس کړې وه چې د مارسی د ژوندۍ پاته کیدو خبر دحمیرا زړه ته ټکان ورکړې و اودهغه په مخ د حیرانتیا نښې راپیدا شوې وې ، هغې خپل مخ را پورته کړ او د اوښکو ډکې سترګې یې و مخلې او بیا یې په ژرغوني اواز سره وویل:

« واه ، واه ، دا خو د ډیرې زیاتې خوشحالۍ خبره ده. که چیرې مارسي ژوندۍ وې نو زه به هغه پخپلو لاسو ناوې کړم اودلته به یې راوړم. هغه نه یواځې ستا محبت دې بلکه زما خور هم ده. هغه ډیره ستره ده. ما خو هیڅ هم نه دي کړي خو هغې د ایمان او اسلام په خاطر ډیر څه قربان کړي دي ، دداسې پیغلې خو زیارت ته ورتګ په کار دې .

دحمیرا په زړه کې له یوه اړخه د مارسی له پاره د عقیدې او خیرښیګڼې جذبات را پاریدلي وو. خو دبله اړخه یې دخپلې مینې د ویش په اړه اندېښنه درلوده ،خو هغې دخپل آند له مخې هیڅ داسې اندېښنه را څرګنده نه کړه. او د قاسم په غیږ کې یې نورهم ځان ور سلیښت کړ.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان تخت و تاج خپل کړې و ، او په تخت باندې کیناست. په همغه لمړۍ ورځ پرې چې دخپل کوچني ورور د وژلو کوم الزام لګیدلی و هغه داغ اوس له منځه تللې و. د سلطنت ګڼ شمیر عمایدینو ته اوس دا ډاډ ترلاسه شوې و چې که چیرې د نوي کوچني او تیخور شهزاده د وژلو حکم سلطان ورکړې واې نو هغه به هغه د تاج دپه سرولو په ورځ نه واژه ، هغه کولې شو دخپل تخت د ناستې د مراسمو نه وروسته دا کار په ډیر ارام سره تر سره کړي ، هیڅا ته ددې کوچني تیخور ماشوم د تخت د کیناستو په اړه کوم فکر نه و پیدا شوې. بلکه ټول دمحمد خان ملاتړی و. سلطان د تخت د کیناستو څخه یوازې دوه ورځې دمخه «اورنه» ته راغلې و. په داسې حال کې چې د فوځ مشر د پخوا نه همدلته موجود و. که چیرې سلطان دداسې کوم کار دکولو اراده درلودې نو دا کار به یې دهغو سردارانو په لاسو کړې وې چې د کوچنۍ اسیا څخه اورنه ته دهغه سره یو ځای راغلي و او سلطان پرې پوره باور هم درلود. اورنه ته د راتلو سره سم داسې یوه سردار ته چې هغه پوره هم نه پیژانده ،داسې حکم ورکول د احتیاط پر خلاف کار و. بیا د ټولو نه ستره خبره داوه چې د «یني چري» سپه سالار ان د مرګ تر وخته پورې په سلطان باندې دوباره الزام و نه لګاوه. د سلطنت اراکین په همدې خبرو د فکر کولو په اساس ډاډمن شوي و . په حقیقت کې د یني چري فوځ د عثماني سلطنت ډیر نازولې فوځ ګڼل کیده نو په دې خاطربه په دې فوځ او ددې فوځ په سردارانو کې د بغاوت اغیز تل تر سترګو کیده. دغه قاتل سپه سالار د سلطان د قابو کولو له پاره دغه کار تر سره کړې و اوهغه هیله درلوده چې سلطان به د بغاوت له ویرې دهغه ژوند ته کوم ګواښ پیښ نه کړي. اوتل به دهغه دفشار او کنترول لاندې وي. خوسلطان محمد خان بلکل د یوه مختلف مزاج خاوند ثابت شو. هغوې چې دا فکر یې کاوه چې سلطان محمد خان همغه محمد خان دې چې څو کاله دمخه یې ددوه ځلې ناکامیو وروسته سلطنت پرې ایښې او اوس به هم ناکامیږي نوهغوې دمحمد خان ددې اقدام څخه خبر شول اوهغوې دا احساس کړه چې سلطان محمد خان اوس هغه کوچني شهزاده نه دې.

دمحمد خان د تخت دکیناستو څخه درې کاله مخته د بازنطیني سلطنت اخري حکمران.....دولسم قسطنطین ، د قسطنطنی په تخت باندې ناست و. نوموړې هم د « جان پلیپولوګس » په څیر چالاکه اوهوښیار انسان و. هغه د سلطان محمد خان د په تخت کیناستو وروسته د کوچنۍ اسیا سرکشه او باغي سردارانو او امیرانو ته ، دسمدلاسه بغاوت کولو حکم وکړ. په دې خاطر سلطان محمد خان د خپل تخت د کیناستو نه څو ورځې وروسته دهمدې کوچنۍ اسیا په لور توجه وکړه. لاتر اوسه سلطان محمد خان د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د ځپلو څخه نه و فارغ شوې چې د قسطنطنیې پادشاه ورته پیغام ولیږه چې د سلطان مرادخان ثاني د وخته راهیسې د عثماني سلطنت یو شهزاده (ارخان) نومې چې زمونږ سره بندي دې اودهغه د مصارفو له پاره چې کوم څه دسلطاني خزانې څخه ټاکل شوي و باید په هغې کې ډیرښت راوړې. اوکه نه مونږ به هغه شهزاده ازا د کړو او بیا به دهغه سره ستاسې پر خلاف فوځی کومک هم وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارخان» د بايزيد يلدرم لمسي و . او دبايزيد دهغو زامنو څخه د يوه زوې و چې د انګوري د جنګ نه وروسته خپاره شوی و . په دې خاطر ارخان دسلطان مرادخان ثاني دکاکازوې هم و . څرنګه چې د قسطنطنيې قيصر د عثماني سلطان تخت ناستې سلطان محمد خان يو کمزورې شخص ګاڼه . نوپه دې خاطر يې غوښتل دخپلو ګواښونو په واسطه د سلطان محمدخان خزانې تر لاسه کړي. خوسلطان محمد خان دهغه هيڅ پرواه ونه کړه. هغه دقيصر قاصدان نامراده بيرته وليږل. او په خپل زړه کې دا هوډ وکړ چې تر هغې چې د عيسويانو دسلطنت جرړې و نه کاږي نو د عثماني سلطنت دوام اوقيام ته به تل ګواښ ګڼل کيږي ، په دې وخت کې سلطان دقيصر قاصدانو ته سپينه خبره ونه وکړه. خوپه خپله يې دقيصر د له منځه وړلو له پاره فکر کول پيل کړل.

قسطنطين يو جنګجو شهزاده و . خو د خپل ځان په لور د محمدخان د توجه د را ګرځولو په اړه يې همغسې غلطي وکړه لکه دهغه نه مخکې « مينوئيل » چې د سلطان مرادخاني ثاني سره کړې وه. ارخان د شهزاده سليمان د زوزاکه و. شهنشاه خو سلطان محمد خان ته ګواښ کړې و خو هغه ته دا اندازه نه وه چې د نوي ځوان شهزاده ځواکونه په څومره چټکۍ سره پرمختګ کوي او دهمدې دوويشت کالو په عمر کې هغه د پوره پوخوالي ، فوځي وړتياو ، او دهيواد په کورني تنظيم اوتدبير کې دخپلو ټولو پخوانيو څخه مختوالې کړې .

د سلطان محمد خان لمړي وزير « خليل پاشا » د قسطنطين د قاصدانو ددغه غير معقولې غوښتنې د خطر اتو څخه ښه خبر و نوپه دې اساس يې هغوې ته وويل:

ستاسې ليونتوب «قسطنطنيه» به دسلطان په لاسو کې راځي ، تاسې په ټوله اروپا کې ارخان دسلطان په څير اعلان کړئ ، بې شکه د هنګري خلک هم دخپلې بسپنې له پاره را وغواړئ ، کوم ولايتونه چې تاسې يې بيرته اخستلې شئ دهغوې د بيرته اخستلو هڅې هم وکړئ ، خو تاسې به ډير ژر د بازنطيني سلطنت پاې په خپلو سترګو ووينئ.

په هغه ورځ چې د قيصر قاصدان دسلطان سره دکتلو له پاره ورغلل. نوپه همغه شيبه کې سلطان هوډ کړې و چې قسطنطنيه به دخپل سلطنت يوه برخه ګرځوي . د « سينوپ » او « طرابزون» څخه علاوه د پخواني بازينطيني سلطنت په ټولو سيمو باندې عثماني دولت ولکه کړې وه. په اروپا کې يواځې قسطنطنيه اودهغې شاوخوا سيمې عيسويانو ته پاته وې ، د قياصره هغه ستر سلطنت چې يو وخت د نړۍ د سترو اوځواکمنو سلطنتونو څخه ګڼل کيده اوس د تباهۍ اوبربادۍ اخري حد ته رسيدلې و . اوهر هغه ځاې کې چې ځواک او قوت ليدل کيده هغه نژدې ټول له منځه تللې وو . خو په دې ټولو کې دقسطنطنيې وجود او په خپل ځاې پاته کيدل پخپله داهميت وړ وو . او دقيصر دسلطنت دغه اخري ښخته په خپل ځاې باندې همغسې ولاړه پاته وه. دهغه وخته راهيسې چې ترکانو د اروپا په زمکه پښه ايښودې ده نو دهمغې ورځې وروسته يې ددې ښار د فتحه کولو ارزو او هيلې په زړونو کې را ټوکيدلې دي. هرڅومره چې د فتوحاتو لړۍ پراخيده ، دهغوې په زړونو کې ددې ښار سوبه کول هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواکمن کیدل چې بیا بلاخره ددې خبرې عملي نمونه د « سلطان بایزید یلدرم» په وخت کې را څرګنده شوه. او دا هغه وخت و چې هغه د ابنای فاسفورس په شرقی ساحل کې یوه ستره فوځي کلا جوړه کړه او دهمغې ځآیه یې قسطنطنیه کلابنده کړه. خو د کلابندی، ځو ورځې لا نه وې تیرې شوې چې تیموري حملې د بایزید دا کلابندي د پاې ته رسولو سره مخ کړه ، دهغې نه وروسته بیا سلطان مرادخان ثاني که څه هم نه غوښتل چې د شهنشاه سره کومه تربګني را پیدا کړي خوپخپله د شهنشاه غداری، هغه دې ته مجبور کړ چې د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر د سازشونو او جاسوسیو مرکز قسطنطنیه باندې ولکه وکړي ، تر څو دا فتنه د تل له پاره پاې ته ورسیږي. خو دبازنطینی سلطنت څو ورځې لا پاته وې نو په دې اساس سلطان مرادخان هم خپله کلا بندي پاې ته ورسوله او د نورو بغاوتونو د ځپلو له پاره یې هغو لوریو ته مخه کړه.

سلطان مرادخان په دې ښه پوهیده چې د « بحر مارمورا » دواړو اړخونو ته د عثمانیانو حکومت دې او په منځ کې یې یواځې قسطنطنیه ده چې دعیسویانو په لاسو کې ده. نو تر هغې چې قسطنطنیه په همدې توګه موجوده وي نو سلطان ته به په اسیایی او اورپاې مقبوضاتو کې امنیت راوړل ستونزمن ګرځي. نو په دې خاطر هغه باید په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره ځان تیار کړي. ځکه هغه باید د خپلو مقبوضاتو د خوندي ساتلو له پاره قسطنطنیه له منځه وړې واې ، دا اوداسې نور څو علتونه و چې هغه په همغه لمړی ورځ په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره هوډ وکړ. او په دې توګه هغه دخپل حکومت د تر ټولو دستر کار د تر سره کولو له پاره یې خپل ځان تیاراوه.

د قیصر دقاصدانو د بیرته ستنیدو وروسته سلطان د کوچنی، اسیا په لور ولاړ ، هلته یې د هر څه دمخه د خپلو سالارانو ، وزیرانو ، امرانو اورئیساو غونډه را وبلله. په دې غونډه کې قاسم بن هشام هم موجود و. سلطان غوښتل چې د خپل سلطنت غړي نه یوازې دخپلو ارادو څخه اګاه کړي بلکه دهغوې څخه په قسطنطنیه باندې دحملې کولو ملاتړ هم تر لاسه کړي. دا یو ډیر ښه اتفاق و ، په هغه ورځ چې سلطان دخپل دربار غونډه رابللې وه په همدې ورځ د قسطنطنیی د شهنشاه یو بل قاصد اورنه ته رارسیدلې و. په همغه وخت کې چې په قسطنطنیی باندې د حملې کولو له پاره ګرم بحث جریان درلود ، د سلطنت وزیر سلطان ته را نژدې شو اودهغه په غوږ یې د قیصر د قاصد د راتلو په اړه خبر ورکړ. په دربار کې یو شمیر خلک د قیصر سره داړیکو دخرابولو ملاتړي نه و ، په دې وخت کې سلطان ته دقیصر د قاصدانو راتګ د غیبي کومک نه کم و. په دې خاطر یې د قیصر سفیر د غونډې او ګرم بحث په منځ کې راوباله. کله چې دقیصر سفیر دربار ته را ننوت نو د ټولو درباریانو سترګې پرې و رونښتې ، دوې په یو ځانګړې لباس په ځان کړې و ، په غاړو کې یې طلایی صلیبونه را ځړول شوي و. او په سرونو یې د قسطنطنیی ځانګړې خولی، اینښودې وې. کله چې د شهنشاه سفیر دسلطان مخې ته راغلل نو دشاهي ادابو د په ځاې کولو پرته په ډیره بې ادبی، سره و دریدل بیا دسلطان په اشارې سره دهغوې څخه یوه د قیصر پیغام ولوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د شهنشاهانو د شهنشاه ، دقسطنطنیې د قیصر « دولسم قسطنطین» له لورې د سلطان محمد خان په نامه:

سلطان محمد خان ته خبر ورکول کیږي چې د بایزید یلدرم لمسي او د سلیمانشاه زوي ارخان زمونږ سره بندي دې ، دهغه د خوراک څښاک له پاره چې کومې پیسې د شاهي خزانې څخه را استول کیږي ډیرې ناکافي دي ،په دې خاطر سلطان ته په کار دي چې په دې پیسو کې ډیرښت راوړي او هغه دوه هومره کړي ، او که نه شهنشاه به عثماني شهزاده ازاد کړي او د سلطان محمد خان په مخ کې به یې و دروي ، شهنشاه دا حکم هم کړې دې چې دا ځل د شهنشاه د قاصدانو ناکامه او نامراده بیرته ستنولو ټول مسؤلیت به د سلطان په غاړه وي»

د قسطنطنیې دقیصر دقاصدانو ددغه نالیکلې پیغام د اوریدو نه وروسته د دربار ټول حاضرین هک پک او حیران دریان شول او دقهره اوغضبه سره تاویدل راتاویدل. دسلطان پلان بریالي شوی و ځکه هغه خلک چې اوس د قیصر په خلاف ملاتړي نه ښکاریدل هغوې هم ددې پیغام داوریدو وروسته دخپله آنده ګرزیدلي و ، سلطان د دربار د خلکو د راې د اوریدو وروسته د شهنشاه قاصدان په ډیره سپکه او ذلیله توګه د درباره وویستل .دقیصر دقاصدانو د تللو وروسته د دربار غونډه بیرته پیل شوه، دا ځل د ټول آند داو چې په قسطنطنیې باندی دې په ټول ځواک سره حمله وکړل شی او ددې حملې له پاره دې پوره پوره تیارې و نیول شي. سلطان ته د مملکت یو ډیر زور او باعزته غړي یوه ډیره عجیبه مشوره ورکړه:

« درونده سلطانه ! د عثماني سلطنت پخوانیو حکمرانانو هم څو ځلې په قسطنطنیې باندی حملې کړې دي ، خو هر ځل به دکوچنۍ اسیا څخه د بغاوت د پورته کیدو خبرونه راتلل اودا حکمرانان مجبور وو چې دهغو بغاوتونو د ځپلو له پاره هغه لورې ته مخه کړي ، زما ناقصه مشوره خو داده چې دا ځل په قسطنطنیې باندې د حملې کولو دمخه د « کرمانیا » دامیر سره سوله وکړل شي....زما په فکر کې ددې تلپاتې سولې له پاره یوه مشوره هم شته ،که چیرې معظم سلطان دهغې د ویلو اجازه راکړي....»

« اجازه ده»

« درونده سلطانه ! دکرمانیا امیر یوه ځوانه لور لري ، که چیرې درووند سلطان دهغې سره د نکاح کولو اراده وکړي نو زه ډاډمن یم چې د کرمانیا امیر به یې په خوشحالۍ سره ومني اوپه دې توګه به مونږ د قسطنطنیې د کلابندۍ په وخت کې د اندیښنو سره نه مخ کیږي....»

سلطان د سلطنت ددغې زاړه او وفاداره غړی مشوره ډیره وستایله. او پرته له ځنډه یې په هغې د عمل کولو اراده وکړه. په همدې وخت کې قاسم بن هشام دخپله ځایه راپورته شو او دسلطان څخه یې دخبرو کولو اجازه و غوښته ، سلطان د قاسم بن هشام په لور وکتل او په خندا شو ، بیا یې ورته دخبرو کولو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! دکرمانیا دامیر سره د سولې دکولو مشوره ډیره په ځای او د عقل خبره ده ،په دې توګه زما آند دادې چې په قسطنطنیې باندې د حملې کولو دمخه د هنګري دپادشاه هونیاډی سره هم سولې کولو ته اړتیا ده." ځکه د پرلپسې ماتې خوړلو وروسته د هنګري پادشاه هم په سنګر کې ناست دې او غواړي د فرصت د ترلاسه کولو په وخت کې خپله د عثماني سلطنت څخه بدله واخلي.»

خو پخوا تر دې چې سلطان ددې خبرې ځواب ووایی د سلطنت یو ځوان وزیر دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

«درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام ددغه په زړه پورې آند په اوریدو سره زه ډیر حیران پاته شوم. ځکه دا به څنګه شوني وی چې د صلیبي جنګونو مشر اوقومندان او داسلام ستر دښمن هونیاډې دې د موقع اوفرصت د ترلاسه کولو په وخت کې په عثماني سلطنت یرغل نه راوړي.»

دسلطنت د وزیر په خبرو کې پوره وزن و، سلطان غوښتل د سلطنت د نورو عمائیدینو راې هم ترلاسه کړي ،په دې خاطر سلطان د غونډې برخوالو ته د خپلمنځې خبرو اترو کولو اجازه ورکړه ، په دې وخت کې همغه زوړ وفاد اره انسان یو ځل بیا راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام آند په هیڅ صورت غلط نه دې. د هونیاډې سره سوله شوني ده. ځکه چې هونیاډې پخپله د قسطنطنیې دپادشاه سره مذهبی اختلافات لري ، په همدې توګه د قسطنطنی د فوځونو سپه سالار «ګرانډ ډیوک نوټارس» هم د هونیاډي سره د همدې مذهبی اختلافاتو په اساس ډیره سخته دښمني لري، که څه په دې کې شک نه شته چې دواړه عیسویان دي خو درونده سلطانه ! دهغه وخته راهیسې چې عیسویت په دوو لویو ډلو ویشل شوې نودهغوې مرکزي اتحاد له منځه تللې دې. ددوې داوړه ډلې یو بل ته مرتد ، کافر او لار ورکې وایی. ددوې تر منځه دومره محبت هم نه دې پاته شوې چې دواړه ډلې د یوه دریم دښمن ، دنمونې په توګه د مسلمانانو ،په مقابل کې سره را یو ځای شی»

سلطان ددې زوړ اووفاداره غړي خبرې ډیرې په غور اوفکر سره اوریدلې. په همدې وخت کې لمړي وزیر « خلیل پاشا» هم دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! زمونږ د دربار دغړو پوهه او درک که همداسې دوام وکړی نو زه ډاډمن یم چې عثماني سلطنت به هیڅکله هم زوال و نه مومي. دقسطنطنیې خلک تر اوسه پورې د پخوانۍ یوناني کلیسا سره تړلي دي او همدا قسطنطنیه یې مرکز دې. خو ددې برعکس د هنګري خلک د رومن کتولیک د کلیسا سره تړلي دي چې مرکز یې په روم کې د « پاپاې روم» کلیسا ده. دهغوې تر منځه دا اختلاف مسلمانانو ته د الله تعالې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړخه یو غیبي کومک دې. همد امناسب وخت دې چې مونږ عیسویانو ته یو دروند او اخري ګذار ورکړو. په دې اساس زه د قاسم بن هشام مشوره تائیدوم.»

اوس نو سلطان ته د بل چا د مشورې د اوریدو اړتیا نه وه. په دې خاطر یې یو دیپلوماتیک سیاسي ټیم د تیارولو حکم و کړ، ترڅو د هونیاډې سره دخبرو کولو اوسولې له پاره هغه لورې ته ولاړشي. سلطان هونیاډی ته د دړې کالو له پاره د جنګ دنه کولو پیغام ورولیږه. او دهغه د راضی کولو له پاره یې ډیره نرمه ژبه استعمال کړه. په دې توګه به د غونډی خلکو ته د شمال له اړخه د کوم ګوابښ د رامنځته کیدو ویره هم نه پاته کیږي. ددربار دغه ډیره مهمه غونډه لا تر اوسه پورې روانه وه چې د یني چرې سپه سالار، ځوان او میړني اغاحسن د سلطان څخه دخبرو کولو اجازه وغوښته.

«درونده سلطانه! مونږ ته د «موریا» له اړخه هم ګوابښونه شته. ځکه د موریا حکمران د قیصر د شهنشاه ورور دې. او دا ډیره شوني ده چې هغه دخپل ورور شهنشاه د کومک له پاره را وځغلي.»

په دربار کې داغا حسن په خبرو تر ډیره وخته پورې تبصرې روانې وې، بیا د ډیرو تبصرو وروسته پریکړه وشوه چې دموریا په لور یو ځواکمن فوځ و استول شي، سلطان د سلطنت اراکینو ته دخبرو په دوران کې وویل:

«د سلطنت درنو اراکینو! زه دا احساسوم چې قسطنطنیه د محل او ځای له اړخه ډیر خوندي ښار دې. ځکه دهغې درې خواو ته سمندر او یوې خواته وچه ده، اودهمدې سمندر د موجودیت په اساس هغوې ستر سمندرې فوځ تیار کړې دې. د قسطنطنیې نه علاوه هلته د یونان او جینوا بحري جازونه دکومک له پاره ور رسیدې شي، خو ددې برعکس د عثماني سلطنت سره د بحري جهازونو او بحري فوج شتون ډیر کم دې، دهغوې د بحري سترو جهازونو په مقابل کې د عثماني سلطنت کوچنۍ کشتۍ هسې هیڅ دي، اوبیا زمونږ سره ددې کشتیو شمیره هم ډیره لږه ده. په دې اساس زه غواړم چې په قسطنطنیې باندې د حملې نه مخته مونږ باید یو ځواکمن بحري فوځ تیار کړو....»

دسلطان ددې خبرو په اساس د درباریانو په منځ کې هغه ته ددرنښت سترګې راپورته شوې او ټول په دې فکر کې ډوب شول چې د عثماني سلطنت له پاره یوه ځواکمن بحري فوځ ته اړتیا ده. هغوې تر ډیره پورې په همدې موضوع باندې خبرې اترې وکړې، قاسم سلطان ته دهغه زوړ کشتیبان عباس په اړه سپارښتنه وکړه. هغه ته یې دا هم وویل چې هغه د سترو سترو بحري جهازونو د جوړولو او سمندر ته د ورښکته کولو او د جنګي مقاصدو له پاره دهغې په استعمالولو باندې ډیر ښه پوهیږي. د درباریانو دخپل منځي مشورې وروسته بالاخره دا اعلان وشو چې عثماني سلطنت به یوه ستره جنګي بیړه تیاروي چې په قسطنطنیې باندې به دمسلمانانو بحري محاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبالوي. نن ټوله ورځ غونډې جريان درلود ، دماښام د لمانځه وروسته غونډه بلې ورځې ته و غځيده. سلطان دخپله ځانه سره قاسم يوې بلې خونې ته يوړ. کله چې سلطان او قاسم دواړه ځانته شول نو سلطان قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! که د عثماني سلطنت په دې وروستيو لسو کالو کې ستا خدمت ته يو ځغلنده نظر وکړل شي نو ستا په عسکري وړتياو کې د سراغ رسانۍ او جاسوسۍ کارونه ډير ځلانده تر سترګو کيږي ،ما خو په قسطنطنيې باندې دحملې له پاره د يوه بل محاذ دپرانستلو هوډ هم کړې دې او دا د جاسوسۍ دپټ نظام فعالول دي. زه غواړم د قسطنطنيې د حفاظتې کلا، د ديوال د حال ، دبحري ځواک تفصيل ، دهغوې جنګي او دفاعي وړتياوې ، او ان تر دې چې د قسطنطنيې دپادشاه کمزورتياوې...هر څه چې وې زمونږ د سترګو تر مخه وي. دا خو ډير ستونزمن او ګوانښمن کار دې ،ځکه ددې کارونو له پاره چې هر څوک ور وليږل شي نو هغه به دغير ملکي جاسوس په څير تل د مرګوني ګوانښ سره مخ وي ، زه غواړم ستا په سلا اومشوره څوک ددې کار له پاره هلته ور وليږم...»

دسلطان ددې خبرو په اوريدو سره دقاسم بن هشام وينه په رګونو کې په ټوپونو شوه، رونډ دخدايه څه غواړې..... دوه سترګې. هغه خو دپخوا څخه د قسطنطنيې په لور تلل غوښتل ، په دې اساس يې په پوره بې صبرۍ سره وويل :

« درونده سلطانه ! ددې ستر اومهم کار له پاره زه پخپله غواړم چې ولاړ شم. زه پوهيږم چې زه به دا کار د بل هرچا څخه په ښه توګه سر ته ورسوم.»

دسلطان مخ د خوشحالۍ نه وغوړيد . ځکه چې سلطان په خپله غوښتل چې داځل به هر کار سهي او په پوره تول سره تر سره کوي تر څو د قسطنطنيې په نيولو کې کومه ستره ستونزه رامخته نه شي ، دسلطان هيله هم همدا وه چې ددې مهم کار د تر سره کولو له پاره قاسم په خپله هغه لورې ته ولاړ شي ، خو کله يې چې قاسم په خپله هغه لورې ته د تللو له پاره تيار وکوت نو سمدلاسه يې ورته وويل:

« سهي ده .... ته دخپل سفر له پاره ځان تيار کړه. ته به ډير ژر د عيسوي نړۍ دغه پخواني مرکز او دبازنطينې سلطنت پايتخت ته سفر پيل کړې. خو قاسم بن هشامه ! يوه خبره تل په ياد ساته چې زمونږ ستر پيغمبر رسول الله صلى الله عليه وسلم د قسطنطنيې فاتح ته دجنت زيرې ورکړې دې. ته هغه ښار ته د عثماني فوځونو د ور ننوتلو نه مخته ددې ښار ددننۍ برخې د فتحې کولو له پاره ور ننوځې، په قسطنطنيه کې دپخوا څخه يو شمير مسلمانان اباد او ميشت دي ،دهغوې له ډلې څخه يو شمير وګرځي په پوره اخلاص سره د عثماني سلطنت له پاره کار کوي ، په قسطنطنيې کې د« غلطه» نيمايي برخه زمونږ نيکه سلطان بايزيد يلدرم دهغه وخت د شهنشاه « مينوئيل» څخه تر لاسه کړې وه..... تاته به هلته په ورتلو سره کومه ستونزه نه پيدا کيږي خو د جنګي او دفاعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره به تاته ډیره هڅه او هاند تر مخه وي ، په دې خاطر غوره داده چې ته ژر تر ژره د قسطنطنیې په لور ولاړ شې.»

دا ځل سلطان د شرقي اروپا ددغه مرکز او د پخواني عیسویت ددغه مذهبي ښار د سوبې له پاره کلک هوډ کړې و. د ځوانۍ په وخت کې ددوه ځله سلطان کیدو او معزول کیدو وروسته ، دهغه پلار سلطان مراد خان ثاني هغه د روزنې له پاره « ایدین» ته استولې و. هلته دغه نازولې شهزاده ته د اسلامي ښوونې او روزنې تر څنګ د تاریخ په اړه هم ډیر معلومات تر لاسه شوې و. هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د اسلام ستر لاربنوود او پیغمبر ، رسول الله صلي الله علیه وسلم دقسطنطنیې د فتحه کولو سره ډیره مینه درلوده، هغه تاریخ لوستې و او ورته ډاګیزه شوې وه چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره په ۴۸ هجری کال دمسلمانانو فوځ په لمړي ځل حمله کړې وه ، په دغه جنګ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ملګرو هم ګډون درلود. په دې جنګ کې د «سابقون الاولون » په ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضي الله عنه په څیر جید صحابي هم ګډون درلود ، ددې مطالعې په وخت کې هغه ته داهم ډاګیزه شوه چې سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه په همدې جګړې کې شهید شوې اوبیا د قسطنطنیې د دیوال تر څنګ ښخ کړل شوې دې ،دهغه ډیره مینه درسول الله صلی الله علیه وسلم ددې فرمان سره وه چې ویلي وچې : «دقسطنطنیې فاتح به جنت ته ځي.» په دې خاطر یې غوښتل په پوره تیارۍ سره په قسطنطنیې باندې حمله وکړي.

دبله اړخه پخپله په قسطنطین باندې د خپلو غلطیو په اساس مصیبتونه راغلي و. هغه د سلطان محمد خان د تخت دکیناستو وروسته ، هغه ته دوه ځلې ګواښمن قاصدان ور استولي و او په دې توګه یې پخپله د خپلې مړینې پا پانه لاسلیک کړې و. سلطان ، قاسم بن هشام قسطنطنیې ته ور ولیږه. د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د له منځه وړلو له پاره یې د کرمانیا دامیر سره سوله وکړه . اودهغه د لور سره یې نکاح هم وکړه. ددې ترڅنګ یې د هنګری د پادشاه هونیاډې سره هم ددرې کالو له پاره سوله وکړه ، ددې سولې له امله تر درې کالو پورې د شمالي اروپا څخه کوم ځانګړې ګواښ نه و پاته. همدا راز هغه دموریا په لور یو ځواکمن فوځ ور ولیږه تر څو د شهنشاه ورور چې هلته یې حکمراني کوله د قسطنطنی د کومک څخه منه کړي ، ددې کارونو څخه دفراغت وروسته یې د ابناې فاسفورس په اروپایي برخه کې دقسطنطنیې څخه نژدې پنځه میله لرې واټن کې دیوې سترې فوځې کلا په جوړولو پیل کړل. دده نه مخته سلطان بایزید یلدرم هم د ابنای فاسفورس په اروپایی برخه کې یوه فوځې کلا جوړه کړې وه. خو سلطان محمد خان د اسیایي ساحل تر مخه د ابنایې فاسفورس په اروپایي برخه کې دویمه ستره فوځې کلا جوړول غوښتل ځکه د قسطنطنیې ښار هم په همدې ساحل باندې پروت و.

ابناې فاسفورس هم په خپل جوړښت کې ډیره عجیبه ده. په حقیقت کې داسیا او اروپا دوه لویې وچې د اوبو دسمندر په واسطه جدا کیږي څو لکه کاله پخوا د وچې دا ټوټې په اوبو کې دلمبا په واسطه یو بل ته ډیرې سره را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې شوې د ی ،دا وچې یو له بله سره دومره را نژدې شوې چې په منځ کې یې د ابناې فاسفورس د اوبو یو کوچنۍ ټوټه پاته شوه. البته د شمال په لورې دا لویې ټوټې یو له بل سره یوځاې شوي دي. چې دې برخې ته یې اروپایې روسیه ویل کیږي. د فاسفورس ابنا د اوبو یوه لاره ده چې اروپا او اسیا په خپلو منځو کې سره جدا کوي او دیوې پتې په څیر ددواړو لویو وچو تر منځ تیریږي. خو ددې دواړو په سر کې سمندر پروت دې ، په یوه سر کې یې د پروت سمندر نوم « توره بحیره » او په بل سر کې یې د سمندر نوم « د مارمورا بحر» دې. د مارمورا د بحر له اړخه چې کوم سمندر پیلیږی هغه ځاې ته « دردانیال» ویل کیږي. همدا دردانیال دې چې د پیړیو پیړیو راهیسي د شرق او غرب د یرغلګرانو دبحري جهازونو د تیریدو لاره ده.

هماغه و چې سلطان د ابنایې فاسفورس په اروپایی ساحل کې هم یوه ستره جنګي کلا تعمیر کړه، قسطنطین ددې کلا د جوړیدو پر خلاف احتجاج وکړ خو سلطان دهغه په احتجاج باندې هیڅ غوږ و نه ګراوه. دکلا د تعمیر په وخت کې عثماني عسکرو د څو کسو دهقانانو سره جنګ جګړه هم وکړه چې دیوه کوچني جنګ شکل یې ځانته و نیوه. اوپه دې جنګ کې ددواړو اړخونو څخه څو کسان هم ووژل شول. خو قسطنطین په دې پوهیدلې و چې دا ټول هر څه د قسطنطنیې د نیولو له پاره ترسره کیږي ، هغه په قسطنطنیې باندې دحملې د ویرې د ښار پاټکونه و تړل. او تر څنګ یې د ترکي عسکرو څخه د شکایت له پاره سلطان ته یو هیئت هم ور ولیږه. خو سلطان محمد ددې شکایت ځواب د جنګ په اعلان باندې ورکړ. اوس نو بازنطیني سلطنت دخپل مرګ اوژوند داخری پریکړې منتظر شو. دسلطان محمد خان ارادو دا څرګندوله چې دا ّځل به هغه په هیڅ توګه شهنشاه ته ښنه نه کوي ،په حقیقت کې سلطان دا احساس کړې وه چې تر هغې چې قسطنطنیه فتح نه شي نو اسلامي سلطنت مکمل کیدې نه شي. ځکه چې د قسطنطنیې سوبه د سیدالانبیاء نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه غوښتنه وه ، اوسلطان غوښتل چې خپل عسکری ژوند په قسطنطنیه باندې د بریالۍ حملې څخه پیل کړي ، په دې خاطر یې د هر ډول انتظاماتو ځارنه پخپله کوله. هغه خپل ستر اهنګر «اربان» را وباله اوپه قسطنطنیې باندی د حملې له پاره یې ورته د یوه ستر توپ د جوړولو حکم وکړ. داسې توپ چې د قسطنطنیې د دیوالونو دراپرزولو کار په ډیره ښه توګه تر سره کړی. د اربان په ذهن کې دپخوا څخه دهمداسې یوه توپ د جوړولو انځور موجود و. هغه سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه ! زه داسې یوتوپ جوړولې شم چې په هغې کې څلوېښت بالښته (دیرش انچه یا دوه نیم فټه) ستره د بارودو ګوله اېښول کیدې او د هغې څخه ویشتل کیدې شي ،دا توپ به د قدو قامت له اړخه ډیر ستر وي په دې خاطر به دا توپ د اوسپنې په ځاې د پتیل څخه جوړیږي.» (عثماني دولت)

سلطان د اربان د توپ انځور ډیر زیات وستایه. او هغه ته یې دهغې د جوړولو اجازه ورکړه. دوسلې د تیارولو له پاره سلطان محمد خان خپل مشهور جنرالان « احمد کدک پاشا» او محمود پاشا و ټاکل. ددې تر څنګ هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

برق په څېر د تیز جوړونکو معمارانو یوه ډله د قسطنطنیې په اروپایې ساحل باندې کښته کړله تر څو هغوې د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې واټن کې، د فاسفورس په ابناء باندې یوه زبردسته جنګې کلا جوړه کړې. ددې ډلې مشری یې هم د مصلح الدین اغا په څېر داعمار په فن کې یو تاریخ جوړونکې شخصیت ته ورکړه. هغه هم په ډېره کمه موده یعنې څلورو میاشتو کې «د رومیلا» په نوم دا کلا تعمیر کړه. اوس نو د فاسفورس د ابنا دواړو غاړو ته دمسلمانانو ولکه کیدونکې وه. ددې کلا د تعمیر د تکمیل سره سم ددوو شنو او شادابه ساحالونو تر منځ اتلس میله پراخه غځیدلې دغه نیلګونه پټۍ یعنې (د فاسفورس ابناء) باندې د مسلمانانو ولکه راتله. درومیلې د کلا څخه د قسطنطنیې د «برج غلاطه» سیمه په څرګنده تر سترګو کیده. له یوه اړخه سلطان د رومیلې د کلا د تعمیر له پاره د مصلح الدین اغا په مشرۍ یو ستره ډله قسطنطنیې ته ولیږله، خو دبله اړخه قاسم بن هشام دقسطنطنیې د پټو رازونو او عسکرې معلوماتو د لاسته راوړو له پاره هم ددې ستر ښار په لور ور روان شوې و. تر څنګ یې سلطان دموریا په لور هم یو ستر او قوي ځواک ته د تللو حکم کړې و.

پخپله سلطان محمد خان د اغاحسن، احمد کدک پاشا او محمود پاشا په څېر سالارانو سره یو ځاې د یوه مضبوط او ناقابل تسخیر فوځ د جوړښت له پاره شپه او ورځ کار پیل کړ. په هر ولایت کې یې د نوي عسکرو د استخدام له پاره مراکز جوړ کړل. دهر ولایت حکمران ته «بیلربیګ» ویل کیده. بیګ او پاشا یو څېر الفاظ و، دهغو سردارانو د نیزې په سر کې به چې آس د لکۍ په څېر د ویښتانو یوه ګنډه موجوده وه نو هغه ته به یې بیګ یا پاشا ویلې. یو «بیلربیګ» یا دکوم ولایت پاشا به هغه څوک و چې د نیزې په سر کې به یې دآس دلکۍ د اخري ویښتانو د ګنډې په څېر څه ورښلول شوې و. دا خلک به دهغو جاګیرونو سردارن هم و چې د فوځې خدماتو په بدل کې به ورته ورکول کیدل. ددې جاګیرونو خلک به بیا د جنګ په وخت کې دخپلو خپلو سردارانو د بیرغونو لاندې تلل، علم یا بیرغ ته په عربې ژبه کې «سنجق» ویل کیږی، هلته به دهرې سیمې بیل بیل سنجق یا بیرغ و نو په دې خاطر به ډیرو خلکو ولایتونو او سیمو ته سنجق ویلې. د هر سنجق «بیګ» یعنې «بیلربیګ» د فوځې بیرغ لاندې به دهغه د لاس لاندې کسان راټولیدل، دهر بیګ ډله به د څلور سوه آس سپرو څخه کمه نه وه.

سلطان ددې سترې حملې د ترسره کولو له پاره دخپلو اروپایې ملکیتونو څخه هم د یوه لک فوځونو د تیارولو حکم ورکړ. د فوځې ډلو څخه پرته ددوې سره رضا کاره(دخپلې خوښې) مجاهدین هم ملګري کیدل. دوې به په هر جنګ کې خپل خدمات را وړاندې کول او بیا به یې د جنګ د غنیمتونو څخه خپله برخه اخسته، خو ددې دواړو فوځونو څخه اخوا «د ینې چرې» د ځوانانو فوځ ډیر په شان او شوکت کې و، چې مشرې یې اغا حسن کوله. که له یوه اړخه د اغاحسن په څېر یو متقی، میړنې او بهادر انسان د سلطان له پاره یو ستر نعمت و خو دبله اړخه ورته «احمد کدک پاشا او محمود پاشا» په څېر د ولایتې فوځونو تکړه او تجربه لرونکې جنریلان هم د نعمت څخه کم نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغښتليو سمندري فوځونو د جوړښت له پاره سلطان هم د ستړي او ځواکمني بحريې د جوړولو حکم کړې و او دا يې هم حکم کړې و چې ددې بحري ځواکونو د جهازونو شميره بايد د يوسل او اتيا څخه لږه نه وي ،پدې ډله کې کوچنۍ کشتۍ ، چې د پخوا څخه دعثماني فوځ په بحريه کې يې کار کاوه ، نه وې شاملې .

سلطان محمد خان يو باتور او د ډيرو ښو وړتياو وړ ځوان و . الله تعالې ورته ډيره ښه وړتيا او فکري ځواکمني ورکړې وه ..... هغه د « ايدين » په سيمه کې د ډيرو غوره استادانو څخه په ډيره چټکۍ سره علوم زده کړي و او دخپلې مورنۍ ژبې څخه اخوا به عربي ، فارسي ، عبراني ، لاطيني اويوناني ژبو باندې هم ښه پوهيده. سلطان محمد نه يوازې د نړۍ په تاريخ باندې ښه پوهه تر لاسه کړې وه بلکه دنړۍ په جغرافيه کې يې هم پوره پوره بلدتيا درلوده . هغه د لوړې کچې شاعر او خبرلوڅ و . سلطان محمد دخپل وخت د ستر عالم اوفقيه « ملاعبدالرحمن جامي» سره نيغ په نيغه نسبت درلود، تر څنګ يې دهندوستان د« دخواجه جهان» په خدمت کې به هم تر ټولو نه مخته و . دسلطان د ولايتونو د فوځونو سالار « محمود پاشا » هم د عسکريت تر څنګ په شاعرۍ کې په ځآن پسې دويمګړې نه درلود.

په قسطنطنيې د حملې د پروګرام سره سم ، سلطان د « پلوټارک» په يوې ډيرې ژورې او تاريخې ليکنې چې د « يونان او روم » تر نامه لاندې يې کړې وه اوپه هغې کې د يونان اوروم په اړه د حالاتو پوره تفصيل موجود و ، په لوست پيل وکړ. هغه د « سکندراعظم قسطنطين اول» او « تهيوډوسيس» د ژوند حالات مطالعه کړل او د قسطنطنيې د اوږې ماضې په اسرارو يو غور او فکر وکړ.

په هغو وختو کې د دې سيمې حالات څه دا ډول وو . چې په کوچنۍ اسيا کې د کرمانيا امير په خوشالۍ سره راضي شوې و . په « البانيه » کې دسلطان محمدخان سره په يوه دسترخوان را لوې شوې «سکندربيګ» بيرته مرتد شوې و ، خو سلطان تر اوسه پورې دغه ضدې سکندر بيګ لا نه ځورولې. د« وليشيا» (ولاچه) مشر « ولاد» يو ظالم او کينه کښه انسان و اوظلم حد يې تر دې رسيدلې و چې د بنديانو په جسمونو کې به يې ميخونه ټک وهل او هغوې به يې له منځه وړل خو دومره همت يې نه درلود چې دسلطان په مقابلې کې سر را پورته کړي ، دسلطان په مقابل کې که چا سر را پورته کولې شو نو هغه يوازې دهنګرۍ پادشاه « هونياډې» و . خو سلطان د هغه سره ددرې کالو له پاره د سولې تړون لاسليک کړې و . «هونياډې » دسلطان دپلار مرادخان ثاني په لاسو يوځل د تړون د ماتولو خوند اخستې و ، په دې خاطريې د بل تړون د ماتولو فکر هم نه شو کولې. اوس نو يوازې موريا داسې سيمه وه چې ترې قسطنطنيې ته کومک رسيدلې شو . اوسلطان ددې سيمې دکنترولولو له پاره هم يو ستر ځواکمن فوځ استولې و.

د ټولو تياريو د تکميلولو وروسته ، سلطان دخپلو درباريانو يوه وروستۍ غونډه را وبلله اوپه قسطنطنيې باندې يې داخري حملې کولو پلان ته اخري بڼه ورکړه. په دې غونډه کې هم سترو سترو سالارانو ، سردارانو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکومت وزیرانو او عمائیدینو ، ګډون درلود. دې غونډې درې ورځې دوام وکړ. سلطان د حملې کولو پلان ته داخري بڼې د ورکولو وروسته دسلطنت له پاره هم څه نوي قوانین اوفرامین جاري کړل. د «ارخان» په زمانه کې د عثماني دولت لمړي وزیر « علاؤالدین» دفوځې اصلاحاتو په اړه قوانین جوړ کړې و ، چې د مراخان اول په زمانه کې پلې کړل شول. خو سلطان د سلطنت قانون په لیکلي توګه ترتیب کړ اودا قانون نامه د عثماني سلطنت عملي کړنلاره وګرزیده. سلطان د سلطنت د قانون د وړاندې کولو په وخت کې ، دخپلې وینا په دوران کې سلطنت دیوې خیمې سره تشبیه کړ او ویې ویل چې د سلطنت څلور ستنې دې چې دهغې څخه یې یوه :دسلطنت وزیران دې ، بله یې قاضیان ، دریم یې اداري سیستم (په دفترونو کې کارونکي) او څلورم یې دسلطنت خزانچي یا معتمد . هغه ددې خیمې دروازې ته د « باب عالي » نوم ورکړ چې همدا نوم د عثماني سلطنت تر اخري وختو پورې ژوندې پاته شو . هغه د سلطنت له پاره څلور وزیران و ټاکل چې مشری یې لمړي وزیر « صدراعظم » په غاړه درلوده. دهمدې سره به د سلطنت مهر موجود و او د سلطنت د ټولو امورو اعلي افسر ګڼل کیده، وزیر اعظم به هم د سلطان په څیر په خپل دفتر کې دربار را بللې شو .

د قاضیانو ډله به د علماو د ډلې څخه وه ، سلطان د اروپایی عدالتونو او همداراز داسیاي عدالت له پاره هم قاضیان و ټاکل. خواجه مفتي او قاضی به هم د مهمواو پوهو علماؤ د طبقې څخه ټاکل کیدل. سلطان د حل و عقد غونډې ته د « دیوان» نوم ورکړ ، خو ددیوان ددې وګړو شمیره یې ورزیاته کړه ، سلطان په خپل نوي قانون کې د « خارجي اغا» او « داخلي اغا» عهدي هم و ټاکلې. « خارجي اغا » دهغو حکامو څخه عبارت و چې د ولایتونو حکومتونه به یې په مخ بوتلل. خو « داخلي اغا» هغه وګړی و چې په دربار کې یې کار کاوه او ددربار مامورین و . سلطان د اغاګانو نورې عهدی هم جوړې کړې ، دبیلګې په توګه « کاپواغا» « د ګوره خواجه سراو رئیس» ، «قیزلر اغا» د (دحبشي خواجه سراو رئیس) ، «بوستانچي ماشي » (د باغبانانو افسر) « چاؤش باشي » (دحکومت د قاصدانو افسر) او ....

سلطان محمد خان د خپل حکومت په دوران کې خپله توجه دحکومت د قانون په پلې کولو او د ښوونې اوروزنې په لور را واړوله ، په پخوانیو وختو کې به ټولې رتبې مذهبي وې ، که څه هم په هغوې کې به یې نور علوم هم ور زیاتول ، خو ترکانو د سیاسي ښوونې او روزنې سره ډیره مینه درلوده او دې روزنې سلطنت ته ډیر ور او دکار خلک راپیدا کول. (مولانا شبلی).

دسلطان را غوښتل شوې غونډې درې ورځې دوام وکړ ، په دریمه ورځ سلطان د غوندی اخری وینا وکړه او ویې ویل:

« د سلطنت درنو اراکینو ! الحمدلله ، دالله تعالې په فضل اوکرم سره مونږ دسلطنت نظام ، دملت دعلماؤ او دسلطنت دعمائیدینو په مشوره د پخوا په نسبت په ښه توګه را جوړ کړې دې ، اوس نومونږ په پوره ډاډ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه فاتح لښکر یوه برخه گرزيدې شو چې دهغې په اړه رسول کريم صلى الله عليه وسلم په دې دنيا کې د مغفرت اوبښنې زيرې ورکړې دې.

دعثماني سلطنت ځان ځارونکو سپه سالارانو !

دهغه وخته چې رومي پادشاه «قسطنطين» په دريمه عيسوی پيړۍ کې عيسوي مذهب قبول کړې اوهمدا ښاريې خپل پايتخت گرزولې نو دهمغې ورځې وروسته يې نوم قسطنطنيه گرزيدلې دې. خو دا ښار د ډيرې مودې راهيسې دبازنطينی سلطنت او عيسوي مذهب دواړو ډير مهم مرکز و.

د سيدنا انس رضی الله عنه ترور، ام حرام بنت ملحان رضی الله عنها، درسول الله صلی الله عليه وسلم رضاعي خور وه. يوه ورځ رسول الله صلى الله عليه وسلم دهغې په کور کې ويده شوې و. ناڅاپه رابيداره شو نو په مبارکه خوله يې خندا وه. سيدې ام حرام ترې دخندا علت و پوښته، نوهغه صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل....

«ما ته په خوب کې د امت هغه خلک و ښوول شول چې د جهاد له پاره د سمندر په څپو داسې سفر کوي لکه څنگ چې پادشاه په تخت ناست وي..»

سيدي ام حرام ورته عرض وکړ چې...يا رسول الله !ماته دعا وکړه چې ما هم الله تعالي دهمغو خلکو په ډله کې شامله کړي. رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته دعا وکړه. اوبيرته ويده شو ، د لږ څه ځنډ نه وروسته يو ځل بيا رابيداره شو ، بيا يې مخ مبارک دخوشحالۍ نه ځليده ، سيدی ام حرام ترې يو ځل بيا دخوشحالۍ په اړه وپوښتل. نوهغه صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل:....«زما د امت د هغه لمړي لښکرپه اړه چې دروم د قيصر د ښار «قسطنطنيی» د نيولو له پاره جهاد کوي دمغفرت زيرې راکړل شو. سيدي ام حرام ترې يو ځل بيا ددعا غوښتنه وکړه ....خو هغه صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل.... نه ! ته په هغه لمړي لښکر کې شامله شوې يی.....» (بخاري شريف)

د سلطنت درنو اراکينو !د رسول الله صلى الله عليه وسلم دغه دواړه زيري داسې تکميل شول چې دسيدنا عثمان رضی الله عنه د خلافت په وخت کې ، سيدنا معاويه رضی الله عنه په «قبرس» باندی حمله وکړه ، اودا داسلامي تاريخ لمړۍ بحري ميشن و. په دې حمله کې سيدي ام حرام رضی الله عنها دخپل ميړه سيدنا عباده بن صامت رضی الله عنه سره يو ځاې شريکه وه. دا جنگي ميشن په دې خاطر برياليو چې د قبرص خلکو دمسلمانانو سره سوله وکړه او کله چې مسلمانان بيرته ستنيدل نو سيدة ام حرام د آسه را پريوته اوهملته يې د شهادت لوړ مقام په برخه شو ، دا درسول الله صلى الله عليه وسلم لمړنی بشارت و چې تکميل شو. دبشارت هغه بله برخه د قسطنطنيی د مجاهدينو پورې اړونده ده. همدا علت و چې په قسطنطنيه د جهاد کولو له پاره دسيدنا معاويه رضی الله عنه د خلافت په وخت کې يو لښکر په قسطنطنيی باندی حمله وکړه ، او دهغه زوې « يزيد » هم په حمله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکې لښکر کې شامل و. په دې لښکر کې جيد اوستر صحابی «سیدنا ابوایوب انصاري» رضی الله عنه هم شامل و. دا دمسلمانانو په واسطه د قسطنطنیې لمړنۍ محاصره وه چې تر ډیرې مودې پورې یې دوام وکړ. سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه د همدې محاصرې په جریان کې ناروغه شو او بیا هملته شهید شو اوهمدې ښار د ستر دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو. خو دغه لښکر و نه توانید قسطنطنیه فتحه کړي، البته د رسول الله صلی علیه وسلم د بشارت دویمه برخه هم تکمیل شوه.

د سلطنت درنو اراکینو! په یاد لرئ چې دا یواځې بشارت نه دې بلکه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یو حدیث هم دې چې په هغې کې یې یواځې د قسطنطنیې دخلکو خبره نه ده کړې بلکه ددې ښار د فتحه کونکو ته یې زیرې ورکړې دې.

سیدنا بشربن سحیم رضی الله عنه په یوه حدیث کې روایت کوي چې:

«تاسو به ضرور قسطنطنیه فتحه کوئ، نوبیا به بهتر امیر هغه امیر وي او بهتر لښکر به همغه لښکر وي» (مسند امام احمد)

په دې اساس په دې حدیث کې دبیان کړل شوې نیکبختۍ د لاسته راوړو په خاطر، ګڼ شمیر مسلمانو حکمرانانو په قسطنطنیې باندې د ولکې دکولو هڅې کړې دي چې په دې ډله کې سیدنا عمربن عبدالعزیز رحمة الله علیه، هشام بن عبدالملک، مهدی عباسي، او خلیفه هارون الرشید....شامل دي. خوهیڅ یو یې دا ښار فتحه نه شو کړاې.

داسې بریښې چې عثماني سلطنت الله تعالی دهمدې له پاره قایم کړې دې چې داسې یو بابرکته لښکر جوړ کړي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته ډیره ښه اوغوره لښکر ویلې، زما نیکه سلطان بایزید یلدرم په ۱۴۰۲ کال قسطنطنیه په پوره ځواک سره کلابنده کړه اونژدې و چې دا ښار سوبه کړي خو په همدې وخت کې ګوډ تیمور په کوچنۍ اسیا باندې یرغل وکړ اوپه دې توګه زما نیکه هم د قسطنطنیې کلابندي ماته کړه. دا پیښه د نن څخه نژدې پنځوس کاله مخته پیښه شوې ده. او ددربار یوشمیر پخوانیو اراکینو ته به اوس هم داپیښه په ذهن کې تازه وي. دهغې نه وروسته زما دپلرونو له ډلې څخه زما تر دروند پلار پورې ټولو ددې ښار د نیولو له پاره ناکامه هڅې کړې دي.

دسلطنت درنو اراکینو! نن مونږ هم په همغه لښکر کې د ورګډیدو سعادت تر لاسه کوو چې قیام یې زمونږ د هوډ او ارادو پورې تړلې دې. «قسطنطنیه» په یوه داسې ځاې کې پرته ده چې تر څو چې فتحه نه شي اسلامي سلطنت تکمیل ته نه شي رسیدلې. اوزه ډاډمن یم چې په کومه ورځ دا پخوانې ښار فتحه اوولکه کړل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهغې وروسته به بل کوم قیصر راپیدا نه شی. ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمایلی دي چې:

«اذا هلک قیصر، فلاقیصر بعده... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر راپیدا نه شي»

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

دا د سلطنت دغې اوږدې غونډې ته دسلطان محمد خان اختتامي وینا وه، د دربار حاضرین د سلطان ددې علم اوپوهې څخه ډیر اغیزمن شوي و، ځکه هغوې هیڅ هیله نه درلوده چې دوه ځلې ناکامه پادشاه او نوې ځوان سلطان به دومره ستر عالم او پوه ګرزیدلې وي.

دا و سلطان محمد خان، چې اوس یی ددنیا د ستر ښار «قسطنطنیی» د فتحه کولو له پاره ملا تړلې وه. دنړۍ تاریخ بدلیدونکې و او دمسلمانانو د فتوحاتو د تکمیل تر څنګ د اروپا دبیا راپاڅیدو نوې دوران پیلیدونکې و.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلایي ښکر

مقدسه پلاره ! په دومره لږ وخت کې ستا ملګرتیا دخپل ځان له پاره نیکبختي ګڼم. زه د تیرو پنځه ویشتو کلو راهیسې دلته کشتۍ چلوم..... او په خپل ژوند کې مې دسترو سترو راهبانو خبرې اوریدلې دي خو له تاسره به مې دغه سفر د ټول ژوند یو یادګار اوسي.....»

دا دهغه زوړ ملاح اواز و چې قاسم بن هشام یې له ځانه سره د «ابنای فاسفورس» اروپایی ساحل ته روان کړې و. قاسم د څو ورځو راهیسې په سفر کې مصروف و ، هغه د«اورنه» څخه ځانته را روان شوي و. او د ابنای فاسفورس په اسیایی ساحل کې د سلطان بایزید یلدرم له اړخه د جوړې شوی «انا ضول» فوځي کلا ترمخه دهمدې ابنا اروپایی ساحل ته ورته. هغه د عیسایی راهبانو کالي اغوستي و او په غاړه کې یې طلاې صلیب را ځوړند و ترڅنګ یې دعیسي علیه السلام د انځور په څیر یو انځور هم د یوه طلاې زنځیر سره یو ځاې را ځړولې و ، په سر یې د پادریانو خولۍ او په بدن یې ستره چپنه پرته وه. قاسم یو ډیر هوښیار جاسوس و همدا علت و چې هغه په ډیر بریالیتوب سره خپل ځان بدل کړې و. خو دحیرانتیا خبره دا وه چې قاسم دغربي اروپا د پادریانو په څیر لباس اغوستي و چې د رومن کتولیک د مذهب سره یې تړاو درلود ،او مرکز یې په روم کې د «پاپای روم»د ریاست لاندې کار کاوه ، د رومن کتولیک مذهب د عیسویانو د لاطیني ډلې مذهب و. اودا ډله د غربي اروپا نه علاوه د هنګري او دبالقان د غرونو په یو شمیر سیمو کې اوسیدله. ددې برعکس د عیسویانو پخوانۍ فرقه «دي هولي ارتهودکس چرچ» و چې مرکزی ښار یې قسطنطنیه و. او دې ډلې ته یې دعیسویت یوناني ډله ویله. تر دې وخته پورې پروټسټ عیسوی فرقه لا نه وه پیدا شوې او دپروټسټ فرقې د جرمن نژداه بنسټ ایښوونکې چې د «مارټن لوټر» دسیمي په «ایزګبن» کې یې لا دپیداکیدو له پاره دیرش کاله واټن موجود و ،منځته نه وه راغلې.

د فاسفورس ابناء چې دقاسم کشتۍ یې په نیلګونه اوبو کې څپې وهلې ، د اتلس میله لرې سمندري پټۍ نوم دي. ددې ابناء په شمالي برخه کې «توره بحیره» او جنوبي سر کې یې «بحر مارمورا» پروت دي. همداراز یې په شرقي سر کې د اسیا او په غربي برخه کې یې د اروپا ..... دوه سترې لوې وچې پرتې دي. ددې دواړو سترو وچو تر منځه د ابنای فاسفورس د پلنوالي ډیره برخه د بحر مارمورا په لور ځي ،چې ټول پلنوالې یې دری نیم میله دې او تر ټولو کوچنې پلنوالې یې د تورې بحیرې په لور ورځي چې ټول پلنوالی یې اته سوه ګزه دي. او ژور والی یې په مختلفو ځایو کې دځلوېښتو ګزو څخه تر دوه دیرش ګزو پورې اندازه شوې دې. قاسم په ډیر کم وخت کې د ملاح څخه ډیر زیات معلومات تر لاسه کړل. هغه په کشتۍ کې ناست و او د ابناې فاسفورس په داخل کې یې د عثماني فوځونو د کشتیو تګ راتګ څاره. هغه ته د ابناء په اسیایی ساحل باندې د عظیم فارس د هیبت ناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمران «کسرې» په خیمو کې پراته هغه بې پناه فوځ تر ستر ګو شو چې د روم قیصر ته یې پرلپسې ماتې ورکړې وې او هغه یې په قسطنطنیه کې کلابندۍ ته مجبور کړې و. خوبیا د قران کریم هغه حیرانونکې وړاند وینې پوره شوې چې په کې یې ویلي وو چې رومیان به ډیر ژر د مغلوبیدو نه وروسته بیرته غالبیږي، اوبیا دکسرا فوځونه ددې ځایه و تښتیدل.... هغه ته په یوه ډیر لرې ځاې کې..... ډیر لرې ځاې کې دکوچنیو کوچنیو ښارونو نښې نښانې تر سترګو شوې نو د هغه ملاح نه یې وپوښتل.

« هغه ووینه..... هغه څه دي ؟..... داسې ډاګیزیږي چې ددې ځایه څلور پنځه میله لرې کوم ښار اباد شوې دې. اودهمغې په خاطر د یسوع مسیح دین ژوندې دې ، خداوند دې هغه د هرې بلا او افت نه خوندي وساتي. ته خو د «رومه» پادری یې ، ته خو زمونږ چرچ نه منې .....همداسې ده که نه ؟»

دغه زوړ ملاح هم دعیسویانو د دواړو ډلو په اړه معلومات درلودل.

« نه داسې کومه خبره نه شته. قسطنطنیه خو د «یسوع مسیح» د رسولانو ښار دې....زه هم دعا کوم چې خداوند دې دا ښار په خوندي لاسو کې ورکړی...»

دقاسم دخبرو په اوریدو ملاح ټکان وخوړ او د کومې نا معلومه خطرې د احساسیدو په اساس یې رنګ تک ژیړ وګرزید. « دا ته څه وایې ؟ په محفوظولاسونو کې ددعا کول خو د شهنشاه په حق کې نه دي ،څکه چې ټول پوهیږي چې زمونږ دقیصر لاسونه محفوظ اوخوندي لاسونه نه دی. داسې اوریدل کیږي چې د مسلمانانو نوې سلطان په قسطنطنیه باندې حمله کونکې دې.»

د ملاح په خبرو قاسم ډیر ولړزید. څکه هغه ته یو نا څاپه خپل حیثیت ور په یاد شو چې هغه یو جاسوس دې ، په دې خاطر په ارام کیناست. خو هغه په دې حیران و چې دسلطان دحملې خبر څنګه او په څه ډول دلته تر دې ځایه را ورسید. هغه د ملاح څخه د نورو پوښتنو کولو هڅه وکړه او ورته یې وویل:

« لیکن دا خو ډیر خطرناکه خبر دې ،.... اوریدل مې دي چې دمسلمانانو نوې سلطان ډیر میړنې او جنګجو انسان دې.»

«هو !.... هغه دلته ددې ځاې تر مخه د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې،د جنوب لورې ته د یوې سترې جنګې کلا د جوړولو کار پیل کړې دې. نن سبا چې زمونږ د ابناء څخه اروپایی جهازونه تیریږي نو د ویرې احساس کوي ، زه داسې انګیرم چې کوم خطرناک جنګ کیدونکې دې. ګوره مقدسه پلاره ! څومره وینې به و بهیږي ، ددواړو خواو څخه به څومره انسانان ووژل شی ،په داسې حال کې چې یسوع مسیح د امن اومحبت پیغمبر و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ ملاح په ډیرې غمژنې لهجې سره دا خبرې کولې ، قاسم ته داسې ډاګیزه شوه لکه چې ملاح د خپل مذهب څخه بیزاره شوې وي اویا د خپلو مذهبي مشرانو څخه بیزاره شوي وي، لږ څه وروسته قاسم د ملاح څخه بیا وپوښتل:

« نوبیا د سلطاني حملې پر خلاف شهنشاه هم کوم تدبیر نیولې دې دې او که څنګه ؟»

« شهنشاه به د څه تدبیر په اړه فکر وکړي ؟ اوس خو په قسطنطنیه کې داسې کوم وګړي نه دي پاته شوې چې دخوندي پاته کیدو په اړه فکر وکړي ، خلک وایي چې قیصر په خپله سلطان دخپل ځان په خلاف را پا څولې دې ......زه وایم چې دداسې کار کولو اړتیا څه وه ؟زوړ ملاح همداسې بریده خو څه خاص ورته معلوم نه و .»

د قاسم له پاره دا سفر ډیر په زړه پورې و ، په ابنا کې یو یا دوه نورې کشتۍ هم روانې وې ، هغه یوځل بیا دخیالاتو په نړۍ کې ورک شو ،هغه ته د قسطنطنیه په دیوالونو د عثماني توپونو د ګولیو د لګیدو نندارې تر سترګو کیده او د « طرابیبه » د خلیج به غاړه یې د عربي نسل د آس د ځغلولو هوا په سرکې ګرزیدله . د لږ ځنډ وروسته کشتۍ ساحل ته را ورسیده . دقسطنطنیې په زمکې د کیوتو سره سم دهغه په زړه کې ډیرې عجیبې اوغریبې هیلې را تازه شوې. په دې ساحل باندې څو نورې کشتۍ هم دخپلو مسافریونوله پاره لنګرونه اچولې و . قاسم داسې و انګیرله چې دا د ماهیانو د نیونکو کوم کلې دې چې دساحل تر مخه د اینځرو د ونو په منځ کې خپور پروت و . هوا لا تر اوسه پورې سړه وه او د سمندر څپو تر اسوه هم د تیروشوو یخنیو یخې څپې را لیږلې. د شنو او شادابو غرونو په اساس د « طرابیه خلیج» تولـه سیمه یخه ګرزیدلې وه او ګرمي په کې ډیره کمه او دلږ وخت له پاره به محسوسیدله

دماسپښین وخت و ، کله چې قاسم د «باسفورس » په اروپایې ساحل کې د همدې ماهی نیونکو دکلي سره یو ځاې دکشتۍ څخه کښته شو . هغه د ماهی نیونکو کوچنیان او بچي د همدې ساحل په غاړو د لوبو په حال کې کتل ، اوس نو دړې میله لرې دهغه چپ اړخته د قسطنطنیې ښار پروت و اوښی لورې ته یې د « دتورې بحیرې » اوږده غاړه وه چې د باسفورس په لورې ور غځیدلې وه . هغه د باسفورس په اروپایی ساحل باندې و درید او دهمغه ځایه د بایزید یلدرم په لاسو جوړه شوې د « اناضولي» جنګې کلا وکتله. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دهمدې کلا څخه لږ مخته سلطان محمد هم یوه ستره جنګې کلا جوړول غواړي. هغه د خپل ساحل څلورو خواو ته وکتل خو هغه ته داسې معلومه شوه چې هغه لا تر اوسه د کلا د جوړښت له پاره د ټاکل شوې ځاې څخه ډیر لرې دې. په حقیقت کې دسلطان محمد له اړخه په دې ځاې کې د جنګې ستري کلا جوړول د میړانې نه ډک کارو . ځکه دا د دښمن سیمه وه او په ځانګړې توګه دغه سیمه چې هغه پرې اوس ولاړو د یونانې عسکرو په ولکه کې وه . که څه هم دا عسکر د قسطنطین د حکم لاندې و خو د خپلو عاداتو او رواجونو له مخې ډیر بداخلاقه او بدکړچاره و . که چیرې قاسم غوښتلې ددې ځایه قسطنطنیې ته ولاړ شي نو باید ددې ځایه یې د شمال لورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري میله واټن سفر کړې وې . خو بیا هم هغه په دې خاطر قسطنطنیې ته و نه رسید چې دهمغې لورې نه د قسطنطنیې د دیوال سره یو ځای د «ابنای فاسفورس» یوبل شاخ را وتلې و . دا د سمندري اوبو نرې او ډوب شاخ و چې ورته یو مستطیلي خلیج هم ویل کیده چې د فاسفورس غربي لورې ېې د وچې سره یوځاې کوله. اود ښکر په څیر شکل یې درلود. یو چا دقسطنطنیې د دیوال څخه د لمر خاته په وخت کې دا ښکر کتلې و اودا یې مشاهده کړې و چې دلمر دختلو په وخت کې د سمندر د اوبو رنګ طلايي بریښې نو په دې اساس یې ورته « طلايي ښکر» یا «ګولډن هارن» ووایه چې بیا په فارسي ژبه یې د « شاخ زرین » اوپه پښتو کې ېې ورته د « طلايي ښکر » نوم ورکړ. دا د ښار د جنوبي غاړې سره یو ځاې تر ډیره پورې د شا لورې ته ورځي ، په دې اساس دغه مثلث ، ښار ددوو غاړو څخه دسمندر په منځ کې را نغاړې.

دریمه او یواځنۍ لورې یې د وچې سره نښلي ، خو هغې لورې ته یوپه بل پسې دیوالونه جوړ کړل شوي دي.

قاسم تر ډیره وخته پورې د قسطنطنیې په لور سترګې اړولې وې او ورکتل یې. هغه ته له دې ځایه «برج غلاطه» د یوه میخ د څوکې په څیر راوتلې تر سترګو شو. لږه شیبه وروسته دماهیې نیونکو کوچنیانو د قاسم په لور رامنډې کړې او ورته را نژدې شول. دا ټول عیسوی کوچنیان و او د عیسوي راهبانو کالي یې په ښه توګه پیژندل . هغوې د مقدس پلار ، مقدس پلار په نامه ورته نارې وهلې اودقاسم تر څنګ راټول شول. قاسم غوښتل قسطنطنیې ته د ور رسیدو تر مخه د خپلو عسکرو او معمارانو لټون وکړي اودهغوې کار تر سترګو تیر کړې. په دې خاطر یې دهمدې ماهی نیونکو په کلي کې د تم کیدو پریکړه وکړه. هغه په خپل څنګ کې دراټولو شوو کوچنیانو سره د یوه پادري پلار په څیر سلوک وکړ ، دا کوچنیان که څه هم خیرن او چټل و خو بیا هم دخپل رنګ او خوې له اړخه پاک یوناني معلومیدل. دا ماهي نیونکې هم په اصل کې د یونانیانو له نسله و. قاسم د خپل سامان څخه کوچنیانو ته دخوراک څښاک څه سامانونه راواخستل او ور یې کړل نو د کوچنیانو مینه د قاسم سره نوره هم زیاته شوه. اوس نو هغوې د قاسم هره خبره په پوره مینه منله. قاسم د یوه تیز او چالاکه کوچني څخه وپوښتل:

« څنګه زویه ! دلته نژدې څه عسکر راغلي دي..... کیدې شي چې هغوې غیر ملکي عسکر وي... ایا ته پوهیږې چې هغوې به کومې لورې ته پراته وی..؟»

« هو ! د هغوې په سرونو پګړۍ دي او توري یې راتاوې شوې شانته دي ....لکه» دې کوچني دخپل لاس په اشارې سره د مسلمانانو د هلالي تورې شکل جوړ کړ او قاسم ته یې وښود. دقاسم په مخ خوشحالي را ښکاره شوه. هغه په دې پوه شوې و چې دسلطان عسکر په همدې ساحل دکلا د جوړولو له پاره را رسیدلي دي ، په دې وخت کې قاسم غوښتل لږ څه نور هم وپوښتي چې دوو نورو کوچنیانو په ډیره بې صبرۍ سره په یو وار په خبرو پیل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«هو ! هغوي دخپلو ځانو سره ډیر زیات سامانونه هم راوړي دي...هغوي هغه لوري ته دي» دې کوچنیانو د تورې بحیرې د ساحل په لور اشاره وکړه ، دې کوچنیانو قاسم ته دا ډاګیزه کړه چې د پګړۍ لرونکو سپاهیانو او یونانی عسکرو تر منځه کله کله ټکه ټوکه هم کیږی ، قاسم ډاډمن شوي و چې د کلا د جوړولو د کار مشر « مصلح الدین اغا» خپل کار پیل کړې دې ، قاسم د کوچنیانو سره د څه نورو خبرو وروسته وویل:

« راځئ چې ستاسې کلي ته ورشو . زه به تاسې ته د یسوع قصه وکړم»

کوچنیانو دخوشحالۍ نه ټوپونه کړل ، او دقاسم نه مخته مخته یې منډې وهلې . اوس قاسم د ماهي نیونکو کلي ته ور روان و . دا یو کوچنې کلې و چې د کورنیو شمیر یې د دیرشو اویا پنځه دیرشو څخه نه ډیریده . دهغوې نارینه دخپلو جالونو سره یو ځاې د سمندر دفاسفورس په ابناء کې تر لرې لرې پورې تر سترګو کیدل ، لمر په پوره ځواک سره په سر ولاړ و ، ښځې په خپلو کورونو کې په پخلي او خوراک په تیارولو کې مصروف وې. خو نجونې بیرون د ساحل په غاړه په ګرمۍ کې په لوبو کې را لتاړې وې. یو شمیر پیغلې هلته په لمر کې دنورو ځانته ناستې وې او خپل ویښتان یې را سپړلې و او په هغوې کې یې په څه لټولو باندې اخته وې ، هغوې یو دبل سره مرسته هم کوله او پخپلو منځو کې به یې په ډیره وړه وړه خبره په زوره زوره خندل. خو کله چې دې پیغلو قاسم وکوت نو خنداګانې یې و درولې او سمدلاسه دهغه ځایه ولاړې شوې او وریدې، لوبې کونکو نجونو هم ورمنډې کړې او د پادرې په لور راغلې. د قاسم قدوقامت او سره اوسپینه څیره د ماهي نیونکو پیغلو له پاره دحیرانتیا سبب وګرزیده ځکه هغوې دومره نیک اوښایسته راهب په خپل ژوند کې د لمړی ځل له پاره کوت. هغوې مقدس پلار ته سلام وکړ اوسرونه یې ټیټ کړل او دخپلو ځانو سره مسکئ شوې. قاسم د پیغلو نجونو په احساساتو کې دخپل ځان له پاره د ستاینې احساس وکوت.اوپه ډیره معصومه اوراهبانه توګه یې وویل:

« بچیانو ! سلامتې اوسئ !د اوږده عمر خاوندانې شئ ، او یو دبل سره مینه کوئ ، ځکه چې خداوند یسوع مسیح محبت او مینه خوښوي»

دمحبت دلفظ په اوریدو سره پیغلې په خپلو منځو کې سره و پسیدې ، په دې وخت کې یوې تیزې او چالاکه پیغلې د قاسم څخه سمدلاسه وپوښتل. « پلاره ! ایا تا محبت کړې دې ؟... کله ، دکوم چا سره ؟»

هو ! ما د ټول انسانیت سره محبت کړې دې ، زما په زړه کې د محبت او مینې پرته نور څه نه شته.... بچیانو ! زما په زړه کې د محبت پرته نور څه نه شته. له تاسو سره هم..»

د قاسم دخبرو په دې اخرې ټکو باندې یوې شرمناکه او حیاناکه پیغلې د لمړي ځل له پاره خپلې سترګې راپورته کړې او هغه یې پرې وکوت. کله چې د قاسم سترګې په هغې پیغلې ور ونښتې نو دا یې احساس کړه چې دا پیغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو پیغلو څخه بلکل مختلفه ده. قاسم لا تر اوسه په همدې ځآی ولاړ و چې یو زوړ ماهي نیونکې چې په اوږو یې دماهیانو د نیولو سامان اېښې و هغې لورې ته راغې. دې پیغلې وویل:

«سردار را روان دې»

نجونې ټولې یوې لورې ته شوې او ودریدې. د ماهیانو د نیونکو سردار قاسم ته را نژدې شو او قاسم ته یې په پوره ادب سره ښه راغلاست وواېه. «مقدسه پلاره ! دلته زمونږ دې کلي ته په راتګ سره تا مونږ ته ډېر زیات عزت رابښلې دې. دلته ډېر کم ستاسې په څیر خلک راځي. ځکه چې مونږ ماهي نیونکې یو که څنګه ؟ په همدې خاطر مونږ دلته دخپلو ځانو له پاره د یوې جونپړۍ څخه چرچ جوړ کړې دې. ته راځه ! ستا په راتګ سره به دې چرچ ته د لمړي ځل له پاره کوم مقدس راهب ور ننوځي»

قاسم دغې زوړ سردار ته د مقدسو پلارانو په څیر درنښت ورکړ او ورسره روان شو.

تر ماښامه پورې ټول کلي په همدې کې بوخت و چې دغه مقدس پلار به زمونږ سره تر ډېرې مودې پورې پاته شي . قاسم په دې نه پوهیده چې ددې کلي خلک ورسره دومره مینه او محبت لري اودومره ښه استقبال یې کوي. هغه داسې انګیرله چې ماهي نیونکې چې په ریښتونې توګه د کلیسا سره تړلي دي نو دهغه په رومن کتولیک کیدو به نا خوښه شي. هغه د رومن کتولیک کالي د یوه بل کار له پاره اغوستي و. خو کله چې ماهي نیونکو ته ډاګیزه شوه چې «فادر» د روما څخه راغلې دې نو هغوې نور هم خوشحاله شول.

هغوې نالوستې غیرمذهبي خلک و . تر څنګ ی د مذهبي ډلو ټپلو په اړه یې هم ډېر معلومات نه درلود. په دې اساس دلته د څو ورځو له پاره د قاسم پاته کیدل کوم ستونزمن کار نه و. په همدې خاطر هغه د ماهي نیونکو په کلي کې دپاته کیدو پریکړه وکړه تر څو ددې ځایه د قسطنطنیی د سمندر په اړه پوره معلومات تر لاسه کړي اوسلطان پرې خبر کړي. هغه غوښتل دهمدې ځآیه قسطنطنیی ته ولاړ شي. خو ددې ځایه هغه ته د قسطنطنیی په لور د تللو له پاره د «ګولډن هارن» څخه د یوې کشتۍ په واسطه تیریدل ور په غاړه و. او که چیرې غوښتل یې چې د وچې له لارې قسطنطنیی ته ور ننوځي نو بیا به د «طلاي ښکر» دپاسه تیریده او د «سینټ رومانس» ددروازې څخه به ورننوته.

خو قاسم هملته د ماهي نیونکو په کلي کې پاته شو ، هغه شرمناکه او حیاناکه پیغله ددې کلي د سردار لور وه چې «روزس» نومیده. نورو نجونو به ورته «روزي» ویله. د کلي هلکانو او نجونو د قاسم څخه د انجیل درس پیل کړ. او ټول د قاسم په محبت کې را ونښتل. روزی په دې پوهیده چې قاسم یو راهب دې او هیڅکله به هم واده و نه کړي. خوبیا به یې هم د قاسم په کتلو ، خداې پوهیږي ، چې څه څه خوبونه کتل. هغه به خوبونه کتل چې د هغې دخوبونو شهزاده به یوه ورځ نه یوه ورځ د هغه د اخستلو له پاره دې لورې ته راځی ، خو هغې هیڅکله هم دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړې چې دخوبونو شهزاده به یې د یوه راهب په کالیو کې راځي، هغه به ټوله ورځ په یوه یا بله بهانه د قاسم په خدمت کې وه. ساده ، معصومه او حیاناکې دغې پیغلې په همغه دریمه ورځ خپل زړه په قاسم باندې ایښې و او قاسم ته به یې ویل:

« پلاره ! ته په دې عمر کې د یوه راهب په کالیو کې بلکل ښه نه ښکارې. ته باید یوه ښه عسکر وواسې.»

قاسم به ورته خندل ، هغې معصومې پیغلې ته څه معلوم وه چې په هغه چا یې چې زړه ایښې دې هغه په حقیقت کې یو تکړه سپاهي او عسکر دې. قاسم د خپل راتګ په دویمه ورځ د باسفورس د ساحل د « طلایی ښکر» په اړه معلومات تر لاسه کړي و، هغه د جنوب لورې ته هم ورغلې و او دلرې څخه یې د « مصلح الدین اغا » معماران د جنګي کلا د ابادولو په کارونو کې بوخت کتلی و. د اپریل د میاشتې تر اخره پورې د کلا بنسټونه را پورته کړل شوي و. سلطان دې کلا ته د « رومیلي» نوم ورکړې و.

اوس نو قاسم غوښتل ددې طلاې ښکر پوره پوره جایزه واخلي ، په حقیقت کې هغه غوښتل هغه زنځیر له نژدې څخه ووینې چې د طلاې ښکر په خوله کې یې په سمندر کې را ځړولې و.

ګولډن هارن یا طلاې ښکر په حقیقت کې یو کوچنې خلیج و چې د قسطنطنیې د دیوالونو تر څنګ غځیدلې و. دا کوچنې شانته خلیج د ابناې فاسفورس څخه ووت او په اروپایی ساحل کې ور داخلیده. په عامه توګه کوچنې جهازونه او کشتۍ به چې په ابنا کې تللې په همدې خلیج کې به هم ور داخلیدې. د ګولډن هارن لورې ته به د قسطنطنیې اروپایی تجارت ترسره کیده. په همدې لورې د ښار یوه بله دروازه هم وه چې دخلیج لورې ته پرانستل کیده. دهمدې خلیج په څنډو دښار د ساتنې له پاره د اوسپنې یو ډیر ستر زنځیر داسې تړل شوې و چې په عامو حالاتو کې به هغه خلاصول کیده او په سمندر کې به را ځوړندیده. خو کله به چې دګولډن هارن څخه کشتۍ بندول کیدې نوزنځیر به یې را ښکود او دروازه به یې بنده کړه. دا چې ولې دهمغه لمړیو ورځو څخه کوم حمله کونکې قسطنطنیه نه شوه نیولې علت یې همدا زنځیر و چې دهغوې مخه به یې نیوله، اوس قاسم غوښتل دا زنځیر له نژدې ووینې.

نن دماهي نیونکو په کلي کې دهغه پنځمه ورځ وه ، او همدا نن سهار داسې یوه پیښه منځته راغله چې قاسم ته یې ټکان ورکړ. نن سهار وختي د یوناني قیصري فوځیانو یوه ډله دماهي نیونکو دې کلي ته راغله ،کله چې سپاهیان خبر شول چې دې کلي ته نوې راهب راغلې دې نود لیدلو له پاره یې ورغلل. خو کله یې چې د قاسم په مذهبی کالیو سترګې و ښتې نو پښه نیولی شول. دهغوې مشر چې کله دقاسم په چپنه د پاپاې روم نښه وکتله نو د قاسم څخه یې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! دا څه دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دهغه په خبره کومه اندیښنه را ډاګیزه نه کړه او په ډیره بې پرواهۍ سره یې وویل: « دا دستر پلار، پوپ له اړخه راکړل شوې ننښه ده.»

خو کله چې قاسم په ځواب کې ددې ډلې د سالار خبره واوریده نو حیران پاته شو. دې سالار وویل:

« ګوره صاحبه !...اوس وخت راغلې دې چې د رومن کتولیک د مذهب پادري د یوناني مذهب په سیمه کې ازاد ګرزیږي، دا ټوله د شهنشاه کمزورتیا ده. شهنشاه خو غواړي چې ددواړو مذهبونو خلک سره را نزدې شي خو ګورئ چې مونږ یونانیان به هیڅکله هم دا خبره و نه منو..»

په حقیقت کې د قاسم حیرانتیا په خپل ځای سهي وه. ځکه هغه د شهنشاه د کوښښونو څخه خبر نه و. حقیقت دادې چې قیصر دهمغه وخته راهیسې متوجه شوې و چې دعثماني فوځ څو کسه سپاهیان د ابنای فاسفورس په اروپایی ساحل باندې را ښکته شوي و. او شهنشاه دهمغې ورځې را په دیخوا د قسطنطنیې د ساتنې له پاره لاس و پښې وهل پیل کړې و. دهغه ښار ددیوالونو مرمت یې پیل کړې و او په ښار کې یې خلکو ته د ډیر زیات خوراک څښناک د شیانو د راټولولو او جمع کولو هدایت کړې و.

ددې وروسته یې د غربي هیوادونو څخه د مرستې کولو غوښتنه کړې وه او د ټولې اروپا د مرستو د تر لاسه کولو له پاره یې د روم د کلیسا ټولې غوښتنې منلې وې. او یوناني کلیسا یې د رومي کلیسا تر کنترول لاندې د راوړلو له پاره ژور فکر پیل کړې و. د شهنشاه د هڅو څخه اوس د قسطنطنیه په چرچونو کې هم د رومن کتولیک راهبان تر سترګو کیدل. په حقیت کې دا د قیصر پوه او درک و ، هغه غوښتل دعیسویانو ددوو ډلو تر منځه اتفاق او اتحاد را پیدا کړي، لا تر دې وخته پورې دعیسویانو د «پروټسټنټ» ډله نه وه را پیدا شوې ، دعیسویانو یوې ډلې د روما چرچ مانه او بلې ډلې د «یوناني کلیسا » هدایت ته غاړه ایښوده. د رومن کتولیک مشري پوپ یا پاپای اعظم کوله او د قسطنطنیې مذهبي مرکز «ایا صوفیا» بشپ اعظم ته « بطریق اعظم» ویل کیده.

د سلطان محمد خان د حملې داوریدو وروسته قسطنطین د روما پوپ ته لیکلي و چې.... اوس وخت راغلې دې....

اوس وخت راغلې دې چې مونږ خپل مذهبي اختلافات له منځه یوسو او ټول متحد شو او د مسلمانانو مقابله وکړو. زه ستاسې عقاید په خوشحالۍ سره منم او همتاسې د « ایاصوفیا» دمشر په څیر منلو ته تیار یم..... همدا علت دې چې ددواړو ډلو ترمنځه د تلو راتلو له پاره وړاندیز کوم. ترڅو دا راولاړ شوې واټن له منځه ولاړ شي.

قاسم ته په دې اړه کوم معلومات نه و په دې اساس یې کله چې د یوناني ډلې دمشر خبرې واوریدې نو حیران پاته شوې و. هغه ترې په ډیر تعجب سره و پوښتل چې « دا ته څه وایې ؟ ایا شهنشاه دواړه کلیساګانې سره را یوځای کوي ؟دا خو ډیره ښه خبره ده ، زه خو وایم چې ټول انسانان سره را یوځای کړل شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم درواغ ویلي و . حال دا چې هغه ددواړو کلیساګانو د اتحاد او یووالي څخه خوشحاله نه و ، هغه د رومن کتولیک کالي په دې خاطر اغوستي و چې د کافرانوو تر منځ دغه نفاق نور هم ورزیات کړي ، تر څو د کفارو دواړه ډلې د حملې په وخت کې یو دبل سره بسپنه و نه شي کولې . خو د ډلې سالار ډیره عجیبه خبره کړې وه ، ددې خبرې څخه دا مقصد اخستل کیده چې قسطنطین په مکمله توګه خپل ځان دحملې له پاره تیاروي . قاسم فکر وکړ چې دا خو ډیره ضروري اطلاع ده ، او دې ته اړتیا ده چې سلطان ترې به مکمله توګه خبر کړل شي ، هغه په همدې فکر کې ډوب و چې سالار ورته یو ځل بیا وویلې .

« مقدسه پلاره ! ته خو پوهیږې چې یونانیان مرګ خوښوي خو د خپلې عقیدې او مذهب بدلون نه خوښوي ،په دې خاطر به ته ووینې چې دا اتحاد به نه بریالی کیږي. تر خو ترا وسه زمونږ میلمه یی . ځکه چې قسطنطین تاسې ته زمونږ هیواد ته د راتلو بلنه درکړې ده . خو ډیر ژر به د رومن کتولیک پادري زمونږ د میلمستیا نه لاس په سرشي . په دې خاطر غوره ده چې ته دباران د راتلو تر مخه دخپل ځان له پاره د خوندی ځاې د راپیدا کیدو په فکر کې شې .»

د یوناني عسکری ډلې سالار همدومره وویلي او بیا دخپلې ډلې سره بیرته ستون شو ، خو د ماهی نیونکو د کلي ټول لوې او واړه چې اوس د فادر سره ډیر اشنا شوی و دقاسم په شاوخوا کې په زوړندو شونډو او غمژنو مخونو سره ولاړ و .

دا د نن سهار پیښه وه خو نوره پاته ورځ د معمول په مطابق تیره شوه . هغه ټوله ورځ په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول د نوې تعمیریدونکې «رومیلي کلا » پورې « مصلح الدین اغا» ته ځان ور ورسوي او دهغه په لاسو سلطان محمد ته دا خبر ور ورسوي چې د عیسویانو دواړه ډلې په نژدې کې سره را یو ځای کیږي. هغه غوښتل نن د ماښام نه وروسته د «رومیلي کلا » ته ولاړ شی . هغه په همدې فکرونو کې ډوب و چې د غټو سترګو خاونده «روزي» یی څنګ ته راغله او په څنګ کی یی و دریده . روزي ډیره غمژنه وه ، ځکه چې نن سهار د رومي فوځونو سالار د ټولو خلکو تر مخه د ځوان راهب څخه پوښتني ګرویزنې کړې وې . هغه ته د سپاهیانو دا کړچار د سپکاوي ډک ښکاره شوې و . اوبیا هغې د یونانیانو ددې ډلې د سالار څخه ډیر ه کرکه هم کوله ، ځکه دا هغه ثوک و چې په ځنګل کې یی روزی د لاسه نیولې وه ، نو که چیرې هغه وخت د روزي ملګرو شور و غلمغال نه وې کړې نو روزي به دهمدې بداخلاقه سالار په لاسو بې عصمته شوې وې . روزې دا سالار دیوه کاله راهیسې په دې سیمه کې کوت ، دهغه نوم « مقرون » و اود قسطنطین د ساحلې فوځي چونۍ څارونکې و.

نن سهار هم ، کله چې مقرون د ماهی نیونکو کلي ته را ننوت نو نیت همدا و چې دغه ښایسته او حسینه پیغله په خپل دام کې را و نښلوي . خو کلي ته د راننوتلو سره سم « باقو ماهي نیونکي » هغه ته ددغه نوی ځواب راهب په اړه معلومات ورکړل . باقو هغه ته داهم ډاګیزه کړه چې د سردار لور دهمدې ځوان راهب په شاوخوا کې چکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي، باقو پخپله د روزي په اړه ښه آند نه درلود. خو د سردار تر مخه یې هیڅ نه شو ویلای. پخپله روزي هم دهغه د بدبویه کالیو او وجود څخه کرکه او نفرت کاوه. دهغه اوږده اوږده ویښتان، چې د څو میاشتو خاورو او خټو کې ککړ پاته شوي، دهغه دسترګو تر مخ را ځړېدلي و . دهغه دښې سترګې څخه به ټول وخت اوبه تلې، د همدې سترګې تر مخه را ځړېدلې ویښتانو دا سترګه په ناروغتیا ککړه کړې وه. ددې نه اخوا هغه په یوې پښه ګوډ هم و ، ګویا دهغه شخصیت په خپله د روزي له پاره د کرکې نه ډک و. باقو به د سردار د ویرې روزي ته څه نه شو ویلای. او که نه، که وس یې کیدې نو یوه لحظه به یې هم روزي نه وې پرې ایښې. خو کله چې دغه ځوان راهب کلي ته راغې نو روزي هم ورسره مینه پیدا کړه. باقو ددې خبرې زغم نه درلود. هغه تر پنځه ورځو پورې د مار په څیر تاویده را تاویده. خو په سبا یې په ذهن کې یوه لاره راپیدا شوه، په دې اساس د یوناني فوځونو سالار مقرون ته ورغې او هغه ته یې د دې نوي راهب او د راهب او روزي تر منځ د محبت په اړه خبره وکړه. همدا علت و چې هغه نن سهار وختی دخپلو عسکرو سره دغه کلی ته راغې، مقرون هم د تیر یوه کاله راهیسې د سردار په لور روزي باندې سترګې ښخې کړې وې. روزي د ډیر ساعت خاموشۍ وروسته قاسم ته د هولي فادر په نامه ورغږ کړ.

« نن چې له تاسره څه سلوک وشو مونږ د کلي خلک ټول پرې ډیر زیات خفه شوي یو. په اصل کې دغه کس چې د یوناني ډلې سالار و ډیر زیات بدطینته انسان دې، نن چې هغه له تاسره کومه بدکلامي وکړه، هغه ستا په خاطر نه وه بلکه زما په خاطر وه.»

قاسم د لمرې ځل له پاره د روزي په لور وکتل او په لږ څه حیرانتیا سره یې ورته وویل:

« څه مطلب ؟... څنګه ستا په خاطر ؟ ایا ته هغه د پخوا څخه پیژنې ؟»

« هو !... ددې نوم مقرون دې. ددې لورې د فوځې ځوکیو څارونکې، هغه یو ځل زه په ځنګله کې له لاسه و نیولم، خو دخداې شکر و چې زما ملګرو شور وغلمغال جوړ کړ. نوموړی ټوله ورځ په همدې ځنګلونه کې ګرځي را ګرځي. ماته مې پلار ویل چې نن سبا څو کسه مسلمان سپاهیان راغلي دي، په دې خاطر مقرون د پاګل او لیوني په څیر منډې رامنډې وهي.»

قاسم د روزی خبرې په دیر غور سره واوریدې. اوس چې کله هم روزي دهغه سره خبرې کولې نو د فادر لفظ به یې خامخا وایه. قاسم دهغې په سترګو کې د محبت پیغام لوستې و خو هغه دلته دمحبت کولو له پاره نه و راغلې. په دې خاطر هغه هڅه کوله چې د روزي په غټو غټو سترګو کې دغورزیدو نه ځان و ساتې.

ماښام را نزدې کیدونکې و، او دتیارو د خپریدو سره سم هغه د «رومیلې کلا» په لور تلل غوښتل، دې ماهي نیونکو دهمغه لمرۍ ورځې څخه قاسم ته یو ډیر ښه آس ورکړې و ، تر څو هغه د مقدس کتاب د تعلیم له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا کليو او باندو ته په اسانۍ سره تګ راتګ وکړای شي. قاسم د تللو دمخه په ډېره عجيبه توګه روزي ته وويل:

« روزي !....زه د ټولو دپاره مقدس پلار يم خو ستا له پاره نه يم ، زما په زړه کې ستا له پاره عزت د يوه دوست دعزت په څير دې. زه دغه پاس کلي ته د يوه ضرورت په خاطر ورځم ، خو ماته ستا دبسپنې له پاره اړتيا ده.»

د روزي له پاره ددې ځوان راهب خبرې بلکل نوې او په زړه پورې وې. هغه يوواري په هواکې په الوتو شوه. دقاسم خبرو دهغې په غوږو کې ، معلومه نه ده چې څه ور رسولې و. دهغې مخ د شرم څخه د ګلنار په څير و ګرزيد دهغې په سترګو کې حيرانتيا وه ، خوبيا يې هم په زوره زوره سر وخوځاوه اوقاسم ته يې دخپل تعاون په اړه ډاډ ورکړ. خو ترې وېې پوښتل:

« زما ځان هم ستا له پاره حاضر دې. ته حکم وکړه چې زه بايد څه وکړم ؟»

« ته يوائې همدومره وکړه چې زما چيرې د تللو ،اوبيرته راستنيدو اويا ددې ځايه د غير حاضرۍ په اړه هيچاته څه مه وايه.»

روزې د يوې لمحې له پاره فکر وکړ او بيا يې سمدلاسه وويل: « ته انديښنه مه کوه. ستا نه وروسته به هيچاته دا معلومات و نه شي چې ته چيرې يې. زه به ټول هر څه کنترول کړم.»

« خو څنګه ؟ته به څه کوې ؟»

« داټول ماته پريږده ، ته بې فکره اوسه او د خپل کار پسې دې ورشه»

کله چې سيوري تياره شول نو قاسم د خپل اس په شا کيناست او د انځرو په ونو کې غايب شو. هغه خپل آس د ابناې فاسفورس د ساحل په غاړو بوت. اوبيا يې د روميلي دکلا په لور مخ کړ او آس يې پسې و ځغلاوه. د لږځنډ نه وروسته آس دهوا سره خبرې کولې ، د ورميلي کلا ددې ځايه په پوره واټن کې جوړيده. خو قاسم غوښتل په ډير کم وخت کې تر مصلح الدين اغا پورې خپل راپور ور ورسوي اوبيرته دغه کلي ته راستون شي. هغه هلته د تللو دمخه د روزي څخه ټوله لاره پوښتلې وه ، هغه ته دا هم ډاګيزه وه چې په لاره کې به د يوناني عسکرو سره لاس په لاس کيږي ، په دې اساس يې خپل ځان پوره تيار کړې او وتلې و. اوس نو هغه دخپل آس په شټ کې ور پروت و اودهغې هوا څخه يې، چې د آس د ځغاستې په واسطه پرې لګيده ، ځان خوندي کاوه، کله چې دخپل وخت سره سم د روميلي کلا ته ور ورسيد نو دآس واګې يې دتمکيدو له پاره راکش کړې ، هغه ډاډمن چې همدلته چيرې په کوم ځاې کې به دعثماني فوځ کوم سپاهي د يوه هوښياره زمري په څير په پهره بوخت وي. اوس نو هغه دآس په مزله مخته روان و. هغه ته دا اندازه معلومه وه چې روميلي کلا همدلته چيرې تعميريږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دشپې په تیارو کې هغه تعمیر نه شو کتلای. په دې خاطر په ډېره محتاطه توګه مخته روان و. یوځل پخوا د ورځې په رڼا کې هغه د رومیلي کلا د کتلو له پاره راغلې و خو په هغه وخت کې یې د لویې لارې ستر واټن وهلی و خو نن هغه په کم وخت او په پټه دې ځای ته راغلې و، همدا علت وچې هغه د ساحل تر څنګ د انځیر په ونو کې پټه لاره خپله کړې وه. هغه په فکر کې ډوب و چې مخته یې د خلکو د خبرو زوګ را پیدا شو. اوبیا لږ څه وروسته یې دمسلمانو سپاهیانو یوه ډله تر مخ ولاړه وه. دې ترکي عسکرو قاسم په خپله محاصره کې واخست. دهغوې په لاسو کې لوڅې تورې وې او هغوې خپله محاصره را تنګوله او قاسم ته را نژدې کیدل، قاسم خپل مخ په یوه دستمال کې را نغښتلې و او هغه دخپلې تورې د راویستلو پرته دترکانو دفوځ سردار ته کتل. لږ وروسته قاسم په خبرو کې لمړیوالې وکړ او ویې ویل:

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته !..... الحمد لله زه دمسلمانو سپاهیانو له ډلې څخه یم ..... تاسې ما « انجنیر مصلح الدین اغا» ته د کتلو له پاره یوسئ.»

د قاسم په خبرو د عسکرو خولې وازې پاته شوې ، بیا یې سالار را مخته شو او دقاسم څخه یې وپوښتل: ته څوک یې ؟او د مصلح الدین اغا سره څه کار لرې ؟

قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دغه پوښتونکې پخپله مصلح الدین اغا دې. ځکه قاسم دهغه سره یوځل په اورنه کې کتلې و ، هغوې به کله کله دسلطان به دربار کې هم یو ځای کیناستل. قاسم بیا هم دخپل مخ څخه پرده لرې نه کړه بلکه مصلح الدین اغا ته یې وویل:

« زه ستا دوست یم او تاته د یوه مهم پیغام د ورسولو له پاره راغلې یم... ته ما نښه پیژنې خو زه به تاته خپل مخ په ځانته ځای کې و ښایم.»

مصلح الدین اغا ته د قاسم اواز اشنا شانته معلوم شو خو هغه یې پوره و نه پیژانده. خپلو سپاهیانو ته یې یوې لورې ته دکیدو اشاره ورکړه ، ترکي عسکر هم یوې لورې ته شول او و دریدل ، په دې وخت کې قاسم د مصلح الدین اغا تر مخه د خپل مخ څخه پرده لرې کړه او ویې ویل:

« ډیر ښه شول چې ته ماته همدلته تر لاسه شوې. دا یو پیغام باید سلطان ته ژر تر ژره ورسیږي ، او ماته ستا څخه پرته بله لاره نه وه چې دا پیغام مې پرې لیږلې وې.

مصلح الدین اغا قاسم ډیر ښه پیژندلې و. هغه د خوشحالۍ نه چغې کړې او دقاسم قاسم نوم یې اخسته. خو قاسم ورته په شونډو لاس کیښود او د چپ کیدو مشوره یې ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« زه ډير کم وخت لرم. ته زما دکار په اهميت باندې پوهيږې. زه سمدلاسه ددې ځايه بيرته ستنيږم. ته تر سلطانه پورې دا پيغام ور ورسوه چې د عيسويانو ددواړو ډلو تر منځه اتحاد راغلې دې او د روم پاپا دقسطنطنيې د بسپنې له پاره ملاتړ اعلان کړې دې په دې خاطر هغه بايد د غربي اروپا په لور حتمي توجه وکړي.

مصلح الدين اغا د قاسم پيغام په ډير غور اودقت سره واوريد او تر سلطانه پورې يې دهغې د وروسولو ژمنه هم ورسره وکړه ، اوس نو دقاسم له پاره په دې ځاې کې ددې نه زيات تم کيدل مناسب نه و. هغه غوښتل سمدلاسه بيرته ستون شي ، په دې خاطر يې دمصلح الدين څخه اجازه واخسته اوپه همغه لاره چې راغلې و دهمغې په تيارو کې پټ او بيرته ستون شو ، مصلح الدين اغا او دهغه سره يوځاې عسکر په خپل ځاې حيران دريان ولاړ و او د شپې ددغه مسافر لاره يې تر ډيره پورې کتله.

قاسم چې په کوم رفتار سره راغلې و په همغه رفتار بيرته لکه د مرغه په څير الوت اوروان و. خوپه يوځاې کې يې يو ناڅاپه د خپل آس واګې راښکودې. ځکه دهغه تر مخه په ناڅاپي توګه د يوناني فوځيانو يوه ډله را ووتله . په دې ډله کې يواځې پنځه عسکر و . دوې د قاسم په لاره کې لکه د ديوال په شکل ودريدل او د قاسم د تيښتې ټولې لارې يې و تړلې. ديوناني عسکرو په لاسو کې تيزې تيرې لوڅې تورې وې چې په تياره کې د ورايه ځليدې. دوې د قاسم تر مخه په يوه ليکه کې ولاړ و . قاسم هم يوه اوږده ساه واخسته او خپله توره يې دتيکې څخه را وويسته. ددې پنځو يوناني سپاهيانو څخه يې يوه چې ښې لورې ته ولاړ و دقاسم څخه په غوريدونکې اواز سره وپوښتل:

« ته څوک يې؟ او په دې وخت کې له کومه ځايه را ځې ؟ »

قاسم نه غوښتل ددوې تر مخه خپل ځان د يوه راهب په څير را ښکاره کړي. په همدې خاطر يې دماهي نيونکو په څير لهجه خپله کړه او دوې ته يې وويل:

« ماهي نيونکې يم ، محترما ! د خپلې يوې ورکې شوې تورې د لټون په خاطر وتلې وم ، راباندې ناوخته شو ، خو پيدا مې نه کړه او اوس بيرته خپل کلي ته روان يم.»

خو قاسم ته دې درواغو نجات ورنه کړ ، ځکه چې يوه يوناني عسکر هغه پيژندلې و ، په اسانۍ سره دهغه دپيژندلو يو علت داو چې هغه همدا نن سهار هغه د مقرون سره يو ځاې درومي راهب په کاليو کې کتلې و. په دې اساس هغه عسکر په ډير قهر سره په داسې حال کې چې خپله توره يې په لاسو کې لوبوله ، قاسم ته وويل چې « ته درواغ وايې ،ماته وپيژندلې ، ته ماهي نيونکې نه يې. بلکه ته همغه رومي راهب يې چې همدا نن سهار يې زمونږ سالار په اړه مونږ ته خبر راکړی.....ته به زمونږ سره ځې ، ته اوس زمونږ دڅارنې لاندې يې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم خپل ځان په تلک کې ګير وکوت. دهغه راز رابربنډ شوې و ، او ددې عسکرو سره يو ځاې مقرون ته په ورتلو سره دهغه وژل سل په سلو کې ېيښيدل. په دې اساس قاسم خپله توره را وويسته او په يوه ځل يې په هغو پنځو باندې را کيښودل. ډير وخت شوې و چې هغه ته دخپلو متو د ازميښت له پاره زمينه نه وه برابره شوې ، هغه د يوه وږي زمري په څير په يوناني فوځيانو باندې حمله وکړه او دهغوې د شميرې د ډيرښت د پروا کولو پرته يې پر هغوې يو په بل پسې مرګوني ګذارونه پيل کړل ، دهغه توره د برق او تندر په څير ددښمن په جسمونو باندې را پريوته. دشپې په تيارو کې د تورو يوله بل سره ټکر په فضا کې د اور بځرکي پريښوول او د ټنګ او ټونګ اوازونه يې هم تر ډيره پورې تلل.

د قاسم د تورې د وهلو او د د دوو په ځاې د څلورو لاسونو په تيزۍ سره په خوزولو د يوناني عسکرو اوسان ور خطا شول ، خوبيا هم هغوې غوښتل قاسم را محاصره کړي خو هغوې په پرلپسې توګه د شرمناکه ناکامۍ سره مخکيدل. تر څنګ يې د قاسم تورې په يوه وخت کې دوه سپاهيان د زمکې خاورو ته ورسول ، او آسونه يې و تښتيدل. د خپلو دوو ملګرو په داسې وژل کيدو باندې دهغو پاته درې عسکرو اوسان هم ورخطا شول خوقاسم هوډ کړې و چې دهغوې له ډلې څخه به يو کس هم ژوندې نه پريږدي. ځکه دې خلکو دقاسم اصليت پيژندلې و په دې خاطر قاسم غوښتل دهغه د رازدا پيژندونکې بايد ټول له منځه يوسي اوبيا کلی ته ستون شي. د قاسم توره يو ځل بيا د يوه بل عسکر په سر داسې راپريوته چې هغه يې دوه ټوټې کړ ، دپاته دوو عسکرو له پاره دا هيبت ناکه منظر د زغم وړ نه و ، په دې خاطر يې د تيښتې لاره ونيوله او دجګړې څخه يې دخپلو پښو د ويستلو له پاره خپلو اسونو ته پوندې ورکړې. دهغوې مخه د « ورميلي کلا » په لور وه ، قاسم هم خپل آس دهغوې پسې کړ ، او د ځغليدونکې آس د زين څخه يې ځان را کوږ کړ او د خپلې د غشو د خلطې څخه يې يو تير را وويست اوهغه يې په کمان کې کيښود ، دا غشې د يوناني فوځې په ځاې دهغه په اس کې ورننوت ، اس نا ارامه شو او يو خوا بلخوا يې منډې کړې او بيا يې په خپل ځان سپور کس په زمکه را وويشت. دغه يونانی عسکر پخپله هم د زخمې آس په شا خپل ځان دکنترول نه بيرون وکوت و او په دې ترتيب په زمکه راپريوت. خو د هغه بدبختې داوه چې دهغه يوه پښه د آس په رکاب کې ننښتې پاته شوه ، دغه زخمې ځغليدونکې نا ارامه آس د خپل راپريوتې مالک د پروا کولو پرته هغه په ځان پسې را ښکود او دننه ځنګل ته يوړ. د را پريوتې عسکر سر په زمکه د کاڼو سره ټکريده نو قاسم فکر وکړ چې هغه ژوندې نه شي پاته کيدې. په دې اساس هغه يوه لمحه هم تم ونه کړ اودهغه بل يوناني عسکر تر شا يې خپل آس ور وځغلاوه ، اوس نو هغه تښتيدلې عسکر يوکس و او هغه چې کومې لورې ته ور ته قاسم هم همغې لورې ته پسې ور روان و. خو پخوا له دې چې هغه قاسم ته په ګوتو ورشي ، روميلي کلا ته په ورنژدې کيدو سره ترکي عسکرو هغه کتلې و ، د ترکانو د ساتونکو يوه ډله يې مخته ولاړه وه، کله چې يوناني عسکر خپل ځان د څلورو خواو څخه محصور وکوت نوسمدستی يې خپله توره و غورځوله اودخپل ژوندې پاته کيدو خير يې وغوښت ، اوس نو دقاسم په څير د يوه غيرتمنده جنګجو له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ضروري وه چې هغه ژوندې پرېږدي. خو هغه د قاسم د راز څخه خبر شوې و. اودا خبره دهغه د ستر مقصد دترلاسه کولو په لاره کې زيانمنه ثابتيده. په دې خاطر قاسم د هغه د وژلو په ځای مسلمانو سپاهيانو ته په لوړ اواز وويل چې: «دا يوناني عسکر دې..... سمدلاسه يې و نيسئ»

دمصلح الدين اغا ساتونکې مخته راغلل، او دغه يوناني عسکر يې په خپله محاصره کې واخست. قاسم دا هم نه غوښتل چې مسلمان عسکر دې د ماهی نيونکو په کلې کې دهغه ځای ځيرې څخه خبر شي، هغه لږ څه فکر وکړاو بيا يې د مصلح الدين اغا په نوم غږ وکړ. خو مسلمانو ساتونکو هغه ته وويل چې دهغوې سردار اوس دهغوې سره نه شته. دې مسلمانو ساتونکو قاسم دلته په دويم ځل کوت. اوهغوې پيژندلې هم و، قاسم هغوې ته حکم وکړ چې دا بندي دې همغې ته ور حواله کړي او يا دې يې د راز د رابرښېدولو له ويرې سمدلاسه له منځه يوسي. ځکه دا کس د يوه ډير مهم راز څخه خبر شوې و. دقاسم د خبرې داوريدو سره سم يو ګرم مزاجه ترکي عسکر را مخته شو او ديوې لمحې د ځنډ پرته يې د يوناني عسکر په ګيډه کې خپله اوږده نيزه ور ننويستله، فضا کې يوه چيغه شوه او په دې توګه هغه يوناني عسکر دزمکې سره زمکه شو.

اوس نو قاسم يو ځل بيا دکلي په لور لکه د مرغه په څير الوت. هغه غوښتل چې ژر تر ژره خپل ځای ته ځان ور سوي، همغه و چې دخپلو تلو څخه پوره يو ساعت وروسته قاسم بيرته د خپلې جونپړی تر شا ولاړ و. هغه څو لمحې دمخه دخپله اسه رابنکته شوې و او په پښو د خپل د اوسيدو ځای په لور ور روان و. هغه ته دخپلې جونپړی په کړکيو کې د رڼا نښې تر سترګو شوې، هغه خپل آس هملته د خپلې جونپړی تر څنګ په ونو بوټو کې و تړه. او په خپله د اوسيدو د ځای ددروازې په لور ورغې. خو ددروازې نه بيرون يې په تياره کې څوک ناست وکوت ..... خو لږه شيبه وروسته يې روزي پيژندلې وه..

قاسم بې له ځنډه د روزی خواته ورغې، روزی په خندانه توګه دهغه ښه راغلاست وکړ اوبيا يې په لږه شوخی سره ورته وويل:

« په جونپړی کې دننه مقدس پلار په عبادت کې مصروف دې. هغه ماته دلته دکيناستو حکم کړې دې ترڅو څوک دننه ورتلو ته پرې نه ږدم، په دې خاطر تاسې دننه نه شئ ورتلاې....»

قاسم د روزې په خبرو د خندا نه شين شو او ددې حکمت په خپلولو سره يې د روزی ډيره ستاينه وکړه. بيا يې روزي ته وويل چې هلته د جونپړی تر شا يې خپل آس تړلې دې، هغه بايد سمدلاسه دکلي د آسونو په اخور وتړل شي .....روزي دحکم دتعميلولو له پاره سمدلاسه راپورته شوه، قاسم د روزی د نشتوالې نه په ګټې اخستو سره جونپړی ته ننوت او خپل کالي يې بدل کړل، ځکه د جنګ په وخت کې دهغه کالي شکيدلې و او په ځينو ځايو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې د وینې څاڅکې هم تر سترګو کیدل. قاسم خپل لباس بدل کړې و ، خو پخوا تر دې چې هغه دخپله مخه د سپاهیانو د وینو څاڅکې پاک کړي روزي پرې ناڅاپه را ننوتله او قاسم ته یې وویل:

« ستا د تلو وروسته ،زما پلار ستا په اړه له ما پوښتلي و. او یو ځل هغه بدذات باقو هم ستا سره دکتلو له پاره راغلی و. خو ما هغوې دواړو ته ډاډ ورکړ او تم مې کړل.

« باقو؟ ....کوم باقو ؟»

خو روزي قاسم ته د ځواب ورکولو په ځای تندې تریو کړ اود قاسم په مخ یې د وینو دداغونو په کتلو سره ترې وپوښتل:

« دا ....دا څه دي ؟ ... ستا په مخ باندې د وینو څاڅکې .... ولې ......دا څه در پیښ شوې دي ؟ .... ته خو به نه یې زخمې شوې.....؟»

قاسم بې ځوابه شوې و او سمدلاسه یې لستوڼي راپورته کړ اودمخ څخه یې د وینو د څاڅکو دپاکولو هڅې پیل کړې. او ویې ویل: نه ، زه نه یم زخمي شوې ، بس په لاره کې یوڅو غلو راباندې حمله وکړه،اودهغوې سره مې تر لږه وخته پورې کشمکش درلود.َ»

قاسم نه غوښتل بله کومه بهانه جوړه کړي ، ځکه چې هغه ته معلومه وه چې سهار وختي به د یونانی عسکرو د مرګ خبر د ځنګل داور په څیر په ټوله سیمه کې خپریږي، خوروزي په حیرانونکو سترګو قاسم ته کتل ، قاسم د روزې دکتلو د انداز څخه په ویره کې شو . اوپه ډیر بیړه یې دروزي د کمزورتیا څخه د ګټې اخستو په خاطر هغې ته وویل:

« روزي ! ته دومره حسینه اوښایسته یې چې ماته په خپل دغه راهبانه ژوند باندې پښیمانتیا راځي. کاشکې چې زه راهب نه وې اویو عام انسان واې...»

دقاسم د لهجې دد غه حسرت په کتلو سره روزي هر څه له یاده وویستل.اودهغه ځوان عرب په سترګو کې همداسې ورډوبه شوه. اوس نو قاسم روزي ته د تللو اجازه ورکړه تر څو هغه خپل په وینو ککړ کالي پریمنځلې شي.

روزي ولاړه ، اوقاسم د جنګ ټولې نښې نښانې له منځه یوړې. خو راتلونکې سهار د ټولې سیمې له پاره دقیامت په څیر ګرزیدلې و. د پنځه یوناني عسکرو د وژلو خبر د ابنای فاسفورس څخه نیولې ان د قسطنطنیې تر قصره پورې رسیدلې و . نن مقرون لکه دلیونې سپې په څیر په هر هر ځای کې خوله اچوله. هغه په هرې پوستې باندې وګرزید او د ډیرو کلو او بانډو اوسیدونکو ته یې اخطارونه اوګواښونه ورکړل. شهنشاه ته یې د خبر ورکولو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د خلکو يوه ځانګړې ډله ور واستوله او په خپله د يوې څلور سوه کسيزې عسکرى ډلې د برابرولو په هڅو کې بوخت شو. هغه غوښتل چې د روميلي کلا د جوړولو کارکونکي مسلمانان له منځه يوسي.

د بله اړخه انجنير مصلح الدين اغا ته هم هره ګړۍ خبرونه ور رسيدل ، په همدې خاطر هغه خپل ټول عسکر او انجنيران را ټول کړل او ضروري لارښووني يې ورته وکړې. نن د ماهي نيونکو په کلي کې هم ډيره بده ورځ وه. د هر کس په زړه کې د يوناني عسکرو د وژلو هيبت ناست و. يوازې روزې وه چې په ويره کې نه وه بلکه حيرانه وه. هغه په دې فکرونو کې ډوبه وه چې دهغه دخوبونو شهزاده يواځې ځوان او ښايسته رنګه نه دې بلکه جنګجو او ميړنې هم دې ، هغه په دې خبره هم حيرانه وه چې څه ډول د کليسا يو راهب دغسې يو ميړنې شخص ګرزيدلې شي . دهمدې فکرونو په بنسټ د قاسم په اړه دهغې آند مشکوک شوې و. ځکه دغه نوي ځوان راهب په يوه شپه کې په ځانته ځان د يوناني عسکرو پنځه وسلوال کسان له منځه وړي و، هغه په دې فکر کې وه چې هسې نه چې دې ځوان د رهبانيت لباس اغوستې وي ! خو دې فکرونو هغه د انديښنو په ځاې د خوشحالۍ لورې ته ور وړله. ځکه هغې همدا غوښتل چې قاسم رهبانيت پريږدي او خپل عادي ژوند ته راوګرځي تر څو له دې سره واده وکړي. اوس چې کرار کرار روزی ته د قاسم د نه راهبيت په اړه يقين تر سترګو کيده نو تر څنګ يې په زړه کې خوشحالي احساسوله. خو ټول کلي په غم او مصيبت کې اخته و. يواځې روزي چې په دې خبرو يې فکر نه و خراب شوې. خو بيا يې هم فکر کاوه چې دغه نوي ځوان راهب ولې يوناني پنځه کسه فوځيان وژلې دي؟ هغې غوښتل چې ددې راهب څخه پوښتنه وکړي خو له دې ويريده چې قاسم به دهغې څخه هسې نه چې قاسم ترې دا حقيقت پټ کړي او دخپلو درواغو په واسطه ددې زړه ورمات کړی.

لږ څه نور وخت هم په همدې توګه تير شو ، دقسطنطنيې د قصر څخه دا حکم راغې چې مسلمان عسکر ښار ته را نژدې پرې نه ږدئ او نه ورسره جنګ جګړه وکړئ. خو مقرون دخپلو عسکرو په وژلو ډير قهرجن و. هغه غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي ددې پنځه يوناني عسکرو د وژلو بدله واخلي. هغه انتظار کاوه چې د شهنشاه د درباره به په دې اړه کوم حکم راځي اودهغې حکم سره سم به دغه يوموټې لږ مسلمانان د تيغه تيروي. دهغه څلور سوه سپاره ملګري هر وخت دهغه دحکم لاندې و. مقرون په خپله مرکزي قرارګاه کې منتظر او نا ارامه ناست و چې په باقو يې سترګې ولګيدې ، هغه ګوډ ګوډ کيده او دهغه لورې ته را روان و. معلومه نه ده چې مقرون ولې سمدلاسه ټکان وخوړ ،هغه د باقو څخه دکوم ښه او ناڅاپي خبر داوريدو هيله درلوده. هغه په خندانه توګه د باقو سره لاس ورکړ اودخپل ځان خواته يې کيناوه.

« وايه ! څنګه راغلې يې ؟... داسې بريښي چې کومه مهمه خبره دې راوړې ده.» مقرون ورته په ډيرې بې صبرۍ سره وويلې. باقو ورته په ځواب کې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بلې ، هو ! ما يو خبر درکول غوښتل ، چې پرون ماښام دتيارو د خپريدونه وروسته ،زمونږ د کلي راهب په اس سپور شو او د «روميلې کلا » په لور تللې و . اوبيا د يوه ساعت وروسته بيرته راستون شوې .»

د مقرون ته دا خبر دومره مهم ښکاره نه شو . او په لږ څه قهر سره يې وويل: « نوبيا څه وشول ؟... ايا د يوه راهب چيرته تګ راتګ منه دې ؟ هغه به ستاسې په خوا کې بل کوم کلي ته تللې و .»

« نه ! زمونږ دکلي راهب زمونږ په اړخ کې کوم کلي ته نه و ورغلې. هغه چيرې لرې تللې و ،زه په پوره يقين او ډاډ سره ويلې شم چې همدې راهب دغه يوناني عسکر ټول له منځه وړي دي.»

دباقو په خبرو مقرون را نيغ شو او کيناست. بيا يې په پوره شوق سره تري و پوښتل چې:

« ستا ددې دومره پوخ يقين علت څه شې دې ؟»

« زه يې تاته علت وايم. ته زما خبره په ډير غور سره واوره. پرون سهار ته زمونږ کلي ته راغلې وې او بيادې هلته دغه راهب متنبه کړ. دهغې دعکس العمل دکتلو له پاره زما سترګې ټوله ورځ په دغه راهب باندې ښښتې وې. خوکله چې ماښام شو نو ما وکتل چې راهب د روزي سره پټې خبرې کوي ، زما غوږونه ودريدل. د ماښامه وروسته راهب خپلې کوډلې ته ولاړ. او د کوډلې چراغ يې روڼ پريښود. لږه شيبه وروسته روزي راغله او د همدې کوډلې تر مخ يې زنګون وواهه او کيناسته. ما تندي ته ټک ورکړ ځکه چې ددوې دواړو تر منځه دغه خبرې دغه ډول حرکت د معمول پر خلاف کار و . زه قصدا د همدې راهب دکوډلې په لور ورغلم ، هلته مې د روزي څخه وپوښتل چې مقدس پلار چيرې دې ؟ نو روزي ځواب راکړ چې مقدس پلار هلته په کوډله کې په عبادت کولو مصروف دې ، او هيچاته اجازه نه شته چې کوډلې ته ور ننوځي. زما شک د روزي دخبرو سره نور هم زيات شو په دې خاطر مې پريکړه وکړه چې په کوم ډول د کوډلې دننه حالت و ځارم. خو د کوډلې دروازه همغه لوري ته وه کومې کې چې روزي ناسته وه. بيا زما په ذهن کې يوه بله خبره راغله اوهغه دا چې : بايد د آس داخور په لور ولاړ شم اود راهب آس ووينم. نو زه هغه وخت ډير حيران شوم چې هلته د آسونو په اخور د راهب آس نه و ترلې. زه دآس داخور نه را روان شوم اوپه يوه ډير پټ ځاې کې کيناستم ، نژدې يو ساعت وروسته روزي په داسې حال کې چې د راهب آس يې د قيضې څخه نيولې و د آس داخور په لور راغله او آس يې هملته و تاړه او بيرته ولاړه. دهغې د تللو وروسته ما يوه رڼا را واخسته او د راهب د آس د کتلو له پاره هلته ورغلم ، نوهغه وخت ډير زيات حيران شوم چې ومې کتل چې آس په خولو کې ډوب دې. او دهغې په زين او جسم باندې د وينو ښښې نښانې دي. بيا ما ته دا ډاډ تر لاسه شو چې هرومرو راهب دکومې وينې تويونکې پيښې د تر سره کولو ورسته راستون شوې ،ما نن ټوله ورځ دهمدې خبرې څخه د خبرولو له پاره ستا دپيدا کيدو هڅې کولې ، خو ستا درک راته چا نه راکاوه. سالارصيب ! زه تاته په ډاډ سره وايم چې همدا راهب ستا د عسکرو اصلي قاتل دې. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باقو د خبرو دمکملیدو سره سم مقرون سمدلاسه راپورته شو او دخپلې تورې په لاستې یې لاس کینښود او ویې ویل « که چیرې هغه ریښتیا هم قاتل وي نوزه به همدا اوس اوهمدا ګړی دهغه سر له تنې نه جدا کړم.»

مقرون په ډیر ټینګ عزم سره دا خبره کوله. دهغه ددې عزم سره د باقو سترګې را خلاصې شوې ، مقرون د باد اوتوپان په څیر بیرون را ووت. اودخپله ځانه سره یې د پنځوسو عسکرو یوه ډله هم واخسته. لږه شیبه وروسته دغه ټول د ماهی نیونکو د کلي په لور الوتل.

د بله اړخه په کلي کې قاسم او روزي د کلي څخه لږ څه لرې د انځیرو د ونو په سیورې کې ناست و او په خپلومنځو کې یې خبرې کولې، نن روزي ډیره خوشحاله وه. ځکه نن هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده تر لاسه شوې و. یو ډیر ښایسته ، د ښه قد و خال او جنګجو ځوان د هغې سره مینه کړې وه. حال دا چې قاس به څه ډول د روزی سره مینه او محبت کړې واې؟ هغه خو لا دپخوا څخه دخپل یو ورک شوي محبت د قاتل ابو جعفر څخه د «مارسي» د پوښتنې له پاره دلته راغلې و خو هغه ته دهغې محبت څخه هم خپل مقصد اوپروګرام ډیر اهمیت درلود. اودهغه مقصد د قسطنطنیې د دفاعي نظام په اړه کره معلومات تر لاسه کول و. هغه خو روزي دخپل ځان سره ملګرې کړې وه تر څو د ماهی نیونکو په کلي کې یو څو شپې په ارامه تر سره کړي.... همداراز هغه د روزی سره د درواغو کومه ژمنه هم نه وه کړې. خو هغه ته دا په ډیره ښه توګه ډاګیزه شوې وه چې روزی اوس د هغه په اړه په غلطه انګیرنه کې را ښتې ده. هغه همدلته د روزي تر څنګ ناست و. په همدې فکر کې و چې د روزی کوچنۍ خور چې یولس یا دولس کلنه نجلۍ وه په ډیره تیزه منډه دوې ته را ورسیده. او دخپلې ساه د جوړولو پرته یې دوې ته وویل:

« مقدسه پلاره !.... د یوناني فوځونو همغه پرونې سالار د ګڼ شمیر سپرو عسکرو سره یو ځاې لوڅې تورې په لاسو کې نیولې او په ګړندۍ توګه زمونږ دکلي په لور را روان دي. مونږ په هغه غونډۍ لوړې کولې او هغوې مو وکتل چې د کلي په لور په تیزۍ سره را روان دي.»

قاسم سمدلاسه راپورته شو او د یوه پورته ځاې په لور یې ورمنډه وکړه او ودرید ، په خپل تندي یې د لاس سیورې وکړ اودغرب په لور یې وکتل. د لمر پریوتو ته لا ډیر وخت و. دروزی خور ریښتیا ویل ، دمقرون اس سپاره اوس کلي ته ور رسیدونکې و. دا خو ډیره دخوشحالۍ خبره وه چې قاسم د روزي سره یوځاې دکلي څخه بیرون راوتلې اودانځرو د ونوپه سیورې کې ناست دي. روزي چې د لرې څخه خپل کلی ته لوڅې تورې په لاس د یونانیانو داسې ورتګ وکوت نو وویریدله او رنګ یې تک ژیړ شو. هغه سمدلاسه قاسم ته ددې ځایه دپښو د ویستلو مشوره ورکړه ، دقاسم له پاره هم همداسې کول مناسب و. خو هغه به د سپرلۍ پرته ، له دې ځایه په پښو څنګه تښتیدلې وې. په دې اساس روزی قاسم ته د کلي څخه لرې په یو پټځاې کې د پټیدو وویل اوپخپله د آس د راوستلو له پاره دکلي په لور ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرون د ليوني سپي په خير کلي ته ورغي او سمدلاسه دکلي دغه يوائني کوچني چرچ ته ،چې د يوې کوډالې څخه جوړ شوې و ورننوت. دهمدې چرچ تر څنګ د قاسم د اوسيدو ځاې هم و. کله چې يې راهب په چرچ کې ونه موند نو سمدلاسه يې د راهب د اوسيدو ځاې ته ورمنډه کړه ،خو قاسم يې هلته هم و نه موند ، نو د قهره تک سور شو ، تر دې وخته پورې د کلي سردار او نور واړه او زاړه ټول ددې چرچ تر مخې را ټول شول. د پنځوسو وسلوالو کسانو ډله هم همدلته منتظر ولاړه وه. مقرون د غصې اوقهر نه سور راووت او بيرون يې د کلي سردار ته اواز کړ ، دروزی پلار چې پخپله ډير قهر جن و د مقرون مخې ته راغي ، مقرون دهغه د کتلو سره سم خپله توره را پورته کړه اودهغه په سينه يې کيښوده:

« مقدس پلار مو چيرې دې ؟ زه همدا اوس او همدا شيبه دهغه سر غواړم.»

د روزی پلار چې لا د پخوا څخه دقهره اوغضبه تک سور اوختي و د مقرون په دې خبرو نور هم وقهريده او په خپله سينه يې د ايښوول شوې توري کومه پرواه ونه کړه او په غضب سره يې وويل:

« سپه سالاره ! ته دخپل حد څخه بيرون وځې ، زه به همدا سبا سهار د قيصر په دربار کې ستا له لاسو شکايت وکړم .... تا پخوا هم زمونږ د ميلمنو سپکاوي کړې دې،مونږ د کلي خلک ټول په يوه خوله تا ته وايو چې ته د معمولي مذهبي اختلافاتو په اساس زمونږ دروند او عزتمند راهب مه تنګوه. او که نه دا کار به ستا له پاره ښه نه وي.

خو د روزی پلار ته دا ډاګيزه نه وه چې د راهب مسئله دومره کوچنۍ اومعمولي مسئله نه ده چې هغه يې ګڼي. دهغه دخبرو دختميدو سره سم مقرون خپله توره په هوا کې پورته کړه او سمدلاسه يې پرې د زوړ سردار سر پرې کړ..... د سردار د سر دپرې کولو نه وروسته مقرون په لوړ اواز سره وويل :

« دکلي خلکو ! ستاسو څخه هر څوک چې ددې سردار اويا ددې راهب دوستان وي نومخته دې راشی ، زه نن ستاسو د راهب دسر دپرې کولو له پاره راغلې يم.

خو دکلي هيڅوک مخته را نه غي. د زاړه سرد ار وژلو ټول په وحشت او دهشت کې غورزولې و. مقرون بوځل بيا خپله خبره په لوړ اواز تکرار کړه ، دهغه دغه دروند اواز د هوا په څپو باندې سپور دکلي بل اړخ کې د روزي غوږو ته هم ور رسيدلې و. روزي خو د راهب له پاره دآس د ور وړلو پسې راغلې وه خو دخپل پلار د مرګ د اوريدو سره سم يې هر څه له ياد ه ووتل. هغه لکه د ليونۍ په څير د خلکو د ټولې په لور ور منډې کړې ، غوښتل يې د چرچ په مخ کې دخپل پلار لاش ته ځان ور ورسوي، هغې د پاګلو اوليونيو په څير چغې سوري وهلې ځکه هغې ته يې پلار دهر څه څخه زيات محبوب و. مور يې ترې هم د کوچنيوالي په وخت کې جدا شوې وه. پلار يې د ا او ددې کوچنۍ خور لکه د مور په څير پاللي وو . هغې ته په خپله هم نه وه معلومه چې د راهب نيول د مقرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره څومره قیمت لري. هغې رامنډې کړې او د خپل پلار په لاش باندې یې ځان را و غورځاوه او په زوره زوره یې چغې ووهلې ، مقرون هغه کتله ، هغه خپله په وینو ککړه توره را واخسته او د روزي لورې ته راغې او په ډیره سخته ژبه یې ورته وویل:

« نجلۍ !.... ستا هغه مقدس پلار چیرې دې چې ته ورسره عشق او معشوقي کوې؟ژر یې راتهووایه او که نه ته به هم د خپل ژوند څخه ډیره ژر بیغمه شې»

خو مقرون ته د روزي ځواب غیر متوقع شانته و. ځکه روزي ورته وویل:

« هو ! هو ! .....ته ما هم ووژنه. ځکه اوس نو زما دژوندې پاته کیدو ارزښت هم له منځه تللې دې. زما پلار له منځه ولاړ ، زه هم اوس نور په دې دنیا کې اوسیدل نه غواړم.»

هغې په ډیره بده توګه ژړا اوفریاد کاوه او خپل حواس یې هم له لاسه ورکړي و چې دمقرون دخبرو ځواب یې ورکړې واې. همغه و چې مقرون دهغې دحالت دکتلو سره سم خپلو عسکرو ته حکم وکړ چې روزي له ځانه سره مرکزي چونۍ ته یوسي. په دې وخت کې یې دکلي خلکو ته مخ کړ او ورته یې وویل: چې هغه د هغوې دسردار لور نیولې او له ځانه سره یې خپلې پوستې ته وړي. دمقرون عسکر رامخته شول اونازک اندامه روزي یې په خپلو سختو لاسونو کې و نیوله. پاته سپاهیانو ته مقرون حکم وکړ چې هغوې دې د کلی څلورو اړخونو ته او ان تر ځنګله پورې و غځیږي او د ځوان راهب لټه دې وکړي.

دمقرون عسکرو روزي له ځانه سره یوړه. اوباقو هملته په کلی کې ولاړ پاته شو او روزي ته یې کتل. قاسم لا تر اوسه هم هملته په یو پټنځاې کې پټ ناست و. هغه غوښتل د ماښام د تیارو نه مخته یو آس تر لاسه کړي ، هغه په ډیره بې صبرۍ سره د روزي د بیرته راستنیدو انتظار کاوه ، دلمر دپریوتو نه لږ څه مخته یې چې کله د روزي د راتلو هیله له لاسه ورکړه نو ډیر نا ارامه شو او په ذهن کې یې د خطر زنګونو وهل پیل کړل. په دې فکر کې شو چې حتما کومه داسې خبره شته چې روزي یې دلته د راتلو څخه و ځنډوله. هغه په همدې فکر کې و چې د لرې څخه یې د یوه آس د شنهار اواز واورید. هغه داسې و انګیرله چې روزي له ځانه سره آس را خستې او را روانه ده. سمدلاسه د پټنځاې څخه بیرون راووت. خو په خپل مخکې یې یو یوناني عسکر چې توره یې لوڅه په لاس کې نیولې وه ولاړ وکوت. قاسم دخپل راهبانه لباس لاندې دپټ کړي خنجر په راویستلو کې دریغ ونه کړ ، دغه یوناني هم قاسم د یوه راهب په څیر پیژندلې و. قاسم پیدل و او یوناني په آس سپور و. دواړه یو دبل مخته را غلل....اوبیا د لمر دلویدو نه مخته قاسم هغه یوناني له تیغه تیر کړ او دهغه آس یې واخست او د رومیلي کلا په لور باندې ولاړ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلح الدین اغا په یوې جدا خیمه کې د قاسم ټولې خبرې واوریدې اودقاسم په غوښتنه یې ددې کلي د حال د معلوملو له پاره دوه تجربه لرونکې هوښیار سپاهیان د لیږلو له پاره تیار کړل. هغه دا سپاهیان بیرته و لیږل اود راستنیدو په وخت کې یې د خوراک یو پطنوس په لاس کې نیولې و اورا غې. خیمې ته د راننوتلوسره سم یې قاسم ته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا لمړنې خبر مې سلطان ته پرون ور لیږلې دې....را ځه اوس ډوډۍ هم راغله .....

اغا دسترخوان خپور کړ او د ډوډۍ لوښي یې پرې کیښودل « د ابنای فاسفورس»ماهیان خو قاسم بن هشام د ځو ورځو راهیسې خوړل ، خو د زیتون په تیلو کې وریته کړل شوي ماهیانو ورته خپل وطن او هیواد را یاد کړ ، که څه هم د روزې په اړه یې اندیښنه درلوده خوبیا یې هم د خوراک ځخه پوره پوره ګټه پورته کړه. د خوراک د خوړلو په وخت یې د مصلح الدین اغا څخه وپوښتل:

« د کلا تعمیر تر کومه ځآیه رسیدلې ، سلطان ورته په ډیره بې قرارۍ سره منتظر دې»

مصلح الدین اغا ورته په خندا کې وویل چې « مونږ په ۲۴م د اپریل ددې کلا د تعمیر کار پیل کړې دې او نن ۱۸ م د مئ مو ددې د تعمیر کار تر ځلورمې برخې پورې رسولې دې. که چیرې ددې په تعمیر باندې همدا ډول کار و کړل شي نو شوني ده چې د اګست په میاشت کې یې تعمیر تکمیل کړل شي. دکلا ټوله زمکه درې زره متره ټاکل شوې ده چې په کې اولس برجونه هم شامل دي ، په دې برجونو باندې به ستا ددوست «اربان» په لاسو جوړ کړل شوي توپونه نصب کړل شي. ما ددې کلا نقشه داسې را جوړه کړې ده چې که د هوا ځخه ور ته وکتل شی نو د «محمد ص»....لفظ به لیکلې تر سترګو کیږي. په دې کلا کې درې ستر برجونه جوړیږي چې اوږود والی به یې تر ۹۰ فټو پورې رسیږي ، ما ددې برجونود لاندېنیو دیوالونو پلنوالې نهه متره کړې تر څو برجونه ډیر قوي او مضبوط و دریږي »

« خو ددومره پلن دیوال لوړوالې به په یقیني توګه کم و ساتل شي که څنګه ؟»

« هو ! ددیوال پلنه برخه به پنځه متره او تنګه برخه به یې پنځلس متره پورته کیږي.»

قاسم په ډیر خوند سره د روميلي کلا د تعمیر په اړه تفصیلات اوریدل. او تر ډیره وخته یې دهمدې کلا په اړه د مصلح الدین اغا سره خبرې کولې. ان تر دې چې هغه خبر راوړونکې بیرته را ورسید . دغه سپاهیانو وویل چې : یوناني سالار مقرون د کلي سردار وژلې دې اودهغه ځوانه لور یې تښتولې ده .....د قاسم له پاره دا خبر د یوې زلزلې په څیر ثابت شو. ځکه هغه په دې پوهیده چې زوړ سردار ته دغه مصیبت دهمغه په خاطر ور رسیدلې دې. اوبیا سپاهیانو دا هم ویلې و چې هلته د رومن کتولیک د ډلې دیوه راهب لټون روان دې ،ځکه هغه د شپږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوناني عسکرو د وژلو نه وروسته تښتيدلي دي ، سپاهيانو خبر ورکړ او نور بيرته ولاړل. مصلح الدين اغا قاسم ته مخ کړ او ورته يې وويل:

« اوس به څه کوو ؟.... مقدس پلاره ؟»

خو د مصلح الدين اغا ټوکو قاسم خوشحاله نه کړ. البته قاسم لږ څه فکر وکړ اوبيا يې وويل: « مونږ بايد د سردار دغه بې ګناه لور را خلاصه کړو. ځکه په هغوي دغه ټول مصيبت زما په خاطر راغلي دي.»

ددې نه وروسته دا خلک دشپې تر ډيره پورې د روزي د خلاصون د پلانونوپه اړه په خبرو کې بوخت شول. اوبيا يې يو ډير په زړه پورې حکمت خپل کړ چې دسهار دلمانځه وروسته يې د هغې دپلې کولو هوډ اوعزم وکړ.

سهار وختي مصلح الدين اغا او قاسم د خپلو تکړه فوځيانو يوه پنځوس کسيزه ډله و ټاکله او د مقرون دمرکزي څارن ځاې په لور چې د«پاسفورس» په غاړه پروت و ، ورغلل. دهغوي اسونه په ګړندۍ توګه هغه لورې ته روان و اوداسې بريښيدل لکه هغه لورې ته چې ور الوزي. لا تر اوسه د لمر لمرنۍ وړانګې نه وې راخپرې شوې چې دمصلح الدين اغا دغه عسکرى ډله لکه د توپان په څير د مقرون عسکري مرکز ته ور ورسيده. دا مرکز په يوه ډير کوچني تعمير کې جوړ کړل شوي چې څلورو خواو ته يې د انسان په قد ديوالونه ولاړو. په منځ کې يې څلور پنځه خوني د ختو اوتيږو څخه جوړې کړل شوي وې. دعمارت په يوه کونج کې يو لوې برج هم ولاړو چې په هغې کې د مقرون دوه کسه غشي ويشتونکي د ډيرو شرابو د څښلو له امله بې هوشه پراته و. دمصلح الدين اغا عسکري ځوانانو دسترګو په رپ کې په دې مرکز حمله وکړه او په خونو کې دننه پراته د خرګوش په خوب ويده يوناني ټول عسکر يې د تيغه تير کړل. هلته په برج کې ناست يوناي عسکر هم له منځه ولاړل او په دې مرکز کې هيڅ کس ژوندي پاته نه شو. خو مقرون اوروزي هلته موجود نه وو.

او هغوي به څه ډول ددوي لاسو ته را تلل ؟ هغوي خو د تيرې شپې راهيسې ددې ځايه وتلي و ، مقرون دخپله ځانه سره په زنځيرونو کې تړلي روزى د « غلاطه د برج» په لور وړې وه ، ترڅو هلته د روزي د ځوانۍ څخه پوره پوره ګټه پورته کړي. او د غلاطې برج ددې ځايه پوره لرې پروت و. دا يو پخواني زوړ څو پوړيزه مينار و چې پلنوالي يې دومره و چې انسان پرې د يوه سهي عمارت ګمان کولې شو. په دې برج کې لاندې باندې کمرې وې اود يوناني فوځيانو په ولکه کې و. دمقرون مرکزي دفتر هم همدلته و او دهمدې ځاې دفوځي څوکيو څارونکې هم و. دا برج قسطنطنيې ته نژدې د ګولډن هارن په څنګ کې جوړ کړل شوې و. دغلاطې برج په ۵۰۷ کال بازنطينې پادشاهانو د جهازونو او کشتيو دلارښود په څير « د رڼا کور يا لائټ هاوس» په توګه جوړ کړې و. دا ډير اوږود و او ډير منزلونه يې درلودل. مقرون غوښتل خپله دا شپه د روزي سره په همدې برج کې تيره کړي ، هغه به ټوله شپه شراب څښل او د روزى په عزب به يې حملې کولې خو روزي لکه د يوې وينه تويونکي پيشو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځیر هغه خپل ځانته نه پرېښوده. که رېښتیا هم مقرون په هوش کې واې نو د روزی د عصمت خوندي پاته کېدل شوني نه و. خو د زیاتو شرابو د څښلو په اساس هغه خپل ځان نه شو کنټرولولاې او ټول وجود به یې لړزېده. بلاخره دسهار په وخت کې یې سترګې سره ورغلې ، او په دې توګه یې روزی هغه وخت د شر نه خلاصه شوه.

د ورځې ناوخته دمقرون سترګې په یوه ډېر بد خبر سره پرانستلې شوې..... ځکه چا دهغه په مرکزی پوسته باندې حمله کړې وه او دهغه ټول عسکر یې له تیغه تېر کړي و. د مقرون له پاره دا یو تباه کونکې خبرو. ځکه چې هغه د قسطنطنیې د قیصر تر مخه د خپلې مرکزي پوستې څخه دخپلې غیرحاضرۍ کوم دلیل نه شو وړاندې کولې. سخت وویرید او د لمړي ځل له پاره ورته داسې ډاګیزه شوه چې هغه مفرور چې دوې ورته عیسایی راهب وایه ، هغه د سره راهب نه و ، ځکه چې په دغه مرکزی پوسته باندې حمله کول د یوه کس کار نه د ې اومقرون په دې هم پوهیده چې دلته یې ډېر دښمنان مسلمانان دي. څنګه یې چې په ذهن کې داخبره را وګرزیده چې دا حمله مسلمانانو کړې ده نو اندېښنه یې نوره هم زیاته شوه. اوس نودهغه تر مخه بله لاره نه وه چې شهنشاه ته ددې خبر د ورسیدو تر مخه هغه د رومیلي کلا د مسلمانانو څخه بدله واخلي. رومیلي کلا دهغوې څخه په پنځه میله واټن کې جوړیده. او د مقرون سره په دې وخت کې څلور سوه وسلوال کسان موجود و و. مقرون د غلاطه د برج د اوم منزل څخه را کیوت اویوه کشتۍ یې و نیوله او دګولډن هارن د دروازې څخه تیر شو اوبیرته په هماغه ساحل باندې ښکته شو چې تیره شپه ترې د برج غلاطه په لور راغلې و.

په دې ساحل دهغه عسکرو خیمې وهلې وې ، مقرون په ډېر احتیاط سره خپل عسکر له ځانه سره واخستل ، هغه له دې ویریده چې هسې نه چې د دیوالو څخه د بیرون حالاتو څخه د دیوال دننه شهنشاه خبر شي. دښار څخه په لرِ واټن کې مقرون خپل آس ته پونده ورکړه ، اوس نو د څلور سوه وسلوالو سپرو لښکر دخاورو او ګردونو په وریځو کې د ورمیلي د کلا په لور ور روان دی...

دمصلح الدین اغا تیز رفتاره جاسوسانو ، هغه ته په دې اړه د وخت نه مخکې خبر ورکړې و. کله چې دمقرون د یوناني عسکرو ډله رومیلي کلا ته ور نژدې شوه نو هلته ورته تمکیدل اړین وګرزیدل. ځکه مخکې ورته د رومیلي کلا عسکر تیار په لیکو کې ولاړ و. مصلح الدین اغا مقرون ته د یوه لښکر په بڼه ښه راغلاست ووایه. او سمدلاسه یې د مقرون په عسکرو باندې حمله وکړه. مسلمانان د شمیر له اړخه کم و او دهغوې د سپرو شمیره هم د اتیاو په شاوخوا کې وه. اودپیاده جنګیدونکو شمیره هم تر سلو نه زیاتیده. خو په کومه منظمه توګه چې مصلح الدین اغا د جنګ پیلامه وکړه هغه د مقرون د عسکرو د هیلو نه ډیره پورته وه. د سهار په نهو بجو دا جنګ پیل شو او یوائې په نیم ساعت کې پای ته ورسید اومقرون خپل شاته ګڼ شمیر لاشونه پریښنول او بیرته د غلاطې د برج په لور په شا و تښتید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ورځ د مقرون له پاره د یوه عذا ب په څير راغلې وه. ځکه کله چې هغه د غلاطې برج ته ورسيد نو هلته ورته د شهنشاه پيغام راورونکې منتظر ناست و. هغه ته د خپل ځان له پاره د قيصر له خوا د مرګ او يا عمری بندي کيدو سزا ترسترګو کيده. خو د شهنشاه په لور د تللو دمخه يې يو په زړه پورې کار وکړ او هغه دا چې په اووم منزل کې بندي روزی يې دځه ويلو پرته ازاده کړه، شوني ده چې دا به هغه اخري نيکې وه چې په اخري وختو کې يې په کار راغله. او شهنشاه د ټولو پيښو د اوريدو وروسته ورته همدومره سزا ورکړه چې هغه يې د خپلو ځوکيو د ځارنې څخه را بدل کړ او يو عام سپاهی يې وګرځاوه. اودهغه په ځای يې «ويلاروس» و ټاکه. اوبيا يې د يوه هنګامي حکم په اساس د قسطنطنيې ټولې دروازې و تړلې. دا په حقيت کې د عوامو ترمخه د اضطراري حالت اعلان و. اوس نو د قسطنطنيې خلکو په ښه توګه درک کړې وه چې په قسطنطنيه باندې يوه ځواکمنه حمله کيدونکې ده.

د قسطنطين دقيصر له پاره ددې احکامو ګټه دا شوه چې د ښار خلکو چې په هغه وختو کې يې شميره تريولکو زياتيده، د قيصر د مصارفو له پاره په خپلو منځو کې چنده ورکول پيل کړل. تر څنګ يې خلکو د سلطان د مذهبي فکرونو په اړه خبرې او تبليغات بند کړل او د عيسويانو د دواړو ډلو د رايوځای کيدو له پاره يې خبرې پيل کړې. کله چې شهنشاه د خلکو دا رويه وکتله نو سمدلاسه يې د «سينټ صوفيا» په چرچ کې، چې د شرقي کليسا اوبطريق اعظم ستر مرکز و، ددواړو عيسوي ډلو د يوه متحده مجلس د راغونډلو پريکړه وکړه، ددې غونډې د مشرۍ له پاره يې د رومي کليسا «پنځم پوپ جان نيکلسن» ځانګړي نماينده «کارډينل اسيډور» ته، چې په دې وخت کې همدلته په قسطنطنيه کې موجود و، ځانګړې بلنه ورکړه.

دديوال نه بيرون د يوناني عسکرو سره د لاس ښنتې وروسته، شهنشاه يو بل کار هم وکړ. هغه سمدلاسه د تجربه لرونکو کسانو يوه ډله د سلطان محمد خان لورې ته وليږله. اوهغه ته يې دمسلمانو سپاهيانو د اوسنۍ حملې څخه شکايت وکړ. خوسلطان محمد خان ددې شکايت ځواب د جنګ د ډول د وهلو سره يو ځای ورکړ. اود شهنشاه دسفيرانو د بيرته راليږلو په وخت کې يې ورته وويل:

«د قسطنطين قيصر ته ووايه چې سلطان محمد خان د يوه فاتح په څير قسطنطنيې ته را روان دې. په دې خاطر هغه ته په کار دي چې د سلطان د فوځونو د ښه راغلاست په خاطر د قسطنطنيې دروازې پرانستې پريږدي اوکه نه د ترکانو اسونه به د شهنشاه دغه ستر ښار د عبرت يوه ښنه وګرځوي.»

دسلطان دغه خبرې د شهنشاه په غوږونو کې لکه دتوپ د ګوليو په څير ولګيدې، او هغه يې په ډيره خرابه توګه را ومروړه. هغه سمدلاسه ټولو اروپايي هيوادونو ته خپل سفيران و استول او دهغوې څخه يې د دغه ستونزمن وخت له پاره مرسته وغوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم لا تراوسه پورې په روميلي کلا کې و چې د قسطنطنيې د پادشاه د کړچار او نوو اقداماتو څخه ورته خبر ور ورسيد. هغه غوښتل د مصلح الدين اغا څخه اجازه واخلي او د قسطنطنيې په لور ولاړ شي خو په زړه کې يې د روزي سره د شوي تيري اوظلم په اړه درد را پيدا کيده ، هغه هوډ وکړ چې قسطنطنيې ته د تللو مخته به يو ځل هرو مرو د روزي حال احوال ځانته ډاګيزه کوي تر څو دې معصومې پيغلې ته ددې مصيبت نه نجات ورکړاې شي . په همدې فکر کې ډوب د ماهي نيونکو دکلي په لور ور روان شو ، اوس نو هغه د عامو خلکو په څير کالي اغوستي و .اود قسطنطنيې د خلکو خاصه خولۍ يې په سر کړې وه . د روميلي کلا څخه يې يو ځواکمن اوغښتلې آس را واخست او دماهي نيونکو دکلي په لور وخوزيد خو هلته درسيدونه مخته تم شو . هغه دداسې يو چا لټه کوله چې د روزي په اړه ورته سهي معلومات ورکړي . په همدې وخت کې يې ستر ګې په يوې نهه کلنې نجلۍ ونښتې ، خپل مخ يې په دستمال کې را تاو کړ او هغه نجلۍ ته يې ورغږ کړ ، نجلۍ په يوه منډه د قاسم لورې ته راغله . قاسم هغه وپيژندله ، هغه دهغې کلي يوه عامه نجلۍ وه . اوقاسم يې ډير ښه پيژانده . خو قاسم ترې خپل مخ پټ و ساته او ترې و يې پوښتل:

« لورې ! ستاسو دسردار لور خو يوناني سپاهيانو له ځانه سره وړې وه ..... هغې ته څه پيښ شول ؟»

هغه نجلۍ په ډيره تعجب سره د قاسم مخ دکتلو هڅه کوله او غوښتل يې هغه وپيژني ، خو قاسم ترې يو ځل بيا همغسې وپوښتل ، نو نجلۍ ورته وويل:

« زمونږ دسردار لور روغه رمټه ده او ببرته را ستنه شوې ده ......خو ډيره غمژنه او انديښمنه ده .»

دقاسم زړه ټکان وخوړ . خو خپل ځان يې سنبال کړ او کوچني يې له ځانه رخصت کړ . اوس نو دقاسم بل منزل د قسطنطنيې ښار و . خو په دې فکر کې و چې هلته به څنګه او څه ډول ور داخليږي . ځکه دښار ټولې دروازې بندې وې ، که څه هم ددروازو کړکۍ پرانستې وې خو ښار ته داخليدونکې هر شخص به ډير زيات څارل کيده ، اوبله مهمه خبره دا وه چې قاسم د ښار په جنوبي اړخ کې د ابناې پاسفورس په غاړه و او د ښار د اصلي دروازې څخه ډير لرې واټن کې و. دا دروازه د وچې او دغبرګې هيوادونو په لور پرانستل کيده ، قاسم ته دا ضروري وه چې يا د ښار د سترې دروازې « سينټ رومانس » پورې لرې واټن ووهي يا د ابناې پاسفورس د شاخ ګولډن هارن څخه د کشتۍ په واسطه تير او دښار بندرګاه ته ځان ورسوي.

قسطنطنيې ډيره په زړه پورې نقشه درلوده . دا د اروپا د لويې وچې په غاړه داسيا د لويې وچې تر مخه پرته وه . د اروپا او اسيا دلويو وچو تر منځ د ابناې فاسفورس همدا شنې اوبه حايل وې . د نن څخه شپږلکه کاله مخته ، کله چې د وچې دغه دوه سترې ټوټې يعنې اسيا او اروپا په سمندر کې د لامبو په واسطه يو بل ته را نزدې شوې نو دواړو په خپلو منځو کې د يوه نه تر درې ميله پورې واټن و ساته او په خپلو ځايو کې تم شوې. او قسطنطنيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځآيږدي چې هلته د دريدو په واسطه د اسيا څخه اروپا او د اروپا څخه اسيا په اسانۍ سره کتلې شي ، اوبيا د قسطنطنيې موقعيت د اروپا په ساحل باندې په ډيره په زړه پورې توګه جوړ کړل شوې دې. که چيرې د فضا څخه ورته وکتل شي نو ددواړو لويو وچو ترمنځ دغه ابنا د غوايې د ورميږ يا سر په څير تر سترګو کيږي چې يو اڅې يو ښکر لري او هغه هم د وچې په لور راغلې چې په وچه زمکه کې يې يو درز راپيدا کړې او ديوه کوچني خليج شکل يې ځانته خپل کړې دې. همدغې ته طلاې ښکر هم وايي ، او ځينې خلک د پاسفورس دغه شاخ ته «زرين شاخ» هم وايي. د قسطنطنيې جغرافيه داسې جوړه شوې ده چې ددې ځاې د زمکې وچې ټوټې دمثلث شکل اختيار کړې دې ،په همدې مثلث د قسطنطنيې ښار اباد شوې دې ، او دښار ديوالونه هم د همدې ساحل تر څنګ غځيدلې دي ، دښار يوې لورې ته پراخه ابنا پرته ده اوبل اړخ ته يې د «ګولډن هارن» اوبه دي. دهمدې ګولډن هارن په خوله کې يو زنځير پروت دې چې د اړتياو په وخت کې يې دکشتيو د تګ راتګ له پاره تړي، دغه مثلث شکله ښار دوه اړخونه د سمندر تر څنګ دي نو په دې اساس يې امنيت خوندي دي ، ديوالونه يې هم دومره ستر او لوړ نه د ي، ددې ښار يواځني اړخ چې د وچې لور ي ته غځيدلې د يوه قوي او مضبوط ديوال په واسطه خوندي کړل شوې دې.

قاسم د بندرګاه په لور ښار ته د ورننوتلو پريکړه وکړه. هغه په حقيقت کې غوښتل د ګولډن هارن د زنځير په اړه هم معلومات ترلاسه کړي اوترڅنګ يې د غلاطه برج هم په سهي توګه وکتلاې شي. خو ددې لارې دقاسم په پيژندګلوي کې شک را پيدا کيده ځکه چې دغلاطې برج د يوناني عسکرو په لاسو کې و اودهغوې د ډلې څخه يو څو يې قاسم پخوا ليدلې هم و. خوبيا هم قاسم غوښتل دهمدې لارې ښار ته ور ننوځي.

د ګولډن هارن په دې غاړه ،کومې ته چې اوس قاسم ور روان و د يوناني عسکرو يو مستقل کمپ هم لګيدلې و .او دا همغه ځاې و چې مقرون ترې د څلور سوه کسانو عسکرو يوه قوي ډله تياره کړې وه. خو قاسم په هغه لاره روان و چې عام خلک پرې تلل را تلل. دهمدې لارې د يوشمير هيوادونو تجارتي سامانونه او ډيرې نورې قافلې قسطنطنيې ته ور داخليدې دښار د دروازو دبنديدو وروسته ، که څه هم په دغه لاره د عامو مسافرينو تګ راتګ کم شوې و خو په لويو لويو غواې ګاډو باندې به تجارتي سامانونه بار کړل شوي و او ښار ته به ور روان و. دا ټول هغه وسايل اوسامانونه و چې د ابناې پاسفورس په مختلفو ځايو کې به د کشتيو څخه را ښکته شوي و اوبيا به دهمدې ګاډو په واسطه شار ته وړل کيده.

کله چې قاسم د مال څخه ډک د غوايانو ګاډې وکتل نو فکر يې وکړ..... چې قيصر د قسطنطنيې د کلابندۍ له پاره ډير زيات سامانونه راټولوي. هغه دومره سامانونه راټول کړي و چې شوني و چې څو مياشتې يې په پوره زړه بې غمۍ سره ځان کلابند ساتلې واې. په حقيقت کې ګولډن هارن ددې ښار ستره بندرګاه وه. دهمدې ځآيه به د تورې بحيرې او مارمورا د بحيرې څخه راغلې ټول سامانونه او مسافرين را ښکته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په خپل آس سپور دګولډن هارن ساحل ته ورسيد. اوس نو دهغه تر مخه د ګولډن هارن دخليج اوبه وې اود خليج نه اخوا د قسطنطنيې دښار ديوالونه اود بندرګاه دروازه وه. قاسم د يوې عامې لارې دلته راغلې و په دې اساس دښار ددروازې مخې ته راورسيد. دا ځاى ډير ښايسته جوړ کړل شوې و او تر ډيره پورې د خوراک څښاک او نور وسايل چې د غوايې د ګاډو په واسطه دلته را رسيدلي و خواره واره پراته و. د ګولډن هارن تر څنګ دښار دروازه هسې په رسمي توګه تړلې وه خو په حقيقت کې دهغې يوه پله بلکل پرانستې وه، دعامو خلکو په تګ راتګ باندې بنديزونه لګيدلي و اودقسطنطنيې عسکر و به هر تلونکې راتلونکې پوره پوره تالاشى کاوه. لويو لويو کشتيو به دهغې لورې سامانونه دې لورې ته را منتقلول. ټول چاپيريال کې يوډول عجله او بيړه محسوسيده. ددروازې دننه، ددروازې شاوخوا، ښي اوچپ لورو ته، مخامخ، په ګولډن هارن کې په موجودې هرې کشتۍ او جهاز باندې، اوپه دغه ساحل چې قاسم پرې کيوتې و، هرې لورې ته د قيصر درويشي لرونکې عسکر ولاړ تر سترګو کيدل. قاسم د يوه عام وګړي په څير دلته راغلي و خو دلته عام خلک ډير کم وو، قاسم د بندرګاه سره ولاړ دهغو جهازونو د کتلو له پاره ورغې چې په دې ساحل او په ترمخه ساحل کې ولاړ و او سامانونه يې ترې کيوستل. په دې سامانونو کې غله، کالي، وسايل، ادويات او نور ډير شيان شامل و. د کشتيو نه د سامانو د راښکته کيدو له پاره لويې لويې تختې دسمندر لورې ته ور غځيدلي وې. د ا تختې ډيرې مضبوطې او پيړې وې، قاسم ته په دې بندرګا ه باندې دمختلفو هيوادونو خلک تر سترګو شول، چې قسطنطنيه ته يې د خپلوخپلو هيوادونو مرستې راوړې وې، مخامخ ساحل هم د ښار او دښار ديوالونو تر منځ پوره غځيدلې و اوپه دې توګه د اوبو او ديوال تر منځ يوه پټۍ دښار په سمندرې چاپيريال کې را ګرزيدلې وه. خو دا پټۍ دومره ستره هم نه وه چې کوم لښکر دې پرې پياده کړل شي، دديوال تر څنګ دا پټۍ په ديوال پرتو ساتونکو په اسانۍ سره په نښه کولې شوه.

قاسم په دې فکر کې وه چې په څه ډول ښار ته ور ننوځي. دهغه سترګې په ګولډن هارن کې په ګرزيدونکې کشتيو نښتې وې، په همدې وخت کې يوه کوچنۍ کشتۍ راغله چې يو ځوان سپاهيې په کې ناست و. قاسم هغه عسکر ته په غور سره وکتل، هغه هم کوم يوناني عسکر معلوميده. خود هغه قدوخال او قامت دهغه د بهادرۍ او ميړانې څخه خبرې کولې. سپاهې خپله کشتۍ راکښوده او دساحل سره يې يو ځاى کړه او دکشتۍ رسۍ يې د تمځاى د تښتو سره و تړله اوپخپله يې ترې را ټوپ کړ اوساحل ته راغې. دقاسم په ذهن کې يو ډير عجيب اوغريب ترکيب راغې، هغه په بيړه بيړه ددغه ځوان لورې ته ورغې.د قاسم په لاسو کې د آس قيضه وه اوپه بدن يې دعامو خلکو لباس و. د څو قدمه اخستو وروسته قاسم دهغه ځوان تر مخه و دريد. او ورته يې وويل:

« دا سې ښکاري چې ته د بازنطينى سلطنت کوم عسکر يې ..... زه له تاڅخه په دې وخت کې د تکليف د درکولو څخه ښښنه غواړم. خو زه ډير بې وسه يم نوپه دې خاطر مې درته تکليف در کړ. زه غواړم دقسطنطنيې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ور ننوځم. خو هیڅوک ما له ځانه سره هغه لورې وړلو ته تیار نه برېښي. که چیرې ته له ماسره کومک وکړې نو دا به ستا پر ما ډېر احسان وی.»

درویشي لرونکې عسکر قاسم ته په غور سره وکتل. اوبیا یی ورته وویل: «ستا له لهجې څخه څرګندېږي چې ته د قسطنطنیی اوسیدونکې نه یی.....ته د کومه ځایه راغلې یی ؟ او په قسطنطنیه کې څه کول غواړې ؟»

سپاهي په ډېره مؤدبه توګه خبرې کولې.. قاسم فکر وکړ چې نوموړې یا د کومې سترې کورنۍ وګړې دې اویا یی زما په لاس کې ددې قیمتي آس واګې وکتلې اوزه ورته کوم امیر او مهذب وګړې ښکاره شوې یم. قاسم ورته په خندا کې وویل:

« هو ! زه د بوسنیا څخه راغلې یم. او په قسطنطنیه کې دیوه شخص نه پرته بل څوک نه پیژنم. اودا هم راته ډاګیزه نه ده چې هغه شخص به ماته چیرې تر لاسه کېږي. ما اوریدلې دي چې په قسطنطنیه باندې مسلمانان کومه ستره حمله کوي اوزه غواړم چې د قسطنطنیی په فوځ کې د یوه رضاکاره په توګه شامل شم.»

قاسم کومه نوې خبره نه وه کړې ځکه د ټولې عیسوي نړۍ څخه رضاکاران د خپل مرکزیت د خوندي ساتلو له پاره دلته را روان و. اودقیصر په فوځ کې ور شاملیدل. په دوې کې یو شمیر رضاکاران په خپله خوښه اویو شمیر نور به دخپلو هیوادونو دبیرغونو لاندې اوپه ډله ایزه توګه راتلل. خو په دې ډله کې د بوسنیا څخه لا تر اوسه څوک نه و راغلي. دقاسم د جذبې د کتلو په اساس د هغه سپاهي په سترګو کې د قاسم له پاره دستاینې جذبات را وپاریدل شوني ده چې په هغې کې به دقاسم دخبرو د انداز اغیز هم شامل و. قاسم په ډېره ساده او عاجزانه توګه خپله مدعا بیان کړه. په دې خاطر هغه یوناني عسکر چې شونی وه په خپل فوځ کې به کوم افسر و قاسم ته د شک په سترګو دکتلو څخه لاس واخست اوپه ډېرې نرمې لهجې سره یی ورته وویل:

« په قسطنطنیه کې هغه څوک دې چې ته یی لیدل غواړې ؟ او ته یی پیژنې هم ؟ »

« ډیمونان ..... ډیمونان د هغه نوم دې . هغه اته کاله مخته یو ځل بوسنیان ته راغلې و اوهملته مې ورسره پیژندګلوي شوې ده.» دقاسم په ځواب سره دهغه یوناي عسکر سترګې دحیرانیتانه وازې پاته شوې.« ډیمونان ؟؟.... دا خو « ایاصوفیا » بطریق دې . د قسطنطنیی د « دی هولي ارتوډکس چرچ ایاصوفیا » بطریق. سپاهي په ډېره حیرانتیا سره داخبرې کولې اوبیا یی قاسم د لاسه و نیوه او په دیر درنښت سره یی ورته وویل « ته خو د یوه ډیر ستر انسان میلمه یی. له ماسره راځه ،.... زه دلته لږ څه کار لرم ، ددې ځایه دفراغت وروسته بیرته ستنیږم نو تا به هم دخپله ځانه سره په کشتۍ کې یوسم.»

قاسم ته نو نور څه په کار و .....همدا چې هغه دکومې خوندي لارې قسطنطنیی ته ور داخل شي ، دهغه دا چال بریالی شو ، خو ویی ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بیا دغه آس چې ما د عیسوي فوځ له پاره له ځانه سره راوړې دې ؟...دا به څه کړم ؟ ...» یوناني سپاهي په ستا ینه کونکو سترګو د آس لورې ته وکتل او ویې ویل چې دا آس به مونږ د بندرګاه د آسونو په اخور و تړو بیا به د مال وړونکې جهاز په واسطه هغه لورې ته راوړل شي ، تر سبا پورې به یې مونږ بیرته تر لاسه کړو .»

قاسم د هغه یوناني عسکر سره یو ځای په کشتۍ کې کیناست اودښار هغه لورې ته ولاړ. په لاره کې قاسم دهغه سپاهی څخه وپوښتل.

« که بده یې و نه ګڼې ، ستا نوم پوښتلې شم. لږ تر لږه دخپل محسن نوم خوباید راته یاد وي. »

« اوه ! ما خو له تاڅخه ستا دنامه پوښتنه و نه کړه .... هو ! زما نوم « کلاډیوس » دې. اوس نو ته هم راته خپل نوم وښایه. »

قاسم د همداسې پوښتنې هیله درلوده. په همدې خاطر یې ګلاډیوس ته خپل فرضی نوم و ښوده.

« زما نوم ...مورګن دې. مورګن. ....دبوسنیا د شاهي کورنۍ لرې خپلوان یم. هغه شاهي کورنۍ چې دمسلمانانو له اړخه تباه او برباد کړل شوه.

قاسم د خپل نوم پرته نوره خپله ټوله پیژندنه سهي او په ریښتیا نۍ توګه کړې وه. ځکه هغه د بوسنیا د شهزادګۍ حمیرا میړه و اوپه همدې خاطر د بوسنیان د شاهي کورنۍ خپلوان و ، دقاسم د پیژندګلوۍ نه وروسته هغه سپاهی نور هم تر اغیز لاندې راغې. اوبیا یې په رسمي توګه وویل:

« دلته له مونږ سره یو ډیر پخوانی عسکر دې ،هغه هم د بوسنیان اوسیدونکې دې ، هغه لمړۍ دهنګري په فوځ کې و بیا یې خپل مذهب بدل کړ اورومي کلیسا یې پریښوده او زمونږ په کلیسا کې شامل شو ، هلته د هنګري په فوځ کې هغه د مشهور سالار « هونیاډي» د بیرغ لاندې په ډیرو جنګونو کې برخه اخستې وه. زه په دې خاطر تاته دا خبره کوم چې ته هم د بوسنیا اوسیدونکې یې او زمونږ ملګري « رومیل » هم د بوسنیا اوسیدونکې دې. اوس نو چې ته خپل یو هموطنه عسکر ووینې نوحتما به یې په کتلو سره خوشحاله شې.»

قاسم د رومیل نومې سپاهی دکتلو سره کومه دلچسپې نه درلوده. هغه خو دبل کوم مقصد له پاره قسطنطنیې ته ور روان و. خو دکلاډیوس د خبرې د تائید له پاره یې وویل:

« هو ! دا خو به ډیره په زړه پورې وي ، دخپل یو هموطنه په کتلو سره به زما زړه وغوړیږي ، خو هغه به چیرې وي ؟ او زه به یې چیرې وینم ؟ قاسم له دې ویرې چې هسې نه چې کلاډیوس یې هرو مرو د رومیل سره مخامخ نه کړی ، درومیل په اړه پوښتنې پیل کړې. خو د کلاډیوس د ځواب په اوریدو سره یې زړه ټکان وخوړ. ځکه کلاډیوس ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« روميل به مونږ ته همدلته تر لاسه شي. دلته د ښار د دروازې تر څنګ. نن سبا ټول تجربه لرونکي سپاهيان دکلابندۍ له پاره د ځانو په تيارولو کې مصروف دي..... دغه دې ته يې په خپلو سترګو ګورې که نه. تا ته به هرې لورې ته سپاهيان تر سترګو شي....

قاسم په دې فکر کې شو چې يو بل مصيبت يې هم غاړې ته راپريوت. ځکه هغه نه غوښتل دکوم روميل سره ووينې. اوبيا يې ځان د بوسنيايي په شکل کې په ښوولو سره نور هم په خطر کې اچولې و. ځکه چې روميل په رينښتيا هم بوسنيايي و او دا شوني وه چې هغه داسې پوښتنې ګرويزنې وکړي چې د قاسم پټ رازونه ترې راوسپړي. قاسم دهمدې انديښنو په بحر کې ډوب د ښار د دروازې مخې ته راورسيد. دا د بندرګاه تر ټولو لويه برخه وه. د کلاډيوس کشتۍ غاړې ته شوه او هغه قاسم ته دخپله ځانه سره يوځاې د کشتۍ څخه ښکته کيدو اشاره وکړه. دهغوې مخه د ښار لورې ته وه ، او تر مخه يې د زياتو خلکو تګ رتګ تر سترګو کيده. د ديوال دا دروازه د ګولډن هارن په لور پرانستل کيده ،په دې اساس دلته ډير زيات ملاحان ګرزيدل. خو نن دعسکرو شميره د ملاحانو او کشتۍ ورونکو څخه ډيره وه. د سلطان محمد خان د جنګ د اعلان نه وروسته دقسطنطنيې د خلکو ژوند ډير ګډوډ شوې و اود شاهي قصر بنستونه لړزيدلې و.

قاسم د کلاډيوس سره يو ځاې ددې ښار دروزاې ته ورسيد او په زړه کې يې خپل ځان د سلطانی فوځ لمړۍ سالار انځوراوه او په همدې مزو کې ډوب و. خو زړه يې د انديښنو نه هم ډک و. ځکه که ښار ته د ورننوتلوسره سم و نيول شي نو ټول کارونه به په ټپه و دريږي خو دکلاډيوس سره د يوځاې والي په خاطر قا سم ته په د روازه کې هيڅا هم دتم کيدو اشاره و نه کړه. دا دواړه په ډيره ګړندۍ توګه مخته ولاړل او د دې تاريخي ښار سترې او ديوشکله دروازې ته ور ورسيدل. ددروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې د قاسم حالات ډير عجيب و غريب ګرزيدلي و. ددروازې د جوړښت نه داسې ډاګيزه کيدل چې يو وخت بازنطينی سلطنت ډير ستر او شکوهمند و. حال داچې دا دقسطنطنيې يوه کوچنۍ دروازه وه. ددې ښار تر ټولو لويه دروازه « سينټ رومانس» و چې د وچې په لور پرانستل کيده. اوهمغه دښار مخه ګڼل کيده. د دروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه څنګه يو څوک د يوې سترې خونې له منځه تيريږي. ددروازې دننه ښي او چپ لورې ته د فوځي افسرانو او د چونګي د محصول داخستونکو کسان ناست و ، کلاډيوس پرته له ځنډه دريمې خونې ته ور ننوت ،په دې وخت کې دقاسم وينه تيزه شوه. هغه په خپل زړه کې د خپلې ښځې حميرا څخه د بوسنيا اوريدلې قصې د خپله ځانه سره تکرارولې. کمرې ته دورننوتلو سره سم هغه وکتل چې يو لحيم اوشحيم پيړ د منځنې عمر يو فوځی افسر په خپل مخکې نقشه غوړولې او د څو عسکرو سره پرې خبرې کوي. کلاډيوس دغه افسر ته سلام وکړ اوسمدلاسه يې ورته قاسم ور وپيژانده.

« دا مورګن دې ،..... د بوسنيا د پخواني شاهي کورنۍ يو غړې. غواړې د قسطنطنی په فوځ کې ورشامل شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم فکر وکړ چې دغه د منځني عمر فوځی افسر پخپله رومیل دې. قاسم هم ورمخته شو او په ډېر آدب یې ورته سلام او درنښت وکړ. کله چې رومیل قاسم وکوت نو دخپله ځایه راپورته شو اوپه ډېره خوشحالۍ سره مخته راغې اودخپل هموطنه سره ورغاړیوت. د قاسم له پاره دا ډېر ستونزمن وخت و هغه خپل ځان بوسنیایی ښوولې و او اوس یې هڅه کوله چې رومیل یې په بوسنیایی والي باندې شک و نه کړي. رومیل قاسم له خپله ځانه سره کیناوه او ورته یې وویل:

« ستا میلمستیا به ماته ډېره ستره نیکبختي وي ، زه خو دخپل هیواد بوسنیا د شاهي کورنۍ ډېر درنښت کوم. کلاډیوس ډېر ښه کار وکړ چې ته یې دلته زما خواته راوستې.»

اوس نو دقاسم د خبروکولو نوبت و. هغه لږ څه په ځنډ سره وویل: « بلې ! دا خو ستا مهرباني ده اوکه نه اوس خو شاهي کورنۍ له سره پاته نه ده. زمونږه شاهي کورنۍ خو سلطان مرادخان ثاني دخپلې زهري توري په واسطه ټوټه ټوټه کړه ...»

« ګوره چې سلطان مرادخان ثاني ته څه ونه وایې .. زه د مسلمانانو ددې سلطان سخت مداح یم. تاسې به حیران شئ..... چې واورئ چې زما د اوه کلن زوي نوم هم « سلطان مراد » دې .»

درومیل خبر ې د قاسم له پاره لکه د برق د ټکان په څیر ثابتې شوې. هغه د رومیل دخبرو څخه برعکس مقصد واخست. دهغه زړه په ډوبیدو شو. هغه داسې وانګیرله چې د رومیل ژورو سترګو هغه پیژندلې دې. په دې خاطر رومیل د قاسم تر مخ بیا بیا دسلطان مراد خان نوم اخلي ، ترڅو دقاسم د زړه غلا پرې را وکاږي. هغه ډېر وارخطا شوې و اوپه دې نه پوهیده چې اوس رومیل ته څه ووایی او څه ورنه پټ کړي....

رومیل هم دقاسم په مخ باندې درنګونو تګ راتګ کوت. او د قاسم له پاره دا خبره نوره هم داندیښنې وړ ګرزیدلې وه. د عثماني سلطنت دغه تجربه لرونکې جاسوس دلمړي ځل له پاره خپل ځان په تلک کې کوت. رومیل دقاسم حیرانتیا درک کوله. د لږڅه خاموشۍ وروسته یې یو ځل بیا وویل:

« اوهو هو ! تو خو وویریدې ... زما خبره واوره ... ته اندیښمن کیږه مه ، زه دمسلمانانو جاسوس نه یم ، دیسوع مسیح خداې ریښتوني خادم او پیرو یم.....»

اوس نو قاسم پوره ډاډمن شوې و چې رومیل پیژندلې دې ، په دې خاطر یې خپل ځان د قیصر په بندیخانه کې کوت. خو دقیداوبندي کیدو تر مخه د تیښتې په فکر کې شو خو په ناڅاپي توګه یې د رومیل یوه بله خبره واوریده اوذهن هغې لورې ته واوخت او په دوه لارۍ کې و درید ، نه پوهیده چې درومیل په اړه دکومې زاویې څخه فکر وکړي. رومیل ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به زما په اړه غلط فکر نه کوې. ما دخپل زوې نوم ، سلطان مراد ، د يوه خاص علت په اساس اينښودې دې. ستا په څير يوشمير نور خلک هم دزما دغه کار ته په ښه سترګو نه ګوري. په دې خاطر زه اوس خپل زوې ته « سولتن» وايم. زه هر چا ته ددې علت نه وايم. خو تاته به يې ووايم. ځکه چې ته زما د وطن سړې يې. لږه شيبه وروسته به زه تا خپل کورته بوځم. هلته به کله چې زما ښځې او زوې سره ووينې نو ډير به خوشحاله شې.»

قاسم ترې په ويره ويره يوه پوښتنه وکړه. « ايا ستا ښځه هم بوسنيايي ده ؟»

« هو ! مونږ په خپل بوسنيايي والي باندې وياړو .»

اوس نو د قاسم ويره لږه لږه کميده. هغه ته د روميل شخصيت ډيره حيرانونکې ښکاره شو. کلاډيوس هم د روميل څخه اجازه واخسته. کله چې قاسم د روميل سره يواځې شو نوبيا يې ترې وپوښتل:

« ايا دا رينښتيا ده چې په قسطنطنيه باندې ستره حمله کيدونکې ده؟ ما خو دهمدې خبرې په اوريدو سره دلته په جهاد کې د ګډون په خاطر ځان را ورساوه.»

قاسم په ذومعنې توګه خپله خبره وکړه. هغه خو په حقيقت کې د جهاد له پاره دلته راغلې و ، روميل د قاسم په خبرو باندې دشونډو لاندې په خندا و .خو قاسم ته د روميل خندا ډيره اسرار اميزه لګيده. خو اوس د سلطان محمدخان دا جاسوس په مکمله توګه ډاډمن شوې و. روميل ورته ځواب ورکړ:

« هو ! دا خبره رينښتيا ده.... ته نه ګورې چې په ښار کې څومره توکې را ټولول کيږي.. ستا احساسات د قدر وړ دي .که چيرې ستا په څير ځوانان د شاهي بيرغ لاندې سره راټول شي نو قسطنطنيې ته به هيڅ سلطان زيان و نه شي رسولې.»

معلوم نه ده چې دقاسم د زړه نه ولې د روميل په اړه شک نه لرې کيده. نن قاسم د خلکو د پيژندنې په اړه خپل ځان د مکتب د لمړي ټولګې هلک ګاڼه. هغه تر اوسه پورې په همدې فکرونو کې ډوب و چې يو ناڅاپه ترې روميل وپوښتل.

« پخوا دې هم کله په کوم جنګ کې ګډون کړې دې ؟... اوکله دې هم مسلمانان د جنګ په حال کې کتلي دي؟»

قاسم سمدلاسه کوم ځواب پيدا نه کړاې شو ، ويې ويل « نن....نه ، ددې نه مخته زما ډير وخت په غربي اروپا کې تير شوې دې...»

روميل دقاسم په خبرو باندې حيرانتيا و نه ښووله. په خاموشۍ سره يې سر و خوځاوه اوبيا يې وويل:« خو ما د جنګ په ميدان کې مسلمانان کتلي دي ، دهغوې هلالي تورې د برق په څير پړقيږي.....ما دمسلمانانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځو جنګونو کې برخه اخستې ده ، زه دمشهور سالار هونیاډی تر بیرغ لاندې په هغه جنګ کې هم شریک وم چې دسلطان مرادخان ثاني ځخه مو د «اورنه» په سیمه کې ماتې وخوړله.

دقاسم زړه یو ځل بیا په درزار شو ، هغه په زړه کې انګیرله چې رومیل هغه پوره پوره پیژندلې دې ، ځکه دا خو همغه جنګ و چې قاسم په کې په پوره میړان جنګیدلې و ، او په همدې جنګ کې یې د روم د پاپا نماینده ، کارډینل جولین یې دوه ټوټې کړې و ، رومیل هم دهمدې جنګ یادونه کوله. یقینا چې هغه به قاسم همله کتلې و ، نو په دې خاطر هغه دپلټونکي په ځیر لوبه کوله..... قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. ان تر دې چې رومیل خپل کار اخر ته ورساوه. او قاسم ته یې دخپل ځان سره یو ځاې دکور په لور د تللو اشاره وکړه.

قاسم لا تر اوسه د اندیښنو د نړۍ ځخه نه و وتلې خوبیا هم دمجبوریت له مخې د رومیل سره دهغه دکور په لور روان شو .....خو قاسم هغه وخت ډیر حیران شو چې رومیل په ریښتیا هم قاسم له ځانه سره خپل کورته یوړ.

هغه قاسم په دروازې کې ولاړ پری نه ښود بلکه دخپل هموطنه ورور په نوم یې کورته دننه یوړ. کورته د ورننوتلو سره سم رومیل خپلې ښځې ته ورغږ کړ:

« بریټا ! بریټا !.....بریټا ! ته چیرې یې؟ ته وګوره چې زمونږ کور ته ځوک راغلې دې.»

دا یو کوچني شانته کور و چې ددرې ځلورو خونو ځخه جوړ شوې و. په دې وخت کې د یوې خوني ځخه یو شپږ کلن کوچني راووت او بیرون لورې ته یې رامنډې کړې. دا د رومیل زوې چې رومیل یې نوم سلطان مراد خان ایښودې و ، کله چې دا کوچني مخې ته راغې نو قاسم هم د رومیل په خبرو باندې باوري شو، کوچني رامنډه کړه او دخپل پلار سره ورغاړیوت. رومیل په خندا شو او دخپل د زوې په اوږه یې لاس کیښود او قاسم ته یې وویل:

« دا زما زوې دې چې ما یې نوم سلطان مرادخان ایښودې دې. خو اوس ورته زه سولټن وایم......»

رومیل لا تر اوسه پورې خبرې نه وې پوره کړې چې دهغه ښځه د یوې کمرې ځخه را ووته ، دا یوه ډیره ښایسته او د لږ عمر ښځه وه ، قاسم چې د رومیل ښځه وکتله نو په ذهن کې یې د بریټا کلیمه ، چې لږه شیبه مخته پرې رومیل خپلې ښځې ته غږ کاوه ، را وګرزیده. هغه ته دا لفظ اشنا ښکاره شو. خو هیځ یې یاد ته را نغلل...... د رومیل ښځه مخته راغله او قاسم ته یې په پوره حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې په ډیر آدب سره قاسم ته سلام وکړ. رومیل ددوې تر منځ پیژندګلوي وکړه:

« دا زما ښځه بریټا ده ...... اودا مورګن صیب دې ، زمونږ میلمه. نوموړې د بوسنیا دپخواني شاهي کورنۍ خپلوان دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دپيژندګلوۍ په اوريدو سره بريټا د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځاييده. ډيره خوشحاله وه ، تر ډيره پورې د دعاييه کليماتو د ادا کولو وروسته روميل او بريټا خپل دغه نوې ميلمه له ځانه سره دننه سالون ته ور ننويست.

بريټا د خوراک په دسترخوان باندې ډير شيان کيښودل. د ابناې فاسفورس د مرغاوې وريته کړې غوښته ، او د بوسنيا په څير جوړشوې کباب .... قاسم هم لوړې راخستی و. خو د ډوډۍ د پيلولو دمخه يې روميل ته وويل:

« تا ماته تر اوسه پورې دا ډاګيزه کړې نه ده چې د يوه راسخ العقيده عيسايي په څير دې ولې دخپل زوې نوم سلطان مراد ايښې دې. زه ستا ددې وضاحت سره ډيره مينه لرم.»

قاسم ورته په خندا کې وويل ، ددې خبرې سره سم بريټا او روميل دواړه په خندا شول اوبيا دلږ څه خاموشۍ وروسته روميل په خبرو پيل وکړ : خو هغې لا څو جملې نه وې ويلې چې دقاسم د لاسو نه نژدې و چې ډوډۍ را پريوزي. .....روميل ورته وويل:

« هغه وخت چې زما دا زوې پيدا شو نو هغه وخت د سلطان مراد فوځونو بوسنيا فتحه کړې وه. اودښار خلک د فاتحو عسکرو څخه دخوندي پاته کيدو په خاطر په خپلو کورونو کې پټ ناست و ، په دې وخت کې نا څاپه زما په کور کې د کوچنې دپيدا کيدو له پاره زما ښځه ناروغه شوه. خوزما ښځه بريټا.... په کور کې ځانته وه. او د کوچني د راپيدا کيدو په سختو او کرکجنو دردونو اخته وه. په ښار کې دسلطان مراد فوځ ګشت کاوه. په همدې وخت کې د عثماني فوځ څو کسان زمونږ د کور خواته راغلل. هغوې دبريټا چغې او واويلاوې اوريدلې او سمدلاسه يې دهغې سره کومک وکړ ،په دې توګه نه يواځې زما ددې خوږې او محبوبې ښځې ژوند خوندي پاته شو ...بلکه زما يواځني زوې هم سلامت او روغ رمټ پاته شو چې دادې اوس ستا تر مخه دې..... بريټا ته خو اوس دهغه عسکر نوم ياد نه دې نوپه دې خاطر يې دمسلمانانو دپادشاه دسلطان مراد په نامه دهغه نوم سلټن وړاندې کړ. زه په هغه وخت کې د هونياډي په فوځ کې وم.»

د روميل قصه د قاسم له پاره لړزونکې وه. ځکه چې دا خو دهمدې خپله قصه وه. دا خو پخپله قاسم و چې په بوسنيا کې يې د يوې دردمنې ښځې سره په خپل وخت کومک کړې و. اوبيا يې هملته د حميرا ، مريم او عباس سره هم ليده کاته شوې و. قاسم د قدرت په دې حسن اتفاق باندې حيران دريان پاته و. ډوډۍ يې په ستونې کې ښښتله. او دحيرانتيا له لاسه يې ستونی وچ شوې و. هغه ته دا احساس و شو چې روميل ورته سهي خبرې کړې وې . هغه بريټا ته په ډير غور سره وکتل. دا همغه ښځه وه چې قاسم يې په وخت خدمت ته ور دانګلې و. خو په هغه وخت کې قاسم هغه نه وه کتلې ، ځکه چې هغه ناروغه وه اوبيا قاسم دسولټن په لور وکتل..... هغه د قدرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حیرانونکې کرشمه باندې حیران پاته شوی و. خداې په څه ډول هغه د بریتا او دهغه د زوې سره یوځاې کړې. دقاسم په دغه حیرانتیا باندې رومیل لږ څه اندیښمن شو او سمدلاسه یې وویل:

« مورګن.... مه ویریږه ...... مونږ یواځې دخپل زوې نوم سلتین ایښودې دې.... تر څو دیوه محسن د احسان بدله مو ورکړې وي. مونږ خو مسلمانان نه یو ..... نو ته ولې اندیښمن کیږې ؟...»

رومیل د لمړي ځل له پاره قاسم ته د «ته» لفظ استعمال کړ. قاسم ته داسې څرګنده شوه چې مشر ورور، طاهر یې ورته خبره کوې.... ځکه چې د رومیل په خبرو کې تلقین و، کله چې قاسم، رومیل په غلط فهمۍ کې وکوت نو ورته یې وویل:

« نه ، نه ، هیڅ داسې خبره نه شته...... زه خو ددې خبرو په اوریدو باندې ډیر خوشحاله یم.... دا چې تا د خپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې ، ډیر دې ښه کړې... زه خو د عثماني عسکرو کړچار ته حیران پاته شوې یم ،..... چې هغوې دمسلمان په څیر هم او د فاتح په څیر هم .....ددومره لوړو اخلاقو خاوندان دي ، تا خو په دې خبرو دمسلمانانو دکتلو له پاره زما شوق نور هم ورزیات کړ.»

قاسم په رینښتیا توګه هم ډیره خوشحاله شوې و. اوس نو هغه ددې خلکو سره خپل ځان یوشان ګاڼه. هغه ته خپله ښځه حمیران تر سترګو شوه ...... چې دبریتا پیژندګلوې وه. عباس او مریم دواړه د بریتا ګاونډیان و و. په دې وخت کې مریم د قاسم دمشر ورور طاهر ښځه وه. ....

قاسم ددې خلکو سره ډیر ژر ورخپل شو. خو دخپل زړه خبره یې په خپل زړه کې وساتله.»

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا صوفياء

قسطنطنيه د خپل جغرافيايي جوړښت او تاريخ له اړخه په نړۍ کې يوائنې ښار و. ددې ښار نوم هم په مختلفو زمانو کې بدليده رابدليده. ددې ښار تر ټولو پخوانې نوم « زارغراد» و بيا « ميکله غارو» ترې جوړ شو. په يوناني او رومی وختو کې يې ورته «بيزنطيه » وايه بيا په دريمه عيسوي پيړۍ کې رومي پادشاه قسطنطين هغه خپل پايتخت وګرځاوه او بيا دهمدې رومي پادشاه په نامه قسطنطنيه وګرزيد. په هغو وختو کې يې ورته « نوي روم » هم وايه. په لمړيو وختو کې ورته بازنطينی خلکو « هيپولس» وايه او عربو ورته په هغه وخت کې د « مدينة الروم» نوم ورکړې و.

په حقيقت کې دغه ښار ته د رومي سلطنت يو ستر ښاخ ويل په کار دي. دروم ښار چې په ايټاليا کې دې د عيسي عليه السلام د پيدا ايښت نه اوه نيم سوه کاله مخته اباد شوې و ،په ايټاليا کې يو درياب دې چې ټايمر نوميږي ، دا درياب د شمال له لورې راځی او د « روما » څخه تيريږي او پنځه ويشت ميله لرې د روم په بحيره کې توييږي. په يو وخت کې دا درياب د تجارت لويه لاره وه ، په همدې درياب کې به يې ستر ستر شيان لاهو کول او کوچني شيان به يې په کشتيو کې اينبول او د « فلورنس څخه تر نيپلز» پورې به يې پرې تجارت کاوه. ددې درياب په غاړه يو ځاې دې چې دخپل شينوالي او په زړه پورې والی له اړخه ډير مشهور دې ، هلته تجاران خيمې وهي او شپې شپې تيروي او بيا دهمدې درياب په غاړه سفر کوي. دمسيح د پيدا ايښت نه ا وه نيم سوه کاله مخته ، تجارانو په خپلو منځو کې پيسې واچولې او دلته يې يو سراې اباد کړ او بيا همدا سراې په لوې ښار باندې بدل شو. چې اوس ورته د روم ښار وايي. په هغو وختو کې هرې کورنۍ ځانته جدا جدا سردار درلود. همغه به کورنۍ جګړې سرته رسولې ، ودونه او خوشحالۍ به يې تر سره کولې ، په هره معامله کې به يې حکم صادراوه. اوخپلې قبيلې به يې د کوچنيو غلو او داړه مارانو څخه خوندي ساتلې ،د مسيح دپيدا ايښت نه مخته په شپږمه پيړۍ کې هلته يوې اسيايی قبيلې سر راپورته کړ چې د « تاريکينو » په نامه ياديدل. دې تاريکينو په ۵۰۹ قبل مسيح کې دلته يو ډير ښه حکومت جوړ کړ. چې د اروپا لمړې جمهوريت ورته ويل کيږي. همدې جمهوريت کرار کرار په شاوخوا قبايلو باندې هم حاکميت پيدا کړ ، ان تر دې چې ۲۷۵ قبل مسيح کې روم ديوه ځانګړي ځواک مرکز وګرزيد ، اوس نو د فتوحاتو لړۍ پيل شوې وه ، په ۱۹۷ ق م کې «سپين» ، يو کال وروسته په شمالي افريقه او مقدونيا ، په ۲۴ ق م کې « شام» په ۵۰ ق م کې « فرانسه » او بلجيم ، په ۹ عيسوي پيړۍ کې « جرمني» او په ۴۴ عيسوي پيړۍ کې « برطانيه » په ۱۰۵ ع کې « فلسطين» او په ۱۱۴ عيسوي پيړۍ کې « ارمينيا» او په ۱۱۷ عيسوی پيړۍ کې عراق د روميانو دسلطنت برخې وګرزيدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«کارنیلیس سلا» دعیسي علیه السلام د پیدا ابنبت نه ۷۸ کاله مخته د روم یو ستر او مشهور جرنیل و. خو بیا د سیاست پوهانو د خپلمنځي رقابت نه تنګ شو اوپه ۸۳ ق م کې یې پارلمان معطل کړ او مارشلایي نظام یې قایم کړ. په هغو وختو کې به جمهوریت یواځې د خواصو اواشرافو دطبقو پورې را نغښتې و. د جرنیل « کارنیلیس سلا» د مارشلا په خلاف دهغه وخت فلسفي « سسرو » تحریک و چلاوه ، چې په پایلو کې یې په ۷۹ ق م کې «سلا» مجبور شو چې بیرته جمهوریت ته را وګرځی او په خپله د سیاست نه ځان څنګ ته کړي.

«جولیس سیزر» د سنا دغونډې غړې و او په ۵۸ ق م د فرانسې والي ټاکل شوې و. هغه تر لمړی شاوخوا سیمې فتحه کړې ، بیا یې په برطانیه باندې یرغل وروست اود ټیمز تر دریابه مخکې ولاړ ، د سیزر ددې بریالیتوبو څخه په سنا کې ویره را پیدا شوه ، هغوې ددې وویریدل چې هسې نه چې د سیزر څخه دیکتاتور جوړ شی ،په د ې خاطر په ۵۰ ق م کې سینټ حکم وکړ چې سیزر دې فوځ بیرته له منځه یوسي. سیزر په دې خبره ډیر په قهر شو اوپه روم یې ولکه وکړه او په ریښتیا هم یو دیکتاتور وګرزید.

د سیزر سره د رومي شهنشاه لړی پیل شوې اوبیا تر پنځو پیړیو پورې په همدې ښار کې را غځیدلې وه. ان تر دې چې په ۳۰۵ عیسوي کال د روم شهنشاه «لمړي قسطنطین» و زیږید، به ۳۳۰ عیسوي کال یې یو کلې د بائیز په نامه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا یې دا د بائیز دکلي په ځای د قسطنطین په نامه و نوماوه. د لمړي قسطنطین د مړیني وروسته دهغه د زامنو تر منځ اختلافات راپیدا شول او سلطنت یې په دوو برخو ویشه. هغه برخه چې په قسطنطین کې وه د قسطنطین په نامه او هغه برخه چې په روم کې وه د روما په نامه یاده کړل شوه. له دې وروسته ددې دواړو برخو تر منځه مذهبی اخلافات هم را وټوکیدل. د روم خلکو د رومن کتولیک مذهب اختیار کړ خو په قسطنطنیه کې د یوناني کلیسا تر مشری لاندې د «دې هولي ارتوډکس» مذهب رایج شو. د لمړي قسطنطین نه وروسته تر دولسم قسطنطینه پورې په قسطنطنیه کې دوه اتیا شهنشاهان تیر شوی دي، چې په دې ډله کې یوازې دقسطنطین تر نامه لاندې د شهنشاهانو نومونونه دولسو ته رسیږي. دې شهنشاهانو ته د روم قیصر هم ویل کیده . اوس نو رومي سلطنت په دوو برخو ویشل شوې و غربې برخې ته یې « رومن ایمپائر» اوشرقي برخې ته یې « بازینټاین ایمپائر» ویل کیده.

هرقل یا « دریم قسطنطین» چې د ۶۱۰ نه تر ۶۴۱ کالو پورې ددې هیواد شهنشاه و ، په دې خاطر ډیر مشهور شوې و چې هغه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ۶۳۰ کال یو لیک ور استولې و او د اسلام په لور یې بلنه ورکړې وه. د سلطان محمد فاتح د سلطنت په وخت کې په قسطنطنیه کې ددولسم قسطنطین پادشاهي وه ، په پخوانیو وختونو کې د روم ، ایتهنز ، او قسطنطنیه ډیر ستر ښارونه و چې تر یولس سوو کالو پور ې د رومي سلطنت ستر مرکزونه ګڼل کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام ته د قسطنطنیی په اړه ډیر معلومات تر لاسه شوي و . هغه ته د عیسویانو دډلو ټپلو اوفرقو په اړه هم پوره پوره پوهه تر لاسه وه ، تر څنګ یې د شهنشاه د حسب ونسب څخه هم ډیر ښه خبرو . هغه په دې پوهیده چې هغه وخت چې د قسطنطنیی قیصر عیسوي مذهب ومانه نو دعیسوي او د ایران د مجوسي سلطنتونو ترمنځ څو ځله جنګ جګړې شوي وې ، دا دقیصر او کسرې او یا روم اوفارس تر منځ جګړې وې ، ددې سلطنتونو ترمنځ جنګونه روان و چې په عربو کې اسلامې حکومت منځته راغې او عیسویانواو مجسویان یې په حیرانتیا کې و غورځول . دمجوسیانو سلطنت د مسلمانانو په لاسو ټوټه ټوټه شو او له منځه ولاړ خو د قسطنطنیی عیسوي حکومت تر ډیره پورې قایم پاته شو . خو نن قاسم بن هشام د عیسوي ددغه حکومت د پای ته د ورسیدو په خاطر په هوډمنه توګه دغه ښار ته ور ننوتې و . هغه هلته د رومیل په کور کې د یوه رضا کار په څیر اوسیده . رومیل دهغه نوم د فوځ درضاکارانو په نوملړ کې لیکلې و . خو هغه یې سرکاري بیرکونو ته د ورلیږلو په ځاې هملته په خپل کور کې ساتلې و . قاسم هم غوښتل همدلته پاته شي ، رومیل د شاوخوا ګاونډیانو ته ویلي و چې مورګن یې ورور دې او د بوسنیا څخه راغلې دې . رومیل د قاسم آس د محصول د دفتر څخه هم را خلاص کړې و ، اوس نو دقاسم له پاره دخپل کار د کولو موقع تر لاسه شوې وه ، ځکه په قسطنیه کې ورته دهغه دهیلو نه پورته خوندي ځاې ځیږې تر لاسه شوې و ، هغه تر ټولو نه زیات د بریټاسره په کتلو باندې خوښمن و . ځکه چې په بوسنیا کې د عباس او مریم دګاونډې په څیر یې د بریټاسره د خپلوۍ احساس کاوه .

قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په خپل آس سپور د « ایاصوفیاء » تر مخه تیریده . خپل مخ یې د څادر په یوې څنډې کې را تاو کړې و . ځکه هغه پوهیده چې ابوجعفر همدلته په ایاصوفیا کې اوسیږي او نه یې غوښتل چې سمدلاسه دهغه مخې ته راشي . دا د « دي هولي ارتوډکس » چرچ و ، او دروما د پخواني مرکز په څیر یې دعیسوي نړۍ په زړونو کې ځاې درلود. که څه هم دا چرچ د روم څخه وروسته ابادشوې و . خو د مذهب له اړخه قسطنطنیه په پخواني مذهب باندې روانه وه . ددې برعکس رومن چرچ درومن کتولیک د مذهب تر اغیز لاندې و . د ایاصوفیا ء د تعمیر په کتلوسره قاسم هک پک پاته شو . دا یو ستر او عظیم الجسه عمارت و ، خو د خپل زړښت سره سره یې بیا هم په کوم ځاې کې د زوړوالې نښې نه تر سترګو کیدې . ځکه چې دا دعیسویانو روحاني مرکز و اوهر شهنشاه به دهغه د ښایسته کولو او او ترمیم کار په ډیره ښه توګه تر سره کاوه . د مانۍ دروازه ددوو ستر سترو برج شکله ستنو ترمنځه د ځلیدونکې پتیل څخه جوړه شوې وه ، په دې دروازو باندې د سروزرو څخه جوړ شوي صلیب نصب کړل شوي و . دا کلیسا لمړي قسطنطین په ۳۲۰ عیسوي کال د لرګیو څخه جوړه کړې وه ، بیا په شپږمه پیړۍ کې یې اور واخست او وسوځیده ، خو « جستینین » قیصر په **۵۳۲** عیسوي کال به همدې ځاې یو نوې پوخ تعمیر جوړ کړ، دا تعمیر په پنځو کالو او لسو میاشتو کې تکمیل شو ، لس زره معمارانو پرې کا و وکړ او لس لکه پونډه مصرف پرې راغلې و . قیصر ددې کلیسا دتعمیر له پاره د نړۍ دمختلفو ځایو څخه دمر مر تیږه راوسته.... د«فریجیا» سپنیه د « لکونیا» شنه ، د « لیبیا» نیله ،« سلینګ توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د «باسفورس» توره تیره څنډه لرونکې دمرمر تیږه یې دې کلیسا ته راوړه. دمصر د «دستاراتیږې» او «دسماق تیږې» یې هم ورته راوغوښتې. اوپه دې کلیسا کې یې استعمال کړې. د ټولې نړۍ کلیساو د دې کلیسا دجوړښت له پاره ډیر څه نذرانه کړل اوډیرې ارزښتناکه تحفیې یې ورته را ولیږلې. ددې کلیسا په جوړښت کې د نړۍ ډیرې مسالې استعمال کړل شوې ، هماغه و چې « جستینین» ددې کلیسا د جوړښت نه وروسته د لمړي ځل له پاره ورننوت نو ویې ویل:

« سلیمانه ! زه له تا نه مخکې شوم...»

سیدنا سلیمان علیه السلام بیت المقدس اباد کړې و. اود جستینین دغه بې ادبه اشاره هم همغه لورې ته وه.

قاسم د ایاصوفیاء تر مخه د آسه را ښکته نه شو. هغه تر ډیره پورې ددې شانداره ماڼۍ او قصر په لیدلو کې ډوب و. قاسم ددې سترې کلیسا دتعمیر څخه لږ شانته لرې په آس سپور ولاړ و. اوددې عبادتځای سیل یې کاوه. دهغه تر مخه چرچ ته د ورننوتلو طلاې دروازه پرانستې پرته وه ..... دتیرو زرو کالو راهیسې د ایاصوفیا دغه ماڼۍ د عیسویانو د روحانی مرکز په توګه استعمالیده. دهغې په بیرونۍ دروازه باندې د عیسې علیه السلام او د پولس رسول ستر ستر انځورونه را ځړول شوې و ، قاسم ،په داسې حال کې چې په غاړه یې د صلیب انځور را ځړول شوې و ، د ایاصوفیا دروازې پورې ورتلل مناسب ونه ګڼل، خو کولې یې شول چې د یوه عیسایی عبادت کونکې په څیر ایاصوفیا ته ورننوځي خو هغه هلته دعبادت له پاره نه وراغلې. یواځې د ایاصوفیا د کتلو له پاره راغلې و ، ځکه په دې کلیسا کې د رومي او بازنطینی کلیساګانو د اتحاد له پاره ډیره ستره غونډه را غوښتونکې وه ، اوقاسم غوښتل چې ددې غونډې راز ځانته معلوم کړي او دهرې لارې چې شوني وې هڅه وکړي تر څو ددې دواړو ډلو تر منځ اتحاد او یووالې منځته را تلو ته پرې نږدي.

« دې هولي ارتوډکس چرچ» او د «رومن کتولیک چرچ» د اتحاد څخه سلطان محمد خان ته ډیر زیات زیان ور رسیده. ځکه د رومیانو ستر روحاني مشر پاپاې روم ، یا «پنځم پوپ جان نکلسن» په ټولې غربي اروپا کې پرته له کوم بل ګډون کونکې څخه دپوره واکمنۍ خاوند و. او دا شونی وه چې دهمدې پاپ د هڅو په پایلو کې ددې اتحاد د راتلو نه وروسته د قسطنطنیې د خوندي پاته کیدو په خاطر دجرمني ،فرانسې ، بلجیم ، سپین ، او برتانیې فوځونه دلته را شي ، ځکه نژدې څلور سوه کاله مخته دهمداسې یوپوپ « پطروس هرکولیس » د غوښتنې له مخې د غربي اروپا دټولو هیوادونو دسلطان صلاح الدین ایوبي په خلاف یوستر اتحاد جوړ کړې و . اوبې شمیره جنګې بیړۍ یې دې جنګ ته را ښکلې وې. سلطان محمد قاسم په دې خاطر هلته ور استولې و چې هغه دې د هرې لارې چې شوني وې دغه ډول اتحاد جوړیدو ته پرې نږدي. اولاتر اوسه ددې دواړو کلیساو ګډې غونډې جوړیدو ته څو ورځې پاته وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم تر ډیره پورې په پوره خاموشۍ سره ولاړ و .بیا یې خپل سر و څنډه او آس ته یې لغته ورکړه ، اوس دهغه په فکر کې دې چرچ ته د ننوتلو په پلان باندې غور پیل کړ. اوغوښتل یې په داسې بڼه ور ننوځې چې ابو جعفر یې ونه شي پیژندلې. په همدې فکرونو کې ډوب د رومیل کور ته ورسید.

دهغه وخته چې هغه قسطنطنیې ته راغلې و نو په سر اوذهن باندې یې د ابوجعفرفکر سپور و. هغه پوهیده چې ابوجعفر په ایاصوفیاء کې دې اواصلي نوم یې « ډیمونان» دې. خو د کوم سهي او کوټلې پلان پرته یې په ډیمونان باندې لاس اچول نه غوښتل. کله چې کور ته را ننوت نو بریټا په انګړ کې ناسته وکتله ، دقاسم په کتلوسره هغه ددرننبت له پاره و دریده. قاسم هم په خندا سره بریټا ته سلام وکړ بیا یې ترې و پوښتل چې « سلټن نه تر سترګو کیږې ؟»

هغه د رومیل دزوې خبره کوله بریټا هم ورته په خندا کې ځواب ورکړ:

هغه لا تر اوسه د مدرسې نه دې راستون شوې....خو ته نن سهار وختې چیرې تللې وې. ماخو تاته سهار نارې تیار کړې اواینبې مې دې.... لمړۍ هغه وخوره !»

بریټا بلکل لکه د سکه ورندار په څیر ښکاریده. قاسم لا تر اوسه هغې ته کتل او خندل یې. خو په لږ څه نیولې لهجې یې وویل: « ما غوښتل د سهار د عبادت له پاره ایاصوفیاء ته ور شم ،خو چرچ ته په ور رسیدو سره زما اراده بدله شوه. ما له ځانه سره ژمنه وکړه چې تر هغې پورې به دې عبادتځاې ته ور نشم تر څو پورې مې چې دمسلمانانو د هلالي تورې ګوابښ مې دهغې څخه نه وې تم کړې.... زما دا خبره ،زما له اړخه یو ډول سوګند و ګڼه ».

بریټا په ډیره حیرانتیا سره قاسم ته کتل. خو قاسم په زړه کې دخندا شین و ، ځکه هغه په یوه غشي دوه ښکاره کړې و . یو خو یې د بریټا پوښتنې ته ځواب ویلې و او بله دا چې دخپله ځانه یې داسې حواله ورکړه چې ددې وروسته هغه د یکشنبې په ورځ هم ددې خلکو سره یوځاې ایاصوفیاء ته د عبادت د تللو څخه خوندی پاته شو. هغه خپل ځان ته افرین ووایه. خوبریټا ورته یوه په زړه پورې خبره وکړه او هغه یې سخت متوجه کړ.

« مورګن ! ستا په کتلو مې ولې زړه شاهدي ورکوی چې زه دې پیژنم »

قاسم سمدلاسه محتاطه شو او په بیړه یې یوه بهانه جوړه کړه « هو ! دا خو دومره ستر خبره نه د ه ،مونږ دواړه د یوه ځاې اوسیدونکې یو ، هرومرو به دې په ژوند کې زه چیرې کتلې اوسم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا ورته په ژورو سترګو کتل اودهغه ځواب یی اورید. په همدې وخت کې د قاسم په زړه کې یو فکر را وګرزید او دهمغې په اړه یی فکر کول پیل کړل ، هغه په دې فکر کې و چې په ایا صوفیا کې د ورننوتلو او د ایا صوفیا په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره د بریتا څخه کار واخلی. دهمدې فکر په بنسټ یی د بریتا څخه وپوښتل:

« ته خو به ځې راځې.....آیا صوفیاء ته...»

« هو ! زه په اونۍ کې یو ځل « دی هولي ارتوډکس چرچ» ته هرو مرو ورځم.»

قاسم ورته یو ځل بیا وویل: « بیا خو به هلته ستا پیژندګلوې هم څوک وي ؟»

« هو ! زه خو هلته څو کسه راهبان پیژنم. بطریق ثاني ،عزتمند ډیمونان سره هم ښه پیژنم ، ډیر مهربانه سړې دې ..... خو که رینښتیا درته ووایم ، دغه پادري خلک زما ښه نه راځي .. زه خو د خداوند یسوع اومسیح عبادت ته ورځم اوکه نه دا مذهبي مشران ، چې مونږ یی خپل مذهبي مشران ګڼو ډیر غلط خلک دي ،په دوې کې مې یوازې عزتمند ډیمونان ډیر خوښ دې ، زه دهغه لیکچر هم اورم. هغه په میاشت کې یو ځل لیکچر وکوی.....»

دقاسم له پاره دا خبر د احتیاطه ډک و . بریتا د ډیمونان سره نیک اړیکی درلودل . او ډیمونان قاسم ډیر ښه پیژانده. ځکه دا همغه ابوجعفر و چې په اورنه کې یی شل کاله د مسلمانانو امامت کړې و . اوبیا د قاسم محبت ، مارسي ، یی په زخمي حالت کې دهغه ځایه را تښتولې وه.

دمارسي د رایادیدو سره سم قاسم په زړه ټکان وخوړ او بیا یی د مارسی په اړه فکر پیل کړ. په دې وخت کې بریتا د خوراک د تیارولو له پاره ورغلې وه. اوقاسم په خپلې خونه کې ناست اود یوه کتاب په لوست یی ځان مصروف کړې و خو هغه په حقیقت کې دخپل راتلونکې پلان په اړه فکر کاوه. کله چې بریتا ډوډۍ راوړه نو هغې ترې وپوښتل:

« خو دا دې را ته ونه ویل چې تا ولې په ایاصوفیاء کې زما څخه دکوم پیژندګلو په اړه وپوښتل ؟»

قاسم لا دپخوا څخه په دې اړه د ځواب د پیدا کولو هڅه کړې وه. هغه ورته وویل چې: « په حقیقت کې زه غواړم خپله یو ارزښتناکه تحفه خپلې کلیسا ته هدیه کړم. خو غواړم چې زما نذارانه هلته دداسې لاسو په واسطه ورسیږی چې ایمانداره اودخداوند یسوع اومسیح ددین رینښتونې پیرو وي ،خوتا راته وویل چې دهغه ځاې ټول راهبان بد دیانته دي...»

«نه ، نه ، ما کله دا ویلې دي ، ما خو ویلي دي چې په هغوې کې یوازې معزز ډیمونان ایمانداره او پاک انسان دي. ما په خپله ددې مقدس جنګ له پاره خپل ډیر قیمتي لاکټ چرچ ته دنذرانې په توګه ورکړې دې. اوهغه مې هم د معزز بطریق ډیمونان په لاسو کې ایښې دې.... حال دا چې هغه لاکټ ماته دخپل ځان څخه هم ډیر محبوب و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه هغه ماته زما یوې ډیرې خوږې ملګرې د نښې په توګه راکړې و . کله چې بریټا دملګرې یادونه وکړه نو دقاسم ذهن سمدلاسه د مریم په لور ولاړ. ځکه چې همغه د بریټا سره په ګاونډې کور کې اوسیدله. د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا خو د بوسنیا د جنګ نه وروسته دعباس کور ته ورغلې وه. هغه په زړه کې مسکې و او په همدې فکر کې ډوب چې بریټا ترې وپوښتل:

« لیکن ، ته چرچ ته او دې جنګ ته ،څه نذرانه کول غواړې..... تا خو هلته د جنګ دګوابښ تر پایه ته رسیدو پورې د نه تللو هوډ کړې دې.....راوړه ، ماته یې راکه ، زه به ستا نذرانه هلته ورکړم...زه به یې په خپله دمقدس پلار ډیمونان په لاسو کې ورکړم»

حالات ډیر په زړه پورې او نازکه شوې و. د قاسم پلان بلکل په سهي توګه پلې کیده. اوس نو هغه د خپلې لارې د نورې هوارۍ له پاره وویل :

« دا خو ډیره ښه خبره ده ، که ته یې له ځانه سره یوسې نو دا خوبه زما له پاره د خوښۍ سبب وګرځي ،ځکه چې ډاګیزه ده چې ته به زما نذرانه دکوم ایمانداره وګړي په لاسو کې ورکړې »

خو قاسم کله چرچ ته نذرانه ورکول غوښتل. دهغه سره کومه تحفه نه وه ..... که ورسره وای نه بیا به یې چرچ ته نذر کړې وای. هغه خو د قسطنطنی دحکومت د کمزوره کولو له پاره راغلې و .

په دې ورځ قاسم د بریټا سره بس همدومره خبرې وکړې. اوبیا یې په دې خبره باندې و ځنډولې چې ، ډیر ژر به خپله قیمتی تحفه را ښکاره کوي. لا تر اوسه قاسم دخپل پلان د پلې کولو له پاره ډیر څه ته اړ و. هغه ددواړو کلیساګانو د متحده غونډې د سبوتاژ کولو له پاره هم دمهرو دبدلولو هڅه کوله. مګر لا تر اوسه دلته نوې و. بیا هم هغه دبریټا په ذهن کې دخپل پلان څه خاکه ورځای کړه. اوس یې نو هڅه پیل کړه چې بریټا نوره هم په خپل ځان باوري کړي. هغه د رومیل ، بریټا اودهغوي دزوې سره خپل ځان ډیر زیات ورنژدې کړ ، بریټا به اوس قاسم ته د ورور په نامه غږ کاوه. کله به هم چې قاسم د بیرون څخه راغې نو دبریټا او سولټین له پاره به یې نوي نوي کالی اوشیان راوړل. رومیل په وړاندې د قاسم عزت اودرنښت نور هم زیات شو. هغه خو دقاسم نوم په رضاکارانو کې لیکلې و خو قاسم لا تر اوسه دخپلو دندو د اجرا په خاطر هلته نه و ورغلې. قاسم به ویل چې هغه غواړي تر څو ورځو پورې د قسطنطنیې ښار په ښه توګه ووینې.

د « ایاصوفیاء» ترمخ د یو وار ګرزیدو وروسته ،قاسم بیا هلته ورنغې. هغه نه غوښتل د پوره تیارۍ نه مخته د ډیمونان سره ټکر وکړي. په دې خاطر یې دخپلو پلانو دپلې کولو له پاره د کلیسا په اړه د نورو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې پیل کړې. هغه غوښتل د ایاصوفیاء په داخلي نظام باندې ځان ښه خبر کړي. هغه د بازنطینی ځواکونو دسالار « نوټاراس» د وړتیاو اوکمزورتیا و ،اوارادو څخه سطان ته خبر ورکول غوښتل. اودمحاصرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه یی دښار ددیوال د«سینټ رومانس» دروازه ، دګولډن هارن بندرګاه ، دقسطنطنیی خلکو ته د غذای اونورو موادو د ترسیل لارې چارې ، او ترځنګ یی په ګولډن هارن کې را څرول شوې هغه زنځیر هم کتل غوښتل چې دګولډن هارن لاره یی بندولې شوه. هغه د رومیل څخه هم یو ځل دوه د ګولډن هارن ددې عجایبو د کتلو له پاره غوښتنه کړې وه ، اوبیا رومیل هغه په یوې فوځي کشتۍ کې کینولې هم و او ګولډن هارن یی ورته ښوولې و ،کله چې قاسم دغه دیوشکله ستر زنځیر وکوت او دهغې ددوارو سرونو جایزه یی واخسته. نو هغه په دې ناهیلي شو چې دکلابندۍ په وخت کې ددې زنځیر ماتول ناشوني دي. شونی وه چې د «اربان» د توپ دیرش انچه غټه ګولۍ هغه دوری ورې کړې خو دې ځای ته د یوه توپ راوړل اوبیا دلته نصبول له یوه سره ناشوني وو. ځکه د اربان توپونه د نقل وحمل له اړخه ډیر ستونزمن و . ان تر دې چې د جنګ په وخت کې دهغوې دیوه ځایه بل ته وړل څه اسانه کار نه و . قاسم د زنجیر دماتولو فکر د زړه نه وویست اوبیرته کورته ستون شو. خو پریکړه یی وکړه چې هغه به په یوه یا دوو ورځو کې لاسته راورې ټول معلومات سلطان محمدخان ته ورلیږي. خو ددې معلوماتو د لیږدلو له پاره هغه باید تر رومیل کلا پورې تللې وي.

قاسم دسلطان په نامه یو تفصیلي لیک ولیکه ،اوپه ډیره ګړندۍ توګه د رومیل دکلا په لور ورغې ، اوس نو هغه د قسطنطنیی د فوځ یوعسکر و ، هغه هیڅ اندیښنه نه کوله ، هغه د ګولډن هارن لاره پریښوده او دښار د ستري دروازې « سینټ رومانس» له لارې دورمیلي کلا په لور ولاړ ، درومیلي کلا د قسطنطنیی څخه پنځه میله لرې وه. قاسم سهار وختي ددې ځایه ولاړ او دغرمې دمخه بیرته راستون شو اوخپل لیکلې تفصیلي لیک یی مصلح الدین اغا ته ور وسپاره.

څو ورځې همداسې په همدې ډول مصروفیاتو کې تیرې شوې ، په دې وختو کې قاسم دبریټاسره دیوه ورور په څیر ډیر ور نژدې شوې و. اوس به نو بریټا په هر ځای کې د قاسم خبره کوله. اوبیا یی یوه ورځ په ټوکو ټوکو کې قاسم ته وویل:

« پریږده وروره ! ته داسې ورور یی چې تر اوسه د ې ماته هغه تحفه و نه ښودله. تا ویلې و چې زه به هغه تحفه چرچ ته نذرانه کوم.»

قاسم غالبا د همدې خبرې انتظارکا وه. سمدلاسه یی وویل: اوهو ! زما درنې اوخوږې خورې ، دهغې تحفی به څه ارزښت وي ، زه خو په تاباندې خپل ځان هم ځارولې شم. خویوه خبره ده ، اوهغه داچې زه به هغه تحفه هغه وخت چرچ ته نذرانه کړم چې ته به دا دنده په خپل لاس تر سره کوې. ایا داسې شوني نه ده چې مونږ نن یا سبا یا بل کوم وخت معزز ډیمونان ته د خوراک له پاره بلنه ورکړو . که داسې وکړل شي نو زه به په خپل لاس دا تحفه معزز ډیمونان ته ورکړم. ته خوپوهیږې چې ما ایاصوفیاء ته د نه تللو هوډ کړې دې ، که چیرې ته هغه مقدس پلار کور ته راوبلې نو مونږ به ترې برکتونه هم تر لاسه کړو اوهمغه ته به دمقدس جنګ له پاره تحفې هم نذرانه کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرې کولو سره دا هیله نه درلوده چې همداسې به وشي. خو دبریتا د ځواب په اوریدو سره حیران پاته شو.

« اوهو ! ....دا خو دې ډیره پښخه خبره وکړه. ما پخپله د ډیره وخته همدا ډول فکر کاوه چې کوم وخت دغه مقدس پلار خپل کورته د خوراک له پاره را وبولم. ما د رومیل سره هم خبره کړې وه. خو هغه فوځې دې که نه.... هغه د مذهبی خلکوسره زیاته دلچسپې نه لري.....خو مورګنه ! ته ډیر زیات مذهبي انسان یې...... که داسې نه ده.؟»

دقاسم غشي په نښه لګیدلی و. هغه په زړه کې دخوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. اوس نو هغه دخپلې چالاکۍ په واسطه غوښتل ډیمونان دخپلې سوړې نه راوکاږي، غوښتل یې په کوم ډول د ډیمونان څخه دمارسي د راز پوښتنه وکړي. خو دې کار ډیرې هوښیارتیا ته اړه درلوده. او هغه ته په کار و چې هغه تر هر څه لمړۍ بریتا په ذهني توګه دې کار ته تیاره کړي. نوپه دې اساس یې د ځانه سره پریکړه وکړه چې بریتا ته به د مارسي په اړه ټول څه وایي. ښکاره ده چې هغه بریتا ته دمارسي په اړه همدومره څه ویلي شول چې مارسي نومې یوه نجلۍ دده سره محبت کاوه او ډیمونان په یوه ډول دده څخه لرې کړه او له ځانه سره یې بوتلله. هغه نه غوښتل بریتا ته دډیمونان څخه شکوه او شکایت وکړي ،په دې خاطر یې یوه کوچنۍ قصه له ځانه سره جوړه کړه....

په حقیقت کې قاسم د ابوجعفر څخه دمارسي د راز د را بربنډیدو وروسته دهغه څخه دانتقام اخستلو په فکر کې و. هغه د ایاصوفیاء دغه دویم ستر بطریق ابوجعفر یا ډیمونان واژه اوبیا یې دهغې تور په رومن کتولیک چرچ باندې ور اچاوه تر څو ددواړو کلیساو تر منځ داختلاف خلیج نور هم زیات کړل شي. په دې خاطر یې فکر کاوه چې تر هر څه لمړۍ بریتا په سهي لاره روانه کړي. هغه دمارسي په اړه یوه دردناکه قصه جوړه کړه. او فکر یې کاوه چې څه ډول یې بریتا ته واوروي، په همدې وخت کې ترې بریتا وپوښتل:

« تا خو تر اوسه پورې هغه تحفه ماته و نه ښووله. اخر هغه څه ډول تحفه ده چې ته یې له ماڅخه پټوې.»

قاسم به څه ویلي وې.دهغه سره هیڅ ډول تحفه نه وه. خوبریتایې په دې خبره خاموشه کړه چې « هو، هو، هرومرو به یې درته وښایم. خو دهغې د ښوولو نه مخته زه درته یوه په زړه پورې قصه اورول غواړم. اودا زما دخپل ژوند قصه ده.

بریتا سمدلاسه په یوه لمڅې کیناسته. اوسترګې یې په پوره دلچسپۍ سره په قاسم ور ونښتې او ورته یې وویل : « هرو مرو یې راته واوروه. زه به ستا دقصې په اوریدلو ډیره خوشحاله شم.»

خو قاسم د خپلې جوړې کړل شوې قصې د اورول نه مخته ډیمونان ته د بلنې دورکولو خبره پښخول غوښتل. هغه دبریتا سترګو ته وکتل او ورته یې وویل چې زه خپله قصه هغه وخت درته اوروم چې ته به همدا نن د مقدس پلار د بلنې کار سرته رسوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا دهغه دخبرې سره موافقه شوه اوپه همدې ورځ یی ایا صوفیا ته د تللو اراده وکړه ، د تللو دمخه قاسم هغه تم کړه او ورته یی وویل: «ګوره ، چې ته اوس دمقدس پلار تر مخه زما یادونه و نه کړې. زه غواړم چې دهغه سره د مخکني تعارف پرته ووینم.»

بریتا سمدلاسه و دریده او د قاسم په لور یی په حیرانتیا سره وکتل. « مورګن ! څه خبره ده ؟....ته خو نن ډیر پراسراره شانته خبرې کوې. اول خو دې ماته هغه تحفه و نه ښووله ،بیا دې غوښتل خپله قصه دې راته واوروې ، هغه دې هم راته وا نه وروله ، او اوس ته دخپل نوم د پټولو خبره هم کوې.. را ته ووایه ، چې په زړه کې دې څه دي. زه ستا سره هر ډول تعاون ته تیاره یم. ته خو پوهیږې چې زه بل ورور نه لرم او تا دخپل کشر ورور په څیر پیژنم. ستا د نوم د یادولو پرته به زه هغه ته څنګه بلنه ورکړم. ته غواړې هغه ته د چرچ قیمتي تحفه نذر کړې او د همغې په خاطر خو زه دغه مقدس پلار ته د بلنې د ورکولو له پاره ورځم.»

قاسم په ډیره بده توګه را ښنتې و. هغه نه غوښتل چې بریتا د ډیمونان سره هغه د یو اجنبي میلمه په څیر یاد کړې ،هغه د ابوجعفر دشیطاني ذهن څخه پوره خبر و. نو که د جنګ په ورځو کې کوم اجنبی شخص ابوجعفر ته دمیلمستیا بلنه ورکړي نو هغه ته به هرومرو په دالو کې څه تور والي تر سترګو شي. په دې اساس قاسم دبریتا څخه وپوښتل:

« نو ته به بیا .....ته به څه ډول ما هغه ته وروپیژنې ؟»

« دخپل ورور په څیر .... خو زه به ستا دشان د پورته والي په خاطر هغه ته خامخا دا ووایم چې ته ډیر شتمن او رئیس شخصیت یی.»

قاسم د بریتا په دغه ساده فکر باندې و خندل اوهغې ته یی دتللو له پاره اجازه ورکړه. هغه چې په خپل ذهن کې کوم پلان جوړ کړې و دهغې پلې کول پیل شوي و.

دبریتا دراتلو دمخه دهغه زوې « سلطان مراد » راغې. قاسم ورسره لوبې پیل کړې ، یو ساعت وروسته چې بریتا بیرته راستنه شوه نو د ورایه په خندا وه ، کله چې ترې قاسم دهغې دخندا علت وپوښت نو هغې ورته وویل:

« زمونږ بلنه ومنل شوه ... د رومیل څخه ما لا دپخوا څخه اجازه اخستې وه. مقدس پلار به زمونږ په بلنه سبا شپه زمونږ سره د ډوډی خوړلو له پاره تشریف راوړي.»

قاسم هیله نه درلوده چې ډیمونان به دومره ژر دغه بلنه و مني. هغه داسې انګیرله چې هغه به دخپلو مصروفیاتو له مخې دې بلنې ته څو ورځې وروسته وخت ټاکي. اوس نو چې قاسم څه کول غوښتل باید ډیر ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی تر سره کړې وې. هغه سمدلاسه خپلې کوټې ته ولاړ او دخپل سامان څخه یی څه قیمتي اشرفۍ را وویستلې ، اوپه یوه کڅوړه کې یې واچولې اوبریټا ته یې د ورکولو له پاره راوړې.

« واخله خورې ! .... مقدس پلار ته ما بلنه ورکړې ده اوپه دې بلنې باندې به ټول مصارف هم زه ورکوم.» قاسم ډیره هڅه وکړه چې بریټا هغه اشرفۍ واخلي خو بریټا بې داخستلو څخه انکار وکړ او ورته یې وویل: « مونږ ته خجالت مه راکوه .... مونږ تا دد ې کور یوغړې او زه دې خپل ورور ګڼم. ته دا اشرفۍ دخپله ځانه سره کیږده. »

قاسم هغه اشرفۍ بیرته واخستې او په ډیرې محتاطې لهجې سره یی بریټا ته وویل: « اوس زه تیار یم چې تا ته خپله قصه واوروم. که ته یی مناسبه وګڼې نوزه به درته دخپل زړه راز ووایم. زما قصه ډیره په زړه پورې هم ده او دردناکه هم ....»

قاسم قصدا دغسې تجسس پیدا کول غوښتل. د بریټا زوې بیرون په انګړ کې لوبې کولې اوقاسم دبریټا سره په برنډه کې په یوې لوبې چوکۍ ناست و، د قاسم د تجسس نه ډکې لهجې دبریټا په زړه پورې والې نور هم ورزیات کړې و. دهغه زړه درزیده او له ځانه سره په دې فکر کې وه چې : خداې خبر مورګن یعنې قاسم به هغه ته د څه قصه کوي... په دې خاطر یی قاسم ته وویل:

« هو ، هو ، ...... ولې نه...... ته ولې د دومره تکلف نه کار اخلې ؟ زه په پوره غور سره ستا قصه اوریدل غواړم.»

قاسم بریټا ته په ډیره مینه وکتل اوبیا یی ورته وویل: « خورې ! اصلا خبره څه دا ډول ده چې ما ته یی ستا تر مخ ویل د شرم احساس راپیدا کوي....»

کله چې قاسم د خپلې درواغو د قصې دپیل کیدو دمخه دشرمیدو نوې اداکارې وکړه نو بریټا ورته په زوره زوره وخندل : « اوهو هو ! ته خو شرمیږې.... داسې څه خبره شوې ده چې ته پرې شرمیږې ؟....داسې بریښې چې زما د ورور په زړه کې کومه ماجبینه پټه شوې ده...»

بریټا دقاسم دهیلو سره سم خبره کړې وه. قاسم خپل سر د شرم څخه ټیټ کړ او بیا یی په همدې لهجه باندې وویل: « تا سهي درک کړې ده.... ریښتیا هم ما د یوې البانوی پیغلې مارسي سره ډیره مینه درلوده ، دا پیغله نه یوازې ښایسته او حسینه وه بلکه ډیره ذهینه او د پوهې خاونده هم وه... خو هغه زما څخه جدا کړل شوې ده...... اوس به ته ډیره حیرانه شې چې درته ووایم چې ستا همدې مقدس پلار ډیمونان هغه له ما څخه را جدا کړې ده ......»

قاسم د خبرو په دوران کې لږ څه تم شو ،ځکه چې بریټا دحیرانتیا څخه ټوپ کړ اوپه لږ څه لوړ اواز یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو هو !.... داسې بريښې چې ته مقدس پلار دمخکې نه پيژنې.... دا خو ډيره بده خبره وشوه... ته خو ما هغه ته دخپل ورور په څير ورپيژندلې يې...اوس چې هغه له تاسره ووينې ، نوتابه وپيژنې.. نو زه به هغه ته له تاسره د خپلې خپلولۍ کومه پيژندګلوي وړاندې کوم....»

خو قاسم هغه تسلي ورکوله او ورته يې وويل: « بريټا خورې ! ته مه انديښمنه کيږه.... ته خو زما د قصې د اوريدو دمخه وويريدې. اول خو ته زما خبره واوره ...... ډيمونان خو ماپيژنې خو دومره مې نه پيژنې چې زما هم مه خور لڼه شته او که نه. هغه دخپلولۍ اړيکې چې تا ښوولې هغه په خپل ځاې سهي دي.»

« خو که چيرې تا ډيمونان د پخوا څخه پيژنده نو زه دې دهغه دبلنې نه مخته ولې بې خبره پريښوم» زه خو درته همدا خبره کوم ... شايد چې تاته به معلومه وي چې دويم بطريق اعظم نژدې اوه کاله مخته د «اورنې ، ابانيې او بوسنيا» په سيمو کې اوسيدلې دې ، دا دهغو ورځو خبره ده چې هغه په البانيه کې اوسيده او زه هم هملته وم. هلته ماته د يوې شاهي کنيزې مارتها د لور مارسي سره مينه پيدا شوه ، خو فادر ډيمونان د الباني پادشاه سکندر بيګ له پاره هغه له ما څخه يوړه. اودهغې مور مظلومه يې ووژله. خو مارسي د سکندربيګ خواته هم نه ده ور رسيدلې ، بلکه بې درکه شوې ده. دهغه وخته راهيسې اوه کاله تير شوي دي اوزه يې په لټه کې يم. زه په حقيقت کې قسطنطنيې ته دهمدې له پاره راغلې يم ، فادر ډيمونان ما ډير ښه پيژنې ،په دې خاطر زه نه غواړم دهغه مخې ته ورشم. زه غواړم چې ته په خپله خوښه دهغه څخه په دې اړه پوښتنه وکړې او دمارسي د درک د مالومولو هڅه وکړې....بريټا ، ته خو زما خور يې . اوخويندې د ورونو له پاره هر راز قرباني ورکوي....»

بريټا دقاسم خبرې په ډير غور سره اوريدې. کله چې خبره پاې ته ورسيده نو هغې يو دم وويل:« واخله....دا کومه ستونزمنه خبره ده .... ته داسې پلانونه جوړوې ...زه به نيغ په نيغه د فادر ډيمونان څخه وپوښتم چې مارسي چيرې ده ،که چيرې فادر ته معلومه وي نو هرو مرو به يې ووايي....»

قاسم دبريټا په سادګۍ باندې وخندل ،ځکه د ډيمونان دذهن څخه خبره ويستل اسانه کار نه و ،هماغه و چې قاسم دخپل ځانه جوړه شوې قصه د اول نه تر اخره پورې بريټا ته واوروله. په دې قصه کې داسې ډير ځايونه هم راغلل چې د بريټا دسترګو نه ورته اوښکې ولاړې. دقصې ټول مقصد همغه و چې قاسم مخته بيان کړې و. خو جزئيات او تفصيل يې ډير په زړه پورې و. اوبريټا په ډيره دلچسپۍ سره هغه اوريده. قاسم هغې ته دا تأثر ورکړ چې هغه ته د ډيمونان کرچار مشکوک تر سترګو کيږي..اوپه ډيره سنجول شوې توګه يې وويل:

« سهي ده. زه ستا په ټوله خبره وپوهيدم.اوستا له پاره دهر څه کولو ته تياره يم. خو په يوه خبره مې لا تر اوسه سر خلاص شوې نه دې چې زه د فادر تر مخه مارسي څه ډول را ياده کړم. اودهغه څخه حقيقت را وسپړم......اوته به څه کوې ؟ ...ايا ته په دې دعوت کې ګډون نه کوې ؟ که ګډون ونه کړې نو خبره به ټوله خرابه شي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبریتا پوښتني په خپل ځای سهي وې ، همغه و چې قاسم هم ورته ځوابونه وویل : « بریتا ، خورې ! ته ولې اندیښنه کوې.. زه به دډیمونان نه تر هغه وخته پورې پټ پاته شم ، ترڅو چې تا ترې د مارسی په اړه خبره نه وي را ویستلي . کله چې هغه دمارسي په اړه خبره وکړي ،زه به هم مخته راشم او په دعوت کې به ګډون وکړم او خپله خاص تحفه به هم چرچ ته نذرانه کړم. زه ډاډمن یم چې هغه وخت به تاسې ټول زما ددې تحفې په کتلو سره حیران پاته شئ. پاته دا شوه چې ته به څه ډول د فادر ډیمونان تر مخه د مارسي خبره راو سپړې ..... نو واوره !...»

دا دخبرو هغه ځای دې چې قاسم یې د ډیره وخته راهیسې انتظار کاوه. اودهمدې فکر په بنسټ یې ډیمونان ته د خوراک بلنه ورکړې وه. قاسم په خپلو کالیو کې لاس ور ننویست. یوه ډیره ښکلې ګوته یې راوویسته. چې په شنه غاړه یې د صلیب نښه کندل شوې وه..... دا هغه ګوته وه چې مارتها خپلې لور مارسی ته ورکړې وه. اومارسي بیا په خپلي اخري لیدنه کې هغه ګوته قاسم ته ورکړې وه. قاسم دا ګوته بریتا ته ورکړه او په پلټونکي لهجې یې ورته وویل:

بریتا خورې ! دا ګوته ماته مارسی پخپله راکړې وه،دا دهغې دمور مارتها ګوته ده. خو اوس به دا ته په ګوته کوې . کله چې ته د فادر ډیمونان تر مخه کیني نو هغه به ددې ګوتې په کتلو سره هرو مرو له تا څخه پوښتي ، خو ته دا یاد لره چې ته به ددې ګوتې په اړه هغه ته څه ځواب ورکوې.

قاسم چې خبره بس کړه . نوبریتا ترې په ډیرې پلټونکې لهجې سره وپوښتل: « هو !.....راته ویې وایه چې زه به د فادر ډیمونان تر مخه ددې ګوتې په اړه څه وایم ؟»

اوس نو قاسم بریتا ته وویل: ته به فادر ډیمونان ته وایې چې دا ګوته ما د قسطنطنیې په بازار کې اخستې ده..... کله چې فادر ډیمونان ته دا محسوس شي چې دا ګوته ستا تر سترګو دومره ارزښتناکه نه ده او ته یې د قصې څخه بلکل بې خبره یې ،نوزه ډاډمن یم چې هغه به له تاڅخه دا ګوته وغواړي...ته بې شکه هغه ته ګوته ورکړه..... په دې توګه به هغه لمړی په خپله تاته دمارسي په اړه بیان وکړي اوکه هغه بیان ونه کړ نوبیا به هم مونږ زیان نه وې کړي ،ځکه چې مارسی ژوندۍ ده او فادر ډیمونان ته دهغې په اړه پوره پوره معلومات شته. هغه به دا ګوته هرومرو مارسي ته ور رسوي ، په دې توګه به مارسی ته هم ډاګیزه شي چې ګوته دکومه ځایه راغلې او څه ډول دې ته بیرته را رسیدلې ده .....او که ته غواړې نو د ګوتې د ورکولو دمخه په فادر باندې دا شرط ولګوه چې ددې ګوتې په اړه درته قصه وکړي.....

داخو نیغه خبره ده .....نه ستونزمنه او نه نغښتې .....ایا داسې کولې شې ؟ زه ډاډمن یم چې هغه به هرو مرو څه ووایې. اوزه به یې ددغې دریڅې څخه د اوریدلو هڅه وکړم....اویا به یې وروسته له تا څخه وپوښتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په دې پوهیده چې ډیمونان د چې د کوچني والي څخه د مارسی کورته راته او دمارتها سره یې ډیر ژور اړیکي درلودل نو هرو مرو به دمارتها داګوته وپیژني. اوکله چې بریتا په دې اړه خپله بې خبرې څرګنده کړي او ورته ووایی چې دا ګوته یې په بازار کې رانیولې ده. نو هغه به حیران پاته شي او که چیرې تر اوسه پورې یې د مارسي سره اړیکي وجود ولري نو په ډاډمنه توګه به دا ګوته مارسي ته د ورښولو له پاره ترلاسه کړي... اوهمدا به هغه وخت وي چې بریتا ترې د مارسی په اړه خبره را برسیره کړي. اوس نو بریتا هم په دې مسئله کې ډیره دلچسپي پیدا کړې وه، هغه په ټول پلان پوه شوې وه اودقاسم سره یې د پوره کومک لاس ورکړې و.

د بلې ورځې دشپې پورې وخت په قاسم باندې ډیر سخت تیر شو، نن رومیل هم دهمدې دعوت په خاطر کورته وختی راغلی و. بریتا هم د ډیمونان دخوراک له پاره تر ټولو ښه غذا تیار کړې وه. تر څنګ یې دمقدس پلار د راتلو په خاطر خپل کور هم ډیر ښایسته کړې و، هغه د ډیمونان د ناستې له پاره په هغه خونه کې ځای جوړ کړ چې په ترڅنګ کمره کې یې د ډیمونان خبرې په ډیره ښه توګه اوریدل کیدای شوې. ځکه په منځني دیوال کې د لرګي یوه دروازه وه اوهغې قاسم ته ددې دروازې په اړه ویلي و. قاسم هم پوره ډاډمن شوې و چې بریتا ورسره پوره مرستې ته ملا تړلې ده.

دلمر د پریوتو لږ څه دمخه، قاسم چاته د څه ویلو پرته د رومیل د کوره ووت. او دکلي څخه لږ څه لرې د کجورو د ونو تر شا و درید. هغه کولې شو دد ې ونې د تنې څخه د اړتیا په وخت کې ډیمونان تر څارنې لاندې ونیسي. د ونې سره دهغه د دریدو انداز بلکل عام اوساده شانته و.

هلته په کور کې رومیل د بریتا څخه وپوښتل: «اوهو !.... مورګن چیرې ولاړ. هغه خو تر اوسه پورې همدلته ولاړ و ....»

«هغه د اړتیاوړ سامان د اخستلو له پاره وتلې دې. ژر به بیرته راستون شي.»

بریتا په دې پوهیده چې قاسم د څه له پاره ددې ځآیه ولاړ. بریتا د مقدس پلار ډیمونان دراتلو ترمخه په ځان اوبه تیرې کړې، پاک کالی یې واغوستل او ځان یې پوره ښایسته کړ، تر څنګ یې د ښې لاس په ګوته یې دمارسی ګوته ور ننویسته. هغه تیاره شوه اوبیرته کمرې ته راغله. نو رومیل ترې په خندا کې وپوښتل:

«واه قسمته !....نن د مقدس پلار د راتلو په خاطر مونږ ته هم ستا دښایست او ښکلا دکتلو چانس ترلاسه شو...»

بریتا ورته په خندا شوه. خو رومیل دهغې په ګوته باندې ددې نوې ګوتې په کتلو ورڅخه وپوښتل: «اوهو ! ...دا څه دي؟ دا دومره ښکلې ګوته دې د کومه کړې ؟..... ایا اخستې دې ده ؟ ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریټا سمدلاسه ګوته د بل لاس په ګوته پاکه کړه او ويې ويل: « هو ! په ډير مناسب قيمت مې را نيولې ده. ما يې چې کله ښايست وکوت نو را ومې نيوله.»

نن د روميل زوې سلطان مراد هم د باغونو شهزاده معلوميده. بريټا د ډيمونان له پاره ډيرښه خوراکونه جوړ کړي و. په هغوې کې د اوزې د وريتوکړو ورنونو څخه نيولې د مرغابيو تر وريتو غوښو پورې هر څه موجود و.

دلمر د پريوتو څخه لږه شيبه وروسته د اياصوفيا دسپنيو پردو لرونکې مخصوصه ګاډۍ دروميل دکور مخې ته ودريده ، لا تر اوسه پورې تياره دومره نه وه راخپره شوې ، قاسم د ونې د ډډ تر شا دميلمنو جايزه اخسته. تر هر څه لمړۍ دوه ځواني راهباني دګاډۍ څخه راکيوتې اودهغوې تر شا چې کوم شخص د ګاډۍ څخه خپله پښه لاندې کيښوده نو دهغه په کتلو سره دقاسم ټول حسونه سره را ټول شول. دقاسم هر رګ د قهر اوغصې څخه رپيده. دهغه تر مخه دهغه پخواني دښمن ابوجعفر ولاړ و ،که هغه غوښتلې نو هغه کولې شو چې مخته راشي او خپل دښمن ابوجعفر همله له منځه يوسي. خو دصبر څخه يې کار واخست.

ابوجعفر بطريق په ډير ښه لباس ملبس و. دا د اياصوفيا مخصوص لباس و. دابوجعفر سره راغلې دواړه ځوانې راهبانې هم د ايا صوفيا په مخصوص لباس کې را نغښتې وې. دهغوې په سرونو باندې د سور رنګ سکارف (دستمال) تړلې و. اودهغوې د حرکاتو څخه څرګنديده چې هغوې د ابوجعفر سره کارونکې اودهغه دخاصو راهبانو څخه دي. دوې ټول دننه ولاړل. د چرچ خاصه بګۍ د روميل دکور تر مخه ولاړه وه. د بګۍ کوچوان څو قدمه مخته ولاړ اوخپله بګۍ يې په يوه ازاد ځاې کې و دروله ، اود بګۍ د اخري برخې څخه يې شنه واښه را وويستل او دبګۍ آسونو ته يې واچول ، دا بګۍ دوه تکړه اوغښتلو آسونو پورې تړلې وه. دوې ټول دننه ولاړل اوددهغوې ددننه تللو څخه پوره وخت تير شوې و، په دې وخت کې قاسم هم د هغې ونې د ډډ څخه په ډير احتياط سره راووت ، قاسم په ډيره بې پراهۍ سره مخته راغې او دروميل ددروازې شاته را ورسيد. اوبيا په ډيره بيړه ډيوډۍ ته ورننوت. لا تر اوسه د ډيوډۍ مشال نه و روښانه شوې. قاسم د يوه کونج څخه د دننه ځاې څارنه وکړه ، ټول خلک په خونه کې په خپلو خپلو ځايو ناست و . قاسم په پوره احتياط سره ولاړ او تر څنګ خونې ته و رننوت.دلته هم لا تر اوسه پورې مشال نه و روښانه شوې. خو دميلمنو خونه د درې څلورو چراغونو په واسطه روښانه شوې وه. ددې ځايه دميلمنو دخبرو اوازونه په پاکه توګه تر غوږو راتلل.

قاسم د يوې دروازې د سورې څخه هغوې کتلې شول. په دې خونه کې ډيمونان ، دهغه راهباني ، روميل او بريټا ټول ناست و. د سولتيې په لاسو کې د ګلونو يوه ګيډۍ وه چې لږ وروسته يې دمقدس پلار تر مخه وړاندې کړې وه اودهغه نه يې ډيره مينه تر لاسه کړې وه. قاسم هغه وخت ډير ډاډمن شو چې ويې کتل چې بريټا بلکل اندېښمنه نه ده. او په ځانګړې توګه هغه وخت کې ، چې ډيمونان ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو ! زمونږ د ګراني لور بريښا هغه شتمن او رئيس ورور چيرې دې چې دمقدس جنګ له پاره مونږ ته نذرانه راکول غواړي او دچا له پاره چې مونږ دغه بلنه منلې ده ...»

روميل په بيړه ځواب ورکړ « مقدسه پلاره ! مورګن د بريښا کوچنى ورور دې ..... مونږ فکر کاوه چې ستاسې په راتلو کې به پوره ځنډ راځي ، په دې خاطر هغه د څه سامان داخستو له پاره بازار ته تللې دې. خو تاسې ډيرژر را ورسيدئ په دې خاطر مونږ ستاسې تر مخ دمورګن په نه موجوديت باندې خجالت باسو .

« نه زويه !... تاسې ته د خجالت د ويستلو اړتيا نه شته.... هيڅ خبره نه ده ... مونږ به دهغه انتظار وکاږو .»

کله چې ډيمونان دا خبرې کولې نو بريښا قصدا د مارسي ګوته په خپلو ګوتو کې خوځوله ، په ښکاره توګه هغه داهر څه دارادې پرته ترسره کول ، دډيمونان سترګې سمدلاسه د مارسى په ګوته و نښتې ،خو اول يې څه خاص محسوس نه کړل ، بريښا د ډيمونان تر مخه په پوره ادب او درنښت سره ناسته وه. قاسم په زړه کې بريښا ته دعاوې کولې ، خو لږه شيبه همغه څه وشول چې ګمان يې کيده. د ګوتې دبيا بيا خوځولو په اساس دډيمونان فکر د يادونو پخوانيو دريچو ته ولاړ. او يو ناڅاپه يې په ذهن کې څه را وګرزيدل. هغه ته د مارتها ګوته را په زړه شوه .....

اوهو !... دا خو هماغه ګوته ده چې البانوي کنيزې مارتها به هر وخت په ګوته کوله.... داسې انګيرل کيده چې هغه ته دپخوانيو وختو قصې را په ياد شوې دې. دهغه دماغ سخت ټکان وخوړ . اوپه حيرانتيا سره يې د ګوتې په لور کتل پيل کړل. هغه په دې فکر کې ونښت چې د مارتها ګوته د بريښا لاسو ته څه ډول راورسيده. دهغه شاطر ذهن يو ناڅاپه سيخ شو او د بريښا دغه بلنه يې د يوې بلې زاويې څخه هم و څارله. خوبيا يې هم صبر و نه شو اوبلاخره يې د بريښا څخه وپوښتل:

« ګراني لوري !.... زه وينم چې د خپل لاس دګوتې سره په پرلپسې توګه لوبې کوې ،داسې برېښې چې دا ګوته درته ډيره ګرانه اومحبوبه ده ..»

د ډيمونان د پوښتنې انداز دهغه دشيطاني ذهن غمازي کوله. بريښا په خپلو هڅو کې بريالۍ شوې وه. ډيمونان دمارسي ګوته پيژندلې وه. بريښا د ډيمونان خبرو ته بلکل عام اومعمولي ځواب وو ايه.

« مقدسه پلاره !..... ددې ګوتو د اخستو يوازې څو ورځې کيږي ، زما په ګوته کې لږ څه تنګه ده. په دې خاطر يې کله کله هسې بې له فکره دسهي کولو هڅې کوم. .....زه دخپل دغه حرکت په اړه بښنه غواړم»

اوس نو بريښا د ګوتې خوزول پريښول ، او د ډيمونان سره د راغليو راهبانو په لور يې توجه وکړه. خو دډيمونان ذهن په پوره توګه د مارسي د ګوتې سره را نښتې و. بريښا ورته ددې ګوتې د اخستو خبره کړې وه په دې اساس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر ټول غیر ضروري شکونه لرې شول. خو اوس هغه په دې فکر کې شو چې دا ګوته دلته قسطنطنیی ته څه ډول را ورسیده. اوبیا څنګه بریټا ته تر لاسه شوه. هغه ټول هر څه له یاده وویستل او ذهن یې د اوو کالو پخوانیو یادونو لورې ته ولاړ. بریټا د نوو ځوانو راهبانو سره په خبرو کې بوخته وه. په همدې وخت کې ترې ډیمونان یو ځل بیا وپوښتل:

« لورې ! که زه له تا څخه څه وغواړم.... نو ایا ته به یې مونږ ته عنایت کړې ؟»

رومیل دډیمونان دخبرې څخه نا ارامه شو او دبریټا ګوتې ته یې په غور سره وکتل. خوبریټا په ډیره ښه توګه ډیمونان ته ځواب ورکړ.

« ولې نه ! مقدسه پلاره ! ددې مقدس جنګ له پاره زه خپل ځان قربانولو ته هم تیاره یم.... تاسې حکم وکړئ»

« ماته د مقدس جنګ له پاره نه ، بلکه د خپل ځآن له پاره یو څه په کار دي »

رومیل اوس د پخوا څخه نور هم زیات حیران پاته شو . هغه په دې فکر کې شو چې اسماني پلار ته خو په نړۍ کې دهیڅ شې اړتیا نه پیښیږي ، بیا دا بشپ دبریټا څخه څه غواړي. په همدې وخت کې بریټا یو ځل بیا خپله خبره تکرار کړه.

« مقدسه پلاره !.....تاسې زمونږ له پاره اسماني پلار یاست. دخپلو دنیاوي بچیانو څخه څه غواړئ ؟ زه ددې غوښتنې له پاره په پوره نا ارامۍ سره انتظار کوم»

ډیمونان سخت را ښتې و. بریټا هم همداسې خبره کړې وه چې هغه پرې حیران کړي.دا سهي وه چې د یوه راهب له پاره چې ددنیوي مسایلو سره هیڅ ډول اړیکي نه لری نوبیا هغه دبریټا څخه څه غواړی. خو ډیمونان دبریټا څخه دګوتې دغوښتلو په اړه اخوا دیخوا کیده. ځکه دا د ښځینه ګوتې له پاره جوړه شوې یوه کوچنۍ ګوته وه. او دفکر وړ خبره وه چې د یوه نارینه راهب له پاره به دداسې ګوتې سره څه دلچسپې وي.. حال داچې نارینه راهب یوې خوا ته ، د چرچ راهبانې ښځې هم زیورات نه اغوندي. اوبیا هغه ته د مارسې ددې ګوتې د غوښتنې هیڅ جواز نه و چې هغه ددفاعې خزانې له پاره کومکونه راغونډوی. خو هغه پخپله بریټا ته ویلي و چې هغه دخپل ځان له پاره ترې یوڅه غواړي.... دبله اړخه دا ګوته دومره ارزښتناکه هم نه وه چې ددفاعې خزانې له پاره یې ترې وغواړي. هغه په همدې فکر کې و چې دګوتې خبره څه ډول رامنځته کړي....د لږځنډ وروسته یې اوږده ساه واخسته اوبیا یې په خندا کې وویل:

« په اصل کې ستا داګوته زما له پاره د ډیرې دلچسپۍ سبب ده. لمړۍ خو راته دا ووایه چې دا دې دکومه ځایه اخستې ده ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

رومیل په پرلپسې توګه په حیرانتیاو کې ډوب پاته و. هغه دخپلې ښځې بریټا په لور په پلټونکو سترګو کتل، بریټا وویریده ..... هغې به څه ویلې واې چې ګوته یې دکومه ځایه اخستې ده. خو خپله اندیښنه یې پټه کړه اوسمدلاسه یې وویل: « دا ګوته ما تیر کرسمس د غیر ملکې سوداګرو څخه په یوه دکان کې اخستې وه. مقدسه پلاره ! په دې کې به څه راز وي ؟»

« ددې ګوتې ځانګړتیا داده چې دا یسوع مسیح دیوې ریښتونې خدمتګارې ګوته وه ..... اوهغه دیسوع مسیح په دین باندې قربان شوې ده ....یعنې شهیده شوې ده ... دهغې نوم مارتها و. اوهغې یوه لور هم درلوده .....»

ډیمونان دهمدې خبرې وروسته خاموشه شو او دقاسم ساه دهغې په سینې کې ګرمیده. قاسم غوښتل چې ډیمونان ژر تر ژره د مارسي په اړه څه نورې خبرې هم وکړي. په بې صبرۍ سره یې اړخه بدلاوه را بدلاوه. د بله اړخه بریټا هم نا ارامه وه. ځکه چې ډیمونان دمارسي په اړه په خبرو خبرو کې تم شوې و. بلاخره بریټا په خپله ترې وپوښتل :

« مقدسه پلاره !.... ماته خو دومره نه وه معلوم چې دا ګوته به دومره عظیمه او ستره و خیژي. مقدسه پلاره ! زه داګوته تا ته نذرانه کول غواړم. خو که تاسې را ته په دین مسیح باندې دقربان شوې مارتها په اړه لږ څه هم وواياست. ځکه تاسې دهغې د یادولو وروسته خاموشه شوئ.. زه هم دیسوع مسیح وینځه یم. تاسې ماته دهغې عظیمې ښځې اودهغې دلور په اړه هرو مرو څه ووایاست. »

ډیمونان د بریټا دخبرو د اوریدو وروسته په ژورو سترګو هغې ته کتل. دهغه په سترګو کې مکاران ځلا راپیدا شوه. معلوم نه ده چې هغه په کومو فکرونو کې ډوب و خوبیا یې هم د لږ شیبه خاموشۍ وروسته یوه اوږده ساه واخسته اوویې ویل:

« دهغې لور مارسي هم د خپلې مور په څیر د عیسوی دین ریښتونې خادمه ده ...او د ایا صوفیا مقدسه راهبه ده. ما همغې راهبې ته د تحفې په خاطر دغه ګوته له تا غوښتې ده ..»

ډیمونان د شونډو لاندې په خندا کې دا خبره وکړه .. دهغه دخبرو په واسطه بریټا او رومیل دواړه سخت متوجه شول ، بریټا ترې په حیرانتیا سره وپوښتل:

«څه ؟؟ ..دایاصوفیا مقدسه راهبه ؟..... دهغې څه نوم دې ؟..... مقدسه پلاره ! زه دهغې عظیمې مورد لور او د سترې مارسي زیارت کول غواړم.....»

« سسټر میري .....دهغې نوم سسټر میري دې. دتیرو اوو کالو راهیسې مارسي په ایا صوفیا کې دراهبې په څیر دنده تر سره کوي ... خو دلته هغه دمارسي په نوم څوک نه پیژني ، ټول ورته سسټر وايي. .... یواځې څو پخوانیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته دهغه پخواني نوم معلوم دي. د چرچ نورې راهبانې ورته سستر میرې وایي اودا دهغې مذهبی نوم دې ......

دډیمونان دخبرو دپای ته در سیدو سره سم بریتا ترې په ډیرې جذباتي توګه وپوښتل:« اوه !....بې چاره سستر میرې !..... زه به دا ګوته خامخا دهغې په خدمت کې د وړاندې کولو له پاره تاسې ته نذر کړم»

خواوس د ډیمونان سره دراغلیو راهبانو په سترګو کې حیرانتیا او استعجاب را ځلیده. بریتا د همدې خبرو په وخت کې دخپلې ګوتې څخه دمارسی ګوته را وویسته اوپه لاس کې یې و نیوله. بیا پاڅیده اوپه ډیر درنښت سره یې هغه ګوته ډیمونان ته وړاندې کړه. ډیمونان هم په ډیره احساساتي توګه دمارتها دغه یاددانښتي ګوته واخسته.

د لږڅه وخت لپاره په خونه کې پوره پوره چوپتیا حاکمه وه. بیا ډیمونان په خبرو پیل وکړ او د مارسي اومارتها ټوله قصه یې بریتا او په خونې کې ناستو خلکو ته تکرار کړه ... دا هغه نازکه وخت و چې قاسم د څنګ دکوټې څخه وتلې و. هغه، هغه وخت چې دمارسي نوم یې دسستر میرې په نامه واورید نو د کوټې څخه ووت. کله چې دهغه غوږونو قسطنطنیی ته دمارسی دژوندي اوسلامته رارسیدلو خبر واورید نو په وجود کې یې د جوش او احساس په خاطر لړزه راغله.

د خپل محبوب څخه د لرې کیدو غم او درد نن یو ځل بیا را ځوان شوې و. ځکه، هغه د مارسی ډیره زیاته مینه اومحبت کاوه. د هغه په فکر کې هم نه وچې مارسي په قسطنطنیی ته ژوندۍ او سلامته را رسیدلی وي هغه داسې انګیرله چې هغه یې اوه کاله دمخه البانیی ته وړې ده اوبیا هملت چیرې بې درکه شوې ده. خو کله یې چې واوریدل چې مارسي دقسطنطنی د ایاصوفیا په چرچ کې ده نو د بدن ویښتان یې ودریدل.... هغه اوس دخپلې مارسي سره کتلې شول..... مارسي چې کله دهغه سره ووینی نو څه ډول احساس به کوي. همدې دردناکه پوښتنو هغه سرشاره کړې و. اوس نو هغه ته د څنګ په خونه کې د کیناستو اړتیا نه وه. هغه سمدلاسه راپورته شو اوپه پوره احتیاط سره نه یوازې د کمرې څخه بلکه د ټولې حویلۍ څخه بیرون را ووت. اوس یې خپل بل قدم اخست .اوبل قدم یې لږ څه وروسته را ډاګیزه کیدونکې و.

دبله اړخه هلته په خونه کې هغه نازکه حالات را مخته شوي و چې دبریتا ترمخ یې د قاسم ټولې پټې را بربنډې کړې وې. قاسم خو تللې و خو د مارسی د اصلی قصې په اوریدلو سره دبریتا دپښو څخه زمکه بیرون تللې وه. قاسم ددومره اوږده پلان د جوړولو په وخت کې دا خبره له یاده ویستلې وه چې کله چې ډیمونان بریتا ته دمارسي اصلي خبره وکړي نو دقاسم ټول رازونه به را بربنډ شي. او اوس خوبریتا ټوله قصه اوریدلې وه. ددومره ستر راز د خبریدو وروسته دهغه بدن ټول لړزیده او سر یې په ګرزیدو راغلې و. هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه ډول مارسی د یوه مسلمان عسکر قاسم بن هشام په فریب کې راغلې وه ، ډیمونان ورته دا هم ویلي و چې په لمړیو کې هغه مارسی له ځانه سره راتښتولې وه ، خو تر څنګ یی ډیرې نورې خبرې پټې کړې وې . دنمونې په توګه دا یی ونه ویل چې هغه په « اورنه » کې شل کاله د ابوجعفر په نامه اوسیده ، بلکه برعکس ډیمونان خپل ځان د اورنه د یو پادري په څیر و ښود . او دا یی وویل چې هغه وخت هغه په اورنه کې دباج ورکونکو او عیسویانو د پادري په څیر هلته اوسیده .

تر اوسه پورې بریتیا په دې فکر کې وه چې هغه ددې خلکو تر مخه د مورګن راز را برسیره کړي او که نه. په همدې وخت کې د کور دروازه چا و ټکوله. په خونه کې ټول خلک سخت متوجه شول ، په دې وخت ډیمونان په حیرانتیا سره وویل: « ایا ستا ورور کور ته د راننوتلو په وخت دروازه ټکوي او بیا راځي ؟»

ددې پوښتنې په ځواب کې بریتیا او رومیل دواړه حیران پاته شول. رومیل سمدلاسه پورته شو او د کور ددروازې په لور ولاړ تر څو ووینې چې څوک راغلې دې ؟ خوبریتیا تر اوسه هم په مخمصې کې راګیر وه. هغې دا فکر کاوه چې په دغه څنګ کوټه کې مورګن پټ ناست دې د بله اړخه دهغه ټول راز را برسیره شوې دې ، له ځانه سره یی فکر وکړ چې هسې نه چې .... مورګن د خپلو رازونو د رابرسیره کیدو وروسته وتلې وي ، هغه ډیره خفه او غمژنه هم وه ځکه مورګن ورته خور ویلې و.او په همدې خورولۍ کې یی ورته درواغ ویلی و اودخپل مقصد له پاره یی ترې کار اخستې و . بریتیا د وینې غړپ کړې و . خوپه خوله یی د څه ویلو جرءت نه کاوه. لږه شیبه وروسته رومیل بیرته راستون شو ، دهغه په لاسو کې یوه زیړه څرمنیزه لفافه وه ، دا د بازنطینی دربار ځانکړې لفافې وې چې د پیغاماتو د لیږدلو له پاره به یی ا ستعمالولې. ډیمونان د څرمې لفافې په کتلو سره حیران شو اوسمدلاسه یی د رومیل څخه وپوښتل: « دا څه دي ؟... د ا خود شهنشاه له اړخه پیغام ښکاري ؟.....چاراوړ ؟»

ډیمونان ډیر بې صبره شوې و . رومیل لفافه ډیمونان ته ورکړه او ویی ویل:

« ستا کوچوان ته کوم سپاهي ورکړې وه .»

ډیمونان ته په لمړي ځل دا ډول اتفاق ور په برخه شوې و چې د قسطنطنیی پادشاه هغه ته په څرمي لفافه کې لیک ور استولې و . هغه په دې کار ډیر حیران هم و . ځکه چې دا ډول لفافې به هغه ته ددربار څخه اوه کاله مخکې هغه وخت چې هغه په اورنه کې و راتلې. سمدلاسه یی لفافه پرانسته ، اودهغې څخه یی څرمنې کاغذ را وویست او ژر ژر یی ولوست. دا ریښتیا هم د شهنشاه پیغام و . که څه هم مهر یی لږ څه پخوانې شوې و خو د لیک په پای کې اصلي مهر لګیدلې و . په لیک کې راغلی و:

مقدس پلار ، ډیمونان !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شهنشاهي پيغام دې ، چې ته همدا اوس ، په همدې وخت کې دقسطنطنيې د شهنشاه قيصر ، قسطنطين ، په خدمت کې حاضر شې ، په ډيرې مهمې او پټې مسئلې باندې د خبرو له پاره تاسې دلته را بلل کيږئ.

فقط

شهنشاه قسطنطين

دډيمونان ذهن د حيرانتيا څخه نور شکيده ..... ځکه تر ننه پورې ورته داسې کوم پيغام نه وراغلې. لمړی خو دشهنشاه قاصد د ډيمونان سره د کتلو نه مخته بيرته نه ستنيده. اوبيا دا لمړی ځل و چې شهنشاه هغه په دا سې بيړه خپل ځانته باله. خو څرميزه لفافې او د شهنشاه مهر دا ډاګيزه کوله چې ليکنه رښتونې ده. ډيمونان يوه لمحه هم ځنډ مناسب و نه ګاڼه او را پاڅيد ، هغه د خوراک له پاره روميل او بريتها څخه ښښه وغوښته اوبيا يې د شهنشاهي پيغام عذر وړاندې کړ او دهغوې څخه يې د تللو اجازه واخسته اودخپلو ښځينه راهبانوملګرو سره يو ځاې د شهنشاه دمحل په لور روان شو.

دا چې مابنام څه وخت شروع شوې و او شپه څه وخت پيل شوې وه ، خو کله چې ډيمونان دخپلو راهبانيو سره د روميل دکوره ووت نو په کوڅه کې پوره تياره خپره شوې وه. کوچوان دکليسا د ځانګړې بګۍ ددروازې سره تيار ولاړ و. ډيمونان د کوچوان ددې تيار دريدو په اړه هغه ته په زړه کې افرين ووايه. او کوچوان ته يې د څه ويلو پرته د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه اوپه بګۍ کې سپور شو ، راهبانې هم دهغه سره يو ځاې سپرې شوې. ډيمونان په ګاډۍ کې د کيناستوسره سم کوچوان ته په لوړ اواز وويل :

« د شهنشاهي قصر په لور ولاړشه »

بګۍ د قسطنطنيې په سړکونو ځغليده. ډيمونان نن د پخوا څخه ډير نا ارامه و. نن دهغه شپږم حس هغه د نامعلومه پيښو څخه خبراوه .او اوس دمارسې د ګوتې او د شهنشاه د ليک وروسته خو هغه نور هم ډير احساساتی او نا ارامه شوې و.

ناڅاپه يې احساس وکړ چې دهغه دغه دپردې بګۍ په کوم وران سړک باندې ځغلي. ډير زيات انديښمن شو او ويې ويل...دا څه دي ؟.... کوچوان مونږ کومې لورې ته راوړو ؟ دا سړک خو دشاهي محل لورې ته نه ورځی. بلکه د ښار اسيايی برخې ، کومې لورې ته چې ابنايی فاسفور س دې ، ور ځې ، ددې لورې خو قسطنطنيی ته کوم ګوابښ نه دې متوجه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دډیمونان بګۍ اسونو د هوا سره خبرې کولې اوپه همدې لورې روانه وه. ډیمونان ډیر وارخطا شوې و.او اوس هغه دا محسوسوله چې دهغه شپږم حس دکومو خطراتو په اړه هغه ته خبر ورکاوه. هغه په ډیره اندیښنه د ګاډۍ کوچوان ته ورغږ کړ..کوچوانه... کوچوانه....کوچوانه.... !»

خو که کوچوان واې نو دهغه غږ به یې اوریدلې واې. دهغه کوچوان اوس په دنیا کې موجود نه و. دهغه لاش د نوي کوچوان تر پښو لاندې پروت و.

اوس نو ډیمونان کوچوان ته غږ کول بند کړل اوخپل خنجر یې را وویست. اوغوښتل یې ددې خنجر په واسطه د کوچوان کار و خلاص کړي. هغه په رواني ګاډۍ کې دخپله ځایه پورته شو اود بګۍ مخکینۍ پرده یې څیري کړه . په دې وخت کې ددواړو راهبانیو رنګ د زیړ لرګي په څیر ژیړ شوې و ، ډیمونان د بګۍ مخکنۍ پرده و څیرله اوغوښتل یې د کوچوان پورې ځان ورسوی. اوغوښتل یې د شا له اړخه پرې حمله وکړي. خو څرنګه چې کوچوان په دې وخت کې قاسم و ....اوهغه ددې ټول پلان جوړونکې و نوپه دې اساس ددې کار څخه لا تر مخه خبر و. کله چې ډیمونان دشا له اړخه په قاسم باندې وار وکړ نو قاسم یوې لورې ته ښکته شو او د ډیمونان ګذار خطا ولاړ. خو ډیمونان پخپله دقاسم په خواکې راپریوت ، قاسم سمدلاسه په خپل ښي لاس دهغه څټ راتاو کړ ، اوس نو بګۍ هم د ښار دیوال ته ور نژدې شوې وه. قاسم سمدلاسه په خپل چپ لاس د بګۍ داسونو واګې راښکودې او لږه شیبه وروسته بګۍ تم شوه. قاسم د ډیمونان څټ دومره سخت نیولې و چې ډیمونان و نه توانید په هغه باندې دخپل خنجر بل ګذار وکړي. قاسم خپل مخ په تور نقاب کې پوښلې و. په دې خاطر ډیمونان قاسم و نه شو پیژندلې. کله چې بګۍ و درېده نو قاسم د ډیمونان د خنجر لاس و مروړه ، د ډیمونان خنجر د بګۍ په منځ کې ولوید....راهبانې دومره ویریدلې وې چې ددې ځایه دوتلو اوتیښتې هیمت یې هم له لاسه ورکړې و. اوبیا داټول هر څه په ناڅاپي توګه مخته راغلي و.

قاسم د ډیمونان څټ په همغسې سختۍ سره نیولې و ، د بګۍ څخه یې را ښکته کړ او د دیوال په لور یې ورټیل واهه ، هلته ددیوال د تیږې سره د ډیمونان دسر دلګیدو نه وروسته ډیمونان همهلته لاندې پریوت. اوس نو قاسم خپله توره راویستلې وه. معلومه نه ده چې دقاسم توره به د څومره کالو راهیسې د ډیمونان وینو ته تږې وه ، دهغه ډیمونان ، چې شل کاله هلته د عثماني سلطنت د ستر خطیب په څیر یې په سلطنت کې دبغاوتونو د راپارولو له پاره هڅې کړې وې او مسلمانانو ته یې فریب ورکړې و اوبیا یې د قاسم ورندار سکینه دهمدې بغاوتونو په پایلو کې شهیده کړې وه. دقاسم په ذهن کې دهغه ټول جرمنونه را ګرزیدل خو دډیمونان د ژولو تر مخه قاسم دواړه راهباني د بګۍ څخه را ښکته کړې او د ډیمونان سره یو ځای د ښار دیوال ته و درولې. اوس هغه غوښتل ابوجعفر ته د مرګ سزا ورکړي خو په هغه یې د پریکنده وار کولو نه مخته دخپله مخه نقاب پورته کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم د ډيمونان مخته ولاړ و.... دواړه پخواني اشنايان داوو کالو وروسته يو دبل مخې کې ولاړ و. ډيمونان سمدلاسه قاسم و پيژانده ، بيا ورته قاسم وويل:

« ابوجعفره ! ....ته به په يقين سره ما پيژني ،ماتاته ويلي و چې ستا مړينه زه په خپله توره ليکم. اوس ګوره ، زه دخپلي ژمني د پوره کولو له پاره ستا ښار اوستا کور ته راغلي يم..... اوستا تر مخه ولاړ يم... داخري ځل له پاره دخپلو ګناهونو څخه توبه وکړه. ځکه چې ستا ګناهګاني ډيرې زياتې دي ، شوني ده چې ددې توبې په واسطه به يې څه در ته وبښل شي.»

د ډيمونان ټول جسم سخت لړزيده. ځکه نن ورته دخپلي مړينه په اړه سل په سله ډاډ ورپه برخه و. هغه دقاسم په مخکې په ژړا او فرياد سره وويل:

« قاسم بن هشامه.....دخداې له پاره ما مه وژنه.... ماته بښنه وکړه... ته چې له ماڅخه څومره دولت اوشتمني غواړې زه يې درکولو ته تيار يم خو ماته بښنه وکړه....»

خو قاسم دلته د ذاتي بدلې اخستلو له پاره نه و راغلي. او ه راغلي وې نو دهغه د ژړا اوفرياد په واسطه به يې هغه ته بښنه کړې وې. هغه خو د يوه ډير ستر مقصد له پاره دلته راغلي و. اوهغه د ډيمونان په وژلو سره تر سره کيده. قاسم دډيمونان د ژړا اوفريات لوري ته هيڅ توجه و نه کړه اوپه يوه ګذار يې دډيمونان کار پاې ته ورساوه. د ډيمونان سره لاندې د ښځينه راهبانو په پښو کې ولويد. هغوې يو وارې چغې اوسوری جوړې کړې ،اوس نو قاسم ته يو ناخوښه کار کول هم ور په غاړه و. هغه بايد دغه دواړه ښځينه راهبانې هم له منځه يوسي ځکه چې دهغوې څخه دراز د راڅرګنديدو ويره وه..... په همدې اساس يې زړه سخت کړ اودواړه ښځينه راهبانې يې هم يوپه بل پسې له منځه يوړې. بيا يې دهغه ځايه د راستنيدو نه مخته د ډيمونان کالي ولټول اودمارسی ګوته يې ترې بيرته راواخسته ، ددې وروسته قاسم يوډير عجيبه کار وکړ ، دخپله جيبه يې د رومن کتوليک يو صليب راوويست ، دا صليب د سرو زرو څخه جوړ شوې و. هغه يې د ډيمونان په لا س کې داسې و رکړ لکه د مړينی څخه مخته چې ډيمونان دقاتل سره لاس و ګريوان شوي وي خو وروسته يې هغه د ډيمونان دلاس څخه بيرته واخست او د يوې راهبې په لاس کې ورکړ.....په حقيقت کې ددې راهبې لاش په يوې داسې زاويی کې غورزيدلې و چې په قاتل باندې يې حمله را څرګنديده. اوس نو قاسم د خپله کاره فارغه شوې و. خپله توره يې په تيکې کې کيښوده ، خپل کالي يې لرې کړل ځکه هغه په وينو ککړ شوې و ، هغه ددې کاليو لاندې نور کالي درلودل اوس نو قاسم د بګۍ څخه يو آس را پرانست اوپرې سپور شو ، لږه شيبه وروسته هغه دښار په لور بيرته ور روان و. دښار د منځه د تيريدو په وخت کې قاسم دخپل په وينو ککړ لباس څخه چې په لاسو کې يې نيولې و ، ځان خلاصول غوښتل. کله چې دښار ګنده لښتي ته ورسيد نو په دې لښتې کی يې خپل په وينو ککړ لباس ور واچاوه. دهغه ځايه د لږ څه تلو وروسته يې دبګۍ آس هم په يوې تيارې کوڅې کې پريښود ، اوس نو قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د په وینو ککړې تورې پرته بله څه کومه نښه نښانه نه وه پاته. قاسم فکر وکړ چې توره به هلته په کور کې پاکه کړي.

قاسم ته نه وه معلوم ، چې په بریټا باندې څه ډول انقلاب تیر شوې د ې. ځکه بریټا دهغه د اصلیت څخه خبره شوې وه. خو قاسم په پوره بې خبرۍ سره دکور په لور روان و. نن قاسم دخپل مشکل او ستونزمن پلان لمړۍ برخه په ډیره ښه توګه پاې ته رسولې وه. قاسم نن هغه وخت دکوره ووت چې دمارسي ذکر یې واورید ، تر هر څه دمخه یې د شهنشاه یو جعلي لیک کوچوان ته ورکړ او ورته یې وویل چې دا لیک فادر ډیمونان ته ورسوي. اوبیا دا جعلي لیک هم په حقیقت کې د شهنشاه یو پخوانې لیک و چې اوه کاله مخته شهنشاه د ډیمونان په نامه لیکلی و. په هغه وخت کې قاسم په اورنه کې شاهي سراغ رسانه و. اودالیک یې لاسو ته ورغلې و ، خو هغه وخت ډیمونان د اورنه څخه تښتیدلې و. قاسم یوه ورځ مخته همدا لیک دخپلو کالیو څخه را وویست اود یوه تیزې پترۍ په واسطه یې دهغې لیکې خرابې کړې او په ځاې یې په لاطینی ژبه کې څه نوې کرښې پرې و ښکلې. اوپه دې توګه قاسم دشهنشاه اوه کاله پخوانې خط په ډیره ښه توګه استعمال کړې و.

کله چې قاسم دا لیک کوچوان ته ورکړ ، نو پخپله د بګۍ شاته پټ شو اوکوچوان یې تر څارنې لاندې ونیو. کوچوان نیغ ورغې اود رومیل دکور دروازه یې ور وټکوله..... اوبیا کله چې کوچوان د لیک د ورکولو نه وروسته بیرته راستون شو نو قاسم پرې حمله وکړه او ګردن یې ورمات کړ.

دا ټول هرڅه سهې و ، خو قاسم دبریټا د زړه نه بې خبره و. بریټا په دې وخت کې هم په خپله بستره باندې پرته وه او ددردمن زړه ددرد د هیرولو هڅې یې کولې. د سترګو یې اوښکې راتلې ، دهغې تر څنګ ولاړ رومیل ډیر اندیښمن و ځکه چې هغه دحالاتو د حقیقت نه بې خبره و. په دې اساس یې دبریټا څخه په ډیر قهر وپوښتل:

« بریټا ، نور نو بس دې. تا مقدس پلار ته دخوراک له پاره بلنه ورکړې وه څه وشول که هغه دمجبورۍ له مخې زمونږ دعوت و نه خوړ.... دمورګن په اړه هم غم مه کوه. هغه خو هسې هم اواره انسان دې. د سهار نه تر ماښامه پورې دښار کوڅه کوڅه لټوي.... پریږده چې راشي... نن به یې زه پوښتنه وکړم.»

د رومیل اخري خبره د بریټا په زړه باندې لکه د نشتر په څیر ولګیده. هغه په دې پوهیده چې مورګن به له دې وروسته بیرته دلته رانشي. هغه خو یو مسلمان جاسوس قاسم دې. هغه غوښتل چې د فادر ډیمونان څخه اصل قصه واوري ،هغې ته بلکل دا ډاګیزه شوې وه چې هغه مورګن نه بلکه مسلمان جاسوس دې ، هغې دا فکر هم کاوه چې که چیرې قاسم یې کورته راشي نو څه ډول عکس العمل به ورته ښیئ ، دهغه زړه دا ویل چې هغه باید ووژل شی ، ځکه چې مورګن ورته په درواغو خور ویلې و .او فریب یې ورکړې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا درومیل خبره سهي وختله . لږه شیبه وروسته بریتیا دخپل کور په دروازه باندې همغه مخصوص ټکار احساس کړ چې قاسم به د راتلو په وخت کې کاوه . یو ناڅاپه یې راټوپ کړ او کیناسته . زړه یې په زوره زوره درزیده ..... بیا یې دا فکر وکړ چې ایا هغه دغه مسلمان جاسوس وژلې شي ... خو هغه دا هر څه د رومیل څخه پټول غوښتل . هغه په همدې کشمکش کې وه چې رومیل قاسم لاس نیولې خونې ته راننو یست .....دبریتیا سترګې په قاسم و نښتې سمدلاسه په خپله بستره باندې را پاڅیده او کیناسته . سولټن په همدې بستره دخپلې مور سره یو ځای په خوابه خوب ویده و .....شپه ډیره تیره شوې وه . اوس نوبریتیا قاسم ته همداسې په زیر سره کتل . قاسم د بریتیا د پرلپسې تیزو کتلو څخه وویرید او هغه یې ځانته یو ګواښ وګاڼه .

« بریتیا خورې ! .... خیریت خودې ؟ ..... داسې بریښي چې دمقدس پلار دعوت ډیر ژر پای ته ورسید . ما به څه کړې و . زه خو ددې ځایه د لږې شیبې له پاره ولاړم خو کله چې بیرون ووتلم نوهغه وخت حیران پاته شوم چې د رومن کتولیک پادریان مې وکتل چې په ښار کې ازاد ګرزیږي او دخپل مذهب په لور خلکو ته بلنه ورکوي ، ددې حالاتو په کتلو سره زه ډیر غمژن شوم او دهغوې څخه د یو څو سره مې بحث پیل کړ . همدا علت دې چې پر ما نا وخته شو . دلته په راتلو سره را ته څرګنده شوه چې پر ما نا وخته شوې دې ، ځکه دلته راڅخه دعوت هم تیرشوې و .»

دقاسم دخبرو په اوریدو سره خو رومیل خندل خو دبریتیا په مخ کې کوم بدلون رانه غې . او راغلې به ځنګه و . ځکه هغه خو اوس د ټول حقیقت څخه خبره شوې وه . بریتیا په ډیر غور سره دقاسم په لور کتل . .... قاسم شرمنده شانته شو او خپلو اړخونو ته یې کتل . .....بلاخره یې وویل : « بریتیا خورې !.... داسې بریښي چې ته له ماڅخه ډیره زیاته ناراضه شوې یې . زه له تاڅخه د زړه له کومې ښښنه غواړم او ژمنه کوم چې په راتلونکې کې به تا له ځانه نه خفه کوم .»

خو بریتیا د ټس نه مس نه شوه . یعنې په حال کې یې کوم بدلون رانغې . اوس نو قاسم ته هم اندیښنه زیاته شوه او فکر یې وکړ چې هرو مرو کومه خبره شته . را وګرزید او رومیل ته یې وکتل . خورومیل په خپل همغسې سادګۍ سره ولاړ و او خوله یې دخندا نه وازه وه .....قاسم یو دوه قدمه ور وړاندې شو او دبریتیا تر څنګ و درید . اوس نو هغه د بریتیا په سترګو کې ور لیدل ، دلته خاموشي نه وه ، بریتیا یوائې په خپلو شونډو خاموشه وه. خو سترګې یې ؟...... سترګې یې د درد ، تکلیف ، غم او اذیت له لاسه ډیرې سختې شوې وې . قاسم د لمړي ځل له پاره دا احساس کړه چې د بریتیا دغه قهر اوغضب دکوم علت پرته نه دې. هرو مرو کومه داسې خبره شوې ده چې بریتیا پرې دومره په غضب شوې ده . اوس نو رومیل هم تر یوه حده پورې بدل شوې و . قاسم یو قدم نور هم ورمخته شو ....او خپل یولاس یې ور اوږود کړاو د بریتیا په اوږه یې کیښود تر څو هغه راضی کړی. خو بریتیا داسې یو حرکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ چې قاسم اورومیل یې دواړه حیران کړل. بریتا دغم اوغصې ډک انداز کې لاس را اوږود کړ او قاسم یې دګریوانه و نیوه او په سختۍ سره یې راښکود او په چغو چغو کې یې ورته وویل:

« درواغجنه ، مکاره ، دوکه بازه .....تا د یوې خور اعتماد ته دوکه ورکړې ده ....اوبیا ریښتونې خور ته.... زه به هیڅکله هم تا ونه ښښم.... زما دسترګو اخوا شه....»

بریتا ډیره په غصه وه ، سلګۍ یې وهلې ..قاسم بیا بیا دورمیل په لور کتل ترڅو هغه ورته اصل خبره وکړي.. خو رومیل ته هم دخبرې حقیقت نه و ځرګند . نوقاسم ته به یې څه ویلې واې. هغه پخپله دخپلې ښځې ددې حرکت څخه حیران شوې و خوبیا هم ډیر ژر رامخته شو اوبریتا یې تر کنترول لاندې راوړه.اوتسلي یې ورکړه :

« بریتا !....بریتا !..... ځان سنبال کړه .... په تا څه وشول....څه خبره شوې ده ؟ چې ته په مورګن باندې دومره په غضب شوې یې. ؟ ماته یې هم ووایه ...بریتا !.....بریتا !.....»

خو بریتا داسې ښکاریده لکه هیڅ چې نه اوري. هغه د رومیل په ورمخکې کیدو باندې دقاسم ګریبان پریښود . خو سختې سلګۍ یې وهلې اوژړل یې. بیرته ولاړه او په بستره باندې کیناسته. رومیل یې هم تر څنګ کیناست. په همدې وخت کې قاسم وویل:

« داسې بریښې چې دبریتا خور طبیعت ډیر خراب دې. پریږده چې پر ما د خپل زړه براس را وکاږي. هغه ماته په قهر ده. پریږده چې خپله غصه وکاږی....»

رومیل هسې په یوه بې نومه شانته توګه دقاسم لورې ته وکتل. قاسم ته هم ډیره عجیبه شانته ښکاره شوه. دبریتا سلګې نورې و دریدې. قاسم نور هلته خبل ځان غیر ضروري احساساوه ، دهغه ځایه راووت اوخپلې خونې ته ولاړ.تر هر څه لمړی یې خپله توره د تیکې څخه را وویستله او دټولو د سترګو پټه یې ښه پریمنځله. اوس نو هغه بلکل صافه اوپاکه وه. هغه دابوجعفر او دهغه دملګرو دوژلو اخري نښه هم له منځه یوړه. بیا یې توره راواخسته په دیوال یې وځړوله اوبیا په پوره ارام سره ویده شو. بیرته کورته د راستنیدو وروسته دبریتا د کړچار په کتلو سره قاسم ډیر اندیښمن شوې و....یا الهي دا څه پیښ شول.. په همدې فکر کې وه چې په بریتا باندې څه وشول؟ خو هیڅ ځواب یې په ذهن کې نه راګرزیده. په همدې فکرونو کې ډوب تر یو وخته پورې اوخت را اوخت ، او کله چې ورته خوب راغې نو دخوب په ښایسته وادیو کې یې سترګې پټې کړې.

بریتا ډیر زیات ژړلی و. په دې اساس یې د زړه ټول قهر اوغضب د ژړا سره له منځه تللې و . هغې تر ډیره پورې ژړل ، رومیل تر ډیره پورې دهغې سر په خپل زنګون ایښې و او ورڅخه یې پوښتل چې اخر تر څه وخته پورې به ژاړې اوتر څه وخته پورې به په مورګن باندې په غصه وې. خوبریتا رومیل ته هیڅ هم نه ویل نه غوښتل. یوائې همدومره یې وویل اوخاموشه شوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«رومیله !.....بس ما پرېږده چې پرېوځم..... زما سر ډېر زیات دردمن دی...»

رومیل بریټا په بستره باندې پرېښوده .... او په پوره مینه یې دهغه په سر زور کاوه . ..لږه شیبه وروسته بریټا په خوا ږه خوب ویده شوې وه .

خو رومیل ته خوب نه راته. هغه به بیا اړخ بدلاوه. دهغه په ذهن کې دبریټا الفاظ را ګرزیدل....درواغجن ، مکاره ، فریبي ، دوکه بازه ...تا یوې خور ته دوکه ورکړې دې.... هغه په دې فکر کې وه چې اخر مورګن بریټا سره په څه کې دوکه کړې ده ؟ تر یوه وخته پورې همداسې و او بیا دخرګوش په خوب ویده شو .

خو نیمه شپه وه چې درومیل سترګې خلاصې شوې ....خپل اړخ یې بدلاوه نو حیران شو چې خپل ښځه په بستره ونه کتله ، بریټا به چیرې وي ؟.... هغه په فکر کې شو . اوبیا معلومه نه شوه چې دهغه په زړه کې به څه اندیښنې راټوکیدلې وې چې راپورته شو ، کیناست او بیا په ډیره پټه توګه دخپلې کمرې څخه راووت ،هغه غوښتل بریټا پیدا کړې دهغه په زړه کې دا راګرزیدل چې هرو مرو کومه خبره شته . هغه تر ټولو دمخه د مورګن کمرې ته ورغې .... او کله یې چې وکتل چې بریټا په رېښتیا هم د مورګن په کوټه کې ده نو په زړه کې یې ډول ډول اندیښنو سوړه وکړه ، په ډېر احتیاط سره یې قدم اخست ترڅو د قدم څخه یې کوم اواز را پیدا نه شي ، لږه شیبه وروسته هغه د قاسم د کوټې نه بیرون دکړکۍ سره ولاړ و . ددې ځایه هغه د کمرې دننې حالات کتلای شول ځکه په کمره کې مشال روښانه و . رومیل وکتل چې بریټا دقاسم دبسترې سره نژدې ولاړه ده اوقاسم تر اوسه په بستره پروت دې ، د رومیل زړه ددې منظرې په کتلوسره په درزهار شو اوساه یې په سینه کې سوزیدله ...ځکه هغه دمشال په رڼا کې دکوټې دننه حالات په ښه توګه کتلای شول...هغه وکتل ...... چې بریټا...... په قاسم باندې ور پرېوځې .... اوبیا د قاسم د سینې په لور ورښکته کیږي.....

د رومیل شونډې او حلق وچ شوي و ..... ځکه معلومه نه ده چې بریټا د قاسم په سینې باندې دورښکته کیدو څخه څه مقصد لري..... بیا بریټا په ناڅاپي توګه راپورته شوه .....ښې لاس یې په هوا کې پورته کړ، رومیل ته د بریټا په لاسو کې یو ځلانده خنجر تر سترګو شو . خو هغه هیڅ هم نه شو کولای ..... ځکه چې بریټا په خپل خنجر باندې ....ګذار کړې و .... بریټا دخپل ورور په سینه باندې دخنجر ګذار کړې و ، په دې وخت کې رومیل خپلې سترګې بندې کړې، ځکه چې دا دهغه په زغم کې نه وه چې دمورګن په څیر یو روزل شوې عسکر دې دیوې ښځې په لاسو په داسې خوب کې ووژل شي... خو هغې هیڅ هم نه شو کولای. هغه خو د نور څه د کتلو له پاره راغلې و ..... خو دلته قصه بدله تر سترګو شوه ، بریټا خو مورګن وژلې و ..... خو دا څه و ؟ ؟.....رومیل یو بل منظر هم وکوت ..... قاسم بچ پاته شو .... هغه وخت چې بریټا د یوې خور په څیر د قاسم تندې ښکل کړ ...نو همغه وخت د قاسم سترګې خلاصې شوې وې خو ځان یې بې خبره واچاوه . اوکله چې بریټا د یوې عیسوي مذهبې په څیر د یوه مسلمان جاسوس د وژلو له پاره خپل خنجر په هوا کې پورته کړ نو قاسم په پوره توګه خپلې سترګې پرانستې او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتها د خنجر لاس یی کلک و نیوه. بریتها په دې خاطر په قاسم ور ښکته شوې وه چې هغې په نړۍ کې همدا یو ورور درلود اوغوښتل یی دې ورور ته په اخري وخت کې هم خپله مینه ورکړي. خو بریتها د قاسم د تندي د ښکلولو نه مخته تم شوې وه. هغه ته دا فکر پیدا شوې و چې هسې نه چې دغه چالاکه قاسم را بیدار نه شي ،هغې خپله اراده بدله کړه او په زړه یی تیږه کینښوده او د مسیح ددین د پیروې په څیر یی د خپل دښمن کار پای ته رسوه. خو قاسم لا دمخه بیداره شوې و ، په دې خاطر یی په خپل وخت دهغې ګذار تم کړ او په خندا راپورته شو .

« خورې څه خبره ده ؟..... له ما څخه څه ګناه شوې ده ؟..... چې ته دهغې ګنا په بدل کې زما ژوند ختمول غواړی....»

« ته ...ته ... درواغجن اوفریبکاره یی. تا د یوې خور باور اواعتماد ته دوکه ورکړې ده. تا ماته دخپلې مینې ددرواغو قصه کړې وه او زه دې دمسیح ددین پر خلاف استعمال کړې یم. زه ستا د ژوند په ختمولو سره خپله دنده تر سره کول غواړم. زه به هیڅکله هم تا ژوندې پرې نږدم....»

بریتها ډیره په غصه وه ، قاسم حیران پاته شوې و چې اخر د بریتها تر مخه دهغه راز څنګه رابر سیره شوې... هغه په همدې فکر کې و چې بریتها یو ځل بیا ورته وویلې...

« تا مارسي ته دوکه ورکړې وه. اوهغه د ې د مسیح ددین پر خلاف استعمال کړې وه ..... اوبیا دې ماته دوکه راکړه او دخپلو ناولو مقصدونو له پاره دې زه هم استعمال کړم. ماته ستا حقیقت ټول را څرګند شوې دې... ته مورګن نه یی ..... قاسم بن هشام یی....»

اوس نو دقاسم له پاره ددې نه زیات پټیدل مناسب نه و. ځکه دهغې ټول رازونه را برسیره شوی و. تر یوه وخته یی خپل سر ټیټ کړ ، بریتها ورته په ډیر غضب سره کتل.... یو ناڅاپه په ژړا شوه او سلګۍ یی ووهلې.

« ما خو له تا داهیله نه درلوده ، ولې دې د همغه لمړۍ ورځې څخه راته ونه ویلې چې ته مسلمان یی.بیا به هم زما ورور واې. زما خو مسلمانان بدې نه ایسي ..... واې .... یو هغه مسلمان و چې د جنګ په دوران کې یی د فاتح لښکر په څیر زما د کوچنې دپیدا کیدو په وخت کې زماسره په وخت مرسته کړې وه ، اویو ستا په څیر مسلمان وي چې زما د سادګۍ نه یی ګټه پورته کړې او دیوې خور په څیر یی ماته دوکه راکړې ده.

هغې په زوره زوره ژړل. قاسم د هغې ترمخه ټیټ سر ولاړ و. بیا یی دلمړي ځل له پاره سر راپورته کړ..... دهغه په سترګو کې هم د اوښکو لمدوالي و. اوپه ډیره حسرتناکه توګه یی بریتها ته وکتل او ورته یی وویل:

«بریتها خورې ! ماتا ته هیڅ ډول دوکه اوفریب نه دې درکړې. زه اوس هم ستا همغسې ورور یم ، ما د ډیمونان سره څه پخوانې حساب کتاب درلود. هغه نه یواځې زما دپلار او ورندار قاتل و بلکه هلته په «اورنه» کې دشلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو راهیسې د « ابوجعفر » په نامه اوسیده ..... هغه د سلګونو مظلومو مسلمانانو قاتل هم دې .... هغه د کلیسا پخوانۍ خدمتګاره مارتها بیګم په خپلو لاسو وژلې ده . اودهغې لور مارسي یې راتښتولې ده ... خو که چیرې ماتاته دا خبرې پخوا کړې وې نوبیا خو به دا دومره رازونه نه راسپړیدل کیده. زما د کرچار په اساس مسلمانانو ته څه مه وایه ... زه همغه مسلمان یم چې دبوسنیا په کوڅه کې مې ستا د اولاد د پیداکیدو چغې واوریدې اوستاکومک ته مې دروځغاستل..... هو زه همغه شخص یم .... اوزه تاته دا هم ویل غواړم چې ستا دهغه وخت سهیلۍ «ماریا» اوس زما د ورور ښځه ده ....اونوم یې مریم دې ..... اوستا بوسنیایی شهزادګۍ زما ښځه ده ... اودهغې نوم حمیرا دې .... ستا بارټا کوزین اوس عباس ګرزیدلې دې .... ما خو ته همغه ورځ خپله خور ګرزولې وې ، په داسې حال کې چې تا ماته یواځې څو ورځې دمخه ورور ویلي دي. اوس ته راته ووایه ... ایا ماتاته دوکه درکړې ده ....؟ »

په بریټا سکته راغلې وه ... هغه حیرانه دریانه ولاړه وه ..خوله یې دحیرانتیا نه خلاصه پاته وه . کله چې قاسم د حمیرا ، مریم او عباس په اړه خبرې وکړې نو بریټا د استعجاب په سمندر کې ورلاهوشوه. هغه مسلمان ځوان ته چې هغې د تیرو اوو کالو راهیسې په ناسته ، ولاړه ، ملاسته ، ویښه او خوب کې دعاوې کولې ، هغه همدلته دهغې تر مخه ولاړ و . که چیرې په هغې ورځ قاسم نه واې نو بریټا به هم نه واې او نه به یې دغه د ګل په شان کوچنې داسې سلامت اوروغ رمټ ګرزیداې. پخپله بریټا او رومیل دخپل زوې نوم هم دهمغې شپې دکومک په مناسبت سره ایښودې و ، خو اوس یې هغه ته دسلطان مراد په ځاې سلټن ویلې. دا خو هم دسلطان خراب کړل شوې لفظ و . دبریټا سترګې تر اخري حده پورې پرانسې وې ، ان تر دې چې دښو رپول یې هم هیر شوې و . قاسم د تیرو څو ورځو راهیسې دهغې سره په کور کې وه خو هغې نه و پیژندلې او څنګه به یې پیژندلې وې ، د اولاد دپیدا کیدو په وخت کې خو هغې قاسم په سترګو هم نه و کتلې. هغه یواځې همدومره پوهیدله چې یو مسلمان ځوان په دومره ستونزمن وخت کې ورسره مرسته کړې وه ...

دکمرې نه بیرون د ټکار اواز راغې. قاسم اوبریټا دواړه هغه لورې ته متوجه شول ..... دا به څوک وي ؟... قاسم را وګرزید اوخپله توره یې دتیکې راوویسته. خوبریټا پوهیدلې وه ، قاسم دلوڅې تورې سره بیرون وتل غوښتل خوبریټا یې لمن و نیوله »

«وروره ! بیرون مه ځه ! داسې بریښې رومیل زمونږ خبرې اوریدلې وې ، توره دې بیرته په تیکې کې کیږده ، رومیل ستا دښمن نه دې.»

کله چې قاسم درومیل نوم واورید نواعصاب یې ارام شول ، بریټا ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! ما وبښه. دا خبره به دې همغه لمړۍ ورځ راته کړې واې ، زه خو دتیرو اوو کلنو څخه په ناسته پاسته کې تا ته دعاوې کوم. خو ته ماته په داسې حالاتو کې تر لاسه شوې.... که نن مې دلاسه څه بد پیښ شوی و نو دحشر په ورځ به مې تا ته څنګه سترګې دراړولې...»

خو پخوا تر دې چې قاسم د هغې ځواب ورکړي ، رومیل د توپان اوباد په څیر کمرې ته راننوت ، په لاس کې یې لوڅه توره نیولې وه او مخ یې د غضب څخه تک سور شوې و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې په غرنده اواز سره وویل:

« فریب ورکونکې میلمه ! زه ستا د وژلو له پاره نه یم راغلې... زه تا ته یوآخې همدومره ویل غواړم چې سهار وختي د قسطنطنیې څخه بیرون ووځه ، مونږ چې تا ته ستا دا حسان کومه بدله درکوله ، دهغې نه موخو ځله زیاته بدله درکړې ده. خوبیا هم زه دخپلې ښځې او زوې د صدقې له پاره ستا ژوند بښم.... هو که چیرې د لمر خاته نه وروسته مې په قسطنطنیې کې وکتلې نو دټول ښار پولیس به ستاپسې واچوم او تا ته به همغسې چې مناسب وی سزا درکړم.»

قاسم هم په خپلو لاسو کې لوڅه توره نیولې وه ، خو خپله توره یې د زمکې لورې ته کړې وه اوبریټا ته یې په حسرتناکه سترګو کتل. د بریټا مخ د غم او خفګان څخه بلمنګه شوې و. نن هغه دقدرت په واسطه د یوه دردناکه منظر یوه برخه ګرځولې وه. هغې ته په دواړو حالاتو کې غم او مصیبت ور په برخه کیده. رومیل غوښتل قاسم رسوا کړې او ویې کاږي.. خو بریټا ته په حقیقت کې خپل ورور همدا نن تر لاسه شوې و. بریټا دقاسم سره خپل ټول خفګان پاې ته رسولې و ، خو اوس به یې څه کولې ، څکه یوې لورې ته یې خاوند و اوبلې لورې ته یې محسن. بریټا په ډیره عاجزانه توګه دخپل خاوند لورې ته وکتل اومنډه یې کړه دهغې په پښو کې کیناسته.

« رومیله !دخداې له پاره قاسم ته هیڅ مه وایه. دا به ولاړ شي ، زه ژمنه کوم چې دا به ولاړشي..»

خو پخوا تر دې چې هغه خبله خبره پوره کړې قاسم ورته وویل:

تاسې اندیښنه مه کوئ.. زه له دې ځایه ځم ، زه دسهار پورې هم نه پاته کیږم. زه همدا اوس له دې ځایه ځم خو دتلو تلو په وخت کې یوه خبره ضرور کوم اوهغه داچې « ماتاسې ته هیڅ ډول دوکه نه ده درکړې. زه ډیر ستر مقصد لرم او تاسې به یې ډیر ووینئ. زه به تاسې تل یادوم. او که چیرې مونږ قسطنطنیې ته دفاتح په څیر راغلو نو زه به تر ټولو لمړۍ له تاسې سره دکتلو له پاره راځم...»

اوس نو له دې ځایه دقاسم له پاره تلل مناسب و .څکه چې اوس ورته رومیل د تللو اجازه ورکوله. خو کله چې سهار رومیل ته د ډیمونان اودهغې دراهبانو د وژلو خبر تر لاسه شي نو شوني ده چې هغه وخت به قاسم ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيرون تللو اجازه هم ور نه کړي.. خو قاسم ددې نه ډاډمن و چې که روميل د ډيمونان د وژلو خبر واوري نوبيا به يې هم د افشا کولو څخه ډه ډه وکړي.. اوکه نه هغه به په خپله په کې راګير شي.

شهنشاه به په ډاډمنه توګه هغه ووژني ځکه چې هغه په خپل کور کې د سلطان يوه خطرناک جاسوس ته د ځاې د ورکولو دروند جرم کړې و . همغه و چې قاسم خپل سامان را پورته کړ او دروميل داصطبل نه يې خپل آس راپرانيست او دشپې په تياره کې روان شو . بريتها اوروميل هغه په ډيرو دردناکو سترګو کوت ..... هاې ... دا مذهب څومره ستر ديوال ګرزيدلې دې. د دواړو خواو انسانان يوبل غواړي خو مذهب لکه دسيسی د ديوال په څير ددوې تر منځ حايل دې. بريتها دقاسم دجدايی منظر و نه شو کتلې ، سلګې يې وهلې اودخپلې کوټې په لور يې منډې کړې.. قاسم روميل ته هم په اخري ځل وکتل او دهغوې دانګړ ددروازې څخه بيرون شو ....

بله ورځ سهار د ډيمونان اودهغه سره يو ځاې د راهبانو دوژلو خبر په ټول ښار کې له لکه د اور په څير خپور شو . دهمدې سهاره خبرې او اوازې خپرې شوې وې چې درومن کتوليک جاسوس د اياصوفياء ستر بطريق په ډيره وحشيانه توګه وژلې دې. ويل کيده چې ددې بطريق سره دوه راهبانې او يو کوچوان هم په ډيره بده توګه وژل شوي دي. د ښار کوڅيو کليساو دخلکو په راپارولو کې لږ ځنډ هم و نه کړ او د ماسپښين پورې د يوناني کليسا پنځه نوي سلمه پادريان دزرګونو خلکو سره يو ځاې دشاهي ماڼۍ تر مخې موجود وو. دشهنشاه ساتونکې ډلې دغه مظاهرين د شهنشاهي ماڼۍ څخه لرې ساتل. خلکو په ډير جوش اوحذبې سره د کتيوليک چرچ په خلاف نارې وهلې او د روم پاپا ته يې ښکنځلې کولې. نن په قسطنطنيه کې درومن کتوليک چرچ ټول پادريان اوراهبان چې همدا اوس اوس د شهنشاه په بلنه را غلي و دخلکو د قهر اوغضب نه پټ پراته و . دروم دپاپ ځانګړې نماينده « کارډنيل اسيډور» په خپل د خپل ځان دخوندي ساتلو په خاطر د شهنشاه تر څنګ ناست و . دښار پوليسو د مظاهرينو دکنترولولو هڅې کولې. خو دخلکو د احساساتو توپان همدا سې را خوټيده . وزيراعظم شهنشاه ته مشوره ورکړه چې سمدلاسه دروم پادريان بيرته و استوی ، خو قسطنطين داسې کار نه غوښت چې تر سره شي. ځکه هغه غوښتل ددواړو کليساو تر منځ سوله او مصالحت رامنځته شي. هغه غوښتل څو ورځې وروسته د ايا صوفيا په ستره کليسا کې ددواړو مذهبونو دخلکو ترمنځ ستر غونډه جوړه کړي او د غونډې مشری يې هم « کارډينل سيډور» ته ورسپارلې و . خو داسې معلوميدل چې اوس نود شهنشاه په ټولو هڅو باندې سيلۍ راغلې وي. بلاخره شهنشاه مجبور شو چې پخپله د خلکو مخې ته ودريږي، هغه دخپلې ماڼۍ په بلخانه کې و دريده او په لوړ اواز يې وويل:

« د قسطنطنيی خلکو !

زما خبره په غور سره واورئ ! زه خو وايم چې دا هر څه چې شوي دي دعثمانيانو يو سازش دې...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په همدې توګه يوه اوږده وينا وکړه او په دې توګه يې خلک بيرته خپلو کورونو ته و ليږل. خو حقيقت دا و چې د شهنشاه د وينا څخه ډير لږ خلک ډاډمن شوي و.

بريټا او روميل د ډيمونان د وژلو د خبر د اوريدو سره سم بې هوشه شانته شول او بيا دواړو يوه بل ته په ډيره بې وسۍ سره کتل. روميل د مذهب سره هيڅ مينه نه درلوده. په دې خاطر هغه د ډيمونان وژنه دومره جدي وانه خسته. خو بريټا داسې وه لکه څوک چې په غشي لګيدلې وي.

هغې ته يوې لورې ته مذهب و او بلې لورې ته احساسات و. د روميل په زړه کې هرو مرو دومره انديښنه وه چې که چيرې د قتل د پلټنې مخ که د هغه د کور لورې ته شو نو هغه به څه ځواب ورکوي، ځکه چې د ايا صوفيا سپنه بګۍ د هغوې د کور ترمخه نژدې نيم ساعت ولاړه وه..... خو دا به هسې يو اتفاق و چې د پلټنې مخه د هغې کورته را ونه ګرزيده، په خپله د ايا صوفياء بطريق اعظم ويلي و چې ډيمونان په اخرې وختو کې ديوه پادرې په بلنه د هغه ځاې ته ورغلی و. خو دا يې نه وويلې چې د کوم پادري په بلنه. د قاسم پلان همداسې و چې د ډيمونان د قتل يوه معما پاته شی. د قسطنطنيې پوليسو خپلې ټولې لارې ګودرې و لټولې خو د قاتل په اړه يې هيڅ تر لاسه نه کړه. ان تر دې چې څو ورځې تيرې شوې او د کليسا د غونډې ورځ سر ته را ورسيده.

د کليسا د غونډې څخه يوازې درې ورځې مخته قاسم يو ځل بيا د ايا صوفيا تر مخه ودريد. په دې وخت کې هغه په يوه سراې کې اوسيده، او خپل کار يې لکه د پخوا په څير دوام ورکړې و. هغه په همدې ورځو کې په قسطنطنيه کې د ميشتو مسلمانو تاجرانو سره هم اړيکې غزولي و. څه پټ کارونه يې هم کړې و چې پايلې يې ډيرې ژر مخته راغلې. هغه خپل کالي هملته په سراې کې ايښودي و، نن قاسم اياصوفيا ته د ورننوتلو له پاره راغلی و، اس يې هم له ځانه سره نه درلود، په خپله غاړه يې يو ځل بيا د پادريانو صليب را ځړولی و، خو دا ځل يې د رومن کتوليک د صليب په ځاې د اياصوفياء د يوناې کليسا صليب په غاړه کې ځړولی و. قاسم په ساده او پاک لباس کې و، په سر يې شنه قيمتي خولۍ په سرکړې وه. د چرچ په ډير ښکلي باغ کې تيريده او مرکزي دروازې ته ورسيد. د دروازې دواړو خواو ته ډير ارزښتناکه کاني نصب کړل شوي و، تر څنګ يې درويشي لرونکې ساتونکي د اوږدو نيزو سره يو ځاې ولاړ و. دا ساتونکې د زرو کالو راهيسې د همدې تيږو تر څنګ ولاړ وي او پهره کوي.

قاسم په ډيره بې پرواهۍ سره ولاړ او رچرچ ته ورننوت، مخې ته يې يو ډير پراخه سالون راغې چې مربع شکله و.

د قاسم تر مخه ۱۷۰ ستنې د « ابوالهول» په څير ولاړې وې. په سالون کې د عبادت کونکو له پاره ډيرې قيمتي چوکۍ ايښودې وې چې د ټولو مخونه د شرق لورې ته و و. د دې نه علاوه د اياصوفيا عمارت تر ډيره پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غځېدلې و. د سالون څلورو خواو ته دمرمر تيرې اېښول شوي وې ، په لارو کې يې د راهبانو ، اوپادريانو له پاره پراخه دفترونه جوړ کړل شوي و ، ددې سالون په دويم منزل کې ستر ستر پادريان اوسيدل ، د دويم بطريق اعظم د اوسيدو خونه هم همدلته وه. د چرچ د ټولو ښځو راهبانو داوسيدو خوني هم په دويم منزل کې وې ، دې راهبانو ته يې «نن» يا «سسټر» ويلې . هغوې به سپين کالي اغوستل او د کميسونو غاړې به يې سور رنګه وې. هغه پيغلې به چې راهباني ګرزيدلې نو هغوې به ددنيا د ټولو خوشحاليو څخه بې برخې ګرزيدلې. خو څوک پوهيدل چې په دې سپينو کاليو کې ملبوسې «ننني» ،د چرچ د تياره کمرو په داخل کې خپل لباس په سور رنګ ککړوی.

قاسم ولاړ اوهلته په لمړيو څوکيو کې په يوې کيناست. تر مخه يې د سيدنا عيسي عليه السلام او سيدنا ابراهيم عليه السلام فرضی مجسمې نصب وې. په يوناني کليساو کې دغسې فرضي مجسمې نصبيږی. قاسم په ډاګيزه توګه په خپل عباد ت کې مشغول و . هغه تر ډيره وخته پورې په همدې حالت کې ناست و ، سترګې يې پټې کړې وې او داسې يې ښکاره کوله چې مناجات لولي. خو په حقيقت کې هغه دمارسی په اړه فکر کاوه. ځکه مارسي په همدې چرچ کې راهبه وه. دهغه وخته چې هغه دې چرچ ته ور ننوتې و نو د ويني دوران يې زيات شوې و ...... هغه نه پوهيده چې څه وخت به يې مارسی مخې ته راځي. هغه تر يوه ساعته پورې ټيټ سر همدلته ناست و. په دې وخت کې په ناڅاپي توګه چا په اوږه باندې و ټپاوه. دقاسم وجود باندې يخنې راغله. سترګې يې پرانستې ، ويې کتل چې دا د يوه زوړ فادر لاس و. دهغه په مخ باندې د شفقت او مهربانۍ ښبې ښباني وې ، دا داياصوفيا يو پخواني زوړ پادري و . قاسم ته دهغه په کتلو سره خپل پلار هشام تر سترګو شو او په خپل زړه کې يې دې پادرې ته ډير ښه احساسات را وپاريدل قاسم په خندا شو ، نو زوړ پادري هم وخندل.

« ماته فادر بروس وايي. زما عمر اويا کاله دې..... داسې بريښې چې ته دلته ميلمه يې. دکومه ځايه راغلې يې.؟»

کله چې دې زوړ پادري قاسم ته په ډير شفقت سره داخبرې کولې نو قاسم ورته په ډيرې عاجزۍ سره وخندل او ورته يې وويل« درونده پلاره ! زه د تهريس د چرچ څخه راغلې يم ديسوع مسيح په خدمتګارانو کې شامل يم ، او د خپل مرکز دپاينبت له پاره دعا کوم...»

«د تهريس چرچ.....هغه......هغه چې بشپ يې ليمارک دې»

قاسم سمدلاسه ځواب ورکړ ، « هو ! زه د عزتمند ليمارک په اجازه دلته قسطنطنيی ته راغلې يم. هغه ماته زما دراتلو په وخت کې د کليسا بطريق اعظم له پاره يو ليک هم راکړې دې .»

د تهريس کليسا دعثماني حکومت په واکمنۍ کې پرته وه ، هلته حکومت د عثمانيانو سره و خو د تهيريس ډيرکې خلک عيسويان و . قاسم په دې خاطر د تهريس نوم واخست چې هغه دهغې ځايه څخه پوره پوره خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلود. دتهریس دکلیسا د بشپ لیمارک سره ډیمونان نیغ په نیغه اړیکي درلودل. قاسم د لیمارک له اړخه لیک هم پخپله لیکلې و ، دقاسم دخبرو د اوریدو وروسته زوړ پادري ډیر خوشحاله شو .او قاسم ته یی د راپورته کیدو او دهغه سره د ورغاړی وتو له پاره غوښتنه وکړه. دلږ ځنډ وروسته قاسم د هغه زوړ پادري سره یو ځاې د بطریق اعظم د خونې په لور روان و ....

دبطریق اعظم د اوسیدو د ځاې په کتلوسره قاسم سخت حیران دریان پاته شو ، ځکه دا دکوم پادشاه دخوب دځاې څخه کمه نه وه. دپادري په دورازې باندې ساتونکې ولاړ و. د دې بطریق دغه خونه په حقیقت کې یو لوې سالون و ، چې په کې یوه ستره قالینه غځیدلې وه. کړکیو ته یی د اطلس او وریښمو پردې را ځړیدلې وې ، په چت کې یی قیمتي فانو س را ځوړند و چې د قیمتي تیږو یاقوتو څخه جوړ شوې و. دپردو نه مخته وروسته د بطریق اعظم ځانګړې خادماني وې چې په خپلو خپلو کارونو کې مصروفه وې. یوه ډیره ښایسته خادمه چې د ننانو لباس یی اغوستې و، دغه زوړ بروس او قاسم دواړه له ځانه سره دبطریق اعظم د لیدلو کمرې ته یی یوړل. هغې دغه دواړه د بطریق د کمرې د ښایسته دروازې ترڅنګ پریښول اوبیرته راستنه شوه. بروس دروازه پرانسته اودننه ورننو ت.

دکمرې دغربي دیوال سره یو ډیر ستر تخت ایښوول شوې و چې دواړو خواو ته یی دبطریق اعظم ښایسته خادماني ولاړې وې ، پخپله بطریق په دغه تخت باندې ناست و ، ډیر ساده لباس یی درلود، بطر یق قاسم اوبروس ته د کیناستو حکم وکړ ، هغوې هم هلته په هغو ارامو کرسیو کیناستل ،بیا نو بطریق د بروس څخه وپوښتل:

« بروسه څه خبره ده ؟ څنګه راغلی یاست ؟ اودا له تاسره راغلې میلمه څوک دې ؟»

« اسماني پلاره ! دا ځوان بشپ د لیمارک د چرچه راغلې دې چې « فادر ایرون » نومیږي. او له ځانه سره یی د بشپ لیمارک له اړخه یو لیک تاسې ته هم راوړې دې.»

بطریق سخت متوجه شو او د قاسم په لور یی وکتل. اوبیا یی په سخته لهجه وویل.

« دبشپ لیمارک خط....؟ چیرې دې هغه خط ؟.....»

بطریق اعظم په دې پوهیده چې بشپ لیمارک یواځې د ډیمونان په نامه لیکونه لیکل. خو د بدقسمتۍ څخه چې بطریق اعظم د بشپ لیمارک د لیکونو سره بلدتیا نه درلوده. اونه یی کله دهغه لیک کتلې و. په اصل کې دغیر ملکي جاسوسانو سره یواځې ډیمونان اړیکي درلودل. که څه هم بطریق اعظم د اسلام په دښمنۍ کې د ډیمونان څخه څو قدمه مخته و خو دعثماني سلطنت تر کنترول لاندې ټولې کلیساوې ډیمونان کنترولولې. په دې خاطر د بشپ لیمارک د لیک په کتلوسره هغه لږ څه اندیښمن شانته شو. اوپه دې فکر کې شو چې اوس به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو سیمو څخه لیکونه او پیغامات دهغه لوري ته راځي ، ځکه ډیمونان له منځه تللي و . دبطریق اعظم له پاره دا کار ستونزمن و ،په هر صورت هغه د بشپ لیمارک لیک راواخست او ویی لوست. په لیک کې راغلی و:

« دعزتمند ، مقدس پلار !د قسطنطنیی د کلیساګانو دمشر ، د ایاصوفیا د بطریق اعظم په نوم !

...... د یسوع مسیح ددین د خادم او د تهریس دشاوخوا دکلیساګانو دمسؤل بشپ لیمارک له اړخه... هولي فادر ! دغه ځوان فادر ایرون ستاسې په خدمت کې حاضر دې د معزز ډیمونان د شهادت نه وروسته ما دډیر غور اوفکر نه وروسته پریکړه وکړه چې دې ځوان ایرون ته هلته په ایا صوفیا کې سخته اړتیا ده.

ایرون زما په لاسو کې را لوی شوی او ځوان شوې دې او زه دهغه له اړخه هر ډول مسؤلیت منلو ته تیار یم ، فادر ایرون د مختلفو وړتیاو نه ډک ځوان دې ، چې هیله ده چې ستاسې تر سیوري لاندې په پاته کیدو سره به د هولي چرچ له پاره ډیر زیات ګټور ثابت شي....

په مناجاتو کې ددعاو دغوښتنې سره یو ځاې

فقط

د تهریس د کلیساو بشپ.....لیمارک»

د لیک دلوستلو سره د بطریق اعظم په مخ کې دلکیرو زیادښت را ته. هغه د لیک په اخر کې لګیدلی مهر ته په ډیر غور سره وکتل ، دا مهر څو ورځې مخته په قسطنطنیه کې یوه ساده شکلې زرګر ته د ډیرو پیسو په ورکولو سره جوړ کړې و .....د مهر دکتلو وروسته بطریق اعظم ته لږ څه ډاډ ور په برخه شو خوبیا یی پوره تسلي و نه شوه ، په خپلو کوچنیو کوچنیو سترګو یی قاسم ته وکتل اوبیا یی ترې وپوښتل:

« ګوره ځوانه ! نن سبا په قسطنطنیه کې پخوانیو پیژندګلوو کسانو ته هم د شک په سترګو لیدل کیږي ، مونږ یواځې د لیمارک د لیک په کتلوسره سره په تا نه شو ډاډمن کیدې. له تاسره بل څه داسې ثبوت شته چې هغه ثابته کړې چې ته د تهریس دکلیسا څخه راغلې یی.»

قاسم و درید او ددرنښت په خاطر مخکې لورې ته ورښکته شو اوبیا یی د بطریق اعظم تر مخه غرض وکړ: « مقدسه پلاره ! تا سهی خبره وکړه .... زما سره ددې خبرې حل دادې چې تاسې ما د ایاصوفیا په بندې خانې کې بندې کړئ اوپه همدې وخت کې خپل قاصد ولیږئ او د تهریس دچرچ نه یی تائید راوړئ ، زه به په دې اړه هیڅ ډول شکایت و نه کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بطریق اعظم قاسم ته په ستاینکو سترګو وکتل. خودهغه مکار د ډاډ له پاره لا تر اوسه هم د څه شک لرې کولو ته اړتیا وه. په دې خاطر هغه وویل:

« بلکل سهي ده ...... همدا لاره چې تا وښووله سهی لاره ده .... مونږ د لیمارک څخه ستا په اړه د ځواب دترلاسه کولو پورې تا د ایا صوفیا په بندي خانه کې اچوو.»

هغه غوښتل دقاسم عکس العمل ووینې.. خو قاسم داسې کوچنې جاسوس نه و چې دبطریق اعظم په جال کې راو نښلي. قاسم خپل ځان همغسې وساته. بطریق اعظم تر دې پورې مخته ولاړ چې وسله وال دروازه چیان یې هم د قاسم د نیولو له پاره راو بلل. خوکله یې چې وکتل چې قاسم د ډېر نه مس نه شو نوبیا بطریق اعظم و خندل او دروازه چیانو ته یې د بیرته تللو حکم وکړ اوبیا یې قاسم ته په ډېره نرمه ژبه وویل:

« نه مونږ تا نه نیسو. که چیرې ته لیمارک رالیږلی یې نو یقینا چې دا به دقسطنطنیې له پاره ګټوره وي....ښه شو چې ته راغلې.... په عثماني سلطنت کې زمونږ دسلګونو کلیساګانو مسؤل ډیمونان و. خو دډیمونان نه وروسته مونږ ته دا ستونزمنه ده چې مونږ د عثماني سلطنت دخورو ورو سلګونو کلیساګانو کار سنبال کړو .....که څه هم ته لا تر اوسه پورې فادر یې. او د ډیمونان ځای نه شې نیولې خو ته به نیغ په نیغه زمونږ تر لاسه لاندې دعثماني سلطنت دکلیساګانو دکارو په تر سره کولو کې زمونږ سره مرسته کوې. په دې اساس زه غواړم تا د خپل ځان له پاره دخارجي کلیساګانو د سلاکار په څیر و ټاکم. درې ورځې وروسته دلته دکلیساګانو تر منځ غونډه جوړیدونکې ده نوکه چیرې په دې وخت کې د شرقي کلیساګانو خبره منځته راغله نوبیا ماته ستا د مشورې اړتیا وې ، ایا ته ددې کار له پاره خپل ځان وړ ګڼې...؟»

قاسم په زړه کې د خوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. هغه هیڅ هیله نه درلوده چې هغه به په دومره مهم کار باندې ماموریږي ، هغه خو غوښتل چې په یوه ډول ددواړو کلیساګانو تر منځه غونډه سبوتاژه کړی. په دې اساس یې سمدلاسه وویل:

« هو ! مقدسه پلاره ! زه تاته همدا اوس ویلې شم چې ایډریانوپل ، تهریس ، سربیا ، بوسنیا ، والیشیا ، او د البانیا نه علاوه د اناطولیه دساحل تر څنګ څنګ د « دي هولی ارتوډکس » څلور سوه کلیساګانې دې،او دا ټولې د ایاصوفیا په واسطه کنټرولیږي. اوبیا دا ټوله سیمه یواځې د څلورو یوناني الاصل بشپانو له خوا سنبالیږي..... زه غواړم یواځې د یوه چرچ په اړه تاسې ته ، ستا سې دمعلوماتو په خاطر تفصیل بیان کړم ، ددې نه علاوه دسلطان محمد خان او مسلمانانو په اړه زه هم ډېر معلومات لرم....تر هغې چې دعیسوي ښوونو پورې اړه لري نو د خداې په کرم چې زه په هغې کې هم دهیڅا څخه کم یا وروسته نه یم پاته شوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په ډېر تفصیل سره بطریق اعظم ته ځواب ورکړ .او دلمړي ځل له پاره یې د بطریق اعظم په سترګو کې ډاډ او اطمینان وکوت. دا دقاسم خوش نصیبې وه چې د غونډې د پیلیدونه یوائې درې ورځې مخته هغه په دومره لوړ مقام باندې و ټاکل شو. اوس نو هغه ته په ډېر احتیاط سره په دغه منصب باندې کار کول ورپه غاړه و. خو هغه لا تر اوسه د یوې خبرې څخه ډېر زوریده اوهغه دا چې هغه وارخطا و چې مارسي به یې کله تر سترګو کیږي.

قاسم په خپلو خیالاتو کې ورک و چې په دې وخت کې پرې بطریق اعظم ور غږ کړ « سهي ده. ایرون زویه ! زه به دخپلې خونې سره څنګ کې ستا دخونې او د اوسیدو د ځاې له پاره هم حکم وکړم. ته به دهمدا نن څخه د ټولو پیغامونو د اخستو مسؤل یې. سمدلاسه خپل کار پیل کړه ترڅو مونږ د رومن کتولیک دخلکو تر مخه خپل ټول معلومات په پوره شان وشوکت سره وړاندې اوپه غونډه کې په پوره دبدبې سره کینو.»

زوړ بروس یو ناڅاپه د بطریق نه وپوښتل چې « مقدسه پلاره !.... ایا په دې غونډه کې به دقسطنطنیې پادشاه هم ګډون کوي....؟»

« هو ! شهنشاه به درې وروسته دلته ایا صوفیاته راځي ، خو ماته د رومی کارډینل سیډرو تر مشرۍ لاندې په دې غونډه کې کیناستل خپل سپکاوې ښکاري. په دې خاطر زه غواړم چې پخپله دشهنشاه د صدارت لاندې ددې غونډې د جوړیدو وړاندیز وکړم »

د قاسم په زړه کې د خوشحالۍ ډیوه رڼا شوه. هغه وکتل چې ددوې تر منځ د خپلمنځې نفرت زمکه لا د پخوا څخه تیاره شوې ده. قاسم ته یوائې دفصل کشت ته اړتیا وه. قاسم په ډېر افسوس سره وویل:

« اوهو ! مقدسه پلاره ! دا ته څه وایې ؟ایا قسطنطین ددې غونډې مشري کارډینل اسیډرو ته ورسپارلې ده. اوس خو به د رومي کلیسا خلک دخوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځایږي. مقدسه پلاره ! ته پوهیږې چې د فادر ډیمونان د وژلو مسؤلیت هم د همدې خلکو په غاړه دې . په داسې حالاتو کې به مونږ څنګه دا وزغمو چې کارډینل دې زمونږ ددې سترې غونډې مشري وکړي ، ته هرو مرو په دې اړه یو څه وکړه.»

په بطریق اعظم د قاسم خبرې ډیرې ښې ولګیدې. په حقیقت کې هغه پخپله ددې غونډې مشرۍ ته بډې وهلې وې. هغه د ایاصوفیا مشر و نو څنګه به یې دا زغملې وې چې درومی کلیسا یو معمولې کارډینل دې ددې په شتون کې دداسې یوې مهمې اوسترې غونډې مشري وکړي. هغه خو د رومي کلیسا پنځم پوپ جان نکلسن هم دخپله ځانه ښکته ګاڼه. نوبیا به دده ترمخه دیوه کارډینل څه حیثیت وي ؟ دقاسم دخبرو څخه هغه داسې احساس کړه چې د ډیمونان د وژلو وروسته د مشرۍ له پاره په شهنشاه باندې به لږ څه فشار راوړل د پخوا په نسبت اسانه وی. په همدې خاطر یې قاسم ته افرین ووایه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایرونه زویه ! زما په زړه کې خو تاته ډېرې هیلې راپیدا شوې. خداې دې وکړې چې ته په هغوې هیلو باندې پوره پوره وخیژې. ته به داسې وکړې چې همدا نن شپه به زما د نماینده په څیر دقسطنطنیې د فوځونو دمشر سپه سالار «ګرانډ ډیوک نوټآراس» کورته ورشې اودهغه سره به ووینې. اوهغه به د ایاصوفیا د دریځ څخه خبر کړې. هغه ته ډاګیزه کړه چې د ایاصوفیا دبطریق اعظم په شتون کې کارډینل سیډرو ته د غونډې مشري ورکول د ایاصوفیا له پاره سپکاوې دې ، زه هیلمن یم چې سپه سالار به زمونږ ملاتړ وکړي ځکه چې نوټارس یو سخت مذهبی انسان دې او دیونانې کلیسا سخت پیرو دې.

قاسم ته داسې څرګنده شوه لکه لاټرې یی چې راوتلی وي ، هغه ته داسې وبریښیده لکه په ریښتیا چې دقسطنطنیې د خاتمې او دقیصر د هلاکیدو وخت رارسیدلې وي. هغه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا مبارک حدیث په یاد راغې چې ویلې یی وو.....« اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ..... کله چې قیصر هلاک شي نو دهغه وروسته به بل قیصر نه راځی ...» هغه په دې فکر کې و چې په هر قدم کې د خداې ملاتړ ورسره دې. هغه د بطریق اعظم حکم ته لبیک ووایه ، او سپه سالار نورټاس دکور په لور د روانیدو له پاره یی ځان تیار کړ. ددې وروسته بیا د بطریق اعظم اوقاسم تر منځ په ډیرو امورو باندې خبرې اترې وشوې ،نژدې یوساعت بطریق اعظم قاسم ته ک دخپلو راتلونکو پلانونو په اړه خبرې اولار ښوونې کولې. اوبیا بطریق اعظم قاسم ته د تللو اجازه ورکړه.

دبیرته راستنیدو په وخت کې دقاسم سترګې د ایاصوفیا په دروازو او دیوالو باندې ګرزیدې. هغه به په هر موړ کې چې راګرزیده زړه به یی ټکان خوړ .... فکر به یی کاوه چې په دغه بل قدم کې به مارسې ورسره مخ کیږی. ....خو مارسې ورته تر سترګو نه شوه. دبطریق خادمانو قاسم دخپلې کوټې په لور رهی کړ. قاسم ته یی یوه پراخه او هوا لرونکې خونه ور وښوده چې په کې د ژوندانه ټولې اسانتیاوې موجودې وې. دا د قاسم د اوسیدو ځاې و ، چې اوس د تهریس دپادري ایرون ترنامه لاندې راغلې و. او د بطریق اعظم وفاداره سلاکار ګرزیدلې و. لږ وخت لا نه و تیرشوې چې زوړ بروس له ځانه سره یوه خادمه او یو خادم دقاسم کوټې ته راوړل. او ورته یی وویل :

« بطریق اعظم دغه دواړه ستا د خدمت له پاره را استولې دي.....دوې به هر وخت ستا په خدمت کې حاضر وي.»

زوړ بروس ولاړ اوقاسم دهغوې دواړو خادمانو څخه دهغوې د نومونو په اړه وپوښتل ، د پیغلې نوم سونیا او د هلک نوم ډیوډ و. سونیا د والیشیا اوسیدونکې وه اودمور وپلار د مړه کیدو نه وروسته په نړۍ کې ځانته پاته شوې وه. بیا دزمانې دپیښو څخه د خوندې پاته کیدو په خاطر یی هوډ وکړ چې دکوم چرچ دخدمت له پاره به ځان وقف کوي. همغه و چې ایا صوفیا ته راغله. ډیوډ دجرمنی اوسیدونکې و چې په خپل تیر ژوند کې د یوه ظالم یهودې تر لاسو لاندې را پورته شوې و، کله چې د ایاصوفیا یو پادري جرمنی ته ولاړ نو هغه ډیوډ ته د مسیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددين د منلو بلنه ورکړه ، ډيوډ چې دغلامۍ څخه نور تنګ ته راغلی و دغه بلنه سمدلاسه و منله. بشپ د غه ظالم يهودی ته د کليسا پيسو نه رقم ورکړ او ډيوډ يې دهغه د غلامۍ څخه ازاد کړ او د اياصوفيا په غلامۍ کې يې را ګير کړ.

سونيا يوه ښکلې نجلۍ وه ، کله به يې چې خندل نو دمخکې ژاملې غاښونه به يې لکه د مرغلرو په څير تک سپين ځليدل ، قاسم دواړه خادمان په کمرې کې د اړتيا وړ شيانو په برابرولو مؤظف کړل ، اوپخپله هغوې ته د څه ويلو پرته د خپلې کمرې څخه بيرون ووت. هغه ولاړ تر څو د سراې څخه خپل ضرورې سامانونه راټول اودلته يې راوړي...

تر ماښامه پورې قاسم په ايا صوفيا کې په ډيره ښه توګه ميشت شوې و. يو يو کس يې وکوت خومارسې يې تر سترګو نه شوه.نوره يې نو دصبر پيمانه ډکه شوې وه. هغه دلته دتهريس دپادرې په توګه راغلی و په دې خاطر يې د چا څخه د مارسی په اړه پوښتنه هم نه شوه کولاې. اوپه ځانګړې توګه خو يې په خپلو خادمانو باندې لږ څه باور هم نه شو کولاې. ځکه چې هغوې دواړو ددې ديوه يوه قدم خبر بطريق اعظم ته ور رساوه.په داسې حالت کې به يې څه کړې وې...... د ډيرې ناارامۍ په فضا کې راپورته شو اوپه خپله خونه کې ګرزيده را ګرزيده. هغه خو خپله دنده په ډيره ښه توګه مخته وړله. خو دخپل محبت قرض يې هم ورکول غوښتل. څومره يې چې ژر غوښتل خپله مارسی ووينې نو همغومره يې دمارسې د ليدلو سره واټن پيدا کيده. خو دستر مقصد دترلاسه کولو له پاره قاسم يو ځل بيا د صبر او استقامت هوډ وکړ. هغه د ماښام دمناجاتو په بهانه دخپلې کمرې څخه ووت او دبل منزل هغه ګيلرې ته ولاړ چې ډيرې قيمتې قالينې په کې خپرې شوې وې ، دغه ګيلرې دچراغونو په رڼا و کې ځليدله. ګيلری ډيره اوږده وه ، قاسم يې اخرې برخې ته ورسيد او بيا هلته را وګرزيد او ښه نيولې شو. دلته يو ستر محراب جوړ کړل شوې و. په دې ګيلرې کې چې دکومو کوټو تر مخ محرابونه موجود وو نوهغه کوټې دسترو سترو خلکو د اوسيدو ځايونه و. قاسم دلته په دې خاطر تم شو چې هغه وکتل د يوه ستر محراب په فرش باندې ګڼ شمير ښځې را ټولې شوې دې. اوپه يوه خاص ډول عبادت کې مصروفه وې. دوې ټولو يو ډول خاورين لباس په تن کړې و. قاسم ددې ښځو تر شاولاړ و. دغه ښځې هملته دمحرابی برنډې په فرش باندې ناستې وې خو ددې محراب تر مخه دکوټې دروازه تړلې وه. قاسم فکر وکړ چې دا به دکوم عبادت کونکې راهب خونه وي چې ښځې مريدانې يې ترې بيرون ناستې اودهغه انتظار کوي. قاسم تر لږه وخته پورې همدلته ولاړ و اوبيا په خپل فکر کې ډوب شو.

دمناجاتو نه دفراغت وروسته بيرته راستون شو ،نوبيا دهمغه لارې څخه را تير شو. خودا ښځې اوس هم همغسې ناستې وې ، قاسم چې دعبادت کولو دا شکل وکوت نو ډير حيران پاته شو ،کله چې خپلې خونې ته راغې نوسونيا په کمره کې موجوده وه. قاسم هسې په سرسري توګه د سونيا څخه وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !.... دغه بل لورې....ګیلري په ښې لورې کونج کې ګڼ شمیر ښځې په یوې برنډې کې سره راټولې شوې دی او ټولنیز عبادت کوي. هسې پوښتنه مې کوله چې دا څوک دي ؟ ، ،»

قاسم په لمړي ځل د سونیا نوم اخستې و . دهغې په مخ باندې دخوشحالۍ ننبې را پیدا شوې ،بیا یې په ډیره معصومه توګه قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« بلې ! هغوي !...هغه ښځې دې چې دسسټر میري مریدانې دي. هغوي د ایاصوفیا تنانې یا راهبانې نه دي بلکه د قسطنطنیی عزتمندې ښځې دي چې د سسټر میري په نوم ژوندۍ دې......»

قاسم نور څه او ریدل نه غوښتل. ځکه هغه ته د سسټر میري نوم اخري لفظ ثابت شو ، دهغه په شریانو کې دوینې ګردش نور هم تیز شو ، هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و چې مارسي ته په ایاصوفیا کې ټول خلک سسټر میري وایی ، دقاسم په سترګو کې ځلا نوره هم زیاته شوه اودواړه لاسونه یې په اضطراري توګه په حرکت راغلل. هغه دخپلو لاسو ګوتې یو په بل کې سره ننویستلې اوبیرته ویستلې.... اوبیا دلږ ځنډ وروسته ، معلومه نه شوه ، چې ولې یې د سونیا له پاره غوره مالي پیل کړه.

« سونیا ! ته خو دومره حسینه اوښایسته یې چې ته باید دکوم شرقي هیواد شهزداګۍ وې. ستا په سترګو کې د بدخشان د لعلو په څیر ځلا ده. اوپه شونډو دې دګلابو په څیر سوروالې. زه چې تا وینم نوحیران پاته کیږم چې خداوند به ستا په جوړښت کې څومره روشنایانې را ټولې کړې وي......»

دا خبرې دیوه سړي له اړخه کلکه حربه شمیر ل کیږي... یعنې دکومې ښځې په دام کې د راګیر ولو له پاره دا اخرۍ حربه ده. او دا رښتیا هم اخري حربه وه. په نړۍ کې هیڅ داسې ښځه نه شته چې په خپلې ستاینې باندې خوشحاله نه شی. که څه هم دا ستاینه په درواغو ، ولاړه وه او یا غیر متوقع هم وي. په هر صورت دادښځو کمزوري ده. قاسم هم د سونیا د همدې کمزورتیا نه ګټه پورته کول غوښتل. دقاسم دخولې څخه دغسې ناڅاپې او پرته له هیلې ستاینه اوریدل سونیا د نشو په زانګو کې وروغورزوله. دهغې یو لاس ناڅاپه دهغې په زړه کیښوول شو او غوښتل یې په ژبه څه ووایی خوژبه یې د څه ویلو نه وتلې وه. هغې قاسم ته دا ویل غوښتل چې ....ته ولې خاموشه شوې .....وایه اوهمداسې زما ستاینه وکړه .... دقاسم په څیر دښه قامت او قوارې انسان د قسمت خاوندانو ته تر لاسه کیږي. سونیا هم په خپل بخت باندې ونازیده ، کله چې قاسم دهغې هیجانې کیفیت وکوت نو پوه شو چې تیر یې په نښه لګیدلې دې. نوپه دې اساس یې ورته وویل:

« سونیا ته ډیره حسینه یې او ښایسته خلک درواغ نه وایی. ماته رښتیا رښتیا ووایه ،زما خدمت ته د رالیږلو نه مخته بطریق اعظم تاسو ته څه ډول هدایت کړی دي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو سونيا دموم په ځیر ویلي شوې وه. هغه به دقاسم څخه څنګه خبره پټه کړې وې ،همغه و چې سمدلاسه یې ورته وویل چې بطریق اعظم هغوې ستا د جاسوسۍ له پاره ټاکلي دي. قاسم په زړه کې خپل ځانته شاباش وویل . اوس نوهغه غوښتل سونیا نوره هم په اعتماد کې واخلي اودخپلو خبرو په جال کې یې راګیره کړي.خو قاسم ددې یوې خبرې ډېر خیال ساته اوهغه دا چې هغه په خپلو ټولو خبرو کې دې لورې ته هیڅ اشاره ونه کړه چې هغه په سونیا باندې عاشق شوې دی. ځکه هغه نه غوښتل کوم دروا غ خبره دخولې وکاږي.. لږه شیبه وروسته سوینا د زړه او ځان دواړو له مخې د قاسم په مریدۍ کې راپریوتې وه. او کله چې هغه بیرته تلله نو قاسم ترې هسې په سرسري توګه وپوښتل چې:

«او هو ! ..... دا سستېر میري څوک ده.... ایا کومه راهبه ده...؟»

« هو ! هغه یوه البانوي راهبه ده ،خو دټولو راهباو څخه مختلفه ده . هغه چرچ ته دعبادت له پاره یوازې د یکشنبې په ورځ راځی ، پاته ټول وخت په بنده کمره کې ناسته وي. داسې بریښې چې دروحانیت کوم غټ پړاو ته رسیدلې وي، ځکه کله چې هغه لیکچر ورکوی نوټولې ښځې ورته ژاړي. د ښار ډېرې سترې سترې ښځې د سستېر میرې څخه برکت تر لاسه کوی. یقین وکړه چې په ایا صوفیا کې دهغه درنښت او قدر د « مادر سوزینا » څخه هم ډېر دی.»

قاسم په پوره دلچسپۍ سره د سونیا خبرې اوریدلې. هغه حیران و چې مارسی په دې څوکالو کې څومره بدله شوې ده. معلومه نه ده چې قاسم څه فکر کړې و چې یو ځل بیا یې وپوښتل:

« ایا دهغې په لیکچر کې یوآځې ښځې ګډون کوي ناریه په کې نه وی...؟»

« هو ! بلکل نه ، هغه خو د نارینه و مخې ته بلکل راځی نه ، ډېر وخت په پرده کې اوسیږي. هو !.....کله کله دمیلې یا کرسمس په وختونو کې په ټولنیزو عباداتو کې ګډون کوي ، نوکله چې د حجابه پرته محفل دهغې مخ ووینې نو دسپوږمۍ په څیر روښانه مخ یې ټول محفل تر اغیز لاندې راوړي. سونیا دا اخری خبرې د شرارت له پاره په خندا خندا کې کولې.. ځکه هغې غوښتل د قاسم سره خپل ځان درسمیاتو څخه وکاږي. دقاسم سره هغه ښایسته ډېره و ځنډېده او غوښتل یې نوره هم هلته دهغه سره پاته شي. خو بیا هم په پوره نازړه توب سره ددروازې په لور ولاړه او دخوشحالۍ نه ډک زړه سره دهغه ځایه ووتله.

قاسم ته اوس دمارسي درک لږیدلې و. ددې خبرو په اوریدو سره دهغه په زړه کې نوې اندیښنې را وټوکیدې ،کله به یې فکر کاوه چې دا د البانوي کنیزې هغه لور نه ده چې د لاله شاهین په یادګار کې به یې ورسره کتلې. اوکله به یې فکر کاوه چې مارسی اوس یوه باعزت او باوقاره راهبه ګرزیدلې په دې خاطر به دسستېر میری څخه دهغې بیرته مارسی ته راوړل شوني نه وي. هغه دا فکر هم کاوه چې ایا مارسي بیرته داسلامه ګرزیدلې او عیسویت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی خپل کړې دې ، حال دا چې هغه مسلمانه شوې وه او د اسلام لمړنی ښوونې یی هم تر سره کړې وې. خو زړه یی ځواب ورکاوه چې نه. مارسي اسلام نه پریږدي.

د سونیا د تللو وروسته ، قاسم تر ډیره پورې په همدې خیالاتو کې ډوب و. هغه په همدې کشمکش کې و چې ډیوډ ورته د بطریق اعظم په لور د ورتللو پیغام راوړ. همل‌ته قاسم ته دا هم په یاد راغلل چې هغه خو به نن د فوځ سپه سالار «نورټاس» سره د کتلو له پاره هم ورځي ، ټوپ یی کړ ، راپورته شو او د بطریق اعظم ځانګړې خونې ته ور روان شو.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ په سر اختلاف

په قسطنطنیې کې د جنګ له پاره ځانونه تیارول په پوره بیړې سره روان و. دښار ټولو اوسیدونکو لکه د میږیو په څیر دمیوو او غلو په را ټولولو کې منډې ترړې وهلې. شهنشاه دغربي اروپا څخه د مرستو د ترلاسه کولو له پاره خپل تجربه لرونکې سفیران استولې و. هغه د « پوپ جان نکلسن » د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره د روم د کلیسا ټولې غوښتنې منلې وې او د هغې سره د یوناني کلیسا د یوځای کولو هوډ هم ښوولې و. د «وینس» او «جینوا» بحري بیړۍ د فاسفورس ابنا ته را رسیدونکې وې، په قسطنطنیه کې دیوه لکو نه زیات خلک اوسیدل ، دښار ټولو معمارانو د ښار دیوالونه ترمیمول . د اهنګرانو بازار شپه او ورځ پرانستې و او په سلګونو کار ګرانو شپه او ورځ د جنګ سامانونه تیارول. په ګولډن هارن کې پروت زنځیر نورهم غښتلې کړل شو ، دښار د دیوال چې څلوارلس میله نیم دایره شکله پروت و یوناقابل تسخیر دیوال و ګرزید. د دیوال شاوخوا ته یو ستر خندق هم وکندل شو چې د اړتیاو په وخت کې په کې د سمندر اوبه راپریښوول کیدې شوې ،په دې توګه د ښار څلور واړه خواوې اوبه ګرزیدلې. د پخوانی تعمیر دوه ستر برجونه چې توپونه پرې ایښول شوي و له نوي سره مضبوط او مستحکم کړل شول.

د جینوا په فوځونو کې هغه مشهور او معروف سالار هم و چې « کمانډر جان جستیماني» نومیده. نوموړې داروپا ډیر میړنې جنګجو او تجربه لرونکې سالار و. شهنشاه جستیماني ته په نا ارامۍ سره انتظار کاوه ، دهغه جهاز ډیر ژر د دانیال د دروازې څخه را تیریدونکې و.

مقصد داچې د قسطنطنیې خلکو د سلطان محمد د راتلو له پاره ځانونه پوره پوره تیار کړي و. د بله اړخه سلطان محمد خان هم په دې ښار باندې د یرغل له پاره دخپلو تیاریو په اخري پړاونو کې و. په دې خاطر چې هغه د قسطنطنیې د کلابندۍ په وخت کې بلې کومې لورې ته متوجه نه شي نو د کرمانیا دامیر سره یې سوله کړې وه اودهغه لور یې ځانته نکاح کړې وه. بیا یې د هنګري دپادشاه هونیاډې سره ددرې کالو له پاره س وله وکړه ، هونیاډې دکاتولیک مذهب پیرو وو او دقسطنطنیې سره داختلاف په اساس یې د سلطان سره سوله وکړه. په دې توګه سلطان خپل شاته د شمالي اروپا ګواښونه تم کړل، خو د موریا سیمې ته یې چې هلته د قسطنطین بل ورور حاکم و د تجربه لرونکو سپاهیانو یو لښکر ورولیږه ترڅو د اړتیاو په وخت کې دهغه د راتلو مخه ونیسي.

دفاسفورس په ابنا باندې د رومیلې کلات جوړښت هم په خپل اخري پړاو کې و ، سلطان په اورنه کې اتیا زره سپاهیان را ټول کړل. خو لا تر اوسه دسپاهیانو د راټولو کار جریان درلود. ځکه سلطان پوهیده چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره یوائې دعسکرو را ټولول بسنه نه کوي. په همدې خاطر د سلطان انجیر «اربان» شپه او ورځ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ستر او تباه کونکي توپ په جوړلو مصروف و ، تر څنګ یې دسلطان بحري بېړه هم په پوره تیزۍ سره د تکمیل په لور روانه وه.

د «اورنه» په سلطاني قصر کې د کوچني معصوم شهزاده د وژلو نه وروسته دملکې سروین حالت ډیر خراب شوې و. سلطان پخپله دملکې تر مخه حاضر شو او په دې پیښه یې خپل غم او ژور خفګان و ښود او هغې ته یې د هر اړخه ډاډ ورکړ چې دهغې کوچني شهزاده په وژلو کې دهغه هیڅ ډول لاس نه و. د سلطان مشهور سالاران « احمدکدک پاشا» او محمود پاشا» د فوځې تیاریو په لړ کې یو دبل نه مخته روان و. اغاحسن هم دیني چري د ځوانانود روزنې له پاره د مصنوعې دیوالونو په ورختلو اودهغو څخه دتیریدلو تمرینونه کول. په دې تمرینونو کې داغا حسن په ګډون پنځه نور سالاران او دوه سوه غښتلې عسکر شامل و. اغا حسن پاته فوځ ته د غشي د ویشتلو او د توري د وهلو د فن روزنه هم پیل کړې وه. که له یوه اړخه په اورنه کې دهر وګړي په سترګو کې د جوش او ولولې احساسات تر سترګو کیدل نو دبله اړخه په قسطنطنیه کې دهر وګړي دسترګو اومخ څخه خاورې باديدې.

قاسم د سپه سالار نورټاس میلمستون ته ورننوت. نو دهغه پوزې ته دشرابو بوې راغې. دروازه چې قاسم ته یوه ستره څوکۍ وړاندې کړه اوپخپله د سپه سالار نورټاس د رابللو له پاره دهغه خونې ته ورغې...... کله چې د پیړ او غټ وجود خاوند نورټاس د قاسم خواته راغې نوقاسم ور پورته شو اودهغه سره یې لاس ورکړ ، خو نورټاس د شرابو په نشه کې مست و ، سترګې یې درنې وې ، دقاسم تر څنګ کیناست اوبیا په دروند اواز سره وویل:

« تاسې د بطریق اعظم ځانګړې نماینده یاست. په همدې خاطر زه یو ځل بیا میلمستون ته راغلم ، اوکه نه ستا څخه لږه شیبه مخته ما د شهنشاه ددوو کسو نمایندګانو سره پوره وخت تیر کړې و »

سپه سالار همدومره وویل اوبیا لاس ور اوږود کړ او یو ځل بیا یې دخپل ځان له پاره دشرابو پیاله ډکه کړه ، دسپنیو زرو جام یې راواخست او قاسم ته یې وویل:« بده یې مه ګڼه ، زه ډیر زیات شراب څښم ، اوبیا په ځانګړې توګه مې کله چې د سلطان محمدخان له اړخه د حملې کولو خبر اوریدلې دې نو په ذهن مې ډیر زیات دروندوالې راغلې دې.....په همدې خاطر ډیر څښم . زه نه غواړم چې زما په زړه کې دنوې ځوان سلطان څخه ویره راپیدا شي.....زه ډیر تجربه کاره یم ، او ته خو ما ډیر ښه پیژنې....»

دنورټاس د خبرو څخه څرګندیده چې هغه ډیر زیات شرا ب څښونکې دې ، قاسم د دې فرصت نه ګټه واخسته اوسمدلاسه یې وویل« درونده سپه سالاره ! ته یې بې شکه څښه. دشرابو د څښلو سره به ستا میړانه دوه هومره زیاته شوي ..... هسې خو هم ته ډیر میړنې اوبهادر انسان یې. ستا په شتون کې به څوک جرءت وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقسطنطنیی په لور سترګي راپورته کړي ،خو تا د شهنشاه د نمایندګانو په اړه ماته څه ویل غوښتل. اوستا خبرې په نیمایی کې پاته شوې....»

قاسم چې که وکتل چې نورټا د دې جام څخه هم څلور پنځه ګوټه وکړل نو دخپل مطلب خبره یې ورته وکړه ، اوس نو د نورټاس نشه نوره هم زیاته شوې وه، دقاسم دخبرو په اوریدو ډیر زیات خوشحاله شو ، دخوشحالۍ په ټال کې کیناست اوقاسم ته یې دهغه په ستاینې باندې افرین ووایه. دقاسم د خبروپه ځواب کې نورټاس په نشه کې به خبرو پیل وکړ:

« دشهنشاه نمایندګان !.....هو !هغوې بې عقله په دې خاطر ماته دلته راغلي و چې له ما وپوښتي چې د جنرال جستېماني د ښه راغلاست له پاره څه ډول تیاري ونیول شي ؟ ....اوس ته راته ووایه چې زه د یوه کوچني کلي د قومندان له پاره لاس په سینه دریدلي شم ؟ نوټارس دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننویستې اودا خبره یې ورته وکړه.

« بلکل نه !دا کار خو د بازنطینی سلطنت د ډوبیدو په څیر دې. ستا خبره سهي ده. د جینوا په څیر د یوه کوچني ریاست د قومندان باید ستا په څیرد ستر سالار د حکم لاندې وي....تا دشهنشاه کسانو ته څه ځواب ورکړ.

قاسم د هر وخت څخه پوره پوره ګټه اخستله ، او د نورټاس د غوښتنوو سره سمه خبره یې کوله. اوس نو نورټاس په مکمله توګه د هوا په څپو سپور شوې و.

« واه ،...واه..... فادر! ته څومره نیک انسان یې. ته زما په دردونو ښه پوهیږې ، دهغه وخته راهیسې چې جستېماني د قسطنطیني په لور را خوزیدلې دې د شهنشاه په سترګو کې زما قدر را کم شوې دې. خو زه به په دې جنګ کې شهنشاه ته دا ډاګیزه کړم چې زه څومره ستر سالاریم....... هغوې چې نن سبا زمونږ په سرونو باندې مسلط شوې دې..... هغوې..... هغوې خو ته ښه پیژني ..... زه دکارډینل خبره کوم......کاردینل اسیډرو .... غلط او ناولې انسان.....» سپه سالار نورټاس دخپلې نشې په وخت کې همغې لور ې ته ولاړ کومې ته قاسم دهغه بوتلل غوښتل. سپه سالار په خپله دکارډینل خبره راوسپړوده. په دې وخت کې ورته قاسم وویل:

« ته د کارډینل اسیډرو په اړه خبره کوې. زه خو پخپله په همدې لړ کې تاته راغلي یم ، ته خو خپل غم او درد د شرابو دڅښلو په نشه کې له یاده باسې ،خو بطریق اعظم داسې نه شي کولې..... خداوند دې خیر وکړي ، معلومه نه ده چې په شهنشاه باندې څه شوې دي چې دقسطنطنیی دټولو امراو دسپکاوې له پاره په منډو ترړو کې مصروف دې. دیوې خوا یې تاته حکم کړې چې د یوه کوچني حنرال جستېماني د استقبال له پاره ځان تیار کړې اودهغه تر مخه ټیټ شې اودبلې خوا یې په ایاصوفیا کې ددوارو کلیساو د ګډې غونډې درابللو اعلان کړې دې اوبیا یې دهغې مشري هم کارډینل استیډرو ته روکړې ده. ته خو پوهیږې چې کارډینل د دروم دکلیسا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

معمولي مامور دې. په داسې حال کې چې دبطریق اعظم دنده دټولې عیسوي نړۍ تر ټولو ستر دنده ده. همدا علت دې چې بطریق اعظم ډیر زیات اندیښمن شوی دې ، هغه دلته زه تاته په دې خاطر را استولې یم تر څو تا دبطریق اعظم د احساساتو څخه خبر کړم. دهغه فرمان دې چې د کارډینل مشري به د یوناني کلیسا له پاره د سپکوالي سبب وګرځی.

قاسم دهمدې خبرو دکولو وروسته خاموشه شو .هغه دخپلو خبرو په وخت کې دنورټاس مخ اوذهن هم مطالعه کاوه . نورټاس پخپله یوناني و او سخت مذهبي انسان و . په دې اساس د یوناني کلیسا دسپکوالې دخبرې د اوریدو سره سم په غضب شو او ویی ویل:

« هیڅکله هم نه ! زه به هیڅکله هم د « دي هولي ارتودکس » چرچ سپکوالې و نه زغمم. بطریق اعظم ته زما داپیغام ور ورسوه چې ته هیڅکله هم اندیښمن کیږه مه. بلکه هغه ته زما له اړخه دا مشوره ورکړه چې هغه دې سبا د ښار د ټولو پادریانو اوراهبانو یوه ګډه غونډه راوبولي اوپه هغې کې ټولو چرچونه ته داحکم ولیږي چې هغوی دې په ولس کې د شهنشاه ددې کار په خلاف غورنګ پیل کړي. اوخلک دې راوګماري چې هغوی دې دکارډینل مشري او د رومن کتولیک د چرچ برلاسې په هیڅ توګه و نه منی.»

قاسم په دې پوهیده چې سپه سالار په نشې کې ډوب شوی دې خو دسپه سالار دمشورې د اوریدو وروسته قاسم داسې و انګیرله چې سالار د نشې څخه راوتلې دې ،نورټاس ډیر زیات شراب څښونکې و په دې خاطر کم نشه کیده. قاسم دنورټاس د مشورې څخه ډیر خوشحاله شو او نورټاس یی ډیر وستایه او ژمنه یی ورسره وکړه چې هغه به بطریق اعظم ته د ګډې غونډې دپیلیدو تر مخه د یوناني کلیسا د یوې ځانګړې غونډې درابللو له پاره مشوره ورکوي....

په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې یوه خبره راغله او په ډیرې ښې سلیقې سره یی د نوټارس څخه یوه ډیره مهمه پوښتنه وکړه.« درونده سپه سالاره !که ته یی بده ونه ګڼې نو زه دخپل ډاډ په خاطر یوه پوښتنه کول غواړم ...... اوهغه دا چې ایا مونږ د رومي کلیسا د بسپنې نه پرته دسلطان محمد خان دځواکمن فوځ دمقابلې توان لرو او که نه ؟..... زما مقصد دادې چې له مونږ سره اوس څومره فوځ شته.

دقاسم دپوښتنې په اوریدو سره نوټارس یو ناڅاپه تک ژیړ شو ، دا سې معلومیده لکه چا یی چې وینه زبیښلې وي ، په حقیقت کې دا د سلطان محمد د نوم داوریدو ویره وه ، ځکه نوټاراس د عثماني سلطانیو په اړه ډیر ښه معلومات درلودل. خوبیا یی هم په ډیر احتیاط سره قاسم ته ځواب ورکړ.

« زمونږ سره اوس خپل پنځوس زره فوځ موجود دې. چې د نیمایی څخه ډیر یی سپاره فوځیان دې ، ددې نه علاوه د قسطنطنیی د شاو خوا او یونان د سیمو څخه هم د همدومره فوځ د راتلو هیله شته. او په دې توګه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د فوځونو شمیره د سلطان محمد د فوځونو په اندازه برابره شي. خو مونږ د سلطان څخه په یوه شي کې ډیر مخکې یو او هغه زمونږ بحری ځواک دې. ځکه د عثمانیانو سره نه بحري ځواک شته او نه په دې اړه کومه تجربه لري. دهغوې په مقابله کې خو مونږ د بحر په منځ کې اوسیږو اوپه بحر باندې حاوي یو. او ددې ټولو نه ستره خبره داده چې زمونږ دیوالونه دومره مستحکم دي چې تر اوسه پورې ترې کوم فاتح نه دې راتیر شوې ..»

قاسم ترې دډیرو زیاتو مهمو معلوماتو د اخستلو پروګرام پیل کړې و. او په قسطنطنیه کې ددې مهمه دنده هم همدا وه. کله چې نوټاراس د دیوالونو مهمې خبرې ته ورسید نو قاسم ترې یو دم بیا وپوښتل:

« خو ما اوریدلې دي چې دښار دیوالونه په یو شمیر ځایو کې ناکاره شوی دي..... ایا دا سهي خبره ده ؟»

« هو ! دا سهي ده ، خو اوس په ډیره بیړه دهغو نا کاره ځایونو جوړښت روان دې...... مونږ به دمسلمانانو په لاسو مات نه کړل شو. ځکه چې په قسطنطنیه باندې دیسوع مسیح سیورې دې.

ته خو پخپله فادر یې اوله ماڅخه په دې خبرو ښه پوهیږې. نوټاراس دخپل ذهني اوزړه د ډاډ په خاطر د مذهبې برکتونو په لور مخه کړه. قاسم کله دا فرصت له لاسه ورکاوه. سمدلاسه یې ترې وپوښتل:

« ولې نه ! په کوم ښار کې چې دایاصوفیا په څیر ستر مرکز وي نو په هغه ښار باندې به څه ډول مصیبت راشی. زه تاته په پوره ډاډ سره ویلې شم چې دا ښار به د دنیا تر پایې ته رسیدو پورې همداسې خوشحاله اواباد پاته وی....»

« افرین ! ځوان فادر !...... ستا حوصله ډیره ستره ده. .... زه ډاډ من یم چې مونږ به د رومن کتولیک د چرچ تر مخه د سپکاوي څخه خوندي پاته شو.»

په همدې توګه خبرو کولو کې د وخت دتیریدو فکر هم چاته نه و پیدا شوې. حال دا چې ډیر زیات وخت تیر شوې و. قاسم دنوټاراس څخه ډیر زیات مهم معلوماتونه تر لاسه کړي و، قاسم له همدې ځایه هوډ وکړ چې همدا نن شپه به د سلطان په نامه یو اوږود لیک چې دغه ټول معلومات په کې درج شوي وی لیکي.

کله چې قاسم د نوټاراس د خوني څخه بیرته ستون شو نو سونیا یې په کمره کې منتظره ناسته وه. هغې لمبلې و او نوې کالې یې په ځان کړي و تر څنګ یې د سترګو د ښو له پاره هم ځانګړې تور رنګ استعمال کړې و. سونیا راهبه نه وه بلکه یواځې یوه خدمتګاره وه. خوبیا د ایاصوفیا د چرچ په څیر یو عبادتځاې کې دهغې دغه ډول ځان ښایسته کول څه حیرانونکې معلومیدل. خو قاسم په هدف دخپل غشي په لګیدو باندې په زړه کې ډیر خوشحاله و، سونیا په دې خاطر دومره ځان جوړ کړې و اوراغلې وه چې قاسم یې د ښایست اوښکلا ډیره ستاینه کړې وه. خوبیا هم قاسم ته په خپله کمره کې د سونیا منتظر پاته کیدل دحیرانتیا وړ و. خو هغه خپله پخوانۍ رویه په ځاې وساتله او د سونیا څخه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !که ته ځان داسې ښایسته او ښکلې کړې نو د کوم لیوني په سترګو کې به راشې. زه خو وایم چې د خپل ځان خیال و ساته...... او هو ! په دې وخت کې زما خوني ته څنګه راغلې یې ؟»

د قاسم د خبرو لمړۍ برخې سونیا ته نوره هم خوشحالي او فرحت ور ببنلې و. خو په ناڅاپي توګه یې خپله دنده ورته رایاده شوه او قاسم ته یې وویل: « زه خو د بطریق اعظم په حکم دلته راغلې یم ، هغه ویلي و چې تا ته ووایم چې کله هم راستون شوې نو له ماسره یو ځل ووینه. »

قاسم د یوې لمحې له پاره په فکر کې شو اوبیا یې د لږ څه فکر کولو وروسته د بطریق اعظم د کتلو له پاره هغه لورې ته مخه کړه. وروسته ورپسې سونیا ورغږ کړ.

« بطریق اعظم زما څخه ستا په اړه هم پوښتلی و...»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره تم شو. او بیا یې سونیا ته مخ کړ او ورته یې وویل چې له تا څخه یې څه پوښتلي و: اوبیا تا ورته څه ویلي دي.؟»

« ما هغه ته وویل چې تاسې د یسوع مسیح ددین رېښتوني خادم اومخلص عیسوي یاست. ستاسې په زړه کې د قسطنطنیې د خوندي ساتلو له پاره پوره ولولې شته او تاسې بلکل یو رېښتوني او میړني انسان یاست .....ایا ما ورته سهي خبرې کړې دي ؟»

اوس نو قاسم ډیر حیران پاته و ، ځکه هغه فکر هم نه کاوه چې ددومره لږې ستاینې په اساس به سونیا پرې دومره فدا کیږي. د بله اړخه هغه اندېښمن هم شو چې هسې نه چې دغه پیغله پرې ځان مین نه کړي. دهمدې فکرونو په اساس هغه سونیا ته د لمړي ځل له پاره لږ څه دروند ځواب ورکړ.

« سونیا ! ستا نه ډیره ډیره مننه . چې بطریق اعظم ته دې رېښتیا رېښتیا خبرې کړې دي.»

قاسم د خپلې خونې څخه ووت او سونیا یې تر شا ورته په خوږو خوږو سترګو کتل.

بله ورځ د قاسم له پاره ډیره مصروفه ورځ وه ، بطریق اعظم د نوټاراس په سلا دیوناني کلیساو د راهبانو اوپاد ریانو غونډه رابللې وه. قاسم د بطریق اعظم په حکم باندې د ضروري کاغذونو په راټولو اوجوړولو کې مصروف و . ځکه بطریق اعظم دیوناني کلیساو راهبانو ته دشهنشاه دهر تیرې په اړه ثبوت وړاندې کول غوښتل. دبطریق اعظم اغیز او رسوخ د کوچنیو کوچنیو پادریانو او راهبانو په واسطه په عوامو کې پوره خپور شوې و. او دا همغه دور و چې په « روم» کې دپوپ ځواک د شهنشاه د ځواک څخه زیات و ، اوهمدې وخت ته د اروپا د زوال وخت هم وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي کرکه اونفرت خپل اوج ته رسيدلې و. لا تر دې وخته پورې د «مارټن لوتر» ډله نه وه را پيدا شوې. د روم پاپ نه يوازې د ټولې اروپا روحاني مشر و بلکه د ټولو سرو اوسپينو مالک هم و. په دې وختو کې د روم د کليسا عدالت په عوامو باندې هر ډول ظلم او تيرې کاوه. عيسايت د هوس پالو مذهبي مشرانو د لوبو اله ګرزيدلې وه. او د اروپا مذهبي مشران دبې لاريو ښکار شوي و، دبيا راپورته کيدو د وخت نه نژدې دوه پيړۍ مخته اروپايي عيسوي پادريان د ظلم، تيرې اوهوس بندګان و.

په ديارلسمه عيسوي پيړۍ کې د سسلې او جرمني په پادشاه (فريډرک ثاني) باندې د روم پوپ د کفر فتوې ولګوله. پر هغې د الزامونو په ليست کې دا هم و چې هغه هره ورځ دمسلمانانو په څير غسل کوي، د مردار و اوخيرنو کاليو د اغوستلو په پايلو کې به د سپږو دومره زياتوالې راپيدا کيده چې د «کنټربري» لاټ پادري به کله بيرون وت نو په قبا به په سلګونو سپږې له ورايه معلوميدې. تر ۱۰۲۰ پورې د لندن په بازارونو کې د انسانانو غوښې پلورل کيدې. د روم د پاپا عدالت دخپل جوړښت په همغه لمړي کال دوه زره کسان ژوندي وسوځول اوپه لسو کلونو کې يې اويا زره کسان په اور کې ورواچول. دفرانسې مشهورې ازادی غوښتونکې ښځې «جون اف آرک» هم په ۱۴۳۱ کې په همدې ډول سزا محکومه شوې وه. داخلاقو معيار دا و چې دهغوې د لمړنيو پادشاهانو ښځه يې پنځلس همجنس پاله و.

قاسم په خپله کمره کې د نن ماښام د غونډې له پاره د اسنادو د راټولولو په کار کې مصروف و. چې په دې وخت کې شعله کونکې سونيا يو ځل بيا کمرې ته راننوتله. د راننوتلو سره سم يې دروازه د ځان پسې و تړله. هغه په يوه منډه راغله او دقاسم په پښو کې کيناسته. قاسم هغه وخت ډير وارخطا شو چې ويې کتل چې سونيا ژاړي......قاسم ترې وپوښتل: څه درپيښ شوې دي.... سونيا همداسې ژړل او قاسم خپل سترګې پټولې او همدا يې ترې پوښتل چې: چل څه شوې دي؟ لږه شيبه وروسته قاسم په خپل حال شو او سونيا ته يې مخ کړ: «سونيا! څه درپيښ شوي دي؟ ولې ژاړې؟ چا درته څه ويلي دي؟»

«نه! دورنده ميلمه! ماته هيچا هم څه نه دي ويلي، ماته چې هر څه ويلي دی هغه تا ويلي دی.....زه انديښمنه يم، ماته ټوله شپه خوب نه دې راغلې....زه نه پوهيږم چې زه څه وکړم؟....»

قاسم د سونيا په ناروغتيا پوه شوې و. هغه حالاتو وهلې يوه غمژنه پيغله وه. دهغې غوړونه دنرمې لهجې او دمحبت نه ډکو الفاظو اوريدو ته تږې و. هغې ته چې په ژوند کې هر څوک مخې ته راغلې نو د جنسي هوس له پاره يې استعمال کړې ده، هغه د سترو سترو راهبانو اوبطريقانو د پټو رازونو څخه خبره وه. ان تر دې چې دغه زوږ ستر بطريق هم سونيا سلامته نه وه پريښې. خو هيچا هم د سونيا زړه نه و راسپړودې چې ووينې چې هغه څومره زخمې دې. پرون چې قاسم د خپل مقصد له پاره دسونيا سره څو نرمې خبرې وکړې اوهغه يې وستايله. نو هغه ګيچ پاته شوې وه. دهغه په زړه څه داسې هيجان راغلې و چې ټوله شپه يې يوه لمحه هم خوب ته نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښېږي. تر څنګ یې دقاسم انځور د سترګو تر مخه ایښوول شوې و ، هغه دسهار څخه تر اوسه پورې په خپله کمره کې ناسته وه او په خپل قسمت یې ژړل. هغې خپل ځآن ددې ځوان لایق او ورېـ نه ګڼه چې ددې لورې ته یې التفات کړې و. هغه د قاسم په پښو کې ناسته وه اوژړل یې ، کله یې چې ښه وژړل نو سمدلاسه پخپله په خندا شوه ، دا نو ډېره عجیبه منظره وه ، دهغې سترګې لا د ژړا څخه لمدې وې اوپه مخ یې د اوښکولیکې نه وې خرابې شوې خو اوس یې دیوه معصوم کوچنی په څیر په خندا لاس پورې کړ.....قاسم فکر کاوه چې دا دایاصوفیا خادمه نه بلکه د اسمانه راغلې کومه پرېښته ده.

قاسم هم دهغې ددې خلوص څخه په خندا شو ، ته خوسونیا ډېره عجیبه پیغله یې ، هم ژاړې اوهم خاندې. پورته شه او دروازه پرانیزه اوبیرته راځه. دغسې په بنده دروازه کې کیناستل ښه نه برېښي.

سونیا ته دقاسم دمحبت او مینی نه ډکه لهجه ډېره خوښه شوه ، سمدلاسه ولاړه او دروازه یې پرانسته ، خو هغې ددروازې کنجې و ګرزوله ، ددروازې کومه پله یې خلاصه نه کړه. بیرته دقاسم مخې ته راغله او د شرارت نه په ډکه لهجه یې ورته وویل:

«ایا سستېر میري ستا ډېره خوښیږي ؟زه به یې درته ووایم چې سستېر میری زما هم ډېره خوښه ده. زه د ورځې یو ځل نیم دهغې کتلو ته هرو مرو ورځم. هغه زما سره د یوې خور په څیر ناسته پاسته کوی ، دهغې سره دناستې په وخت کې زما ټول غمونه له منځه ځي»

دمارسی د نوم په یادولو سره د قاسم زړه بل لورې ته ولاړ. دسونیا دا خبره چې هغه د ورځې یوځل د سستېر میري لور ي ته ورځې د قاسم له پاره ټکان ورکونکي وه. په دې وخت کې یو ناڅاپه دقاسم په زړه کې یو عجیب فکر راپیدا شو. قاسم تر یوه وخته پورې په خپل دغه فکر کې ډوب و اوبیا کومې پریکړې ته ورسید او د خپل ځان سره یې و خندل. لږه شیبه وروسته هغه دخپله ځایه پورته شو او دخپل سامان څخه یې د مارسی ګوته راوویستله. که څه هم هغه په دې فکر کې شو چې دهغه ددې اقدام څخه به بې چاره سونیا نوره هم په غلط فکر کې ولوېږي، تر یوې لمحې یې صبر وکړ خوبیا یې خپل ستر مقصد په فکر کې راوست او ډاډمن شو ، هغه یو دوه قدمه د سونیا په لور ورغې اوبیا یې دمارسی ګوته دسونیا په لورور نژدې کړه او په ډېر اخلاص یې ورته وویل:

« سونیا ! زه یو راهب یم.....تاته خو جسماني محبت نه شم درکولې ، خو د خپل ورحانې محبت تحفه تاته درکوم. له تانه هیله لرم چې پر ماپورې به خپل امیدونه نه تړې .ځکه چې ته خو پوهیږې چې یو راهب محبت کولې شي خو واده نه شی کولې..... دا واخله اوپه ګوته یې کړه.....»

دسونیا حالت دکتلو وړو. د قاسم خبرې دسونیا په غوږونو کې د سختو نیشه کونکو شرابو په څیر ور پریوتې او هغه یې زړه بایلیدونکې کړه. دهغې سترګې د عقیدت په نشې کې ډوبې شوې اوشونډې یې د احساساتو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې په رپېدو شوې ، دخپل نصيب څخه په ويره کې شوه . ځکه نن قاسم هغې ته ګوته د تحفې په توګه ورکړه ،ګويا هغه يې دمحبت په غشي وويشتله .هغې خپل لاس ورمخته کړ او د ګوتې د په ګوته کولو له پاره يې خپله ګوته هم رامخته کړه. کله چې دقاسم لاس دهغې په نرمې او نازکې ګوتې ولګيدنو دسونيا په بدن کې د لړزيدو په ځاې ارام او سکون راپيدا شو . هغې ته داسې ډاګيزه شوه چې قاسم دهغې د لاس اوګوتې په نيولو سره هغه د نړۍ د جهنم څخه راببرون کړې ده. دهغې د سترګو څخه د اوښکو دوه ستر ستر څاڅکې لاندې په فرش باندې را توې شول. سونيا ته داسې ښرګنده شوه لکه د نړۍ ټول بار يې چې د اوږو څخه پورته کړل شوې وي.

په همدې وخت کې چې قاسم سونيا ته ګوته په ګوته کړه نو دقاسم د کوټې دروازه په غږ سره پرانستل شوه او يو اجنبی وګړې دهغه کوټې ته رانوت ، د دې اجنبی په کتلو سره دقاسم اوسان وار خطا شول ، سونيا هم په وارخطايې سره يوې لورې ته ودريده. ځکه چې په دروازه کې په خپل سره راننوتې اجنبي قاسم ته په کرکجنه توګه کتل. دا پنځوس کلن زوړ وګړې خو د ځواکمن وجود خاوند و . قوې سترګې يې درلودې ، سترګې يې داسې سرې وې لکه چا چې په کې د اورتکې سرې سکروټې ايښودې وي. دبطريق په څير کالي يې په ځان و اوپه لاس کې يې امصا نيولې وه.... دا شاګال و ..... د اياصوفيا پيرې.... سونيا به ورته د اياصوفيا پيرې وايه.... بلکه سونيا په ريښتيا هم هغه د پيرې په څير منلې و . ځکه هغه به د ورځو ورځو راهيسې ورکيده ، هيجاته به يې په اړه معلومات نه و چې شاګال چيرې تللې دې ؟ اوبيا به يو ناڅاپه په ايا صوفيا کې را ښرګند شو، دهغه په اړه يوه خبره ډيره مشهوره وه چې هيڅوک د شاګال په سترګو کې سترګې نه شي ور ننويستلې. ان تر دې چې د بطريق اعظم پورې د پورته مرتبې خلک هم د شاګال دسترګو څخه ځان تيروي . دخلک ګمان خودا هم و چې دشاګال په سترګو کې د يوې دقيقې له پاره د سترګو ننويستل انسان له منځه وړي ، هغه انسان بيا په څلورويشت ساعتو کې له منځه ځي... داخبره څومره سهي وه او څومره غلطه... خو دسونيا تر مخه شاګال يو دوه کسان په همدې توګه له منځه وړې و ، شاګال به عادتا خاموشه و . دهغه څيره د رازونو څخه ډکه وه او هر انسان به چې ورته ډير وکتل هغه به د ويرې اودهشت سره مخامخ کيده . په چرچ کې نورو خلکو هم دا ګمان کاوه چې شاګال انسان نه دې بلکه دقسطنطين پيرې دې چې عمر يې ددرې سوه کالو څخه ډير دې . او دقسطنطنيی د خوندې ساتلو له پاره د خداوند يسوع مسيح له اړخه ټاکل شوې دې. د هغه د اوږود عمر دباور کونکو دليل دا و چې هغوې دغه شاګال د تيرو ډيرو کلونو راهيسې په همدغه شکل سره وينې. دبطريق اعظم تر ځنګ د يو شمير سترو خلکو فکر هم همدا و چې شاګال پيرې نه دې خو دا يې منله چې شاګال د پټو ځواکونو مالک دې او د تور جادو خاوند هم دې.

شاګال په داسې وخت کې دقاسم د کمرې دروازه پرانسته چې قاسم سونيا ته ګوته ور په لاس کوله. خودهغوې بخت ښه و چې د دروازې د پرانستو اواز سونيا او قاسم واوريد اوقاسم سمدلاسه د سونيا څخه خپل لاس راښکود. قاسم ته د شاګال تر شا خپل خادم ډيوډ هم تر سترګو شو ، او ډيوډ ورته هم د رازونو ډک انسان معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو . سونیا خو شاګال پیژانده اما قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. ځکه شاګال دقاسم داجازې پرته دهغه خونې ته راننوتې و . دهغه تګ لکه د هندوستان دسوامیانو په څیر و ، دتلو په وخت کې یې د انسان د قد په اندازه امصا په زمکه وهله او دکمرې منځته راغې. دهغې د سترګو څخه را پورته کیدونکې حرارت قاسم هلته په خپل ځان کې محسوساوه. هغه دقاسم مخې ته راغې او دهغه تر مخه خاموشه و درید. لږه شیبه کې یې د قاسم په سترګو کې خپلې سترګې ور ننویستلې ، قاسم ته دشاګال دغه ډول راتګ د زغم وړ نه و . په دې خاطر قاسم هم دغصې نه ډکې سترګې د شاګال په سترګو کې ور ننویستلې ، خو لږه شیبه کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دهغه تر مخه انسان نه بلکه کوم شیطان ولاړ دی. قاسم د شاګال د سترګو څخه د راوتلي حرارت په اساس ناارامه شو اوخپل وجود یې دخپل وزن څخه ډیر دروند احساساوه.

پخوا له دې چې قاسم دهغه د سترګو دحرارت ځواک له لاسه ورکړي اوخپلې سترګې ترې را واړوي ، اندیښمنې سونیا رامنډه کړه اوقاسم یې پورې واهه او د شاګال د سترګو څخه یې لرې کړ اوبیا یې په لړزانده اواز سره وویل:

« دا بطریق شاګال نومیږي .....دهغه په سترګو کې سترګې ننویستونکې ژوندې نه پاته کیږي. هغه د زرګونو پیریانو ځواک لري.....»

سونیا ددې نه اخوا نور څه و نه شو ویلې. ځکه چې دشاګال څیرونکې سترګې په هغې ور ونښتې ، معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه معلومه شوه چې د شاګال شاته دهغه خادم په خندا دې خو قاسم تر ډیره پورې خپله غصه پټه نه کړای شوه اوشاګال ته یې وویل:

« دورنده بطریقه ! تا به ماته حکم کړې وې چې زه په خپله ستاسې خدمت کې حاضر شوې وې. دغه ډول ، د یو چا کمرې ته ، دهغه داجازې پرته ورننوتل ښه نه ښکاری.....»

« هو هوهو ! .....تا سهي خبره وکړه ..... ما تاسې دواړه هسې په هسې پریشانه کړئ ... خو زه حیران یم چې په قسطنطنیه باندې دمرګ ویره را خپره شوې ده او تاسې دواړه د ایاصوفیا په پاکو حجرو کې رومانس ته ملاتړلې ده..... ما اوریدلې دې چې ته د تهریس څخه راغلې یې. ایا دا ریښتیا دي ؟»

اوس نو دقاسم غصه یو ناڅاپه په هوا کې ولاړه او دپښولاندې یې زمکه وښویده. ځکه د شاګال په لهجه کې دګیدړو په څیر مکر اوفریب پټ و. قاسم ته دا لهجه ډیره پر اسراره ښکاره شوه. خو ځان یې سنبال کړ او ویې ویل:

«بلې ، هو ......دا ریښتیا دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا خو ډېره ښه خبره ده .....تهريس خوزما ډېر خوښ دې.. زه ډېر وخت د تهريس كليسا ته ورځم ..... حيران يم چې تاسره مې ولې هلته نه دي ليدلې......»

اوس به قاسم څه ويلې واې. هغه د خپل ځان دخلاصون له پاره خبره شاته وغورځوله « په حقيقت كې به زه ډېر وخت په ځانته عبادت كې مصروف ووم ، او د ډېرو خلكو سره به نه شو كتلاې ، دا خو زما ډېره بد قسمتي ده چې ما هلته له تاسره نه دي كتلي.....»

« هووووو !.....دا رينېتيا هم ستا بدقسمتي ده ...خير ! اوس خو زما اوستا تر منځ ليدنه وشوه نور نو ته بدقسمته نه يې..... زه به يو ځل بيا له تاسره وينم. د څه ضروري خبره له پاره ..... زما منتظر اوسه..»

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لكه شاګال چې ګواښ ورته كوي. خوبيا هم قاسم ورته مسكې شو او ورته يې وويل: «ضرور ضرور .....زه به ستا انتظار كوم»

شاګال لكه څنګه چې راغلې و همغسې د خونې څخه بيرته ووت. خو ډېوډ په خپل ځاې ولاړ پاته شو . قاسم ډېوډ ته مخ كړ او ورڅخه يې وپوښتل « ايا بطريق همداسې وي ؟ انسانيت ته د محبت د درس د وركولو له پاره ديسوع مسيح راهب دغسې نه وي، دا موصوف دايا صوفيا سره د څومره مودې راهيسې اړيكى لري..»

« په دې خو هيڅوك نه پوهيږي ، د هر چا څخه چې پوښتنه كوې وايې چې شاګال يې دهمغې لمړۍ ورځې څخه همداسې كتلې لكه دا اوس چې دې.»

معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه څرګنده شوه چې ډېوډ هڅه كوي قاسم د شاګال څخه وويروي ، قاسم د ډېوډ په خبرو باندې په مسخريې توګه و خندل « ښه ، ډېر ښه ، سهى ده. تاسې ولاړشئ ، زه د غونډې له پاره څه ضرور كار ترسره كول غواړم...»

سونيا غوښتل چې تم شي. خو قاسم دواړو ته د بيرته تللو حكم كړې و . نو هغه هم مجبورا دهغه ځايه ولاړه. كله چې هغوې دواړه ولاړل نو قاسم پورته شو او د خپلې كمرې دروازه يې له دننه څخه بنده كړه. اوبيا په خپلو كارو كې مشغول شو. هغه سر ښكته كړې و او څه يې ليكل چې ټكان يې وخوړ او فكر يې وكړ چې شاګال يې تر مخ ولاړ دې اوپه ډېرو بدو سترګو هغه څاري... قاسم سر راپورته كړ ، مخته يې وكتل خو څوك يې و نه ميندل. خو دا د قاسم وهم و. قاسم خپل ځانته په قهر شو او له ځانه سره يې وويل چې د يوه مؤمن په صفت د يوه شيطانه ويره احساسوى. اوبيا بيرته په خپلو كارو كې مشغول شو.

كله چې سونيا خپلې كوچنۍ شانته خونى ته راغله نو زمكې ځاې نه وركاوه. هغه دقاسم له اړخه وركړل شوې ګوتې ارام ته نه پريښوده ، خپلې كمرې ته د راننوتلو سره سم يې د كمرې دروازه و تړله. اودقاسم له اړخه وركړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ګوته یې په لاس کې را واخسته او په ډیره مینه یې ورته کتل. بیابیا یې هغه ګوته ښکلوله اوبیا بیا یې په خپلو سترګو مخښله. اوبیابیا به یې خپل پخواني ترخه یادونه را یادول او دسترګو څخه به یې پرې اوښکې تللې. هغې خو چرچ ته پناه راوړې وه. خو دلته په راتلو سره یوه یوه راهب په جدا جدا توګه دهغه ابرو او عزت له منځه وړې و ، دا چې دغه د خلکو ترمخ د اوږدو اوږدو ویناو کونکي دخداوند یسوع مسیح یواځې په نوم راهبان دپاکو اوسپیڅلو پیغلو دلوڅو جسمونو څخه څه ډول ګټه اخلي ، دا خبره سونیا ته دلته چرچ ته د راتلو وروسته معلومه شوه. هغوې چې د غمونو د پرېښودو له پاره دلته راغلې وې ، خو په ایاصوفیا کې ورته دهغې نه زیات غمونه منتظر وو. هغې چې کله په ایاصوفیا کې خپل لباس لویدلې وکوت نو ډاډمنه شوه چې په نړۍ کې ورته دعزت د خوندي کیدو له پاره دپناه هیڅ ځاې ځیږي نه شته همدا علت و چې هغې خپل ځان د ایاصوفیا د شرایطو په مطابق ور وغورزاوه.

خو نن ورته قاسم دخپلې مینې ننبه ،ګوته ، د تحفې په څیر ورکړې وه اوهغې ته یې یو ځل بیا ژوند وربښلې و. اوس نو هغې په ایاصوفیا کې په خپل تیر ژوند باندې افسوس کاوه. کاش چې هغې خپله ابرو او عزت خوندي ساتلې وې نو نن به یې د ایرون په پښو کې هر څه په پوره ویاړ سره قربان کړې وې ، همدا پیښماني دهغې په زړه اودماغ کې راګرزیده ، ډیره پریشانه وه خو د قاسم له اړخه ورکړل شوې تحفې به بیرته خوشحالیو ته را ستنوله. څومره زیاته چې هغه نن ناقراره وه په خپل ټول ژوند کې پرې دومره ناقراري نه وه راغلې. په همدې وخت کې یې په ذهن کې د سسټر میري روڼ مخ هم را وګرزید. په داسې وختو کې یواځې سسټر میري وه چې هغې ته یې حوصله ورکولې شوه. هماغه وه چې سونیا خپل سترغلي پاک کړل او دسیسټر میري په لور د تللو له پاره یې ځان تیار کړ.

نن د سیسټر میري په دروازې کې دهغې مریداني ښځې یوه هم نه وه .ځکه دهغوې له پاره یواځې د خالي اویکشنبې ورځې مختص شوې وې. او نن ددوشنبې ورځ وه. سونیا په ډیره کراره توګه د سسټر میرۍ دروازه و ر وټوکوله. او کله یې چې ځوابې اشاره ترلاسه کړه نو دننه ور ننوتله.

سسټر میري په خپله کمره کې ناسته وه اودخپل عادت په مطابق یې یو عجیب اوغریب کتاب لوست. دسونیا په کتلو سره یې هغه کتاب بند کړ او هغه یې په یوه صندوق کې کیښود او د سونیا سره د کتلو له پاره راپورته شوه. سیسټر میري سپین کالي اغوستي واومخ یې د وقار او رعب نه ډک و. دا د «ایاصوفیا» یواځنۍ راهبه وه چې تر اوسه یې کوم نارینه ځانته نژدې نه و پرېښې.... هغې دهمغه لمړۍ ورځې څخه دیوې عبادت کونکې راهبه شکل او بڼه اختیار کړې وه..... دا پخپله مارسی وه.

مارسي سونیا په ډیره مینه دخپلې سینې سره رایوځاې کړه اوپه خپل څنګ کې یې کینوله اوبیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونيا څه خبره شوې ده ، نن خوستا په څیره کې اندیښنې راولاړې شوې ښکاري. ماته ووایه ، زه به دې دغم دبدلیدو هڅه وکړم.»

خو سونیا د ځواب ورکولو په ځای په ژړا او واویلا پیل وکړ. سر یې د مارسي په سینې کیښود ، مارسي خپل لاس دهغې په ملا کیښود اوهغې ته یې دقرار ورکولو هڅه پیل کړه.....سونیا ژړل خو مارسي خاموشه وه. داسې بریښیده چې هغې سونیا ته د ژړا کولو فرصت ورکاوه ..... په همدې وخت کې د سونیا دګوتې لاس چې هغې په خپل وجود کې پټ کړې و په غیر اختیاري توګه بیرون را ووت. او د مارسي سترګې پرې ولګیدې..... د مارسي سترګو په سرسري توګه دسونیا دا ګوته وکتله خو جدي یې ونه ګڼله. خو لږه شیبه وروسته د مارسی سترګې یو ځل بیا په دغه ګوته باندې ور ونښتې اوس نو مارسی په ډیره جدي توګه د سونیا په لاس کې دغې ګوتې ته کتل. دهغې په زړه کې د ماضی یادونه را څرخیدل.....دهغې سره د مارتها هغه یادګار ګوته وه چې مارسي قاسم ته ورکړې وه. نو په دې فکر کې چې هسې نه چې دهغې سترګې فریب وخوري نو د ګوتې په جوړښت باندې یې غور کول پیل کړل ، خو دا همغه ګوته وه. وجود یې په لړزان شو ، سونیا یې په ډیر احتیاط سره را سمه کړه او په خپل هیجاني کیفیت یې قابو پیدا کړ اوبیا یې په ډیرې نرمې لهجې سره سونیا ته وویل:

« ګوره سونیا ! ..... دداسې ژړاګانو څخه څه نه جوړیږي ... اوس چپ شه ، شاباس.. اوماته ووایه چې څه خبره شوې ده.؟»

مارسي خپلې پاکې ګوتې د سونیا په مخ ووهلې ، اوس نو سونیا خپل ځان ډیر سنبال کړې و ، رانیغه شوه او کیناسته. اوپخپل لاس کې یې په ګوته کړل شوې ګوته را مخته کړه اوسسټر میري ته یې وویل:

« ته خودا ګوته ویني که نه ! داماته هغه ځوان راکړې چې د پریښتو په څیر پاک انسان دی ، هغه د قسطنطنیی اوسیدونکی نه دی ، دبیرون څخه راغلی دی ، خو سیسټر .....زه څه وکړم....؟ ما په هغه خپل زړه بایلودی دی. خو نه زما په وس کې ده او نه مې په اختیار کې چې زه هغه دخپل ځان کړم. هغه یو راهب دی اوزه د یوه چرچ خادمه یم..... سسټر ! زه خپل ځان دهغې ور نه وینم ، زه به هغه ته څنګه ووایم چې زه ښه نه یم پاته شوې ..... هغه ډیر ښه دی.....»

خو مارسی د څه اوریدو ته تیاره نه وه. هغه په خپل ځای باندې لکه د تیږې په څیر جامده ناسته وه ، هغې ته په خپلو سترګو او غوږونو باور نه و ، هغې په تیرو اوو کلونو کې ډیر زیات ژړلي و ، ډیرې سجدې یې کړې وې ، ډیر لمونځونه یې کړي و اوپه پټه پټه یې دغه تیر اوه کلونه د الله تعالې په مخ کې ډیر ژړلې وخو هیڅکله یې د خپل فریاد ځواب نه و اوریدلی. خو نن بې په ناڅاپي توګه قاسم ته د خپل اړخه ورکړې ګوته وکتله. سونیا ورته ویلې چې هغه ځوان همدلته د ی او دا د مارسي له پاره ډیر عجیبه لمحه وه ، ځکه قاسم بلکل دهغې سره نژدې و ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې د زړه ددرزهار انداز هم بدل شوې و ، دا درزهار لمړی دیوې راهبی د زړه اواز و چې دټولې دنیا د دنارینه و ځخه یې ځان یوې خوا کړې و او دخپل پروردګار سره یې مینه پیدا کړې وه ، خو نن یې زړه په یوه بل انداز کې درزیده او دا دیوې ځوانې پیغلې د زړه درزار و چې د کلونو کلونو راهیسې یې دخپل محبوب کتلوته لیوالتیا درلوده. هغې یقین نه شو کولې ، په دې فکر کې شوه چې کیدې شي دا ګوته دبل کوم کس لاسو ته ورغلی وی او تر دې ځایه را رسیدلي وي،په دې اساس یې په پوره ناقرارۍ سره دسونیا ځخه وپوښتل:

« دهغه ځوان راهب قواره او څیره څه ډول ده .... ایا ته یې ماته ویلې شې ؟»

سونیا ددې خبرې په اوریدو سره ټکان شانته وخوړ خوبیا یې دقاسم څیره مختصراً اوړه او په ډیره ښه توګه یې هغه تعریف کړه. اوس نو سونیا هم ډاډمنه شوې وه چې تعریف کړل شوې راهب پخپل قاسم بن هشام دې. دمارسی کیفیت هم بدل شو. هغې غوښتل چې همدا اوس او همدا شیبه راپورته شي اودقاسم په لور ورمنډه کړي.د قاسم په غیږې کې سرور ننباسي او دزړه له کومې وژاړي اوهغه ته ووایی چې ....« درځه ! .....ټول هر څه پریږده او ما ددې ستونزمن ژوند څخه بیرون کړه ....» خوهغې داسې نه شواې کولې. هغې سونیا له یاده وویسته او د خپل تیر پخواني ژوند په یادونو کې را ونغښتله. هغې یوه یوه خبره رایادوله.« لاله شاهین» یادګار ، دقاسم کور ، د قاسم خندانه ورندار ، د قاسم وریرونه .... اوبیا یې خپله مور رایاده شوه. او بیا یې یو ناڅاپه ذهن و درید او په دې فکر کې شوه چې هسې نه چې ډیمونان هم دقاسم په لاسو وژل شوې وي. او بیا یې همدا فکر په زړه کې پوخ شو چې قاسم دلته قسطنطنیې ته د راتلوسره سم ډیمونان وژلي دې ، خو هغه وخت چې هغې اوریدلي و چې دسلطان مرادخان زوې سلطان محمد خان په تخت د کیناستو نه وروسته په قسطنطنیه باندې دحملې کولو ګواښ کړې دې نودهغې په دعاوګانو کې هم ډیرښت راغلي و. هغې به شپه او ورځ دخپل مالک تر مخه همدا دعاوې کولې چې هغه ورځ ډیره ژر راورې چې سلطان محمد په قسطنطنیه باندې حمله وکړي ، هغه په دې هم ډاډمنه وه چې دسلطان په لښکرو کې به قاسم بن هشام هم ورګډ وي ، په تیرو اووکلنو کې به مارسی ډیروخت په دې حیرانه وه چې ولې یې قاسم د لټون هڅه نه ده کړې. هغه په دې پوهیده چې که چیرې قاسم یې دلټون هڅه وکړي نوپیدا کیدل به یې ورته ستونزمن نه وي اودهغې سره کتلاې شي. خو نن ډاډمنه شوې وه چې قاسم دهغې پل تعقیب کړې ، اوس نو دقاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه خو دصبر لمن یې پرېښښوله .او خپل وقار یې په ځاې وساته اوسونیا ته یې وویل:

«ډیر ښه .....اوس نو تا دهغه سره مینه پیدا کړې ده. خو دا راته ووایه چې هغه هم له تاسره مینه کوي اوکه نه ؟»

«هو کوي یې ! او ډیره زیاته یې کوي ، خو هغه مجبور دې ، هغه وایی چې زه تاته جسماني محبت نه شم درکولې ،ځکه چې زه یو راهب یم ، خو روحاني محبت درکولې شم ،هغه ماته روحاني محبت راکړې دې ،اودا ګوته دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت ننبه ده. خو سستر میري ، زه په دې نه پوهیږم چې روحاني محبت څه ته وایی ؟ تا ته به معلومه وي ، که څنګه ؟»

مارسي یوه پوهه او رسیدلې پیغله وه. هغه په ډیره اسانۍ سره دخبرو بیخ ته ور رسیدله. هغه په دې فکر کې وه چې قاسم دې نجلۍ ته قصدا دا ګوته ورکړې ده تر څو یې تر ما پورې را ورسوي. او زه یې و پیژنم. دا دقاسم له اړخه یو ډول پیغام و. مارسي دقاسم دپیغام څخه ډیره خوشحاله شوې وه ، خو هغه په دې ډیره خفه وه چې دا ناپوهه سونیا هسې په هسې د قاسم په محبت کې را ننبتې ده. په ناڅاپې توګه د قاسم په ذهن کې یو خیال راغې او سمدلاسه یې سونیا ته وویل:

« ډیره ښه ! ..... هغه راهب اوس له تاسره روحاني محبت کوي. زه تاته یوه خبره درښیم ، ته یې هغه ته وکړه .... نو هغه به پرتا نور هم ډیر مهربانه شي .... خو تر هر څه لمړۍ زما یوې خبرې ته کلک غوږ کیږده. چې خپل ځان دهغه په مینه کې دومره مه لیونې کوه ،هسې نه چې خپل یې نه کړې او بیا یې دجدا والې غم هم و نه شې زغملې.....»

سونیا مسکۍ شوه او بیا یې په ډیره بې صبرۍ سره ورته وویل: « ماته هغه خبره وښیه چې راته دې یې دښوولو ژمنه کړې وه . » ته خو پخپله د یسوع مسیح راهبه یې. نو تاته به دمحبت په اړه څه معلوم وی ؟» معلوم نه شوه چې ولې د مارسي په شونډو باندې عارفانه مسکا را پیدا شوه. هغې یوه اوږده ساه واخسته اودهغې خبره یې تکرار کړه اوویې ویل:

« هو ! ته سهي وایې. ماته به د محبت په اړه څه معلومات وی ؟»

سونیا داسې وانګیرله چې د سستر زړه یې خفه کړ. سمدلاسه یې ښښنه وغوښتله ، اوبیا یې په زارۍ کونکې لهجې سره وویل « سیستر !که چیرې ماته ښښنه وکړې نوبیا راته ووایه چې ماته څه ویل غواړې ؟»

مارسي د یوې لمحې له پاره د سونیا په څیرې باندې سترګې ور ښخې کړې اوبیا یې ورته وویل:« ته هغه ته ووایه ..... د لاله شاهین کوترې الوتې دي.. کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیا به خپلو کورنو ته بیرته راستنې شي.»

سونیا په ډیره حیرانتیا سره د مارسي خبرې واوریدې. یوځل یې هڅه وکړه دا الفاظ په خپله ژبه باندې تکرار کړي او ځان پرې پوه کړي خو بیا یې په حیرانونکې توګه وویل:

« سستر !دا څه خبره ده ؟.... زه خو پرې هیڅ پوه نه شوم د لاله شاهین کوترې زمونږ دمحبت سره څه اړیکي لري..»

« ته ددې جملې په مطلب پوهیدل پریږده اودا یو ډول روحاني منتر و ګڼه. ماتاته د محبت یو یادګار پیغام در ښوولې دې. دا دیو چا دمحبت پیغام دې...... او ډې زیات اغیزمن دې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پرې بیا هم ونه پوهیده خو د سیستر میري پیغام یې په ژبه یاد کړ.

د ایاصوفیا د پادریانو غونډه چې ماسپښین څخه پیل شوې وه دشپې تر ناوخته پورې یې دوام وکړ. په دې غونډه کې د قسطنطنیې ټولو پادریانو برخه اخستې وه. اوټول په دې خبره ډیر په قهر و چې ولې شهنشاه ددواړو کلیساو د ګډې غونډې له پاره کارډینل اسیډرو د مشر په څیر ټاکلې دې. دا خو د ایاصوفیا دبطریق له پاره سپکوالې دې. دقسطنطنیې ټولو مذهبي مشرانو په ګډه دا پریکړه وکړه چې هغوې به د غونډې په ورځ د شهنشاه تر مخه احتجاج کوي. او کله چې ددواړو کلیساو دغه غونډه خپل اوج ته رسیږي نودوې به یې په همغه شیبه کې بایکاټ کوي او ناکاموي به یې. دا حقیقت و چې دښار د خلکو زړونه او دماغونه د کلیسا دمذهبي مشرانو په لاس کې و. خلک ددې حالاتو په کتلو سره مجبور و دمذهبي مشرانو لورې ته مراجعه وکړي ځکه همدې مذهبی خلکو ، عوامو ته د هغوې دپیسو ، سرو او سپینو زرو په مقابل کې د جنت ټکټونه ورکول. دا ډاډمنه وه چې که چیرې ټولو پادریانو دشهنشاه په خلک راپارول نو خلک به لکه د اور سکروټې ګرزیدلې وې. په دې اساس د بطریق اعظم سازش بریالی شو او ټولو پادریانو ورسره په دې اړه ژمنه وکړه....

کله چې دشپې غونډه پای ته ورسیده نو قاسم د بطریق اعظم څخه اجازه واخسته اوپه خوشحالۍ سره د خپلې کمرې په لور ولاړ. دهلیزونه ټول خاموشه و او ډیره کي خلک په خپلو خونو کې ویده شوي و.

قاسم په زینو وخوت او دویم منزل ته ولاړ خو معلومه نه ده چې دویم منزل ورته ولې دومره وران ویجاړ ښکاریده. دلته هم په دیوالونو او دروازو باندې دمشالونو په رڼاو پتنګانو نڅاوې کولې. کله چې قاسم په لمړي موړ کې را وګرزید نو یو سورې لرونکې شکل یې وکوت چې ښې او چپ لورې ته یې حرکت کاوه...... داسې څرګندیده لکه کوم کس چې یو ناڅاپه کومې خونې ته ورننوځي... قاسم سخت متوجه شو.

په حقیقت کې قاسم د غونډې د جریان نه وروسته د ګڼ شمیر پادریانو سره دد ې ستر مقصد دترلاسه کولو له پاره د یوځاې پاته کیدو تبلیغ کاوه. اوتر دې وخته پورې بطریق اعظم او نور ستر پادریان خپلو خپلو کمرو ته ورغلي و. کله چې د ښاره راغلې د کوچنیو کلیساو پادریان رخصت شول نو د شپې لمړی برخه تیره شوې وه او په هغه وخت کې د ایاصوفیا دغه برخه لکه دقبرستان په څیر خاموشه پرته وه.

قاسم په داسې حال کې چې وینښتان یې په بدن را پورته شوي و د دهلیز څخه تیر شو او خپلې کمرې ته ورسید. خو کمرې ته په ورننیژدې کیدو سره یې چې کله وکتل چې دکمرې دروازه یې پرانستې ده نو حیرانتیا یې نوره هم زیاته شوه. قاسم په ډیر احتیاط سره خونې ته ورننوت خو په کمره کې هیڅوک هم نه و. البته دکوټې ټول سامان یې خپور ور شوې و او داسې بریښیدله چې چا یې سامان ټول پلټلې دې. دقاسم ذهن سمدلاسه دبطریق شاګال په لور ولاړ ځکه د نن سهاره څخه هغه شاګال نه و کتلې. قاسم خپل سامان راټول کړ او بیرته ولاړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویده شو. خو خوب یې د سترګو څخه لرې تښتیدلې و. اوس نو هغه ډېرو عجیبو حالاتو سره مخ و، تر هغې چې ددندې پورې یې اړونده وه نو دقاسم کار د وړتیا وړ و. خو تر هغې چې دمحبت پورې یې اړه درلوده نو لا تر اوسه دقاسم هڅو او کوششونو کومه د ډاډ وړ نتیجه نه وه ورکړې. قاسم دخپلې خونې دروازه د دننه څخه وتړله او په خپلې بسترې باندې پریوت. اوبیا معلومه نه ده چې څه وخت به یې سترګې ورغلې وې. کله چې دقاسم سترګې ورغلې نو دقاسم دکوټې کړکۍ کې یو حرکت شانته پیدا شو، دا یوه ډېره درنه کړکۍ وه او د یوه نری اواز سره سم خلاصه شوه.

دمشال په ګرزیدو کې په کوټه کې دهرشي سیورې په حرکت راغلې و، کله چې کړکۍ پرانستل شوه نو دمشال رڼا دکړکۍ یوې لورې ته هم ور وغځیده. اوپه دې توګه تر مخه سیورې هم رڼا شو. لږ وروسته دغه سیورې د اواز دپیدا کیدو پرته د قاسم د کوټې په لور را روان شو، د قاسم کوټې ته راننوت او کړکۍ یې د ځان پسې بنده کړه، دشپې دویمه برخه هم تیریدونکې وه، د ایا صوفیا ټوله وادي په خوب کې غرقه وه، هرې لورې ته چپه چپتیا وه او د ستنې د غورزیدو اواز هم اوریدل کیده. خو دقاسم په خونه کې موجود سیورې هیڅ ډول اواز نه راپیدا کاوه. سیورې چې کله د قاسم تر پښو را ورسید نو یو دم تم شو د رڼا سیورې په سیورې باندې پریوتې و. په دې اساس هغه سیورې نه و بلکه یو ژوندې انسان و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې دخپلې خولې پرده لرې کړه رڼا وښووله چې هغه سونیا وه. سونیا د «ایاصوفیاء» جذباتې کنیزه.

سونیا د قاسم په قدمونو کې کیناسته او دهغه لوڅې پښې یې لکه دلیونو په څیر کتلې. د قاسم وجاهت، د هغه قد و قامت، دهغه ځوانې اوښایست ....ټول هر څه لکه دسپوږمۍ په څیر ځلیدل. سونیا غوښتل چې ورشي او دقاسم تر څنګ څملي.. خو کوم نالیدلې قوت هغه ددې کاره منه کوله ، هغه تر ډېره پورې د قاسم په پښو کې ناسته وه، بیا راپورته شوه او دقاسم په پښو باندې ورښکته شوه اوهغه یې ښکل کړې..... په همدې وخت کې دقاسم سترګې را خلاصې شوې، خپلې پښې یې کش کړې او راپاڅید اوکیناست:

«دا څنګه حرکت دې ؟....سونیا ! دا ته یې؟.... په دې وخت کې....؟ اوبیا زما په خونه کې ؟...»

سونیا ورته په خپلو شونډو لاس کیښود او د خاموشه پاته کیدو اشاره یې ورته وکړه. اوپه ډېره خاموشانو توګه یې ورته داسې وویل لکه څوک چې منتر وایي ......

« د لاله شاهین کوترې والوتې..... کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیرته به خپلو کورنو ته را وګرځي..»

قاسم یو ناڅاپه په خپل ځای باندې ګونګ سونګ کیناست. دا خو نیغ په نیغه دمارسی پیغام و. دهغې د جسم هر رګ دخوشحالۍ نه په نڅا کې و.دهغه نه دا ویر شول چې دا دشپې دویمه برخه ده او سونیایې په کمره کې ځانته ورسره ده. هغه راټوپ کړ او په بستر کې نیغ کیناست او په ډېره بې تابۍ سره یې د سونیا څخه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« څ..څ...... څه .....تا .... تا څه وويل ؟ يو ځل بيا يې ووايه !»

سونيا يوځل بيا وويل « د لاله شاهين كوترې الوتې دې او كله چې نيلا اوبه سرې شي نو بيرته به خپله ځالو ته را ستنې شي.»

قاسم دمارسي په پيغام و پوهيده . مارسي ورته همدا ويل چې كله چې په ابناې فاسفورس كې دعيسوي فوځيانو ويني وبهيږي نو دې سپين روبې راهبه به هم د خلاصون لاره بيامومي ...

دمارسي پيغام د قاسم په زړه كې نوې روح را وپاراوه ، دا لمړې ځل و چې هغه ته په محبت كې بريااليتوب تر لاسه كيده . هغه د خوشحالۍ نه جذباتي شوې و ، مخته راغې او خپل لاس يې د سونيا په اوږه كيښود ، سونيا د انار دګل په څير تكه سره شوه . قاسم سونيا ته وويل:

« سونيا ! تا نن زما زړه د مينې نه ډک كړې دې ، نن چې ته له ماڅخه هر څه غواړې اوله ماسره ويې نو زه به يې هرو مرو دركړم»

سونيا په زړه كې سستړ ميري ته دعاګانې پيل كړې ، ځكه هغې ورته د قاسم درام كولو له پاره منتر ښوولې و . دسونيا زړه د مينې اومحبت نه درزيده .اوپه خپل قسمت يې ناز كاوه . سونيا د قاسم دخبرې په اوريدو سره په شرارت سره وويل:

« رېښتيا ؟......ايا رېښتيا دې چې هغه څه چې زه يې وغواړم ته به يې هرو مرو راكوې ؟»

« هو ! بې شكه ، ما چې كومه ژمنه كړې ده هغه به خامخا پوره كوم»

« نوبيا ما دخپل ځان سره ملګرې كړه»

قاسم حيران شو ځكه دسونيا خبره ذومعنې وه . قاسم ډاډ من و چې هغه به ترې محبت و نه غواړي ،ځكه چې قاسم يو راهب و اوهغه په دې پوهيده . خو هغې دخپل ځان سره يوځاې دده ملګرتيا غوښتې وه . قاسم ووېريد او ناڅاپه يې د سونيا په لور وكتل:

« دا ته څه وايې ؟.... ته خو پوهيږې چې زه يو راهب يم »

« نو څه وشول چې راهب يې ؟ كه يو راهب واده نه شي كولې نو ما سره خو نزديكت كولې شي ؟ زه غواړم ستا په قدمونو كې سر كيږدم او دټولې نړۍ څخه په بې خبرۍ كې ژوند و كړم......»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم حالت د کتلو وړ و. هغه په خپل جال کې را نښتې و. هغه په وختي توګه د سونیا د ټالولو له پاره په یوځو ټکو تکیه وکړه بیا همغه څو ټکي د سونیا د راتلونکې ژوند له پاره د ټولو ستره تکیه وګرزیده .. قاسم ورته وویل:

« سهي ده نو بیا د قسطنطنیې د جنګ پورې انتظار وکړه ، که چیرې مسلمانانو جنګ وګاټه نو زه به درته تکیه و ګرځم. او که چیرې هغوی ناکامه شول نو بیا به دې له ځایه وکاږم.»

دقاسم دغه جمله دهغه د فکر له مخې بلکل په ځای و ه اوقاسم په خپله زړه کې همدا ډول پریکړه کړې هم وه چې هغه به په دواړو حالاتو کې دغې غمځپلې پیغلې سره کومک کوي، سونیا ددې خبرو په اوریدو سره یو دم د خپل مستقبل په خوبونو کې ډوبه شوه. قاسم ورته یوځل بیا وویل:

« لیونۍ ! ته اوس ولاړه شه ،شپه ډیره تیره شوې ده او تر ډیره پورې زما په کمره کې ستاپاته کیدل سهي نه ي ....»

« ولې سهي نه دي ؟ دلته ته کوم داسې راهب وني چې دشپې یې خونه په ښایسته نجونو نه وي ښکل کړل شوی..»

« زه ستا تر مخه ولاړ یم ، او ته پوښتې چې داسې کوم راهب شته چې پاک لمنې وي....ماته ووینه ، زه پاک لمنې یم. په دې خاطر ته اوس خپلې کمرې ته ولاړه شه....»

دسونیا زړه خو نه غوښتل خو په ډیره ناخوالې توګه دهغه دکمرې څخه ووتله او دتلو تلو په وخت کې یې قاسم ته په ډیرو حسرتناکو سترګو سره کتل. کله چې سونیا ولاړه نو قاسم لږه شیبه وروسته دخپلې کمرې دروازې ته روغې اودهغه ځایه بیرون وکتل ، دهلیزونه وران ویجاړ معلومیدل، هغه شاوخوا وکتل اوبیا یې سترګې په هغه اوږود دهلیز باندې ور ونښلوې ، خو ددهلیز په اخرې برخه کې یې د چا په کتلو سره هک پک حیران پاته شو ..... ځکه هلته ډیر لرې شاګال بطریق ولاړ و. دمشال په رڼا کې دهغه سره ځیره د ورایه ځلیده ، قاسم ته دهغه سترګې لکه د اور د بڅرکو په څیر ډاګیزه کیدې ، هغه دقاسم په لور متوجه و اوپه ډیره کرکجنه توګه یې دقاسم په لور کتل. پخوا له دې چې قاسم څه وکړي ، شاګال یو دوه قدمه مخته ولاړ او د قاسم دسترګو څخه یې ځان پټ کړ. دقاسم د ملا په هډوکې کې یوډول برقي امواج راپیدا شوي و، هغه بیرته کمرې ته راستون شو او دخپلې کمرې دروازه یې د دننه څخه کلکه بنده کړه. قاسم په خپله بستره باندې څملاست خو د شاګال دواړه سرې سترګې یې په ذهن کې وې او دهرې لورې یې کتلې. بلاخره قاسم خپل سر په زوره وواهه او بیا یې سترګې پټې کړې او د ویده کیدو هڅه یې وکړه خو اوس خوب دهغه څخه ډیر لرې تللې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ اخرى ورځ وه ..... ځکه چې د هغې په سبا په کليسا کې د دوارو کليساګانو يوه ګډه غونډه جوړيدونکې وه .هلته په کليسا کې ددې غونډې دګډونکونکو له پاره نوې کرسۍ خپريدې ، د عبادتځاې پرته نور ټول سالون ددايرې په څير په دوه سوه څوکيو ښکلې کړل شوې و. په چوترې يې د غونډې د مشر او شهنشاه له پاره دوه ستر تختونه ايښودې و ، دسالون په منځ کې يو ستر اوپراخه ميدان جوړ کړل شوې و ، نن د اياصوفيا د پاکولو کار روان و. ځکه چې يوه وروسته يې د يونان او روم ددوو کليسا ګانو تر منځ دجوړ جاړى او اتحاد له پاره خبرې کيدې. خو قاسم غوښتل دا اتحاد له منځه ولاړ شي ، نن يو ځل بيا قاسم د بطريق اعظم په لار ښوونه د فوځ د سالار نورټاس د کتلو له پاره ورغې. قاسم د غونډې د خرابولو په خاطر سپه سالار د سخت قدم اخستو له پاره تيار کړ. دهغه ځاې د بيرته راستنيدو په وخت کې قاسم په ډيره نا محسوسه توګه د يو شمير پټو دوستانو سره دکتلو له پاره هم ورغې. خو کله چې قاسم دخپلو ملګرو سره دکتلو وروسته بيرته را روان و نو دبازار په منځ کې يې خپل خادم ډيوډ تر سترګو شو ، قاسم تندې ته ټک ورکړ ،چې هسې نه چې ډيوډ دهغه په تعقيب پسې راوتلې وي ،دغه فکر قاسم ډير نا ارامه کړ. هغه پخپل همدې فکر کې را روان و او په دې توګه د ماسپښين نه مخته ايا صوفيا ته را ورسيد ، په اياصوفيا کې دغونډې له پاره تيارى خپل اخري پړاو ته رسيدلې وه اودسالون دهرې ستنې سره مشالونه روښانه شوي و.

قاسم په بيړه بيړه خپلې کمر ي ته ځان ورساوه .... ډيوډ لا تر اوسه دهغه د ذهن څخه نه و وتلې. دقاسم د راتلو څخه لږه شيبه وروسته هغه ليونۍ پيغله يوځل بيا دقاسم تر مخ ولاړه وه ، دراتلو سره سم ترې قاسم وپوښتل:

«ډيوډ چيرې دې ؟»

« نه پوهيږم ، نن سهار مې يو ځل د بطريق شاګال سره کتلې و. هغه وخت هغوې دواړه د اياصوفيا څخه بيرون روان و ..»

دقاسم په زړه کې ډول ډول انديښنې راولاړې شوې. هغه دکوم خطر څخه نه ويريده خو په دې انديښمن و چې هسې چې دخپلې دندې د پاې ته رسيدو دمخه يې کار شنډ شي ، قاسم سونيا ته د بيرته تللو اجازه ورکړه اوپخپله دبطريق اعظم د کمرې په لور ور وخوځيد. هغه دغه زوړ بطريق ته د نوټاراس دبسپنې په اړه ډاډ ورکړ خو کله يې چې بطريق اعظم په انديښنو اوفکرونو کې ډوب وکوت نو په ډير احتياط سره يې ترې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! ته ډير انديښمن معلوميږې ، زه ستا د انديښنو د لرې کولو له پاره د هر خدمت کولو ته تيار يم. »

زوړ بطريق د قاسم په لور په ډير غور او دقت سره وکتل او بيا يې په لږڅه انديښمنه توګه وويل: « هو ! ريښتيا هم زه ډيرپه انديښنه کې يم. سبا ددواړو کليساګانو غونډه جوړيدونکې ده اوشهنشاه هوډ کړې چې په هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به د رومی کلیسا سره اتحاد کوي ، زه په دې فکر کې یی چې د رومی کلیسا دواکمنۍ نه وروسته به د هیواد په کوم کونج کې ځان پټوم.....»

قاسم د لږ څه غور نه وروسته عرض وکړ « مقدسه پلاره ! ته اندیښمن کیږه مه ،دقسطنطنی دټولو فوځونو سالار نوټاراس ماته ډاډ راکړې چې هغه به په هیڅ قیمت شهنشاه پرې نږدي چې دا یووالې راوړې.»

دقاسم دخبرو وروسته دبطریق حوصله لږ څه په ځای شوه اوبیا یی قاسم خپلې خواته کیناوه او تر ډیره پورې یی ورسره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې... خو په هر صورت هغه مضطرب اوپریشانه وه ، هغه قاسم ته دقسطنطنی او ایاصوفیا په اړه ډیرې د راز خبرې وکړې چې قاسم ته یی دسلطان په لور دلیږلو اړتیا احساسیده.

غرمه سسټرمیري دخپلې خادمې په خوله باندې سونیا ته ځواب ولیږه ، سونیا بې له ځنډه د سسټر میري خونې ته راغله نو سسټر میري په ډیره خوشحالۍ سره هغې ته ښه راغلاست ووایه. او په مصنوعې توګه یی ترې لږ څه ځان مرور شانته کړ.

« سونیا ! ته ډیره مطلب پاله یی..... هغه نسخه چې ما پرون تاته ښوولې وه نو بیا دې زه دهغې دپایلو څخه خبره نه کړم.....»

سونیا ته د سسټر میري په څیر د یوې بزرګې اوعابدې ښځې په دې سلوک باندې حیرانتیا پیداشوه. ځکه هغې دسسټر میری په مخ کې یو بل رنګ کوت. اودا د پرېښتوپه څیر دپاکوالې په ځای باندې بل ډول رنګ و. خوبیا هم دسسټر میري په خبرو باندې سونیا خجالت شانته شوه او په خندا یی وویل:

« سسټر !.....ستا نسخه ډیره بریالۍ وختله. اوس نوهغه ځوان راهب په پوره توګه زما په موټې کې پروت دې. زه چې کله وغواړم هغه د ایاصوفیا څخه دخپله ځانه سره یو ځای ویستلې شم.» سونیا په هواکې خپل موټې پرانست او ویې ویل. مارسې لږ څخه ځوړنده شوه. غوښتل یی څه ووایی چې سونیا ورته یو ځل بیا وویل: « خو سسټر ! زه چې نن تا وینم داسې راته برېښي چې په تا کې د دغو وچو مناجاتو او عباداتو څخه لږ نور څه هم شته. سسټر !نن ته د یوې راهبې په ځای یوه ښځه ښکاربږې.»

سونیا په شرارتناکه توګه ډیره ستر خبره کړې وه... اوس نو مراسې ته هم د خپلو احساساتو په اړه احساس پیدا شوې و ،په خپل ځان یی کنترول پیدا کړ اوبیا یی وویل: « نه ! داسې څه خاص خبره نه شته ، ما خو ستا دخوشحالۍ له پاره دا ټولې خبرې کولې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر اوسه پورې به د سونیا او مارسي تر منځه نورې خبرې هم کیدلې چې په دې وخت کې ډیویډ چې د سونیا د لټون پسې ان د مارسی خوني ته رارسیدلې و نوپه دې خاطر سونیا دمارسي سره خپله خبره په نیمایی کې پریښوده او دډیویډ سره ولاړه.

قاسم د شپې تر ډیره پورې د بطریق اعظم سره په خبرو مصروف و اوبلاخره د ټولو اموراتو د جوړښت نه وروسته بیرته خپلې کمرې ته راستون شو او په خپله بستره کې و غوځید.

بله ورځ د سهار دلمر دراختو نه سمدستي وروسته دقسطنطنیی د ایاصوفیا دکلیسا تر مخه د امرانو ، رئیسانو ، وزیرانو ، دسلطنت دمشرانو ، د شاهي کورنۍ ، دزمکنیو اوبحري قواو دمشرانو او دروم د کلیسا د پادریانو بګۍ په کتار کتار په دریدو شوې. کانفرس ماسپښین پیلیدونکې و ، هغه ګډون کونکي چې راغلي و نو هغوې په خپلو خپلو ځایو کیناستل د ایاصوفیا سالون د ماسپښین نه مخته دخلکو څخه ډک شو ، اوبیا «چوبدار» ددروازې تر مخه اعلان وکړ چې لږه شیبه کې به دمعظم شهنشاه بګۍ را ورسیږي د ایا صوفیا بطریق اعظم او د سلطنت نور اراکین ټول راغلل تر څو د شهنشاه استقبال وکړي، قاسم هم دبطریق اعظم سره یو ځای راغي. په دې وخت کې د شاهي ساتونکې ډلې سالار د شهنشاه استقبال کونکو ته په دوو خواو کې د دریدو لار ښوونه وکړه.

تر ټولو دمخه قاسم ته دسل کسو سپرو یوه ډله تر سترګو شوه ، دا ډله په ډیره منظمه توګه را روانه وه ، د آسونو سرونه یی پورته او په پوره مستۍ کې شنړیدل ددې معنې داوه چې شاهي بګۍ رارسیدونکې ده. ددې آسونو شاته یو ځانته اس سپور چې بازنطینی بیرغ یی په لاس کې و ، پړکیدونکې لباس یی په تن و او خپله لوڅه توره یی په هوا کې خوځوله هم را روان و. دهمدې سپور شاته د قسطنطین شاهي بګۍ هم را روانه وه. دلرګي په دې بګۍ یی د سروزرو تارونه ګیېولي و ......د بګۍ دواړو اړخونو ته پردې پرتې وې ، ددې پردو خواوې لږ څه راپورته کړل شوې او شهنشاه په کې د ورایه ځلیده ، کله چې دقاسم سترګې په قسطنطین ور ونښتې نو سمدلاسه یی د رسول الله صلي الله علیه وسلم دا حدیث ذهن ته راغې .....اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده ...... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبل قیصر به بیا نه راځي... قاسم په همدې فکر کې و چې دا همدا قیصر دې چې د هلاکیدو وروسته به یی بل نه راځي. دقاسم سترګې د قیصر په څیرې ور ننښتې وې، دا یوځوان هلک و چې مخ یی لکه دزمري په څیر ښکاریده او سترګې یی لکه دپړانګ په څیر را وتې وې.

کله چې شهنشاه دبګۍ څخه را ښکته شو نو قاسم دهغه د تنومنده جسم په کتلو سره حیران پاته شو ، دا په یقیني توګه دکوم عیش و عشرت کونکی پادشاه وجود نه و. دقسطنطین په سر د بازنطینی سلطنت یولس سوه کلن تاج ایښې و. دبازنطینی سلطنت لمړۍ قسطنطین دهمدې تاج دپه سرولو په اساس پادشاه شوې و، قسطنطین په پوره بیړه ولاړ اوایاصوفیا ته ورننوت. دشاهي بګۍ شاته په پرلپسې توګه درې نورې بګۍ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلي ،په دې بګیو کې د شاهي کورنۍ ښځیه مشراني سپرې وې. په منځنۍ بګۍ کې ملکه او په دوو نورو کې شهزاګۍ سپرې وې ،دوې هم دبګیو څخه را کیوتل او د اياصوفيا دننه ولاړل.

دشهنشاه د ور رسيدو سره سم داياصوفيا غونډه پيل شوه، دايا صوفيا بطريق اعظم د يوه ميلمه پال په څير د غونډې كار روايى پيل كړه. په هال كې ټولې چوكۍ ديوې دايرې په شكل كې ايښوول شوې وې ، په ځاې ځآې كې د چوكيو دمنځه دتيريدو له پاره لارې جوړې كړل شوې وې ،په دې توګه ددوه سوو وګړو دغه دايره په څو برخو ويشل شوې وه. دا ويش يې داسې كړې و چې ددواړو كليساګانو مذهبي مشران يې په بيلو بيلو برخو كې كينولي و ،د راهبانو او ننانو له پاره په دايرې كې ځانته نور ځايونه جوړكړل شوي و. شهنشاه ، بطريق اعظم او كارډينل اسيډرو په چوتې باندې ايښول شوو لوړو كرسيو باندې ناست و. دشاهي كورنۍ ښځې هم د ننانو ترڅنګ ناستې وې او د غونډې جريان يې ځاره..... د كليساګانو د ويش له كبله ددايرې هره برخه په ډلو ډلو ويشل شوې وه . دچوترې تر مخه او ددايرې ترمنځه په مخكنې ځاي كې د فوځونو سالار نوټآراس ته ځانګړې ځاې جوړ كړل شوې و .....

د ټولو ترمخه بطريق اعظم پورته شو او د « مقدس كتاب انجيل» څخه يې لږ ولوسته.اوبيا يې خپله پرانستې وينا واوروله. بطريق په خپلې وينا كې وويل:

دروند ه شهنشاه او د غونډې معززو ګډون كونكو !

په تاسې دې خداوند دخپل رحمت سيوري وكړي....

نن دا غونډه د قسطنطنيي د شهنشاه ، دبازنطين د تخت وارث ، بهادر، يولسم قسطنطين چې دروم په قيصر مشهور دې...... په حكم دلته رابلل شوې ده.....

د «رومن كتوليک» او « دي هولي ارتوډكس چرچ» تر منخه اتحاد او يووالې د دروند شهنشاه يواځنې ارزو ده ، تر څو ددواړو كليساو ترمنځ يووالې راشي ، منافرت او ډله بازي له منځه ولاړه شي. ددواړو كليساو ترمنځه دغه اختلاف د نهه سوه كالو راهيسې روان دې ، معظم شهنشاه او دهغې نيكونه او غور نيكونه ټول د « دي هولي ارتوډكش چرچ» ريښتونې پيروان دي . عظيم قيصر ، « جسټينين» د ډيرو زياتو مصاروفو په واسطه د اياصوفيا دغه مانۍ اباده كړه چې اوس په كې مونږ ټول ناست يو .

تاريخ ګواه دې چې قسطنطنيي د خداوند يسوع مسيح بلنې ته تر ټولو لمړۍ لبيک ويلې و . په دې خاطر د قسطنطنيي چرچ دخداوند يسوع مسيح د لمړنيو منونكو څخه دې. تاريخ ددې خبرې ګواهي هم وركوي چې ديولسمې پيړۍ په صليبي جنګونو كې قسطنطنيي په لكونو شهيدان وركړې دي او په دې توګه يې دخپل ريښتونې عيسويت ثبوت وړاندې كړې دې. همدا راز تاريخ ددې هم ګواهي وركوي چې د يسوع مسيح تر ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړۍ کليسا په اروپا کې همدلته جوړه شوه. اوهغه هم لمړني قسطنطين د ډيرو ښکلو لرګيو څخه اباده کړې وه. اوبيا پيړۍ پيړۍ مخکې د اياصوفيا يو ډير ستر بطريق اوزمونږ دټولو مقدس پلار قسطنطين ته يو زيرې ورکړې و چې تاسې ټول ترې خبرياست ، خوزه به ددې خبرې يادول اړين وګڼم « زمونږ مقدس پلار زيرې ورکړې و ، چې يوه ورځ به دترکانو خلک قسطنطنيې ته را ننوځي اود روميانو پسې به ان د صوفيا سينټ تر هغې ستنې پورې و رسيږي چې د قسطنطين دپادشا په نامه مشهوره ده. بيا به دهمدې ځايه د ترکانو مصيبتونه پيل شي ، ځکه چې په دې وخت کې به داسمانه يو پرېښته توره په لاس راښکته شي.....«ګبن»

درنو ميلمنو ! ددې اسماني الهام مقصد بلکل څرګند دې اوهغه دا چې يواځې د اياصوفيا کليسا ددې ښار دپايښت او خوندي ساتنې ضامنه ده. نن دشرق اوغرب ټول عيسوي مذهبی مشران دلته په اياصوفيا کې موجود دي ، مونږ دسلطان محمد خان په مقابل کې ددواړو کليساو په يووالي هيڅ ډول نيوکه نه کوو. مونږ ته به د ډيرې خوشحالۍ ځاې وي چې زمونږ پخواني ورونه (روميان) خپل بدعات پريږدي او زمونږ سره بيرته را يوځاې شی.....

د « دي هولي ارتو ډکس چرچ » په ريښتوني توګه د عيسويت نماينده دي. دد ې نه علاوه ، زه د معظم شهنشاه په وړاندې په پوره درنښت سره عرض کوم تر څو دغه غونډه په خپلو خبرو سره پرانزي. تر څنګ يې ور څخه غواړم چې د غونډې د صدارت د اعلان په وخت کې د يوناني کليسا « اياصوفيا» حرمت او تقدس د خپل مبارک آند څخه و نه غورزوي. ددې سره خپلې خبرې پاې ته رسوم.... شکريه.»

بطريق اعظم په خپل ځاې کيناست او شهنشاه د غونډې د صدارت اعلان وکړ. هغه د بطريق اعظم غوښتنه له سترګو و غورزوله او کارډينل اسيډرو يې د غونډې رئيس اعلان کړ. د شهنشاه ددې اعلان سره سم د يوناي کليساو پادريان په خپلو کرسيو کې په بنګسيو کې اخته شول ، اوس نو غونډه پيل شوې وه ، شهنشاه تر هر څه لمړۍ دغونډې اهداف او موخې بيا ن کړې او ددواړو کليسا د يووالي او د قسطنطنيې څخه د دفاع له پاره يې ددې يووالي په اهميت باندې اږوده وينا وکړه. شهنشاه دخپلو خبرو په جريان کې د اياصوفيا پادريانو ته د ارامو کيناستو مشوره ورکه او په مختلفو جملو کې يې دهغوې دپوهولو هڅه وکړه او هغوې ته يې د ډاګيزه کړه چې د روم دپاپا او غربي اروپا مرسته د قسطنطنيې د خوندي ساتلو او دفاع له پاره ډومره اړينه ده. په حقيقت کې شهنشاه ته دکليسا ګانو تر منځ د مذهبي اتحاد اويووالي څخه دغربي اروپا مرستې ډيرې مهمې وې. په دې خاطر يې غوښتل ددواړو ډلو ترمنځ اختلافات له آنده و غورځوي او د ټولو عيسويانو د يوځاې کولو هڅې وکړې. په حقيقت کې دقسطنطين فکر ډير په ځاې و. دا عيسوي نړۍ بدقسمتي وه چې دهغوې دملت په مرکز باندې حمله کيدونکې وه خو هغوې تر اوسه هم په اختلافاتو کې غرق پراته وو. تاريخ ګواه دی چې هغه قومونه هيڅکله هم ژوندي نه دي پاته شوي چې خپل مرکز له ياده وباسي او په خپلو منځو کې ډلې ډلې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینی منوری کی دمنافقینو له خوا جوړ شوی د (ضرار جومات) په دی خاطر له منځه یوړ چی الله تعالی هغی ته په قران کریم کی د تفرقی او ضرر رسونی نوم ورکړی و.

په قسطنطنیی باندی ډیر قوی او ځواکمن دشمن حمله کونکی و. او تر ټولو ستره خبره داوه چی قسطنطنیه د اروپایی عیسویت تر ټولو ستر مرکز و. خو ددی سره بیا هم د جنګ په ورځو کی ددوی تر منځ اختلاف په لوړه کچه و. بطریق په خپلو خبرو کی دا ډاګیزه کړی وه چی.....که د رومن کتولیک چرچ خپل بدعات پرېږدي نو دوی به ورسره اتحاد وکړی.... خو شهنشاه ددی برعکس ټول عیسویان د ګډ دښمن د خطر څخه ویرول او ددوی تر منځ یی د یووالی هڅه کوله. د شهنشاه د آند سره د فوځونو سپه سالار ګرانډ ډیوس نوټآرس تر ټولو زیات مخالفت کاوه، هغه په خپل ځای کی پورته شو اودشهنشاه ترمخه یی ډیره ګستاخي وکړه او په دغی ستری غونډی کی یی هغه ته په ډاګیزه توګه وویل: «که چیری معظم شنهشاه ددی خطری او ګوابن احساس کوي چی په قسطنطنیه باندی به مسلمانان ولکه وکړی ،نو زما په آند دا دومره سترګوابن نه دی، ددی نه سترګوابن په قسطنطنیه باندی د ظالم پوپ ولکه ده...... زه غوره ګڼم چی په قسطنطنیه کی د کارډینل د (خولۍ) په ځآی د ترکانو (لونګۍ) ووینم. (عثمانی دولت)

د نورټاس خبرو په غونډی باندی ډیر سخت اغیز وکړ. دیوی لحظی له پاره ټول حیران پاته وو. ټولو د قسطنطین سترګو او مخ ته کتل. د شهنشاه مخ لحظه په لحظه لکه د اور په څیر سور ګرزیده. نورټاس د شهنشاه په مقابل کی ډیره ګستاخی کړی وه. خو شهنشاه په خپله چوکۍ کی تاو راتاو شو او په خپل ځآی کیناست. دا ځای دهغه دربار هم نه و چی جلاد ته یی حکم کړی وای ترڅو د نورټاس سر له تنه غوځ کړی. دا خو مقدسه کلیسا وه اودلته د چا وینه تویول حرام و و. دبله اړخه شهنشاه هم نه غوښتل چی په دی حساس وخت کی د نورټاس په څیر تجربه لرونکی جرنیل له لاسه ورکړی. په دی خاطر شهنشاه هیڅ هم و نه ویل. د نورټاس په خبرو او د شهنشاه په مقابل کی دهغه په دغه ګستاخۍ باندی که له یوه اړخه شهنشاه سخت غصه کړی و د بله اړخه یی د رومن کتولیک پادریان هم په غضب شوی و، خو د یونانی کلیسا پادریان پری ډیر خوشحاله و و.

نورټاس اوس هم شراب څښلی و او د شرابو په نشه کی ډوب و او د خولی څخه یی همغه الفاظ راوتل چی قاسم په ډیره مینه دهغه په ذهن کی ورځای کړی و و. قاسم په خپلی کرسۍ باندی خوشحاله ناست و.

نوټاراس دخپلو خبرو وروسته بیرته کیناست، دهغه دکیناستو وروسته کارډینل اسیډورد لمړي ځل له پاره راپورته شو او غوښتل یی چی څه ووایی:

«درنو حاضرینو! زه د پوپ جان نکلسن ځآنګړی نماینده یم. قسطنطنیه یوائی ستاسو له پاره د اهمیت وړ نه ده، زمونږ له پاره هم همدومره داهمیت وړ ده. هغه زیری چی بطریق اعظم دخپل تقریر په دوران کی وکړ خو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدس بطریق پە پورە توگە بیان نە کړای شو. پوهیږم چې ستاسې ډیر وبە ددې زیرې پە اړە اوریدلې وي خو زە بە یو ځل بیا د مقدس پلار دغە زیر تاسې تە تکرار کړم:

زیرې دا ډول وو چې ....یوە ورځ بە ترکان قسطنطنیې تە را ننوځي او درومیانو د تعقیبولو پسې بە د(سینټ صوفیا) د عبادتځای تر مخە دغې ستنې پورې چې د پادشاە قسطنطین پە نامە یې شهرت موندلی دی رارسیږي. خو دهمدې ځایە بە دهغوی زوال پیلیږي ، ځکە پە دې وخت کې بە د اسمان څخە یوە فرشتە تورە پە لاس راکیوځي او د همدې اسمانی وسلې پە واسطە بە دقسطنطنې سلطنت داسې یو غریب انسان تە ورسپاري چې پە هغە وخت کې بە دهمدې ستنې سرە ناست وي، فرشتە بە دغە کس تە وواییی....دا تورە در واخلە او دهمدې پە واسطە د خداوند یسوع مسیح بدلە واخلە. بس دهمدغې یوې پریکندە جملې د ویلو سرە سم بە ترکان پە تیښتە پیل وکړي او رومیان بە د فاتحینو پە څیر ترکان د غرب او اناطولیە څخە ان د ایران تر پولو پورې وځغلوي..... (The Decline and fell of the Roman Empire)

دهمدې زیرې پە اساس دبطریق اعظم څخە پوښتنە کوم چې ایا دا غریب انسان چې د ستنې تر څنگ بە ناست وي د قسطنطین د کورنۍ څخە بە وي ؟ زە پوښتنە کوم چې خدای مە کړە زمونږ شهنشاە بە هغە وخت موجود نە وي ؟ بطریق اعظم دې دخپلې وینا پە اړە وضاحت وکړي. هغە د شهنشاە پە شتون کې د خپلو پخوانیو مشرانو یو ډیر کمزوری حکایت وړاندې کاوە او پە دې توگە یې د شهنشاە سپکاوی کاوە .تر دې وروستە یې سپە سالار ډیوک نوټاراس هم گواښە.... هغە دې پە دې پوە شي کە مسلمانان پە قسطنطنیە باندې ولکە وکړي نوبیا بە ستا وطن تە هیڅوک هم دعیسویانو مرکز و نە وایي. مسلمانان بە زمونږ پە کلیساگانو کې خپل عربي نسلە اسونە تړي او پە دې توگە بە زمونږ د عبادتځایو سپکاوی کوي ، هغوی بە د قسطنطنیې هیڅ عیسوی ژوندی پرې نە ږدي او زمونږ ښځې بە بې ابرو کړي ، خو ددې برعکس د کارډینل هغە خولې چې تە ترې نفرت او کرکە کوې د عیسویانو لە پارە د پناە ځای وگرځي. اوبیا بە هغە وخت د یوناني کلیسا پادریان پښیمانی کوي چې ولې یې پە خپلو رومی ورونو باندې باور نە دی کړی.

قاسم هم پە دغې غونډە کې ناست و ، دهغە کرسۍ د ایاصوفیا دراهبانو او بطریقانو سرە یو ځای ایښوول شوې وە. هغە دغونډې جریانات پە ډیر غور اودقت سرە تعقیبول ، پە هغە ځای کې چې قاسم ناست و هغە ځای د غونډې د گډونکونکو ددایرې دښې لورې اخرې برخە وە. دهغە تر مخە د ایاصوفیا راهبانی اوشهزادگۍ ناستې وې. یعنې د قاسم د ناستې ځایو دښځو د ناست ځای سرە بلکل مخامخ و ددوې تر منځ څو قدمە واټن و اوهغە هم د چوترې غاړە وە. د چوترې دپاسە شهنشاە ، بطریق اعظم او کارډینل ناست وو. قاسم د خپل ناست ځای څخە پە ډیرە ناقرارۍ سرە یوە راهبە تر سترگو لاندې نیولې وە هغە فکر کاوە چې شونې دە چې دا بە مارسي وي خو مارسي پە دې غونډە کې دگډون لە پارە نە وە راغلې، هلتە مخامخ پە چو کیو باندې دشاهي کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغلی اونوری مقدسی راهبانی ناستی وی. خو کله چی کارډینل د مسلمانانو د مظالمو یادونه کول نو دقاسم وینه په جوش کی راتله.

ددی غونډی ناظم یو ځوان بطریق و، چی د قاسم ښی اړخ ته ناست و او د غونډی کاغذونه یی په لاسو کی اړول را اړول او دغونډی څارنه یی کوله. په دی وخت کی یو ناڅاپه هغه پورته شو او کوم ضروری اعلان کولو ته یی ځآن جوړ کړ.

«د غونډی درنو ګډون کونکو ! نن زمونږ په دی غونډه کی د یسوع مسیح خدای د پیدایښت د ځای (یورشلم) یو مقدس بشپ شتون لری ، هغه د تیری شپی پوری د معظم شهنشاه میلمه و. زه دهغه څخه غوښتنه کوم چی دمسیح د تعلیماتو په رڼا کی د قسطنطنیی ددغونازکو حالاتو او ددواړو کلیساو ترمنځه د اتحاد او یووالی له پاره خپل آند وړاندی کړی.»

ددی اعلان سره قاسم ټکان وخوړ ځکه هغه ته تر اوسه پوری ددی میلمه د شتون په اړه کوم معلومات نه و. داسی معلومیده چی بطریق اعظم هم د بیت المقدس ددی بشپ د راتلو څخه بی خبره پاته شوی و. په داسی حال کی چی بیت المقدس هم د عثمانی سلطنت یوه برخه وه خو دهغه ځای پادریان اوبشپان تر اوسه پوری په عیسوی نړۍ کی د ډیر عزت خاوندان ګڼل کیدل. دا د شهنشاه یو چال و چی د غونډی په جریان کی یی را مخته کړ. د بیت المقدس بشپ پورته شو او ددواړو کلیساګانو ترمنځه د اتحاد په اړه یی ډیر اغیزمن تقریر وکړ. نژدی و چی ډیر مخلص عیسوی راهبان هم دغه اتحاد ته تیار شي... چی په همدی وخت کی یو درویشي کړی دروازه چی د شهنشاه څنګ ته راغی او په غوږ کی یی ورته څه وویل: دهغه په خبرو باندی شهنشاه حیران شانته شو ، شهنشاه تر ډیره پوری د دروازه چی خبری اوریدلی ، او په اخر کی شهنشاه څه داسی سر وخوځوو لکه دکوم کار دکولو اجازه چی ورکوی. لږه شیبه وروسته همدغه دروازه چی د قاسم تر څنګ ناست د غونډی د ناظم خواته راغی او څ یی ورته وویل ، په همدی وخت کی دغونډی ناظم د خپله ځایه پورته شو او د لږی شیبی له پاره یی د غونډی د جریان د ځنډولو اعلان وکړ. دقاسم تندی تریو شو ، ځکه دغونډی دغسی ناڅاپی ځنډیدل دهغه د هیلی پرخلاف کار و. قاسم په فکرونو کی ډوب شو، داعلان نه وروسته شهنشاه دخپله ځایه پورته شو او د لږشیبی له پاره چیری ولاړ. دغونډی دګډون کونکو څخه هم څه خلک چی ډیری یی دشاهی کورنۍ ښځی وی پورته شوی او ولاړی. خوهغوی چی شاته پاته شول هغوی هم په خپلو خپلو کرسیو کی ناست په خپلو منځو کی په خبرو اترو بوخت شول. خو دا خبری اتری وروسته په یوه اوږده بحث باندی بدلی شوی ، او ددواړو کلیساو پادریانو یو بل ته په لوړ اواز ویل پیل کړل ، په دی وخت کی د قسطنطنیی یو عام پادری په خپل ځای کی ودرید او ویی ویل:

«تاسی خلک..... د شرابو سره پتیره ډوډۍ استعمالوئ ، دا په کوم کتاب کی راغلی دی ؟ مونږ خو د شرابو سره د پتیري ډوډۍ خوړونکی حرام خوړونکی او د عیسوی دین څخه بیرون ګڼو. مونږ د شرابو سره دخمبیره شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ په خوړولو قایل یو، څوک چې خمبیره شوی ډوډۍ نه خوري او پتیره ډوډۍ خوري ، دهغه خوراک حرام ګڼل کیږي. تاسو بدعتونه راویستلی دی ، تاسی حرام کارونه کوی او حرام خورئ ، دعیسوی دین څخه خارج او کافر یاست.»

په همدی وخت کی د ایاصوفیا یو پادری پورته شو او ویی ویل: « شرم وکړئ شرم !...که دخمبیره شوی ډوډۍ څخه کرکه کوئ نو بیا خمبیره شوی شراب ولی څښئ؟ تاسی خو لا دپخوا څخه کافر واست.»

د تاریخ پاڼو د « ډوډۍ » دغه اختلاف په خپلو زرینو کرښو کی ځای کړی دی. په همدی وخت کی د ایا صوفیا ماڼۍ د پادریانو د خپل منځی چغو په واسطه په لړزه کی راغله. څومره راهبان چې هلته د غونډي په خونه کی ناست و ټولو دغه جګړه په پوره غور سره کتله. او څه نورو دغه کار د شرم نه ډک ګاڼه. په دی وخت کی بطریق اعظم او کارډینال هم د غونډی په سالون کی نه و موجود. نوټاراس او یو شمیر نور مشران هم دغونډی د ځای څخه بیرون تللی وو. د تللو په وخت کی بطریق اعظم قاسم هم له ځانه سره وړی و ، کله چې قاسم د بطریق اعظم سره د نیم ساعت وخت دتیرولو وروسته بیرته راستون شو او بیرته دغونډی ځآی ته را ننوت نو د عجیب اوحیرانونکی حال سره مخ وو، ځکه په هال کی ددواړو خواوو پادریانو یوبل ته پوره سپکی سپوری ویلی. نژدی دوو سوو پادریانو د ایاصوفیا دغه سالون د سوک اوڅپیړو ځای ګرځولی و. قاسم ددی حالت په کتلوسره په زړه کی خندل ، لږه شیبه وروسته غونډه بیا پیلیدونکی وه قاسم راغی اوپه خپل ځای کی کیناست اود غونډی دغه بدنظمی یی کتله. خو دا الهګوله هغه وخت یو ناڅاپه پای ته ورسیده چې اعلان کونکی د شهنشاه د راتلو اعلان وکړ. پادریانو په بیړه بیړه خپلی خپلی کرسۍ را سمی کړی. د شهنشاه دراتلو ترمخه بطریق اعظم اوکارډینل هم په خپلو خپلو ځایو کی کیناستل.

د لږ ځنډ وروسته شهنشاه سالون ته راننوت. هغه خپل ناست ځای ته راورسید خو دکیناستو په ځای همداسی ولاړ پاته شو. هغه ډیر قهریدلی معلومیده. اوبیا یی په ډیره تنده لهجه وویل: « بدبخته ولسه ! زه ستاسی تباهی اوهلاکت په خپلو سترګو باندی وینم ، دښمن مو سر ته رارسیدلی دی خو تاسی تر اوسه هم په پتیره او خمبیره شوی ډوډۍ باندی جنګ یاست.... یوه خبره چې ما تر اوسه نه غوښتل تاسی ته یی وکړم ، اوس غواړم تاسی ته یی ووایم:

ای تفرقه اچونکو مذهبی مشرانو ! په غور سره یی واورئ ! ما تیره شپه ډیر خطرناکه خوب کتلی دی ، ما په یوه ستر دیوال باندی په زرګونو کارغان په چغار کتلی دی ، هغوی دومره په زوره ټاغ ټاغ کوی چې ټول اسمان یی په سر راخستی دی. بیا ګورم چې د غرب له لوری د غوښی خوړونکو مرغانو یوه ډیره ستره ډله را الوتلی اوپه همدی دیوال باندی کینی. بیا زه وینم چې دغه کارغان او دغه نور مرغان یو دبل سره په جنګ کی ولویږی اوپه همدی وخت کی هغه دیوال په لړزه راشی. اوبیا زه وینم چې د اسمان څخه ګڼ شمیر بازان په دیوال باندی ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغانو باندی را ولویږی او دسترګو په رپ کی یی سره وخوري. بیا یوه کشتۍ په دریاب کی وینم چی سوری په کی شوی وی او د اوبو څخه ډکه شوی وی ،اوپه اخر کی یو ډیر بد شکله دیو وینم چی سترګی یی داور دبځرکو په څیر سری وی ، دا دیو غواړي ما دخپلی لمنی لاندی پټ کړی خو زه دهغه سره دپټیدو په ځای خپله توره را وکاږم اودهغه دیو سر له تنی بیل کړم.....

مادغه ډول خوب کتلی خو هیڅا ته می نه دی ویلی . ای بدبخته مذهبی مشرانو ! زه نه پوهیږم چی ددی خوب تعبیر به څه ډول وي ،خو دومره حتما پوهیږم چی د قسطنطنیی په اړه ددی خوب تعبیر ښه نه راوزي. زه تاسی ته د اخری ځل له پاره نصیحت کوم چی په خپلو منځو کی متحد شئ او که نه مسلمانان به ستاسی نوم اونښان ورک کړي.

د شهنشاه قسطنطین وینا ډیره اغیزمنه او د جوش نه ډکه وه . ټول ناست خلک چپ چاپ ناست و . بیا د ایاصوفیا یوی زړی راهبی جرئت وکړ او پورته شوه ،د خبرو کولو اجازه یی واخسته ، ویی ویل: « درونده شهنشاه ! ددی خوب هسی غورزول به د عقل نه لری خبره وي. تر هر څه دمخه ددی خوب سهی تعبیر تر لاسه کړئ تر څو دهمدي خوب په رڼا کی د قسطنطنیی د راتلونکی له پاره پلان جوړ کړل شي.»

زوړ فادر بروس هم د دی راهبی دخبرو سره خبره یوه کړه ، نورو څو کسو هم شهنشاه ته سلا ورکړه چی تر هر څه لمړی ددی خوب د تعبیر په اړه باید معلومات تر لاسه کړل شي. شهنشاه دخلکو دسلا له مخی بطریق اعظم او کارډینل ته ددی خوب د تعبیرولو په اړه وویل. خو دواړو خپل ځتونه وګرول ، په همدی وخت کی یوی ځوانی راهبی دخبرو کولو اجازه وغوښته او ویی ویل:

« درونده شهنشاه ! دخوبونو دتعبیرولو په لړ کی دلته په ایاصوفیا کی یوه همداسی معتبره او باوری هستی شتون لری او هغه عبادت کونکی سستر میری... غوره به وی چی سستر میری دی غونډی ته را وبلل شي او ددی خوب د تعبیر په اړه تری وپوښتل شی.»

د شهنشاه دحکم سره سم بطریق اعظم سستر میری ته په دی غونډی کی دحاضریدو امر وکړ. د سستر میری دنوم د اوریدو سره سم د قاسم غږی بی ترتیبه شول اوبیا یی چی کله واوریدل چی سستر میري په غونډه کی ګډون کوی نوبیا یی دخوشحالۍ نه زړه ټوپونه وهل. هغه دکوچنیانوپه څیر تر جذباتو لاندی راغلی و. دهغه په سترګو کی دبیلتون زخم و او داوو کالو څخه ددی کتلو له پاره تږی ناست و . دهغه بی تابه سترګی په همغه دروازه باندی ښتی وی په کومه چی سستر میری را ننوتله. په کلیسا کی موجود هر کس ددغی پیغلی کتلو ته بی تابه و . شهنشاه هم دخپل خوب دتعبیرولو له پاره ناقراره و. بیا هغه وخت هم راغی چی مارسي د غونډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالون ته راننوتله. کله چې د قاسم سترګې په دغه سپينه فرشته باندې ولګيدې نو همتله په چوکۍ کې وچ کلک شو.

مارسی په ډيره کراره توګه قدم اخست او د راهبانو څوکیو ته ور روانه وه. هغې ته يې همتله په لمړي کتار کې يوه څوکۍ خالي کړې وه، کله چې خپل ناست ځآی ته ورسيده نو يوځل د شهنشاه او بيا دحاضرينو تر مخ لږ څه ټيټه شوه.....او کيناسته.

شهنشاه مارسی ته وويل: سستېر ميري ! ايا تاته ددې دواړو کليساو د اتحاد دغونډې په اړه بلنه نه وه درکړل شوې؟ ته خو د اياصوفيا ډيره پخوانۍ راهبه يې. تاته په کار نه و چې د ننۍ غونډې څخه غيرحاضره پاته شوې واې.

د قسطنطين ددې پوښتنې په اړه مارسي په ډيره ارامه توګه ځواب ووايه.« دورنده شهنشاه ! ددې اختلافي غونډو له پاره زمونږ بشپ او بطريق بسنه کوي. زه خو ديسوع يوه معمولي خادمه يم. اود کليسا ګانو د اختلافي مسايلو څخه ځان لرې ساتم. خو بيا هم زه دخپلې غير حاضرۍ په اړه ښښنه غواړم»

دخپلو خبرو په وخت کې د مارسی سترګې په قاسم ور ونښتې. او نژدې و چې د زړه حالت يې بدلون ومومې. قاسم هم دمارسي په مخ سترګې ورکلکې کړې وې. ددواړو سترګې يو دبل سره په ټکر کې وې او ددواړو په وجودونو کې په زرګونو برقي موجونو ځپې وهلې. د اوو کالو بيلتون مارسی له هر څه غورځولې وه. کله چې دهغې سترګو د قاسم مخ وکوت نو دهغې په مات وجود کې يو نوی ځواک راتازه شو، تر لږه ځنډه پورې دمارسی څخه دا هير شوي و چې چيرې ولاړه ده ځکه دهغې دسترګو ترمخ تيرشوي يادونه لکه دتاريخ د پاڼو په څير تيريدل اوپه همدې خيالونو کې ډوبه اوځان يې د سالون څخه غير حاضر کوت. ، هغې ته اورنه را په زړه شوه چې د کوچنيوالي خوږې شپې يې په کې تيرې کړې وې ،هغې ته د سلطاني قصر يو دهيليز په ياد راغی ، د ملکې سروين د مينې اومحبت نه ډک مخ ، د شهزاده محمد مهربانه کړچار ، دسلطان مرادخان پلرنی شفقت.... او خپله مور مارتها يې هم تر سترګو شوه ، او بيا هغې هغه يادګاره ورځ کله د زړه ويستلې شوه په کومه کې يې چې قاسم بن هشام دخلکو نه په ډک لوبغاړې کې د لمړي ځل له پاره کتلی و. نن يوځل بيا قاسم د هغې تر مخه ناست و .... په يوه ډک سالون کې.. خو نن حالات څه بلمنګه وو، نن قاسم د ګواښونو لاندې و. دهغې ورځې نه چې هغه دلته راغلی و د مارسي وجود په دار ځړول شوی معلوميده. هغه ډيره حيرانه وه چې دهغې قاسم دهغې سره ددومره نژدې والي سره هم د هغې څخه لرې و. هغې د شهنشاه د پوښتنې ځواب و وايه خو بيا يې ځان کنترول نه شو کړای. ځکه دهغې د سترګو مخې ته قاسم ناست و ، معلوم نه شوه چې د هغې په وجود کې کومه برقي بريښنا ځپانده شوه چې يو ناڅاپه يې د سترګو څخه دمرغلرو په څير اوښکې راغلې. خو پخوا تر دې چې د مارسي اوښکې لاندې را توی شي شهنشاه ورباندې غږ کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«مونږ ستا ښښنه منو. او غواړم چې ته زما دخوب تعبیر ماته ووایې.»

ددې نه وروسته شهنشاه خپل خوب ووایه. چې په اوریدو سره یې مارسې تر ډیره ځنډه پورې د بې هوشۍ په حالت کې ولاړه وه. دټولو خلکو سترګې د ایا صوفیا په دغې پخوانۍ عبادت کونکي سستر میرې باندې نښتې وې ، هیچاته ډاګیزه نه وه چې دمارسي دسترګو څخه دغه د مرغلرو قطرې دکومه ځایه راغلې. په سالون کې ناست خلک د مارسي ددغو اوښکو په کتلو سره بې روحه شوي و. په خپله شهنشاه هم ډیر وارخطا شوی و او فکر یې کاوه چې دخوب تعبیر یې ډیر ګواښمن او خطرناکه دی. په دې خاطر سستر میرې ژاړي. خو یوازې قاسم په دې پوهیده چې دمارسې دسترګو څخه د مرغلرو را تویدل او د کلیسا په فرش باندې دهغې پریوتل دڅومره ستر ارزښت لرونکې دی. اوبیا ....د قاسم په سترګو کې را ټوکیدلې نم د هیچا په لید کې نه راته.

کله چې شهنشاه ددویم ځل له پاره مارسې مخاطب کړه نو هغه داسې شوه لکه څوک چې نوی دخوبه رابیدار شي، هغې ناستو خلکو ته خپلې سترګې وروا ړولې اوبیا یې ډک اواز باندې وویل:

«دورنده شهنشاه ! تا چې کوم خوب کتلی دهغې تعبیر ډیر خطرناکه دی. زه وینم چې قدرت د قسطنطین تقدیر لیکلی دی. په دیوال ناست کارغان دقسطنطنیې مذهبی مشران او پخپلو منځو کې اختلاف اچونکې عوام دی ، دغرب نه راغلی غوښې خوړونکې مرغان دغه کارډینل او دهغه ملګری دی. اوپه هغه دیوال چې دوی ناست دی هغه د قسطنطنیې دیوال دی ، د اسمان څخه را تلونکې بازان د عثمانې سلطنت ترکې عسکر دی ، او لکه څنګه چې تا وویل چې شاهین یا بازان په دیوال ناست مرغان خوري نو ددې څخه دا مطلب اخستل کیږي چې فتحه به د مسلمانانو په برخه وي.

تا چې په دریاب کې تلونکې کومه کشتۍ کتلې ، دا دسمندر په اوبو کې لاهو شوی قسطنطنیه ده او په کشتۍ کې د سورې دپیدا کیدو نه مقصد کورنی اختلافات دي.... اودا چې په اخر کې تا کتلې چې د سرو سترګو دیو صفته انسان تاته پناه درکوي....نو په حقیقت کې دغه دیو ستا دښمن دی چې غواړي تا د ماتې سره مخ کړي او عیسوی دین رسوا اوسپک کړي...

درونده شهنشاه !دا ټول خوب زمونږ له پاره ښه شګون نه لري ، خو دهغې په اخر کې یواځې یو ښه شګون کتل کیږي اوهغه هم ستاسې د ذات پورې تړلی دی اوهمغه زه د خپلو هیلو اخرې تمځای ګڼم. څرنګه چې تا دخوب په اخر کې د دیو سر له تنې پرې کړي په دې اساس ته په یوه صورت د شاهین صفته مسلمانانو مقابله کولی شې»

ددې خبرې دکولو وروسته مارسي خاموشه شوه. شهنشاه چې دمارسي دګستاخانه تعبیر څخه تک سور شوی و....دتعبیر داخرې برخې په اوریدو سره را نرم شو اوپه ډیره بې صبرۍ سره یې ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مقدسي راهبې !.....تا ماته زما د خوب دتعبير په ویلوسره، که څه زه او ددې غونډې حاضرين دې لږ څه ناهيلي کړل خو مونږ غواړو وپوهيږو چې د شاهين صفته مسلمانانو د مقابلې له پاره لارې پيدا کړو . مونږ ته يې ژر ووايه چې څه بايد وکړو ؟....

مارسي د داسې لارې څه تدبيرونه جوړ کړي و چې لمړۍ خو د شهنشاه په ګډون ټول خلک دغصې او قهر د حالته راووتل او يخ شول ، قاسم په خپل زړه کې مارسي ډېره وستايله. اوس نو مارسي وويل: درونده شهنشاه ! د سرو سترګو هغه منحوس ديو همدلته ستا ترڅنګ په کوم ځآی کې موجود دی ، هغه راپيدا کړئ او په خپلو لاسو يې ووژنئ ، بيا به د جنګ په ډګر کې حتمي برې ستا په برخه شي.»

د شهنشاه په تندي باندې کرښې را ښکاره شوې ،هغه به دسرو سترګو بد مخه ديو چيرې لټوو . ډير پريشانه شو او سمدلاسه يې مارسي ته وويل: « مقدسي راهبې ! مونږ به دسرو سترګو دغه منحوس ديو چيرې و لټوو ؟ مونږ ته په دې لړ کې څه لارښوونه وکړئ.

« نه درونده شهنشاه ! زما سترګې ددومره ژور نظر څخه معذوره دی... خو زه په ډاډمنه توګه ويلای شم چې دا شخص به همدلته ستا ترڅنګ کوم ځای موجود وی.»

مارسي دا ځل خپله خبره په داسې ښه وکړه چې قسطنطين په ډېره ناکرارۍ سره خپلې سترګې د غونډې په ګډون کې ګرځولې را ګرځولې. مارسي بيرته په خپله چوکۍ کيناسته. د غونډې ټول ګډون کونکي ګونګ صم په خپلو ځايو کې ناست و و . بطريق اعظم هم په خپله کرسۍ کې ځان تاوو را تاوو . خو کارډينل استډ د شونډو لاندې خندل. د رومي کليسا نور پادريان هم وارخطا نه وو . خو د يوناني کليسا راهبان داسې شوی وو لکه مار چې خوړلي وی. دشهنشاه خوب هم ډير خطرناک و او تعبير يې دهغې څخه زيات خطرناک ښکاريده. خو يو ناڅاپه قسطنطين دغونډې د پاته برخې دپيليدو حکم وکړ.

دمارسي تعبير شهنشاه ته ډيره ګټه ور ورسوله.او د قاسم په ټول فعاليت يې اوبه ور وشيندلې ځکه قاسم نه غوښتل ددواړو کليساو تر منځه يووالي او اتحاد رامنځته شي. خو مارسي د قاسم د عزايمو څخه بې خبره وه . هغې تر اوسه پورې همدا يو فکر کاوه چې قاسم دهغې د اخستلو له پاره دلته راغلی دی. حقيقت دادی چې مارسي د خپل علم په مطابق د شهنشاه دخوب تعبير کړی و او په هغې کې يې کومه بدديانتي نه وه کړې. دمارسي دخوب د تعبير ګټه شهنشاه ته دا شوه چې تر اوسه پورې چې د يوناني کليسا کوم پادريان ويريدلي وو هغوی ددواړو کليساو تر منځه په اتحاد او يووالي باندې راضي شول کله چې شهنشاه ته دخپل خوب د تعبير څخه ددغې ګټې داخستو احساس پيدا شو نو ويې ويل:....ډير ښه شول ، هغه خو يو خوب و . خو دهغې د ويرې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول پادریان په لړزه شول ، اوس هیله پیدا شوی ده چې د روم د کلیسا سره به ټول پادریان توافق وکړي ....شهنشاه د غونډې د پیلیدو حکم وکړ اوبیا یې سپه سالار نورټاس ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« نورټاسه ! دا وخت په خپلو منځو کې د جنګ جګړو له پاره مناسب نه دی. زه د یوه شهنشاه په څیر تاته حکم نه کوم خو د قسطنطنیې دیوه سپاهي په څیر تاته په دغه مقدس اتحاد کې د ګډون کولو بلنه درکوم»

نورټاس لا تر اوسه هم په خپله خبره کلک ولاړ و. خو اوس یې د شرابو نیشه را کمه شوې وه. په ډېره مودبانه توګه یې شهنشاه ته وویل: « درونده شهنشاه ! نورټاس به په هر قیمت د مسلمانانو پر خلاف جنګیږي. او د خپلې وینې داخرې ځاځکې پورې به جنګیږي. که څه هم کلیسا ګانو ترمنځ یووالی راشي او یا رانه شي. زه دمعظم شهنشاه په لښکر کې دیوه عسکر په څیر په جنګ کې ګډون کول دخپل ځان له پاره فخر او ویاړ ګڼم.» سپه سالار دغسې ګول مول خبرې وکړې او نور بیرته خاموشه شو.

قاسم او مارسی یو بل ته د سترګو په کونجو کې کتل.... غونډه هم په پوره ځواک سره روانه وه. شهنشاه ، دسلطنت وزیران ، د ایا صوفیا بطریق ، کارډینل او بشپانو ټولو خپلې خپلې خبرې کولې.... په سالون کې هر ډول اوازونو انګازې کولې خو دقاسم او مارسي له پاره غونډه لا پخوا پای ته رسیدلې وه. په سالون کې ناست هر کس د سټېج په لور متوجه و. خو مارسی او قاسم یود بل په لور متوجه وو. معلومه نه ده چې څومره وخت به تیر شوی و .... د ایا صوفیا تر ټولو ستره تاریخي غونډه جاري وه ، قاسم خپله دنده له یاده ویستلې وه ، هغه راپاڅید او غوښتل یې چې دمارسي په لور ولاړ شي خو داسې یې نه شوای کولی ، اومارسی هم دداسې کولو جوګه نه وه.

غونډه روانه وه. ان تر دې چې د ایاصوفیا د شلو څخه څلور بطریقان او د سلو څخه دیارلس پادریان د روم دکلیسا برلاسۍ منلو ته تیار شوي و. په دې ډله کې زوړ فادر بروس هم ورګډ شوی و. خو بطریق اعظم لا تر اوسه پورې کومه پریکړه نه وه کړې. اوبیا هغه وخت هم راغی چې شهنشاه د سولې دتړون د تیارولو حکم هم وکړ. چې په هغې کې د قسطنطنیې په کلیسا باندې د روم د کلیسا برلاسی منل شوی وه. اوشهنشاه په خپله په رومي کلیسا کې د یوناني کلیسا د مدغم کیدو اعلان کړی و. داسې معلومیده چې یو ډول اتحاد منځته راغلی و خو په سهي معنی ورته اتحاد نه ویل کیده. ځکه چې ګڼ شمیر پادریان په دې خبرو باندې سخت په غصه او په غضب وو.

د شهنشاه داعلان نه وروسته دکوم اړخ نه کوم راهب دبطریق اعظم ثاني ډیمونان د وژلو خبره رایاده کړه. دې خبرې قاسم سخت متوجه کړ او دلمړي ځل له پاره یې د غونډې په لور مخ واړاوو. په غونډې کې د ډیمونان د وژلو دخبرې د یادولو سره دا هم وویل شول چې لا تراوسه یې وژنکي نه دي نیول شوي. په داسې حال کې چې ددې خبرې څرګندثبوتونه تر لاسه شوي و چې په دې وژلو کې د روم د کلیسا دپادریانو لاس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترون نه وروسته په قسطنطين باندی دا خبره ښه و نه لګیده. په دی خاطر یی د دربار حاضرینو ته سختی سپکی سپوری وویلی. خو په همدی وخت کی چی دډیمونان د قاتل د نه پیدا کیدو خبری کیدی هغه د اسرارو او رازونو ډک شاګال دغونډی ځای ته راننوت. خپله امصا یی په فرش ټکوله او مخته را روان وو. دهغه د امصا په ټکار د غونډی ټول ګډون کونکی دهغه لوری ته متوجه شول، قاسم چی کله شاګال وکوت نو سمدلاسه یی په زړه وخوړه. د قاسم شپږم حس د خطر زنګ احساساوو. د شاګال په کتلوسره قاسم په خپلی چوکۍ کی دورندوالی احساسوو. زړه یی غوښتل چی سمدلاسه ورپاڅي او د شاګال کار ورختم کړي اویا هم ددی ځایه و تښتی. خو شاګال د خپلی امصا په کوم سره د غونډۍ له منځه را ووت، که څه هم هغه یو بطریق و خو دهغه کړچار د مصر د پخوانیو جادوګرانو په څیر و. هغه دخلکو له منځه راووت او دشهنشاه مخی ته راغی او ودرید، سترګی یی په شهنشاه باندی نښتی وی او دخپلو سرو سترګو له لاری یی شهنشاه ته په غور سره کتل.

په دی وخت کی یو ناڅاپه شهنشاه ته هغه د سرو سترګو دیو په فکر کی راغی. اوکله چی شهنشاه د شاګال شکل و صورت ته وکتل نو داسی ورته څرګنده شوه چی دا به په حقیقت کی همغه دیو وی چی تیره شپه یی په خوب کی کتلی و، شهنشاه ته د سسترمیری له اړخه ویل شوی دخوب تعبیر په یاد و. سمدلاسه یی د ټولی نړۍ دپروا کولو پرته دخپلی توری په لاستی باندی لاس کیښود، غوښتل یی مخته راشی او دغه د سرو سترګو دیو له منځه یوسی. هغه لا تر اوسه د راپورته کیدو اراده کوله چی شاګال په مخ یی مکروه خندا وکتله، ودرید. کله چی شاګال د شهنشاه په لور خپله ګوته راپورته کړه او خبری یی پیل کړی نو دهغه داواز په اوریدو سره قاسم داسی وبریښیده لکه دهغه د ستونی څخه چی په یوه وخت کی دوه انسانان خبری کوی. شاګال وویل:

« درونده شهنشاه ! دخپلی توری څخه دی لاس لری کړه. اوس خو زه تاته په خپله لمن کی پناه درکونکی یم. او که نه زمونږ د اسلافو دغه تاریخی ښار به د نابودۍ سره مخ شي.

شهشناه دشپی په خوب کی کتلی و چی هغه د سرو سترګو خاوند دیو به هغه ته په خپلی لمن کی دپناه ورکولو خبره کوی، او اوس شاګال هم شهنشاه ته په خپله لمن کی دپنا دورکولو خبره وکړه. شهنشاه فکر وکړ چی دا همغه شخص دی چی په وژلو سره به یی قسطنطین د تباهۍ نه خوندي شی او سوبه به یی په برخه شي. خو دشاګال په سترګو کی داسی ځواک و چی شهنشاه دخپله ځایه یو قدم هم وانه خست. شاګال ورته یو ځل بیا وویل
:

« درونده شهنشاه ! زه تاته دداسی یو خبر په اړه معلومات درکوم چی دهغی په اوریدو سره به ته ما بی اختیاره د قسطنطنیی خوندي پاته کونکی وګڼی »

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د شهنشاه په ذهن کی همغه یوه خبره ګرزیده او هغه دا چی یوازی دسرو سترګو خاوند شاګال همغه دیو د ی. شاګال خپله خبره جاری و ساتله او ویی ویل:

« درونده شهنشاه ! ما دډیمونان بطریق قاتل پیدا کړی دی. »

د شاګال دخولی څخه ددی خبرو د راوتلو سره سم قاسم په خپله چوکۍ کی هک پک شو ، یوائی قاسم نه بلکه مارسی هم د ویری احساس وکړ. ځکه چی هغی هم دا ګمان کاوه چی ډیمونان به قاسم وژلی وی. خو شهنشاه په ډیره حیرانتیا سره خپلی سترګی را وویستلی او تری ویی پوښتل:

» درونده بطریقه ! هغه کوم بدبخته قاتل دی چی ددوا ړو کلیساګانو اتحاد ته یی دزیان رسولو هڅی کړی دی. او داسس مذموم حرکت یی کړی دی ؟

دشهنشاه دخبری د تکمیل سره سم د بطریق سر و ګرزید او د قاتل په لور یی ور واړاوه. اوس نو دهغی سری سترګی د قاسم په سترګو ورښتی وی. ناڅاپه یی خپل ښی لاس پورته کړ اود قاسم په لور یی اشاره وکړه او شهنشاه ته یی وویل:

« دا دبطریق اعظم ثانی قاتل دی. چی همدا اوس ستا تر مخه ناست دی ، دهمدی توری د ډیمونان سر دهغه له تنی څخه جدا کړی دی. »

مارسی داسی وپوهیده چی دهغی دنیا چی یوازی دوه ورځی ترمخه روښانه شوی وه بیرته تیاره شوه. قاسم هم په خپل زړه کی د شهادت کلیمه و لوسته او ځای یی د مرګ سزا ته تیار کړ. په دی وخت کی یو ناڅاپه دقاسم د زړه څخه ټوله ویره ووتله او یو ډول ډاډ ورته پیدا شو. څه داسی ډاډ چی مسافر یی منزل ته درسیدو په وخت کی تر لاسه کوی. ټول سالون داسی وو لکه مار چی خوړلی وی. هغه بطریق اعظم چی قاسم یی خپل سلاکار ټاکلی و په لړزه کی راغلی و. شهنشاه هم قاسم ته په سختو سترګو کتل. په دی وخت شهنشاه د برق په څیر و ګرزید. « دا شخص څوک دی ؟.... او له تاسره کوم ثبوت دی چی هغه به د ډیمونان قاتل وی ؟ «

« زما سره ثبوت شته .... » شاګال وویل: شاګال په خپلو لاسو کی څه کاغذونه را واخستل او د شهنشاه مخی کی یی کیښوول. او ویی ویل: « درونده شهنشاه ! دغه دری لیکنی دی ، ددی څخه یو هغه جعلی لیک دی چی د ډیمونان د جسد څخه تر لاسه شوی دی. دا په نیلا رنګ شاهی لفافه کی پټ کړل شوی و. اوکوم الفاظ چی په کی لیکل شوی دی هغه ټول ستا تر مخه دي. دویم لیک د تریس دبشپ لیمارک له اړخه لیکل شوی دی او هغه هم جعلی دی چی دی ځوان بطریق اعظم ته ورکړی ، خو کله چی ماته معلومه شوه نو زما تندی و سوزید ځکه چی زه دتریس چرچ ته ډیر ځم راځم. ما هیڅکله هم دا وګری هلته نه دی کتلی. او دریم لیک ما دهغه د کمری څخه په هغو کاغذونو کی تر لاسه کړی دی چی هغه همدا اوس پخپل لاس لیکلی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده شهنشاه ! په دغو دری واړو لیکونو باندی یو نظر واچوئ نوکیدای شی تاسی ته هم معلومه شی چی دا دری واړه د یوه لاس لیکل شوی خطونه د ی. زه په ډاډمنه توګه ویلی شم چی دا شخص مسلمان دی او د سلطان محمد خان جاسوس دی.»

د حاضرینو دمخونو څخه رنګونه الوتی وو. بطریق اعظم د حیرانتیا په سمندر کی غوټې خوړی. اود شهنشاه مخ دغصی اوقهر څخه تک سور ګرزیدلی و. شهنشاه په ډیر لوړ اواز سره په کرکجنه توګه وویل: « جلاده ! ددی بداخلاقه سر پری کړه او زمونږ په پښو کی یی واچوه»

قاسم ددی حکم د اوریدو سره سم دخپله ځایه راپورته شو ، هغه په ظاهری توګه یو راهب ښکاریده ، نو په دی اساس هیڅ ډول وسله یی نه درلوده خو په زړه کی یی دا هوډ کړی و چی د شهید کیدو نه مخته به د څو عیسویانو روح دخپله ځانه مخته باسی. شهنشاه خو جلاد ته ورغږ کړ او حکم یی ورته صادر کړ خو هیڅ جلاد مخی ته را نه غی. ځکه چی د امقدس چرچ و اودلته هیڅ جلاد نه و موجود. یو ناڅاپه شهنشاه ته دخپلی بی عقلۍ احساس وشو اوسمدلاسه یی وویل:

«سپاهیانو !.... دغه مسلمان ونیسئ ، مونږ به دا د عامو خلکو تر منځه په سخته سزا باندی محکوم کړو.»

کله چی قاسم د شهنشاه دویم حکم واورید نو دجنګیدو اراده یی پریښوده. له ځانه سره یی وویل چی نیول و بندی کول یی په ګټه دی. ځکه هغه یو جاسوس دی او دزندانه د تیښتی لاری ورته معلومی دی. د ساتونکی ډلی کسان را مخته شول او دقاسم په لاسو اوپښو کی یی زنځیرونه ورواچول.

غونډه د لمر د پریوتو نه مخته پای ته ورسیده. او د قاسم د نیولو نه وروسته څه نور خلک هم په خلاص زړه دکلیساګانو په یووالی کی را ګډ شول. شهنشاه غوښتل شاګال ته انعامونه ورکړي خو شاګال د څه اخستلو څخه انکار وکړ. اولکه څنګه چی ر اغلی وو همغسی بیرته ستون شو او دایا صوفیا د سالون څخه ووت. غونډه پای ته رسیدلی وه او خلکو ددننۍ پیښی اغیز هم له ځانه سر یو ځای یوړ ، خو په دی وخت کی دبطریق اعظم او نورتیارس حالت د کتلو وړ وو. ځکه دوی دواړه د قاسم په دام کی را ښتی وو. په دی خاطر یی خپل سرونه د شرم نه ښکته اچولی وو. د ټولو نه زیات دمارسی حالت و. هغی خو خپلی کمری په لور قدم اخست خو داسی معلومیده چی دهغه هر قدم یو یو من ګرزیدلی دی. هغه په خپل قسمت باندی حیرانه پاته وه ، هغه چی دایی د قاسم سره اوه کاله وروسته یوځای کړه خو دهغی سره یی دوه خبرو ته هم وخت ور نه کړ. مارسی په خپل ژوند کی ددی نه زیاته نه وه غمګینه شوی ،اوس نو هغی ته د قاسم د ژوند نه زیات نور څه مخکی نه و. هغی سر ښکته کړ او په ډیره درنه درنه توګه دخپلی کمری په لوری ولاړه.

***** ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روم قیصر

قاسم یې د نیولو وروسته د شاهي زندان د زمکې لاندې تیاره کوټه کې ور واچاوو. سلطان محمد خان ته د قاسم اخرې لیک همدا ور رسیدلی و چې په کې یې لیکلي و چې ددواړو کلیساو تر منځ اتحاد مې سبوتاژ کړی دی. او دا چې سپه سالار نوټاس د رومي کلیسا په خلاف سخت قهریدلی دی. قاسم سلطان ته دا هم ښکلي وو چې (جان حستیاني) به ډیر ژر دفاسفورس ابنا ته را ورسیږي. ددې ترڅنګ په ښار کې د کلونو کلونو محاصرې په خاطر په ټنونو مواد راټول کړل شوي دي. سلطان دتیرو څو میاشتو راهیسې د قاسم دغه ډول لیکونه تر لاسه کول، چې په دې کې یې تر ټولو مهم لیک د ښار ددیوالونو او د « ګولډن هارن» په اړه وو. خو نن سلطان ته خبر ورغلی و چې قاسم یې د بطریق ډیمونان په وژلو باندې نیولی دی. او ډیر ژر به ورته شهنشاه دمرګ سزا ورکړي . سلطان په لوړ اواز .....مرحبا وویله اوقاسم بن هشام یې ډیر و ستایه. ترڅنګ یې دخپلو سالارانو سره دقاسم بن هشام په اړه خبرې اترې پیل کړې.

لا تر اوسه قاسم ته دمرګ سزا نه وه ورکړل شوې ، پخپله شهنشاه خپل محل ته د راتلو وروسته دغه سزا ځنډولې وه هغه یې یوازې په یوې تیارې خونه کې ور غورځولی و. شهنشاه فکر کاوه چې هغه به دقاسم څخه د سلطان محمد د ځواکونو په اړه ډیر څه را وکاږي ، په قسطنطنیه کې دقاسم هغه دوستان چې د قاسم سره یې اړیکې وو هم دخپلو کورو څخه پټو ځایو ته ولاړل. دا خبر په ډیره بیړه د رومیل کورته هم ورسید . او بریټا هم واوریدل چې د فادر ډیمونان قاتل چې یو مسلمان جاسوس و ....د ایاصوفیا څخه و نیول شو.

مارسی لا تر اوسه هم بې هوشه پرته وه. اوځان یې د بې وسه مرغۍ په څیر بند احساساوو. داسې مرغۍ چې په یوې اوسپنیزې پنجره کې بنده کړل شوې وي، هغه به ښکته پورته کیده او دقاسم د ازادیدو په اړه یې فکرونه کول خوهیڅ ممکن لاره یې مخې ته نه راتله. دا د مارسي حال و ، اخوا « سونیا» چې قاسم به د لیونۍ پیغلې په نامه یادوله ، د قاسم د نیولو وروسته په خپله کوچنۍ کوټه کې بې سده پرته وه. هغې ته د قاسم د مسلمان په څیر ډاګیزه کیدل هم یو شوک وو. که څه هم هغه ډیره مذهبي پیغله نه وه خوبیا هم په دې ویریده او فکر یې کاوه چې ، ښه نو، یو مسلمان جاسوس د یوې عیسوی خادمې سره ولې دومره مخلص و. ورځې په چټکۍ سره تیریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په «اورنه» کی د سلطان قصر دخلکو دګڼی ګوڼی څخه خوزیده ، نن سلطان محمد دخپلی بحری بیړی د کتلو له پاره د «بحر اسود» په لور ور روان وو. دهغه تر ټولو غوره سالار احمدکدک پاشا ، او محمود پاشا هم دهغه سره یو ځای تلل. د سلطان دتلو سپرلی تیاره وه چی په همدی وخت کی دسلطان یو قاصد ورته رامخته شو . قاصد ورته پیغام ورکړ چی د رومیلی کلا تیاره شوی ده ، یوازی یوه میاشت معمولی کار ته اړتیا لري. اوډیر ژر به دکلا برجونه د توپونو د نصبولو له پاره تیار کړل شي

دسلطان له پاره دا تر ټولو ښه خبرو . د بله اړخه دهغه بحری بیړه هم د تیاری په حال کی وه . ستر ستر بحری جهازونه تیارکړل شوی و و او نن سلطان دهمدی جهازونو دمعاینه کولو له پاره دتوری بحیری په لور ور روان وو . سلطان لکه د نورو پادشاهانو په څیر د بګیو په کتارونو کی د تګ عادی نه و . دهغه سپرلی یوازی یو عربی نسله « ابلخ» اسپ و ، سلطان دخپلو ملګرو سره دلمر د راختلو سره سم هغه لوری ته وخوزید ، دا دعثمانی سلطنت لمړنی سلطان و چی په طبیعت کی یی د فنون لطیفه سره محبت او دلچسپی وه . « محمود پاشا» هم یو شاعر و. نوکله به چی هغه د سلطان سره یو ځای کومی لوری ته ورته نوپه ټوله لاره به یی زعفرانو په څیر محفل جوړ کړی و . سلطان محمد خان ته په زرګونو فارسی اشعار په یاد وو . هغه په فارسی او ترکی دواړو ژبو باندی ډیر ښه شعرونه ویل ، په دی اساس تر توری بحیری پوری دغه اوږود سفر په ټوکو ټکالو او شاعری کی په خندا اوخوشالی تر سره شو . سلطان محمد دبحری فوځ ښنګ ته راغی ، دا یو ستر او پراخه ساحل وو ، دسلطان بحری بیړی په ازادو اوبو کی ولاړی وی او هری لوری ته یی د زانګو په څیر موجونه خوړل. ګڼ شمیر سپاهیانو هلته تګ راتګ کاوه ، یوه ملاح چی کله سلطانی ډله وکتله نو سمدلاسه یی منډه کړه او امیر البحر ته یی ځان خبر ورکړ ، په دی وخت کی امیر البحر « بلوط اغلن» د یوه بحری جهاز په چت ولاړ و او د سمندر په لور یی دخپلو ځواکونو ننداره کوله. کله چی امیر البحر ته څرګنده شوه چی سلطان دخپلو دوو سوو کسانو سره یو ځای دلته رارسیدلی دی نو ډیر وارخطا شو او دلیونو په څیر یی لاندی را و دانګل ، کله چی هغه ساحل ته را ورسید نو ویی کتل چی سلطان د یوه زوړ ملاح سره په خبرو بوخت دی. هغه وکتل چی ګڼ شمیر سپاهیانو اوملاحانو د سلطان دروند استقبال کړی دی ، امیرالبحر هم دسلطان خواته راغی ، هغه ته یی په ډیر ادب سره سلام وکړ او هلته توری بحیری ته یی دهغه د راتګ له پاره ښه راغلاست ووایه.

زوړ کپتان «عباس» هم دسلطان سره یوځای روان و . د ساحل هوا د سلطان توره لونګی په هوا کی الوزوله. دغه زوړ ملاح د یونانی جهازونو پخوانی کیپتان (بارټا کوزین) وو چی د مسلمانیدو وروسته همدلته اورنه ته راغلی و . او بیا سلطان ورته همدلته په توره بحیره کی د دبحری فوځونو د تیارولو حکم ورکړی و . اصل مسؤلیت خو د امیرالبحر و خو زوړ عباس دهغه دمعاون په څیر دهغه سره یو ځای و . سلطان دخپلو معاوینینو او نورو ملګرو سره یو ځای د یوه ستر جهاز په چت ور وخوت ، دا د بحری بیړی بیرغ وړونکی جهاز و . دغه ډول بیرغ وړونکی جهازونه څلور و ، سلطان د جهاز د چت نه لمړی خپله بحری بیړه وکتله چی دهغوی په کتلو یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه دخوشحالۍ نه خلاصه شوه او د بحر دمستی هوا په لګیدو سره یې خوله دخندا نه وازه شوه ، په دی وخت کی یی دمحمود پاشا په لور مخ کړ او ورته یی وویل:

« محمود پاشا ! وینی یی ، د دانیال هوا زمونږ دبللو له پاره دلته را رسیدلی ده. د فاسفورس نیلا اوبه زمونږ د جهازونو د استقبال له پاره نا ارامه دي..... محمود پاشا ! نن درته یوه خاصه خبره کوم...»

ټول خلک دسلطان لوری ته متوجه شول. سلطان د جنوب غرب ساحل لوری ته چیری چی قسطنطین پادشاهی کوله مخ کړ او ویی ویل:

« محمود پاشا ! مونږ کوچنیان وو چی د قسطنطنیی په اړه به قصی اوریدلی اوبیا مو کله چی دروم د قیصر ، دقسطنطنیی دپادشاه د سازشونو په اړه خبری اوریدی نو زمونږ د زړونو څخه به یوازی یوه خبره را وتله چی کله چی زه سلطان شم نو د کفر دغه ستر مرکز قسطنطنیه به حتما داسلامی سلطنت یوه برخه ګرځوم.» سلطان ددی خبری سره سم دعربی ژبی یو شعر ووایه چی په کی راغلی وو: ای دقسطنطنیی لوړو دیوالونو ! ته به د لیونیانو په لاره کی خنډ نه شی ،مونږ خو لیونیان یو اودخپل محبوب په عشق کی لیونیان.»

محمود پاشا د سلطانی ذوق ډیره ستاینه وکړه او په خند کی یی ورته وویل: درونده سلطانه ! ستا د احساساتو په کتلوسره ددی وړاند وینی له پاره د هیڅ ډول بصیرت اړتیا نه شته چی ووایو د قسطنطنیی ورځی شمیرل شوی دی او ډیر ژر به دا ښار قسطنطنیه نه بلکه « اسلام بول» وګرځی.

د سلطان د محمود پاشا د خولی څخه د قسطنطنیی نوی نوم واورید . او ډیر زیات یی خوښ شو ، سلطان پریکړه وکړه چی هغه به د «رومیلی کلا» او د « اناضول کلا» په لور د څو جهازونو او کشتیو یوه ډله ور استوي. په همدی خاطر یی زوړ عباس د څلورو جهازونو د ډلی مشر وټاکه او هغه ته یی هدایت وکړ چی په ابنای فاسفورس کی ورننوځی او د همدی لاری د « ابنای مارمورا» څخه تیر شی . دڅلورو واړو جهازونو سره یی لس لس کشتۍ هم وتړلی. سلطان زوړ عباس ته هدایت وکړ چی هغه دی دده ترمخه ددی مبارک جهاد دلمړنې ډلګۍ په خیر حرکت وکړي. همغه و چی د زوړ عباس اودهغه د ملګرو دجهازونو دتللو له پاره وخت و ټاکل شو او سلطان بیرته خپل تمځای ته چی هملته د بحیری په غاړه ورته جوړ کړل شوی و راستون شو . نن شپه دسلطان او د بحری بیړۍ د عسکرو له پاره د رڼا ګانو شپه وه ، سلطان تلونکی ډلی ته د جشن د جوړولو لار ښوونه وکړه ، ترکی عسکرو نوی کالی واغوستل ، مشالونه یی روښانه کړل ، او ځای ځای یی په رڼاو ښایسته کړ ، یو شمیر سپاهیانو د جنګ ډول راو خست او په هغی یی خپل وخت خوشحاله تیراوو ، د توری دوهلو مقابلی ، غیږی او کبډی ....د ا ټولی مقابلی روانی وی سلطان ددوی د میلمستیا په خاطر بی شمیره میږی او ګډی حلالی کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه یې په مکمله توګه وریتی کړي. دخوراک څښاک وروسته سلطان په ټولو باندی انعامات وویشل او په دی توګه د عثمانی سلطنت د بحریې لمړنۍ ډلې د خپلو تللو جشن و لمانځه.

بله ورځ سهار دلمر خاته سره سم د عباس جهازونو د توری بحیری ساحل پریښود ، زوړ عباس دخپل جهاز په چت باندی ولاړ و ،په ټولو جهازونو د عثمانی سلطنت بیرغونه رپانده وو. سلطان ، امیرالبحر ، محمود پاشا ، احمد کدک پاشا او اغا حسن ټول ساحل کی ولاړ وو او د عباس بیړۍ ته یې دخدای پامانۍ په خاطر لاسونه خوځول. د ساحل ټول کارکونکي ، ، ټول سپاهیان اوملاحان دخدای پامانۍ په وخت کی حاضر وو. اوپه دی توګه د توری بحیری لکونو کالو ساحل د ۱۴۵۲ کال په سهار کی د «الله اکبر» په نارو کی را و نغښت. دهغه زاړه په رګونو کی یو ځل بیا وینه را څوانه شوه، په تن کی یې جوش او خروش ډیرښت و مونده او یواځې په څوارلس ورځو کی یې توره بحیره ووهله اوخپل جهازونه یې د فاسفورس د ابنا غاړو ته ورسول.

مصلح الدین اغا د خپلی جوړی شوی کلا په یوه برج باندی ولاړ و او په ابنای فاسفورس کی را ننوتونکی جهازونه یې څارل ، هغه ته دا جهازونه د لری څخه ډیر کوچني کوچني تر سترګو کیدل ، کله چی دا جهازونه د توری بحیری څخه ووتل او په ابنای فاسفورس کی ور داخل شول نو مصلح الدین داسی وانګیرله چی شونی ده چی دا جهازونه به د قسطنطنیې ته دشمالی اروپا څخه کومکونه راوړی. دمصلح الدین اغا عصابو ځواب ورکاوه. ځکه دا جهازونه اوس د رومیلی دکلا تر څنګ نه تیریدل. مصلح الدین اغا سمدلاسه خپل عسکر سره راټول کړل اوهدایت یې ورته وکړ چی د کلا دروازی بندی کړی. په دی وخت کی مصلح الدین اغا د برج په سر ولاړ و و او ددی جهازونو د راتلو انتظار یې کاوه ، خو کله چی مصلح الدین اغا په جهازونو باندی د عثمانی سلطنت بیرغونه وکتل نود تکبیر په ویلو یې دکلا ټول دیوالونه په لړزه شول ، سمدلاسه یې دکلا ټولی دروازی پرانستی اوخپلو سپاهیانو ته یې حکم وکړ چی مخته ورشي او دعثمانی بحری بیړۍ دغی دلی ته ښه راغلاست ووایی.

دعباس جهاز رومیلی ته د رارسیدو سره سم هملته لنګر واچاوو. مصلح الدین اغا د زاړه کپتان عباس ډیره ښه استقبال وکړ ، عباس ورته وویل چی سلطان د بانای فاسفورس د کلابندۍ کولو حکم کړی دی ، په حقیقت کی دا زمونږ له اړخه د جنګ پیلامه ده، اوس زمونږ سره څلور ستر جهازونه او څلویښت کوچنۍ کشتۍ د یوی بیړۍ په څیر موجود دی او په ځانته ځان دابنای فاسفور محافظ او ساتونکی یو.

د عثمانی سلطنت بحری ځواکونو دغی ډلی د ابنایی فاسفورس په تر ټولو لویې برخی چی د توری بحیری خوله وه خپله حکمرانی جوړه کړه. په پیل کی څو عیسوی جهازونو دی لوری ته مخه کړی وه خو د عباس بهادرو سپاهیانو هغوی ابنا کی داخلیدو ته نه و پری ایښی. او داور په اورولو سره یې هغوی بیرته په شا کړی وو. بیا د ګولډن هارن خو کشتۍ هم دی لوری ته راغلی وی خو دعباس شاهین صفته عسکرو هغوی ونیولی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کشتۍ یې ضبط کړې. اوس نو عثماني فوځونه په ابنا کې په پوره میړانه ګرزیدل. دغه ابنا چې ددوو سمندرونو د یوځای کیدو ځای او دکشتیو د تلو را تلو لاره وه اوس د جنوب له اړخه د نیمایي ځخه زیاته د مسلمانانو په ولکه کې راغلې وه. خو د شمال له لوري په ابنا کې داخلیدونکی د دانیال دره تر اوسه پورې پرانستې وه. او دهمدې درې له لارې به د روم د بحیرې عیسوي جهازونو په اسانۍ سره قسطنطنیې ته مال او وسایل ور رسول. وینس، اسپین، جینوا، او د روم له اړخه ټول کومکونه دهمدې دانیال ددرې ځخه قسطنطنیې ته ور رسیدل.

کله چې د ابنایي فاسفورس د محاصرې خبر شهنشاه ته ورسید نو دهغه اوسان وار خطا شول، سمدلاسه یې خپل خاص وزیر را وباله او په غصه ناکه توګه یې ورځخه وپوښتل:

خاص وزیره! د عثماني سلطنت بحري بیړۍ زمونږ په ابنا کې په سرو سترګو ګرځي راګرځي، او جان حتیناني تر اوسه پورې نه دی رارسیدلی......ایا د جینوا د بحري بیړۍ د ملاحانو په متو کې د کشتیو د بوتلو زور نه شته ؟ دوی خو د ابنای فاسفورس د خوندي ساتلو له پاره راتلونکي وو. خو اوس د ابنا دا برخه د مسلمانانو په ولکه کې راغلې ده...که چیرې په ګولډن هارن او د قسطنطنیې په ساحل باندې زمونږ خپل جهازونه موجود نه وای، نو تر اوسه پورې به د عثماني امپراطورۍ لمړۍ ډله زمونږ تر دیوالونو پورې را رسیدلې وه. خاص وزیره! زه ډیر اندیښمن یم، ماته ووایه چې څه وکړو ؟

د شهنشاه دخبرو په اوریدو سره وزیر را ټیټ شو او دخاص ادب وروسته یې وویل: « زمونږ قاصد خبر راوړی دی چې د جان حستیماني بحري جهازونه به په یو دوو ورځو کې ددانیا ددرې نه را ووځي او په ابنا کې به ور ننوځي. درونده شهنشاه! ته اندیښنه مه کوه د جان جستیماني بحري جهازونه چې زمونږ دبحري بیړۍ سره یو ځای شي نو مونږ به و توانیږو چې دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د ابنا ځخه وشړو.»

خو شهنشاه ډاډمن شوی نه و. هغه سمدلاسه سپه سالار نورټارس ته پیغام ولیږه چې د ښار د ټولو دروازو او دیوالونو مسؤلیت دې نیغ په نیغه په خپله ولکه کې واخلي. ورځ یوه په بله پسې تیریده او دقسطنطین په زړه کې ویره زیاتیده، هغه ته سمدلاسه خپل خوب په یاد راغی، او د سستړ میرې تعبیر یې هم په ذهن کې انګازې کولې، هغه د کانفرنس په ورځ هغه دسرو سترګو خاوند دیو شاګال ښه پیژندلی و خو شاګال په ټولې غونډې کې داسې یو کار وکړ چې شهنشاه دهغه په مقابل کې هیڅ نه شو کولی. په دې توګه شاګال شهنشاه په خپله پناه کې اخستی و، یا په بل عبارت دشهنشاه خوب پوره شوی و. هغه ته سستړ میري ویلي و چې هغه دې د سرو سترګو خاوند دیو بې له ځنډه ووژني خو شهنشاه داسې و نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطین به نن سبا ډیر پریشانه وو. دهغه خوب دسترګو څخه الوتی وو. هغه به هره ورځ په یوه نه یوه ځای کی د جنګ په کارونو کی اخته و. خو کله به چی ځانته شو نو شراب به یی څښل.

د جان حستیماني بحریه چی د څو جهازونواو سلګونو کشتیو څخه جوړه شوی وه دیوه ستر فوځ سره یو ځای د ابنا په شمالي برخه کی را ننوتل. دبحریی په لمړي جهاز باندی د صلیبیانو بیرغ رپیده. په جهازونو کی سپاره سپاهیان د جهازونو چتونو ته را وختل او دلری څخه یی دقسطنطنیی نندارہ کوله ، قسطنطنیه دهغوی څخه یوازی دری میله لری واټن کی پرته وه. دقسطنطنیی یوه برخه ګولډن هارن سره نښتی وه ، خو د ابنای فاسفورس بله یعنی جنوبی برخه دمسلمانانو په ولکه کی وه چی دقسطنطنیی څخه یی پنځه میله واټن درلود. خو عثماني کشتیو به کله کله ګشت کاوه او ان تر دیوالو پوری به یی ځآنونه را رسول. د جان جستیماني جهازونه د دیوال تر څنګ تر ګولډن هارن پوری ورسیدل. د ګولډن هارن اوسپنیز زنځیر یی خوشی کړ او ډیری کشتیۍ او جهازونه دننه ور ننوتل. خو یو شمیر نور وجهازونه د ګولډن هارن څخه بیرون د ابناا په ساحل کی لنګر ونه واچول. هغه ځای چی د جستیماني کشتیو د لنګر اچولو له پاره ټاکلی و هغه په حقیقت کی د ماهی نیونکو ځای ځیګی و. هغوی به د ورځی ماهیان نیول اوبیا به یی خپلی کشتیۍ هملته په ساحل کی پرینښودی ، دماهی نیونکو کوچنیانو به هلته په هغی کی لوی کولی. کله چی کوچنیانو دا ستری ستر کشتیۍ و کتلی نو وویریدل او دخپلو جونپړو په لور یی ورمنډی کړی.

ټآرمن چی د عیسوي بیړۍ ددی برخی قومندان و دخپل جهاز د چت څخه یی د ماهی نیونکو دغه کوچنی کلی کوت. ټارمن د جینوا یو ډیر تجربه لورنکی سپاهی او سپه سالار و. په حقیقت کی هغه یو بحری قزاق وو خو جستیماني د زیات رشوت په مقابل کی دلته ټاکلی و. دهغه د زوند څلویښت کاله دبحر په اویو کی تیر شوی و. دهغه په مخ باندی دزخمونو د نښو څخه دا ډاګیزه کیده چی ټارمن څو جنګونه تر شا پری ایښی دی، هغه وخت چی هغه بحری قزاق و نو شهرت یی تر لری لری پوری خپور شوی و. څومره چی ټارمن په خپلی میړانی او توری وهلو کی مشهور و نو دهغی نه زیات په وحشت او بربریت کی مشهور شوی و ، دهغه تر ټولو ستر بد عادت داو چی ډیر زیات شراب به یی څښل او هره ورځ به یی یوه نوی ښایسته پیغله په خپله بستره باندی درلوده. ټارمن د ماهی نیونکو کلی وکوت. نوخپل جهازونه یی هملته لنګرګړل او پخپله یی د ساحل په غاړه خیمی ووهلی.

ددی نه اخوا په څلور میله واټن کی مسلمانان پراته وو. او دمسلمانانو کشتیۍ په د ورځی څو ځلی راتلی او د ماهی نیونکو تر کلی پوری به یی چکر واهه اوبیرته به ستنیدی. نن چی د ټارمن کشتیو دلته لنګر واچاوو. نو په ګشت باندی ماموری د مسلمانانو دوه کشتیۍ په ډیره بیړه خپل سالار ته د اطلاع ورکولو له پاره ورغلی. داګست میاشت وه. او د رومیلی کلا په برجونو باندی د اربان په لاسو ستر توپونه نصب کړل شوی وو. کپتان عباس هملته په رومیلی کلا کی موجود وو. کله چی خبر شو چی د جینوا جهازونه هغوی ته نژدی راغلی دی نو دهغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پرمختګ د مخنیوي له پاره یې خپلو جهازونو ته دمخکې تلو حکم وکړ. ترڅنګ یې په کلا باندې د نصب توپونو خولې هم دشمال لوری ته راواړولې ، اوس نو دعباس په شریانو کې جوش او جذبه را پاریدلې وه. عباس خپلو ګشتي کشتیو ته حکم وکړچې دعیسویانو دجهازونو په تلو راتلو باندې کلکه څارنه وکړي.

د جستیمانی د استقبال له پاره شهنشاه په خپله تر ګولډن هارن پوری راغلی و ، دجستیمانی دکومک په کتلو سره په بندرګاه کې دموجودو عیسوي فوځیانو حوصلې غښتلې شوی او دخوشحالۍ څخه یې چغې وهل پیل کړل. خوپخپله شهنشاه دومره خوشحاله نه و. جستیمانی خو راغلی و خو دهغه جنګی کومک د شهنشاه دهیلو څخه ډیر کم و. خوبیا هم شهنشاه په ډیره ښه توګه د جینوا د فوځونو استقبال وکړ. اودهغوی دخوشحالیو له پاره یې په شاهی قصر کې د شپې جشن جوړ کړ.

دشپې تر ډیره وخته پوری په شاهی محل کې د شرابو جامونه کړنګیدل ، هلته د ځوانۍ اوکبابو له پاره هم خاص پروګرام جوړ شوی و . د جستیمانی د فوځ په کتلوسره شهنشاه دومره ویری اخستی و چې په بله ورځ یې د ټولو هیوادونو په لور خپل ګړندی قاصدان و لیږل او د نور کومک غوښتنه یې تر ی وکړه. په دوی کې د اسپین د شمالی ولایت اراګون او فسطله نه علاوه دغربی اروپا نور هیوادونه هم شامل و . دهغه وخته راهیسی چې عثمانی بحریې ځواکونو د توری بحیری لاره بنده کړی وه نو د شهنشاه اړیکې د شمالی اروپا سره پری شوی و و. په شمالی اروپا کې بلغاریه ، یوکرائن ، چیکوسلواکیه او د جرمنی ځینې سیمې شاملې وی. شهنشاه به ډیر دی فکر ځوراوه چې هسې نه چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه ووځی.

هغه خپل ځان د قسطنطنیې د ډیرو بدقسمته شهنشاه ګانو څخه ګاڼه. هغه په دې ویره کې و چې د یولس سوو کالو راهیسی دهغه دپلرونو او نیکونو دغه جوړ کړل شوی نظام به پای ته ورسیږی. خو نه یې غوښتل قسطنطنیه له لاسه ورکړی.تر اخری حده یې هڅه کوله د قسطنطنیې څخه دفاع وکړي هغه ته دخپلو نیکونو اوپلرونو تاریخ ډاګیزه و چې په تیرو اوه سوه کلونو کې یې مسلمانان قسطنطنیې ته نژدې هم نه و راپریښبې..... شهنشاه د جشن په خوشحالیو کې لږ څه مصروف شو خو نن سبا یې زړه په هیڅ شی نه راټولیده. قسطنطین یوائې په یوه فکر کې ډوب و او هغه دا چې څه ډول به وتوانیږی دخپلو پلرونو جوړ کړل شوی دغه سلطنت دسلطان محمد خان د یرغل څخه خوندي وساتي. هغه د عثمانیانو دهوډ څخه ښه خبر و ، همدا ښوکاله مخته چې هغه د «موریا» په تخت باندی ناست و نو هغه د سلطان محمد خان د پلار سلطان مرادخان دلاسه دعثمانی تورو خوند څکلی و. هغه وخت چې قسطنطین د موریا حکمران و نو دخپلو ولکه شوو سیمو دخوندي ساتلو له پاره یې د « دکورت سیمه» کلابنده کړی وه اوبیا یې دهغه ځآیه د ډاډ اخستو وروسته د « تهیس» په ښار چې د عثمانی سلطنت تر څنګ د عثمانیانو په ولکه کې و ناځآپې حمله وکړه او هغه یې و نیوه. قسطنطین ته دا په یاد وو چې دپیښې د خبریدو سره سم سلطان مراد خان سمدلاسه د «موریا» په لور روان شوی و. خو په لاره کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «کورتهـ» مستحکمه کلا خنډ ګرزیدلی و. اوبیا هغه وخت قسطنطین ډیر حیرانه شوی و چی عثماني توپونو په ګولیو ورولو پیل وکړ او دکورتهـ دغه مستحکمه کلا یی دخاور سره خاوری کړه. دا د توپونو د استعمال لمړنۍ تجربه و چی عثمانی فوځونو تر سره کړی وه. هغه وخت قسطنطین ته په ټوله «موریا» کی دپناه او پټیدو ځای نه پیدا کیده په دی خاطر قسطنطین او دهغه ورور تهامس د سلطان مراد خان سره سوله وکړه ، په ځان یی باج کیښود او موریا یی هم د عثمانی سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو څخه وګرځوله. قسطنطین به دا هر څه څه ډول هیر کړی وای. دا خو دهغه خپل برخلیک و ، په داسی حال کی چی دهغه دنیکونو برخلیک هم تری پټ نه و پاته.

بازینطینی سلطنت چی یو وخت په اروپا کی د «ډینوب د دریاب» اوپه اسیا کی د «اناطولیه» او «شام» پوری غځیدلی و ، نن یوازی تر قسطنطنیی پوری را نغاړل شوی و. دا سلطنت د بازنطینیانو له پاره د زوال سبب و ګرزید. شهنشاه په دی فکر کی و چی دهغه نیکونو پخپله مسلمانانو ته اجازه ورکړی وه چی په اروپا کی میشت شي، همدا راز هغه ته دا هم څرګنده وه چی په ۱۳۳۸ کال ، ددریم شهنشاه «اینډرو نیکس» د مړینی وروسته چی کله دهغه زوی «جان پلیولوګس» کوچنی ماشوم پاته شو نو ملکی اینا» خپل ستر چانسلر کنټا کوزین د کوچني شهزاده جان پلیولوګس له پاره ساتونکی او دهغه لار ښوود ټاکلی و. خو د شهزاده دغه ساتونکی کنټا کوزین ډیر زر په لالچ کی راغی او هڅه یی وکړه چی د قسطنطنیی تخت په خپله ولکه کی واخلی او شهزاده د مخی څخه لری کړی. د کنټا کوزین همدا خیانت ددی سبب شو چی مسلمانان اروپا ته رانندوځی. کنټا کوزین د ساتونکی اولارښود ټاکل کیدو نه څو کاله وروسته یعنی په ۱۲۴۳ کال کی خپل ځان د شهنشاه په نامه اعلان کړ. په دی وخت کی کنټا کوزین په «نیکوټیکا» کی میشت و. ملکی ته دا خبره د زغم وړ نه وه او د کنټاکوزین ددی کار مخالفت یی وکړ. پایلی یی داشوی چی ددواړو ترمنځه نښتی پیل شوی ، دواړو د عثمانی فرمانروا د زوی «اورخان» څخه دمرستی غوښتنه وکړه. ددی نه مخته هم عثمانی فرمانروایانو د قسطنطنیی د تخت تر منځ د جنجال کونکو څخه د یوی نه یوی ډلی سره همکاري کوله ږ

کنټا کوزی د اورخان څخه شپږزره فوځیان وغوښتل او ددی په بدل کی یی خپله لور «تهیوډورا» هغه ته د ژوند د شریکی په څیر وړاندی کړه. اورخان هم دا شرط و مانه. اوپه ۱۳۴۵ کی یی شپږزره فوځیان د کنټا کوزین د مرستی له پاره اروپا ته ور ولیږل کنټا کوزین دهمدی سپاهیانو په مرسته قسطنطنیه، چی دا وخت دملکی په لاسو کی وه ، کلابنده کړه. ملکه مجبوره شوه سوله وکړی اوسوله هم په دی حیرانونکی خبره وشوه چی کنټا کوزین اوښځه یی اوهمدا راز ملکه اینا او شهزاده جان پلیولوګس ....څلور واړه به په یوه وخت دتخت خاوندان اوسي ، همغه و چی دڅلورو واړو د تخت د کیناستو رسم ادا کړل شو. ددی اتحاد د نور ټینګښت له پاره کنټا کوزین خپله کوچنۍ لور شهزاده جان پلیولوګس ته واده کړه. په همدی وخت کی اورخان هم د شهزادګۍ تهیوډورا سره واده وکړ. اورخان خپلی نوی ناوی ته په خپل پلرنی مذهب د پاته کیدو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا اتحاد تر ډیره پوری پاته نه شو ځکه کنټاکوزین یو ځل بیا د تخت او اقتدار دنیولو له پاره لیونتوب پیل کړ او دعثماني فوځ څخه یی مرسته وغوښتله. په ۱۳۵۳ کال یی دحکومت ټولی چاری په خپلو لاسو کی واخستی تر دی وخته پوری شهزاده لوګس هم ځوان شوی و، شهزاده د کنټا کوزین سره مخالفت وکړ او په دی توګه کورنۍ شخړی پیل شوی. په دی وخت کی عثمانی سلطان اورخان دکنټا کوزین د مرستی له پاره شل زره عسکر را واستول، ددی فوځ له پاره یی خپل زوی سلمان سپه سالار ټاکلی و. کنټاکوزین د اورخان له پاره داخل په اروپایی ساحل کی خپله یوه کلا د معاوضی په توګه ورَاندی کړه، دا همغه ورځ ده چی په اروپا کی دمسلمانانو د ولکی او پښی ایښودو له پاره لمړۍ ورځ ګڼل کیدای شي. کنټا کوزین د عثماني فوځونو په مرسته خپل زوم پلیو لوګس ته ماتی ورکړه او د قسطنطنیی په تخت یی ولکه وکړه. سلیمان پاشا د ترون له مخی د اروپایی ساحل یوه کلا د «زنپ» په نامه په خپله ولکه کی راوړه او هلته یی د عثمانی سلطنت فوځونه میشت کړل. ددی کار څخه څو ورځی وروسته په تهریس کی سخته زلزله راغله. او دډیرو ښارونو دیوالونه را پریوتل. په دی کی د «ګیلی پولی» دکلا دیوالونه هم شامل و. دا کلا د دانیال د دری په غربی ساحل کی تر ټولو ستره او مستحکمه کلا ګڼل کیده. دا کلا د زنپ دکلا څخه په ډیر لږ واټن کی پرته وه، سلیمان پاشا هغه یو غیبي تائید وګاڼه او سمدلاسه یی په دی کلا هم ولکه وکړه. دکلا یونانی عسکرو دا فکر وکړ چی د خدای تقدیر به همداسی وی په دی خاطر یی د عثمانی فوځونو تر مخه کومه ستونزه پیدا نه کړه.

د ګیلی پولی د سوبی وروسته د ترکانو په تاریخ کی یوه نوی دروازه پرانستل شوه، ددی پیښو وروسته دکنټاکوزین په خلاف په قسطنطنیه کی سخته کرکه راپیدا شوه، اودی کرکی د بغاوت او انقلاب بڼه خپله کړه. هر وګړی به په کنټاکوزین باندی د غداری ټاپه لګوله اوهمغه یی اروپا ته دترکانو په راوستلو باندی تورن کړ. دعوامو دغه تحریکاتو کنټاکوزین مجبور کړ چی دتخت او تاجه لاس په سر شي او دخپل ژوند پاته دیرش کاله په یوی خانقاه کی په عبادت تیری کړي، په دی وخت کی کنټاکوزین دخپلی دوری یو تاریخ ولیکه. اودا همغه کتاب و چی قسطنطین په ډیره ښه توګه لوستی و. کله چی جان پلیولوګس په تخت کیناست نوهغه مجبور شو دمسلمانانو سره سوله وکړی او په اروپایی دغو کلاګانو باندی د اورخان ولکه په رسمیت و پیژنی. په دی توګه بازنطینی سلطنت په یوه ډول د مسلمانانو باج ورکونکی وګرزید. تر څه مودی پوری د قسطنطنیی شهنشاه مسلمانانو ته په پټه خوله باج ورکاوه خو وروسته ورته دا کار د زغم وړ نه ښکاریده. هماغه و چی په ۱۳۶۹ کال شهنشاه په خپله روم ته ولاړ اود پوپ په خدمت کی حاضر شو او دهغه څخه یی د مسلمانانو پر خلاف د اروپایی حکومتونو کومک وغوښت. هغه د پوپ د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره داسی دذلت اوسپکاوی نه ډکه لاره خپله کړه او خپل ځآن یی د یونانی کلیسا د ټولو هغو عقیدو څخه منحرف و ښود چی د رومی کلیسا سره یی ټکر درلود. په دی توګه هغه په مذهبی معاملاتو کی دروم دکلیسا علویت و مانه. خو ددی ټولو هڅو سره سره بیا هم هغه خپل مقصد ته و نه رسید. ځکه مسیحی حکومتونو د عثمانی ترکانو په خلاف د جنګ کولو څخه ډډه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه و چی شهنشاه ناکامه اونامراده بیرته قسطنطنیی ته راستون شو، دبیرته راستنیدو په وخت کی ، کله چی هغه د وینس څخه راتیریده نو د «دیان» یو شمیر خلکو ، چی روم ته د تللو په وخت کی یی ورته قرض ورکړی و هغه ونیوه. دهغه سره دومره پیسی هم نه وی چی پور کونکو ته یی ورکړي. دهغه مشر زوی ایډرونیکس چی دخپل ځان نه وروسته یی ولیعهد ټاکلی و د حکومت او واکمنۍ څخه دخوند د اخستو وروسته یی د خپل پلار د راخوشی کولو هیله هم ځرګنده نه کړه. او نه یی دخپل پلار د پور د ورکولو هڅه وکړه. خو دهغه کشر زوی مینوئیل خپله شتمنی وپلورله اودخپل پلار پور اخستونکو ته یی دهغوی پورونه ورکړل او شهنشاه یی ازاد کړ ، قسطنطنیی ته د را رسیدو سره هغه خپل مشر زوی اینډرونیکس د تخت څخه وشړه. اودهغه په ځای یی مینوئیل خپل ولیعهد و ټاکه.

اینډرونیکس هم یو زوی درلود چی دخپل پلار په حق تلفۍ باندی سخت خواشینی شوی و. هغه په یوه ډول د سلطان مراد خان زوی « شهزاده صادو جی » دی خبری ته تیار کړ چی دواړه به یو ځای شهنشاه او « مرادخان» دتختونو څخه کیباسي اودهغوي په ځای به پخپله حکمرانان ګرځیږی. په دی وخت کی مراد خان په کوچنۍ اسیا کی و او صادوجي په اروپا کی د ترکی فوځونو سالار و. هغه د مرادخان په غیرحاضرۍ کی بغاوت اعلان کړ ، دبله اړخه د اینډرونیکس زوی هم د بازنطینی ځوانانو د یوی ډلی سره یو ځای دخپل نیکه شهنشاه په خلاف د جنګ له پاره ځانونه تیارول. ددی شهزادګانو ګډ بغاوت حالات ډیر کړکیچن کړي وو. مرادخان ددی خبر داوریدو سره سم اروپا ته راورسید، شهنشاه هم دخپل لمسی د جرم څخه د برائت اعلان وکړ او ددی فتنی د له منځه وړلو له پاره یی ځان تیار کړ. هغه د مراد خان دا وړاندیز هم ومانه چی د نیولو وروسته به ددواړو شهزادګانو څخه سترګی ویستل کیږی. د صادو جی فوځ چی کله د خپل پادشاه مراد خان دخولی څخه دبښنی خبره واوریده نو سمدلاسه یی خپل سپه سالار پریښود. صادو جی ، داینډرونیکس زوی او نور ځوان بازنطینی امراء ټول ونیول شول ، مرادخان تر ټولو اول دخپل زوی شهزاده صادو جی په سترګو کی ویلی شوی سیسه ور واچوله او ړوند یی کړ. اوبیا یی دهغه د وژلو حکم وکړ. دبازنطین امراء هم د « مارتیزا » په دریاب کی غرق کړل شول ، خو د اینډرونیکس زوی یی د شهنشاه مخی ته ور وست ، شهنشاه هم د ژمنی مطابق دخپل لمسی په سترګو کی ویلی کړی ګرمه سیسه ور واچوله خو ددی سره هم دهغه د سترګو لید د ضایع کیدو څخه خوندي پاته شو.

نن قسطنطین دخپلو پلرونو تاریخ را سپړودی و اودهغوی په کمښتونو باندی یی ژړا کوله. هغه ته دا هم ډاګیزه وه چی د عثمانی سلطان «بایزید یلدرم» په وخت کی هم شهنشاه ته ګوابښ شوی و چی هغه به دهغه مشر زوی اینډرونیکس د توری په زور په تخت کینوی. په دی خاطر پلیولوګس د یوه نوي تړون له پاره ځان تیار کړ اوهمدی تړون د بازنطینی سلطنت هغه پاته وقار اوعزت هم دخاورو سره خاوری کړ. جان پلیولوګس اودهغه کشر زوی مینوئیل چی په سلطنت کی دخپل پلار سره شریک و ، ژمنه وکړه چی دیرش زره طلایی سکی به هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال دخراج په توګه ادا کوي او د شهنشاه له لوری به ددولس زره کسیز فوځ یوه ډله تل دبایزید په خدمت کی حاضره وي، په کوچنی اسیا کی د بازینطینی سلطنت په مقبوضاتو کی یوازی یوه کلا د « فلاډلفیا» په نامه پاته شوی وه. خو ددی ترون په وخت کی هغه هم بایزید په خپل نامه ولیکله. خو ددی کلا یونانی افسرانو د شهنشاه دحکم سره سره بیا هم دکلا دخالی کولو څخه ډډه وکړه. همغه و چی د بازنطینی سلطنت د سخت زوال وخت هم راورسید ، څکه یونانی فوځیانو په خپله په فلادلفیا باندی یرغل وروست ، هغه یی فتحه کړه او بایزید ته یی ورحواله کړه. همدی کار دقسطنطنیی د پای نښی نښانی ښوولی.

د جان بلیولوګس د مړینی وروسته دهغه کشر زوی مینوئیل په تخت کیناست. اوهغه د شهنشاه له اړخه دبایزید په دربار کی دحاضریدو پابند ګرزیدلی و. په دی توګه هغه تر ښارنی لاندی و ، دپلار د وفات نه وروسته هغه د سلطاني دربار څخه و تښتید او قسطنطنیی ته ورسید او په تخت کیناست ، بایزید ته دهغه دا حرکت د زغم وړ ښکاره نه شو. هماغه و چی سمدلاسه یی قسطنطنیه کلابنده کړه ، نژدی اوه میاشتی دا کلابندي روانه وه اوبیا هغه د لسو کالو له پاره یو ژمن لیک لاسلیک کړ او کلابندی یی پای ته ورسوله. ددی کلابندۍ د سولی شرایط هم ډیر سخت وو. د خراج رقم یی دیرش زره طلایی کراون و ټاکل ، په قسطنطنیه کی یی دمسلمانانو له پاره د یوه شرعی عدالت د جوړولو کار ترسره کړ ، بایزید ددی کار له پاره یوترک قاضی و ټاکه او شرق د کلیسا په دی مرکز یعنی قسطنطنیه کی یو ډیر ستر او علیشان جومات جوړ کړ چی د منارو څخه به یی هر وخت د توحید اعلان کیده.(ګبن څلورم ټوک ، ۳۹۲مخ)

د ترون له مخی مینوئیل اوه سوه کورونه مسلمانانو ته ورکړل ، د «غلطی» نیمایی برخه یی بایزید ته ورکړه چی هغه په کی شپږ زره عثماني فوځونه ځای په ځای کړل ، دښار نه بیرون د انګورو باغونه اوفصلونه وو ، ددی پیدا وارو عشر هم عثماني خزانی ته ورکول کیده،دهمغه وخته راهیسی عثمانیانو قسطنطنیی ته د «اسلام بول» نوم ورکړی و.

د قسطنطین شهنشاه دخپلو دوو ورونو وروسته د ددی هیواد شهنشاه ګرزیدلی و ، دقسطنطین نه مخته جان پلیولوګس نومی شهنشاه تیر شوی و اودهمدی دویم پلیو لوګس د مړینی وروسته دا قسطنطین د دولسم شهنشاه په څیر په دی هیواد واکمن شوی و ، که څه هم قسطنطین دخپلو اسلافو پرخلاف ډیر د میړانی ، بهادرۍ او جنګی تجربو خاوند ګڼل کیده او غوښتل یی ددواړو کلیساګانو تر منځ اتحاد او یووالی راوړی خو دهغه دا ټولی هڅی هسی خوشی تللی. هغه په دی هم پوهیده چی د سلطان محمد مقابله نه شي کولی خو بیا یی هم هوډ کړی چی دخپلی وینی د اخری څاڅکی پوری به د قسطنطین څخه دفاع وکړي.

د جان جستیمانی د جشن څخه د خلاصیدو سمدستی شهنشاه دښار د دیوالونو دکتلو له پاره ولاړ او ددیوالونو د خرابو شوو برخو د سمدستی جوړښت له پاره یی خلک په کار واچول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم روم یو ځانګړی ښار و خو مسلمانانو به د پخوانیو اړیکو په اساس د قسطنطنیی شهنشاه ته د روم قیصر ویلی. ددی قیصرانو دغه سلطنت په څوارلسمه پیړۍ کی جوړ شوی و، داسی وخت هم راغلی چی د روم دقیصر واکمنی دشرق او غرب تر لری لری ځایو پوری خپره وه. د قسطنطین شهنشاه هم دروم قیصر و .... کیدی شی چی د روم اخری قیصر به و.

که څه هم قیصر د کلیسا ګانو تر منځ اتحاد راوست خو هغه ډیر ناکامه اتحاد و. درومی او یونانی کلیساګانو تر منځ دومره اختلافات و چی هغه په داسی معمولی اتحادونو له منځه نو شو تللای. دغونډی په ورځ ددواړو کلیساګانو پادریانو په خپلو منځو کی خپری لګولی وی، سپه سالار نورټاس خو تر دی ځایه ویل چی د کارډینال د خولی په ځای راته د ترکانو لونګۍ او عمامی ښه ښکاري. د غونډی په ورځ پخپله د یونانی کلیسا مذهبی مشران په دوو ډلو باندی ویشل شوی و، یوه ډله یی د شهنشاه خواخوږی و چی د کلیسا ګانو تر منځ یی یووالی غوښت.او هیله یی درلوده چی پوپ ورته مرسته ورکړی. خو بله ډله هغه خلک وو چی په دغسی نازکو حالاتو کی یی هم نه غوښتل چی دکلیساګانو تر منځه اتحاد اویووالی راشي. دا دویمه ډله د لمړی ډلی څخه ستره وه په دی اساس ددی ډلی ګرجا ګانو شهنشاه ته خپلی مالی بسپنی و درولی. او ددوی د ډلی څخه چی کومو خلکو غوښتل په جنګ کی ګډون وکړی هغه هم په ډیر لږ شمیر کی یواځی ددیوالونو دخوندي ساتلو له پاره حاضر شول، قسطنطینه د ډیر ګڼ شمیر خلکو میشت ځای و خو دمتعصبی یونانی کلیسا له اړخه ورته یواځی شپږزره عسکر، هغه هم په ډیره ناخوالی توګه تیار کړل شوی و. سپه سالار نورټاس هم په همدی ډول خلکو کی ورګډ و. قیصر کتل چی قسطنطنیه یی دلاسو څخه وځی. خو حوصله او همت یی له لاسه نه ورکاوه.

هغه ته ډیر ژر یو ښه خبر تر لاسه شو اوهغه دا چی د سپین او ایټالیا ځواکونه د قسطنطنیی څخه ددفاع له پاره را روان دی. اوبیا چی کومه ورځ د «کټالونیا» او «اراګن» فوځی ډلی دګولډن هارن سره را یوځای شوی نو دروم قیصر ته یی نوی همت ورکړ. دهغه په وجود کی وینه و چلیده او دسلطان محمد خان په خلاف یی د جنګ له پاره پلانونه جوړول پیل کړل. دشرق او غرب عیسوی ځوانان په پوره شوق او ذوق سره د قسطنطنیی د دفاع له پاره په دی ښار کی سره راټول شول خو عیسوی حکومتونو اوپه ځانګړی توګه فرانسی، جرمنی، هنګری او پولینډ د قیصر سره هیڅ ډول کومک ته زړه ښه نه کړ. نه یوازی کومک یی ونه کړ بلکه دداسی بی حسۍ او بی پرواهۍ څرګندونه یی وکړه چی د مسیحیت تاریخ ورته حیران پاته دی. په حقیقت کی په تیرو څلورو پیړیو کی مسلمانانو د عیسویانو داسی ستر او ځواکمن اتحادونه مات کړی او د جنګ په میدان کی یی ځغلولی و چی اوس دغو اروپایی هیوادونو دمسلمانانو په مقابل کی د بل اتحاد دکولو جرئت له لاسه ورکړی و. د تیرو پنځه شپیتو کالو راهیسی عیسوی اروپایانو داروپا څخه د مسلمانانو د ویستلو له پاره څلور ځلی مذهبی اتحاد کړی و ،،(کسووه ۱۳۸۹، هائکولس ۱۳۹۲، وارنه ۱۴۴۴، او بیا کسووه ۱۴۴۸) خو په دی ټولو اتحادونو کی هغوی ملا ماتونکی ماتی خوړلی وه ، هغوی به هر ځل اتحاد وکړ او دستر لښکر سره به راغلل خو بیرته به د سختی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتې او شکست څخه په تيښته و تښتېدل. په دې اساس اوس نو دغه اروپايي حکومتونه د بل کوم اتحاد له پاره تيار نه و. قيصر د کليساګانو تر منځ اتحاد هم وکوت خو بيا هم هغه د تيرو وختو په څير د يوه صليبي اتحاد په راوستلو کې بريالی نه شو.

وخت په بيړه بيړه تيريده. د **۱۴۵۲** کال د اپريل دمياشتې **۲۴** مه ورځ وه. روميلي کلا د **۱۴۵۲** کال د اګست په **۲۸** مه مکمله شوې وه. کله چې د شهنشاه جاسوسانو هغه ته د روميلي کلا د تکميليدو خبر ورکړ نو هغه د مسلمانانو معمارانو دغه ډول ګړندي کار حيران کړی و. اوس نو جنګ پيل شوی و. د «ټارمن » جنګي جهازونه دفاسفورس د ابنا په شمالي برخې کې او عثماني بحري ځواکونه په جنوبي برخو کې ګرزيدل. کله کله به يې يو دبله سره مخامخ ټکر هم کاوه. په يوه **بل** به يې غشي ورول، په توپونو به يې يو **بل** ويشتل. پخپل ټارمن هملته دماهي نيونکو په کلي کې پروت و، دغه ماهي نيونکي چې پخپله هم يوناني عيسويان و دخپلو لښکرو په خدمت کې يې يوه لحظه هم نه ضايع کوله. «باقو» خو به ټوله ورځ هملته د فوځونو په قومندانۍ کې پروت و و. دهغه اوږده اوږده وينښتان به تل دهغه په تندې باندې راځړيدلي وو. هغه په پښه ګوډ و خو د رومي سپاهيانو له پاره به يې د ښه شرابو دراپيداکولو دنده تر سره کوله. هغه دټارمن سره هم نژدې دوست ګرزيدلی و و.

دوه مياشتې په همدې توګه تيرې شوې، کله چې يخنې پيل شوه نو د ټارمن په فوځي کړچار کې کمښت راغی، دا غرنۍ سيمه وه او دبلقان تيزې هوا به د رومي عسکرو وينه يخوله. دروم په بحيره کې شپه او ورځ اوسيدونکي دغه سپاهيان د توری بحيرې د يخو هواګانو سره نا اشنا وو. ټارمن به خپل ډير وخت همدلته په ساحل کې تيروو. يو ماښام د لمر پريوتو څخه دمخه په ساحل باندې دتورو وريځو لړۍ راغلې، اسمان د تورو وريځو څخه ډک شوی و، کله چې د باران ځاځکي پيل شول نو ټارمن د خپلې خيمې په لور ورغی. نن دهغه له پاره ډير غوره موسم وو او شراب يې هم په خيمه کې پراته وو. سر يې راپورته کړ او کله يې چې په اسمان کې غوړيدونکې وريځې وکتلې نو په ډيره مکروه توګه يې و خندل اوبيا يې فکر وکړ چې ډير وخت وشو چې د ځوانۍ څخه يې خوند نه دی اخستی، خيمې کې پروت د شرابو يو بوتل يې را واخست او ټول يې خولې ته ونيوه. لږه شيبه سخت باران وريدل پيل شول. دټارمن ذهن په پرلپسې توګه د کوم ځوان جسم په لمسولو کې مصروف وو. دهغه يوه عسکر ورته د پسه د پښې وريته کړې غوښه راوړه نو ټارمن ورته وويل:

اوهو......دا باقو ماهي نيونکي چيرې ورک شوې ...... دا وريت کړې ورون همدلته کيږده اوباقو زما مخې ته حاضر کړه.»

ټارمن دشرابيانو په لهجې خبرې کولې، سپاهي بيرته دخيمې څخه ووت اوپه يوه منډه ولاړ. په دې وخت کې ټارمن هغه وريت کړل شوی ورون راواخست، دخولې څخه يې دشرابو ځاځکي را څڅيدل، بيرون د ژمي سخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا او د فاسفورس په ابنا کی د سخت باران وریدو دغه چاپيريال ډير هيبت ناکه ګرځولی و .ځکه شپه پيل شوی وه اودهغو مشالونو نه پرته چی په خيمو کی روښانه کړل شوی وو نوره ټوله سيمه تياره تياره وه. باقو هم ډير ژر بيرته خپل کور ته ستون شوی و خو د ټارمن فوځونو هغه دخپلی تياری کوټی ځخه په دغه سخته يخنۍ کی را وويست اوپه شرابو کی بدمست ټارمن ته يی راوست، باقو د يخنۍ څخه لړزيده ، کله چی ټارمن باقو وکوت نو په خپل څنګ کی بوتل په لور يی اشاره وکړه او ورته يی وويل:

« واخله .... ويی څښه ، او خوند تری واخله. سمدلاسه به دی يخنی ورکه شي خو ياد ساته چی ستا په څير چټل انسان ته ټارمن خپل بوتل وروړاندی کوی.ځنډ مه کوه او که نه زه په غضب کيږم.»

د ټارمن ګواښ په خپل ځای و خو د باقو له پاره دداسی شرابو يو بوتل موندل پخپله ستره خزانه ده ، باقو د وړی کارغه په څير پری ور پريوت او په جرمنی کی جوړ شوی دغه شراب يی دخپل ستونی څخه تير کړل ، دسترګو په رپ کی د باقو سترګی درنی شوی ، ټولی انديښنی يی له ياده ووتلی اودموسم اوهوا څخه يی خوند اخستل پيل کړل. په همدی وخت کی ورته ټارمن ورغږ کړ:

« ايا ستاسی په کلی کی کومه نجلۍ .... نه شته ؟ چی زمونږ په درد وخوري. زمونږ خدمت وکړي ، مونږ ماهيان نه خورو خو ماهی نيونکي پيغلی خورو . ولاړ شه او زمونږ عسکر هم له ځانه سره واخله اودخپل کلی کومه ځوانه له لاسه ونيسه او زمونږ خدمت ته يی راوړه. دومره يخه او اوږده شپه اوبيا دخپله کوره هم لری پاته کيدل .... ته پخپله پوهيږی .... په هر څه پوهيږی ..... ته انديښنه مه کوه ، زمونږ په موجوديت کی تا ته هيڅوک هم ستونزه نه شي پيدا کولی. زه د جستينيانی دفوځ سالار يم....سپه سالارټارمن......»

د باقو سترګی د شرابو څخه درنی وی او ذهن يی دکاره وتلی و . کله يی چی د شرابو د نشي په مستۍ کی د پيغلی ځوانی نجلۍ خبره واوريدله نو په تن اوبدن کی خوندونو او لذتونو لاری پيدا کړی. يو ناڅاپه يی ذهن د ځوان راهب په محبوبی روزی باندی پريوت. دشيطانت نه په ډکه لهجه يی وويل:

« ستره سالاره ! ته انديښنه مه کوه زه به د ماهی نيونکی د کلی هغه نيګينه ستا په خدمت کی وړاندی کړم چی په کتلو سره به يی د خپل تير ژوند ټولی ښايسته او ښکلی نجونی له ياده و کاږی. درونده سالاره ! هغه زمونږ د کلی دټولو نجونو ښايسته او ښکلی پيغله ده ، او کيدی شی چی ځوانی يی تر اوسه پوری خوندي پاته شوی وی ، ته له ما سره څو کسه عسکر و استوه زه به سمدلاسه هغه ستا حضور کی را حاضره کړم.

بريښنا ټول اسمان نيولی و . او دژمی يخی هوا د ونو د پاڼو بيخ راويسته. چی د جينوا شيطانی عسکر د باقو سره يوځای د روزي په مقدر باندی د برق په څير د ور پريوتلو له پاره روان و. .... باران د پخوا څخه نور هم زيات شو او کوچنۍ کوچنۍ ويالی د اوبو د شور څخه ډکی روانی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ عباس د روميلي کلا څخه د يوه نوي فوځي ميشن په لور دتللو له پاره ځان تيارووږ دهغه سرتيرو ورته خبر ورکړی و چي نن د عيسايي بحريي سپاهيان د ابنايي فاسفورس څخه غافله شوی دی. او ديخو هواو نه د پټېدو په خاطر په خپلو خيمو کی ځآی په ځای شوی دی ، که څه هم دهغوی جهازونه په سمندر کی موجود وو خو ټولو لنګرونه اچولی وو . په دی وخت کی د ټارمن د څو جهازونو څخه يی اوه د ترک بحريي تر اور لاندی راتلل. دا جهازونه په خلاص سمندر کی ولاړ و په داسی حال کی چي نور يی په ساحل کی لنګرکړل شوی و و . د ټارمن عسکرو د ځآنو دګرمولو له پاره اورونه بل کړی و او په خبرو اترو کی مصروف و و . د عباس له پاره دا ډير ښه فرصت و اوهغه غوښتل دهمدی فرصت څخه ګټه پورته کړی. هغه پريکړه وکړه چي دشپی دپښيدو سره سم به په عيسوی جهازونو حمله کوی اوهغه به سوزوي. په دی يخه شپه کی ټارمن اود هغه ملګرو داګمان هم نه کاوه چي دتوحيد پتنګان به د يخو هوا د پروا کولو پرته دهغوی په بحری بيړۍ باندی يرغل راوړي. په همغه وخت کی چي د ټارمن دشيطانی غوښتنو د تر سره کولو له پاره دهغه د ځواکونو يوه ډله د ماهی نيونکو د کلی په لور د شيطانی موخو له پاره ورغلی وه ... د زاړه عباس يوه جهاز او څو بادي کشتيو ... دمسيحی بيړۍ په لور حرکت وکړ . زوړ عباس دهغه عسکرو دهغه دعمر په لحاظ ددی کشتيو سره د تګ څخه منه کړ....خو ...هغه کله ځان زوړ ګڼه. هغه خو اوس ځوان وو.... ځکه چي د هغی جذبه اواحساسات ځوان وو . عباس غوښتل چي مسيحی جهازونو زوندی ونيسي تر څو دمسلمانانو په بحری ځواک کی ډيرښت راشي ، خو د جنګ په صورت کی به ورته اور ولګوي. عباس غوښتل دمسحيانو جهازونه په بی خبرۍ کی را ګير کړي ، نژدی يو ساعت وروسته د عباس سرتيرو د مسيحی جهازونو خواو ته ورسيدل. مسيحی ملاحان او عسکر د جهازونو په تاخانو کی په شرابو اوکبابو باندی مست وول ، کله چي دعباس سترګی دمسيحی جهازونو په رڼاو پريوتی. نو سمدلاسه يی خپلو ملګرو ته د تم کيدو اشاره وکړه او حکم يی ورته وکړ چي دجهاز تر څنګ تړل شوی کشتۍ راپرانيزی اوپه هره کشتۍ کی اوه اوه توره وهونکی سپاهيان سپاره شی او دمسيحی جهازونو په لور دی ورشي ، هغه دا حکم هم وکړ چي په ډير احتياط سره دی د دښمن په جهازونو باندی ولکه وکړل شی، لږه شيبه وروسته د عثمانی بيړۍ شل کشتۍ د عيسوی دښمنانو په لور په حرکت کی راغلی ، سخت طوفان او باد وباران پيل شوی و .په اسمان کی وريځی په تندۍ سره ګرزيدلی او بريښنا او برق په غورس کی راغلی و . خو د عثمانی فوځ سرتيری ددی هر څه د پروا کولو پرته د عيسوی دشمن د کشتيو په لور ور روان وو . زوړ عباس د ځوانو هلکانو په څير هغه او دغه لوری ته منډی ترړی وهلی او د کشتيو دغه کوچنی لښکر يی په ډير مهارت سره رهبری کاوه.

ډيره ژر منځنۍ فاصله ختمه شوه او د عباس کشتۍ د عيسوی جهاز سره يو ځای شوی ، د جهاز مسؤلين په پوره بی خبرۍ کی پراته وو ، بادبانونه يی راپريوتی وو او کشتۍ په سمندر کی لنګر اچولی وی، عباس دخپله ځانه سره د پنځه کشتيو سپرو ته په دی جهاز باندی د ورختلو حکم وکړ،پاته کشتۍ د بل مسيحی جهاز په لور ورغلی. هغه بل جهاز دری سوه متره واټن کی ولاړ وو . عباس د کوم مزاحمت پرته ددشمن جهاز ته ور داخل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول. دوی ټول ۳۵ کسان وو. ټول دباران په اوبو کی د سر نه تر پښنو پوری لامده شوی وو. خو ځرمنیزو کالیو دهغوی وجودونه دنم څخه خوندي ساتل. دهغوی په سرونو اهنی خولونه وو اوجسمونه یی په زرو باندی پوښل شوی وو. هغوی د کوم شور پیدا کیدو پرته د جهاز په چټ ور وختل اوبیا به خویدو خویدو سره دجهاز لاندی برخی ته ورښکته شول، تر ټولو دمخه عباس و اوبیا ورپسی دهغه نور سرتیری یو په بل پسی د جهاز لاندی برخی ته ورکیوتل. دلته دری غوړیدلی وی اودوه کسه غلامان په کونجونو کی د یخنی له لاسه غونج پراته وو. عباس خپل ساتونکی د هغوی په سرونو باندی و درول. اوپخپله د نورو عسکرو سره یو ځای تاخانی ته ورکیوت. خو په دی وخت کی د عباس د سرتیرو د بوټانو ټکار په تاخانی کی په شرابو مست ملاحان اوعسکر متوجه کړی وو. کله چی دعباس ډله لاندی ورغله نو مسیحیان هم په وسله سنبال وو. همغه و چی څو لمحی اوسپنه د اوسپنی سره ټکرشوه او ددی شور د بیرونی طوفانی هواو څخه هم زیات و. خو په شرابو کی مستو سپاهیانو دعباس دعسکرو سره مقابله و نه شوه کولای. او د ګازرو اومولیو په څیر لاندی پریوتل. اوس نو په جهاز باندی عثمانی فوځ ولکه کړی وه. عباس سمدلاسه د بادبانونو د دریدو حکم ورکړ او جهاز یی د لنگر څخه پورته کړ، عباس په یوه منډه د جهاز چت ته راغی او په دی کتلو سره یی ډیره خوشحالی احساس کړه چی دهغه سرتیرو ملګرو دمسیحیانو په هغه بل جهاز باندی هم ولکه کړی وه. عباس دخوشحالی نه په کالیو کی نه ځایده. هغه اوس د اسمانی برق په رڼا کی غوښتل د مسیحیانو پاته نور پنځه جهازونه هم په نښه کړی. د عباس بحری سرتیری دخپل سالار دحکم منتظر وو. ددواړو نیول شوو جهازونو بادبانونه پرانستل شوی و او تیزو هواو هغه دواړه سره یوه بل ته را نژدی کول. کله چی هغه دواړه جهازونه یو بل ته سره را نژدی شول نو زوړ عباس خپلو سرتیرو ته حکم وکړ چی د مسیحی لښکرو دنظر څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر دی یو اوږود چکر ووهی او د ماهی نیونکو دکلی سره دی لنگرونه واچوي. هغه فکر کاوه چی دمسیحیانو پاته پنځه جهازونه به د وچی له لاری په خپله ولکه کی راوړي، هغه په دی ډاډمن و چی د دغو دوو جهازونو د عملی په څیر به د ټارمن نور جهازونه هم په همدی توګه خپله ولکه کی واخلی دعباس ددی فکر لوی علت طوفانی شپه وه. نن اسمان په عثمانیانو باندی رحمت را وراوو خو اسمانی تندر د ټارمن اودهغه د فوځونو په برخه وو.

ولکه شوی جهاز او عثمانی کشتی اوس د ماهی نیونکو کلی ته را نژدی شوی وی، دلته د ماهی نیونکو ډیری کشتی دپخوا څخه ولاړی وی، یخنی په خپله لوړه کچه وه خو د زوړ عباس وینه ګرمه شوی وه، هغه را ټوپ کړ او دجهاز نه را کیوت، بیا یی خپل دیرش کسه سپاهیان ددی کشتیو او جهازونو دخوندي ساتلو له پاره پریښوو ل اوپخپله یی د څوکسو ملګروسره یو ځای د عیسوی جهازونو په لور حرکت وکړ. هغه د ساحل تر څنګ روان و. او دخپله ځانه سره یی د ۹۰ کسانو یوه ډله اخستی وه، دوی په سخت باران کی روان وو، ټول لامده او دبرق او تندر په څیر د عیسوی بیړی دنیولو له پاره ور روان وو. د زوړ عباس دماغ هم ډیر اغیزمن کار کاوه. هغه د احتیاط هر اړخ په نظر کی درلود. هغه د ساحل تر څنګ په غونډیو او ځنګلونو کی په ډیره پټه توګه ورتیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

، شپه دخپلې لمرنۍ برخې په اخرې پړاو کې وه ، دفاسفورس تږوله وادی به توپان اوباد وباران کی راګیر شوی وه خو توره په لاس مجاهدینو په خپلو عقابی سترګو باندی د عیسوی بحری جهازونو په لور مخه کړی وه.

د ټارمن په بحری ډله کی یواځی همدا اوه جهازونه نه و بلکه ددی بحریی نورو جهازونو د ګولېن هارن په سیمه کی لنګرونه اچولی وو ، ټارمن په خپله پاساحلی غرنیو برخو کی عالیشانه خیمی نصب کړی وی اوهملته دخپلو دوو سوو سپاهیانو سره پروت و. ننی سخت باران او توپان د ټارمن جنسی غریضه ډیره راپارولی وه. په همدی خاطر یی باقو دخپلو څو کسو عسکرو سره یو ځای د ماهی نیونکو کلی ته د ښایسته او ښکلی پیغلی روزی د راوړلو له پاره وراستولی و.

په همغه وخت کی چی باقو د څو کسه وحشی عسکرو سره د روزی کور ته ور ننوت. نو د عباس سرتیری دمسیحی جهازونو څنګ ته ور رسیدلی وو. خو پخوا له دی نه چی د ساحل څخه تیر او جهازونو ته ورسیږی په سمندر کی یی کوم څیز وکوت چی دهغوی په لوری په حرکت کی دی. عباس د اسماني بجلۍ په مرسته باندی وکتل چی هغه متحرک شیان دوه کشتۍ دی چی په بیړه د لنګر اچونکو جهازونو په لور ور روانی دی. عباس فکر وکړ چی یا خو دا کشتۍ د هغو ماهی نیونکو دی چی د کورنو تر څنګ یی عثمانی جهازونو لنګرونه اچولی دی اویا دنیول شوو جهازونو څخه خوندي پاته شوی خلک دی چی دی لوری ته ځانونه را رسوي. عباس هوډ وکړ چی دهغو جهازونو د راتلو تر مخه به په خپله دهغی مخی ته ورځی خو هغه په خپلی دغی پریکړی باندی عمل و نه کړای شو. ځکه چی مخامخ راتلونکو کشتیو دجهاز عمله خبره کړی وه. هغوی اوبه څیری کولی او مخامخ کشتیو ته یی ځآن ورساوه. هلته په لنګر اچول شوو جهازونو کی هم شور و غوغا تر غوږو کیده ....هغوی ته اوس یوه لاره پاته وه اوهغه دا چی بیرته شاته ولاړ شي او د ماهی نیونکو کلی ته ولاړ شي اوهلته خپل ولکه کړل شوی جهازونه له ځانه سره واخلی اود هغه ځایه یی وکاږي. عباس دهمداسی خطر د احساسولو له پاره خپل دیرش کسه عسکر هلته پریښی وو.... او هغوی ته یی حکم کړی و چی دخطر د احساسولو سره سم دی دغه جهازونه رومیلی کلا ته ورسوي. ځکه چی عباس او دهغه ملګري په ساحل کی وو او هغوی ته دزمکی له لاری بیرته ستنیدل اویا دری څلورمیله فاصله وهل اوبیا د رومی کلا پوری رسیدل دومره ستونزمن کار نه و.

د ښکر د اواز داوریدو سره سم مسیحی جهازونه ټول متحرک شول. خپل لښکر یی راواخست ، بادبانونه یی پرانستل او لنګرونه یی پورته کړل. ټارمن ددی څخه بی خبره و چی د ابنای فاسفورس په دغه دوه دری میله چاپیریال کی څه تیریږی، دهغه غوږونو ته د ښکر اواز ډیر کمزوری ور رسیدلی و. خو هغه هیڅکله هم په دغسی توپانی شپه کی د دشمن د حملی تصور نه کاوه. ترڅنګ یی د یوی ځوانی حسینی انتظار دهغه په ذهن باندی سپورو ، هغه به ددی انتظار دکوفت دکمښت له پاره وار په وار دشرابو جامونه په سر را اړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا د ډیر انتظار نه وروسته د ټارمن عسکرو هغه معصومه پیغله.... مظلومه «روزی» را پورته کړه او د ټارمن خیمی ته یی راوسته. روزی په باران کی لمده شوی وه ، او کالی یی په ختو ککړ و ، داسی معلومیده چی دغو وحشی عسکرو دهغی په راوړلو کی هغه په ختو کی را ښکودی وی ،کله چی ټارمن روزی وکتله نو ورنونه یی په رپیدو شول ، ریښتیا هم دا پیغله په لکونو کی یوه وه. حکم یی وکړ چی دی نجلۍ ته په ګرمو اوبو کی غسل ورکړئ او نوی لباس ورته واغوندئ اوبیا یی ددی مخی ته راوړئ. خو روزی کله داسی کول. هغی د ټآرمن د حکم د اوریدو سره سم لیونۍ شوه اوپه زوره زوره یی چغی وهل پیل کړل او ټآرمن او باقو ته یی بد رد ویل پیل کړل ، د عسکرو له پاره دا ستونزمنه شوه چی دغه ناتوانه پیغله کنترول کړي اویا یی د ټارمن دعیاشئ له پاره سینګار کړي ، دعیسوی لښکرو د جنسي اړتیاو د پوره کولو له پاره به ځوانی نجونی دهغوی سره یو ځای راوستل کیدی او دا شونی وه چی د ټارمن په ډلګۍ کی هم دغسی نجونی موجودی وی او هغوی روزی د ټارمن د عیاشۍ له پاره ښایسته کړی وای خوپه همدی وخت کی یوه پیښه رامنځته شوه اود ټارمن ټول شیطانی هوس یی په هوا کی والوزاوه. دهغه نشه راښکته شوه ، ټول هر څه یی له یاده وویستل او فوځی لباس یی واغوست.

په همدی وخت کی په ختو ککړ یوځوان د ټآرمن خیمی ته را ننوت دا د هغو جهازونو دعملی څخه یو کس و چی د عباس سرتیرو ملګرو د صلیبیانو څخه ولکه کړی وو. اودا د هماغه سپاهیانو څخه و چی په دی حمله کی ژوندی پاته شوی و او د ابنای فاسفورس یو میل اوږدی اوبه یی په لامبو سره وهلی وی او تری را وتلی و. کله چی دا فوځی د ماهی نیونکو دکلی د ساحل سره را وتلی و نو هلته یی خپل د لاسه ورکړی جهازونه کتلی وو ، دوی ټول شپږ کسان و کله یی چی وکتل چی دمسلمانانو پیاده لښکر د نورو جهازونو دنیولو اوولکه کولو له پاره دساحل په غاړه روان دي نو دوی سمدلاسه د ماهی نیونکو کشتۍ راپټی کړی او دنورو جهازونو دخبرولو له پاره یی هغی لوری ته وروځولی. په ختو ککړ پکړ دغه ځوان ټارمن ته وویلی چی د مسلمانان پیدل ډله یی په همدی ساحل کتلی ده چی همدلته چیری په غرنۍ سیمه کی پټه شوی ده ټارمن ته دا ټول خبرونه لړزونکی وو. دهغه نشه له منځه ولاړه او هغه د خپلو د لاسه تللو جهازونو دبیرته تر لاسه کولو له پاره دمسلمانانو پر خلاف دجنګ له پاره ووت. خو پخوا ددی چی خپلو سپاهیانو ته حکم وکړي یو غریدونکی غشي دهغی په خیمی ولګید او په فرش کی ور ننوت. هلته په خیمی کی موجود ټارمن او ورسره نور عسکر دحیرانتیا نه وازه خوله پاته شول ، د ټارمن رنګ تک ژیړ شوی و ، خو د روزی حال بلمنګه وو. هغه دخپل عزت دخوندی پاته کیدو په خوشحالیو کی نه ځایده ، هغه ډاډمنه شوی وه چی دحمله کونکو ډله د ټارمن خیمی ته را رسیدلی ده او ټارمن هم په همدی فکر کی ډوب و. هغه دخیمی څخه د وتلو اراده ترک کړه. اوسپاهیانو ته یی حکم وکړ چی خپل ځانونه په وسله سنبال کړي اود مقابلی له پاره تیار شي ، ټارمن خپله توره دتیکی څخه را وویستله او په خیمی کی دننه د نه لیدونکی دښمن څخه په ویره کی ولاړ وو. د روزی راوړنکی څو کسه سپاهیان اوباقو هم همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجود وو . په همدی وخت کی دخیمی نه دباندی ټک و ټوک پیدا شو او دسترګو په رپ کی څو کسه وسلوال سپاهیان دټارمن خیمی ته راننوتل.

په حقیقت کی هغه وخت چی عباس د عیسوی عسکرو د خبریدو نه وروسته د بیرته په شاتګ اراده کړی وه نوهمغه وخت یی دکومی مظلومی نجلۍ چیغی اوریدلی وی. سمدلاسه یی مخ واړاوه او د اواز لوری یی ځانته معلوم کړ ، په همدی وخت کی یی د نارمن خیمه تر سترګو شوه، هغه وکتل چی دا اواز دساحل څخه او هلته د نصب شوو خیمو څخه راپورته کیږی. هغه وکتل چی مسیحی جهازونه د ساحل څخه د فرار او تیښتی په درشل کی دی په دی اساس یی د نارمن په خیمی د حملی کولو هوډ وکړ. تر ټولو دمخه دنارمن خیمی ته ورغی ، اوسمدلاسه یی دهغه په سپاهیانو باندی حمله وکړه. ددواړو اړخونو څخه سخت جنګ ونښت ، نارمن پخپله یو توره وهونکی و ، هغه زوړ عباس وکوت نو هغه ورته کمزوری معلوم شو او حمله یی پری وکړه خو نارمن ته هغه وخت دخپلی غلطۍ احساس وشو چی د عباس تجربه لرونکی دواړ نارمن په سختو ستونزو کی راګیر کړ. کله چی مسلمانانو عسکرو خپل سالار د یوه وحشی سره په جنګ کی وکوت نو دهغه دمرستی له پاره مخته راغلل.

باقو بی وسلی و او د خیمی په یوه کونج کی ولاړ و، حالات یی وکتل اودخیمی څخه د تیښتی له پاره یی د خیمی شاته لاره ونیوله.که د روزی سترګی پری نه وای لګیدلی نو هغه به دخیمی څخه وتلی وای. روزي چغی کړی او یو مسلمان عسکر یی د هغه لوری ته متوجه کړ.

« هلئ !هغه خو تښتی !.... هغه ګوډ شیطان ، چی زه یی دلته دبدبخته کیدو له پاره راوستی یم. هغه تښتی....»

باقو خپل بخت بیلودی و، که څه هم هغه د ګوډ والی په اساس تښتیدی نه شو ، سمدلاسه را وګرزید او د خپل ځآن په لور د راتلونکی عسکر په پښو کی پریوت. « د خدای له پاره ما مه وژنئ ،ما هیڅ نه دی کړي دخدای له پاره ما مه وژنئ ، ما هیڅ نه دی کړی..»

اوس نو دیوه مسلمان سپاهی له پاره دا شونی نه وه چی هغه دی یو زاری کونکی ګوډ انسان ووژني. همغه و چی دغه مسلمان عسکر د باقو د وژلو څخه لاس واخست. په همدی وخت کی عباس د جنګ په میدان باندی برلاسي پیدا کړی وه. نارمن سخت زخمی شوی و اویوی لوری ته په خپلو وینو کی ډوب پروت و.دهغه د خوندی پاته کیدو امکان ډیر کم وو. دهغه پاته ملګری هم د تیغه وتلی وو. دنارمن په خیمی خو دعباس یو څو ملګرو حمله کړی وه. په داسی حال کی چی دهغه پاته ملګرو په نورو مسیحی خیمو باندی یرغل وروستی و. په دی ساحل کی د نارمن ددوو سوو څخه زیات عسکر په خیمو کی پراته وو. خو دعباس سره د سلو څخه کم عسکروو. خو په شرابو کی مستو عیسوی عسکرو دمسلمانانو مقابله و نه شوه کړای. همدا علت و چی په ډیر لږ وخت کی دعباس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرو مجاهدینو دنارمن ټول سپاهیان تر خپل ځان لاندی کړی وو. په دی جنګ کی د ۷۰ څخه زیات عیسویان ووژل شول او نورو پاته کسانو د قسطنطنیی په لور تیښته وکړه. مسلمان عسکرو دهغوی څخه دغنیمت مالونه راټول کړل او په بیړه یی دبیرته تللو له پاره ځانونه تیار کړل. اوس نو روزی د زاړه عباس سره یوځای روانه وه. کله چی عباس دماهی نیونکو کلی ته ورسید نو روزي ته یی وویل : «ګوره لوری !... ستاسی کلی را ورسید.... اوس نو ته خپل کور ته تللی شی...»

«کوم کور.... زه خو کور نه لرم .... زه اوس په دی دنیا کی هیڅوک نه لرم.... ما دخپله ځانه سره یوسه. زه به ستا د لور په څیر ستا خدمت کوم...»

د عباس له پاره دروزی ځواب غیر متوقع و. هغه پخپله دکوره لری اود جنګ په محاذ کی مصروف وو. نوځنګه به یی روزی له ځانه سره وړی وی. د بله اړخه روزی عیسوۍ وه او دمسلمانانو په جنګی محاذ کی دهغی اوسیدل ددفاعی نظره درست نه و. خو عباس مجبور شو چی یوی بی اسری او مظلومی پیغلی ته په خپله لمن کی پناه ورکړی ، په دی اساس هغه انکار و نه شو کړای.

د عثمانی بحریه مجاهدین دخپلو عملیاتو ته بریمند راوتلی وو. دهغوی لمړۍ شپنۍ حمله ددښمن له پاره ملاماتونکی ثابته شوه. نارمن هم په اخری وختو کی قسطنطنیی ته رسول شوی و او هلته یی علاج کیده. په دی جنګ کی دعیسویانو د سلو څخه زیات کسان هلاک شوی وو. باقو هم خوندي پاته شوی و. خو روزی بیرته دخپل کلی ته د تللو په ځای د زوړ عباس سره دهغه د لور په څیر د رومیلی کلا په لور ولاړه. په دی شپینۍ حمله کی د عیسویانو هغه پنځه جهازونه هم خوندي پاته شوی و چی هلته په ساحل کی ولاړ وو. خوبیا هم دا حمله سل په سلو کی بریالۍ وه.

دشهنشاه له پاره دا یوه کلکه ضربه ثابته شوه.هغه د جینوی بحری بیړۍ سپه سالار جسټیمانی راوباله او د نارمن دغلطیو په اړه یی متوجه کړ ، جسټیمانی ته یی حکم وکړ چی سمدلاسه دی د عثمانی بحری بیړۍ څخه ددی جنګ بدله واخلی اوکه نه د قسطنطنیی د ښاریانو باور به له لاسه ورکړو . که څه هم شهنشاه جسټیمانی ته د مسلمانانو په خلاف د جنګ حکم ورکړ خو په دی باور و چی جسټیمانی به دمسلمانانو سره د جنګ توان ونه لري. ددی پیښی وروسته د فاسفورس په ابناء کی د مسلمانانو ولکه نوره هم ټینګه شوی وه. دماهی نیونکو په کلی کی لا تر اوسه پوری باقو همغسی سهی اوسلامت اوسیده. خو پاته ماهی نیونکو دعیسوی فوځیانو سره خپل ملاتړ بند کړی و.

کله چی د مسیحی جهازونو د نیولو خبر هلته «اورنه» ته ورسید نو سلطان دخوشحالۍ څخه په کالیو کی نه ځایده. سلطان محمد خان سمدلاسه دخپلو سپه سالارانو غونډه را وبلله. اوهغوی ته یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اسلام سربښندونکو مجاهدينو !.... اوس وخت را نژدی شوی چی مونږ د يونوی تاريخ د ليکلو له پاره مخته ولاړ شو .مونږ هيله لرو چی د يخنۍ د موسم د پای ته رسيدو سره سم به خپل ميړنی فوځ له ځانه سره اخلو او د قسطنطنيی په لور به خوزيږو .اوهغه ښار به کلابندوو »

دسلطان محمد خان په باوقاره مخ باندی دغرونو په څير عزم تر سترګو کيده ، دينی چری د فوځونو سپه سالار اغاحسن دسلطان خبری ته لبيک ووايه او خپل لښکر يی د قسطنطنی په لور دليږد له پاره تيار کړ. د يخنۍ دموسم پای لری نه و. يوازی د څو ورځو خبره وه. همغه وو چی په غونډه کی درايو په اتفاق دا پريکړه وشوه چی د **۱۴۵۳** کال د جنوري د مياشتی په اخر کی سلطانی لښکر ته دکوچ کولو حکم ورکړل شي.

دروم دقيصر (دولسم قسطنطين) له پاره دا خبر دمرګ زيری ثابت شو. په قسطنطنيه کی يی دعثمانی شاهينو څخه ددفاع له پاره هری لوری ته تياری پيل کړ. اوس نو دقيصر زيات وخت په دفاعی تياريو کی تيريده. ټوله ورځ به په جنګی کارونو او د ديوالونو د استحکام له پاره په منډو ترړو کی مصروف و. اودشپی به يی دخپلو خاصو سلاکارانو او مشرانو غونډی را بللی.

د جنوری په اخر کی شهنشاه د شاوخوا ټولی لښکری هلته په قسطنطنيه کی سره راټولی کړی ، خپل فوځ يی د نوی سره منظم کړ ، ديونان تکړه توره وهونکی يی د پاته فوځ څخه جدا کړل او هغوی ته يی د پنځه پنځه سوو جنګجويانو قومندانی ور وسپارله. او دا يونانی سالاران يی د ديوال جنوبی او غربي سيمو کی و ټاکل. شهنشاه د ټولو فوځونو څخه زر کسه تکړه توره وهونکی را جدا کړل او خپلی ساتونکی ډلی يی هم له سره منظمی کړی. اوس نو دساتونکی ډلی هر سپاهی په خپل ځای يو سالار ګرزيدلی و. په همدی سپاهيانو کی په اطرافو کی ټاکل شوی پخوانی قومندان مقرون هم شامل و. دا همغه مقرون و چی څلور سوه سپاره يی د قاسم بن هشام او مصلح الدين اغا له اړخه د توری څخه تير شوی و، مقرون ډير بدطينه او خپل سری فوځی و. کله چی په شاهی ډله کی شامل شو نو دبدبه يی نوره هم ډيره شوه.

دنوی کال د پيل سره سم دروم د قيصر په پخوانی قصر کی جنګی فعاليتونه هم زيات شول. دغه شاهی محل د يوی جنګی کلا څخه کم نه و. د سرو مرمری تيږو څخه جوړ شوی ددغه شاهی محل ستره دروازه د زمکی څخه **۲۴** فټه لوړه وه. پراخولی يی اتلس فټه و او د اوسپنی څخه جوړه شوی وه. ددی دروازی ښی اوکيڼ لوری ته د شاهی فصيل دوه ديو شکله برجونه جوړ کړل شوی و چی لوړوالی يی د څلويښت فټو څخه هم زيات و. د لوی دروازی څخه د تيريدو وروسته يو ستر ميدان و چی دنړۍ دمختلفو سيمو ميوه داری اوګلداری ونی په کی کرل شوی وی. په فرش باندی دقالين په څير شنه واښه راشنه شوی و، دفصيل د ستری دروازی څخه د راننوتلو سره سم يو ستر اوږود پوخ سړک جوړ شوی و ، د سړک دواړو اړخونو ته د نکريزو په څير سور ديوال جوړ کړل شوی و، دمحل داخلی عمارت پخپله د لری څخه د خپل عظمت اعلان کاوه. دا پيړيو پيړيو راهيسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ کړل شوی دشکوه او جلال نه ډک عمارت وو . دشاهی محل په داخلی عمارت باندی د پیتلو یو ستر صلیب را ځړول شوی و اود عمارت په دروازو کی د ببرشیر دوه ستری مجسمی ولاړی وی ، دهغوی خولی وازی وی . دهمدی مجسمو تر څنګ په شاهی لباس کی ملبس نیزه لرونکی پهره داران ولاړ و، دمحل دداخلی عمارت لمړی برخه قسطنطین د جنګی امورو له پاره په دفتر باندی بدله کړی وه ، دلته به اعلی افسران ، او د شاهی ډلو ساتونکی قومندانان اوسالاران را ټولیدل.

دروم دقیصر محل په ډیره پراخه زمکه کی پروت و ، د محل د جنوبی دیوال سره یوځای د شاهی داروغه صدر دفتر پروت و . دمحل څو فټه پلن دیوال دزمکی څخه دومره پورته و چی ټوله قسطنطنیه تری لیدل کیدی شوه ، ددی دیوال په سر په ځای ځای کی کوچنی کوچنی برجونه جوړ کړل شوی وو . چی هروخت به پری تجربه لرونکی غشي ویشتونکی موجود و . شاهی داروغه د شهنشاهي پولیسو مشر و او دهغه صدر دفتر په څو سترو خونو باندی مشتمل و. په دی دفتر کی به هر وخت تر پنځوسو پوری تکړه سپاهیان موجود وو .او همدی سپاهیانو به د اړتیاو په وخت کی دشاهی ساتونکی ډلی کړچار هم تر سره کاوه.

دهغه ورځی څخه یی چی قاسم د شاهی محل په تاخانی ته راوستی نه و داروغه دپخوا څخه زیات مستعد او چالاکه تر سترګو کیده. هغه ته دا ډاګیزه شوی وه چی بندی جاسوس د سلطان محمد خان دلښکرو خاص سړی دی ، ځکه دی ځای ته د قاسم د راوستلو سره سم همدی داروغه دهغه څخه پوښتنی ګرویزنی کولی ، قاسم هم دپوره پوهی څخه کار واخست او شهنشاهي پولیسو ته یی دسلطان محمد دلښکر ټول حالات بیان کړل ، هغه په دی فکر کی وو چی که چیری د شهنشاه مستنطیقینو ته د سلطان محمد دلښکر ټول حالات وویل شي نو دوی به دهغه د هیبت او ویری لاندی راشي په دی خاطر یی د سلطان لښکر دهغه څه څخه چی و نور هم ډیر ځواکمن او تجربه لرونکی وښوود . قاسم ته ددی هر څه د ویلو دوه ګټی تر لاسه شوی. لمړی خو شهنشاه د هغه څخه د دی هرڅه داوریدو په واسطه دهغه د مرګ سزا و ځنډوله . دویم دا چی قاسم د اذیت ورکونکو د اذیت څخه خوندي پاته شو .

شاهی داروغه په دی پوهیده چی قاسم یو ډیر خطرناکه جاسوس دی ، په دی خاطر به کله چی دهغه څخه دپوښتنو ګرویزنو له پاره راته نو له ځانه سره به یی د لسوکسو خطرناکه سپاهیانو یوه وسلواله ډله هم راوړه. قاسم ته به دهغوی څخه د تیښتی لاری نه تر سترګو کیدی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی ود هغی شاوخوا ټولی اوسپنیزی پنجری وی خو دکومی ورځی څخه یی چی قاسم دلته راوستی و نو هغه دخپل ځان څخه اخوا د بل کوم بندی اواز نه و اوریدلی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی و دهغه ځایه تیښته څه اسانه کار نه و.

قاسم په یوی تیاره خونه کی پروت و . دا ځای د شاهی محل تاخانه وه چی د زندان په څیر تری ګټه اخستل کیده. په دی تاخانه کی کومه کړکۍ او یا روشندان نه و . په زمکه باندی وچ واښه خپاره کړل شوی و ، ددی تاخانی چت

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د قاسم د قد څخه زیات لوړ نه و .که قاسم غوښتلی نو دلاس په اوږیدو سره یی چت مسح کولی شو ، ددی کوچنۍ خونی دروازه د اوسپنیزو سیخانو څخه جوړه شوی وه ، خو یوی وړی کوځی ته پرانستل کیدای شوه ، په دی کوځه کی څو نوری خونی هم وی چی د زندان په توګه استعمالیدی. ددی کوځی په اخری برخه کی پاتخې وی ، ددی شمیره شلو ته رسیده چی د شاهی محل شاتنۍ برخی ته ور پورته کیدی. په سر کی یی د شاهی داروغه دفتر و . شاهی داروغه به تل دخپلو خطرناکو سپاهیانو سره دلته موجود وو . خو دهغی ورځی څخه چی قاسم په دی ځای کی بندی شوی و نو تل به یی د تیښتی له پاره پلانونه جوړول. د اوسپنی د سیخانو ماتول د هغه د وسه وتلی وو . هغه هڅه وکړه چی د خوراک ښناک راوړونکی غلام سره اړیکی کلک کړی تر څو کوم وخت دهغه سره دهغه د تیښتی په اړه مرسته وکړی. خو دقاسم بدبختی داوه چی دغه غلام په ژبه ګونګی وو . دلته په زندان کی په قاسم باندی یوه یوه ورځ د پیړیو د عمر په څیر اوږده تیریده. خوبیا هم قاسم دلته په زندان کي بی شمیره ورځی تیری کړی. ان تر دی چی اوس د ژمی موسم هم په تیریدو و.

د جنوری دمیاشتی په لمړیو کی ،یوه یخه شپه د زندانی شوی قاسم په ژوند کی ډیره مهمه ثابته شوه. دتیاره زندان یواځنی روڼ مشال لکه د یوه لری ستوری په څیر په یوه کونج کی ځلیده .دتاخانی نوری خونی چی هره ورځ به ورانی ویجاړی پرتی وی په دغه یخه شپه ډکی معلومیدی. یخنی دومره زیاته وه چی هلته دورځی ګرزیدونکی مږی او موږکان هم د یخنۍ له لاسه په خپلو سوړو کی پټ شوی وو . پاس عمارت کی هم د چا دپښو ټک و ټوک نه اوریدل کیده ، ټول ساتونکي په خپلو بسترو کی بدمسته پراته وو . د قیصر په ټول شاهی محل کی هری لوری ته خاموشي خپره وه.

خو دلته په تاخانی کی قاسم بیداره ناست و . دهغه چټله او شکیدلی کمبله د دی یخنی له پاره په هیڅ ډول بسنه نه کوله. خو د تاخانی موسم د بیرون په نسبت ښه و. قاسم دخپلی خونی په یوه کونج کی ډه ډه وهلی وه او ناست و او د عثمانی فوځونو د راتلو په اړه یی فکر کاوه . هغه په همدی فکر کی و چی اوس نو دسلطان محمدخان د فاتحانه راتګ په واسطه به هغه د زندان څخه خلاصون مومی. د تاخانی په دهلیز کی یو کوچنی مشال روښانه و خو روښنایی د قاسم تر کوټی پوری پوره نه رارسیدله. هغه دیوال ته چی قاسم تکیه کړی وه هغه شاتنی دیوال و اوقاسم دهغه ځایه دخونی دروازه ځارلی شوه. په همدی وخت کی قاسم ته په ناسته ناسته یو عجیب شانته احساس راپیدا شو ، دهغه شپږم حس رابیداره شوی و او هغه ته دا احساس را پیدا شوی و چی دلته په تاخانی کی دهغه نه علاوه یو بل څوک هم شته.ځکه هغه دلته په تاخانی کی یو ډول اواز اوریده. خو د تاخانی هیبت همغسی په خپل ځای و . معلومه نه ده چی د قاسم په زړه کی دکومه ځایه د پیریانو او جادوګرانو خبری راګرزیدی ، هغه په دی ښه پوهیده چی تاخانه یوازی یوه دروازه لری چی د ټولو خونو څخه د تیریدونکی دهلیز په اخری سر کی پرته ده. هرڅوک به چی دی تاخانی ته راننوت نودهماغه دروازی څخه به راته. هغه ګونګی غلام به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راته نو دهغه دپښو د ټکار نه به قاسم ته معلومیده چې څوک راغی. خو نن دا دروازه بنده وه. نوبیا قاسم ته ولې داسې څرګندیده چې زندان ته څوک را ننوتی دی.

هغه سمدلاسه را نیغ شو او کیناست.سترګی یې د خونی په اوسپنیزو سیخانو کی ور ښخی کړی ، هغه ته یو ناڅاپه داسی څرګنده شوه چې د مشال رڼا په خپله بنده شوه. اوبیا دقاسم غوږونو د لمړي ځل له پاره نری شانته ګړګړار واورید ،اوس نو هغه ډاډ من شوی و چې د زندان په دهلیز کی کوم مافوق الفطرت هستی موجوده ده. هغه ددی انتظار کاوه چې اوس به دهغه تر مخه کوم پیری یا دیو را ښکاره کیږی. اوبیا قاسم د خپلی خونی تر مخه دسرو سترګو یو دیو وکوت....دا شاګال و. دهغه پلن وجود او ګنجی سر په دی تیاره دهلیز کی څه ډیر عجیب شانته معلومیده. دقاسم روح تر یوی لحظی پوری و درید ، هغه د سونیا په خبرو باندی یقین پیدا کړ چې شاګال پخپله یو پیری دی. خو قاسم سمدلاسه خپل ځان ملامته کړ اوخپل سر ته یې یو ټکان ورکړ ځکه هغه یو بهادر سپاهی و. په دی خاطر ویره او خوف دهغه څخه په کوسو تښتیده. کله چې دهغه د زړه څخه ویره ولاړه نو ځای یې غصی او قهر و نیوه ، اوس نو هغه ته ددی پرواه نه وه چې شاګال د کومی لاری تاخانی ته راننوتی دی خو دا فکر یې ضرور کاوه چې کاش هغه ددی سلاخونو څخه وتلی شوی اوپه شاګال یې حمله کړی وی.

شاګال ډیر کرار کرار روان و اوکله چې دهغه د زندان کوټی ته ورسید نو ددروازی تر مخه یې و درید ، قاسم راپورته شو اوهمدلته کیناست...... دشاګال په ښي لاس کی همغه مخصوصه امصا وه اوپه توره تیاره کی هم دهغه شیشناکه سرو سترګو قاسم په کلکه څاره. شاګال تر ډیره پوری همدلته ولاړ و. داپخوانۍ تاخانه ، د زندان ستر ستر سلاخونه ، د مشال په رڼا کی په زمکه باندی پروت د شاګال خطرناکه سیوری ،..... دغو هرڅه د شاګال په هیبت کی نور هم ډیرښت راوست. کله چې شاګال د زندان دی خونی ته ډیر را نژدی شو نو په خپله امصا یې د هغه دخونی اوسپنیزه دروازه ووهله او قاسم ته یې وویل:

« ځوانه ! ته پوهیږی چې ستا دغه تکلیف ورکونکی اوستونزمن قید زمونږ په یوی اشاری سره ترسره شوی دی. او اوس زمونږ یوه اشاره ستا دازادۍ له پاره کافی ده. خو دهغی له پاره به ته عظیم شاګال ته دمقدسی نقشی په اړه معلومات ورکوی.»

د شاګال په ستونی کی عجیب شانته غرغرا وه. داسی معلومیده لکه دوه کسان چې په یوه ځل یوه خبره کوی ، په حقیقت کی دا ویرونکی اواز و په دی وخت کی دقاسم سترګی د شاګال په امصا باندی ور پریوتی. دا د انسانی قد په اندازه اوږده امصا په حقیقت کی یوه ستره ډنډه وه. قاسم وکتل چې د شاګال امصا دهغه څخه خویه شوی او د یوی لویشت په اندازه ددروازی دننه را غلی ده. معلومه نه ده چې ولې دقاسم ذهن د شاګال په امصا باندی متمرکزشوی و خو قاسم د شاګال د ځواب څخه غافله نه و ، هغه د مقدسی نقشی په اړه اوریدلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ته دا ډاډ ور په برخه و چې مقدسه نقشه به د قسطنطنيې اويا د اياصوفيا په اړه کوم مهم سند وي. اوس نو قاسم غوښتل د شاګال څخه د مقدسې نقشې په اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي. نو قاسم ترې وپوښتل:

« شاګاله ! ته د يسوع مسيح سهي راهب نه يې. که رېښتيا درته ووايم نو ته يو مکاره جادوګر يې. ما مقدسه نقشه تر لاسه کړې ده خو تا ته يې نه شم درکولی. که په دې لاره کې بندي خانه خو لا پرېږده چې روح مې هم له جسده ووځي هم د نقشې د ورکولو له پاره تيار نه يم.

ددې خبرې سره سم قاسم د شاګال په ځيرې باندې سترګې ور ښخې کړې ،ځکه هغه غوښتل د شاګال عکس العمل ووينې. د شاګال عکس العمل د هغه د هيلې په مطابق راووت. ځکه چې د شاګال په سترګو کې د تجسس او پلټنې ځپې تر سترګو شوی. هغه يو قدم نور هم رامخته شو او د اوسپنيزو سيخانو سره يو ځای و درېد. قاسم هم خپله کمبله واغوسته او په خپلو کمزورو قدمونو رامخته شو او هملته د دروازې تر څنګ و درېد. خو پخوا تر دې چې قاسم دروازې ته را نژدې شي شاګال خپله امصا ور نيغه کړه او هغه ته يې په خپل ځای د تمکيدو حکم وکړ.

« ځوانه جاسوسه ! هملته و درېږه. ياد ساته چې زه به په هر قيمت له تا څخه مقدسه نقشه تر لاسه کوم. ځکه چې په هغې مقدسې نقشې کې د ټولې قسطنطنيې ځان پروت دی.»

حقيقت خو دا دی چې قاسم پخپله هم د مقدسې نقشې په اړه هيڅ نه پوهيده. خو د مقدسې نقشې په خبرې سره يې په تياره کې غشي ويشتلي و. خو اوس ورته د مقدسې نقشې د اهميت په اړه معلومات ور په برخه شوي و.

په همدې وخت کې شاګال يو ځل بيا خپله امصا را پورته کړه. او قاسم ته يې د اخرې ځل له پاره وويل:

« ځوانه ! زه پوهيږم چې تا د سپه سالار نورټاس په واسطه دا مقدسه نقشه تر لاسه کړې ده اوبيا دې د بطريق اعظم سره د کار کولو په وخت کې په کوم ځای کې پټه کړې ده ....که چيرې تا ماته د نقشې په اړه څه و نه ويل نو ژوند به دې د عثمانې لښکر له پاره د عبرت نښه وګرځوو.»

د شاګال امصا همغسې د هغه په لاسو کې پورته نيول شوې وه. په دې وخت کې د قاسم په ذهن کې يو عجيب ترکيب را پيدا شو ، سمدلاسه يې د شاګال په امصا باندې حمله وکړه ، د قاسم د غه حرکت د هغه مکار بطريق له پاره غير متوقع و. شاګال هڅه وکړې چې ځان سنبال کړي خو قاسم په دواړو لاسو هغه امصا د خپل ځان په لور راښکوده. شاګال د سلاخونو هغه لورې ته ولاړ و نو د امصا د راکشکيدو سره سم هغه ځآن کنترول نه شو کړای او په پوره زور سره د سلاخونو هغه لورې ته راپريوت. د قاسم د غه ټکان ډير اغيزمن و. د شاګال سر اوتندی د اوسپنيزو سلاخونو سره ولګيد او زخمی شول. امصا يې د لاسو څخه ازاده شوه. اوس نو د قاسم لاسو ته د شاګال د غه امصا راغلې وه. خو شاګال د تندې اوسر د زخمی کيدو سره سم لکه د پيرې په څير د هغه ځايه ورک شو. قاسم سمدلاسه ښي او چپ لورې ته وکتل غوښتل يې شاګال ووينې ، اوغوښتل يې په دې وپوهيږې چې شاګال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی اخری وخت کی کومی لوری ته ځان غیب کړ. دهغه په لاسو کی د شاګال کلکه امصا وه. په همدی وخت کی هغه د دهلیز په چپ لوری کی یو اواز واورید، اوس نو دقاسم په ذهن کی یو عجیبه فکر را وګرزید ....ښه، ډیرښه.... داسی معلومه شوه چی دی لوری ته هم کومه لاره شته. ځکه چی د دیوال د ګړګړا څخه داسی څرګندیږی چی د دهلیز په چپ اړخ کی په دیوال کی کومه سوړه شته. اوس نو قاسم ته د لمړي ځل له پاره دا احساس راپیدا شو چی که چیری هغه په کوم ډول ددی سلاخونو دخونی څخه بیرون شي نو دهمدی پټی لاری په واسطه د تاخانی څخه تښتیدای شی. قاسم فکر کاوه چی شاګال د همدی پټی لاری څخه بیرته ستون شوی دی. د قاسم ذهن په چټکۍ سره خپل کار پیل کړ، هغه داسی فکر کاوه چی شاهی داروغه به ددی لاری څخ بی خبره وی خو دهغه داخیال غلط و ځکه شاهی داروغه د تاخانی ددی پټی لاری څخه ښه خبرو.

بیا داسی وشول چی.... د شاګال د تللو وروسته د دهیلیز ددروزای د پرانستلو اواز واوریدل شو...داسی معلومیده چی اوس نو د نیغی لاری څخه څوک دلته راځی. دنیغی لاری څخه یوازی کوم سپاهی راتلای شو اویا پخپله شاهی داروغه د پوښتنو ګرویزونو له پاره. شونی ده چی د شاګال د راپریوتو اودسلاخونو سره دهغه د سر او تندی د لړیدو څخه راپورته شوی زوګ به بیرون هم اوریدل شوی و. او دهمدی اواز په اوریدو سره به سپاهی دلته راغلی وی، ددی اواز داوریدو سره سم قاسم د شاګال اوږده امصا هملته په پرتو وښو کی پټه کړه. د قاسم خیال سهی و، رینښتیا هم دری کسه سپاهیان توری په لاس د زینو له لاری را کیوتل، دهغوی په نورو لاسونو کی مشالونه و. سپاهیان په ډیر احتیاط سره راغلل اودقاسم د خونی مخی ته ودریدل.دهغوی دډلی څخه یوه یی د راتلو سره سم د قاسم څخه وپوښتل:

دا اواز دڅه شی و؟

«کوم اواز ؟»

«د بم اواز ،چی لږڅه دمخه دلته په تاخانی کی وچاودید.»

د قاسم اوسپاهیانو تر منځه مکالمه روان وه. قاسم ورته وویل:

«په حقیقت کی کوم پیری دلته تاخانی ته راغلی و.» قاسم دا خبره د طنز په توګه هغه سپاهی ته وکړه.

«پیری ؟....ته سهی خبره کوی ؟»

داسی معلومیده چی دری واړه سپاهیان توهم پرسته وو .د پیری د ذکر سره سم یی د ویری احساس وکړ ،اوس نو قاسم په خوند خوند سره ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ْ! پیری. د سرو سترګو خاوند دیو شکله ګنجی پیری.... په حقیقت کی هغه یو دیو وو. قاسم په ریښتیا هم دا عسکر وویرول....

اوس نو هغوی دری واړو دلته ځنډیدل نه غوښتل. دهغوی په لاسوکی مشالونه وو. هغوی ته دلته تاخانی ته دشاګال د راتلو یویو ثبوت تر مخه و. خو د پیری د ذکر سره سم هغوی بیرته شاته ستانه شول اوس نو قاسم پری اخری وار هم وکړ او ورته یی وویل:

« بهادرو سپاهیانو ،لږ څه صبر وکړئ ! لمړی خو دا سلاخونه ووینئ....»

قاسم شاګال ته دومره سخته ټیله ورکړی وه چی هغه د دروازی دسلاخونو سره ټکر وکړ او ددی سلاخونه سیخونه یی کاږه کړل. دقاسم دوینا سره سم هغه سپاهیان راغلل او دقاسم دکوټی دروازه یی وکتله خوکله یی چی د سلاخونو دپاسه د وینی قطری وکتلی نو د ویری څخه یی پښی په لړزیدو شوی اوس نو هغوی ډاډمن شوی و چی دلته ریښتیا هم کوم پیری راغلی د ی. هغوی دکومی خبری پرته سمدلاسه بیرته وګرزیدل.

دسپاهیانو د تلو څخه ډیره شیبه وروسته شاهی داروغه تاخانی ته راکیوت ،دهغه په لاس کی مشال و او ورپسی دوه سپاهیان هم را روان وو. داسی معلومیده چی هغو عسکرو دشپی په دی ناوخته وخت کی شاهی داروغه دخوبه رابیدا ر کړی او ټوله خبره یی ورته ور رسولی وه. شاهی داروغه توهم پرسته نه و. هغه سمدلاسه تاخانی ته راغی او نیغ د قاسم خونی ته ورغی. په وینه ککړ سلاخونه یی معاینه کړل اوبیا یی د دهلیز په فرش باندی دمشال د رڼا په واسطه نښی نښانی وکتلی ، شاهی داروغه ته دلته تاخانی ته د یوچا د راتلو نښی د ورایه ښکاره کیدی. د دهلیز د شمال لوری ته وانښه خپاره واره پراته و. او په همدی وښو کی د چا دقدمونو چاپ تر سترګو کیده چی دديوال د شمال لوری ته تللی و. دغه تیږلوړی دیوال ددهلیز دغه برخه نوره بندوله.د ا ځای د تاخانی ترټولو تیاره ځای و او د مارانو اوموږکانو ځاله وه. داروغه ددی دیوال په تیږو باندی ښه نظر وکړ ، غوښتل یی چی وپوهیږ چی څوک خو د پټی لاری نه دلته نه دی را داخل شوی. داروغه ته دا لاره معلومه وه. دا دیوال د یوی پټی خښتی د خوزولو په واسطه دخپله ځایه د ګړګړاسره پرانستل کیږی. شاهی داروغه ته دا ډاګیزه شوه چی کوم څوک دهمدی پټی لاری څخه دلته راغلی دی ، ځکه دا یو سورنګ و چی د شاهی محل څخه بیرون وتلی و.

په حقیقت کی ددی سرنګ د راز څخه د شهنشاه او داروغه څخه بل څوک خبر نه و. شهنشاه هم د داروغه په واسطه ددی سرنګ څخه خبر شوی و په دی اساس شاهی داروغه په دی ډیر حیران و چی ووینی چی دا دریم کس چی ددی ځای د حاله خبر دی هغه څوک دی ؟ هغه ته دا نه وه ډاګیزه چی هغه کس پخپله بطریق شاګال دی. داروغه غوښتل دی سرنګ ته پخپله ور ننوځی نوپه دی خاطر یی له ځانه سره راوړی دواړه عسکر بیرته رخصت کړل ، کله چی عسکر بیرته ستانه شول نو شاهی داروغه بیرته زیر خانی ته راکیوت اودهغی دروازه یی بنده کړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو هیڅوک ددی نیغی لاری څخه زندان ته نه شو را ننوتلی. شاهی داروغه خپله توره را وویستله او په لاس کی یی و نیوله. دقاسم د خوني څخه د تیریدو په وخت کی پښنه نیولی شو او ویی ویل:

« اوریدلی می دی چی تا کوم پیری کتلی دی ؟..... دسرو سترګو خاوند دیو ؟»

« هو ! هغه ګنجی هم و .....او د غوایی په څیر پلن او پړسیدلی هم»

دقاسم په لهجی کی دریښتونولۍ په اساس شاهی داروغه په فکر کی پریوت. خو بله لمحه یی په هغه سرنګ کی د ورننوتلو پریکړه عملی کړه. شاهی داروغه ته دا فکر هم راپیدا شوی و چی هسی نه چی قاسم د دی پټی لاری د راز څخه خبر شي ، په دی خاطر یی د ډیر احتیاط څخه کار اخست. هسی هم د دهلیز دا بل سر دقاسم د سترګو نه پټ وو. خو قاسم لا د پخوا څخه دا انګیرلی وه چی دلته بله پټه لاره هم شته.

شاهی داروغه د شمالی دیوال سره و درید اوبیا یی په خپل ښی لاس دخپل سر د پاسه د چت لاندی یوی ښختی ته زور ورکړ. لږه شیبه وروسته د دهلیز په دیوال کی ګړګړاهټ پیدا شو او دیوال دخپله ځایه وخوزید. دا یو تیاره سرنګ و ، کله چی د مشال رڼا سورنګ کی ور ننوتله نو شاهی داروغه دسرنګ دحالاتو په کتلو سره داسی و انګیرله لکه سرنګ چی د پیړیو پیړیو راهیسی همداسی وران ویجاړ پروت وی، ددیوال دپاسه دغنو جالی او نور حشرات په خپلو ځالو کی د رڼا د کتلو سره نا ارامه شول. خو ددی لاری څخه د شاګال د وتلو په وخت کی دغنو په ځالو کی محراب شکله دروازی جوړی شوی وی. د سرنګ په فرش باندی خاوری پرتی وی او د شاګال قدمونه یی په څرګنده توګه ډاګیزه کول.

معلومه نه ده چی ولی به د شاهی داروغه زړه ټکانونه خوړل ، ځکه هغه په پیری او نورو شیانو باندی یقین نه درلوده. خوبیا یی هم زړه د غمونو په ولکه کی پروت و . دشاهی داروغه په لاس کی د مشال رڼا نڅا کوله اوپه سرنګ کی جوړی کړل شوو هیبت ناکه سیورو دبدو روحونو په څیر ټوپونه وهل. سرنګ ډیر اوږود و خو دداروغه په لاس کی د شته مشال رڼا دومره لری نه ور رسیده. بلکه لږ څه مخته به رڼا او تیاره دواړه سره داسی را یوځای کیدی چی هرسیوری به په خپله د یو دیو په څیر څرګندیده.

اوس نو د شاهی داروغه په زړه کی هم دهشت او ویره خپره شوی وه. کله چی داروغه څو قدمه مخته کیښودل نو په خپل مخکی یی د سرو سترګو خاوند ،په داسی حال کی چی سترګی یی ددی لوری ته ځلیدی وکوت. دهغه سترګی داسی وی لکه د شپی په تیاره کی چی د توری پیشو سترګی د ورایه ځلیږی. د شاهی داروغه قدمونه و دریدل او پښی یی په لړزیدو شوی ، هغه ډاډمن شوی و چی په سرنګ کی پیری دی ، د لږځنډ له پاره پری سکته راغله خو ډیر ژر یی ځآن راکنترول کړ ، سمدلاسه بیرته شاته راستون شو ، هغه شاته د کتلو پرته د سرنګ دخولی څخه راووت ، د سرنګ په خوله کی د چت ښخته یی زور کړه او سرنګ یی بند کړ ، خو هغه تر اوسه پوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویریدلی و ، ساه یی په سختۍ سره اخسته. اوذهن یی په پرلپسی توګه دهغو سرو سترګو د کتلو په کشمکش کی مصروف و. کله چی شاهی داروغه دشمالی دیوال څخه بیرته ستنیده اویو ځل بیا دتلو په وخت کی دقاسم دزندان خونی ته راغی نو قاسم دخپلی لمړۍ او اخری پلان سره یو ځای هلته مستعد ولاړ وو.

قاسم د سلاخونو سره یو ځای ددهلیز سره نژدی په تیاره کی ولاړ و. په لاسو کی یی دشاګال کلکه امصا نیولی وه. کله چی شاهی داروغه د قاسم د خونی څخه تیریده نو د قاسم په لور یی وکتل خو پخوا ددی چی قاسم په دریدو باندی حیرانتیا ښکاره کړی اویا ورته څه ووایی نو د قاسم ډنډی خپل کار کړی و. دا د شاګال همغه امصا وه چی قاسم هلته په وښو کی پټه کړی وه ، قاسم دشاګال امصا په دواړو لاسو کی و نیوله او د شاهی داروغه په سر یی راپریښوده ، د ټس اواز راغی او شاهی داروغه په زمکه پریوت دهغه سر دوه ټوټی شوی و او ماغزه یی په دیوالونو باندی نښتی و . هغه جهنم ته رسیدلی و .د هغه جسد په خوزیدو خوزیدو سره په دهلیز کی شرقا اوغربا پریوت ، دلاسو څخه یی مشال و لوید او ومړ. قاسم سمدلاسه کیناست ، او د شاهی داروغه جسد یی دخپل ځان په لور راښکود. ددی ټولو پیښو څخه پاس موجود سپاهیان بی خبره وو. قاسم د شاهی داروغه لباس چاڼ کړ او دخپلی زندانی کوټی کونجی یی تری راوویستله. اوس نو دقاسم له پاره ددی ځایه د تیښتی ستونزه حل شوی وه. سمدلاسه را پورته شو او د اوسپنیزی دروازی قلف یی په کونجی پرانست ، د شاګال امصا هم د قاسم په لاسو کی وه ، قاسم څو میاشتی وروسته دخپل زندان اوسپنیزه دروازه په لغته ووهله او دخوشحالۍ نه مست دهلیز ته راووت.. په دهلیز کی یواځی یو مشال ، هغه هم د پاتخو په لور، روښانه و. قاسم په ډیر احتیاط سره د هغه مشال د رانیولو له پاره ورغی ،مشال یی راواخست او د پټی لاری د لټون پسی دشمال دیوال ته ورغی ، قاسم دغه تیرلوړه دیوال ته د ورسیدو سره سم و درید اوددیوال په څلورو خواو یی لاس وواهه تر څو هغه ښخته پیدا کړی چی ددی لاری د پرانستو له پاره د کونجی حیثیت لری.

دبله اړخه ، کله چی قاسم د پاتخو څخه مشال راواخست نو دپورته منزل عسکرو ته دا ډاګیزه شوه چی مشال یا خو تیاره شوی دی اویا دهغه ځایه لری کړل شوی دی ، ځکه چی دتاخانی بیرونی دروازه چی پورته منزل کی پرانستل کیده دکوچنیو کوچنیو سوریو په واسطه د تاخانی رڼا بیرون رسوله. خو کله چی سپاهیانو ته په تاخانی کی دغیر معمولی حرکتونو احساس وشو، متوجه شول ، خپلی توری یی را وویستلی خو د پیری او دیو هیبت هغوی لاندی تاخانی ته دراښکته کیدو څخه منه کول... یوعسکر جرئت وکړ او خپل شاهی داروغه ته یی اواز وکړ ،خو کوم ځواب یی تر لاسه نه کړای شو ، هغوی دری واړه د پیریانو او دیوانو په ویره کی اخته شوی وو. هغوی خو د ټس اواز اوریدلی و خو دهغوی په وهم او ګمان کی هم نه و چی دا جاسوس قیدی به ازادیږی ، قاسم لا تر اوسه پوری هم د دهلیز په دیوال کی د سورنګ کونجی لټوله ، هغه د سپاهیانو د چغو اوازونه اوریدل ، دهغه زړه درزیده ، هغه چی هر څه کول باید ډیر ژر یی کړی وی ، دقاسم په ښی لاس کی د شاګال امصا او مشال دواړه وو خو په چپ لاس یی ددیوال ښختی لټولی تر څو هغه ښخته را پیدا کړی چی سورنګ پری پرانستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي، قاسم د ډیره وخته راهیسی دا ښخته لټوله ،بلاخره هغه په خپل سر باندی دشته چت په ښختو باندی لاس وهل پیل کړل او بیا یی یو ناڅاپه د ګړګړاهټ اواز واورید اود سرنګ دروازه پرانستل شوه.

کله چی قاسم سورنګ ته ور ننوت نه بیا یی خپل وخت د سرنګ د دروازی په بندولو باندی ضایع نه کړ او د مشال په رڼا کی په بیړه مخته ولاړ. دمخکی تلو په وخت کی ورته فکر را پیدا شو چی شونی ده چی مکروه شاګال هم همدلته وی..... اوبیا هغه وخت هم راغی چی شاګال یی مخکی ناست و. په حقیقت کی هغه دوه سترګی وی چی قاسم یی دلری څخه کوت ، همدی دوه سرو سترګو شاهی داروغه تیښتی او شاتګ ته مجبور کړی و ، یعنی شاګال تر اوسه په سورنګ کی موجود و ، د قاسم اعصابو کار ورکړ او د شاهی داروغه هغه توره یی بی تیکی کړه چی دهغه څخه یی راخستی وه. په داسی حال کی چی د قاسم په چپ لاس کی مشال هم و او هغه ډنډه هم. ددی دواړو شیانو په یوه لاس کی نیول قاسم ته ستونزمن شوی و. په همدی خاطر قاسم د ډنډی او مشال څخه د یوه انتخاب وکړ او هغه هم د مشال دنیولو .د شاګال منحوسه ډنډه یی یوی لوری ته خطا کړه ، کله چی قاسم هغه ډنډه و غورځوله نو یو عجیبه پیښه یی وکتله چی په خپله هم ورته حیران پاته و. ویی کتل چی همغه ددوو سرو سترګو خاوند چی سترګی یی لکه د پیشو د سترګو په څیر ځلیدی یو ناڅاپه د ډنډی په لور ور ټوپ کړ، اوبیا قاسم و کتل چی یوه ستره تور رنګه شادو را ټوپ کړ او د شاګال امصا یی واخسته اوبیرته د برق په څیر و تښتیده. په دغه تیاره او تنګ سورنګ کی قاسم ددغسی شادو په کتلو سره نزدی بی هوشه شوی و ، خولی پری راماتی وی ، خو ځان یی کنترول کړ ، توره یی په هوا کی خوځوله او په شادو یی دحملی له پاره ځان تیاروو. خو د زندان د سرنګ دغه د اسرارو ډکه شادو د سترګو په رپ کی ورکه شوه ، قاسم تر ډیره پوری دحملی له پاره مستعد ولاړ وو خو اوس په سورنګ کی پوره پوره خاموشي خپره شوی وه اوهغه سری سترګی اوس دهغه ځایه غیب شوی وی.

قاسم فکر وکړ چی د شاګال په امصا کی کومه خاصه خبره وه. په همدی خاطر دهغی د اسرارو ډکه دغه شادو دلته په سورنګ کی دډنډی د تر لاسه کولو له پاره موجوده وه. تر یوه وخته پوری خو قاسم داسی انګیرله چی پخپله شاګال د شادو شکل اختیار کړی دی خو بیا یی خپل سر ټیټ کړ او خپل ځان یی وپوهاوه چی دا د شاګال پالل شوی شادو وه چی دهغه د امصا د اخستو له پاره دلته موجوده وه ، اوس نو قاسم محسوس کړه چی په سرنګ کی څوک نه شته په دی خاطر په چټکۍ سره دسرنګ څخه بیرون ووت. اوځو ساعته وروسته هغه ازاد شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدسه نقشه

دروم په قیصر دقاسم د تیښتې خبر د تندر په څیر راپریوت. د پخوانی او تجربه لرونکی داروغه مړینې د سلطنت ټولې ستنې سره وخوزولې ، کله چې د تیښتې دقصې حقیقت قیصر ته معلوم شو نوسترګې یې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوې اوبیا کله چې ساتونکو سپاهیانو ورته دا وویل چې تر ټولو د مخه تاخانې ته د سرو سترګو یو دیو را ننوتی وو نو دروم دقیصر فکر دخپل خوب په لور ولاړ ، مارسی قیصر ته دا تعبیر ویلی و چې تر هغې چې د سرو سترګو دیو شکله انسان دروم قیصر په خپله و نه وژنی د قسطنطنیې نجات ممکن نه دی. قیصر هم شاګال ته د خپل خوب د دیو په سترګو کتل. دقاسم د نیولو په ورځ په ایا صوفیا کې کله چې قیصر شاګال وکوت نو هغه سمدلاسه د مارسی د ویل شوی تعبیر سره سم دهغه د وژلو له پاره راپورته شو خو دشاګال خطرناکو سترګو هغه ددی کار څخه منه کړ . او نن ورته خبر ورکړل شو چې د قاسم د تیښتې نه لږه شیبه مخته د سرو سترګو دیو شکله انسان د زندان په تاخانه کې کتل شوی دی ، اوس نو قیصر ته دمارسي تعبیر نور هم باوری څرګند شوی و ، ځکه په دی نازکو ورځو کې د قاسم تیښته د روم د قیصر له پاره ښه شګون نه درلود.

دقیصر جاسوسانو اوقاصدانو به د روم قیصر ته د سلطان محمد خان د لښکرو یوه یوه خبره رارسوله ، سلطانی لښکر د « اورنه » څخه را روان شوی و ، دیخنې شپې نوری ختمیدونکی وی ،کله چې د اورنه څخه دمسلمانانو لښکر را روانیده نو دهغه ځای خلکو خپل لښکر ته تر لرې لرې ځایو پورې خدای پاماني ویله. دهغوی محبوب پادشاه سلطان محمد خان د مرادخان ثانی زوی د یوه ستر تاریخی جنګ په لور روان و په دی اساس د سلطان دلښکر هر عسکر خپل ځان ددغی مبارک لښکر یوه برخه ګڼله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته بهترین لښکر ویلی و . لښکر خپل لمړنی پړاو یوائی په پنځوس کوسه واټن کې کاوه، دسلطان لمړنۍ ډله عسکر چې دینی چری د میړنو ځوانانو څخه جوړه شوی وه په خپلو اسونو سپاره د ټول لښکر دمخه په ډیره عجیبه شان باندی روان وو . د جاګیرلرونکو فوځ که ورسره یو ځای شي نو دسلطان د ټول لښکر شمیره تر سلو زرو پوری رسیده.

د سپروفوځونو تر شا د درنو وسلو او توپونو بګۍ او ګاډۍ روانی وی ،دهغوی شاته دپیاده فوځونو او زره پوش فوځونو ډلی روانی وی، دینی چری د لمړۍ دستی سپه سالار « اغاحسن » ښی اړخ کی « احمد کدک» چپ اړخ کی « محمود پاشا » ټول موجود و. د لښکر په قلب کی پخپله سلطان په یوه سپین لوړ قدی اسپ باندی سپور د ټولو فوځونو قومندانی یی کوله. د لښکر شاته په سلګونو غوایی ګاډی ، خرو ګاډی ، داوښانو ګاډی اوبی شمیره نورحیوانات را روان وو . په دی ټولو باندی د لښکر دخوراک څښاک سامانونه بار وو . دزخمیانو دمرهم پټۍ له پاره د « اورنه » دمسلمانو پیغلو او نجونو یوه ستره ډله هم روانه وه . ددی ډلی مشري د بوسنیا دشهزادګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

...حمیرا په غاړه وه. په دې ستر لښکر کې د ګډون دتبرک څخه د قاسم بن هشام مشر وړور طاهر بن هشام هم بې برخې نه و. په دې توګه د قاسم ټوله کورنۍ په دې مبارک لښکر کې موجوده وه. د طاهر دواړه زامن عمر او علي اوس ستر ستر ځوانان شوي و او دکوچنیو مجاهدینو په څیر یې دلښکر په خادمانو کې ځانونه ورګډ کړي و. د زاړه عباس لور مریم هم دزخمیانو دتداوۍ په ګروپ کې شامله وه.

په لښکر یک تر ټولو ستر او د ویاړ شي د پیتلو څخه جوړ شوې هغه ځلیدونکې توپ و چې تر څنګ یې په یوه ځای کې دهغه جوړونکی اهنګر «اربان» ناست و. دغه دیوه هیکله توپ به چې دهر ځای څخه تیریده نو سلطان محمد خان د سوبې خبر به یې روکاوه. اسلامي فوځونو به په لړلړ واټن کې پړاو کاوه ودقسطنطنیې په لور مخته ورتلل.

دا همغه لښکر و چې په قسطنطنیه باندې یې پریکنده یرغل وروست. ددې لښکر په اړه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي وو « تاسي به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، نو بهترین امیر به ددې لښکر امیر وي او بهترین لښکر به همدا لښکر وي»

دهمدې لښکر یوه برخه دعثماني بحریې ځواک څخه جوړه شوې وه چې امیرالبحریې د سلطان محمد خان له اړخه یو ډیر ستر ملاح «بلوط اغلن» ټاکل شوی و. د سلطان په بحری فوځ کې ډیري بیړۍ نوې جوړکړل شوی وی ، ددې بحری ځواکونو لمړۍ ډلې لا دمخه ابنای فاسفورس کلابنده کړې وه. دعثماني لښکر دراتلو د اوازو سره په قسطنطنیه کې یو ډول اندیښنې را پیدا شوې وې ، د قسطنطنیې د فوځونو سپه سالار به دخپل غم دغلطولو له پاره شراب یو په بل پسې په سر را اړول ، شهنشاه د نورو هیوداونو دکومک منتظر و ، خو عامو خلکو دخدای تعالی په حضور کې ددې خطر د له منځه وړلو له پاره شپه او ورځ دعاګانې کولې. په ایاصوفیا کې به هم په دې ورځو کې دخلکو ګڼه ګونه زیاته شوې وه ، په ځانګړې توګه به د یکشنبې په ورځ په دې عبادتځای کې دخلکو د کیناستو ځای نه تر سترګو کیده.

او بیا کله چې د یکشنبې په یوه سهار چې د جنګ وریځې دقسطنطنیې په اسمانو کې ګرزیدې نو ایاصوفیاته د عبادتکونکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه چې اندازه لګول یې مشکل وو. سونیا هم دخپلې کمرې څخه را ووتله او سالون ته راغله. هغه تر اوسه هم دخپل خدای تر مخه په ژړا وه او دخپل محبوب د راخوشې کیدو دعاوې یې کولې. دهغې زړه مات مات وو.، دهغه وخته چې قاسم نیول شوی د سونیا د زړه دنیا تیاره شوې وه ، خو دا تاریکي یوازې په غم کې تیریده او که نه دقاسم سره د سونیا دکتلو وروسته دسونیا ژوند ته رڼا راغلې وه ، دهغې ورځې نه تر ننه پورې هغې خپل ځان دهیچا د بستری ښایست نه و ګرځولی ، هغه د قاسم پسې لیونۍ وه او ددې ثابتیدو وروسته هم چې قاسم مسلمان جاسوس دی دهغې په لیونتوب کې کوم کمی نه و راغلی. هغې شپه او ورځ د شاهي تاخانو د تورو زندانو څخه دقاسم دخوشې کولو له پاره دځانه سره پلانونه جوړول. خو هغې څه کولی شول ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو يوه معمولي خادمه وه ، دهغې سره يوآځې يوه وسله وه اوهغه وه دهغې ښايسته او ښکلې ځواني ..... خو په خپل زړه کې يې داپريکړه کړې وه چې پس له دې به د هيچا د هوس له پاره خپل ځان په ګناه کې نه اچوي. دهغه وخته چې سونيا په ښه اوبد پوه شوې وه نو مخې ته يې يواځې هوس پاله نارينه راتلل خو دقاسم سره دهغه ليدنه دهغې له پاره يوه نوې تجربه وه ، قاسم په هغې کې د يوې نيکې پيغلې خوی را وپاروو .... ددې سره هغه داسې شوه لکه نوي چې رابيداره شوې وی، هغه خو تر اوسه پورې د بدبويه راهبانو دهوسونو وسيله وه ، خو اوس هغې دقاسم نه پرته دبل چا له پاره ژوند نه کاوه. دهغې په ګوته کې دقاسم لخوا ورکړل شوی ګوته وه چې هغې به هروخت دخپلې سينې سره لګوله.

نن يوځل بيا دخپل خدای تر مخه د ژړا او فرياد له پاره هغه د اياصوفيا سالون ته راغلې وه. ټول سالون د ويريدلو ښاريانو څخه ډک وو. هغوی دا ګمان کاوه چې د اياصوفيا په شتون کې به هيڅوک هم قسطنطنيه سوبه نه کړای شي ...خلک ډلې ډلې دلته دعبادت له پاره راتلل.په حقيقت کې په خلکو کې دپيړيو راهيسې دا خبره مشهوره شوې وه چې يوه راهب ته دالهام په واسطه خدای تعالی ويلي وو چې په قسطنطنيه باندې به ترکان حمله کوي او ترکان به د روميانو په تعقيب پسې دايا صوفيا دغې ستنې پورې رارسيږي چې د قسطنطين په نامه مشهوره ده. خو دهمدې ځايه به دترکانو په شاتګ او ماتې پيليږي. نن سبا دهمدې زيرې په خاطر په ايا صوفيا کې دمذهبي خلکوتګ راتګ ډير زيات شوی و.

نن هم چرچ دعبادت کونکو څخه ډک شوی و، سونيا د عبادتځای دخالي چوکيو څخه په يوې سر ټيټ کړ او کيناسته. دهغې زړه مات مات و او سترګې يې دټولې شپې د ژړا په واسطه پړسيدلې وې، سونيا په خپل ښې او چپ اړخه کې ناستو ښځو ته هيڅ هم و نه کتل.....

د چرچ بشپ د چوترې په ممبر و دريد او په لوړ اواز يې مناجات وويلې ، ټولو حاضرينو دغه مناجات په ډير شوق سره اوريدل. هر چا په زړه کې د ترکانو د حملې څخه د خلاصون له پاره دعاوې کولې خو د سونيا دسترګو څخه را څڅيدونکې هرې اوښکې د ايرون ايرون چغې وهلې.

د قاسم سره محبت د سونيا ژوند بدل کړی و ، هغه بلکل بدله شوې وه. اوس هغه هغه پخوانۍ سونيا نه وه ، خلکو د سلطان محمد خان د قهر څخه پناه غوښتله ، خو سونيادخپل قاسم دليدلو له پاره دخداوند به حضور کې په ژړا کې ډوبه وه. هغې قاسم دهمغه ايرون په نامه پيژانده ، هغې ته قاسم د يوه راهب په شکل کې ورغلی و. او ديوه مسلمان په شکل کې ترې جدا شوی و. خو دسونيا له پاره يې خپل خواږه يادونه پرې ايښي و..... ايرون ، دقاسم جعلي نوم و. چې هغه د اياصوفيا د جعلي راهبيت له پاره اختيار کړی و. سونيا دايرون د خوشي کيدو له پاره دعاوې کولې ، دهغې دواړه لاسونه مخته غوځيدلي و ، په يوه لاس کې يې د قاسم دلاس ګوته په ګوته د ورايه ځليده. د سونيا تر څنګ ناستې ښځې تر ډيره پورې د سونيا په ګوته کې ګوتې ته په ډير زير زير سره کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.دا ښځه «بریټا» وه. د رومیل ښځه ، چې هره یکشنبه به چرچ ته دعبادت له پاره را تلله. هغې سونیا مخته هم ځو ځلې کتلې وه ، خو نن یې چې کله د سونیا په ګوته کې هغه ګوته وکتله نو حیرانه پاتې شوه. دا خو همغه ګوته وه چې دهغه ویل شوی ورور قاسم بن هشام ورته د «ډیمونان» ددعوت په شپه دې ته ورکړې وه. بریټا به کله ګوتې ته کتل او کله به یې دسونیا د سترګو ځخه را ځڅیدلو اوښکو ته. په بریټا باندې سر و ګرزید . اوذهن یې په تیزۍ سره کار پیل کړ. هغې سوچ کاوه چې ایا دا همغه پیغله ده چې دقاسم سره یې لمړۍ محبت کړی و اوبیا قاسم دهغې د پیدا کیدو له پاره دلته د ډیمونان پسې راغې ، دبریټا په زړه کې سترو سترو موجونو ټوپونه وهل. سونیا همغسې په عبادت کې مصروفه وه خو بریټا د تجسس اوپلټنې له لاسه عبادت و نه شوکړای. او بیا کله چې بشپ اعظم دعا پای ته ورسوله نوبریټا په ډیره بې صبرۍ سره د سونیا مړوند کلک کړ.

« ای نجلۍ ! ایا ستا نوم سسټر میری دی ؟...تا دا ګوته د کومه کړې ده ؟...ته خو سسټر میری کیدی نه شي.... یوه مقدسه راهبه ګوتی نه په لاسوی ؟ دا وو ایه چې دا ګوته دی ځنګه تر لاسه کړی ده....؟

بریټا په یوی ساه ځو پوښتنی را وورولی. هغه یوه عامه کورنۍ ښځه وه ، هغې ته د ژورو رازونو د ساتلو فن نه و زده . هغې په دیر احساساتی توګه د سونیا مړوند کلک کړی و او دسونیا ځخه یې پوښتنې ګرویزنی پیل کړې وی خو سونیا ...... هلته نه موجود نه وه.....هغه چیری ورکه وه.... د سسټر میری معامله ځه وه ، اودی ګوتی د سسټر میری سره ځه اړیکې درلودل. اوهغې ته دا هم په یاد راغله چې سسټر میری ځو ورځې دمخه دسونیا ځخه ددی ګوتی دترلاسه کولو هڅې کړې وی ، دهغې په دماغ کې یو توپان را پیدا شو ،اوس نو هغه ته ایرون قصه نوره هم پیچلې شوی وه ، هغه نا ارامه وه..... هغې غوښتل چې ډیره ژر وپوهیږي چې د ایرون لخوا د ورکړل شوی ګوتی شاته کوم رازونه پټ دي...اودا ښځه ځوک وه چې په ډکه کلیسا کې یې د هغې لاس ونیوه ....هغې د یوی شیبې له پاره فکر وکړ اوبیا یې په بیړه بریټا له لاسه و نیوه او له ځانه سره یې یوړه......

سونیا خپلې کمرې ته درسیدو په وخت کې هم بریټا ته دا ونه ویل چې هغه ځوک ده خوپخپله یې د بریټا ځخه پوښتنې پیل کړې.

« خوری !.... ماته لمړی دا وو ایه....چې دا ګوته.....ته د کومه درکه پیژنې.... او ددی ګوتی د سسټر میری سره تعلق دی.؟

سونیا خپله ګوته رامخته کړه او ویې ویل خواسو بریټا په خپلو احساساتو باندې کنترول پیدا کړی و ، دخپل زړه خبره یې پټه کړه او لنډ شانته ځواب یې ورکړ.

« دا د سسټر میری ګوته د ه. ماته ددی نه اخوا نور ځه نه دی معلوم. خو ته لمړی ماته دا وو ایه چې ته ځوک یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پوه شوی وه چی اوس بریټا سهی حقیقت نه وایی ، په دی خاطر یی یو عجیب پلان جوړ کړ. اوبریټا ته یی وویل:

« خور جانی !... زه په حقیقت کی سسټر میری یم ،زه یوه راهبه یم. او داګوته په د ی خاطر په ګوته کوم چی ددی ګوتی سره زه ډیر جذباتي اړیکی لرم.

بریټا د سونیا په دام کی راګیر شوی وه. دخوشحالۍ نه یی چیغی کړی اوسونیا یی په غیږ کی راکلکه کړه.

« واه زما خوری ! .....مارسي ....بلاخره تاته خپل جداشوی محبت بیرته تر لاسه شوی دی.ما د مقدس ډیمونان څخه ستا ټوله قصه اوریدلی وه ، تا ډیر غم ګاللی دی.... مورګن زما ورور دی ،ماته معلومه ده چی هغه مسلمان دی ماته دا هم معلومه ده چی ته د هغه سره ډیره مینه کوی . ما غوښتل چی له تاسره ووینم . خو دهغه وخته راهیسی چی مورګن ډیمونان وواژه ، نو زه وویریدم او چرچ ته می تګ راتګ کم کړ. شکر دی چی تاته خپل محبت تر لاسه شو. ماخو اوریدلی دی چی مورګن یی دایا صوفیا څخه نیولی دی ، هغه له تاسره کله کتلی و ؟ څه خو راته ووایه !»

بریټا ډیره جذباتي کیدله خو سونیا د تیږی په څیر ګرزیدلی وه ، دهغی په ذهن کی ټولی کړکیږ خلاصی شوی وی ، اوس نو هغی ته دا هم معلومه شوی وه چی هغه مسلمان جاسوس په حقیقت کی د سسټر میری محبوب و . دهغی زړه مات شوی و . دیوال ته یی تکیه وکړه او ودریده .....لکه چا چی ورسره دوکه اوفریب کړی وی. یواځی یو څوک و چی په دی دنیا کی یی دهغی زړه ګټلی و ،....هغه هم دوکه کونکی وخوت. هغه خو دلته دمارسي په چکر کی راغلی و ، دبطریق ډیمونان قتل کونکی مسلمان جاسوس و اوغوښتل یی یوه اوه کلنه عبادکونکی راهبه تر لاسه کړی، ایرون هغه هم استعمال کړی وه.او دیوی لوبی دالی په څیر یی استعمال کړی وه. هغی سونیا ته ګوته په دی خاطر ورکړی وه چی هغه دا ګوته واخلی او سسټر میری ته یی وښئی. اوسسټر میری هم دوکه ورکړی وه ځکه چی اصل حقیقت یی ورته نه و ویلی. دسونیا زړه د غم او درد نه ډک شوی و غوښتل یی په چغو چغو وژاړی خو معلومه نه ده چی ولی یی خپله ژړا په سینه کی پټه کړه ، یواځی اوښکی وی لکه د سیلاب په څیر یی د سترګو څخه را روانی وی ، هغی خو یواځی څو ورځی دمخه دخپل ګناکونکی ژوند لاره بدله کړی وه او دا ټول بدلون یواځی او یواځی دقاسم په خاطر ترسره شوی و ، خو اوس دا څه پیښ شوی و .... دی چی څوک دخپل ځان ګانه هغه دبل چا وخوت. هغی چی چاته خدایه وایه .... هغه د بل چا عبادت کونکی و.... دسونیا له پاره د ټولو غمونو څخه دا غم ستر غم او ټکان و. هغه بی هوشه کیدله . اوبریټایی تر څنګ ولاړه وه او هره شیبه یی دهغی بدلیدونکی حالت کوت. هغه حیرانیده چی دی نجلۍ ته څه ورپیښ شوی دی ، حقیقت دا و چی سونیا اوس هم دقاسم څخه نفرت نه کاوه. خو په زړه کی یی په خپل حیثیت باندی غور کاوه ، یو بیګانه ځوان د سونیا په زوند کی ور داخل شوی په حقیقت کی هغه د سسټر میری په څیر دیوی پاکی ښځی سره مینه کوله ....په داسی حال کی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سونیا دسسټر میري په مقابله کې خپل ځان یوه بازاري نجلۍ تصور کوله ، هغې ته خپل ځان سپک ښکاریده ، تر ډیره پورې یې د بریټاسره کومه خبره ونه کړه. بلاخره بریټا ورته پخپله وویل:

« سسټر میری ! څه خبره ده ، ته خو ډیره پریشانه شوې. فکر مه کوه. که مورګن مسلمان دی نو څه وشول. زه په ډاډمن زړه ویلی شم چې کله هم هغه د بندي خانې څخه ازاد شي نو نیغ به ستا خواته راشي ، زه پوهیږم چې مورګن ستا نه پرته ژوند نه شي کولی. هغه ماته ستا او خپل ټوله قصه په پوره تفصیل سره کړې ده.

دسونیا له پاره ددې نه زیاتې خبرې اوریدل د زغم وړ نه وې. سر پرې ګرزیده. د مخ رنګ یې الوتی و او شونډې یې وچې شوې وې ، په بستره باندې کیناسته. نن هغې په خپل زوند کې تر ټولو سرګردانه اودغم نه ډکه ورځ تیره کړې وه، دهغې د سترګو تر مخه تیاره خپره وه.

بریټا ترې ولاړه. خو د سونیا له پاره دغمونو نه ډکه دروازه خلاصه شوه. تر څو چې هغه نه پوهیده چې ایرون د سسټر میرې سره مینه کوې نوخپل ځان یې د ایرون په مینه کې ور ستې کړې و . خوکله چې ورته حقیقت معلوم شو نوبیا د شیشې دګیلاس په څیر ټوټې شوه.

اوبیا په همدې شپه « د ایاصوفیا » پورتنې منزل کې د سسټر میري د دروازې مخې ته یو نقاب پوشه وکتل شو . د ایاصوفیا په پورتنې منزل کې دا وخت هیڅوک هم نه و . په فرش باندې دستنې دلویدو اواز هم اوریدل کیدې شو ، دګیلري په دیوالونو باندې دمعمول په مطابق مشالونه روښانه وو. نقاب پوشه دمارسې ددروازې تر څنګ و درید او دمارسې دخونې دروازه یې ور وهله. او دځواب په انتظار شو،خو دومره منتظر پاته نه شو ځکه مارسي سمدلاسه دخپلې خونې دروازه پرانسته. خو دیوه نقاب پوشه په لیدلو ډیره حیرانه شوه ، یو ناڅاپه تم شوه اوبیا څو قدمه شاته ولاړه ، او دغه نقاب پوش ته یې په برندو برندو سترګو کتل. دا څوک دې چې په نیمه شپه یې نقاب په مخ را خپور کړې او مارسې دخونې دروازه ورټکوې ؟

خو لږه شیبه وروسته دمارسي ذهن ډیر قوي ټکان وخوړ. دهغې تر مخه قاسم ولاړ و .....قاسم بن هشام ...د« اورنه» قاسم بن هشام. دسلطان مرادخان ثاني سراغ رسان ، دسکندربیګ په څیر یوه ماهر توره وهونکې ته په ډک سټیډیوم کې ماتې ورکونکې عرب ځوان چې د حجاز دودي اوسیدونکې دې ....قاسم بن هشام ....دنن څخه اوه کاله مخته ، دچا محبت چې مارسي د عیسویت نه د اسلام په لور راواړوله. همغه قاسم چې مارسې یې په ډول ډول غمونو او ازمیښتونو کې راګیر کړې وه ، نن د کلونو کلونو وروسته دهغې تر مخه ولاړ و . دهغې جدا شوې ملګرې ، د چاسره یې چې دژوندانه د سختیو د یوځای تیرولو ژمنه کړې وه ، د قاسم مخ او سر په نقاب کې راپوښل شوی و خوبیا هم هغه مارسي وپیژانده. هغې دخپل غم او غمګساره خوشبویې محسوس کړه ، قاسم یې دسترګو درنګ نه وپیژانده ، هغې د همدې سترګو له پاره خپل ټول ژوند په داو کې ایښې و . دمارسي جسم وچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی و او د سکتی په حالت کی وه ، دهغی خوله خلاصه وه او شونډی یی پرانستی پاته شوی وی ، دمارسي ژبه ګنګه شوی وه اوسترګی یی په پرلپسی توګه په قاسم کی ورنښتی وی.

قاسم په کرار دهغی خونی ته ور ننوت .کمری ته د ورننوتلوسره سم یی دروازه د دننه څخه بنده کړه ، دی مقدسی حجری ته نن دلمړي ځل له پاره يو نارينه ور ننوتی و ، مارسی تر اوسه هم د سکتی په حال کی وه ، قاسم منتظر و چی مارسی به څه ووایی. لیکن مارسي .....مارسي د یوی تیږلوړه مجسمی په څیر بی حرکته اوساکته ولاړه وه. داوو کالو جدایی او د پرلپسی مصیبتونو دتیریدو نه وروسته مارسي دحالاتو سره یوځای کیدل زده کړی و. دخبرو څخه یی ځان لری ساته. خونن حالات بدل شوی و .کله چی قاسم دمارسی حالت وکوت نو دوه قدمه نور هم راوړاندی شو او دمارسي سره نژدی و درید ، لږ شیبه وروسته دهغه دواړه لاسونه دمارسي په اوږو ایښوول شوی و او مارسی یی خوزوله او ورته یی ویل:

« مارسي !....مارسي !.... په هوش کی راشه....مارسي ! زه قاسم یم ، ستا قاسم....قاسم بن هشام.....»

د قاسم غږ ډیر اغیزمن و . دهغه د اواز داوریدو سره سم دمارسي په وجود کی دژوندانه څپی را ولاړی شوی. یودم رابیداره شوه. او په چغو چغو یی وژړل. د اوښکو سیلاب یی دسترګو څخه را روان و. داهغه سیلاب و چی دکلونوکلونو مصیبتونو ورته بندونه اچولی و . خو نن یی د سترګو له لاری دبیرون راوتلو لاره پیدا کړی وه. مارسی د خپل قاسم د سینی سره یوځای شوی وه ، دژړا په واسطه یی ټول وجود نور په لړزه کی راغلی و ، نن مارسي غوښتل د سترګو له لاری دزړه ټول داغونه پریمنځی. خو دقاسم سره ددی خوشحالیو له پاره ډیر وخت نه و. هغه خو دمارسي د وړلو له پاره راغلی و .دخپله ځانه سره د وړلو له پاره. هغه د مارسی اوږی په خپلو ګوتو لږ څه زور کړی او ورته یی وویل:

« مارسی !...زه راغلی یم، زه ستا د بوتلو له پاره راغلی یم ، تا خو ډیرغمونه تیر کړی دی ، خو اوس ستا ټولی دعاګانی قبولی شوی دی.... راځه زما سره یوځای راځه ، زه به هیڅکله هم له تا څخه جدا نه شم.»

مارسي اوس هم د ژړا ډکه وه ، تر اوسه یی په ژبه یوه کلیمه هم نه وه ویلی. د مارسي په خوبصورته جسم کی دزلزلی په څیر کیفیت جاری و. په دی خاطر قاسم هوډ وکړ چی مارسی د سمدستی بوتلو په ځای پریږدی لږ څه په حال کی راشي. مارسی یی له لاسه ونیوله اوخپلی بستری ته یی راوړه.خو اوس دمارسي حال هم لږ څه راښه شوی و . په بستری باندی د کیناستو نه مخته یی دقاسم دواړه لاسونه په خپلو لاسو کی ونیول اوبیا قاسم ډیر حیران شو چی مارسي دهغه لاسونه یی په ډیره والهانه توګه ښکلول. هغی د قاسم ګوتی دخپلو لمدو ګوتو سره بیا بیا مښلی ، اوس نومارسي غوښتل خبری وکړی. خو الفاظ یی په ستونی کی نښتی و. قاسم د مارسي والهانه محبت او مینه محسوسوله. نوپه زړه کی ډیر پښیمانه شو ، ځکه چی هغه خو یو واده هم کړی و او یوه ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکه ښایسته لور یی هم درلوده ... یا الهی ! دا څه حال دی ؟ مارسي خو هغه د زړه له کومی غوښته . خو هغه دخپل زوند ملګری بل څوک ګرځولی وه ، خو په دی کی قاسم څه قصور درلود . هغه ته خو اوه کاله مخته همدا خبر ورکړ شوی و چی مارسی شهیده شوی ده ، بیا قاسم د بوسنیا دشهزادګۍ سره وکتل ،رینښتیا خو داو چی قاسم اوس هم مارسی همغسی غوښتله.

قاسم د مارسی سره په بستره کیناست. مارسی اوس دلمړی ځل له پاره خبری پیل کړی « زه ډاډمنه وم چی ته به خامخا زما د بوتلو له پاره دلته راځی ،ما ستا دانتظار له پاره اوه کاله خو پریږده چی اوه پیړۍ هم انتظار کولی شو ... قاسم ! ..... نن ستا په کتلو باندی زه نه پوهیږم چی په ما څه چل کیږی .....زه نه پوهیږم...... ته خو څو میاشتی مخته دلته په ایا صوفیا کی وی او زمونږتر منځه لیدل کتل هم شوی و لیکن .... » دمارسی خبرو دهغی سره ملګرتیا نه کوله . هغی غوښتل هره خبره یوځل وکړی ، په ایا صوفیا کی سکوت و . یوائې دمارسي په کمره کی یو مشال روښانه و . دمارسي رخسار په اوښکو لوند و اودقاسم په شونډو باندی نرۍ شانته خندا و . مارسی ته یی وویل:

« مارسی ! اوس یی هیر کړه ....هغه وخت چی تیرشوی دی په هغی ژړا کول بی ګټی دی. زه راغلی یم ، اوراغلی یم چی تا له ځانه سره یوسم ،ماته معلومه ده چی په تا ډیر غمونه تیر شوی دی ، مونږ باید دډیر څه په اړه خبری وکړو . اویو دبل څخه ډیر څه واورو . خودا ټولی خبری دلته شونی نه دی ،شاګال زمونږ دښمن دی ، او زما پسی ګرځی. په دا خاطر دا به ډیره مناسبه وی چی مونږ د دی ځایه سمدلاسه ووځو .

خو مارسی د قاسم په خوشبیو کی مسته وه. هغه ته په خپلو غوږونو او سترګو باندی باور نه راته ، هغه دپخوانیو یادونو په هره لحظه کی غوټه کیده ، قاسم یی دخپله ځانه سره نژدی وکوت نو هرڅه یی هیر کړل ، هغه به بیا بیا احساساتی کیدله او د قاسم لاسونه به یی په خپلو لاسو کی نیول اوژړل به یی.

قاسمه ! اوس نو زه له تا نه شم جدا کیدی. ما اوه کاله په سولۍ ځوړند تیر کړی دی. د سکندربیګ دهوس او دهغه د لاس اوږدونی څخه می دلته دراهبی شکل اختیار کړی دی او اوه کاله می په دی بنده خونه کی دزندانۍ په څیر تیر کړی دی. دلته می په خونه کی په پټه لمونځ کاوه ، قاسمه ! زه مسلمانه وم ، او اوس هم مسلمانه یم...»

مارسی یوځل بیا په چغو چغو ژړا پیل کړه ، دمارسی زړه داحساساتو څخه ډک و ، دقاسم په اوږو یی سرکیښودی و او سلګۍ یی وهلې. معلومه نه ده چی په دی وختو کی څه څه وشول ، نړۍ بدله شوی وه ، سلطان مرادخانی ثانی وفات شوی، دقاسم مور و پلار اوس په نړۍ کی نه و . بوسنیایی شهزادګۍ دقاسم سره واده کړی و او مارسي د تیرو اوو کالو راهیسی دیوی عیسوي راهبی په بڼه ، په حقیقت کی شپه او ورځ په اسلامی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عباداتو کی مصروفه وه ، دمارسی له پاره دقاسم سره دا لیدنه دمعجزی څخه کمه نه وه. هغی همداسی ژړل او سلګۍ یی وهلې. اوښکی یی بهیدی اوخبری یی کولی ، هغی یواځی خپلی خبری کولی ، اوس نو قاسم هم ارام ناست و ، ټول ګوابنونه یی له یاده ویستلی و ، دمارسی ترخنګ ناست و او د هغی خبری یی اوریدلی. دا لمړی ځل و چی مارسی دقاسم بدن مسحه کړ ، هغی نه غوښتل دا پاکیزه لمحی له لاسه ورکړی. هغی قاسم ته وویل:

« ابوجعفر زه په زخمی حالت کی د اورنه څخه البانیا ته راو ستلم. دالبانیه په شاهی محل کی سکندربیګ زمونږ انتظار کاوه ، لمړی خو سکندربیګ زما سره ډیره ښه رویه وکړه ،زما دزخمونو علاج یی وکړ اوما ته یی هر ډول اسانتیاوی را کړی ،خو زه پوهیدم چی سکندر بیګ دا هر څه زما د ترلاسه کولو له پاره کوی.هغه زه د کوچینوالی څخه خوښولم خو ما نه غوښتل دهغه منحوس شکل ووینم. زه ابوجعفر د سکندر بیګ له پاره را وتښتولم ، ما د ناروغتیا په ورځو کی را انګیرلی وه چی زما دروغتیا وروسته به سکندر بیګ ما خامخا خپلوی ، که څه هم هغه د زور او تزویر له لاری وی. خوما شپه او ورځ فکر کاوه چی څه ډول دسکندربیګ د لاسو څخه خپل عصمت اوعزت خونديِ وساتم. بلاخره یوه ورځ زما په ذهن کی عجیب شانته فکر را پیدا شو ،ما ابوجعفر را وباله او ورته می وویل چی زه غواړم یوه راهبه واوسم. غواړم د عیسوی دین خادمه واوسم ، د ابوجعفر له پاره دا خبره ټکان ورکونکی وه. زما دا حربه ډیره بریالی ځکه وه چی یو پادشاه هم راهبه نه شي تر لاسه کولی. هماغه وچی ما دخپلی ابرو او ستا د امانت دخونديِ ساتلو په خاطر د عیسوی راهبی ښه اختیار کړه. او ددی پرته ماته بله لار هم نه وه. ابوجعفر چی په حقیقت کی بطریق ډیمونان و زما ددی پریکړی څخه ډیر خوشحاله شو خو دسکندر بیګ له پاره زما پریکړه په هیڅ توګه دمنلو وړ نه وه.کله یی چی زما دراهبه کیدو خبر واورید نو ډیر قهرجن شو ، خوبطریق ډیمونان د ارتوډکس کلیسا ډیر ستر پادری و او زه په دی پوهیدم چی هغه به زما د خونديِ کیدو په خاطر دسکندر بیګ سره ټکر ته هم تیار شی ، اوبیا همغسی وشول ،بطریق ډیمونان ګڼ شمیر پادریان له ځانه سره کړل او سکندر بیګ یی په خاموشه کولو مجبور کړ. بطریق ډیمونان زه دخپله ځانه سره دلته قسطنطنیی ته راوستم اوما دیوی راهبی په شکل دلته ژوند پیل کړ. دلته د هر راهب اوپادری سترګی په مالګیدی ، دا چی ما دهغوی دبدو سترګو او هوس څخه څنګه او څه ډول ځان خوندی وساته یواځی زما مالک پری ښه پوهیږی. که څه هم بطریق ډیمونان زه دلته راوستم خو دهغه نیت ماته پخپله خراب و .ما دبطریق ډیمونان دبدو سترګو څخه دخوند يِ پاته کیدو په خاطر د بطریق اعظم لمن و نیوله. زوړ بطریق اعظم زما ډیر عزت اوتکریم کاوه ، ماته یی هیڅ ډول زیان و نه رساوه. په ایاصوفیا کی هر شخص زما د ښایست اوحسن اخستونکی وو. ما ستا دامانت د خوندی ساتلو په غرض ډیر څه کړی چی اندازه یی نه شی کیدی. ما په دی وختو کی د الله تعالی څخه یوازی یوه دعا غوښتله چی هغه دی تاله ماسره یوځای کړي ، نن ددومره اوږد وخت وروسته زما دعا قبوله شوی ده....قاسمه ! ما هیڅکله هم ځانته مه پریږده. زه ستا نه پرته ژوندی نه شم پاته کیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغم نه ډکې قصې په اوریدو سره قاسم دا هیر کړی و چې هغه یو مفرور قاتل دی.او په ایا صوفیا کې د شاګال په څیر تیز دشمن ورپسې نښتی دی ، یو ناڅاپه قاسم ته د ډیر زیات وخت دتیریدو احساس و شو . سمدلاسه یې مارسي ته وویل:

« مارسي ! اوس خو مونږ یو دبل سره یو ځای شوی یو . هیڅکله هم یو دبل څخه د نه جدا کیدو له پاره یوځای شوي یو .مونږ به ډیر خبرې کوو . دا چې په دې وختو کې په مونږ څه تیر شوی اویا موڅه کړی دی ؟ خو اوس بایددې ځایه ووځو ،شپه د نیمایی څخه ډیره تیره شوی ده اومونږ ددښمن په کور کې ناست یو . ما شاهي داروغه وژلی او تری راتښتیدلی یم ،په ټول ښار کې زما لټون روان دی ، زه غواړم چې دشپې په تیارو کې ددې ځایه ووځم ،مونږ به ددې ځایه نیغ اورنه ته ورځو ، سلطاني لښکر دقسطنطنیې دسوبې له پاره راوتلی دی ،دا لښکر به مونږ ته په لاره کې مخې ته راشي. اوس باید مونږ ددې ځایه سمدلاسه ووځو .

اوس نو مارسي هم ځان پوره کنترول کې کړی و . دهغې د زړه براس دهغه داوښکو سره وتلی و . مارسي د حالاتو نزاکت ښه درک کړی و . سمدلاسه راپورته شوه ، دخپلې خونې څخه یې هیڅ شی را وانه خیست.یوازی دقران کریم هغه نسخه یې له ځانه سره راواخسته چې د تیرو اوو کالو راهیسې یې له ځانه سره درلوده. درهبانیت په ژوند کې مارسي تر ټولو زیاته فایده دا تر لاسه کړی وه چې قرانکریم یې ټکی په ټکی یاد کړی و ، اوس نو ددې ستر کتاب ټکی ټکی دهغې په ذهن کې موجود وو. هغه اوس قاریه وه. دوتلو څخه مخته مارسی دقاسم څخه وپوښتل:

قاسمه ! مونږ دکومې لورې څخه وځو .د نیغې لارې څخه خو مونږ ته وتل شونې نه دي ،مونږباید د عقبی زینو څخه ښکته شو او دباغ له لارې بیرون ولاړ شو . په دې لاره د تیښتې په وخت کې به مونږ د ایا صوفیا شاتنۍ دروازه پرانزو. اویا به ددیوال څخه ځان اچوو. خو دیوال ډیر پورته اولوړ دی.

قاسم دمارسي خبرې په ډیر غور سره اوریدې . هغه پخپله غوښتل د عقبی لار څخه ولاړ شي ...خوکله چې هغه ایاصوفیا ته را ننوتی و نو هغه وخت د چرچ دروازې پرانستې وې، قاسم د شپې د لمړۍ برخې پورې په ایا صوفیا کې پټ ناست و او وخت یې تیراوه. خو اوس هغه ته ریښتیا هم د شاتنۍ دروازې اړتیا وه ، قاسم او مارسي خپل مخونه پټ کړل او دهلیز ته راغلل. په ډیر احتیاط سره روان وو ، قاسم په هر قدم کې خیال کاوه چې د شاګال سره به ټکر کوي ،دا د ایا صوفیا مانۍ وه ، دلته د قاسم له پاره په هر قدم کې مرګ منتظر و . او اوس خو دمارسي له پاره هم د بیرته ستنیدو لاره نه وه پاته. ځکه چې هغه د یوه مسلمان جاسوس سره دتیښتې په حال کې وه ، دواړه په ډیر احتیاط سره عقبی زینو ته ورسیدل ، قاسم به په هره زینه باندې داسې په احتیاط قدم ایښوده لکه مار یې چیچي . اوس نو قاسم خپله توره په لاس کې نیولې وه او اعصاب یې په ډیره سخته توګه ستومانه شوي و. په بریالیتوب سره د زینو څخه ښکته شول او باغ کې ور داخل شول ، دایا صوفیا تر څنګ یو څو سوه ګزه لوی باغ پروت و . په زمکه باندې شنه واښه لکه دفرش په څیر راشنه شوی و و.ګلې ونې په کتارونو کې ولاړې وې ، ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونو په منځ منځ کې یوه پټه لاره تللې وه ، قاسم اومارسی په همدې لاره باندې روان شول ، دوی په بیړه او چټکۍ سره مخته روان و چې قاسم یو ناڅاپه تم شو . ځکه دهغې مخې ته شاګال ولاړ و ....ګنجی بطریق.... دهغه غټ پټ وجود د یوه دیوال په څیر د قاسم اومارسي په لاره کې خنډ ګرزیدلی و . قاسم سمدلاسه مارسي خپل شاته کړه اوپخپله یې توره راواخسته او په شاګال یې ورحمله کړه خو شاګال بې فکره و او مسکی مسکی کیده . دهغه دغه مسکا هم د مکر اوفریب نه ډکه وه . څنګه چې قاسم ورمخته شو نو د شاګال اوازیې دغوږونو سره ټکر وکړ .

« همدلته ودریږه . ته ددې ځایه دغه غداره حسینه له ځانه سره نه شې بوتللی .ددې ځای یوه یوه ذره به ستاسو تر مخ ددیوال په څیر خنډ جوړیږی ، خو که چیر ی ته غواړی نو خپل ژوند دی خوندي کولی شی. ځکه چې ته باید ماته یوائې دمقدسی نقشی په اړه معلومات راکړی.

اوس نوقاسم ته مقدسه نقشه په یاد راغله .ځکه شاګال تری ددویم ځل له پاره دمقدسی نقشی په اړه پوښتل . هغه به داسی کوم څیز و چې شاګال د قاسم له پاره د هغې دمعلوماتو د تر لاسه کولو وروسته دهغه د ژوند ښښنه کوله، د قاسم په زړه کې د مقدسی نقشی د پیدا کولو له پاره ډیر تجسس را پیدا شو . په دې خاطر یې په شاګال دحملی کولو ترمخه یې غوښتل دهغه څخه په دې اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي ، هغه د شاګال څخه وپوښتل:

« په مقدسی نقشی کې څه شی د ی؟...ایا ته ماته ویلی شې ؟ ځکه چې که له ماسره کومه نقشه وی هم نو زه دهغې په اړه دومره معلومات نه لرم.»

« ته په هر څه پوهیږې ، ته درواغ وایې ، مقدس نقشه هم تاسره ده . اوهمتا نورتهاس دمقدسی نقشی د غلاکولو له پاره هڅولی و. مقدسه نقشه اوس په خپل ځای کې نشته .نو څرګنده ده چې هغه به له تاسره وي . نو که چیری ته ماته هغه مقدسه نقشه راکړې نوزه به ستا ټولی ګناوی وبښم . »

دقاسم تجسس نور هم زیات شو . ځکه هر هغه څه چې شاګال ویل دقاسم له پاره نوي وو . قاسم به د سپه سالار نورتهاس د غلولو هڅی حتما کړې وی خو قاسم دکومی مقدسی نقشی په اړه څه معلومات نه درلود. قاسم شاګال ته وویل: زما دلاری څخه لری شه . ستا نقشه له ماسره نه شته .که چیری تا زما دلاری دبندیدو هڅه وکړه نو زه به په خوشحالۍ سره تا له لاری لری کړم.

قاسم د دې خبر ی دکولوسره سم توره پورته کړه او مخکی ورغی ،خو پخوا تر دې چې هغه ورمخته شي دهغه د ښی ، چپ اود شا له لوری دری کوچنۍ ونی په حرکت کې راغلی ، قاسم اومارسی وویریدل ، دا چې د اکوچنۍ ونی ولی پخپله په حرکت کی راغلی ؟...هو !دا د ارنډ کوچنۍ کوچنۍ ونی وی خوپه حقیقت کی ددې ونو شاته د شاګال خپل کسان ناست و ، د شاګال کسانو خپلی توری را وویستی او په قاسم باندې یې یرغل راوست ، دا دری واړه سپاهیانو و چې د راهبانو لباس یې اغوستی و اوپه سرګنجیان وو . دوی دری واړه د توری د ګذار په فن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کی هم پوره پوهیدل. قاسم دری واړه پخپله توره و درول او دهغوی سره په جنګ کی مصروف شو ،قاسم د څو میاشتو راهیسی دتوری وهلو د تمرین څخه بی برخه پاته شوی و په داسی حال کی چی دا دری واړه ډیر تورزن او پوه څواکمن کسان وو. قاسم ددری واړو توری له ځانه لری ساتلی خو دهغوی دری واړو سره دمقابلی په وخت کی قاسم ته دلمړي ځل له پاره احساس وشو چی د توری وهلو دا مقابله به ونه ګټی. خوبیا هم قاسم خپل زړه ته تسلی ورکړه اودا فکر یی وکړ چی دا خو ډیر ستر شهادت دی.... په پوره بی پروایی سره یی جنګ پیل کړ. د ډیر اوږود کشمکش نه وروسته قاسم یو حجازی داو وچلوو. سمدلاسه په زمکه کیناست او دیوه سپاهی پښی یی ور وهلی. بله لمحه راپورته شو او ددوو نورو سره یی مقابله پیل کړه ، اوس نودهغه تر مخه دوه دښمنان وو،په دی یخه شپه کی د قاسم وجود دخولو څخه ډک و. په دی وخت کی قاسم داسی محسوس کړه چی شاګال اومارسي په خپلو ځایو کی نه شته. دمارسي نه موجودیت دقاسم قهر او غضب را وپاروو او دلیونی په څیر یی په دواړو توره وهونکو باندی ور حمله کړه اوپه ډیر لږ وخت کی یی ددواړو څټونه ورپری کړل. خومارسی تری بیا ورکه شوی وه.

کله چی قاسم د جنګ نه فارغه شو نو مارسي اوشاګال دواړه ورک وو. یقینا چی شاګال به مارسی له ځانه سره وړی وی ، قاسم په دی فکر کی شو چی دمارسی سره قرانکریم هم شته ، نو اوس خو به دمارسي د تیرو اوو کالو راز را ښکاره شی اوټولو ته به ډاګیزه شی چی دا راهبه نه بلکه مسلمانه جاسوسه وه. قاسم ډیر اندیښمن شو او فکر یی کاوه چی شاګال به دمارسي سره ښه سلوک ونه کړي ،شپه تر نیمایی زیاته تیره شوی وه، ټول مرغان اوخزندی په خپلو خپلو ځالو کی پټ شوی و خو د ایاصوفیا شاته قاسم د خپل تندی خولی وچولی. تر اوسه پوری په دی فکر کی و چی څه وکړی او څه و نه کړي... چی د ایا صوفیا د عمارت څخه د څو سپاهیانو در اتلو اواز یی تر غوږو شو ،اوس نو دقاسم له پاره دلته پاته کیدل حماقت و. قاسم یو ناڅاپه پریکړه وکړه او د یوه زمری په څیر یی منډه کړه او دایاصوفیا بیرونی دیوال ته یی ځان ورساوه. قاسم دلته هم صبر ونه کړ او د انځر د ونو څخه یوه منتخب کړه او پری وخوت. هغه دمارسي پرته دایا صوفیا څخه په تیښته کی و ، مارسی دهغه سره دیوځای کیدو وروسته یوځل بیا جدا شوی وه. خو اوس ددی ځایه دقاسم تیښته ډیره اړینه وه. لږه شیبه وروسته د ایا صوفیا د چرچ ساتونکو د چرچ کونج کونج و لټاوه خو اوس قاسم بن هشام دهغوی دلاسو څخه وتلی و .خو بله ورځ قاسم د یونانی عسکر په کالیو کی د «رومیل» دکور تر مخه ولاړ و. دلته یی غوښتل دبریټا سره ووینی. هغه د شاهی ډلی لباس په ځان کړی و. چي په اسانۍ سره نه پیژندل کیده. دقاسم په سر باندی یو ستر اوسپنیز خول و چی په غاړو یی اوسپنیز زنځیرونه را ځړول شوی و ، دقاسم ملا صلیب شکله توره را ځوړنده وه، راغی او د بریټا دکور دروازه یی وروهله. بریټا هم په کور کی موجوده وه ، د ټک ټک نه وروسته یی دروازه پرانسته اودپرنستو سره سم هکه پکه و دریده ، ځکه دهغه ورور اوس دڅومیاشتو بندی کیدو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. بریټا چی قاسم وکوت نو په احساساتی توګه یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته !...ته دلته څنګه راغلی یې؟...ته خو په بندی خانه کی وی ؟»

دبریښا په مخ باندی دخوشحالۍ ، ویری او حیرانتیا ګډوډ احساسات اوختل را اوختل. کله یې چی قاسم دسپاهیانو د سپاهیانو په لباس کی وکوت نوپوه شوه چی قاسم خپل ځان بدل کړی دی ،قاسم هم ورته په خند کی وویل:

« بریښا خوری !...ایا خپل ورور ته دی د کور ته در اننوتلو نه وایې ؟»

معلومه نه ده چی د قاسم په لهجه کی څه راز پټ و چی بریښا سمدلاسه دروازه پرانسته او قاسم ته یې دکور دننه د راتلو وویل. په دی وخت کی دبریښا خاوند رومیل په کور کی نه موجود. قاسم لا د پخوا څخه د رومیل د نه موجودیت په اړه خپل ځان ډاډمن کړی و ، کله چی قاسم دننه راغی نوپخوا ددی چی خبره وکړی بریښا ورته په خبرو پیل وکړ.

« وروره ! ته باید دلته نه وی راغلی ، رومیل تاته سخت په قهر دی. که چیری هغه خبرشي چی ته دلته راغلی یې نو سمدلاسه به دی بندی کړی.»

قاسم د بریښا دخبرو په اوریدو سره مسکی شو او ورته یې وویل:« ماته معلومه ده ، په همدی خاطر خو ستا سره د کتلو له پراه په دی وخت کی راغلی یم چی رومیل په کور کی نشته.»

بریښا قاسم ته د مینی او محبت نه په ډکو سترګو کتل ،هغه قاسم ته ورور ویلی و. هغه وخت چی قاسم دهغوی دکوره ووت نو هغی ډیر زیات ژړلی و. خو کله یې چی نن قاسم یو ځل بیا په کور کی وکوت نو سترګی یې د ژړا ډکی شوی خو ډیر ژربیې خپلی اوښکی پټی کړی او په خندا یې وویل:

« وروره ! زه پرون ستا دمارسي سره ناسته وم. هغه له تاسره ډیره مینه کوی ، ترهغی چی زه ورسره ناسته وم نو ته یې یادولی او دسترګو څخه یې داوښکو سیلاب راروان وو. ما هغه دهغی ګوتی نه وپیژندله چی یو ورځ تا ماته هم را کړی وه.، وروره ! مارسی دی ډیر زیات غواړی.»

قاسم د بریښا په خبرو باندی حیران پاته شو، دا څه چل دی ؟ ایا بریښا بل څوک دمارسي په نامه پیژندلی ده؟ ځکه چی د مارسي ګوته خو د چرچ د خادمی سوینا په ګوته وه. هو ! په یقین سره چی بریښا به سونیا کتلی وی و د سستړ میری ګمان به یې پری کړی وی. قاسم د خبری اخر ته رسیدلی و. خو کله یې چی دسونیا په اړه واوریدل نو زړه یې بیا خفه شو. ځکه چی هغه په ناپوهۍ سره د سونیا زړه خپل ځان ته راښکودی وو. نن هغه د همدی مقصد له پاره راغلی و تر څو دبریښا سره په دی اړه خبری وکړی تر څو هغه د مارسي په پیداکیدو کی د هغه سره مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. خو دلته معامله څه بلمنګه وه ، بریتا د چرچ خادمه سونیا د سستر میري په نامه پیژندلی وه. په همدی وخت کی دقاسم په ذهن کی یو فکر راغی او بریتا ته یی وویل:

« بریتا خوری ! تا چی دکومی پیغلی سره کتلی دی ،هغه له ماسره هم مخ کړه. ځکه چی زه ایاصوفیا ته نشم تللی بلکه ته تللی شی. زه دلته دهمدی کار له پاره راغلی یم. زه غواړم خپله مارسي تر لاسه کړم ، تا له ما سره تر اوسه پوری دومره ښیګڼه کړی ده نو دا ښیګڼه راسره هم وکړه او دهمدی ګوتی لرونکی پیغلی سره می یو ځل بیا مخ کړه.

بریتا لا د پخوا څخه دخپل ویل شوی ورور او پخوانی محسن باندی ځان ځاراوه ، په دی خاطر یی سمدلاسه هوکړه وکړه خو دقاسم څخه یی وپوښتل:

« وروره !ته به دهغی سره چیری ووینی ؟ په دی ښار کی خو هر ځای ستا له پاره خطرناک دی. ...» قاسم په بیړه د بریتا خبری غوڅی کړی او ورته یی وویل: « د هغی سره د کتلو ځای ما لا دپخوا څخه په نظر کی نیولی د ی.... ته هغی ته د پخوانیو بازنطینی کنډرو درک ورکړه او ورته ووایه چی دلمر دپریوتو څخه یو ساعت دمخه دی همغه کنډرو ته راشي زه به یی همتله انتظار کوم.»

که څه هم دا کنډری دښار په منځنۍ برخه کی پرتی وی ، خو هغه لوری ته هیڅوک نه ورته. قاسم په دی خاطر دپخوانیو بازینطینی کنډرو یادونه وکړه چی هغه به هلته د ټولو د نظرونو نه په پټه د سونیا سره ووینې. هغه په زړه کی دا هوډ کړی و چی هغه به سونیا ته هر څه وایي. او د دوی تر منځه د راپیدا شوی غلط فهمۍ په اړه به تری ښښنه غواړی. هغه دا فکر هم کړی و چی د مارسی په اړه به هم دسونیا سره خبره شریکوي. بریتا دخپل ویل شوی ورور قاسم سره ډیره مینه کوله. هغی ددی نه مخته هم دقاسم له پاره خبره کړی وه. دا ځل هم بریتا د قاسم ملاتړ اعلان کړ او سمدلاسه ایاصوفیا ته دتللو له پاره تیاره شوه.

د لمر د پریوتو دمخه د پخوانۍ بازنطینی په کنډرو کی ، د تیاره چتونو لاندی ، دخلکو د نظرونو څخه په پټه قاسم د چرچ دخادمی سونیا سره لیدنه کوله. دسونیا په ګوته د مارسي ګوته وه او په سترګو کی یی د زمردو په څیر د اوښکو سیلاب. هغی نه سلګی وهلی او نه یی ژړا معلومیده ، بس یوازی اوښکی یی دسترګو څخه را روانی وی. هغی دخپل محبوب نه ګیله او شکوه کوله ، ځکه چی هغه دهغی زړه مات کړی و. نن هغه دخپل محبوب تر مخه ناسته وه او اوښکی یی تویولی. قاسم د سونیا څخه دخپلو غلطیو په اړه بیا بیا ښښنه غوښتله. هغه سونیا ته د لمړۍ ورځی څخه تر دی وخته پوری دخپل ژوند ټول داستان ووایه. او په پوره تاکید سره یی ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سونیا ! تاته یاد دی چی ما در ته ویلي و چی زه له تاسره روحانی محبت کولی شم. جسمانی محبت درسره نه شم کولی.تا ماته ډیره محبوبه یی او زما په زړه کی تا ته ډیر زیات ځای شته. زه به ستا نه پرته دقسطنطنیی ځخه ولاړ نه شم....خو زه له تاسره واده نه شم کولی. ... که شونی وی نو ما به وبښې....»

سونیاته خو لا دپخوا څخه د ټولو خبرو په اړه معلومات تر لاسه شوی و. هغی دبریتا څخه ټول حقیقت را سپړودی وو. ځومره یی چی د لاسه کیدل وییی ژړل ، خو نن ورته د خوشحالۍ وخت و چی دهغه محبوب په کتلوسره یی زړه یخ شوی و چی په دعاو کی یی غوښته. سونیا په خندا کی دقاسم خبرو ته ځواب ووایه .« زما د جسم او ځان مالکه !...زه له تانه هیڅ ګیله نه لرم. تقدیر زما په اړه دغه ټول هر څه لیکلی دی. ته خو اوس زما محسن یی. زما ژوند دی بدل کړی دی ، اوس زه د چا وینځه نه یم. ستا مینه او دا ګوته زما له پاره د ژوندانه لویه تکیه ده. زه به ستا انتظار کوم. کله چی هم ته په ماپسی راشی نو ما به دخپل ځان له پاره منتظره ومومی.

دسونیا دخبرو څخه د قاسم زړه ټکان وخوړ . خو هغه نور څه کولای شول ؟ خپلی اوښکی یی بیرته تیری کړی. دسونیا او قاسم تر منځه دا لیدنه ډیره اوږده وه. کله چی سونیا د قاسم دخولی څخه د سستړ میری د تښتولو خبره واوریده نوحیرانه پاته شوه. سمدلاسه یی وویل چی د سستر میری په اړه به د ولاړو ساتونکو څخه معلومات تر لاسه کړي ، ډیوډ ته به ،چی ډیر وخت به د شاګال سره یوځای ګرزیده، خامخا په دی اړه څه معلومات وی.قاسم د ډیویډ په اړه لږ څه فکر وکړ اوبیا یی سونیا ته وویل:

«زه نن شپه یوځل بیا ایا صوفیا ته ورځم. نن به زه د ډیویډ سره دکتلو له پاره هملته ورځم. زه به د زوړبطریق دخونی پلټنه هم کوم....سونیا ته له ماسره په دی اړه څه مرسته کولی شی ؟»

دزاړه بطریق دخونی پلټنه ، مګر دڅه له پاره ؟....

زه د یوی نقشی په لټون پسی یم.... د مقدسی نقشي لټون.....

« مقدسه نقشه....لیکن هغه خو دبطریق اعظم سره نه شته. هغه دیوه بل چا سره ده ،.... دنقشی په اړه زه تاته ویلی شم چی هغه د بطریق اعظم سره نه شته.»

د سونیا څخه د مقدسی نقشی په اړه خبره اوریدل د قاسم د هیلو په خلاف خبره وه. هغه حیران پاته شوی و اوسترګی یی دحیرانتیا څخه برندی راوتلی وی.« ایا تا ته د مقدسی نقشی په اړه معلومات شته. لیکن څنګه ؟ ددومره مهم څیز په اړه تا څه ډول معلومات تر لاسه کړی دی ؟

سونیا مسکۍ مسکۍ کیده، په مخ یی دغم او مصیبت نښی د ورایه ځلیدی. سونیا په ماته ژبه وویل: « مالکه !.... زه په ډیرو مهمو خبرو باندی پوهیږم. له ما څخه په زیاتو پټو خبرو باندی دلته بل څوک نه پوهیږي. ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ما د ټولو مهمو خلکو سره دهغوی په بسترو باندی شپې تیری کړی دی ....ستا سره د کتلو مخته به زما هره شپه دکوم بطریق یا حکومتی افسر سره تیریده. همداسی یوه شپه ما د خپل پلار په څیر دزوړ سپه سالار نورټاس په بستره هم تیره کړی ده ،همغی ماته د مقدسی نقشی په اړه هر څه ویلی دی. هغه ډیر شراب څښلی و او ماته یی د نشی په حال کی وویل چی څه ډول یی د بازنطینی سلطنت مقدسه نقشه د شهنشاه د دربار څخه راوړی ده. سپه سالار نورټاس د قسطنطین مخالف دی ، هغه دغه مقدسه نقشه غلا کړه او د ارتودکس کلیسا پخوانی زوړ روحانی مشر « مقدس بطلیموس» ته ورکړی وه. مقدس بطلیموس اوس د دنیاوی ژوند څخه ګوښه شوی دی. او د تیرو شلو کالو راهیسی د «برج غلاطه» په اتم منزل کی د تجرد ژوند تیروي. سپه سالار نورټاس مقدس بطلیموس د ارتوډکس چرچ ساتونکی او محافظ ګڼی. اوقسطنطین دخپلی ډلی دښمن. همدا علت و چی هغه مقدسه نقشه د شاهی دربار څخه غلا کړه او هلته په برج غلاطه کی یی مقدس بطلیموس ته ور کړه. دا خبره په نړۍ کی یوازی سپه سالار نورټاس ، بطلیموس او ستا دی خادمی ته معولومه ده. خو ما په دی اړه هیڅ علاقه نه درلوده چی وپوښتم چی دا مقدس نقشه څه شی دی ؟

سونیا په ډیر تفصیل سره قاسم ته دمقدسی نقشی په اړه معلومات ورکړل. قاسم دحیرانتیانه جامد او ساکت ودرید. دهغه زړه دخوشحالۍ نه الوت. اوپه دی فکر کی و چی د چرچ معمولی خادمی سونیا دهغه له پاره څومره ستر او نادر معلومات وړاندی کړی دی. اوس نو هغه ته دشاګال خبره په یاد راغله. شاګال ورته ویلی وو چی مقدسه نقشه سپه سالار نورټاس غلا کړی ده. شاګال په شک کی و چی قاسم به دا نقشه د نورټاس څخه تر لاسه کړی وی. قاسم خپل ځان ډیر د ښه نصیب خاوند ګاڼه چی د شاګال په څیر د چالاکه انسان څخه یی هم مخته د مقدسی نقشی په اړه معلومات تر لاسه کړل. اوس یی نو اراده وکړه چی همدا نن شپه به د ډیویډ او مقدس بطلیموس دواړو سره وینی ، قاسم د لمر د پریوتو سره سم سونیا دهغه ځایه رخصت کړه اوپخپله هم دپخوانیو بازنطینی کنډرو څخه ووت اودقسطنطنیې په بازار کی پیدل روان شو. هغه لا تر اوسه پوری هم د یونانی سپاهی په کالیو کی ملبس و. اوپه ډیره بی پروایی سره روان و. غوښتل یی خپل ځان د راتلونکی مشن له پاره تیار کړی ، په همدی خاطر د قسطنطنیې د یوی پخوانۍ محلی په لور ولاړ ، په دی محله کی دهغه دوست صلاح الدین اوسیده. صلاح الدین د یوه عرب تاجر په لباس کی د « محمد اول» په زمانی کی په قسطنطنیه کی میشت شوی و ، هغه په اصل کی دعثمانی سلطنت خیر غوښتونکی اودهمدی سلطنت جاسوس هم و. قاسم به هم وخت په وخت د شیخ صلاح الدین څخه کار اخست.

قاسم دشیخ صلاح الدین په میلمستون کی ناست و او دهغه د راتلو انتظار یی کاوه کله چی شیخ صلاح الدین راغی اوقاسم یی وکوت نو ډیر په خوشحالۍ سره یی دهغه استقبال وکړ ، هغه دقاسم د نوی مشن له پاره ټول وسایل برابر کړل اودا یی هم ورته وویل چی دهغه په نامه دسلطان محمد خان له اړخه یو پیغام راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پیغام» قاسم تری په حیرانتیا سره وپوښتل.

« هو ! .... دا پیغام ماته څو ورځې مخته را رسیدلی دی. خو ماستا درک پیدا نه شو کړی..... دسلطان پیغام دادی چې کله هم درته فرصت پیدا شي دهغه په خدمت کی حاضر شه.»

«بس، ایا همدومره خبره وه ؟»

هو !....یواځې همدا خبره وه..... نور ته دلته ډیر مه تم کیږه. ځکه دښار پولیس په تاپسی گرځی »

قاسم د شیخ صلاح الدین د کوره ووت او دخپل راتلونکی پلان دعملی کولو له پاره په نامعلومو لارو روان شو .....

******

د ایا صوفیا خادم په خپلی خونی کی ویده و او خراټې یې دلری لری څخه اوریدل کیدی. قاسم دخپلی توری څوکه دهغه په سینه ورکیښوده ، هغه سمدلاسه راپورته شو ، لا تراوسه پوری د شپې لمړني برخه وه چې قاسم د ډیوېډ په سر باندی سپور شو ،کله چې ډیوېډ قاسم وکوت نو غوښتل یې چغه ووهي خواواز یې په ستونی کی ونښت. ځکه دقاسم دتوری تیزه څوکه دهغه په سینه باندی ایښی وه ،په دی وخت کی قاسم خپلی وینه تویونکی سترگی د ډیوېډ په سترگو کی ورونښلولی او ورته یې وویل:

«ښنه غواړم....ماته دسستړ میري په اړه ووایه. ریښتیا ووایه چې شاگال سستړ میري چیری پټه کړی ده ؟»

د ډیوېډ سترگی د ضرورت نه زیاتی خلاصی شوی وی ، دمرگ ویره یې په سر سپره وه ، خوبیا یې هم دمارسي په اړه دڅه ویلو څخه ډډه کوله....ډیوېډ د شاگال خاص سړی واوپه دومره اسانۍ سره دقاسم لاسو ته نه شو راتلای. قاسم د ډیوېډ په سینه باندی د خپلی توری څوکه نوره هم ورزور کړه اوبیا یې تری وپوښتل: «ووایه !او که نه په داسی مرگ به دی ووژنم چې نه به مړکیږی اونه به ژوندی.»

ډیوېډ د ویری څخه لړزیده. رنگ یې الوتی و. قاسم لږه شیبه کی پریکړه وکړه اوبیا دهغه توره په هوا کی پورته شوه او بیرته د را اخلاصیدو سره سم یې د ډیوېډ دښی اړخه غوږ پری کړ. د ډیوډ غوږ لاندی پریوت او د توری څوکه بیرته خپل ځای یعنی د ډیوېډ په سینی باندی و نښته. پخوا تر دی چې ډیوېډ چغی ووهی د قاسم لاسونو دهغه خوله ورټپه کړی وه، دقاسم په سر باندی وینه ختلی وه او دهغه فکر د ډیوېډ په مرگ باندی نښتی و. اوس نوقاسم یو ځل بیا د وینه تویونکی زمري په څیر و غرید :

« ژر ووایه !شاگال سستړمیری چیری وړی ده ؟اوکه نه ستا د بدن غړي به یو یو درڅخه پری کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دډیوید د خولی څخه لاس لری کړ ،اوس نو د ډیوید همت ځواب ورکاوه. خپل دواړه لاسونه یې یو ځای کړل او د قاسم نه یې د خپل ژوند غوښتنه کوله.

د خدای له پاره ماته څه مه وایه. زه به درته ووایم.....زه به تاته ټول حقیقت ووایم....چی بطریق شاګال سستړ میری چیری وړی ده....بطریق شاګال سستړ میری تورجهاز ته وړی ده. ددی جهاز ټول لرګی تور رنګه دي. دا د بطریق شاګال خپل جهاز دی. دبطریق شاګال جهاز به ډیر لری نه وی تللی. هغه به یا د «دردانیال» په اوبو کی وی او یا به د «مارمورا» په ساحل کی ولاړ وي. دبطریق شاګال سپاهیان ډیر خطرناکه دی، ما به ووژنی.... اوهو! ما خو تاته راز ووایه او خپل مرګ می پخپله واخست....»

ډیوید دمرګ په اړه عجیبی عجیبی خبری کولی، قاسم د ډیوید په خبره ډاډمن نه شو نو دمار په څیر ورته وپرشید او ورته یی وویل:

«ته درواغ وایی، دا د جهاز مهاز خبره هسی درواغ دی.»

«نه، د خداوند یسوع مسیح په نامه، زه رېښتیا وایم.... وای له ماسره به څه کیږی، زه خو له هره اړخه دمرګ سره مخ یم....»

ډیوید سخت په ویره کی و، قاسم فکر وکړ چی ولی ډیوید د ژوند ددی تکلیف څخه نه ازادوي، همغه و چی قاسم خپله توره یوځل بیا پورته کړه او د ډیوید سر یی د هغه د تن څخه جدا کړ. اوس نو قاسم ته ددی نه زیات ځنډیدل دعقل خبره نه وه. خپله توره یی په نیام کی کیښوده او د ډیوید دخونی څخه راووت.نن هغه ایاصوفیا ته د چیتر په څیر ور ننوتی و. دډیوید دکمری څخه د راوتلو وروسته هغه د دیوال ترڅنګ څنګ روان و، خو دلته په رارسیدو سره یو ځل بیا و درید. سونیا دهغه مخی ته ولاړه وه. خونن قاسم ایاصوفیا ته د سونیا سره دکتلو له پاره نه وراغلی. هغه خو غوښتل ډیوید ته سزا ورکړی، دهغه سره وخت ډیر کم و. هغه غوښتل چی یوه شپه د غلاطی دبرج کار هم فیصله کړی.دسوینا په کتلو سره هغه پښه نیولی شو او په تیزۍ سره یی ورته وویل:

«سونیا !...ما خو ډیوید ددی دنیا څخه رخصت کړی دی ،خو ته په دی وخت کی دلته ولی راغلی یی. که چیری څوک دی زما سره ووینی نو بیا به ستا له پاره ژوند ډیر ستونزمن وګرځي.

خو په سونیا دقاسم خبرو هیڅ اغیز ونه کړ. هغه همغسی په خپل ځای ولاړه وه. قاسم مخ ته ورغی او دسونیا تر څنګ ودرید.دهغی سترګو ته یی وکتل او په ډیره نرمه لهجه یی ورته وویل:

سونیا ما له تاسره ژمنه کړی ده ،چی زه به راځم. ته د خپل خدای په دربار کی ماته دعا وکړه .چی ماته په خپل مقصد کی بریا راکړی، په ما باور وکړه. زه به خامخا راځم...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نن د سونیا په سترګو کې بله کومه خبره وه. داسې ځرګندیده لکه د زمکې او اسمانونو خالق چې د نړۍ ټول حسرتونه او ناهیلۍ دهغې په سترګو کې را ټولې کړې وي. د سونیا په ځیره باندې دغمونو انبار پروت وو. سترګې یې وچې شوې وې اوشونډې یې خاموشه. هغې تر ډیره پورې دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننویستې وې، معلومه نه شوه چې په هغوی کې یې څه کتل. اوبیا یو ناڅاپه دلارې څخه لرې شوه اوپه ډېر متانت سره یې قاسم ته وویل:

« ورځه، ولاړ شه، ...په تا ناوخته کیږي.. زه به ستا انتظار کوم.. ته چې کله هم راځې نو زما دغه د حسرتونو ډکې سترګې به منتظرې بیامومې... زه هم ورځم.....شاید .... پرما هم ناوخته کیږي....

معلومه نه ده چې د سونیا په لهجې کې کومه داسې خبره وه چې قاسم خپل زړه همدلته پرېښود. خو دقاسم سره په حقیقت کې وخت ډېر کم و. هغه د سونیا د غمناکه حالت دکتلو له پاره ددې نه زیات نه شو تم کیدی. همغه و چې قاسم د سونیا په اوږه باندې نرم شانته لاس کیښود او دچیتر په ځیر دهغه ځایه ووت.

اوس خو قاسم ته دمارسي په اړه معلومات تر لاسه شوي و، خو دا یې منلې وه چې اوس مارسي یو ځل بیا دهغه څخه لرې ورړل شوې ده. د شاګال تور جهاز به چیرې وي؟ په سمندر کې د یوه بحري جهاز لټون هم ستونزمن کار و. دبله اړخه قاسم ته دسلطان محمد خان پیغام هم را رسیدلی و. هغه د مارسي څخه ډېر خپل عظیم مقصد ته رسیدل محترم ګڼل. په دې اساس یې هوډ وکړ چې دمقدسې نقشې د ترلاسه کولو سمدلاسه وروسته به دسلطان محمد په دربار کې حاضري ورکوي. اوس نو قاسم ته دښاره دوتلو لاره د ګولډن هارن په لور د ښار ددیوال تر څنګ، د ښار دسترې دروازې څخه تیریده. دقاسم سره د شیخ صلاح الدین له اړخه تیار کړل شوي سامان او وسایل هم و، هغه په اسپ سپور و او د یویوناني فوځي عسکر لباس یې په ځان و. قاسم ته معلومه وه چې دښار په دروازې کې به ترې سخته پوښتنه ګرویزنه کیږي خو په ذهني توګه دهر ډول حالاتو له پاره تیار و. هغه غوښتل څومره ژر چې شوني وي د سلطان محمد خان لورې ته ځان و رسوي. هغ باید د قسطنطنیې دښاره دشپې په تیاره کې وتلې وای. په همدې وخت کې هغه دښار لویې دروازې ته ورسید، دروازه بنده وه، ددروازې دننه یوناني فوځي ډلګیو خپلو ځانو ته اورونه بل کړي و او شاوخوا ته یې ناست و، خپلې خبرې یې کولې او ساعت یې تیراوه. ددې سترې ماڼۍ دفترونه هم بند وو، یوازې دساتونکو دډلې قومندان هملته ددروازې تر څنګ دیوه میز تر شاناست و او په پرلپسې توګه یې شراب څښل، کله چې قاسم دروازې ته ورنژدې شو نو دهغه د اسپ د سومونو په ټکار ټول سپاهیان متوجه شول، دساتونکو د ډلې قومندان هم خپل شراب یوې خوا ته کیښوول او راپورته شو، که څه هم د شپې په دې وخت کې دیو شاسوار عسکر دې لورې ته راتلل معمولي خبره وه خو بیا هم دساتونکې ډلې ټول پهره داران و دریدل، د ساتونکو دډلې قومندان دقاسم دکتلو سره دهغه په لور ورغی او دقاسم دخبرو څخه مخته یې په خپله خبرې پیل کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ستا دلباس څخه خو څرګندېږي چې ته د شاهي ساتونکي ډلې عسکر يې خو په دې وخت کې ستا دلته راتلل زمونږ له پاره د حيرانتيا سبب ګرځېدلی دی»

قاسم لا د پخوا څخه همدا ډول فکر کړی و چې هغه به خپل ځان د شاهي ساتونکي ډلې عسکر څرګندوي ، د هغه لباس او خول هم د شاهي ساتونکو د عسکرو په څېر وو . خو اوس د ساتونکو د ډلې د قومندان پوښتنې پخپله د قاسم کار اسانه کړ. قاسم ورته ځواب ورکړ.

« هو ! زه د شاهي ساتونکي ډلې عسکر يم . او د معظم شهنشاه يو مهم پيغام د برج غلاطه تر اتم منزل پورې ، بطريق بطليموس ته ور رسول غواړم.

قاسم قصدا په خپلې لهجې کې لږ څه کرليچ راپيدا کړ. ځکه چې د شاهي ډلې ساتونکي په همدې لهجې باندې خبرې کوې. د ساتونکو قومندا ن د قاسم د خبرو د اوريدو نه وروسته ګيچ شانته شو ، ځکه هغه ته حکم شوی و چې د لمر د پريوتو نه وروسته او يا د لمر در اختو نه مخکې هيڅوک د ښار د دروازې نه بيرون تلو او يارا ننوتلو ته پرې نه ږدي . که څه هم داکس کوم لوی افسر هم وی . خو اوس د شاهي ساتونکي ډلې يو عام عسکر د دروازې د پرانستو خبره کوی. په دې خاطر يې لږ څه په تردد سره قاسم ته وويل:

« ګوره صاحبه ! مونږ د سهار د مخه هيڅا ته دروازه نه شو پرانستلی. د سهاره پورې دوه درې ساعته پاته دي ، ته لږ څه دلته زمونږ سره ځنډ وکړه ، د لمر خاته سره سم به تا ته دروازه پرانيزو .

قاسم هم د همداسې خبرې هيله درلوده ، سمدلاسه يې د جيب څخه يوه لفافه را وويستله چې په جعلي توګه يې ليکلې وه ، دا اجازت ليک و ، قاسم په دې ډول کارون کې ډېر ماهر وو . هغه د شيخ صلاح الدين سره يو ځای د خپل د غه سفر له پاره ټولې اړتياوې تياری کړې وې.،همغه و چې هغه په شاهي مهر مهرشوی اجازت ليک د ساتونکو قومندان ته وښوده .سالار سخت وويريد . ځکه چې ستر ستر افسران هم کله کله همداسې اجازت ليکونه له ځانه سره لري.سالار سمدلاسه عسکرو ته د کړکۍ د پرانستلو حکم وکړ او پخپله يوی لورې ته ودريد. قاسم هغه شاهي اجازت ليک بيرته په جيب کې کېښود ،په خپل اس باندې ناست و ، سر يې لږ څه ټيټ کړ او د کړکۍ څخه بيرون راووت. اوس نو هغه د قسطنطنيې څخه بيرون راوتلی و او د برج غلاطه په لور ور روان و. د دې برج په لسم منزل کې ستر ستر مشالونه روښانه و. علت يې په سمندر کې په سلګونو ميله لرې جهازونو ته لار ښوونه کول وو. برج غلاطه د قسطنطنيې ډېر پخوانی برج و . دا برج په ۵۰۷ کال د رومي حکومت له اړخه د « رڼآ د برج» په نامه جوړ کړل شوی و . د دې برج په چاپيريال کې جوړو شوو کورونو ته يې د غلاطې کورنه ويل ، دا ځای قسطنطنيې ته د راتلونکو تجارانو ستر مرکز و. د دې برج لس ستر ستر منزلونه درلودل . د غلاطه کلې خاموشه پراته و. قاسم برج ته د ورسيدو سره سم د خپله آسه راکيوت ، او خپل چاپيريال يې په ژوره توګه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو تیر کړ ، ددی برج لاندی منزل سره څنګ کی څو خیمی نصب شوی وی خو په دی خیمو کی چی هر څوک و و هغوی په خوارږه خوب ویده وو. قاسم ته همغه وخت دقسطنطنیی په ساتونکی باندی حیرانتیا ښکاره شوه چی دهر خطر څخه بی خبره د شرابو په نشه کی مست ویده وو. کله چی قاسم د برج د لمړی منزل دروازی ته ورسید ، نو دروازه بنده وه. خو قاسم اندیښمن نه شو. دروازه یی و ټکوله ، خو دننه پهره دار هم ویده و. قاسم بیا بیا دروازه و ټکوله اوبیا لږه شیبه وروسته ددننه څخه یو څوک د دروازی لوری ته راغی.

په برج غلاطه باندی د ساتونکو شمیره دومره زیاته نه وه. ځکه دا د رڼا ورکولو ځای و. دلته هیڅ ډول وسله نه وه . دابرج د کشتیو اوبیړیو د لارښوونی له پاره جوړ شوی و ، په دی خاطر دلته د دښمن د راتلو هیله هم نه کیده. ددروازی دپرانستلو سره سم دپهره دار سترګی په قاسم ور ونښتی. هغه سمدلاسه خپل درنښت وکړ ، قاسم ورته په تحکمانه ښه وویل: «ایا ته ویده وی ، ایا تاسی همداسی خپلی دندی تر سره کوئ...؟»

چوکیدار ګونګی شانته شو . څیره یی تکه ژیړه شوه . او پښی یی په رپیدا شوی. هغه داسی وپوهیده چی د شاهی ډلی یو افسر به ورته د خپلی دندی په نه ترسره کولو سزا ورکړی ، هغه لاسونه یو ځای کړل او عذر یی وکړ.

«صاحبه !.... په حقیقت کی می هسی سترګی ورغلی وی ، اوکه نه ددی نه مخته ویخ ناست وم..»

دقاسم سره وخت کم و. نو په نرمه لهجه یی ورته وویل:

«پخوا ویخ وی....ډیره ښه... نوبیا سهی ده. ته همدلته کینه ، دروازه بنده کړه اوترهغی چی زه بیرته نه یم راستون شوی هیچاته هم دروازه خلاصه نه کړی.»

دقاسم د کړچار څخه پهره دار ډیر خوشحاله شو اوسمدلاسه یی دهغه دحکم تعمیل وکړ. قاسم هم مخته ولاړ .اوس نو هغه دغه لس منزله مینار ته ور رخوت. دهغه تر مخه یوه ستونزمنه او سخته دنده وه. د برج غلاطه دټولو زینو شمیره ۱۹۲ ته رسیده ، دا زینی لکه د مار په څیر تاوی راتاوی شوی وی ، قاسم اوس په دی زینو باندی پاس ورخوت.دشپی دریمه برخه پیل شوی وه ، دلږ څه ورختلو وروسته یی د درنو بوټانو ټک ټک لکه د مشینداری د ټکار په څیر تر غوږو کیده. قاسم نور پوره ستومانه شوی و. ساه یی تله راتله. خو هغه نه غوښتل چی تم شی، هغه د هیڅ شي پروانه کوله. هغه بلاخره د ۱۹۲ زینو د ختلو وروسته اتم منزل ته ور ورسید . هلته دکوټی تر مخه و درید . غوښتل یی همدلته د کمری تر مخه لږ څه ساه سمه کړی خو کله یی چی اخری زینه ووهله نو ویی کتل چی دکمری مخی ته یو سپین ږیری معمر شخص مشال په لاس دهغه انتظار کوی. قاسم ته دا حالت دهغه دهیلو پر خلاف معلومیده. دغه سپین ږیری د قاسم ښه راغلاست وکړ اوپه ډیر حلیم اواز سره یی ورته وویل:

«رازه زویه !....دننه راشه... تا دا زینی په ډیره بیړه سر کړی.... دننه راشه او ساه دی سمه کړه. بیرون هوا یخه ده ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د يخنى احساس ځکه نه کاوه چې هغه دومره زينى په دومره بيړه سر کړي وي چې ټول وجود يې د خولو څخه لوند شوى و . هغه ددى زاړه سړي خبره هم په حيرانتيا سره واوريده خو باور يې پرى ونه کړ .ځکه چې هغه فکر کاوه چې دا به په کوم جال کې د راګيريدو چال وي. قاسم سمدلاسه خپلى تورى ته لاس کړ . هغه همدا فکر کاوه چې د زاړه بطليموس ژوند ته به د پاى ټکى ږدي او مقدسه نقشه به ترى را اخلى. خو دلته حالات بلکل مختلف وو. په اتم منزل کې پروت بطليموس د قاسم څخه دکومى پوښتنى پرته هغه ته خپلى کوټې ته د راننوتلو بلنه ورکړې وه. حال دا چې قاسم ته دشپې په دې تياره کې برج غلاطه ته ور ننوتل پخپله د پوښتنى وړ وو. کله چې زاړه بطليموس وکتل چې قاسم خپله توره راباسي نو مسکى شو او ورته يې وويل:

« نه زويه ! نه ، ددې د راويستلو اړتيا نه شته ....ما خو همستا انتظار کاوه ، يواځې نن نه بلکه د تيرو شلو کالو راهيسى مى ستا انتظار کاوه. ما هره شپه همداسى مشال په لاس دروازه پرانستى ، ستا انتظار کاوه. ماته معلومه چې ته به راځې ، يوه ورځ به حتما راځې ...راځه اوس دننه راشه.

قاسم د حيرانتيا نه هک پک و دريد . هغه ته داسى معلومه شوه چې بطليموس پرى کوم سحر کړى دى، دقاسم سترګى تياره شوى. ديوال ته يې تکيه وکړه او و دريد. بيا هملته کيناست. زوړ بطليموس ډير په ويره کې شو ، ژر يې مشال په ديوال کې نصب کړ او قاسم ته يې تکيه ورکړه. کله چې زاړه بطليمو قاسم ددواړو اوږو څخه ونيو او پورته يې کړ نو د قاسم سترګى هم روښانه شوى ، سمدلاسه مستعد شو ، قاسم دبطليموس په تکيه دهغه کوټې ته ورننوت. کوټې کې دننه د تاريک الدنيا بطليموس يوه زړه بستره په يوه کونج کې اېښې وه .دکوټې په يوه بل کونج کې دلرګى يو زوړ صندوق ايښوول شوى و . هلته يې په يوه لوړ ځاى ړنا ايښوول شوى وه چې تر څنګ يې مذهبى کتابونه خواره واره پراته وو. بطليموس قاسم ته يو ځل بيا وويل:

« زويه ! ډير ښه شول چې ته راغلى .اوس خو زه ډير زيات کمزوري شوى يم ما ډيره اوږده موده ستا انتظار وکړ ، له ماسره ستا له پاره يو امانت دى. دا په ډير امانت سره خپل امير ته ورسوه ....دا دقسطنطنيې د زرګونو کلونو کونجيګانى دى. ماته يې اوس ساتل ستونزمن شوي و. شکر دى چې ته راغلى ، زه ډاډمن يم چې ستاسى سلطان به قسطنطنيه سوبه کړي ځکه چې ستاسى امير بهتر امير دى او ستاسى لښکر تر ټولو غوره او بهتر لښکر دى.

دبطلليموس داخرى خبرو د اوريدولو سره دقاسم په سينه کې يو ډول څپى څپانده شوى. دا خو دمبارک حديث الفاظ دى. رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي وو چې: « تاسى به ضرور قسطنطنيه سوبه کوئ ، او ددى لشکر امير به بهترين امير وي اودا لښکر به بهترين لښکر وي.» ددې خبرى داوريدو سره سم په قاسم باندى وجد شانته راغى. هغه ددى زاړه خبرى په حيرانتيا سره اوريدلى. د نور په څير د روښانه څيرى دا شخص يقينا چې کوم رسيدلى انسان دى ، دقاسم له پاره دا هر څه د يقين وړ نه وو . داسى وو لکه څوک چې خوب وينى. غوښتل يې څه وواېي خو ژبه يې درنه وه. په دې وخت کې ورته زاړه بطليموس وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زویه فکر مه کوه ....دقسطنطنیې انجام په اسمانو کې لیکل شوی دی ، اوس به په دې ښار باندې خدای تعالی رحمتونه را وورويي. ته خپل امانت له ځانه سره یوسه او په پوره ډاډ سره د خپل مالک لوری ته ورشه.»

قاسم په دې وخت کې دخبرو کولو جرئت وکړ اوویې ویل:

«مقدسه برزګه ! ماته دا هر څه د یقین وړ نه دی. زما زړه خو وایي چې ته د الله تعالی یو غوره شوی شخصیت یې . زه به خپل سلطان ته ستا د امانت په رسولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړم. خو زه دا خبره کول غواړم... »

هو ! زویه ! بې شکه.....ته خپله خبره وکړه.... ته څه ویل غواړي...؟

مقدسه بزرګه ! زه دلته دپخوانیو کونجیګانو پسې نه یم راغلی بلکه د مقدسې نقشې پسې راغلی یم.

دقاسم خبره لا نه وه خلاصه شوی چې هغه زاړه بزرګ ورته په خندا شو او ورته یې وویل:

مقدسه نقشه خو ماته را رسیدلې ده. هغه به هم تاته حواله کړم... خو ته ډیر ځنډ مه کوه سمدلاسه دبیرته ستنیدو له پاره ځان تیار کړه ، خو د تللو تر مخه دې زه د خپلو څو الفاظو لپاره ګواه جوړوم.

دقاسم له پاره ددې مقدس بزرګ هره خبره حیرانونکې وه .هغه ورته پوره غوږ کیښود او دمقدس بزرګ خبرو اوریدو ته چمتو شو . بطلیموس ورته وویل:

« ای زما پروردګاره !..... زه ګواهي ورکوم چې ستا نه پرته بل څوک بل څوک دعبادت وړ نه ګڼم ، او ګواهي ورکوم چې محمد صلی الله علیه وسلم ستا بنده او ستا استازی دی..»

دقاسم سترګې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوی ځکه چې بطلیموس د توحید کلیمه ویلې وه. اوهمدا دغه دمسلمانیدو له پاره ثبوت و . مقدس بزرګ دتوحید د کلیمې د لوست نه وروسته په ژبه څه ویل. دهغه مخ د قبلې په لور وو. اوسترګې یې بندې شوې وې. ډیره شیبه تیره شوې وه. قاسم په خپل ځای ناست و اوهغه یې کوت. اوبیا پوره ساعت وروسته مقدس بطلیموس خپلې سترګې پرانستې او د قاسم په کتلو سره یې وخندل . قاسم غوښتل څه ووایي . خومقدس بطلیموس هغه ته په شونډو ګوته کیښوده او دخاموشه پاته کیدو حکم یې ورته وکړ. بیا پورته شو او د لرګې دصندوق لوری ته ورغی او دهغې څخه یو دروند سند را پورته کړ او قاسم ته یې ورکړ.

« دا دقسطنطنیې کونجیګانې دی ، د اوه نیم سوه کالو راهیسې داکونجیګانې دیوه حجازي عرب ځوان دراتلو انتظار کوي. دا په همدې صندوق کې ایښې وې ، دا کونجیګانې د روم هرقل دخپلې مړینې نه مخته دې صندوق کې ایښودې وې ، ټول ددې خبرې څخه بې خبره وو. ان تر دې چې د قسطنطین شهنشاه هم په دې راز باندې ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده. په دې کې د ښار د پخوانیو دیوالونو نه علاوه د شاهي محل د نوم ورکو تاخانو کونجیگانې هم پرتې دي. په دې ځایو کې د پخوانیو رومیانو سترې سترې خزانې پرتې دي چې اصلي مالکان یې تاسې اوستاسې لښکر دي.

قاسم په پوره خاموشۍ سره د دې زاړه بطلیموس خبرې اوریدلې. کله یې چې د روم د قیصر خبره واوریده نو ټکان یې وخوړ. دا د روم همغه پادشاه و چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته پخپله مکتوب را استولی و. هرقل د ایران د شهنشاه کسرئ (خسرو پرویز) په مقابل کې د رسالت د دې مکتوب اودهغه د قاصد ډیر درنښت کړی و. په داسې حال کې چې خسرو پرویز د ډیر خباثت نه کار اخستی و او د رسول الله صلی الله علیه وسلم مکتوب یې په ډیره بې باکۍ سره څیرلی و. زاړه بطلیموس اوس د هر قل خبره کوله. قاسم په پوره وجد سره د هغه خبرې اوریدلې. مقدس بطلیموس د زمري په پوستکي باندې جوړه شوې مقدسه نقشه هم قاسم ته ور وسپارله. په دې نقشه کې د قسطنطنیې شاوخوا لارې، کوڅې، داوبو لارې او درکونه ټول په ډیره ښه توگه انځور شوي وو. په دې نقشه کې د هغو برجونو او دروازو په اړه هم معلومات درج وو چې په زرگونو کاله پخوا جوړ شوي وو.

د قسطنطین شهنشاه د دیوالو د مرمت کولو کار په پوره احتیاط سره تر سره کاوه. خو په هغې کې ډیر داسې ځایونه تر سترگو کیدل چې د خرابیدو اویا زړښت اثار هم په کې نه تر سترگو کیدل. او دا همغه ځایونه دي چې د بیرون څخه د درنو تیږو او د دننه څخه د ختو اوخاورو څخه جوړ شوي وو. د وچې لورې ته، په کوم ځای کې چې د «سینټ رومانس» دروازه ولاړه ده، د ښار یو دیوال نه و بلکه یو په بل پسې درې دیوالونه په لړلړ واټن کې جوړ کړل شوي وو. دننه هم دوه ستر ستر دیوالونه جوړ کړل شوي و، په دوی کې، په ۱۷۰ فټه فاصلې باندې یو مضبوط برج جوړ کړل شوی و. د دواړو دیوالونو تر منځه شپیته فټه واټن و. د بیرون له اړخه د دیوالونو تر منځه خندقونه کنل شوي و چې د هر خندق ژوروالی تر سلو فټو پورې رسیده. د داسې خندقونو څخه تیریدل د هیڅ فاتح له پاره شونې نه وو. دغه دریواړه دیوالونه نه سوه کاله مخته لمړي شهنشاه « دویم تیوډوسیس» جوړ کړې و. او تر اوسه پورې یې د دښمن د یوشت کلابندیو څخه قسطنطنیه خوندي ساتلې وه. د ټولې قسطنطنې څخه د سترو دیوالونو فاصله نژدې څوارلس میله جوړیده.

په دې مقدسه نقشه کې پخوانۍ بازنطینې ژبه استعمال شوې وه نو په دې خاطر زاړه بطلیموس قاسم ته د نقشې په اړه ټول معلومات ورکړل. قاسم دا نقشه دخپلې سینې سره وتړله. او د پاسه یې پرې فوځي لباس واغوست. دخزانو کونجیگانې یې هم د خپلې ملا سره کلکې وتړلې. اوس نو قاسم د تللو له پاره تیار و. زاړه بطلیموس هغه په ډیره مینه او شفقت سره رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په بیړه د غلاطه دبرج څخه راکیوت ،کله چې لاندې منزل ته راغی نو ویې کتل چې سهار راښکاره شوی دی ،کله چې دقاسم اسپ قاسم وکوت نو به شړنهار یې پیل وکړ ، دا سهار و او مرغۍ رابیداری شوی وی اوس نو دقاسم منزل سلطانی لښکر واو دقاسم په لاره کی هیڅ خنډ خنډ نه حسابیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاتح يلغار

بلاخره د **۱۴۵۳** کال د اپریل په شپږمه سلطان محمد خان د خپلو بهادرو فوځونو سره یو ځای د وچی له لاری د قسطنطنیی د دیوال سره را څرګند شو ، په دی وخت کی د ښار ټولی دروازی بندی وی. او د ښار ګڼ شمیر خلک په دیوالونو راپورته شوی وو او دلری څخه یی د سلطانی لښکر د راتلو ننداره کوله.

قاسم د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی دهمدی لښکر سره را روان و ،هغه اوس دخپل پخوانی دوست سپه سالار حسن اغا سره په فوځ کی ماموریت تر سره کاوه .د قاسم تر لاس لاندی پخوانیو فوځیانو دقاسم په بیرته راتلو باندی ډیره خوشحالي احساسوله. دا ځل د سلطانی لښکر هر عسکر د فتح یا شهادت شعار له ځانه سره درلود ، د اغا حسن په مخ کی د جهاد ولولی د ورایه څرګندیدلی.

کله چی قاسم سلطان ته ور ورسید نو سلطان د قاسم د استقبال له پاره دخپلی خیمی څخه بیرون راووت. او قاسم یی داسی په غیږ کی و نیولکه د مدو مدو دوستان چی د جدا کیدو وروسته یو بل په غیږ کی نیسی. قاسم سلطان ته خپل ټول فعالیتونه په تفصیل سره بیان کړل او بیا یی ورته دمقدس بطلیموس په اړه راپور ورکړ او مقدسه نقشه یی دهغو کنجیګانو سره یوځای دهغه تر مخ کیښوده چی مقدس بطلیموس ورته ورکړی وه. سلطان د خوشحالۍ نه یو ځل بیا راپورته شو اوقاسم یی په غیږ کی و نیو ، قاسم سلطان ته دنقشی ټول تفصیلات واورول او د ځوارلس میله ستر دیوال کمزوری ځایونه یی ورته په ښنه کړل ، په هغه ورځ قاسم د سلطان سره پاته شو ان تر دی چی شپه پری هم تیره شوه او مؤذ ن د سهار اذان ووایه. بله ورځ قاسم ولاړ اودخپلی کورنۍ دغړو سره یوځای شو ، دهغه ښځه بی بی حمیرا درضا کارو ښځو مشري په غاړه درلوده ، قاسم دحمیرا ددی کار څخه ډیر زیات خوشحاله شو. دلښکر کوچنی او دنوي عمر رضاکاران هر یو عمر اوعلی هم دخپل جدا شوی پلار په لیدو ډیر خوشحاله وو اوسمدلاسه راغلل اود خپل پلار څخه را چاپیره شول. کله چی قاسم خپل وریرونه وکتل نو سمدلاسه ورته غزاله هم په یاد راغله ، دحمیرا څخه یی دهغی په اړه وپوښتل « حمیراجانی !....غزاله دی په «اورنه » کی چاته پریښی ده.؟» حمیرا ورته وخندل او په شرارتی توګه یی ورته وویل « ستا څه فکر دی چی زمونږ لور به هلته په « اورنه» کی دچاسره پاته شوی وی ؟»

دحمیرا پلټونکی لهجی قاسم په فکر کی واچوو . هغه حیران پاته و چی اخر هغه شپږ کلنه کوچنۍ نجلۍ به زمونږ پرځای د چا سره ډیره خوشحاله وی... زه به درته ووایم چی غزاله چیری ده..؟ .... هغه د غم ځپلی ملکی اود معظم سلطان ددویمی ښځی ملکه سروین په ځانګړی پالنه کی ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم دسینی څخه یو اوږود اوسیلی راووت. اوورته دا یاد شول چی د مرحوم سلطان ځوانی ښځی ملکه سروین چی اوس خو د تتاج خاونده ملکه نه ده خو په سلطانی قصر کی میشت وه ،په ریښتیا هم یوه زړه سوانده او غمځپلی ښځه وه. ځکه چی په همغه ورځ چی سلطان محمد د تاج دپه سرولو وخت و ملکه سروین دخپل تي خوړونکی ماشوم زوی څخه بی برخی شوه ، دهغه زوی یوه ظالم سالار وژلی وو ... قاسم په دی ډیر زیات خوشحاله شو چی دهغی لور دملکی سروین تر روزنی لاندی ده .... هغه ډاډمن شو .قاسم ورغی اودخپل ورور طاهر سره یی وکتل ، بیا دواړو ورونو تر ډیره پوری په خپلو منځو کی د نظریاتوبدلون رابدلون وکړ ، د زاړه عباس لور مریم هم چی اوس د طاهر ښځه وه په رضاکارو ښځو کی شامله شوی وه، بیا قاسم ولاړ او د اهنگر «اربان» سره یی وکتل ، دا همغه شخص و چی په اورنه کی یی د ټولو تر مخه د قاسم سره اړیکی ټینگ کړی وو . د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی قاسم دلښکر سره یو ځای را روان و . اونن د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه د سلطان دلښکر سره یو ځای قسطنطنیی ته مخامخ را ورسید.

د بله اړخه ، هغه وخت چی دامیرالبحر بلوط اغلن جنگی جهازونه ابنای فاسفورس ته ورسیدل نودهغوی د استقبال له پاره زوړ عباس دخپلو ملگرو او جهازونو سره یو ځای موجود وو. بلوط اغلن د راتلو سره سم د نارمن بحری جهازونه تر ډیره پوری شاته و تمبول. او په ټوله ابنایی فاسفورس باندی یی ولکه وکړه. اوس نو د ښار په شاتنی سمندری اوبو باندی هم سلطاني بحریی خپله ولکه پوره کړی وه. اروپایی جهازونو ابنای فاسفورس خالی کړ او د مارمورا د بحر په لور و تښتیدل. اوس نو درومیانو له پاره یوائی ددانیال دره پرانستی وه او هغه هم په هغه وخت کی چی دعثمانی بحری بیړی کشتۍ په اوبو کی لا په گشت نه وی مصروف شوی. خو په گولډن هارن کی ستر وسله وړونکی مسیحی جهازونه تر اوسه پوری موجود وو. د رومی بحریی جهازونو به ټوله ورځ د عثمانی بحریی د جهازونو سره سپک ټکرونه کول. هغوی به کله کله د مارمورا دبحر څخه ابنا ته داخلیدل او عثمانی بحریی ته به یی زیان رساوه او بیا به بیرته تښتیدل.

د گولډن هارن افسرانو به هم وخت په وخت د عثمانی بحریی سره لاس پنجه اچوله. ددی نه داسی معلومیده چی دقسطنطنی په چاپیریال کی د بحریی ځواکونو تر منځ اصولی جنگ پیل شوی و. دقسطنطنیی په دریم اړخ کی چی گولډن هارن پروت و لا تر اوسه پوری خاموشي وه.

سلطان خپله شاهی خیمه د ښار مخی ته ، بلکل دسینټ رومانس ددروازی مخامخ نصب کړه. سلطان لښکر ته د پراو کولو حکم وکړ او دقسطنطنیی کلابندی یی پیل کړه. تر څنگ یی سپاهیانو ته د خیمو د نصبولو حکم وکړ اوپه خپله په خپل سپین اس سپور شو او د قسطنطنیی د دیوالونو د جاج اخستو له پاره یی اوږود چکر وواهه. دسلطان سره په دی دوره کی دهغه نوموړي سپه سالاران ښی او چپ لوری ته موجود وو. هغه د کلابندۍ مختلف حالات تر کتنی لاندی راوړل ، هغه خپل میړنی فوځیان په ځای ځای کی و ټاکل اوپخپله یی د دیوال دکمزورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونو په لور دتوپونو دنصبولو حکم وکړ. همدا راز یې د بیل لرونکو سردار را وباله او هغه ته یې دسرنګونو او لارو د جوړولو حکم وکړ. بیل لرونکو د سلطان دحکم سره سم د انځیرو ونی را وغورځولې او او سرنګونو په جوړولو یې پیل وکړ. دوی یو ډول ساباط هم جوړول چې دهغه شاته به سپاهیان پټیدل اودښار مهمو ځایو ته به یې ځانونه رسول. دغو ساباطونو به سپاهیان د غشو او تیږو د ویشتلو څخه هم خوندی ساتل. سپاهیانو به د همدې په کومک سره د ښار په دیوالونو باندې غشي ویشتل.

سلطاني لښکر خیمې ووهلې ، شپږم اپریل و. دسهار څخه تر ماښامه پورې ټول عیسویان دښار په دیوالونو باندې سپاره و او دعثماني لښکر حالات یې کتل ، د ښار دننه قسطنطین دخپلو سرتیرو په جنګي تمرینو کې مصروف و ، د جینوا سپه سالار جان جستیماني او دقسطنطنیې سپه سالار ډیوک نوټارس د ښار د سترې دروازې څخه ووتل اود جنګ په تیاریو کې مصروف شول. اوبیا په همدې ورځ د ترکانو او رومیانو تر منځ داسمان سترګو دهلال اوصلیب د جنګ نظاره پیل کړه ،سلطان د پړاو په وخت کې دخپلې وړتیا ثبوت ورکړ اومحاصرینو په ډیره بیړه خپله دمحاصرې کړۍ راتنګه کړه یعنې دديوالونو څنګو ته یې ځانونه ور ورسول. منجنیقان او توپونه یې په مناسبو ځایو کې نصب کړل او د بارودو سره یو ځای یې دتیږو باران پیل کړ.

دقسطنطنیې په داخل کې د پنځم پوپ جان نکلسن نائب کارډینل اسیډرو هم موجود و. دکلابندۍ د پیل کیدو سره سم کارډینل اسیډرو او بطریق اعظم دعیسویانو دمذهبي جذبې د راپاریدو هڅې پیل کړې ، هغوی به خلکو ته د جنګ په لور دترغیب او د شهادت فضایل بیانول ، ټولو سترو سترو پادریانو او بشپانو به و عظونه او نصیحتونه کول. کارډینل اسیډرو په خپله دسپاهیانو لباس وا غوست او د ډیرو ښو عسکرو کمان یې په خپل لاس کې واخست. د ټولو عسکرو او سپه سالارنو څارنه د شهنشاه په لاسو کې وه. د اپریل په اومه د سینټ رومانس ددروازې شاته جان جستیماني دخپلې اوسپنیزې ډلې دسپرو سره یو ځای ددروازې څخه بیرون راووتلو ته تیار ولاړوو. د لمر د راختو په وخت کې د جنګ دپیلامې له پاره ناکراره عیسوي عسکر دسینټ رومانس دروازه پرانسته او د توپان په څیر ترې بیرون راووتل. د راوتلو سره سم دهغوی روزل شوو عسکرو خپل ځانونه منظم کړ ل، او خپل صفونه یې جوړ کړل. دوی په مسلمانانو باندې دحملې کولو له پاره ناکراره و و. دعیسوي لښکرو د راوتلو سره سم د سینټ رومانس دروازه دهغوی تر شا بیرته وتړل شوه اوس نو هغوی د سلطان دلښکرو په مقابل کې په سپین میدان ولاړ وو. مسلمانانو هم خپل فوځ منظم کړ خو پخوا تر دې چې په یوه بل باندې ورپریوځي ،په فوځونو کې د یني چرې د فوځ یو بهادر رامخته شو ، دمیدان منځته راغی ، اوعیسویانو ته یې دمبارزې بلنه ورکړه. دهغه دمقابلې له پاره یو عیسوي ځوان میدان ته راغی ، یو بل ته مخامخ شول ، مسلمان سپاهي عبدالله دخپل دښمن منتظر و. دراتلو سره سم یې خپل مخالف سره ټکر پیل کړ ، د اوسپنو ټکر پیل شو ، دواړو عسکرو خپلې خپلې نعرې وهلې ، د عسکرو نه علاوه په دیوالو باندې ناستو خلکو هم د جنګ دا نظاره د ورایه کتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو ځوانانو یو د بله سره تر ډیره پوری ټکر وکړ خو بلاخره عبدالله د ټکر د پای ته رسولو پریکړه وکړه ،خپلی حملی یی تیزی کړی او رومی عسکر ته یی دخپل ځان ځخه دفاع کول ستونزمن کړل په دی اساس هغه وتښتید . دهغه آس د خپل لښکر په لور په منډه ولاړ. دمبارزی دغه لړی تر ډیره پوری پاته نه شوه ، ځکه ددواړو خواو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی اویو دبل په خلاف په جنګ کی مصروف شول ، د ښار ددیوالونو څخه دخلکو شور وزوږ راپورته کیده ، عیسوی نجونو به دخپلو فوځونو د ګرمولو له پاره په هغوی اوازونه کول. په همدی وخت کی بهادر جسټیمانی پخپله راووت او د مسلمانانو د لښکر په قلب یی حمله وکړه ، هغه دینی چری بهادر فوځیان تتر بتر کړل او د عثمانی بیرغ په لور ور مخته شو . د جسټیمانی توره د برق په څیر ځلیده اودهغه یو یو ګذار د عثمانی عسکرو له پاره د هغه میړانه اوبهادری ښووله .سلطان په خپله په یوی غونډۍ ولاړ و او د جسټیمانی بهادری یی کتله. دسلطان په مخ باندی د جسټیمانی ددی بهادرۍ له پاره د تحسین اوخوښۍ نه ډک جذبات وو .

دقلب په کمزورتیا باندی دنظر پریوتو سره سم اغا حسن خپل خپاره فوځیان بیرته سره را ټول کړل تر څو د جسټیمانی په مقابل کی و دریږی. دواړه لښکری تر دوو ساعتو پوری یو دبل سره ښتی وی ، او بیا عیسوی فوځونه د پخوا څخه د جوړ کړل شوی پلان په مطابق شاته و تمبیدل . اودسترګو په رپ کی یی دجنګ میدان خالی کړ . دښار دروازی دخپلو سپاهیانو له پاره پرانستل شوی اوښاریانو دخپلو بهادرو فوځیانو په غاړو کی دګولو هارونه واچول. کله چی ټول عیسوي لښکر ښار ته ننوت نو د سینټ رومانس دروازه بیرته و تړل شو ه اورومیان کلابند شول . دقسطنطین قیصر په خپله د دیوال په یوه برج باندی موجود وو . ددیوال نه مخته یو اوږود خندق کندل شوی و اوهغه یی د اوبو څخه ډک کړی و .

دسلطان محمدخان فوځونو د اربان په لاسو د جوړو شوو توپونو په واسطه د ښار په دیوالونو باندی دګولیو ویشتل پیل کړل ، داربان ستر توپ چی ددی جنګ دناوی حیثیت یی درلود د سینټ رومانس مخامخ نصب کړل شوی و .ددی توپ هره ګولۍ دیرش انچه قطر درلود . اربان پخپله ددی توپ دویشتلو دنده درلوده. دبله اړخه د سلطان پیاده فوځ د ساباطونو په کومک سره خپل ځانونه دیوالونو ته ور رسول. خو دخندق په موجودیت کی هغوی نه توانیدل دیوالونه ته ور ورسیږی. په دی وخت کی ددیوالونو د پاسه نصب شوی عیسوی توپونو په مسلمانانو باندی دنیا سور اور ګرځولی وه. سلطان محمد خان پخپله ټوله ورځ د فوځ قومندانی کوله ،دسهار نه تر ماښامه پوری د اس په شا ناست و اویوی لوری بلی ته یی ځغلاوه.

دلمر د پریوتو سره سم ددواړو خواو څخه جنګ بند شو ، دټولی ورځ جنګ ستومانه کړی عسکر بیرته خپلو خپلو ځایوته راغلل. خو هغوی دخپلو ځانو څخه د وسلی د لری کولو پرته بسترو ته ځانونه ورسول. په دی ورځ چی مسلمانو سپاهیانو دښار دیوالو ته د ورسیدو څومره هلی ځلی کړی وی ټولی ناکامه وی . په همدی خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان دمشاورت غونډه را وبلله ،اود خندق څخه د تیریدو مشوره یې تری واخسته. بله ورځ سهار وختی مسلمانانو خندق ځای ځای د ډبرو اوخاورو څخه ډک کړ ، دا دښار نه بیرون خندق و اودومره ژورتیا یې نه درلوده . تر غرمی پوری یې خندق په مختلفو ځانو کی وویشه او دتیریدو لاری یې راپیدا کړی ، په دی توګه عثمانی لښکر د ښار تر دیوالونو پوری ورسید. خو ددیوالو دپاسه یې زور نه رسیده . ځکه دپاسه به عیسویانو په غوړو کی مالوچ لمدول اوبیا به یې اور ورته کاوه او په مسلمانانو به یې راشیندل. دغی کار ترکانو ته ډیر زیان ور رساوه . په دی خاطر عثمانی فوځونه مجبور شول تر څو د دیوالونو څخه بیرته شاته شي. دا ورځ هم بی نیله اوبی مرامه تیره شوه.

بله ورځ هم په جوش او جذبی باندی ملبس عیسویانو مسلمانان هیڅ کار ته پری نه ښوول.

اوس نو سلطان یو بل پلان جوړ کړ. هغه د لرګیو مضبوطی تختی یوځای کړی او دهغوی څخه یې ستر ستر مینارونه جوړ کړل. ددی لوړوالی د ښار ددیوالو په اندازه و ، د لرګیو ددی مینارونو په سرونو کی یې پاتخی ونښلولی او ورلاندی یې ورته عربی نصب کړی تر څو په اسانۍ سره حرکت وکولی شي. سلطان خپلو بهادرو سپاهیانو ته حکم وکړ چی دا مینارونه دیوالو ته نژدی یوسی اوهلته یې پاتخی د دیوالو سره یوځای کړي په دی توګه به دوی ته د خندق څخه یوپل جوړ کړل شي. ددی ټول کار مسؤلیت اغا حسن په خپله په غاړه واخست ، هغه خپل مینار ان تر دیوال پوری ورساوه او هلته یې د دیوال سره ونښلاوه خو کلابندو عیسوي عسکرو هم پوره وړتیا وښوده ، هغوی دغه مینارونه په سور کی وسځول او په دی توګه عثمانی لښکر د ډیر زیات ځانی او مالی تاوان نه وروسته بیرته شاته راغی. اوپه دی توګه ددی مینارون په واسطه د ښار د نیولو دا ترکیب ناکام شو.

نن د جنګ دپیلامی اوومه ورځ وه ، قاسم بن هشام د څو ورځو راهیسی په لښکر کی نه لیدل کیده. نن چی کله د ټولی ورځی دکاروایی دکتلو وروسته سترړی ستومانه سلطان خپلی خیمی ته بیرته راستون شونو قاسم بن هشام یې منتظر وموند. قاسم هم ډیر ستومانه معلومیده. داسی څرګندیده لکه دکوم ډیر مهم کار څخه چی راستون شوی وی...قاسم ستومانه سلطان ته یو خوشحالونکی خبر ورکړ او ورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! زه ستا دحکم په مطابق د تیرو پنځو ورځو څخه په ښار کی وم ، ماته دخپلو سرچینو څخه دا خبر تر لاسه شوی دی چی د نن څخه دوه ورځی وروسته یعنی د اپریل په ۱۵ مه د جینوا نهه ستر جهازونه غله او بارود قسطنطنیی ته را وړي. دوی به د ابنای فاسفورس څخه دجنګ په واسطه را تیریږي او د ګولډن هارن بندګاه ته به ځانونه رسوي.

سلطان دخپل ماهر اوپوه ملګری ددی خبر په اوریدو سره دخوشحالیو نه په کالیو کی نه ځایده. هغه خپل امیر البحر ته سمدلاسه پیغام ولیږه چی هغوی دی هڅه وکړی چی هغه جهازونه سهي او سلامت ونیسي اوبیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم داپریل همغسی وشول چی قاسم یی اطلاع ورکړی وه ، د جینوا ځلور جهازونه د غلی او بارودو نه ډک ابنایی فاسفورس ته راورسیدل. دا جهازونه د عثمانی جهازونو په نسبت ډیر غټ او ستر وو . امیر البحر اغلن بلوط هڅه وکړه دا جهازونه تم کړی خو د جینوا دجهازونو ملاحان د شهادت د جذبی نه ډک وو . هغوی د ترکی جهازونو کتار مات کړ او بیرون تری راووتل. او ګولډن هارن ته ور ننوتل اوښاریانو ته یی دا ارزښتناکه هدیه په بري سره ور ورسوله.

سلطان ته چی کله دامیرالبحر بلوط اغلن دناکامۍ خبر ورغی نو ډیر په غصه شو، دهمدی غصی په حال کی پورته شو او په خپل اس سپور شو او پخپله د سمندر لوری ته ولاړ. په بری سره دجینوا د جهازونو تیریدل او ګولډن هارن ته ور رسیدل د ښاریانو په زړنو کی نوی روح راتازه کړی و. عوامو ته دا خبر هم ورسید چی تر اوسسه پوری د جینوا پنځه نور جهازونه هم په مارمورا بحر کی موجود دی چی لړه شیبه وروسته به ابنای فاسفورس ته راننوځی. خلکو ددی جهازونو د لیدلو له پار ددیوالونو سرونو ته منډی کړی او ډیره ګڼه ګوڼه هلته سره راټول شول ترڅو د جهازونو دراتیریدو نظاره وکړي ، سلطان په خپل آس سپور و اوخپل امیر البحر ته یی سخت احکام ور لیږل. هغه ورته ولیکل چی دغه پاته پنځه جهازونه په هیڅ قمیت پری نږدی چی د ابنای فاسفورس څخه ور تیر شی.

په زرګونو سترګی د سمندر په لورمرکوزی وی ،خلکو وکتل چی کله چی دجینوا جهازونه سمندر ته را ننوتل نوعثمانی بحریی په ډیر زور وشور سره په هغوی حملی پیل کړی ، دهغوی اوږود قطار یی مات کړ اوهغه ټول په یوه ځای کی مخکی وروسته اویا یو دبل سره یوځای و دریدل. عثماني بحریی دځلورو خواو څخه دا جهازونه کلابند کړل او اوسپنه او اور یی پری ور خوشي کړل. کله چی عثماني جهازونو په پوره توګه د جینوا جهازونه تر خپل کنترول لاندی راوستل نوبلوط اغلن خپل جهازونه د مسیحی جهازونو سره یو ځای کړل ، د مسلمانو مجاهدینو دا غوښتنه وه چی هغوی دی په دی جهازونو باندی سپاره شي اودهغوی ملاحان دی یا ووژنی اویا دی یی و نیسی. خو د جینوا جهازونه دومره ستر او لوړ وو چی عثمانی سپاهیان دخپلو ټیټواو کمزورو جهازونو په واسطه هغوی ته ور ونه ختلای شول.

په پیل کی ، هغه وخت چی عثماني جهازونو عیسوی بیړی په خپلی کلابندۍ کی راوستی نو لیدونکو سترګو ته دا یقین تر لاسه شوی و چی دا ستر پنځه جهازونه به خامخا ونیول شي. خو بیا یو نا ځاپه د ښار د دیوالو څخه هغه وخت شور و غوغا راپورته شوه چی کلابند شوو جهازونو د ترکانو محاصره ماته کړه او په ډیره بیړه د ګولډن هارن بندرګاه ته را ورسیدل. سلطان محمد خان دخپلی بحریی دا ناکامی په خپلو سترګو کتله. او ډیر غمګین و. کله چی عیسوی جهازونه د ولکی څخه ووتل نو سلطان زغم له لاسه ورکړ اوسمدلاسه یی خپل آس په اوبو کی ور کیوست. ټوله فضا د قسطنطنیی دخلکو خوشحالۍ ډکه کړی وه ، د جینوا د جهازونو دا فتح د اخلاقی اړخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلابند شوو خلکو باندی ډیر مثبت اغیز درلود. سلطان د ډیری غصی په حال کی خپل امیر البحر را وباله ، او د ډیری غصی څخه یی په هغه لاس پورته کړ. خو په دی کی دامیر البحر کومه ګناه نه وه. هغه خو دخپلو کوچنیو جهازونو په واسطه د عیسویانو غول پیکره جهازونه کلابند کړی وو. خو د مسلمانانو له پاره هغو جهازونه ته ورختل شونی نه و. خوبیا هم دسلطان دقهر په واسطه امیر البحر نور هم مستعد شو ، ددی نه وروسته هیڅ جهاز دا جرئت نه کاوه چی د ابنایی فاسفورس څخه تیر شي او دمارمورا په بحیره کی ور داخل شي. په دی جهازونو کی چی کوم کومک را غلی و هغه د قسطنطنیی له پاره اول او اخری کومک و. سلطان دکلابندۍ کار په ډیره ښه توګه تر سره کړ. بیا بیا یی حملی وکړی ، بیا بیا یی ناکامی په برخه شوه اوهر څه بی نتیجی پاته شول. د کلابند شوو حوصلی نوری هم لوړی شوی ، هغوی ته د سامانو نو له پلوه هیڅ تکلیف نه و ،هغوی دکلونو کلونو له پاره دکلابندۍ تابیا کړی وه. هغوی دا هیله درلوده چی د هنګری پادشاه « هونیاډی» به خپله ژمنه ماته کړی او د شمال له لوری به حمله وکړی اود قسطنطنیی کلابندی به پای ته ورسوی.

که په دی حالاتو کی دسلطان محمد خان په ځای بل هر څوک وی نو خامخا به یی دا کلابندي پای ته رسولی وی او په خپله لاره به تللی. خوسلطان په خپله اراده کی کلک او په خپل عزم کی راسخ و.دهغه په عزم او استقلال کی هیڅ کمښت نه و اودهغه ارادی د هری ناکامي وروسته نوری هم کلکیدی.

هغه وخت چی سلطان محمد خان د اورنه څخه سفر پیلاوه. نودخپل ځان سره یی د علماو ، فضلاو اوعابدانو یوه ډله هم راوړی وه ، هغه به دهمدی خلکو د خبرو څخه ګټمن کیده. درویش صفته سلطان مرادخان ثانی دخپل ژوند په اخري شپږو کلنو کی سلطان محمد خان د «ایدین» دعلماو محفل ته لیږلی و. دهمدی نیکو خلکو د صحبت څخه دهغه په عزم اواستقلال کی لوړوالی راپیدا شوی و. هغه به د محاصری په دوران کی هم ددی خلکوسره مشوری کولی ، دخپلی لمړنۍ بحری ماتی وروسته د کلابندۍ د لا زیاتی سختیدو له پاره یی یوه ورځ داسی تاریخی فکر په سر کی و ګرزید چی سلطان محمد خان یی د تل له پاره په «سلطان محمد خان فاتح» باندی بدل کړ.

سلطان محمد خان ته دا ډاګیزه شوی وه چی د ابنای فاسفورس دغی برخی کی ،چیری چی اوبه ډیری ژوری دی ، ترکی بیړه په مشکله توګه په عیسوي بیړۍ باندی بریالۍ کیدی شي. په دی خاطر یی پریکړه وکړه چی یو زیات شمیر کشتۍ او ګڼ شمیر بحری جهازونه چی د عیسوی جهازونو څخه کوچنی دی دبندرګاه پاسنۍ برخی ته منتقل کړي. په دی ځآی کی اوبه تنګی دی ، او یونانی ستر جهازونه هم دلته نه دی بریالی شوی ،دبندرګاه پورتنی برخه ګولډن هارن پوری رسیږی او ګولډن هارن ته هیڅ ډول زیان نه رسیږی. د کلابندۍ ټول زور د وچی په لور مصرفیږی. په ځانګړی توګه د سینټ رومانس د دروازی په لور دکلا د سوبی ټول سامان اووسایل را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولیږي. په دی خاطر دقسطنطنیی خلک دنور خوا و څخه بی فکر اوسي او په همدی یوی لوری خپل دفاعی ځواک مصرفوي.

سلطان فکر وکړ چی که چیری دګولډن هارن له لوری که په ښار باندی حمله وکړل شی نو درومی فوځونو توجه به سره وویشل شی اوپه دی توګه مونږ ته هم ددیوال ماتول اوښار ته ننوتل اسانه شي ،خو دسمندر له لوری حمله هغه وخت شونی ده چی په ګولډ ن هارن کی اوسپنیز زنځیر نه وای ، اوهلته جهازونه ور ننوتلی شوای. په همدی وخت کی سلطان دخپل ذهانت او استقلال څخه کار واخیست اویو نمونه ی هوډ یی وکړ. دسلطان دغه وړاندیز اغاحسن ، احمدکدک پاشاه ، اومحمودپاشا په څیر پوه او تجربه لرونکی سپه سالاران هم حیران پاته کړل. سلطان د یوه ناشونی کار د شونی کولو هڅی کولی.

سلطان وویل چی د ابنای فاسفورس په زورو اوبو کی خپل ټول جهازونه ګولډن هارن ته ور ننباسي. خو دوی ته به په اوبو کی د تللو په ځای د وچی د لاری تلل په کار وي ، ددی کار له پاره هغه یو ډیر عجیب اوغریب وړاندیز وکړ. دغه وړاندیز د نړی په تاریخ کی ساری نه لری. هغه پریکړه وکړه چی ګولډن هارن ته دجهازونو د ورسولو له پاره به لس میله واټن په وچی وهل کیږی. ددی له پاره د ابنای فاسفورس دغربی ساحل څخه جنګی جهازونو وچی ته راوړل کیږی اوبیا به دغه جهازونه د یوی سختی غرنۍ او تیږلوړه لاری نه دګولډن هارن شمالی غاړی ته رسول کیږی او همدلته به په ګولډن هارن کی ځای په ځای کیږی. د وچی دا لاره نژدی لس میله واټن درلود. سلطان دروان کال د جمادي الاول څوارلسمه شپه چی په پوره توګه دسپوږمۍ په رڼا باندی روښانه وی و ټاکله. هغه حکم وکړ چی ان تر ګولډن هارن پوری د لرګیو تختی و غوړوی. دا د سلطان یو عجیب وړاندیز اودهغه محیرالعقوله تجربه وه. سلطان ددی کار د پای ته رسولو له پاره همدا یوه شپه ټاکلی وه ، دهغه دحکم سره سم په دغه لس میله واټن کی دلرګیو تختی و غوړول شوی ، ددی تختیو دپاسه یی غوړی واچول. د دغوړوالی په واسطه دا تختۍ پخپله یو سمندر وګرزید.

دښار دديوالونو څخه ټوله ورځ سیل کونکو د سلطان عسکر کتل چی د لرګی تختۍ غوړوی او یو ځای کوی یی. خو هغوی حیران و چی اخر مسلمانان ددی څخه څه ډول کار اخستل غواړی ؟ دشپی درا ختلو سره سم مسلمانو سپاهیانو خپلی ۸۰ جنګی کشتۍ اوجهازونه را ښکودل او د لرګیو په تختیو یی ور وخیژول ، کله چی ددی اتیاو جهازونو ټرین په تختیو باندی سپور کړل شو نو په زرګونو عسکرو هغوی ټیله کولی. په دی شپه دهوا څپو هم دمسلمانو عسکرو سره پوره مرسته کوله ، په دی اساس د جهازونو ملاحانو بادبانونه پرانستل. د جهازونو ددی ټرین د پر مخ بوتلو له پاره دانسانانو نه علاوه حیواناتو هم خپله دنده تر سره کوله. لاره اوږده او ډیره سخته وه ، دسپوږمۍ رڼا هری لوری ته خپلی وړانګی غوړولی وی ، په دی سپوږمیزه شپه کی هری لوری ته شور ماشور ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحالۍ ناري او فوځي سندري په ديوالو ناستو عيسوي عسکرو اوريدى. او په دي سوچ اوفکر کې حيران و چې اخر مسلمانانو دکوم کار له پاره ملاتړلی ده.

پخپله قسطنطين هم ديوال ته راغى او دمسلمانانو ددې کار نظاره يې وکړه ، هغه دعثماني فوځ د باجو غږ اوريده. خو ددې نه زيات په نور څه نه پوهيده. خومسلمانانو خوشحالي کوله. ټوله شپه دغو اتيا جهازونو سفر وکړ او دقسطنطنيې عيسويان تر اخرى وخته پورې هم هيڅ و نه پوهيدل ، بلاخره د سهار رڼا د دې ستر راز څخه پرده پورته کړه ،په دې وخت کې دسلطان لښکر اتيا جهازونه او درنه توپخانه په ګولډن هارن کې ځاى په ځاى شوې وه.

کله چې دقسطنطنيې خلکو د سلطان دلښکر اتيا وسلوال جهازونه اودرنه توپخانه په ګولډن هارن کې وکتله نو دښاريانو ساه ګاني و دريدى....دا څه شوي دي ؟...دوى خو يا ناشونى خبره شونې کړې ده.... دقسطنطنيې خلکو په خپلو سترګو باور نه کاوه ، هغوى دا هم وکتل چې عثماني فوځونو د ديوال تر څنګ يو پل هم درولى دى اوخپل توپونه يې په مناسبو ځايو کې نصب کړي او دديوال دى لورې ته يې د ګوليو د ورولو له پاره هم ځانونه تيار کړي دي. عيسويان ډير وارخطا شوي و ، د قسطنطين ځومره جهازونه چې په ګولډن هارن کې موجود و ، هغوى ټول د زنځير تر څنګ په يوه ليکه کې ولاړ و ترځو پردى جهازونه دننه را داخل نه شي.کله چې دقسطنطين جهازونو دعثماني بحري بيړۍ جهازونه په ګولډن هارن کې وکتل نوپرهغوى دحملې کولو له پاره رامخته شول. خو سلطان محمد خان د بندرګاه دواړو غاړو ته خپله توپخانه نصب کړې وه. عثماني توپخانې په عيسوي جهازونو باندې ګوله بارى پيل کړه او هر جهاز به چې مخې ته راته نو هغه به يې دهمدې ګوليو په واسطه په اوبو کې غرقاوه. د اربان توپونو سخته ګوله باري کوله اوهر لورې يې ګولۍ ويشتلې. دا د جنګ هغه اساس نقطه وه چې توپونو په کې ډير بنسټيز اوپريکنده رول و لوبوو. په دې توګه د سمندر له لوري دحملې په واسطه عيسويان محبور شول چې خپل فوځ ځواک سره وويشي. دګولډن هارن اوبه ډيرې ژورې نه وې. په دې اساس عثماني جهازونو په ډيره اسانۍ سره هغه استعمالولې. سلطان په ګولډن هارن باندې ديوه پل د جوړولو حکم وکړ اوپه دې توګه يې دښار شمالي ديوال هم د سختى کلابندۍ لاندې راوست ږ

اوس نود **۱۴۵۳** کال د مئ دمياشتې څلور ويشتمه ورځ وه. په همدې ورځ قسطنطين سلطان ته پيغام وليږه: « ته چې پرما څومره خراج ټاکل غواړې زه يې ورکړې ته تيار يم. ما خپل باجګذار وګرزوه او قسطنطنيه ماته پريږده »

خو اوس سلطان په دې ډاډمن شوى و چې هغه به ښار سوبه کوي. په دې خاطر يې قسطنطين ته ځواب وليږه چې: « که چيرې ته اطاعت قبلوې نوتاته به ديونان جنوبي برخه درکړل شي خو زه به په اسلامي دولت کې دقسطنطنيې د يوځاى کيدو پرته بيرته ستون نه شم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دی پوهیده چی ترهغی چی دقسطنطنی عیسوی سلطنت چی دعثمانی سلطنت تر منځ خنډ ګرزیدلی دی ، په خپل ځای پاته وی نو په ګواښونو او خطرونو کی به کوم کمښت نه راځی. هغه دقسطنطین اودهغه څخه د پخوانیو قیصرانو د شرارت څخه پوره خبر و. او بیا خو اوس د قسطنطنیی په سوبه کی ډیر کم وخت پاته و. په دی خاطر د قیصر قاصد د سلطان دخیمی څخه نامراده اوناکام و ګرزید. په دی وختو کی د وچی له لاری هم یو پر بل سختی حملی پیل شوی وی ، خود قسطنطنیی پر هغو دیوالونو چی د زرکالو راهیسی یی دهر ډول دښمن څخه دغه ښار خوندی ساتلی وه د عثمانی حملی کوم اثر نه ښکاریده. عثمانی توپونو د دیوالو په دواړو غاړو باندی په پرلپسی توګه ګوله باری کوله ، بلاخره د اوو ورځو پرلپسی ګوله باری نه وروسته دقسطنطنیی ددیوالونو په دری ځایو کی درزونو راپیدا شول.

هغه دیوالونه چی د پیړیو پیړیو راهیسی یی په پوره ځواک سره دهر دښمن مقابله کړی وه دعثماني توپونو په مقابل کی تم نه شول او په ځای ځای کی وشکیدل.... اوبیا داسی وخت هم راغی چی د سینټ رومانس ددروازی تر څنګ څلور واړه برجونه دتوپونو د ۳۰ انچه ګولیو په مقابل کی تر ډیره و نه دریدل او په ځمکه راپریوتل. اوس نو سلطان محمد خان ته خپل اخری بری تر سترګو کیده (ګبن)

سلطان قسطنطین ته پیغام ولیږه چی که چیری هغه دغه ښار په امنناکه توګه ورته حواله کړی نو دښاریانو ژوند ته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. ددی ترڅنګ به د موریا حکومت هم ده ته ورحواله کړی. خو قسطنطین دا وړاندیز و نه مانه. هماغه و چی سلطان محمدخان په خپل لښکر کی اعلان وکړچی دمئ په ۲۹مه به اخری اوپریکنده حمله کیږی. ددی نه مخته په ۲۸ دمئ سلطان یو ځل بیا خپل فوځ کی اعلان وکړ چی سبا سهار به د هره اړخه په ښار حمله کیږی ، فوځ ته به دښار د تاج او تاخت له پاره اجازه ورکول کیږی. خو سرکاری املاکو ته به څوک زیان نه ور رسوي ، ددی نه علاوه هیڅ عثمانی سپاهی به ، امن غووښتونکو ، وسله غورزونکو ، زړو ، کوچنیانو ، ښځو او ....ته زیان نه ور رسوی. ددی خبر سره سم دمسلمانانو په لښکرو کی دخوشحالۍ څپی خپری شوی او دتکبیر غږونه پورته شول.

دبله اړخه په شاهی قصر کی قسطنطین خپل سپه سالاران ، دحکومت مسؤلین ، قومی مشران ، مذهبی مشران ټول راټول کړل اویوه غونډه یی جوړه کړه ،هغه ته ډاګیزه شوی وه چی سبا سهار مسلمانان یوه هر اړخیزه حمله کوی. په دی خاطر یی ښاریانو ته تر اخری ساعته پوری د جنګیدواو دفاع حکم وکړ. پخپله یی هم په ډکی مجمع کی په خداوند یسوع مسیح باندی سوګند یاد کړ چی دخپلی وینی د اخری قطری پوری به دترکانو په مقابل کی جنګیږی. دغونډی د پای ته رسیدو سره سم ټول سالاران راپورته شو او داخری معرکی له پاره یی ځانونه تیارول پیل کړل. قیصر ددی غونډی د پای ته رسیدو څخه سمدلاسه وروسته ایا صوفیا ته راغی اوپه خپل اخری عبادت کی مصروف شو. په ای صوفیا کی په هر پادری باندی ویره اوخوف سپور شوی و ،قیصر دعبادتځای څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغیدو وروسته خپل ځای ته ولاړ، هلته یې دڅو لمحی ارام نه وروسته په آس پښه واړوله اودسینټ رومانس په لور راغی ، دلته دکلابند شوو لخوا سخته حمله شوې وه.

عثماني فوځ هم ټوله شپه په ذکر و عبادت کې مصروف وو . پخپله سلطان محمد خان دسهار د لمانځه څخه د فاریغیدو وروسته د علماو اوروحانیونو غونډې ته ورغی اودخپلی اخری حملی دبریا له پاره یې ترې دعاوغوښته. په دې غونډه کې دسلطان پیر « ایدنی رحمة الله» هم موجود وو. دغه پیر داخری حملی دبری له پاره ددعاکولو په نیت ځانته خیمه درولې وه ، دخیمې بیرون یې یو ساتونکی درولی و تر څو څوک یې مزاحم نه شي . په دې توګه د سلطان مرشد په خپله په دعاو کې مصروف وو. سلطان د لمر دراختو نه مخته د خپلو فوځونو لیکی سمی کړی ، اوهغوی ته یې یو په زړه پوره تقریر وکړ.

« نن به مونږ د ماسپښین لمونځ په ایاصوفیا کې ادآ کوو .»

سلطان د خپلی وینا د ختمولو وروسته خپلو سالارانو ته دحملی کولو حکم وکړ. نن د **۱۴۵۳**کال د مئ د میاشتی **۲۹** مه ورځ وه ، عثمانی فوځونو د مختلفو اړخونو څخه حمله وکړه ، توپونو او منجنیقونو دښار په دیوالونو ګولۍ ورولی ، دیوالونه ځای په ځای سوری شوی وو . خودحملی ډیر زور دسینټ رومانس ددروازی په لور و . عثمانی فوځونو په ځای کی د خندقونو څخه تیر شول ، هغوی دخندقونو دپاسه پاتخی کیښودی ، کمندونه یې واچول اوپه دې توګه د لمر د راختوسره سم د وینو اواور دا پریکند جنګ پیل شو . دسینټ رومانس دیوالونه لا دپخوا څخه د ترکانو په توپونو سوری سوري شوی و. په دی اساس مسلمانو سپاهیانو ددیوالونو د همغه درزونو څخه ګټه پورته کړه اوښار ته دننوتلو هڅه یې وکړه . خو هر ځل به دهغوی هڅی دسختی مقابلی سره مخامخ کیدی . دعثمانی فوځونو بهادرو څو ځلی د لویدلو برجونو او ددیوالو د درزنو څخه دتیریدو هڅی کولی ، خوهلته دننه د جستېمانی اونورټاس فوځونو، دقسطنطنیی عامو ښاریانو ، ان ښځو اوکوچینانو دخپلو ځانو څخه دفاع کوله ،هری لوری ته همدا حال و .... د سمندر او وچی دواړو څخه په یوه وخت کی سختی حملی روانی وی ،یو عجیب اوحیرانونکی قیامت و . یو اړخ هم د تسلیمۍ له پاره تیار نه و ، قسطنطین په خپله په اس ناست و او د سهاره تر غرمی یې دڅه خوړلو څښلو پرته منډې ترړی وهلی ، جان جستېمانی توری کارولو داسی مهارت ښوده چی سلطان محمد ورته په خپله ګوته په خوله و.اوبی اختیاره یې دا خواهش کاوه چی کاشکی دا شخص زما په فوځ کی وای.«عثمانی دولت» ... تر غرمی پوری دعثمانی دولت یوعسکر هم ښار ته ور داخل نه شو . عیسویانو دخپل مرکز د خوندی ساتلو له پاره حیرانونکی شجاعت تر سره کاوو. هر سپاهی به دخپل ځان په قیمت دفاع کوله . هر ځل به یې د ترکانو حملی درولی ، توری د تورو سره جنګیدی ، ترکی عسکر به د عیسوی عسکرو د وژلو اویا پخپله دشهید کیدو ....وروسته ددیوال څخه راغورزیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو سلطان محمد خان د خپلو لمړنیو ناکامیو څخه ناهیلی شوی نه و . په پوره عزم سره را پورته شو او د ښار ددیوال څنګ ته ورغی ، دوه رکعته لمونځ یې په جمعه وکړ ، دزمکی هغه برخه چې سلطان اودهغه ملګرو په کی لمونځ ادا کړ دتل له پاره د« فاتح د لمانځه ځای» په نامه مشهوره شوه .(جهان دیده) .... بلاخره سلطان د خپل نازولی فوځ ینی چری زرکسیزه ډله له ځانه سره کړه ، ددی ډلی په لمړی لیکه کی اغا حسن ، عبدالرحمن ، اوریاض بیګ په څیر تجربه لرونکی عسکر شامل و . تردی وخته پوری یونانی اورومی عسکر پوره ستومانه شوی وو . په هغوی کی د تازه حملو تاب نه وپاته. ددی تازه مهم د روانیدو نه مخته سلطان خپل پیرته یو قاصد ور ولیږه او ورڅخه یې وغوښتل چې ځانګړی دعا ورته وکړی. ځکه سلطان اندیښمن و چی که نن قسطنطنیه فتحه نه شی نوبیا به هیڅکله هم فتحه نه شي . ځکه چې نن حمله کونکو خپل ټول توان په کار اچولی و . کله چې دسلطان قاصد هلته ورغی نو ساتونکی هغه منه کړ خو عثمانی وزیر ساتونکی ته په قهر شو او ورته یې وویل چی هغه به پیر ته دسلطان پیغام هرومرو ور رسوی.

ددی خبری سره سم هغه خیمی ته ور ننوت ویی کتل چی پیر په سجده پروت دی او دعا کوی. دعثمانی وزیر په کتلو سره یی سر راپورته کړ او ورته یی په خندا کی وویل چی ورځه قسطنطنیه فتحه شوه ...(تاریخ اسلام).

عثمانی وزیر ته د دی بزرګ په خبرو باندی باور را نه غی اوبیرته یی منډی کړی. خو د هغه بزرګ د خیمی څخه د وتلو وروسته یی وکتل چی د ښار په دیوالونو باندی داسلام بیرغ رپانده دی . په حقیقت کی هغه وخت چی سلطان خپل پیر ته دا قاصد ور لیږه نو هغه وخت ډیر نازکه وه . اوبیا په دی وخت کی ددیوال هغه برخه د سلطان تر مخه وه یوناڅاپه را پریوته او د راپریوتو سره سم خندق ډک شو اوښار ته د ور ننوتلولاره پرانستل شوه . د بله اړخه بحري فوځ هم په همغه وخت کی په یوه ستر برج باندی ولکه وکړه اوسلطانی بیرغ یی پری نصب کړ . ددی بیرغ د پورته کیدو او د دیوال د راپرزیدو وروسته سلطان اودهغه ملګری چی په سر کی یی اغا حسن شامل و ښار ته ورننوتل. خو عیسویانو تراوسه پوری خپله ماتی نه منله. په همدی وخت کی قسطنطین ته یو ډیر ژور زخم دا راپیداشو چی دهغه دجنګ نازولی جستیمانی سخت زخمی شو او اوجنګ میدان یی پریښود . سلطان په همداسی وخت کی حمله کوله چی حستیمانی دخپلو ملګرو سره لاره پری اینبی وه . اوپه دی توګه یی ښار خپلو دښمنانو ته حواله کړی و. قسطنطین د جستیمانی دتم کولو له پاره ډیری هلی ځلی وکړی و خو هغه د مسلمانانو دتورو څخه ویریدلی و . هغه سمدلاسه د بندرګاه په لور ولاړ . دهغه د تللو سره سم په عیسویانو کی کمزورتیاوی راپیدا شوی ،په دی وخت کی قسطنطین په خپله قومنده په لاسو کی واخسته. خو دیني چری حمله ډیره سخته وه ، عیسویانو یی مقابله ونه شوه کړای.

دینی چری سردار اغاحسن په ډیره میړانه دخپلو ملګرو سره یو ځای په دیوال ور وخوت ....قسطنطین اودهغه ملګرو هڅه وکړه چی اغا حسن شاته و تمبوي. په دی وخت کی ددغو دری مسلمانانو دمقابلی له پاره سل کسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عیسویان راغلل ، خو اغا حسن د پایلونه بی پرواه د قسطنطین په فوځونو کی خپله توره وچلوله. په دی وخت کی داغا حسن وجود زخمی زخمی شو. بلاخره یی دزخمونواوزیاتی وینی له لاسه هملته دشهادت کلیمه ولوسته او ځان یی خالق ته وسپاره ...... په دی جنګ کی دینی چری د دیرشو عسکرو څخه اتلس شهیدان شول. خو دانور بریالی شول ځکه دهغوی شاته نور ترکی فوځونه ور ورسیدل ، اوس نو حمله کونکی دهره اړخه ښار ته ور ننوتی و. هری لوری ته دعیسوی فوځیانو جسدونه پراته وو. اوس دښار په ستر دیوال باندی سور هلالی بیرغ رپانده وو.

قسطنطین چی تر اوسه پوری په پوره زړه ورتیا سره جنګیده دخپلو ډیرو مخلصو ملګرو په دلاسه ورکولو سره یی هیلی له لاسه ورکړی اوپه لوړ اواز یی وویل چی:

« ایا کوم عیسوی شته چی ما پخپلو لاسو ووژنی...؟ ایا کوم عیسوی شته چی ما پخپلو لاسو ووژنی؟»

خو کله چی دروم اخری قیصرته کوم ځواب پیدا نه شو نو بیا یی د روم د قیصر لباس د ځانه لری کړ اودعثمانی فوځ په سیلاب کی ورګډ شو او دیو سپاهی په څیر په پوره میړانه و جنګید او ووژل شو.... په دی توګه دهغه دمرګ نه وروسته یولس سوه کلنه بازنطینی پادشاهی هم له منځه ولاړه ....ددی پادشاهی پیل دقسطنطین له خوا شوی و او اخریی هم قسطنطین و. اوددی نه وروسته ....دقیصر لقب یو تاریخی داستان پاته شو. دعالمیانو دسرور دا ارشاد پوره شو چی فرمایلی یی وو ....«اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ...»

څو شیبی وروسته قسطنطنیه د فاتحینو دلښکرو څخه ډکه شوه ، دعیسویانود مدافعت جوش د منځه ولاړ او حالات ارام شول. عثمانی فوځونو خپلی توری په نیامو کی کیښودی ، سلطان محمد خان دخپلو ملګرو سره یوځای په خپل اس سپور د دیوال د لویدلی برخی څخه راتیر اوښار ته راننوت اوځان یی دایا صوفیا چرچ ته ورساوه. دلته هغه ستنی ته چی د ترکانو ماتی یی ورسره تړلی وه په زرګونو عیسویانو پناه اخستی وه ورغی.

کله چی دسلطان آس دی ستنی ته ورسید نو په زرګونو عیسویانو خپل سرونه راپورته کړل اودا سمان په لور یی کتل چی هغه اسمانی فرشته به توره په لاس راکیوزی او ترک سلطان به دخپلو ملګرو سره یوځای ددی ځایه باسی او دماتی سره به یی مخ کوي، خو سلطان محمد خان دهغی ستنی څخه ور تیر شو اود ایا صوفیا دروازی ته ورغی ، په دی وخت کی نه کومه فرشته د اسمانه راښکته شوه او نه درومیانو ماتی په فتحه بدله شوه. په کلیسا کی را ټول شوی خلک په اخری وختوکی دغیبی کومک منتظر وو. ان تر دی چی ددی کلیسا په اړه دغه توهماتی عقیده دسلطان په لاسو د تل له پاره په خاورو بدله شوه.

نن هغه سلطان محمد خان نه و ....بلکه « سلطان محمد خان فاتح» و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام هم د سلطان سره یوځای د ایاصوفیا تر مخه د خپله اسه کوز شوی و ،هغه ددی نه مخته هم ځو ځلی دلته راغلی و. لا تراوسه سلطان همدلته دایاصوفیا په دروازی کی و چی قاسم په ډیره بی صبری سره ایا صوفیا ته ور ننوت. د چرچ په هال کی دهغه پیژندونکی راهبانی او پادریان سره را ټول شوی و. ټول قاسم ته په حیرانتیا سره وکتل اودهغه په فاتحانه راننوتلو سره یی سرونه ټیټ کړل. خوقاسم غوښتل سوینا ته ځان ورسوی. هغه ته سوینا هیچری هم تر سترګو نه شوه. په منډه پاس منزل ته ولاړ. او په بیړه یی ځان دسونیا خونی ته ورساوه.

کله یی چی دسونیا دکوټی دروازه پرانستله نو بی اختیاره یی آه وویل ....ځکه سونیا دخپلی کوټی په منځ کی پرته وه ، دهغی په ګیډه کی یو توره ننویستل شوی وه. د سونیا وینه په فرش باندی بیدله. سونیا په وینو کی لت پت وه خو خپلی سترګی یی د دروازی په لور نیولی وی ،،،

قاسم ورمنډه کړه او سونیا ته یی ځان ور ساوه. خو هغه مړه شوی وه. دهغی سترګی پرانستی وی اوهغه د وعدی په مطابق اوس هم دقاسم منتظریوی. قاسم دهغی په سترګو باندی لاس کیښود او په لوړ اواز یی انا لله و انا الیه راجعون وویل. قاسم دحالاتو څخه داسی وانګیرله چی سونیا په خپله خپل ځان نه دی وژلی بلکه هغه وژل شوی ده . دهغه ذهن د شاګال په لور ولاړ او فکر وکړ چی دا دهمدی مکروه انسان کار دی. دقاسم په سترګو کی دشاګال انځور راګرزیده اوسترګی یی د وینو نه ډکیدی.

سلطان محمد فاتح دخپلو ملګرو سره وعده کړی وه چی دماسپښین لمونځ به په ایا صوفیا کی کوی .په دی اساس سمدلاسه دایاصوفیا د هال څخه چوکی لری کړل شوی اوپه ایا صوفیا کی دسلطان محمد د الله اکبر اواز پورته شو. سلطان اودهغه ملګری د الله په دربار کی په سجده پریوتل. په دی وخت کی په ایا صوفیا کی د زرګونو عیسویانو او پادریانو د سترګو څخه اوښکی روانی شوی ، دلمانځه څخه د فاریغیدو وروسته سلطان خپلو جنګیالیو ته حکم وکړ چی ولاړ شي اود قسطنطین لاش ولټوي ،....قسطنطین هلته د سینټ رومانس په دروازه کی د جنګ په جریان کی وژل شوی و. هلته د ډیرو لاشونو تر منځه دقسطنطین لاش وموندل شو چی په جسم یی یوازی دوه زخمونه وو. دسلطان سپاهیانو دقسطنطین سر پری کړ او د سلطان مخی ته یی راوست اوپه دی توګه د قسطنطنیی فتحه مکمله شوه .... بله ورځ سلطان دقیصرانو شاهی محل ته ورغی ، ویی کتل چی په دی پراخه محل کی هیڅ نوع حرکت نه شته. کله چی سلطان دا ورانی ویجاړی وکتلی نو بی اختیاره یی دا شعر له ځانه سره زمزمه کړ.

پرده داری می کند برقصر کسری عنکبوت

چغد نوبت می زند برګنبد افراسیاب (عثمانی دولت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی جنګ کی د مسلمانانو په لاسو څلويښت زره عيسويان وژل شوی و. او شپيته زره عيسوی عسکر په بند کی اچول شوی و. دقيصر د کورني هيڅوک هم و نه نيول شول ځکه هغوی ټول په تيښته بريالی شوی وو. ډير يی ايټاليی او يو شمير نورو اروپايی هيوادونو ته تښتيدلی وو. دقيصر يو لمسی څو ورځی وروسته مسلمان شو اوهملته په قسطنطنيه کی واوسيد. بلاخره ددی کورنی نوم اونښه ورکه شوه.

د شاهی محل دکتلو وروسته سلطان هلته داس ځغلولو په ستر ميدان کی خپل لښکر را ټول کړ اود شکرانی لمونځ يی ادا کړ. (هيپوډ روم) يواځی د اس ځغلولو ميدان نه وی بلکه دلته به د نوو پادشاهانو دتاج د په سرکولو اعلان هم کيده. همدلته به فاتحو جنرالونو خپله جشنونه جوړول. همدلته به مجرمانو ته سزا ورکول کيده او منحرف عيسويان به په کی سوزول کيده. په تاريخ کی څو ځله دحکومت پر خلاف بغاوتونه دهمدی ميدان څخه پيل شوی و. معلومه نه ده چی دا ميدان به څو ځله دانسانانو په وينو خړوبه شوی وي،

په هيپوډ روم کی دری ستنی نصب شوی وی ، لمړی يی دمسيح نه مخته په څلورمه پيړۍ کی بله يی په پنځمه عيسوی پيړۍ کی اودريمه يی په لسمه عيسوي پيړۍ کی. داستنی ددری بازينطينی شهنشانو له اړخه د يادګار په توګه نصب کړل شوی وی ، سلطان محمد خان فاتح د تر ټولو کوچنۍ ستنی تر څنګ خپل دربار جوړ کړ. په دی ستنی باندی ددريو اژدهاو انځورونه کندل شوی و. کله چی سلطان دا انځورونه وکتل نو دخپله ځايه راپورته شو اودخپلو جنګي غشو په واسطه يی دهغی اژدهاو سرونه ور پری کړل.

په هيپوډ روم کی دسلطان دربار جاری و ، هغه نوی احکامات ورکول ، په دی ميدان کی دسلطاني فوځونو اومسلمانانو نه علاوه په زرګونو عيسويان هم موجود وو. نن دقسطنطنيی خلک دخپل نوی پادشاه دکتلو له پاره راغونډ شوی وو. عثماني فوځ د پرون راهيسی په ښار کی امن وامان قايم کړی و ، سلطان اعلان کړی و چی دقسطنطنيی دښاريانو هرڅه په امان او محفوظ دی. همدا علت و چی نن د مفتوح قوم هر کس په ويره ويره تر دی ځايه راغلی و.

قاسم بن هشام دسلطان دربار ته لږ څه ځنډن راغلی و. هغه ټوله ورځ په بندرګاه کی ګرزيده. هغه ته دشاګال د پيدا کيدو له پاره يو تيز بحری جهاز او څوکسه عسکرو ته اړتيا وه. خو تر ماسپښينه پوری قاسم کومه پريکړه نه وه کړی ،په حقيقت کی هغه اوس دقسطنطنيی څخه وتلای هم نه شو. ځکه سلطان هر وخت هغه ته اړتيا درلوده. خواوس قاسم پتييلی وه چی د مارسی دپيدا کيدو له پاره به د سلطان سره نيغ په نيغه خبره کوي. اوبيا به په دی مشن باندی دسلطان د اجازی سره سم کار کوي.دقاسم کورنۍ هم همدلته په قسطنطنيه کی مقيم شوی و. دهغه خلک چی خپل کورونه يی پری ايښی و دهغوی په کورونو کی د مسلمانانو کورنۍ ځای په ځای شوی وی. حميرا هم ورسره همدلته يو ځای وه. خوقاسم غوښتل د مارسي لټون وکړی. قاسم د هيپوډروم ميدان ته راغی...اونيغ د سلطنت د عمايدينو ټولی ته ور روان شو ، تر اوسه هغه څو قدمه اخستی و چی يو ناڅاپه ودريد. هغه ته يو پيژندل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی ځیره مخته راغله اوهغه مقرون وو . دا هغه یونانی سالار و چی قاسم ورسره د ماهی نیونکو په کلی کی لاس و ګریوان شوی و . ځکه همدی مقرون روزی تښتولی وه او بیا قاسم دروزي دپيدا کولو له پاره په یونانی عسکرو حمله کړی وه . مقرون په عام لباس کی و اودعامو کلیوالو خلکو په ځیر یی په سر ټوټه راتاوه کړی وه . هغه ته د مقرون په ځیری کی یو ډول تجسس پیدا شو ، داسی معلومیده چی هغه په چا د لټی پسی دی . مقرون دسلطانی غونډی ځخه بی پرواه دقسطنطنیی په خلکو کی ګرزیده . هغه د یوه یوه شخص مخ ته کتل . دقاسم شبږم حس رابیداره شو په دی خاطر یی دسلطاني دربار په لور د تللو په ځای دمقرون په لور مخه کړه.

مقرون تر ډیره وخته پوری دچاپلټنه کوله.دحالاتو ځخه یی داسی ډاګیزیده چی په بیړه کی دی خوکله یی چی خپل مطلوبه کس پیدا نه کړ نوبیا د غونډی ځخه ووت.قاسم یی تر شا شو ، مقرون پیدل روان و اوقاسم په زړه کی دعا کوله چی همداسی پیدل ولاړ شي . ځکه که مقرون په اس باندی سپور شوی وی نوبیا قاسم هغه نه شو تعقیبولی . مقرون د ښار دکوځو ځخه ووت او دشرق په لور روان شو ، دی لوری ته دښار ابادی کمه وه . ځکه چی په دیوال کی کومه ستره دروازه نه وه . دادقسطنطنیی شاتنۍ برخه وه . مقرون د اوږدی فاصلی وروسته دشمال شرق په لوری کنډراتو ولاړ . دقاسم تجسس نور هم زیات شو . په دی پوه شو هرومرو کومه خبره شته ....او خبره هم د راز ده ... قاسم د مقرون اوخپل ځان ترمنځ دومره واټن پریښود چی مقرون د تعقیب احساس ونه کړی.

بلاخره قاسم ته یو مات اووران ویجاړ عمارت تر سترګو شو ، دا دکوم پخوانی چرچ عمارت و . دعمارت په دروازی باندی صلیب نصب کړی شوی ، مقرون همدی کنډر شکله عمارت ته ور ننوت . قاسم چی وکتل مقرون هغه زوړ عمارت ته ور ننوځی نو لږ ځه ګرندی شو ، ځکه هغه غوښتل وپوهیږی چی مقرون دلته د چا سره د کتلو اود ځه مقصد له پاره ورغلی دی ، قاسم په ډیره منډه ځان د چرچ عمارت ته ورننژدی کړ.

دقسطنطنیی داسیمه د سترو ستر غونډیو د یوی لړۍ ځخه جوړه شوی وه . اودا کنډر شکله چرچ په همدی غونډیو کی پروت و. قاسم نیغ چرچ ته د ورننوتلو په ځای د چرچ خواته وګرزید او دشا له لوری چرچ ته راغی .دچرچ شاته هم یوه دروازه وه. خو دا دروازه بنده وه ، قاسم دروازی ته ورنژدی شو او د دروازی د سوریو ځخه یی ددننه ځای اندازه واخسته. هغه ته د وچو پاڼو او دغښو دجالو پرته نور ځه تر سترګو نه شول.....هغه حیران شو چی مقرون چیری ولاړ. قاسم رامنډه کړه او د نیغی لاری ځخه چرچ ته راغی .توره یی را وویسته اودهر ډول حالاتو له پاره یی ځان تیار کړ.

قاسم په ډیر احتیاط سره چرچ ته ورننوت. خودلته هیڅوک هم نه وو. دا ډیر کوچنی چرچ و ، قاسم هلته په وچو پاڼو باندی پښی ایښودی او ددیوال تر څنګ ولاړ خو دغه چرچ دیوی ستری غونډۍ سره نښتی و .....یعنی د چرچ دروازه د غونډۍ لوری ته پرانستل کیده. قاسم په احتیاط سره دروازه پرانسته او هلته یی دیوی حجری په کتلو حیرانتیا احساس کړه خو هغه حجره هم خالی پرته وه . هغه دمقرون پسی ګرزیده خو دمقرون درک نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم. دا کوچنۍ حجره په حقیقت کی ددی غونډۍ د تراشلو څخه جوړه شوی وه. اودکوم پادری دعبادتځای له پاره استعمالیده. خو اوس دا خونه هم خالی وه . ددی ځای د خالی پیداکیدو سره دقاسم شپږم حس په حرکت راغی اودخطر احساس یی وکړ. ځکه قاسم په خپلو سترګو وکتل چی مقرون چرچ ته را ننوت. خو اوس هغه غائب شوی و.

په همدی وخت کی هغه فکر وکړ چی شونی ده چی ددی حجری دروازه بلی کومی لوری ته وتلی وی، په همدی خاطر یی دیوالونو ته په غور سره وکتل ، دحجری دفرش دپاسه په یوه کونج کی د وښو ډیری لګیدلی و، قاسم سمدلاسه مخته ورغی او هغه واښه او ګیاه یی دهغه ځایه لری کړه .....دلته ریښتیا هم یوه لاره پیدا شوه. ددی دپاسه د لرګیو یوه کلکه تښته اینښوول شوی وه. قاسم دغه تخته لری کړه ، ورلاندی یو سرنګ و خو دفرش نه سرنګ ته باید قاسم اته فته ټوپ وهلی وی. په سرنګ کی دومره تیاره وه چی قاسم که په کی ورکیوتی وی نو هر څه په کی شونی وو. ځکه هغه نه پوهیده چی مقرون به دسرنګ په کوم ځای کی پټ شوی وی. خو قاسم ددی خطر اخستو ته تیار و. نو هغه سرنګ ته دورټوپ کولو په ځای ځان په سرنګ کی را ځوړند کړ او لږه شیبه وروسته هغه په سرنګ کی وو .لمړۍ قاسم ته څه نه تر سترګو کیدل خو وروسته یی سترګی د تیاری سره عادي شوی اوخپلی مخی ته یی یو اوږود سرنګ کوت. دا سرنګ دشرق په لور ته او نژدی نیم کوس اوږودوالی یی درلود. قاسم داسی و انګیرله چی دا سرنګ به ددیوال شرقی برخی لاندی تیریږی ، ددی معنی دا شوه چی دا سرنګ به قسطنطنیی څخه تیریږی او بیرون تر پاسفورس پوری په رسیږی، ځکه چی نژدی لږ مخته قاسم ته رڼا تر سترګو شوه. اوس قاسم په سرنګ کی هر څه کتل خو مقرون یی نه کوت. لږ څه وروسته قاسم بیړه وکړه او په منډه دسورنګ څخه ووت ، ځکه هغه نه غوښتل مقرون په کشتۍ کی کیني او ددی ځایه ووځی. هغه پریکړه کړی وه چی مقرون به نیسي او دډیرو شیانو په اړه به تری پوښتنی ګرویزنی کوي.

لږه شیبه وروسته قاسم د سورنګ نه بیرون ووت. دا د قسطنطنیی شاتنۍ برخه وه ، څنګه چی قاسم د سورنګ څخه راووت نو سمدلاسه یی سترګی په فاسفورس ابنا کی په یوی لنګر اچونکی جهاز ور ونښتی. د جهاز بادبانونه پرانستی و او دساحل څخه پنځوس ګزه لری ولاړ و. په دی جهاز باندی دهیچا بیرغ نه و. خو د جهاز د رنګ د کتلو سره دقاسم تندي وغوړید .ځکه د جهاز ټولی تښتی توری کړل شوی وی ، کیدی شی دشپی په تیارو کی د نه په نښه کیدو په خاطر داکار کړل شوی وي خو دقاسم په ذهن کی د ډیوډ الفاظ راوګرزیدل. ډیوډ ورته ویلی و چی د شاګال جهاز تک تور دی ، دقاسم ټول حسونه رابیداره شول. ځکه هغه چی دکوم جهاز پلټنه کول هغه پخپله دهغه مخی ته ولاړ و. په قاسم باندی قدرت مهربانه شوی و. مکروه شاګال مارسي همدی جهاز ته راوړی وه. خو په دی وخت کی قاسم د خپل شاوخوا غونډیو لوری ته متوجه شو اوس نو قاسم مقرون له یاده ویستلی و. اود شاګال په اړه یی فکر کاوه. د غونډیو له اړخه قاسم یو اواز واورید. بلکل همداسی اواز لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک چې کوم شي په اوبو کې غورځوي...قاسم یو دم ښي لوري ته منډه کړه ، توره یې راوویسته ، او په لاس کې یې ونیوله. په یوه منډه یې ځان غونډۍ ته ورساوه.

قاسم د مقرون تر مخه ولاړ و....ددې غونډیو په منځ کې داوبو په غاړه دمقرون کشتۍ ولاړه وه. خوکله چې قاسم ور ورسید نو مقرون په کشتۍ کې سپور شوی و. په یقیني توګه چې مقرون به د شاګال د جهاز په لور ورته. مقرون لا تراوسه پورې قاسم نه و کتلی. ځکه قاسم دمقرون څخه په لوړه ولاړ و او دهغه ځایه یې دجهاز څارنه کوله. قاسم پریکړه کړې وه او د لږ څه ځنډ پرته یې په مقرون باندې ور ټوپ کړ.... دوی دواړه په کشتۍ کې ور پریوتل. دټوپ د وهلو په وخت کې دهغه توره د هغه په لاس کې وه. د راټوپ کولو سره سم دهغه توری د مقرون سر دوه ځایه کړی و. خو مقرون لا تراوسه ژوندی و، قاسم یو ځل بیا خپله توره دهغه په وجود کې ورننویسته. مقرون چغې په ستونی کې وچې شوی ، هغه دمړینی نه مخته قاسم پیژندلی و ....مقرون له منځه ولاړ ، قاسم مقرون دکشتۍ نه لاندې په اوبو کې را پریوست، او دباسفورس اوبه یې پرې تکې سرې کړې.

اوس نو د قاسم کشتۍ د شاګال دجهاز په لور ور روانه وه. قاسم په زړه کې دا ویل چې که همدا جهاز دشاګال جهاز وي نودهغه مارسي به ورته همدلته تر لاسه شي. لمر ښه تیز و او قاسم په پوره بیړه خپله کشتۍ د شاګال د جهاز په لور ورځغلوله

اوبیا لږه شیبه همغه څه وشول چې قاسم ته ورپیښیدل. کوم چا د جهاز د عرشې نه قاسم کتلی و. دا دمقرون په خیر کوم عسکر و چې د قاسم کشتۍ یې د جهاز په لور په حرکت کې لیدله ، هغه په یوه منډه د جهاز د عرشې څخه راکیوت ، لږه شیبه وروسته قاسم وکتل چې ددې سپاهی سره یو ځای دقسطنطنۍ تر ټولو پراسراره انسان شاګال هم د جهاز عرشې ته را وخوت. قاسم ډیر خوشحاله شو ، او ډاډمن شو چې دا جهاز همغه د شاګال جهاز دی. خواوس دقاسم له پاره تر ټولو ستره خطره پیدا شوې وه. کله چې شاګال وکتل قاسم یې د جهاز په لوری ور روان دی نو هغه کله غوښتل چې قاسم دی دهغه جهاز ته ور وخیژی. خوقاسم هڅه کوله تر مارسي ته ځان ور ورسوی ، هغه دهر ډول خطری ګاللو ته ځان تیار کړی و. هغه لا د شاګال د جهاز نه کافی لری و چې شاګال دخپل جهاز لنګر پورته کړ او جهاز یې په اوبو کې خوشې کړ،شاګال دمقابلې کولو په ځای د تیښتې لاره اختیار کړې وه. که شاګال دخپل جهاز بادبانونه هم پرانستې وی نو دهغه د جهاز رفتار به د قاسم د کشتۍ دوه برابره شوی وی اوقاسم به هیڅکله هم نه وی توانیدلی د شاګال جهاز ته ور ورسیږي. خو قاسم هم خپله کشتۍ ګړندۍ کړه او دهغې رفتار یې دوه هومره زیات کړ اوپه ډیره چټکۍ سره یې هغې لوری ته ورځغلوله.

کله چې دقاسم دکشتۍ او هغې جهاز تر منځه واټن یوازې شل قدمه پاته شو نو دجهاز بادبانونه په یوه ټکان سره پرانستل شول.او جهاز په سمندر کې ور پریوت. دقاسم له پاره هغه وخت ډیره ستونزمنه شوه چې د جهاز څخه د قاسم په کشتۍ باندې د غشو باران پیل شو ، قاسم هڅه کوله ځان یوی لوری بلې لوری ته کړی ، په دې خاطر به

(c) ketabton.com: The Digital Library

غشي د کشتۍ په لرګیو کې ننښتل. خو پخوا تر دې چې قاسم ځان سنبال کړي دغشو بله حمله پرې راتله. د شاګال کسانو په پوره قوت سره خپل غشي ورول ، پخپله شاګال د جهاز په عرش باندې ولاړ واو ددې کار څارنه يې کوله، په دې وخت کې قاسم يوه عجيبه پريکړه وکړه، هغه يو ناڅاپه د کشتۍ څخه ټوپ کړ او په اوبو کې يې ځان وغورځاوه. اوس نو شاګال او دهغه کسان ډير وارخطا شول ځکه قاسم په اوبو کې غوپه خوړلې وه او ځان يې غايب کړی و.

اوبيا چې کله هغه را ښکاره شو نوهغه دتور جهاز په يوې څنډې باندې د ورختلو هڅه کوله. قاسم خپله توره په خوله کې نيولې وه. او په دواړو لاسو يې د جهاز جنګلې نيولې وې. دلږ څه کوشش نه وروسته هغه په جهاز کې سپور شوی و، د شاګال کسان هم دهمدې هيلې سره دجهاز خلورو اړخونو ته ځغليدل. ځکه هغوی پوهيدل چې دهغوی دښمن به کوم اړخ څخه جهاز ته را خيژي. خو هغوی ته هغه وخت معلومه شوه چې قاسم توره په لاس دهغوی تر مخه ولاړ و. په دې وخت کې د شاګال دوو کسانو په قاسم حمله را اوړه خو د قاسم په ځير تورزن ته ماتې ورکول څه اسانه کار نه و. ددوی څخه يو کس قاسم له منځه يوړ خو د بل سره دمقابلې په وخت کې د شاګال نور سپاهيان هم رامنځته شول ، خو قاسم زړه کوچنی نه کړ ، هغه په يوه وخت کې د شاګال د اوو کسو سپاهيانو سره جنګيده. قاسم په منځ کې ولاړ و او اوه کسه سپاهيان تر ی شاوخوا. هغه د طاهر ورور او د هشام زوی و. دعربو ډير تکړه ځوان او د توری وهلو ستر ماهر. د لږ څه وخت مقابلې وروسته اوو واړه سپاهيان ستومانه شول ، ځکه چې قاسم غوښتل هغوی په همدې ډول ستومانه کړي، په دې وخت کې قاسم دداسې يوه داو څخه کار واخست چې د شاګال دوه سپاهيان يوځای دخپلو تورو ښکار شول. په زمکه دهغوی د پريوتو سره سم قاسم د يوه بل کار هم وختم کړ.

دجهاز بادبانونه پرانستي و اوپه چټکۍ سره مخته روان و. په همدې وخت کې دقاسم په زړه کې يو فکر راپيدا شو ، د جنګ ځای يې پريښود او په يوه منډه يې ځان د جهاز هغې برخې ته ورسو چې هلته د جهاز اخرې تختې لګيدلې وې. پاته پنځه کسه سپاهيانو هم دهغه پسې ور منډې کړې ،هغه د جهاز داخرې کونج پورې منډه کړه ، په دې ځای کې د لرګيو کمزورې جنګلې لګيدلې وې ، دقاسم پسې راځغليدونکې پنځه واړو خپل ځانونه کنټرول نه شو کړای او د لرګيو جنګلې يې ماتې کړې او په اوبو کې ور پريوتل. اخرې دوه کسو سپاهيانو ماتې جنګلې نيولې وې او ځوړند شوي و. اوس نو قاسم ور مخته شو او دهغوی دواړو کار يې هملته ورختم کړ.

جهاز په پوره قوت سره د بحر مارمورا په لور ور روان و. قاسم ويريده چې هسې نه چې هغه دری کسه په سمندر کې لويدلې کسان بيرته جهاز ته را ونه خيژي خو هيڅ پروا يې ونه کړه او بيرته د جهاز دننۍ برخې ته ورغی. قاسم دخپل ټول جنګ په دوران کې شاګال هيڅ و نه کوت. دلته درې کابينه جوړ کړل شوي و. قاسم دخپلې توری سره بيل بيل کابين وکوت. خو شاګال يې تر سترګو نه شو. قاسم سمدلاسه د دننۍ برخې څخه راووت او د جهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرشی ته یی ځان ورساوه ، هغه وار خطا و تر څو وويني چی شاګال خو چيری نه دی تښتيدلی. هغه په دی فکر کی و چی ایا شاګال به ځان پخپله سمندر ته ور غورځولی وی؟ ..

په دی وخت کی قاسم ته د جهاز د تاخانی په اړه فکر راپيدا شو ، سمدلاسه را ښکته شو او د تاخانی د زينی د پيدا کولو په هڅو کی شو. هلته لاندی هغه د لرګيو څخه جوړه شوی يوه پاتخه وکتله. اوس نو هغه د چيتا په څير سخت متوجه و . د لاندی کيوتو په وخت کی قاسم هڅه کوله چی د پښو اواز يی څوک وا نه وري ،خو کله چی لاندی منزل ته ور ښکته شو نو يو برچه يی مخته وويشتل شوه. سمدستي په خپل ځای کيناست. برچه د هغه شاته ديوال باندی ونښته.

دا برچه دهغه سخت دښمن شاګال ويشتلی وه. په همدی وخت کی د قاسم سترګی په شاګال باندی و نښتی. شاګال د جهاز په تاخانی کی موجود و. خو دقاسم نظر دشاګال تر څنګ دهغه شاته په مارسی باندی هم ولګيدی. قاسم شاګال هير کړ او دمارسي په غم کی شو. دمارسی حال ډير خراب و. لږ څه دمخه شاګال د مارسي رسۍ پرانستی وی ، هغه غوښتل مارسی له ځانه سره وتښتوی خو په همدی وخت کی پری قاسم را ورسيد. شاګال د قاسم دکتلو سره سم په ديوال ځوړند د اوسپنی تبر راواخست. کله چی قاسم د شاګال په لاس کی تبر وکوت نو ورته په خندا شو ،ځکه دی لرګی پريکونکی تبر دقاسم دتوری مقابله نه شوه کولی. اوس نو کله چی قاسم د شاګال په لور دحملی کولو له پاره ورته نو شاګال به سمدلاسه دمارسی شاته ځان پټاوه،دهغی ستونی به يی خفه کاوه او قاسم ته به يی ويل:

« قاسم بن هشامه توره وغورزوه او که نه د محبوبی څټ به دی ورمات کړم.»

کله چی قاسم مارسی ته وکتل نو دهغی سترګی د ډير درد نه بيرون راوتلی وی. دهغی ستونی ددومره فشار لاندی و چی اواز يی هم نه شو ويستلی. قاسم ددی منظر په کتلوسره سمدلاسه خپله توره وغورزوله. د توری د غورزولو سره سم شاګال مارسی پريښوده او لکه د ورږي ليوه په څير يی په قاسم باندی حمله وکړه ، قاسم د شاګال د ګذار څخه دخوندی پاته کيدو له پاره تيار ولاړ و ، شاګال خپل تبر په دواړو لاسو ونيو او د قاسم سر ته يی راخلاص کړ قاسم خپل سر ټيټ کړ اود شاګال تبر په پوره قوت سره د جهاز په لرګی ولګيد او هملته ونښت. دجهاز دلاندی برخی يوه ستره ټوټه ماته شوه. خو شاګال ډير ژر خپل تبر بيرته راوويست او په قاسم باندی يی دبل ګذار له پاره په دوو ثانيو کی ځان تيار کړ. د قاسم له پاره دشاګال ددويم ګذار څخه خوندي پاته کيدل ډير ستونزمن وو ،خوبيا هم د قاسم قسمت دهغه سره ياری وکړه اودشاګال دويم ګذار هم خالي ولاړ. د جهاز د تختو دماتيدو په اساس جهاز کی اوبه را ننوتی او رو رو داوبو نه ډکيده. خو شاګال د قاسم په خيال کی پاګل شوی و. په پرلپسی توګه يی په قاسم باندی حملی کولی او قاسم به هر ځل خپل ځان څنګ ته کاوه. داوبو د زياتوالی په اساس د قاسم پښه هلته وښويده. اوس نو د سمندر اوبه لکه دنلونو په څير په جهاز کی را روانی وی اودجهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرقیدو خطر وار په وار زیاتیده. داسی وخت راغی چی قاسم د شاګال د حملو نه شاته ورته. په دی وخت کی مارسي د شاګال د نظر څخه غایبه شوه. مارسی د موقع نه ګټه پورته کړه او په اوبو کی ولاړه او قاسم توره یی راواخسته. شاګال د مارسي ددی کار څخه پوره بی خبره و. اوس نو مارسی ته دشاګال د خبریدو پرته بله لاره نه وه. دبله اړخه وخت هم کم و. ځکه جهاز هر وخت ډوبیدی شو. په دی خاطر مارسي دشاګال په لور ور منډه کړه اوددی نه مخته چی شاګال په قاسم باندی اخری ګذار وکړی...ځکه چی قاسم په ډیر بد ځای کی را ګیر شوی و ... کله چی شاګال خپل تبر پورته کړ ، نوبیرته یی تبر زمکی ته رانغی ، ځکه چی دمارسي توره د شاګال په ملا کی ور ننوتی وه.او دکوم حلال شوی غوایی په څیررمباړي کړی.

قاسم او مارسي په یوه منډه د تاخانی څخه راووتل او د جهاز سره یوی تړلی کشتۍ ته یی ځانونه راورسول. څنګه چی قاسم او مارسی دجهازه کشتۍ راپرانسته اوپه کی کیناستل په همغه وخت کی دجهاز ټوله برخه په اوبو کی ډوبه شو اوغرق شو. او قاسم اومارسي دواړه د شاګال د جهاز دغرقیدو نه وروسته دباسفورس په اوبو کی بیرون راوتل.

دبله اړخه د هیوډ روم په غونډه کی سلطان د ټولو عیسویانو له پاره دامن وامان اعلان کړی و. هغوی چی په خپلو کورنو اوشتمنیو باندی پراته دی اوهغوی چی په خوشحالۍ سره یی اطاعت قبول کړی و ، هغوی ته اودهغوی اموالوته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. دعیسویانو دنورو کلیساو تر څنګ به ایاصوفیا په همغه شکل اوښه پاته وي. بطریق اعظم د سلطان مخی ته راوغوښتل شو او ورته وویل شول چی ته به همغسی بطریق اعظم اوسی.اوستا په مذهبی واکمنی کی به هیڅ ډول مداخله نه کیږي ،سلطان محمد فاتح په خپله د یونانی چرچ پالنه ومنله. اوبطریق اعظم ته یی همغسی واک ورکړ لکه عیسوی سلطنت چی ورکړی و .دکلیسا د اخراجاتو د پوره کولو له پاره یی ستر ستر جاګیرونه وروښښل ، بندی فوځیان چی دجنګ په وخت کی نیول شوی ، سلطان دخپل فوځ څخه په پیسو واخستل اوازاد یی کړل. اوهغوی یی د قسطنطنیی په یوه خاص ځای کی اباد کړل. ددی سوبی نه وروسته سلطان محمد فاتح و کتل چی د قسطنطنی ډیر کورونه وران ویجاړ پراته دي ، دهغوی د ابادیدو له پاره یی مسلمانانو ته د ورتلو بلنه ورکړه او دکوچنۍ اسیا څخه یی د پنځه زرو مسلمانانو کورونه هلته قسطنطنیی ته منتقل کړل. هغه خلک چی دقسطنطنیی څخه تښتیدلی و سلطان هغوی ته دبیرته راستنیدو بلنه ورکړه او هغوی یی دی ته تیار کړل تر څو بیرته خپلو پخوانیو کسبونو او کارونو ته راوګرځي او دښارپه ابادیدو کی برخه واخلی.

د پخوانیو قرنونو د رواجونو په اساس مفتوحین مال او ځان ټول دفاتحینو په ملکیت کی راته .اروپایی سلطنتونو دهمدی رواجونو په پوره کولو کی هیڅ وخت نه ضایع کاوه او په دی لاره کی یی دهیڅ ډول ظلم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیری څخه دریغ نه کاوه خو ددوی په مقابله کی هغه وخت چی ترکان قسطنطنییی ته ور داخل شول هلته یی امن وامان قایم کړ او د مروت داسی بیلګی یی پریښودی چی دوستان او دښمنان یی ټول ځانته حیران پاته کړل.

د فتح په لمړی ورځ سلطان اعلان وکړ چی هر هغه څوک چی سیدنا ایوب انصاري رضی الله تعالی عنه قبر پیدا کړی نو هغه ته به انعامات ورکړل شی. د فتحی په دریمه ورځ یو ډیر زوړ بزرګ دوو مسلمانو عسکرو ته د ابوایوب انصاری مبارک قبر په ګوته کړ، خو بیا هغه زوړ شخص هیڅکله هم تر سترګو نه شو. سلطان محمد خان فاتح د ابو ایوب انصاری دمزار تر څنګ یو جومات جوړ کړ چی په تاریخ کی د «جامعه ابو ایوب» په نامه مشهور شوی دی. سلطان قسطنطنیه خپل دارالسلطنت وګرځاوه اود همدی ښاره یی نور پاته ممالک لکه یونان، سربیا، بوسنیا، موریا، طرابزون، سنیوپ، مجمع الجزایر، کریمیا، والیشیا، البانیا، هزریګونیا، وینس، روډس او اوټرانټو .... سوبه کړل. او په عثمانی سلطنت کی یی راګډ کړل.

قاسم دخپلی کورنۍ سره یوځای هملته په قسطنطنیه کی میشت شو، او په قسطنطنیه کی یی کور د زوړ عباس تر سترګو لاندی شین او سمسور وګرزید. اوس د قاسم دوه ښځی وی، دقاسم ښځی حمیرا د قاسم لمړۍ ښځه دسر په سترګو و منله، مارسي دقاسم څخه ټول داستان اوریدلی و، اوس نو هغی دقاسم په کور کی خپل ځان اوخپل ژوند د خپل وخت دبهترینو او خوشحاله وختونو څخه شمیرل.

دقسطنطنیی دسوبی نه پنځلس ورځی وروسته یوه عجیبه پیښه رامنځته شوه، قاسم د شپی غذا دخپلی کورنۍ سره وخوړه اوبیا یی خپلی قصی پیل کړی. په دی وخت کی د کور په دروازه باندی ټک ټک وشو. دقاسم وریرونو علی اوعمر ددروازی په لور ورغلل. لږ څه وروسته دهغوی کمری ته یوه محجوبه ښځه را ننوته. زوړ عباس چی دغه په پرده کی ښځه وکتله نو خپلی کورنۍ ته یی وویلی: «ورشي او هغی ته ښه راغلاست ووایی. پوهیږئ چی دا څوک ده، دا هم زما لور ده، عباس دی پرده کونکی ښځی ته وویل «لوری نقاب دی لری کړه. داستا خپل کور دی.... ایا ته ځآنته راغلی یی، عبدالله دی له ځانه سره نه دی راوړی.، عبدالله څه شو؟ خو تاته زمونږ دکور پته چا درکړه؟

عباس په پوره جوش سره لګیا و، دکور ټول خلک حیران پاته وو. دعباس لور مریم، مارسی، حمیرا مخته راغلی او دخپلی میلمنی سره یی روغبړ وکړ او هغی ته یی دکیناستو له پاره وویل. هغه ښځی عباس ته وویل چی دهغه خاوند عبدالله هم دهغی سره یو ځای راغلی دی خو بیرون د بګۍ سره ولاړ دی.

عمر او علی دعبدالله پسی ورووتل. قاسم چی ددی پرده کونکی ښځی اواز واورید نو ټکان یی وخوړ. ځکه هغه ته دا اواز پیژندونکی معلومیده. تر اوسه هغه په همدی فکر کی و چی هغه ښځی دخپل مخ څخه نقاب لری کړ. په همدی وخت کی د زاړه عباس غږ هم تر غوږو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا زما لور «روزی »ده، دا یوه معصومه ماهی نیونکی وه ، تیر کال په همدی ورځو کی د جان جستېمانی عسکرو په زور راپورته کړی وه، اتفاقا چی په هغه وخت کی مونږ هم هلته ور ورسیدو .... مونږ عیسوی ځواکونو ته درس ورکړ. اوبیا مو روزي له ځانه سره د « رومیلی کلا » ته یوړه. روزی هلته په رومیلی کلا کی دری ځلور میاشتی زمونږ خدمت کاوه ، ددی قصه ډیره دردناکه او د اوریدو لایقه ده.

دقاسم دماغ همداسی خوټیده. وجود یی په لړزان و. دا خو همغه روزي وه چی د ماهی نیونکو په کلی کی یی دقاسم له پاره هر ډول خطره په ځان اخستی وه. هغی هم دسونیا په څیر په قاسم باندی زړه بایلودی و.او دهغه په انتظار کی یی هر شپه دمینی اومحبت خوبونه کتل.

هو ! دا هماغه روزی ده ، د رومیلی په کلا کی کله چی زاړه عباس مختلفی قصی بیانولی په دی وخت کی د شهزادګۍ حمیرا نوم هم مخ ته راغلی و ، روزی هم دقاسم په اړه داخبری اوریدلی وی. او په دی پوه شوی وه چی دهغه محبوب چی د یوه رومي پادری په کالیو کی ددی سره یو ځای شوی و دحمیرا خاوند قاسم بن هشام دی. کله یی چی دا واوریدل چی قاسم بن هشام د بل چا شوی دی نوبیا روزی دهغه په اړه خوبونه کتل پریښودل او د زور عباس د لور په څیر یی په رومیلی کلا کی واړول. دری ځلور میاشتی وروسته بیا زوړ عباس خپل یو ډیر تکړه سپاهی عبدالله ته په نکاح کړه او دمسلمانیدو وروسته روزی خپل کور اباد کړ.

نن روزي د خپل خاوند سره یو ځای دعباس کتلو ته راغلی وه نو ناڅاپه یی قاسم مخی ته و درید. که څه هم روزی لږ څه وویریده خو قاسم په ډیره بده توګه ټکان خوړلی و. په څو لمحو کی د روزي سترګود قاسم څخه په زرګونو پوښتنی کړی وی چی د قاسم سره یی دیوه ځواب هم نه و.

کله چی حمیرا د عباس د خولی څخه د روزی قصه واوریده نوبه شرارتی توګه یی د خپل میړه په لور وکتل ،ځکه چی هغی دقاسم دخولی څخه د همدی ځوانی ماهی نیونکی داستان لا دپخوا څخه اوریدلی و. د قاسم څخه نور څه جوړ نه شول نو سر یی ټیټ کړ او دخپلی کمری څخه بیرون راووت.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پای څو ټکي

دسلطان محمد فاتح دوران په۱۴۸۱ کال کی پای ته ورسید. د ۱۴۵۱ نه تر ۱۴۸۱ پوری ،په دیرشو کالو کی سلطان محمد فاتح په قسطنطنیه باندی حکومت وکړ. د سلطان په وخت کی اسلامی حکومت د اروپا تر لری لری ځایو پوری و غځید.

دسلطان فاتح نه وروسته عثماني حکمران « سلیمان اعظم قانونی» (۱۵۵۰ نه تر ۱۵۲۲) پوری ډیر شهرت وموند . مشهور امیر البحر (خیرالدین باربروسا) دهمدی سلطان په وخت کی مشهور شو ، دخادم الحرمین اا الشریفین لمړنی لقب تر ټولو دمخه « بایزید» خپل کړی و . خوپه عثمانی حکمرانانو کی د خلافت منصب تر ټولو دمخه (لمړی سلیم عثمانی) ته ورکړل شوی و .

اخری عباسی خلیفه « المتوکل» و چی په قاهره کی یی د سلاطین مملوک تر سیوری لاندی ظاهری شان وشوکت درلود خو په حقیقت کی دواکمنۍ څخه بی برخی وو ..... دخلافت پګړۍ (اول سلیم عثمانی) ته په سر ایښوول شوی وه . دمقدسو مقاماتو کنجګانی ، د انحضرت صلی الله علیه وسلم مبارکه توره ، علم او څادر د خلافت دسند په توګه « سلیم» ته ورکړل شوی و . دهمدی وروسته د عثمانی خلفاؤ نومونه په خطبه کی اخستل کیدل.

عثماني سلطنت نزدی شپږ سوه کاله دوام وکړ او د عثمانی خلافت اخری بدنصیبه خلیفه « سلطان عبدالحمید خان ثانی» و ، چی حکومت یی د لمړۍ عمومي جنګ پا پایلو کی له منځه ولاړ. دغه خلیفه په ۱۹۱۸ کال د نظربندۍ په دوران کی ساه ورکړه.

پای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد قريب الرحمن سعيد نوري پښتو ژباړې:

1. اسلامي سيات.(مولانا گوهر الرحمن«رح») (چاپ شوی)
2. اسلامي رياست.(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(د چاپ لاندې)
3. خلافت او ملوکيت..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
4. پرده..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
5. د حديثو د انکار نه د قران تر انکاره پورې.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوی)
6. دنبوت پائ.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوې)
7. دصلاح الدين يوبي ريښتني پيښې (د ايمان پلورونکو داستان) (التمش) (چاپ شوې)
8. د رسول الله(ص) د انقلاب حکمت.(سيد اسعد گيلاني «رح»)(چاپ شوی)
9. يو شمير نورې کوچنۍ رسالې (په اردو او پښتوژبو) چې نومونه يې زما په ليکنو کې کتلائ شئ.
10. د بايزيد يلدرم تاريخي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
11. دسلطان علاو الدين خلجيي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
12. دشيرشاه سورې مشهور ناول(همدا اوس دچاپ لاندې دې)
13. لاسوندونه او وثيقې: د رسول الله ص له وخته تر راشدينو خلفاؤ پورې(ترچاپ لاندې دې)
14. په هيواد کې د سولې د پايښت په اړه زمونږ آند (چاپ شوی دی)
15. (مونږ او توحيد) د بشير احمد لودهي ليکنه (د چاپ لاندې)
16. (دسلطان محمد خان فاتح ، دعثمانی سلطنت د ځوان سلطان ، په زړه پوری داستان) د چاپ لاندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.زیات شمیر پښتو مضامین او دانګلیسي او د اردو ژبو څخه ژباړل شوي او هم په انګلیسي ژبه سیاسي شنني ، مقالې او لیکنې چې په پښتو او نګلیسي ژبو ورځپاڼو او یو شمیر اونیزو او میاشتنیزو کې خپاره شوې دي.(په خواشینۍ سره چې ریکارډ یې له ژباړن سره نشته.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library